

HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN

BERETNING 1986-87

FOR PERIODEN

1. AUGUST 1986 - 31. DECEMBER 1987

KØBENHAVN 1988

HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN

BERETNING 1986-87

FOR PERIODEN

1. AUGUST 1986 - 31. DECEMBER 1987

KØBENHAVN 1988

trykt på genbrugspapir

ISSN 0109-5889

Stougaard Jensen/København

Un 083-131

Handelshøjskolen i København

Nansensgade 19, 1366 København K.
Fabrikvej 7, 2000 Frederiksberg.
Julius Thomsens Plads 10, 1925 Frederiksberg C.
Howitzvej 60, 2000 Frederiksberg.
Rosenørns Allé 9, 1970 Frederiksberg C.
Rosenørns Allé 31, 1970 Frederiksberg C.
Blågårdsgade 23 B, 2200 København N.
Blågårdsgade 16 A, 2200 København N.
Nørre Søgade 37 D, st., 1370 København K.
Danas Plads 15, 1915 Frederiksberg C.

Handelshøjskolen i København blev oprettet i 1917 af Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse med følgende formål:

At bidrage til udforskningen af de økonomiske love og vekselvirkningsforhold, der er af afgørende betydning for erhvervslivets vilkår, og at give alle dem, der gennem en teoretisk uddannelse forud for eller sideløbende med deres praktiske uddannelse søger at dygtiggøre sig til ledende stillinger inden for erhvervslivet, et omfattende indblik i den viden og erkendelse, som den økonomiske forskning er nået til, og en grundig opøvelse i metode og selvstændig tænkning, således at de får de nødvendige forudsætninger for at kunne deltage i løsningen af de opgaver, det praktiske liv stiller dem overfor.

I medfør af lov af 26. maj 1965 blev Handelshøjskolen i København pr. 1. august 1965 omdannet til en selvejende institution, hvis driftsudgifter fuldt ud dækkes af statskassen. Denne status som selvejende institution er opretholdt med lov af 8. juni 1983 om handelshøjskoler og handelshøjskoleafdelinger.

Ifølge højskolens statut af 22. november 1974 med senere ændringer er det Handelshøjskolens opgave at drive forskning og give videregående uddannelser indtil det højeste videnskabelige niveau inden for erhvervsøkonomiske og dermed beslægtede samt erhvervsproglige fagområder. Handelshøjskolen skal endvidere bidrage til udbredelse af kendskab til videnskabens arbejdsmetoder og resultater.

Indhold

	Beretningsåret i hovedtræk	15
I.	Generelle regler for højskolens virksomhed	17
II.	De kollegiale ledelsesorganer	18
	A. Styrelsesrådet	18
	B. Konsistorium	19
	1. Opgaver og sammensætning	19
	2. Udvalg nedsat af konsistorium	19
	C. Fakultetsrådene	22
	1. Fakultetsrådenes opgaver	22
	2. Det erhvervsøkonomiske Fakultetsråd	22
	a. Sammensætning	22
	b. Udvalg nedsat af det erhvervsøkonomiske fakultetsråd	26
	c. Professorbedømmelser	24
	3. Det erhvervsproglige fakultetsråd	29
	a. Sammensætning	29
	b. Udvalg nedsat af det erhvervsproglige fakultetsråd	29
	c. Professorbedømmelser	31
	D. Fakultetsstudienævnene	43
	1. Fakultetsstudienævnenes opgaver	43
	2. Det erhvervsøkonomiske Fakultetsstudienævn	43
	a. Sammensætning	43
	b. Udvalg nedsat af Det erhvervsøkonomiske Fakultetsstudienævn	43
	3. Det erhvervsproglige Fakultetsstudienævn	46
	E. Fagstudienævnene	48
	1. Fagstudienævnenes opgaver	48
	2. De erhvervsøkonomiske fagstudienævn	49
	3. Studienævnet for den erhvervsøkonomiske-erhvervsproglige uddannelse	54
	4. De erhvervsproglige fagstudienævn	38
III.	Andre udvalg	57
	A. Hovedsamarbejdsudvalget	57
	1. Opgaver og sammensætning	57
	2. Udvalg nedsat af hovedsamarbejdsudvalget	57
	B. Centraladministrationens samarbejdsudvalg	57
	C. Sikkerhedsorganisationen	58
IV.	Institutter og centre ved Det erhvervsøkonomiske Fakultet	59
	A. Institut for Afsætningsøkonomi	59
	1. Oprettelse og formål	59
	2. Medarbejdere	59
	3. Instituttets ledelse	59
	4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed.....	61

5. Faglig virksomhed iøvrigt	69
6. Gæsteforelæsnings	76
B. Institut for Anvendt Datalogi og Systemvidenskab	77
1. Oprettelse og formål	77
2. Medarbejdere	77
3. Instituttet ledelse	78
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationer	78
5. Faglig virksomhed i øvrigt	83
6. Gæsteforelæsnings	86
C. Institut for Erhvervs- og Samfundsforskning	86
1. Oprettelse og formål	86
2. Medarbejdere	87
3. Instituttets ledelse	89
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	89
5. Faglig virksomhed i øvrigt, gæsteforelæsnings m.v.	98
D. Institut for Erhvervsret og Revision	99
1. Oprettelse og formål	99
2. Medarbejdere	100
3. Instituttets ledelse	101
4. Instituttets forskning og publikationsvirksomhed	101
5. Faglig virksomhed i øvrigt	103
E. Institut for Erhvervsøkonomi og Ledelse	104
1. Oprettelse og formål	104
2. Medarbejdere og ledelse	105
3. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	106
4. Faglig virksomhed i øvrigt	108
F. Institut for Europæisk Markedsret	109
1. Oprettelse og formål	109
2. Medarbejdere	109
3. Instituttets ledelse	109
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	109
5. Faglig virksomhed i øvrigt	111
6. Gæsteforelæsnings m.v.	113
G. Institut for Finansiering	113
1. Oprettelse og formål	113
2. Medarbejdere	113
3. Instituttets ledelse	114
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	114
5. Faglig virksomhed i øvrigt	118
6. Gæsteforelæsnings m.v.	120
H. Institut for Informatik og Økonomistyring	121
1. Oprettelse og formål	121

2. Medarbejdere	122
3. Instituttets ledelse	122
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder	123
Teknologistyringsgruppen	131
5. Faglig virksomhed i øvrigt	133
6. Gæsteforelæsninger m.v.	136
EDB-Centret, Howitzvej	136
1. Oprettelse og formål	136
2. Medarbejdere	136
3. Årets aktiviteter	137
I. Institut for International Økonomi og Virksomhedsledelse	139
1. Oprettelse og formål	139
2. Medarbejdere	139
3. Instituttets ledelse	140
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	140
5. Faglig virksomhed i øvrigt	144
J. Institut for Nationaløkonomi	147
1. Oprettelse og formål	147
2. Medarbejdere	148
3. Instituttets ledelse	149
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	149
5. Faglig virksomhed i øvrigt	151
6. Gæsteforelæsninger	152
K. Institut for Organisation og Arbejdssociologi	152
1. Oprettelse og formål	152
2. Medarbejdere	152
3. Instituttets ledelse	154
4. Instituttets forskning	154
5. Publikationsvirksomhed	165
6. Faglig virksomhed i øvrigt	170
7. Gæsteforskere og gæsteforelæsere	176
L. Institut for Regnskabsvæsen og Økonomistyring	176
1. Instituttets oprettelse og formål	176
2. Medarbejdere	178
3. Instituttets ledelse	179
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	179
5. Faglig virksomhed i øvrigt	182
M. Institut for Teoretisk Statistik	183
1. Oprettelse og formål	183
2. Medarbejdere	183
3. Instituttets ledelse	184
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	184
5. Faglig virksomhed i øvrigt	188

N.	Institut for Trafik-, Turist- og Regionaløkonomi	189
	1. Oprettelse og formål	189
	2. Medarbejdere	189
	3. Instituttets ledelse	190
	4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	190
	5. Faglig virksomhed i øvrigt	193
	6. Gæsteforelæsnings	196
O.	Center for Uddannelsesforskning	196
	1. Oprettelse og formål	196
	2. Medarbejdere	196
	3. Ledelse	197
	4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	197
	5. Faglig virksomhed i øvrigt	202
P.	EDB-Centeret	203
	1. Oprettelse og formål	203
	2. Medarbejdere	203
	3. Centerets ledelse	203
	4. EDB-udstyr	203
	5. Faglig virksomhed	207
	6. Driftsstatistik	207
V.	Center for sprog/økonomi	209
	1. Oprettelse og formål	209
	2. Medarbejdere	209
	3. Centerets ledelse	209
	4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	209
	5. Faglig virksomhed i øvrigt	211
	6. Gæsteforelæsnings	212
VI.	Institutter og centre ved Det erhvervsproglige Fakultet	213
	A. Institut for Engelsk	213
	1. Oprettelse og formål	213
	2. Medarbejdere	213
	3. Instituttets ledelse	214
	4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	215
	5. Faglig virksomhed i øvrigt	220
	6. Gæsteforelæsnings m.v.	225
	B. Institut for Datalingvistik	225
	1. Oprettelse og formål	225
	2. Medarbejdere	225
	3. Instituttets ledelse	225
	4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	225
	5. Faglig virksomhed i øvrigt	228
	6. Gæsteforelæsnings m.v.	229

C. Institut for Erhvervspraksis	230
1. Oprettelse og formål	230
2. Medarbejdere	230
3. Instituttets ledelse	230
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	230
5. Faglig virksomhed i øvrigt	230
D. Institut for Fransk	231
1. Oprettelse og formål	231
2. Medarbejdere	231
3. Instituttets ledelse	232
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	232
5. Faglig virksomhed i øvrigt	237
E. Institut for Spansk	241
1. Oprettelse og formål	241
2. Medarbejdere	242
3. Instituttets ledelse	242
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	243
5. Faglig virksomhed i øvrigt	245
F. Institut for Tysk	248
1. Oprettelse og formål	248
2. Medarbejdere	248
3. Instituttets ledelse	249
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	249
5. Faglig virksomhed i øvrigt	252
6. Gæsteforelæsninger m.v.	255
G. Center for Konferencetolkning	255
1. Oprettelse og formål	255
2. Medarbejdere	256
3. Ledelse	256
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	257
5. Faglig virksomhed i øvrigt	257
H. Fagsprogligt Center	257
1. Oprettelse og formål	257
2. Medarbejdere	257
3. Centrets ledelse	257
4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	258
5. Faglig virksomhed i øvrigt	258
I. Terminologiaafdelingen	259
1. Oprettelse og formål	259
2. Medarbejdere	259
3. Afdelingens ledelse	259

4.	Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed	259
5.	Faglig virksomhed i øvrigt	261
J.	Tværsproglige Aktiviteter	262
1.	Forskningskollegiet	262
2.	Copenhagen Studies in Language (CEBAL-Serien)	263
3.	ARK	263
4.	SPRINT	264
VII.	Handelshøjskolens bibliotek	265
1.	Oprettelse og formål	265
2.	Personale	265
3.	Ledelse	265
4.	Beretning i øvrigt	266
VIII.	Tildeling af videnskabelige grader, besvarelse af prisopgaver m.v.	271
A.	Det erhvervsøkonomiske licentiatstudium	271
1.	Studieordningen	271
2.	Tildelte grader	271
B.	Det erhvervsproglige licentiatstudium	275
1.	Studieordningen	275
C.	Tietgen-prisopgaver	275
1.	Tietgen-prisopgaver 1987	275
a.	Økonomi	276
b.	Sprog	276
2.	Tietgen-prisopgaver 1985	277
IX.	Vejledning for studerende	293
A.	Vejledningstilbud	293
B.	De enkelte vejledninger	293
1.	Studievejledningerne	293
2.	Erhvervsvejledningen	295
3.	Studenterrådgivningen	295
X.	Studererorganisationer	297
A.	De Studerendes Råd (DSR)	297
1.	DSR's opgaver og struktur	297
2.	De sproglige talsmandskollegier	298
3.	De økonomiske talsmandskollegier	298
4.	Projektgrupper	299
5.	Andre servicefunktioner	300
6.	Eksterne aktiviteter	300
B.	Moderate Studenter	300
XI.	Organisationer med tilknytning til højskolen	305
A.	Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse	305
B.	Foreningen af Danske Civiløkonomer (FDC) m.fl.	306
1.	Foreningen af Danske Civiløkonomer (FDC)	306
2.	Foreninger tilknyttet Foreningen af Danske Civiløkonomer	307
a.	Afsætningsøkonomisk Klub	307
b.	Cand.Merc. Foreningen	308
c.	Lic.merc.-Clubben	309

C. Amanuensisrådet (AC-klubben) ved Handelshøjskolen i København	309
D. Bibliotekarforbundet	310
E. Erhvervsprogligt Forbund & Arbejdsløshedskasse	310
1. Erhvervsprogligt Forbund (EsF)	310
2. Erhvervsprogligt Arbejdsløshedskasse (EsA)	310
F. Forsikringsklubben (Forsikringsteoretisk studiekulub)	312
G. Udenrigshandelsklubben	312
H. Cand.ling.merc. foreningen	313
I. Landssammenslutningen af korrespondenter under HK	313
Bilag 1: Højskolens økonomi	314
Bilag 2: Stipendier og studielån	319
Bilag 3: Klager over eksamen	320
A. Klageordningen	320
B. Klager på de erhvervsøkonomiske studier	320
a. HA-studiet	321
b. Cand.merc.-studiet	321
c. Cand.merc.aud.-studiet	321
d. HD-studiet 1. del	321
e. HD-studiet i afsætningsøkonomi	322
f. HD-studiet i finansiering	322
g. HD-studiet i organisation	322
h. HD-studiet i regnskabslære	322
i. HD-studiet i udenrigshandel	322
Bilag 4: Handelshøjskolens lærerstab	324
A. Oversigt over lærerstabens sammensætning	324
B. Antal lærere ved højskolen pr. ultimo 1987	324
C. Fortegnelse over højskolens fastansatte lærere og forsknings- medarbejdere ved udgangen af undervisningsåret 1987	325
Bilag 5: Fortegnelse over administrative medarbejdere	335
Bilag 6: Fortegnelse over det samlede antal ansatte ved højskolen pr. ultimo 1987	337
Bilag 7: Fortegnelse over Handelshøjskolens censorer	338
A. Censorer beskikket ved de erhvervsproglige eksaminer samt i engelsk og tysk ved det almene erhvervsøkonomiske studium (HA-studiet)	338
B. Censorer beskikket ved translatørekksamen	340
C. Censorer beskikket ved indvandretolkning	342
D. Censorer beskikket ved konferencetolkning	342
E. Censorer beskikket ved det almene erhvervsøkonomiske studium (HA)	342
F. Censorer beskikket ved den erhvervsøkonomiske kandidateksamen (cand.merc.)	345
G. Censorer beskikket ved den erhvervsøkonomiske revisorkandidateksamen (cand.merc.aud.)	347
H. Censorer beskikket ved den erhvervsøkonomiske- erhvervsproglige uddannelse	347
I. Censorer beskikket ved den erhvervsøkonomiske-datalogiske uddannelse ..	348
J. Censorer beskikket ved en erhvervsøkonomiske-erhvervsjuridiske uddannelse	348

K. Censorer beskikket ved den erhvervsøkonomiske-matematiske uddannelse	348
L. Censorer beskikket ved den erhvervsøkonomiske diplomprøve, (HD), 1. del	348
M. Censorer beskikket ved de erhvervsøkonomiske diplomprøver, (HD), 2. del	350
Bilag 8: Oversigter over antallet af studerende og dimittender	353
A. Bestanden af studerende på Handelshøjskolen	353
B. Tilgang og afgang på de erhvervsøkonomiske uddannelser	354
C. Tilgang og afgang på de erhvervsproglige studier	355
D. Dimittender fra de erhvervsøkonomiske uddannelser 1987	357
E. Dimittender fra de erhvervsproglige uddannelser 1987	369
Bilag 9: Fortegnelse over institutternes og centrenes adresser	377

Beretningsåret i hovedtræk

Handelsskolens årsberetning omfatter denne gang perioden 1/8-1986 - 31/12-1987 og vil fremover følge kalenderåret. Det er endvidere besluttet at udsende årsberetningen for sidste gang i den nuværende form. Fra 1988 vil beretningen udkomme i 2 dele. En kortere version med oversigt over hovedresultater og indsatsområder samt en dokumentarisk del med mere udførlige aktivitetsbeskrivelser.

Interessen for Handelshøjskolens studier fortsatte med at vokse i 1986 og 1987, hvilket medførte, at mange studerende på specielt de erhvervsøkonomiske studier måtte afvises. Adgangskvotienterne steg kraftigt, og på erhvervsøkonomi-erhvervsprog nåede den 9,8, selv om antallet af studiepladser blev fordoblet til 120 fra 1985 til 1987. Tilgangen til de sproglige studier samt HD-studier stabiliserede sig, og alt i alt var der ved udgangen af 1987 knap 15.000 studerende på Handelshøjskolen - det største antal nogensinde.

Til trods for en forsvindende arbejdsløshed blandt de erhvervsøkonomiske dimittender er den ugunstige ressourceudvikling fortsat. Handelshøjskolens studier, som i forvejen er de billigste af de videregående uddannelser, blev udsat for yderligere beskæring i 1987. Undervisningsministeriet besluttede, at der fremover kun ville blive givet ressourcer til, at halvdel af dimittenderne på de erhvervsøkonomiske mellemuddannelser kunne fortsætte på cand.merc.-studiet. Godt 70% af Handelshøjskolens egne dimittender læser videre til cand.merc., hvortil kommer et stort antal, der læser på revisorkandidatstudiet. Yderligere får Handelshøjskolen en tilgang fra andre handelshøjskoler og universitetscentre, en tilgang, som forventes at øges voldsomt i de kommende år. Situationen er helt uholdbar, og konsekvenserne heraf er dokumenteret over for ministeriet. Det er Handelshøjskolens håb, at der vil blive fundet en løsning i 1988 på dette problem.

Selv om rekrutteringsvanskeligheder har skabt problemer for både undervisning og forskning, er det lykkedes at styrke forskningen på en række områder, og forskeruddannelsen er blevet intensiveret. Fakulteterne har gennemført en langsigtet forskningsplanlægning og som led heri udvalgt nogle vækstområder bl.a. med henblik på at støtte undervisningsudviklingen på de nye studier.

Strukturtilpasningen og rationaliseringen af Handelshøjskolens administration er fortsat, og der var ved udgangen af 1987 sket en vidtgående decentralisering af en række funktioner med henblik på at kunne yde en bedre service over for brugerne. Mulighederne har dog været stærkt begrænset af mangelen på en budgetmodel på administrationsområdet. Dette har medført, at en institution i stærk vækst som Handelshøjskolen ikke har fået tildelt flere ressourcer til administrationen, uanset at studentertallet over en kort årrække er steget med over 50%.

Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse har igen i beretningsperioden ydet værdifulde tilskud til en række udviklingsaktiviteter og støttet internationaliseringsbestrebelse gennem studierejser og finansiering af gæsteprofessorers rejser og ophold. Uden Foreningens støtte ville det ikke være muligt at skabe det internationale miljø, som i disse år er ved at opstå på Handelshøjskolen.

Finn Junge-Jensen
Rektor

I. Generelle regler for højskolens virksomhed

De generelle regler for Handelshøjskolen er:

Lov nr. 258 af 8. juni 1983 om handelshøjskoler og handelshøjskoleafdelinger med senere ændringer.

Lov nr. 362 af 13. juni 1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner med senere ændringer.

Bekendtgørelse af 21. juni 1974 om styrelse af Handelshøjskolen i København.

Statut af 16. december 1974 for Handelshøjskolen i København med senere ændringer, godkendt.

Bekendtgørelse nr. 413 af 18. august 1978 om regler for valg til de styrende organer ved højere uddannelsesinstitutioner med senere ændringer.

Cirkulære af 21. november 1979 om samarbejde og samarbejdsudvalg i statens virksomheder og institutioner med tilhørende aftaler.

Der er endvidere i bekendtgørelser, cirkulærer m.v. fastsat nærmere regler om uddannelsesretninger, eksamensgrader, adgangsforshold, studieforshold, eksamensforshold, censurers virksomhed, læreanstalter samt om indførelse og brug af ny teknologi.

II. De kollegiale ledelsesorganer

Grundlaget for ledelsen af Handelshøjskolen i København er lov af 13. juni 1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner samt Statut for Handelshøjskolen i København af 22. november 1974, begge med senere ændringer.

I henhold til statuttens § 2 ledes Handelshøjskolen af rektor i forbindelse med de i statuten omhandlede organer, nemlig styrelsesråd, konsistorium, fakultetsråd, institutråd og studienævn.

I det følgende gives en oversigt over disse organers opgaver og sammensætning samt over de udvalg, som i beretningsperioden har været nedsat af de kollegiale ledelsesorganer.

Ved organer/udvalg, hvor det skønnes relevant, er medlemmernes tilhørsforhold anført i parentes: (adm) = centraladministrationen; (bib) = biblioteket; (sp) = det erhvervsproglige fakultet; (øk) = det erhvervsøkonomiske fakultet.

A. Styrelsesrådet

Styrelsesrådet består af 11 medlemmer, af hvilke Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse vælger 6 medlemmer som en alsidig repræsentation for erhvervslivet. De studerende ved Handelshøjskolen vælger for ét år ad gangen to medlemmer og de teknisk/administrative medarbejdere vælger for tre år ad gangen ét medlem. Rektor og prorektor er fødte medlemmer af styrelsesrådet.

Sammensætning:

1.8.1986 – 31.12.1986

Bankdirektør H. Maegaard Nielsen (formand); bankdirektør P. Nyboe Andersen; direktør E. Haunstrup Clemmensen; bankdirektør Hans Paaschburg; direktør Jørgen Søtoft; økonomidirektør Gregers Jensen-Tusch; rektor, professor Frode Slipsager; prorektor, lektor Lena Flugler; kontorfuldmægtig Jytte Beckert; EK-stud. Merete Bedstrup; cand.merc.-stud. Janne Bollingberg Sørensen.

1.1.1987 – 31.12.1987

Bankdirektør Hans Paaschburg (formand); bankdirektør Bodil Nyboe Andersen; direktør E. Haunstrup Clemmensen; direktør Ib Hjarlitz; direktør Jørgen Søtoft; økonomidirektør Gregers Jensen-Tusch; rektor, professor Frode Slipsager til 31.7.87, herefter rektor, lektor Finn Junge-Jensen; prorektor, lektor Lena Flugler til 31.7.87, herefter prorektor, lektor Lise-Lotte Hjulmand; kontorfuldmægtig Jytte Beckert; EK-stud. Merete Bedstrup; cand.merc.-stud. Janne Bollingberg Sørensen.

Sekretær: Administrator Kurt Poder i samarbejde med fuldmægtig Merete Trolle.

Styrelsesrådet har i beretningsperioden afholdt seks møder.

B. Konsistorium

1. Opgaver og sammensætning

Ifølge statuttens § 16 er konsistorium Handelshøjskolens øverste kollegiale organ. Det afgør sager, der vedrører højskolen som helhed, herunder fordeling af højskolens bevillinger efter indstilling fra konsistoriums budget- og forretningsudvalg, udarbejdelse af indstilling til undervisningsministeren om oprettelse og nedlæggelse af institutter efter indstilling fra et fakultetsråd, fastsættelse af institutrådenes sammensætning efter indstilling fra fakultetsrådet, fastsættelse af fakultetsstudienævnets medlemstal og sammensætning, planlægning af højskolens udbygning, herunder optagelse af nye aktiviteter, oprettelse og nedlæggelse af professorater efter indstilling fra fakultetsråd samt sager i øvrigt, som i henhold til gældende retsregler kræver konsistoriums udtalelse eller beslutning.

Fødte medlemmer af konsistorium er rektor, der tillige er formand, samt prorektor og dekanerne for de to fakulteter. Administrator og overbibliotekaren deltager i konsistoriums møder uden stemmeret.

Sammensætning:

1.8.1986 – 31.12.1986

Rektor, professor Frode Slipsager (formand) (øk); prorektor, lektor Lena Flugler (næstformand) (sp); dekan, lektor Bente Kristensen (sp); dekan, afdelingsleder Lauge Stetting (øk); lektor Inge Gorm Hansen (sp); lektor Niels Henning Pedersen (sp); lektor Sven Sorgenfrey (sp); afdelingsleder Orla Brandt Jensen (øk); lektor Mette Mønsted (øk); lektor Jørgen Kai Olsen (øk); assistent Hanne Gregersen; assistent Lis Kofod Hansen; bibliotekar Birgit Støvring; SPRØK-stud. Tine Christensen; cand.merc.-stud. Mette Christiansen; HA-stud. Michael Graae; cand.merc.-stud. John G. Hansen; HD-stud. Lars Rønved Petersen; undervisningsassistent Per Christiansen (sp); undervisningsassistent Preben West Hansen (øk).

1.1.1987 – 31.12.1987

Rektor, professor Frode Slipsager (formand) (øk) til 31.7.87, derefter rektor, lektor Finn Junge-Jensen (øk); prorektor, lektor Lena Flugler (næstformand) (sp) til 31.7.87, derefter prorektor, lektor Lise-Lotte Hjulmand; dekan, lektor Bente Kristensen (sp); dekan, afdelingsleder Lauge Stetting (øk); professor Niels Davidsen-Nielsen (sp); lektor Inge Gorm Hansen (sp); lektor Lita Lundquist (sp); afdelingsleder Orla Brandt Jensen (øk); professor Niels Christian Nielsen (øk); lektor Jørgen Kai Olsen (øk); assistent Hanne Gregersen; bibliotekar Elizabeth Knudsen; overassistent Jytte Mulvad; HA-stud. Philip Boissevain til 29.10.87, derefter EG-stud. Karin Rosenbom; HA-stud. Steen Elmer; cand.merc.-stud. John G. Hansen; DØK-stud. Karin Lomborg Jensen; SPRØK-stud. Helle Kofod til 24.9.87, derefter HD-stud. Anders Wittrup; cand.merc.stud. Christian Peytz; undervisningsassistent Per Christiansen (sp); undervisningsassistent Jens Roed (øk).

Deltagere uden stemmeret: Administrator Kurt Poder; overbibliotekar Michael Cotta-Schønberg.

Sekretær: Fuldmægtig Merete Trolle.

2. Udvalg nedsat af konsistorium

a. Budget- og forretningsudvalget

Rektor er født medlem af udvalget. Administrator, dekanen for Det erhvervsproglige Fa-

kultet, dekanen for Det erhvervsøkonomiske Fakultet og overbibliotekaren deltager i udvalgets møder uden stemmeret.

Budget- og forretningsudvalget udarbejder, blandt andet på grundlag af forslag fra hovedområderne, højskolens samlede budgetforslag. Udvalget træffer endvidere afgørelse om sager, som efter konsistoriums bemyndigelse er henlagt til udvalget.

Sammensætning:

1.8.1986 – 31.12.1986:

Prorektor, lektor Lena Flugger (formand); rektor, professor Frode Slipsager (næstformand); afdelingsleder Orla Brandt Jensen; lektor Niels Henning Pedersen; assistent Hanne Greger- sen; cand.merc.-stud. Mette Christiansen; HA-stud. Michael Graae.

1.1.1987 – 31.12.1987:

Rektor, professor Frode Slipsager (formand) til 31.7.87, derefter rektor, lektor Finn Junge- Jensen (formand); lektor Inge Gorm Hansen; lektor Lita Lundquist; professor Niels Chri- stian Nielsen; overassistent Jytte Mulvad; cand.merc.-stud. John G. Hansen, SPRØK-stud. Helle Kofod til 19.11.87, derefter HA-stud. Steen Elmer.

Sekretær: Fuldmægtig Merete Trolle.

b. Biblioteksudvalget

Se side 265.

c. Bladudvalget

Kommissorium m.v.:

Bladudvalget træder sammen mindst én gang pr. semester samt i tilfælde af konflikter inden for redaktionsgruppen eller mellem denne og de styrende organer eller andre grupper af per- soner eller enkeltpersoner.

Bladudvalget har som en vigtig opgave funktionen som »varmeskjold« for redaktionsgrup- pen og i særdeleshed for den faste redaktør, således at der ikke gribes ind i redaktionsarbejdet udefra, så længe bladets rammeordning overholdes. Baggrundsgruppen skal dermed sikre en fri og demokratisk meningsudveksling og informationsformidling for hele højskolen.

Bladudvalget træffer beslutninger om de overordnede principper for bladets drift og for alle forhold i forbindelse med bladet, bortset fra budgettets størrelse, den faste redaktørs stil- lingsart og -omfang og de rådgivende redaktørers maksimale årlige timeforbrug, der afgøres af konsistorium efter indstilling fra bladudvalget.

Bladudvalget har ikke ansvar for hverken de enkelte numre, bladets drift eller overholdelse af bladets budget.

Bladudvalget gennemser opstillingen over det forløbne års forbrug og det kommende års budgetforslag og føjer eventuelt bemærkninger til det sidste, inden den faste redaktør sender det til konsistoriums budget- og forretningsudvalg.

Bladudvalget foretager indstilling til rektor om ansættelse og afskedigelse af den faste re- daktør.

Bladudvalgets formand attesterer lønsedler/»frigørelsesbreve« for de rådgivende redaktører samt for den faste redaktør med hensyn til dennes overarbejde.

Sammensætning:

1.8.1986 – 31.12.1986:

Assistent Birthe Jenkins (formand); lektor Jørgen Alsø; lektor Cai F. Christensen; assistent

Kirsten Davidsen; EG-stud. Helle Janlow; cand.merc.-stud. Lene Knudsen.
Sekretær: Erich Karsholt.

1.1.1987 – 31.12.1987:

Lektor Jørgen Alsø (formand); lektor Cai F. Christensen; assistent Kirsten Davidsen; assistent Birthe Jenkins; EG-stud. Helle Janlow; cand.merc.-stud. Lene Knudsen.
Sekretær: Assistent Annie Løkke.

d. Stipendienævnet

Kommissorium:

Udvalget har til opgave at træffe afgørelse/afgive indstilling om fordeling af de legat- og lånemidler, der stilles til rådighed for højskolens studerende, herunder tillige administrationen af statens uddannelsesstøtte.

Sammensætning:

1.8.1986 – 31.12.1986:

Rektor Frode Slipsager (født formand); lektor Jørgen Alsø; cand.merc.-stud. Birgit Andreasen; assistent Hanne Døssing; lektor Jens Oluf Elling; HA-stud. Michael Graae, HA-stud. Johannes Kristensen; HA-stud. Søren Stahlfest Møller.

1.1.1987 – 31.12.1987:

Rektor Frode Slipsager (født formand) til 31.7.87, derefter rektor Finn Junge-Jensen; lektor Jørgen Alsø; cand.merc.-stud. Birgit Andreasen; assistent Hanne Døssing; lektor Jens Oluf Elling; HA-stud. Kjersti Engelstad; HA-stud. Johannes Kristensen; HA-stud. Søren Stahlfest Møller.

Sekretær: Fuldmægtig Per Boje Jensen.

e. Informationsudvalget

Kommissorium:

Informationsudvalget har til opgave at stille forslag til konsistorium om de overordnede mål for højskolens kommunikationspolitik samt om de midler, der bør tages i anvendelse for at informere

1. erhvervslivet, politikerne og den øvrige offentlighed om højskolens forsknings- og uddannelsesvirksomhed
2. potentielle studerende om højskolens studier
3. højskolens studerende, censorer, lærere og administrative medarbejdere om aktiviteter og forhold af interesse for disse grupper.

Informationsudvalget har desuden til opgave at stille forslag om organisationen af højskolens informationstjeneste.

Arbejdet med højskolens arbejdspladsavis henlægges dog under konsistoriums bladudvalg, der samarbejder med informationsudvalget, hvor det skønnes relevant.

Sammensætning:

Lektor Karen Stetting (formand); lektor Cai F. Christensen; HA-stud. Jette Arildsen; assistent Hanne Gregersen; SPRØK-stud. Lene Hübertz Hyldig; assistent Eric Møller.
Sekretær: Informationsmedarbejder Finn Kjerulff Hansen.

f. Valgudvalget

Kommissorium:

Valgudvalget forestår valget til de styrende organer ved Handelshøjskolen og udøver sine be-

føjelser i henhold til Undervisningsministeriets bekendtgørelse om afholdelse af valg til de styrende organer på de videregående uddannelsesinstitutioner.

Sammensætning:

1.8.1986 – 31.12.1986:

Prorektor, lektor Lena Flugger (formand); adjunkt Eric Bentzen; adjunkt Lise Neersø Jaspersen; assistent Bent Haugaard; cand.merc.stud. Wilbert van der Meer; cand.merc.stud. Janne B. Sørensen.

Sekretær: Assistent Michael Topsøe-Jensen.

1.1.1987 – 31.12.1987:

Prorektor, lektor Lise-Lotte Hjulmand (formand); lektor Hjalte Rasmussen; fuldmægtig, cand.phil. Birthe Pass; assistent Bent Haugaard (til 31.8.87); cand.merc.stud. Wilbert van der Meer; cand.merc.stud. Janne B. Sørensen (indtil 31.5.87); HA-stud. Christian Peytz (fra 1.6.87).

Sekretær: Assistent Michael Topsøe-Jensen.

C. Fakultetsrådene

1. Fakultetsrådenes opgaver

Ifølge statuttens § 24 afgør fakultetsrådene alle sager, som vedrører de respektive hovedområder som helhed, samt sager der vedrører kompetencefordelingen mellem institutråd indbyrdes og mellem institutråd og studienævn. I forlængelse heraf træffer fakultetsrådene afgørelse vedrørende fordeling af de tildelte ressourcer mellem de enkelte fag, institutter og studienævn; stillingsopslag, stillingsbesættelser og afskedigelser for så vidt angår heltidsbeskæftigede lærere samt videnskabelige medarbejdere, eksterne lektorer samt ansættelse af gæstprofessorer; tildeling af kandidat- og seniorstipendiater m.v.; tjenestefritagelse ud over en måneds varighed for heltidsbeskæftigede lærere og videnskabelige medarbejdere samt eksterne lektorer; antagelse og konferering af doktordisputater; tildeling af licentiatgrader; forslag til og bedømmelse af prisopgaver. Fakultetsrådene indstiller til konsistorium vedrørende ændring af højskolens statut; ændring af hovedområdernes opbygning; oprettelse og nedlæggelse af professorater samt tildeling af æresdoktorgrader. Vedrørende fakultetsrådenes øvrige opgaver henvises til statuttens bestemmelser.

2. Det erhvervsøkonomiske Fakultetsråd

a. Sammensætning:

1.8.1986 – 31.12.1986:

VIP: Afdelingsleder Lauge Stetting (dekan); professor Niels Blomgren-Hansen; lektor Jens Frøslev Christensen; lektor Jens Fejø; ekstern lektor Jens Allin Hansen; lektor Finn Junge-Jensen; lektor Hanne Hartvig Larsen; lektor Preben Melander; UA'er Mogens Nørager Nielsen; lektor Jørgen Kai Olsen; lektor Stig Ree; lektor Tage Skjøtt-Larsen.

TAP: Assistent Inge Andersen; overassistent Annelise Klüwer; overassistent Liza Klöcker-Larsen.

STUD.: Søren Jeppesen; Lau H.S. Kristensen; Karsten Nyblad; Jeanette Sigsgaard; Lars Winther; Adam Wörzner-Andersen.

1.1.1987 – 31.12.1987:

VIP: Afdelingsleder Lauge Stetting (dekan); lektor Gert Bechlund; professor Niels Blomgren-Hansen (1.1-30.6.87 – orlov); lektor Jens Frøslev Christensen; lektor Jens Oluf Elling; lektor Bodil Olai Hansen (suppleant 1.7.-31.12.87); stipendiat Hanne Foss Hansen (1.1.-31.3. orlov – 1.10.-31.12.87); lektor Hanne Hartvig Larsen; lektor Preben Melander (suppleant 1.4-30.9.87); UA'er Mogens Nørager-Nielsen; lektor Hjalte Rasmussen; lektor Stig Ree; lektor Ann Westenholz.

TAP: Assistent Inge Andersen; kancellist Lis Kofoed; overassistent Annelise Klüwer.

STUD.: Eva Zeuthen Bentzen; Martin Bille-Hansen (suppleant 1.11.-31.12.87); Jan Heje (suppleant 1.10-31.12.87); Lene Hübertz Hyldig (1.1.-30.11.87); Christian Peytz (suppleant 1.12.-31.12.87); Allan Rasmussen (1.1.-1.10.87); Lars Winther; Adam Wørzner-Andersen (1.11.-31.12.87).

b. Udvalg nedsat af Det erhvervsøkonomiske Fakultetsråd

1° Budget- og Forretningsudvalget

1.8.1986 – 31.12.1986:

VIP: Afdelingsleder Lauge Stetting (formand); professor Niels Blomgren-Hansen; lektor Finn Junge-Jensen; lektor Stig Ree.

TAP: Overassistent Annelise Klüwer.

STUD.: Søren Jeppesen; Adam Wørzner-Andersen.

1.1.1987 – 31.12.1987:

VIP: Afdelingsleder Lauge Stetting (formand); professor Niels Blomgren-Hansen (1.1.-30.6.87); lektor Gert Bechlund (suppleant 1.8.-31.12.87); lektor Jens Oluf Elling; lektor Ann Westenholz.

TAP: Overassistent Annelise Klüwer.

STUD.: Martin Bille-Hansen (suppleant 1.11.-31.12.87); Lars Winther; Adam Wørzner-Andersen (1.1.-31.10.87).

2° Biblioteksudvalget:

Bibliotekar Hanne Abrahams (formand); lektor Peder Aderholt; lektor Heine Andersen; lektor Harald Enderud; lektor Lars Grønholdt; adjunkt Carsten K. Hansen; lektor Tage Henriksen; lektor Bjarne Sloth Jensen; stud. Lene Knudsen; lektor Tore Kristensen; stud. Peter Lindtrup; adjunkt Jan Mouritsen; lektor Johannes Mouritsen; lektor Ruth Nielsen; stud. Jørn Holm Pedersen; stud. Kristian Philipsen; lektor Flemming Poulfelt; lektor Jesper Strandskov; projektmedarbejder Henning Sørensen; lektor Elisabeth Thuesen.

3° Edb-udvalget:

Professor Niels Blomgren-Hansen (formand 1.1.-30.6.87); stud. Birgit Andreasen (1.1.-30.9.87); adjunkt Eric Bentzen (1.-7.-31.12.87); lektor Jens Schou Christensen (1.1.-6.4.87); lektor Per Flensburg (6.4.-31.12.87); stud. Søren Jeppesen (1.10.-31.12.87); overassistent Annelise Klüwer; professor Søren Lauesen (formand 1.7.-31.12.87); stud. Lars Røntved Petersen.

4° Initiativudvalget vedr. forskning:

Lektor Finn Borum (formand); stud. Lene Hübertz Hyldig; lektor Tore Kristensen; overassistent Liza Klöcker-Larsen; lektor Peter Maskell; lektor Preben Melander; stud. Kristian Philipsen.

5° Internationaliseringsudvalget:

Lektor Harald Vestergaard (formand); stud. Eva Zeuthen Bentzen; stud. Janne Bollingberg; lektor Finn Borum; lektor Orla Nielsen.

6° Licentiatudvalget:

Professor Torben Agersnap (formand); seniorstip. Søren M. Borch; Kandidatstip. Martine Geertsen; Projektmedarb. Gurli Jacobsen; lektor Christian Knudsen; lektor Tage Skjøtt-Larsen.

7° Lokaleudvalget:

Lektor Gert Bechlund (formand); Stud. Berit Döhl (1.1.-1.4.87); afdelingsleder Lauge Stetting (1.1.-1.4.87); assistent Anni Wagner.

8° Normudvalget:

Afdelingsleder Lauge Stetting (formand); professor Niels Blomgren-Hansen (BOF); Sten Buhl (censorkollegiet); adjunkt Hanne Foss Hansen (amanuensisrådet: 1.10.-31.12.87); lektor Poul-Erik Daugaard Jensen (amanuensisrådet: 1.1.-30.4.87); stud. Kristian Philipson (DSR); Kurt Pøder (tilforordnet); lektor Hans Stubbe Solgaard (amanuensisrådet: 1.5.-31.12.87); Peder H. Østergaard (timelærerforeningen).

c. Professorbedømmelser

Handelshøjskolen i København opslug i januar 1987 et professorat i revision med særlig henblik på økonomisk kriminalitet.

Opslaget havde følgende ordlyd:

Ved Handelshøjskolen i København er et professorat i revision med særlig henblik på økonomisk kriminalitet ledigt til besættelse.

Professoratet ønskes besat med en person, som med jura som basis i en tværvidenskabelig udviklingsproces ud fra en kritisk/analytisk grundholdning i fagintegrerede øjemed kan forestå undervisning og forskning inden for fagområdet revision, navnlig inden for fagområdets etisk og juridisk prægede dele, herunder økonomisk kriminalitet. Den, der ansættes, skal kunne forestå undervisning og forskning i tilsvarende emnekredse inden for Handelshøjskolens øvrige fagområder. Der vil blive lagt særlig vægt på demonstrerede evner i tværfaglighed, fagudvikling og teoridannelse.

Stillingen er foreløbigt knyttet til Institut for Erhvervsret og Revision, men den, der ansættes, skal være villig til at deltage i et udviklingsarbejde, som eventuelt kan føre til en ændret organisatorisk placering af fagområdet revision.

Ansættelse sker på tjenestemandslignende vilkår i lønramme 37 med et særligt tillæg på kr. 32.550,49 i årligt grundbeløb.

Ansøgning indeholdende oplysning om videnskabelige kvalifikationer, herunder fortegnelse over de skriftlige arbejder der ønskes fremlagt til bedømmelse, oplysning til brug for studienævnene til udtalelse vedrørende ansøgerens pædagogiske kvalifikationer samt oplysning vedrørende ansøgerens studieadministrative kvalifikationer stiles til Rektor for Handelshøjskolen i København og skal være dekanen for det økonomiske fakultet, Nansensgade 19, 1366 København K., i hænde senest den 28. januar 1987, kl. 12.00.

Publikationer og andet materiale, der ønskes lagt til grund for bedømmelse af ansøgerens kvalifikationer, indsendes så vidt muligt i 5 eksemplarer. Antallet af indsendte eksemplarer bedes anført på en særskilt fortegnelse over materialet. Bedømmelsesudvalgets indstilling vil i sin helhed blive tilsendt samtlige ansøgere.

Ved ansøgningsfristens udløb var der indkommet 3 ansøgninger.

Det erhvervsøkonomiske fakultetsråd nedsatte følgende bedømmelsesudvalg: Børge Dahl, Institut for Erhvervsret og Revision, Poul Milhøj, Institut for Nationaløkonomi, Bernhard Gomard, Københavns Universitet, Knud Waaben, Københavns Universitet og Bent Provstgaard, Handelshøjskolen i Århus.

I overensstemmelse med bedømmelsesudvalgets indstilling anbefalede det erhvervsøkonomiske fakultetsråd **Vagn Greve** til ansættelse i professoratet.

Om **Vagn Greve** skal udvalget udtale:

Født i 1938, cand.jur. 1965, lic.jur. 1972.

Siden 1965 ansat ved Kriminalistisk Institut ved Københavns Universitet, først som amanuensis, siden 1972 som lektor i strafferet.

Hovedredaktør for Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab, formand for Justitsministeriets kriminalpolitiske forskningsgruppe, medlem af Nordisk Samarbejdsråd for Kriminologi, af Justitsministeriets udvalg vedrørende bekæmpelse af økonomisk kriminalitet, af Justitsministeriets medieansvarsudvalg og af samme ministeriums arbejdsgruppe vedrørende lægers og patienters retsstilling, censor ved Danmarks Journalisthøjskole og Den sociale Højskole.

Vagn Greve har under henvisning til en mere omfattende publikationsliste indsendt følgende arbejder til bedømmelse med bemærkning, at nr. 1-2 er endnu ikke færdiggjorte arbejder.

- 1) Færdselsstrafferet, 257 maskinskrevne sider.
- 2) Statens Penge - Statens Straf, Træk af fiskalstrafferettens historie 1732-1932, 294 maskinskrevne sider.
- 3) Om anmeldelse af forbrydelser. Festskrift til Stephan Hurwitz 1971, s. 297-308.
- 4) Kriminalitet som normalitet. En studie i den ikke-registrerede kriminalitet i Danmark. Licentiatafhandling 1971. Vedlagt i den trykte udgave fra 1972 (Juristforbundets Forlag) 175 sider.
- 5) Berigelseskriminalitet i velfærdssamfundet, NTFK 1972, s. 16-28.
- 6) Kan læger straffes for at have forebygget svangerskab hos mindreårige, J 1973, s. 278-288.
- 7) Hvad skade gør butikstyverier i Danmark, J. 1974, s. 81-83.
- 8) Om læger og eutanasi, J. 1974, s. 381-389.
- 9) Ærekrænkelser, J. 1975, s. 471-479.
- 10) Medvirken ved passivitet, Nogle bemærkninger omkring U 1977.870 V, Fuldmægtigen 1978.84-88.
- 11) Træk af den grønlandske kriminalpolitik, Kriminalistisk Instituts stencilserie nr. 3, 1978, 15 sider.
- 12) Studier i færdselsstrafferet, Juristforbundets forlag 1979, 466 sider.
- 13) Normalpolitivedtægten, 2. udg. Juristforbundets forlag. København 1981. (Sammen med Niels Bonde og Ole Scharf). 236 sider.
- 14) The treatment of the mentally deviant offender in Scandinavia, i Scandinavian-Polish Workmeeting, Denmark 1981, Scandinavian Research Council for Criminology, s. 270-278.

- 15) Om hjemmelen for administrative straffebestemmelser, Lov og frihet. Festskrift til Johs. Andenæs, Oslo 1982, s. 123-138.
- 16) Straffeloven. Speciel del. 3. udg. Jurist- og Økonomforbundets forlag. Kbh. 1983. (Sammen med Bent Unmack Larsen og Per Lindegaard). 475 sider.
- 17) Bør forsæt være en almindelig strafbarhedsbetingelse? I Festskrift til Hans Thornstedt. P.A. Norstedt & søners förlag. Stockholm 1983. S. 229-248.
- 18) Da danskerne opgav hjemmebrændingen. Alkoholpolitik 1984 s. 24-29.
- 19) Strafansvar. 9. udg., Jurist- og Økonomforbundets forlag, København 1984. 179 sider.
- 20) Er tiden moden til en nye straffelov? Juristen 1984, s. 271-281.
- 21) Kommenteret straffelov. Almindelig del. 3. udg. Jurist- og Økonomforbundets forlag 1984. (Sammen med Bent Unmack Larsen og Per Lindegaard). 419 sider.
- 22) Narkotikalovgivningen i Danmark set fra en retspolitisk synsvinkel: En kritisk vurdering af gældende lovgivning, Juristen 1986, s. 92-102.
- 23) Tilhører bryllupper privatlivet? Ugeskrift for Retsvæsen 1986 B s. 37-39.
- 24) Hovedlinier i erhvervsstrafferetten. Jurist- og Økonomforbundets forlag 1986. 174 sider.
- 25) Edb-strafferet. 2. rev. udg. Jurist- og Økonomforbundets Forlag 1986. 100 sider.
- 26) Narkomaners ret til deres »værktøj«, Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab 1986 s. 428-435.

De indsendte arbejder omfatter 16 artikler og 10 bøger (heraf 2 under færdiggørelse). Bøgerne omfatter et kriminologisk studie (*nr. 4*), tre lovkommentarer (*nr. 13, 16 og 21*), to lærebøger (*nr. 19 og 24*) og studier inden for den specielle strafferet (*nr. 1, 2, 12 og 25*). Lovkommentarerne er arbejder med flere forfattere. Kommenterarbejder vedrørende straffelovens almindelige og specielle del, *nr. 21 og 16*, har været fordelt mellem de tre forfattere, således at hver især har skrevet omkring en angiven trediedel. For Vagn Greves vedkommende drejer det sig bl.a. om reglerne om lovfortolkning, forsøg og medvirken, om fortabelse af retten til virksomhedsudøvelse og andre borgerlige rettigheder, om forbrydelser mod liv og legeme, freds- og ærekrænkelser samt berigelsesforbrydelser. Hvad kommentarerne til normalpolitivedtægten angår, er disse ifølge en erklæring afgivet af medforfatterne i 1981 skrevet af Vagn Greve, mens medforfatternes »arbejde har bestået i indsamling af materiale, udarbejdelse af registre samt korrekturlæsning«. De foreliggende lovkommentarer demonstrerer en omfattende strafferetlig indsigt samt en god fremstillingsevne. Der er tale om godt juridisk »håndværk« inden for den traditionelle strafferets område, og kommentarerne er et helt nødvendigt »værktøj« for praktikere.

Vagn Greves gode fremstillingsevne og pædagogiske håndelag præger også de to lærebøger, som er skrevet for ikke-jurister og er af oversigtsmæssig karakter. *Nr. 19* er 9. udgave af »Forbrydelse og straf. En orientering om dansk strafferet«, der udkom første gang i 1969, noget, som viser, at bogen tjener sit formål. Vagn Greve har siden 1. udgave været eneansvarlig for afsnittet om de forskellige forbrydelser, mens afsnittene om de almindelige ansvarsbetingelser og sanktioner i tidligere udgaver har været skrevet af henholdsvis Svend Gram Jensen og Ole Ingstrup. Bogen er i øvrigt oversat til engelsk. *Nr. 24* »Hovedlinier i erhvervsstrafferetten« er den første samlede fremstilling herom. Stofudvælgelse og -prioritering er bestemt af relevansen i og for erhvervsvirksomhed. Denne disponering giver sig bl.a. udslag i udvælgelsen og opdelingen af de lovovertrædelser, som gøres til genstand for omtale. Disse lovovertrædelser er opdelt således: forbrydelser i kontraktsforhold, forbrydelser mod kreditorer, mod virksomheden, mod ansatte: arbejdsmiljø m.m., mod samfundet: det fysiske miljø m.m., mod staten og nationaløkonomien, mod EF.

Nr. 4 er en lidt forkortet udgave af Vagn Greves licentiatafhandling fra 1971. Afhandlingen indledes med en udmærket redegørelse for de fejlkilder, der er forbundet med det kriminologiske studium af den registrerede kriminalitet, efterfulgt af en kritisk gennemgang af tidligere metoder til undersøgelse af den »skjulte« kriminalitet (afsnit I og II s. 9-37). Dens formål er at belyse nogle af disse fejlkilders kvantitative og kvalitative betydning for kriminologien. I afsnit III (s. 37-59) redegøres for den anvendte undersøgelsesteknik og dens resultater gengives (i tabelform) og kommenteres. Det er ikke blot den første større undersøgelse af den »skjulte« kriminalitet i Danmark, den er også særdeles indgående, idet 7.625 sessionsfremmødte værnepligtige i 1964 deltog ved anonym udfyldning af et omfattende spørgeskema. Forfatterens materiale er den danske del af en fællesnordisk tilrettelagt undersøgelse. I afsnit IV (s. 59-126) analyseres og diskuteres de selvrapporterede kriminalitetstal i forhold til kriminologiens traditionelle kriminalitetsfaktorer – enkeltvis og krydset. Afsnit III og IV demonstrerer den omhu, hvormed det empiriske arbejde er tilrettelagt og gennemført, den indsigt, hvormed de fundne data er analyseret og diskuteret, og den forsigtighed, hvormed der konkluderes. Forfatteren mener, at resultaterne viser et kriminalitetsomfang, som kan begrunde afhandlingens provokerende titel »kriminalitet som normalitet«. I afsnit V (s. 126-151) og VI (s. 151-154) afsluttes med henholdsvis »nogle kriminalteoretiske« og »nogle kriminalpolitiske« betragtninger. Disse afsnit bygger kun i mindre grad på de empiriske resultater og fremstår i det hele svagere end de empiriske afsnit.

Vagn Greves monografier inden for den specielle strafferet angår færdselsstrafferetten (*nr. 1 og 12*), edb-strafferetten (*nr. 25*) og fiskalstrafferetten (*nr. 2*). For alle tre områder er der tale om emner, som ikke tidligere har været gjort til genstand for tilsvarende behandling. Deres indhold er orienteret mod og båret af praktiske, mere end teoretiske overvejelser. Samtidig kaster de et interessant lys over anvendelsen af den almindelige strafferetlige teori på de forskellige specialstrafferetsområder.

Hovedværket inden for færdselsstrafferetten er *nr. 12*; *nr. 1* er en forkortet og ajourført udgave af *nr. 12*, udarbejdet til undervisningsbrug og imødekomme af praktikers behov for en oversigt på området, som uden vanskelighed kan suppleres med den mere dybtgående analyse i det tidligere værk. *Nr. 12* er disponeret således: Der indledes med en afgrænsning af emnet (s. 25-27), en redegørelse for retskilderne (s. 28-53) og for færdselslovgivningens territoriale grænser (s. 54-95); herefter gennemgås reglerne om køretøjet (s. 96-115), kravene til føreren (s. 116-222), til kørselen (s. 223-275) og ved uheld (s. 276-306); der slutes af med en behandling af almindelige spørgsmål fra henholdsvis ansvarslæren (s. 307-367, bl.a. om ansvarssubjekt, tilregnelser, medvirken og forsøg) og sanktionslæren (s. 368-431, bl.a. om straf, afgift, frakendelse af føreret og konfiskation). Denne systematik er både klar og god. Fremstillingen er velskrevet og omhyggeligt dokumenteret med henvisninger til og diskussion af den omfattende retspraksis og litteratur. Den valgte systematiske problemtilgang forudsætter, hvis den juridiske analyse skal blive vellykket, en ud over juraen rækkende indsigt i de regulerede forhold. Fremstillingen er ganske vellykket, jfr. til eksempel den indgående gennemgang af de retsmedicinske aspekter ved spirituskørsel m.v. (s. 143 ff).

Edb-strafferet, *nr. 25*, er et ret overskueligt værk, men samtidig en illustration af anvendeligheden af den ved arbejdet med færdselsstrafferetten udviklede metodik. Udgangspunkt for den strafferetlige analyse er – i overensstemmelse med den problemorienterede synsvinkel – taget i de faktiske situationer i form af tilegnelse, ødelæggelse, brug, kopiering m.m. af henholdsvis datamat, programmel, lagrede data og transmissionsledninger m.m. Den indeholder primært et righoldigt illustrationsmateriale hentet fra mange lande. Beskrivelsen af de

faktiske situationer og de foretagne analyser vidner både om tekniske indsigt og om komparativt udsyn.

Afhandlingen om fiskalstrafferet, *nr. 2*, er et retshistorisk specialstrafferetsstudie dækkende perioden 1732-1932. Fiskalstrafferet defineres som den del af strafferetten, der angår beskyttelsen af det offentliges indtægter i form af skatter, told og afgifter. Efter en indledning (s. 13-25) er afhandlingen delt i tre hovedafsnit omhandlende henholdsvis merkantilismen (s. 26-89), liberalismen (s. 90-213) og individualismen (s. 214-278). Inden for hvert af disse hovedafsnit indledes med en almen erhvervsøkonomisk og samfundsmæssig beskrivelse af perioden og i øvrigt for henholdsvis den almindelige strafferet, skatter, told og afgifter, og der afsluttes med en sammenfatning. Afhandlingen er indsendt i form af et foreløbigt arbejdsmanuskript og karakteriseres af ansøgeren selv som et halvfærdigt arbejde. Som arbejdet fremtræder, tegner der sig dog så klare konturer, ligesom der er en sådan endelighed i en lang række af delafsnittene om skat, told og afgifter, at det med mening kan underkastes bedømmelse. Tidsmæssigt er opdelingen 1732-1784, 1784-1857, 1857-1932. Denne opdeling kunne have været klarere angivet og navnlig begrundet. Afsnittet om liberalismen synes at være det foreløbigt mest gennemarbejdede. F.eks. er der endnu ingen sammenfatning til afsnittet om individualismen, ligesom den almene, indledende karakteristik af merkantilismen samt redegørelsen for den almindelige strafferets udvikling i denne periode synes af noget foreløbig karakter. Bortset herfra skal det fremhæves, at emne og disponering forekommer velbegrundet, de detaljerede redegørelser for den strafferetlige udvikling efter deres oplæg omhyggeligt udarbejdede.

Om de indsendte 16 artikler skal fremhæves den meget betydelige emnemæssige og metodiske spredning. Emnemæssigt behandles f.eks. butikstyveri (*nr. 3 og 7*), den grønlandske kriminalpolitik (*nr. 11*), ærekrænkelser (*nr. 9*), narkomaners ret til deres værktøj (*nr. 26*) og medvirken ved passivitet (*nr. 10*). Metodisk foreligger der helt traditionelle juridisk-dogmatiske arbejder (f.eks. *nr. 8, 10, 14 og 23*), andre sådanne arbejder inddrager en retspolitisk diskussion (f.eks. *nr. 6 og 9*), ligesom en række arbejder primært er af retspolitisk karakter (f.eks. *nr. 5, 17, 20 og 22*). Flere arbejder viser forfatterens interesse for at knytte kriminalpolitisk diskussion til empirisk forskning (f.eks. *nr. 3, 5, 7 og 17*). Gennem samtlige arbejder demonstreres et betydeligt fagligt og samfundsmæssigt engagement. De fleste arbejder er strafferetlige i deres orientering, mens f.eks. *nr. 5* har et civilretligt perspektiv, og *nr. 15* er et forvaltningsretligt arbejde, *nr. 18* retshistorisk, *nr. 11* sociologisk. Samtlige artikler er velskrevne, stort set alle interessevækkende.

Vagn Greve har omkring 20 års erfaring som universitetslærer i kriminalret og hermed beslægtede fag. Han har desuden et år været manuduktør i indledning til formueretten ved Københavns Universitet. Han har deltaget i og selv været medarrangør af pædagogiske kurser for universitetslærere.

Vagn Greve har også en betydelig studieadministrativ erfaring. Han har i forskellige perioder været medlem af flere af de administrative organer ved Københavns Universitet, herunder været studienævnsformand og institutbestyrer, ligesom han har deltaget i administrationen af den strafferetlige undervisning ved Københavns Universitet. For tiden er han bl.a. prodekan for det samfundsvidenskabelige fakultet og formand for det retsvidenskabelige fagråd.

Vagn Greves omfattende litterære produktion viser, at han er en idérig, alsidig, velorienteret og produktiv forsker på strafferettens område, som ikke mindst har beskæftiget sig med

den specielle strafferet, og som bl.a. har vist interesse og evne for at knytte bånd mellem juridiske ræsonnementer og empiriske materialer. Han må derfor anses for videnskabeligt kvalificeret til ansættelse i det ledige professorat. Vagn Greve er en rutineret underviser og har et godt pædagogisk håndelag og findes også pædagogisk kvalificeret.

Udvalget finder således i det hele Vagn Greve kvalificeret til ansættelse i professoratet.

3. Det erhvervsproglige Fakultetsråd

a. Sammensætning

1.8.1986 – 31.12.1986:

Dekan, lektor Bente Kristensen; lektor Inge Gorm Hansen (prodekan); lektor Jørgen Alsø; lektor Lilian Stage; lektor Sven Sorgenfrey; lektor Hans Peter Jørgensen; lektor Anne Dueholm; lektor Niels Henning Pedersen; lektor Søren Kaas Andersen; handelsfaglærer Hanne Nielsen; undervisningsassistent Else Marker-Larsen; undervisningsassistent Vibeke Fengers; assistent Elna Oberleitner; assistent Anna Berg von Linde; assistent Elsebeth Nilsson; EG-studerende Claus Iskov; EA-studerende Annette Jørgensen; EG-studerende Lisbeth Larsen; EG-studerende Kate Folman; EG-studerende Mette Nørgaard; SPRØK-studerende Trine Schack Hansen.

Sekretær: Fuldmægtig Helene Kongsbach (fratrådt 30.4.86).

1.1.1987 – 31.12.1987:

Dekan, lektor Bente Kristensen; lektor Inge Gorm Hansen (prodekan); lektor Jørgen Alsø; lektor Sven Sorgenfrey; lektor Lilian Stage; lektor Anne Dueholm; lektor Birthe Vesterli; lektor Anette Villemoes; lektor Finn Sørensen; handelsfaglærer Hanne Nielsen; undervisningsassistent Per Christiansen; undervisningsassistent Birte Pass; assistent Anna Berg von Linde; assistent Annie Bakke Jensen (fratrådt 1.6.87); assistent Anne Lunding (indrådt 1.6.87 som suppleant for Annie Bakke Jensen); assistent Elna Oberleitner; EG-studerende Kirsten Devantier; ED-studerende Annelise Brincker; EG-studerende Kate Folman; SPRØK-studerende Kristian Eiberg; SPRØK-studerende Tina Agerbak; EG-studerende Bjarke Stilling.

Sekretær: Fuldmægtig Jette Laybourn (tiltrådt 1.6.87).

b. Udvalg nedsat af Det erhvervsproglige Fakultetsråd

1° Budget- og forretningsudvalget

Budget- og forretningsudvalget havde i beretningsperioden følgende sammensætning:

1.8.1986 – 31.12.1986:

Dekan, lektor Bente Kristensen (formand); lektor Anne Dueholm (næstformand); lektor Niels Henning Pedersen; lektor Inge Gorm Hansen; assistent Anna Berg von Linde; EG-studerende Claus Iskov; EG-studerende Kate Folman.

Sekretær: Ebbe Trærup Andersen (fratrådt 1.12.86).

1.1.1987 – 31.12.1987:

Dekan, lektor Bente Kristensen (formand); lektor Anne Dueholm (næstformand); lektor Inge Gorm Hansen; lektor Finn Sørensen; assistent Anna Berg von Linde; SPRØK-studerende Tina Agerbak; EG-studerende Kate Folman.

Sekretær: Fuldmægtig Jan Karlsson (tiltrådt 1.3.87).

2° EDB-udvalget

Kommissorium:

Det er edb-udvalgets opgave at følge Det erhvervsproglige Fakultets edb-aktiviteter inden for forskning, undervisning og administration og på basis heraf orientere, rådgive og fremsætte forslag til fakultetsrådet vedrørende edb-ressourcernes anvendelse og fordeling på disse aktiviteter.

Sammensætning:

1.8.1986 – 31.12.1986:

Lektor Finn Sørensen (formand); lektor Bodil Nistrup Madsen; handelsfaglærer Hanne Nielsen; lektor Henning Nølke; lektor Heribert Picht; fuldmægtig Ebbe Trærup Andersen; lektor Theis Riiber; EG-studerende Claus Iskov; kandidatstipendiat Lars Johnsen.

1.1.1987 – 31.12.1987:

Lektor Finn Sørensen (formand); lektor Bodil Nistrup Madsen; handelsfaglærer Hanne Nielsen; lektor Henning Nølke; lektor Heribert Picht; lektor Theis Riiber; lektor Arnt Lykke Jacobsen; ED-studerende Anne Lise Brincker.

3° Forskningsplanlægningsudvalget

Sammensætning:

1.8.1986 – 31.12.1986:

Professor Niels Davidsen-Nielsen (formand); lektor Inge Gorm Hansen; professor Hans-Peder Kromann; lektor Hanne Korzen; lektor Lena Flugger; gæsteprofessor Lars Fant; professor Carl Vikner; lektor Bente Kristensen.

1.1.1987 – 31.12.1987:

Professor Niels Davidsen-Nielsen (formand); dekan, lektor Bente Kristensen; lektor Inge Gorm Hansen; lektor Lena Flugger; professor Michael Herslund; gæsteprofessor Lars Fant; lektor Gyde Hansen; professor Carl Vikner.

4° Licentiatudvalget

Sammensætning:

1.8.1986 – 31.12.1986:

Gæsteprofessor Lars Fant (formand); professor Niels Davidsen-Nielsen; professor Hans-Peder Kromann; professor Carl Vikner; lektor Henning Nølke; adjunkt Hanne Puggaard; adjunkt Steffen Leo Hansen; kandidatstipendiat Lars Johnsen; kandidatstipendiat K.T. Thomsen.

1.1.1987 – 31.12.1987:

Gæsteprofessor Lars Fant (formand); professor Niels Davidsen-Nielsen; kandidatstipendiat Hans-Henrik Sorgenfrey; lektor Henning Nølke; adjunkt Bente Lihn-Jensen; adjunkt Hanne Puggaard; lektor Gyde Hansen; kandidatstipendiat K.T. Thomsen; professor Carl Vikner; lektor Steffen Leo Hansen; EG-studerende Kirsten Devantier.

5° Internationaliseringsudvalget (nedsat marts 1987)

Sammensætning:

Prorektor, lektor Lise-Lotte Hjulmand (formand); lektor Jacques Qvistgaard; lektor Hanne Martinet; lektor Anette Villemoes; lektor Ingeborg Zint.

c. Professorbedømmelser

Handelshøjskolen i København opslug i september 1985 et professorat i fransk. Opslaget havde følgende ordlyd:

Ved institut for fransk på Handelshøjskolen i København er et professorat ledigt til besættelse pr. 1. maj 1986.

Stillingen omfatter:

- undervisning og forskning inden for moderne fransk sprog
- udvikling af erhvervsproglige fagområder
- vejledning af yngre forskere samt
- deltagelse i instituttets administrative arbejde.

Ansøgerne må kunne dokumentere en forskningsindsats på højt videnskabeligt niveau inden for områder, der er centrale for højskolens sprogstudier. Det er en forudsætning, at den person, der ansættes, behersker dansk og har indsigt i danske forhold. Foruden dokumentation for forskningsindsats ønskes oplysninger om pædagogisk erfaring og eventuel anden kvalificerende virksomhed.

Publikationer og andet materiale, der ønskes lagt til grund for bedømmelsen af ansøgenes kvalifikationer, indsendes så vidt muligt i 5 eksemplarer. Antallet af indsendte eksemplarer bedes anført på en særskilt fortegnelse over materialet.

Bedømmelsesudvalgets indtilling vil i sin helhed blive tilsendt ansøgerne.

Ved ansøgningsfristens udløb havde der meldt sig 5 ansøgere.

Det erhvervsproglige Fakultetsråd nedsatte følgende bedømmelsesudvalg: Professor, mag.art. Hans-Peder Kromann, professor, dr.phil. Morten Nøjgaard, professor, cand.mag. Carl Vikner.

I overensstemmelse med bedømmelsesudvalgets indstilling anbefalede Det erhvervsproglige Fakultetsråd **Michael Herslund** til ansættelse i professoratet.

Bedømmelsesudvalgets udtalelse vedrørende **Michael Herslund** samt indstillingen havde følgende ordlyd:

Michael Herslund (f. 1945)

1. Uddannelse og ansættelser

1972	Magisterkonferens i romansk filologi, KU.
1970	Undervisningsassistent i oldfransk og adjunktvikar, KU
1972	Adjunkt i fransk, KU
1976	Lektor sammesteds
1978-80	Amanuensis (fransk, fransk fonetik) ved universitetet i Trondheim
fra 1980	Lektor, KU
1970	Københavns Universitet guldmedalje
1985	Indlevereret afhandling med henblik på erhvervelse af doktorgraden

2. Forskningskvalifikationer

Den del af Michael Herslunds forskning der er indsendt til bedømmelse vedrører især områderne ældre og moderne fransk syntaks, leksikologi, fonologi og morfologi.

MH's omfattende syntaktiske produktion behandler en række forskellige emner, der alle kan betragtes som aspekter af det samme fundamentale lingvistiske problem: syntaktiske strukturer. Der er en nær forbindelse mellem MH's syntaktiske arbejder om oldfransk og hans arbejder om moderne fransk. Det er beslægtede fænomener i de to sprogtilstande der behandles. Ofte, i de oldfranske arbejder, med vægten på punkter hvor oldfransk adskiller sig væsentligt fra moderne fransk. Der er aldrig tale om rent beskrivende arbejder, men altid om forsøg på at nå frem til en dybere teoretisk forståelse og forklaring af de beskrevne facts.

I bogen *Problèmes de syntaxe de l'ancien français. Compléments datifs et génitifs* (Etudes Romanes 21, 1980, 186 sider) tager MH udgangspunkt i den omstændighed at der i oldfransk findes to former for dativ- og genitivkomplement, en med præposition, som på moderne fransk, og en uden præposition: *por le presenter le roi* ('for at forære kongen den'), *la fille le roi* ('kongens datter'). Han opstiller to hypoteser gående ud på at de præpositions-løse konstruktioner kun findes ved såkaldte leksikalske dativer og leksikalske genitiver, dvs. for dativens vedkommende i forbindelse med verber (som *presenter* 'forære') hvis betydning implicerer en tredje aktant (dativobjektet), og for genitivens vedkommende kun efter substantiver (som *fille* 'datter') der implicerer en relation til en person (*fille* implicerer *fille de*). I begge tilfælde er det præpositions-løse komplement altså afhængigt af den overordnede terms leksikalske indhold, og hypoteserne forudsiger således en tæt sammenhæng mellem leksikon og syntaks. Disse to hypoteser bliver derefter omhyggeligt efterprøvet på et omfattende eksempelmateriale. I forbindelse hermed gives dels en analyse af de forskellige typer af verber og verbaludtryk der kan konstrueres med dativobjekt og en oversigt over de forskellige typer af relationssubstantiver, dels en detaljeret beskrivelse af de forskellige former for dativ- og genitivkonstruktion i oldfransk, både med og uden præposition. Til sidst fremdrages en række tilfælde hvor en genitivkonstruktion alternerer med en dativkonstruktion, hvilket fører til formuleringen af den teori at de er manifestationer af en og samme underliggende semantiske struktur med lokativisk betydning. En sådan struktur kan da realiseres adverbalt som et dativkomplement eller adnominalt som et genitivkomplement. Afhandlingen udmærker sig ved sin righoldige empiriske dokumentation og ved de mange interessante iagttagelser, men endnu væsentligere er dog at de mange empiriske detaljer altid sættes ind i forklarende sammenhænge takket være den overbevisende, velstrukturerede teoretiske argumentation der bærer hele fremstillingen.

I fire perspektivrige artikler behandles forskellige syntaktiske problemstillinger i oldfransk: «L'expression de la possession inaliénable en ancien français» (*Actes du 6e Congrès des Romanistes Scandinaves*, 1978, 125-34); «La préposition *entre* en ancien français» (*Revue de Linguistique Romane* 43 (1979), 263-86); «La construction réfléchie en ancien français» (*Actes du VIIIe Congrès des Romanistes Scandinaves*, 1983, 153-61); «La construction passive en ancien français» (*Revue Romane* 18 (1983), 175-82).

Den vægtigste del af MH's syntaktiske forskning udgøres af to arbejder om dativ og indirekte objekt i moderne fransk. Med artiklen «Le datif de la possession inaliénable en français» (in Herlund, Mørdrup, Sørensen (udg.): *Analyses grammaticales du français*, 1983, 99-115) tages tråden op fra de oldfranske relationssubstantiver. Artiklen behandler possessive dativer af typen *Elle lui serre le bras*, der forklares som betinget af en partitiv relation mellem del (*le bras*) og helhed (*lui*), hvor *lui* derivatives fra en underliggende adnominal struktur.

Det centrale værk i denne gruppe er manuskriptet «Le datif. Etude sémantico-syntaxique

des structures à N en français» (1985, 601 s.), der er indleveret til det humanistiske fakultet ved Københavns Universitet med henblik på erhvervelsen af den filosofiske doktorgrad. Denne afhandlings emne er verbaltilknyttede led af formen *à* + styrelse i moderne fransk med særlig vægt på den type der kan opfattes som dativ. Heri anlægges et nyt syn på sætningens ledstruktur, idet der opstilles en teori om at en given ledfunktion kan manifesteres på forskellige måder. Således har indirekte objekt på *à* tre forskellige manifestationer: lokativisk indirekte objekt (f.eks. ved *aller à*), dativobjekt (f.eks. ved *plaire à*) og neutralt indirekte objekt (f.eks. ved *penser à*). Disse tre typer adskiller sig ved en række syntaktiske og semantiske egenskaber. Valensbundne led indledt med *à* bliver altså alle realisationer af en og samme ledfunktion, indirekte objekt. Et givet verbum kan ofte vælge mellem to eller alle tre manifestationer af denne ledfunktion. En vigtig rolle i teorien spiller også den hypotese at et indirekte objekt etablerer en prædikativ relation med et andet nominalt led i sætningen, dvs. enhver sætning med indirekte objekt rummer en sekundær prædikation. Det særegne ved dativobjektet er at det svarer til et subjekt for et prædikat af possessiv natur. Ved hjælp af denne analyse af dativkonstruktionens semantiske struktur kombineret med nogle andre præcise hypoteser, især vedrørende reference og tematicitet, er MH i stand til at give indsigtfulde forklaringer på et stort antal syntaktiske og semantiske facts i forbindelse med brugen af indirekte objekt i moderne fransk. Han gennemgår systematisk alle franske verber med valensbundet dativobjekt. Denne redegørelse underbygges med et omfattende materiale med autentiske eksempler, hvorved dette afsnit i sig selv udgør et opslagsværk indeholdende et væld af værdifulde oplysninger om de behandlede verbers syntaks og semantik. Det vises at dativalget i de fleste tilfælde kan forklares ud fra den centrale hypotese, ligesom der også gøres godt rede for alternationen mellem dativobjekt og neutralt indirekte objekt ved samme verbum (jf. *lui ressemble / y ressemble*). I afhandlingens sidste kapitler foretages en uddybning og perspektivering af de i det foregående foreslåede analyser. På baggrund af den omtalte analyse af dativobjektets semantiske struktur må man forvente at dette har visse træk fælles med subjektet. Dette bekræftes fuldtud: de to ledtyper har faktisk en række vigtige syntaktiske og semantiske egenskaber tilfælles. Der gøres endvidere rede for dativbrugen i kausative konstruktioner og for ikke-valensbundne dativer, ligesom de foreslåede analyser ses i sammenhæng med data fra en række andre sprog. Endelig diskuteres repræsentationsproblemet, og det konkluderes at ingen af de gængse syntaktiske teorier kan give en adækvat repræsentation af de antagne syntaktiske strukturer. Forfatteren foreslå i stedet at der skelnes mellem tre forskellige strukturer: konstituentstruktur, relationsstruktur og prædikationsstruktur, hvor den sidste skal omfatte både primær og sekundær prædikation. Denne afhandling forener smukt den teoretiske synteses store linjer med omhyggelig iagttagelse og indsamling af empiriske data. Det er et perspektivrigt arbejde som kaster nyt lys over en række væsentlige grammatiske problemer.

Tre af MH's indsendte arbejder behandler forskellige former for syntaktiske strukturer, hvorved også andre sprog end fransk inddrages i undersøgelserne. I «Ergative Substructures in «Objective» Languages?» (*Papers from the Sixth Scandinavian Conference of Linguistics*, 1982, 75-83) belyses nogle hidtil oversete sammenhænge ved visse prædikativiske strukturer i fransk og dansk. Disse sammenhænge bliver synlige som en følge af at MH anlægger et nyt syn på ergativitet. I stedet for den gængse opfattelse, at ergative konstruktioner blot er resultater af en uvant morfologisk markering, foreslår MH at betragte dem som en særlig måde at afbilde semantiske strukturer på syntaktiske, med det centrale træk at objekt og intransitivt subjekt behandles ens.

Artiklen «Particles, Prefixes and Preposition Stranding» (in Heltoft og Sørensen (udg.): *Topics in Danish Syntax*, 1984, 34-71) beskriver en række facts vedrørende præpositionsstranding i dansk og nogle andre germanske sprog, og påviser at der er en tæt sammenhæng mellem dette fænomen og tilstedeværelsen af visse andre syntaktiske træk i et sprog, som f.eks. generel brug af præpositioner som intransitive elementer og mulighed for at inkorporere præpositioner i verber ved præfigering.

Det tredje arbejde i denne gruppe, «The Double Object Construction in Danish» (in Hellan & Christensen (udg.): *Topics in Scandinavian Syntax*, 1986, 125-47), er en redegørelse for forholdet mellem sætninger af typen *Han sendte blomster til sin sekretær* og sætninger af typen *Han sendte sin sekretær blomster*. MH argumenterer mod en transformationel forklaring og foreslår i stedet at de to konstruktioner er alternative manifestationer af samme underliggende valensskema: verbum + objekt + indirekte objekt. Denne leksiko-syntaktiske løsning tager hensyn til at visse verber accepterer begge strukturer, mens andre kun accepterer én af dem. Artiklen beskriver derefter en række syntaktiske og semantiske særtræk ved de to strukturer og når frem til at konstruktionen med dobbelt objekt fremviser generelle dativegenskaber af samme art som dem der kortlægges i disputatsen.

Et stadigt tilbagevendende tema i MH's forskning er at syntaks og ordforrådsstrukturer (leksikon) indgår i et tæt samspil med hinanden. Det er derfor kun logisk at hans arbejde med syntaktiske strukturer munder ud i en større syntaktisk-leksikalsk beskrivelse af de franske verber i valensgrammatisk regi, et projekt som gennemføres i samarbejde med Finn Sørensen. I forbindelse hermed har de to forfattere udgivet »De franske verber. En valensgrammatisk fremstilling. I. Verbernes syntaks« (Romansk Institut, Københavns Universitet, 1985, 83 sider). Bogen udgør det første kapitel af det planlagte værk, som bl.a. skal rumme den egentlige valensordbog over franske verber. Det publicerede kapitel præsenterer valensteoriens grundbegreber, diskuterer testproblemer og skitserer beskrivelseapparatet i valensordbogen. Interessant er et stort afsnit om ledfunktioner, hvori der i realiteten formuleres en ny grammatisk teori, en radikalt revideret version af valensgrammatikken, som navnlig imponerer ved at være enklere og på samme tid væsentligt mere sammenhængende end de gængse modeller for grammatisk analyse.

Til sidst skal omtales MH's forskning inden for det morfologiske og især det fonologiske område, som er repræsenteret med fire arbejder. I en kort artikel, "A Note on Old French Phonology: The Source of [ü]" (*Linguistic Inquiry* 6 (1975) 475-81), diskuteres to konkurrerende teorier angående et omstridt punkt i det oldfranske fonologiske system: *ü*'s opståen.

Afhandlingen *Structure phonologique de l'ancien français. Morphologie et phonologie du francien classique* (Etudes Romanes 8, 1976, 144 s.) beskriver det oldfranske lydssystem og bøjningssystem inden for rammerne af den generative fonologiske teori. Målet er at afdekke den fonologiske struktur for centralfransk i det 13. århundrede, og selv om der kan rettes indvendinger mod detaljer i fremstillingen, lykkes det for MH at formulere mange interessante regler, f.eks. om vokalapofoni og om verbalmorfologi. Afhandlingen har ikke kun sprogbeskrivende interesse, den sigter også mod at udvikle metoder til behandling af morfologiske fænomener i en generativ fonologi, og får derved også betydning på det rent sprogteoretiske plan.

Lærebogen *Fransk fonologi* (Trondheim 1983, 107 s.) er en klar og velskrevet indføring i den franske udtalestruktur specielt beregnet for studerende ved videregående uddannelser.

Hovedvægten ligger på en redegørelse for det franske fonemsystem, stavelsesstrukturen og prosodiske fænomener i fransk.

I artiklen "French external sandhi: the case of liaison" (under udgivelse, 9 s.) kritiseres forskellige nyere teorier om liaison-fænomenet i fransk, og der argumenteres for at tilskrive de relevante ord to underliggende leksikalske former, en prævokalisk og en prækonsonantisk, hvilket er i overensstemmelse med den morfofonologiske struktur i fransk i øvrigt, sådan som den f.eks. viser sig i suppletive bøjningsformer (*beau-bel*).

MH har desuden publiceret en række velskrevne anmeldelser af grammatiske værker, der vidner om hans kritiske sans og alsidige lingvistiske baggrund.

Endelig hører det med til billedet af MH som sprogforsker at nævne at han udover de her omtalte arbejder også har skrevet artikler om emner inden for vulgærlatin, romansk i almindelighed, samt portugisisk, rumænsk og spansk.

Sammenfattende kan man om Michael Herslund sige at han er en romanist af internationalt format, der bag sig har en omfangsrig videnskabelig produktion af høj kvalitet som er både alsidig og original. En stor og væsentlig del heraf vedrører moderne fransk sprog (fonologi, leksikologi og især syntaks).

3. Pædagogiske kvalifikationer

MH har ved KU erhvervet sig en bred og alsidig undervisningserfaring i fagets mange discipliner: fransk fonetik og grammatik, oldfransk sprog og fransk middelalderlitteratur, oldspansk sprog og spansk middelalderlitteratur, provençalsk sprog og middelalderlitteratur. Endvidere har han udarbejdet læremidler i fonetik og grammatik.

4. Øvrige faglige kvalifikationer

Som medredaktør af *Revue Romane* 1974-78 har han erfaringer på højt niveau med forskningsbedømmelse og -formidling. Endvidere har MH deltaget aktivt med indlæg i internationale kongresser og workshops. Han har været inviteret som gæsteforelæser ved universiteterne i Odense, Bergen og Trondheim. Han er en erfaren vejleder og blandt fagfæller en respekteret diskussionspartner.

5. Administrative kvalifikationer

MH har en stor erfaring inden for universitetsadministrationen. Han har bl.a. været medlem af institutbestyrelsen, institutbestyrer, medlem af fransk studienævn, formand for studienævn, endvidere medlem af en række ad hoc-udvalg.

6. Samlet vurdering

Michael Herslunds overordentlig omfattende forskningsindsats falder inden for emnekredsene: moderne fransk og ældre fransk sprog; romansk sproghistorie og filologi; fransk fonologi, syntaks og semantik; valensleksikologi; almen sprogteori. MH demonstrerer beherskelse af de nyere teoridannelser inden for de sprogteoretiske kerneområder, som den klassiske grammatik omfatter: morfologi, syntaks, semantik samt fonologi både ved synkron og diakron sprogbeskrivelse. Desuden har han på overbevisende måde formået at sætte store empiriske materialer ind i en beskrivende og forklarende sammenhæng. Også på den opslåede stillings øvrige områder er MH kvalificeret. På baggrund af MH's modne og originale forskningsindsats på højeste internationale niveau og hans øvrige virke anser udvalget ham for kvalificeret til den opslåede stilling.

Publikationsliste (Michael Herslund):

1972

1. »Betingelsesbisætninger, en skitse i transformationel syntaks«. *RIDS* 5, 38 p. Romansk Institut, Københavns Universitet. 1972.

1973

2. »Restriktive og parentetiske relativsætninger«. *RIDS* 16, 33 p. Romansk Institut, Københavns Universitet. 1973.
3. «Morphologie du nom roumain». *Revue Romane* 8.87-96. 1973.

1974

4. »Anker Teilgård Laugesen« (nekrolog). *Revue Romane* 9.I-II. 1974.
5. «Le *Cantar de Mio Cid* et la chanson de geste». *Revue Romane* 9.69-121. 1974.
6. «Phonologie des voyelles du latin vulgaire». *Revue Romane* 9.232-243. 1974.
7. Anmeldelse af Rudolf Windisch: *Genusprobleme im Romanischen*. *Revue Romane* 9.306-310. 1974.
8. Anmeldelse af K.P. Linder: *Studien zur Verbalsyntax der ältesten provenzalischen Urkunden*. *Revue Romane* 9.302-304. 1974.

1975

9. [med Svend Hendrup] »Knud Togeby« (nekrolog). *Revue Romane* 10.I-V. 1975.
10. Anmeldelse af Weber D. Donaldson: *French Reflexive Verbs*. *Revue Romane* 10.203-215. 1975.
11. «A Note on Old French Phonology: The Source of [ü]». *Linguistic Inquiry* 6.475-481. 1975.
12. Anmeldelse af Gérard Moignet: *Grammaire de l'ancien français*, og Philippe Ménard: *Syntaxe de l'ancien français*. *Revue Romane* 10.426-433. 1975.
13. [med Svend Hendrup] «Envoi». *Revue Romane* 10.433-435. 1975.

1976

14. *Structure phonologique de l'ancien français*. Etudes Romanes de l'Université de Copenhague 8. 144 p. 1976.
15. «Encore le «neutre» en roumain». *Revue Roumaine de Linguistique* 21.251-254. 1976.

1977

16. Anmeldelse af André Martinet: *Evolution des langues et reconstruction*. *Revue Romane* 12.195-198. 1977.

1978

17. «L'expression de la possession inaliénable en ancien français». *Actes du 6e Congrès des Romanistes Scandinaves*, p. 125-234. Uppsala. 1978.
18. Anmeldelse af Robert A. Hall: *Proto-Romance Phonology*. *Revue Romane* 13.120-124. 1978.
19. Anmeldelse af Iorgu Iordan og Maria Manoliu Manea: *Linguistica Romanza*. *Revue Romane* 13.124-128. 1978.
20. Anmeldelse af Frede Jensen: *The Old Provençal Noun and Adjective Declension*. *Revue Romane* 13.128-131. 1978.

21. «Remarques sur l'accentuation romane». *Estudios ofrecidos a Emilio Alarcos Llorach* II.123-147. Oviedo. 1978.
22. Udgivelse af Knud Tøgeby: *Choix d'articles 1943-1974*. Etudes Romanes de l'Université de Copenhague 15. 270 p. 1978.

1979

23. «La préposition *entre* en ancien français». *Revue de Linguistique Romane* 43.263-286. 1979.

1980

24. *Kompendium i fransk fonologi*. Romansk Institutt, Universitetet i Trondheim. 117 p. 1980.
25. Anmeldelse af James Foley: *Theoretical Morphology of the French Verb*. *Revue Romane* 15.332-336. 1980.
26. Anmeldelse af Kåre Nilsson: *Norsk-Portugisisk Ordbok*. *Revue Romane* 15.357-359. 1980.
27. *Problèmes de syntaxe de l'ancien français. Compléments datifs et génitifs*. Etudes Romanes de l'Université de Copenhague 21. 180 p. 1980.

1982

28. «Ergative Substructures in «Objective» Languages?» *Papers from the Sixth Scandinavian Conference of Linguistics*, p. 75-83, Tapir, Trondheim. 1982
29. »Dativ. En syntaktisk-semantisk analyse af à N strukturer på fransk«. *RIDS* 100, 40 p. Romansk Institut, Københavns Universitet. 1982.
30. Anmeldelse af Jürgen Klausenburger: *Morphologization*. *Revue Romane* 17.134-136. 1982.
31. Anmeldelse af Robert Martin og Marc Wilmet: *Syntaxe du moyen français*. *Revue Romane* 17.143-145. 1982.
32. [med Finn Sørensen] »Syntaks og leksikologi. Indledning til en valensgrammatisk analyse af dansk og fransk«. *SAML* 9.33-83. Institut for Anvendt og Matematisk Linguistik, Københavns Universitet. 1982.
33. "The Stress Pattern of Spanish". *Acta Linguistica Hafniensia* 17.105-129. 1982.
34. «Le datif de la possession inaliénable en français». Herslund, Mørdrup og Sørensen, udg.: *Analyses grammaticales du français. Etudes publiées à l'occasion du 50e anniversaire de Carl Vikner*. Etudes Romanes de l'Université de Copenhague 24.99-115. 1983.
35. «La construction réfléchie en ancien français». *Actes du VIIIe Congrès des Romanistes Scandinaves*, p. 153-161. Odense, 1983.
36. Anmeldelse af Douglas Walker: *An Introduction to Old French Morphophonology*. *Revue Romane* 18.125-127. 1983.
37. *Fransk Fonologi*. Tapir, Trondheim. 107 p. 1983.
38. «La construction passive en ancien français». *Revue Romane* 18.175-182. 1983.

1984

39. «Particles, Prefixes and Preposition Stranding». Heltoft og Sørensen, udg.: *Topics in Danish Syntax*, p. 34-71. *NyS* 14. 1984.
40. Anmeldelse af Werner Abraham, udg.: *Valence, Semantic Case and Grammatical Relations*. *Revue Romane* 19.319-321. 1984.

1985

41. [med Hanne Korzen] »Ole Mørdrup« (nekrolog). *Revue Romane* 20.1-2. 1985.
42. [med Finn Sørensen] *De franske verber. En valensgrammatisk fremstilling. I. Verbernes syntaks*. Romansk Institut, Københavns Universitet. 83 p. 1985.
43. [med Finn Sørensen] Anmeldelse af Noam Chomsky: *Lectures on Government and Binding*. *Revue Romane* 20.

1986

44. "French External Sandhi: The Case of Liaison". H. Andersen, udg.: *Sandhi Phenomena in the Languages of Europe*, p. 97-105. De Gruyter, Berlin. 1986.
45. "Portuguese Sandhi Phenomena". *Ibid.*, p. 535-549.
46. "The Double Object Construction in Danish". L. Hellan og L. Koch Christensen, udg.: *Topics in Scandinavian Syntax*, p. 125-47, Reidel, Dordrecht. 1986.

Konklusion: På baggrund af ovenstående vurderinger indstillede bedømmelsesudvalget enstemmigt **Michael Herslund** til det ledige professorat i fransk.

København, 3. oktober 1986

sign. Hans Peder Kromann

Morten Nøjgaard

Carl Vikner

Handelshøjskolen i København opslog i januar 1987 et professorat i spansk.

Opslaget havde følgende ordlyd:

Ved Institut for Spansk under det erhvervsproglige hovedområde er et professorat i spansk sprog ledigt til besættelse pr. 1. januar 1988.

Stillingen omfatter undervisning og forskning inden for moderne spansk sprog samt vejledning af yngre forskere og studerende, – både individuelt og ved afholdelse af seminarer og kurser, – samt deltagelse i instituttets administrative arbejde.

Ansøgerne må kunne dokumentere en forskningsindsats på højt videnskabeligt niveau. Det er ønskeligt, at den, der ansættes, er indstillet på at udvikle forskning inden for det erhvervsproglige område, f.eks. med henblik på merkantilt/økonomisk, juridisk og teknisk sprog.

Det er endvidere en forudsætning, at ansøgere behersker dansk sprog og har indsigt i danske forhold.

Foruden dokumentation for forskningsindsats ønskes oplysninger om og så vidt muligt dokumentation for ansøgernes pædagogiske erfaring og eventuel anden kvalificerende virksomhed.

Ved ansøgningsfristens udløb havde der meldt sig 5 ansøgere. Det erhvervsproglige Fakultetsråd nedsatte følgende udvalg til bedømmelse af ansøgerne: Professor Michael Herslund, professor Gerhard Boysen, professor Lars Lindvall.

I overensstemmelse med bedømmelsesudvalgets indstilling anbefalede Det erhvervsproglige Fakultetsråd **Lars Fant** til ansættelse i professoratet.

Bedømmelsesudvalgets udtalelser vedrørende Lars Fant samt indstillingen havde følgende ordlyd:

Lars Fant (f. 1946):

1. Uddannelse og ansættelser:

- 1970 fil.kand., Uppsala Universitet (spansk, fransk, almen sprogvidenskab, sociologi), suppleret med eksaminer i sprogvidenskab og fonetik på fil.kand.-niveau.
- 1972-73 Pædagogisk kursus, Uppsala.
- 1969-75 Amanuensis i fransk og spansk, Uppsala.
- 1975-78 Amanuensis ved Institut for Lingvistik, Uppsala.
- 1977 Pædagogisk efteruddannelseskursus («stage pédagogique») i Frankrig.
- 1979-84 Redaktør/projektleder ved Almqvist och Wiksell Läromedel.
- 1978-82 Timelærer ved universiteterne i Uppsala og Stockholm.
- 1984 fil.doktor, Uppsala (afhandling: *Estructura informativa en español*).
- 1985 Gæsteforsker i spansk ved HHK.

2. Forskningskvalifikationer:

Bortset fra de læremidler, der omtales i pkt. 3 herunder, og som demonstrerer en solid forskningsmæssig baggrund inden for sprogvidenskabelige hoveddiscipliner som fonetik/fonologi og morfologisk hoveddiscipliner som fonetik/fonologi og morfologi/syntaks, ligger LFs hovedindsats inden for udforskningen af intonation og tekst/diskursanalyse. Hans mest originale indsats ligger netop i sammenkoblingen af disse to områder, som helt åbenbart hænger sammen, men som, hvor mærkeligt det end lyder, sjældent behandles samlet af den samme forsker i en større undersøgelse. Det er i denne sammenkobling, at LFs største fortjeneste ligger.

I artiklen »Prosody vs. Intonation« (1976) gennemføres en nyttig terminologisk afklaring af området, idet 'prosody' reserveres til at betegne, hvad der markerer den morfo-syntaktiske information, men 'intonation' markerer den semantisk-pragmatiske information. Intonationen spiller en hovedrolle ved struktureringen af informationen; dette demonstreres med eksempler fra franske 'topic-comment'-struktur, hvorunder der gives en interessant analyse af hjælpørgsmål. Artiklen anvender den såkaldte »dialogpilsteori«, som spiller en fremtrædende rolle i LFs senere arbejder.

I et stort arbejde fra 1980, *Functions of Sentence Prosody and Word Order in European Spanish*, gennemføres integrationen af prosodien i den grammatiske beskrivelse: prosodi og ordstilling er ækvivalente måder at udføre kommunikative strategier på. Arbejdet, der lægger op til disputatsen fra 1984, rummer adskillige værdifulde betragtninger af sprogtypologisk art, lige som det bidrager væsentligt til beskrivelse af samarbejde og konflikter mellem leksikalske, syntaktiske, ordstillingsmæssige og prosodiske regler. Et resumé af dette arbejde er præsenteret som kongresindlæg under titlen »Prosodia y estructura informativa en castellano peninsular« (1980).

LFs hovedværk er disputatsen fra 1984, *Estructura informativa en español* (224 sider). Her ses informationsstrukturen som den semantiske side af tekstlingvistikens genstandsområde. Under beskrivelsen af forholdet mellem syntaks og intonation fremdrages det, at spansk, i modsætning til f.eks. svensk og engelsk, ikke har hvad man i beskrivelsen af disse sprog plejer at kalde en sætningsaccent. Spansk må altså som de andre romanske sprog

bruge andre metoder end de rent prosodiske til at udpege fokus. Afhandlingen rummer mange interessant enkeltbetragtninger, bl.a. vedrørende subjektets status, ordstilling (som ses styret af en kombination af to regler: overfladekategorier og syntaktiske funktion) og emfatisk intonation, som ofte er redundant, men som indgår som korrigerende (og obligatorisk) faktor, hvis emfasen ikke fremgår af den syntaktiske organisation. Bortset fra at afhandlingen er en af de få studier over et europæisk sprog (bortset fra engelsk), der forener syntaks og intonation, og derfor allerede af den grund har status af pionerarbejde, vidner arbejdet om stor viden om og aktiv beherskelse af den nyere lingvistik's metoder.

Et nøgleord for LFs senere arbejder kunne være 'tekstbinding'. I en serie kortere arbejder efter disputatsen studerer han nemlig forskellige grammatiske processer, der medvirker til at få tekster til at hænge sammen.

I »Procesos anafóricos y valor enfático en el español hablado« (1985) studeres emfasens betydning. Med termer hentet fra gestaltpsykologien foreslås det at opfatte emfasen som 'figur' og antiemfasen som 'baggrund'. Disse termer danner en akse, som forskellige syntaktiske processer, eller strategier, grupperes ad (f.eks. skalaen: »foranstillet subjekt, efterstillet subjekt, sætningskløvning«). Graden af emfase sættes i forbindelse med den leksikalske udfyldning af en anafors rolle (fra »fuld« substantivsyntagme til ellipse). Der påpeges således en negativ korrelation mellem en anafors (gentaget tekstelement) emfatiske værdi og den status som psykologisk 'figur', dvs. korrelationen mellem afstand fra anafor til antecedent og anafors grad af emfase. Denne afstand måles i sætninger og i antal af mellem-liggende referenter. Et kvantificeret empirisk materiale støtter denne analyse af direkte anaforer.

I artiklen »Parafrasering som tekstbindingsstrategi« (1986) studeres anaforerne videre og der isoleres tre hovedtyper: ellipse, pronomener og synonym/parafrase. Denne sidste strategi giver plads for vaghed i fortolkningen (»spin off effekt«). Emnet viderestuderes i kongresindlægget »Parafrasering i tekstbinding« (1986). I »La contraposición en español: manifestación y análisis« (1986) inddrages den såkaldte »dialogspilsteori« (som i kort begreb går ud på at betragte en hvilken som helst tekst som en slags dialog med spørgsmål og svar) i analysen af modsætninger og der foreslås i lyset heraf en overordentlig interessant definition af de notorisk vanskelige begreber 'tema' og 'rema'.

Denne teori spiller også en fremtrædende rolle i det skitseagtige manuskript, »Informationsstruktur«, til en lærebog i tekstlingvistik. Disse tråde, anaforerne og dialogspillet, samles i et forelæsningsmanuskript, »Dimensioner i informationsstruktur« (1986), hvor det diskuteres, hvilke kategorier information »pakkes« i og hvorledes de kombineres. De i tidligere arbejder opnåede resultater vedrørende anaforske processer omfortolkes her i lyset af dialogspilsteorien.

Artiklen »El pronombre clítico en las lenguas iberorrománicas y en otros idiomas« (1985) genoptager den interesse for sprogtypologi, der allerede var så tydelig spor af i arbejderne om intonation og informationsstruktur. LF studerer her de bundne pronomener i spansk, katalansk og portugisisk, og sammenligner dem med andre romanske og germanske sprog, idet der gives en præcis definition og beskrivelse af sådanne »klitika«, samt en original fortolkning af visse morfofonologiske fænomener på dansk og svensk.

Sammenfattende kan det siges, at LFs arbejder aftegner profilen af en moden og original sprogforsker, der ikke er bange for at gå nye veje, men som altid underbygger sine analyser

med et omhyggeligt og præcist empirisk materiale og som er velbevandret både i moderne almen sprogvidenskab og i spansk lingvistik.

3. Pædagogiske kvalifikationer:

LF har en bred og alsidig undervisningserfaring inden for både spansk, fransk og almen sprogvidenskab fra sin virksomhed ved universiteterne i Uppsala og Stockholm, samt ved HHK siden 1985. LF har desuden fungeret som studievejleder ved Romansk Institut, Uppsala Universitet (1971-75), samt arbejdet med udgivelse af læremidler ved Almqvist och Wiksell (1979-85).

LF har fremstillet undervisningsmateriale til såvel fransk som spansk: *Kompendium i fransk fonetik* (1971), *Kurs i spantsk uttal* (1974), *Övningshäfte til kurs i spansk grammatik* (1974), de tre sidstnævnte i samarbejde med andre; *Svensk-spansk fonetik* (1976), *Studiemateriale i spansk fonetik* (1986), *Cursillo de pronunciación española* og *Studiemateriale i spansk grammatik*, de to sidstnævnte under udarbejdelse.

Foruden sin undervisning i spansk på alle niveauer på HHK, har LF vejledt licentiatstuderende og afholdt kursus i sprogvidenskabelig metode inden for rammerne af HHKs forsøgsordning for licentiatstuderende.

4. Administrative kvalifikationer:

LF har fra sin ansættelse ved Uppsala Universitetet erfaring i forskellige sider af det administrative arbejde i forbindelse med en højere undervisningsinstitution. Ved HHK har han medvirket i en række bedømmelsesudvalg, deltaget i arbejdet med studiereform, samt været en af initiativtagerne til oprettelsen af en egentlig licentiatuddannelse ved HHK.

5. Øvrige faglige kvalifikationer:

LF har deltaget aktivt med indlæg ved flere internationale kongresser, samt gæsteforelæst f.eks. ved universitetet i Göteborg. Det bør også under dette punkt nævnes, at LF skriver ubesværet både på svensk, dansk, spansk og engelsk.

6. Samlet vurdering:

LF fremstår som en moden og original forsker, som har et grundigt og alsidigt kendskab til moderne lingvistik, fra fonologi til semantik og tekstanalyse. Han har ydet et væsentligt forskningsmæssigt bidrag navnlig inden for områderne intonationsforskning og tekstlingvistik, med særligt henblik på spansk. Når hertil kommer hans overbevisende indsats både inden for undervisning, vejledning og administration, må han erklæres fuldtud kvalificeret til den opslåede stilling.

Bilagsfortegnelse

A. Pædagogisk udvikling

- (1) 1971. Kompendium i fransk fonetik, Uppsala univ., Rom. Inst.
- (2) 1974 a (Sammen med Regina af Geijerstam). Kurs i spantsk uttal, Uppsala univ., Rom Inst.
- (3) 1974 b. (Sammen med Johan Falk og Urpo Merila). Kurs i spansk grammatik. Uppsala univ., Rom Inst.
- (4) 1974 c (Sammen med Johan Falk og Urpo Merila). Övningshäfte till kurs i spansk grammatik. Uppsala univ., Rom., Inst.

- (5) 1976 Svensk-spansk fonetik. Uppsala univ., Rom. Inst.
- (6) 1986 Studiemateriale i spansk fonetik, HHK, Inst. f. Spansk.

Under forberedelse:

- (7) a Cursillo de pronunciación española. HHK, Inst. f. Spansk.
- (8) b. Studiemateriale i spansk grammatik. HHK, Inst. f. Spansk.
- (9) c. (i samarbejde med Anne-Marie Bülow Møller, Gyde Hansen og Henning Nølke). Síntesis de lingüística del texto. HHK. Erhvervsprogligt fakultet.

B. Forskning

- (10) 1976 Prosody vs. intonation. Reports from Uppsala University Department of Linguistics (RUUL) 5:91-95.
- (11) 1980 a Functions of sentence prosody and word order in European Spanish. RUUL 6:1-124.
- (12) 1980 b. Prosodia y estructura informativa en español peninsular. Un intento de integración de los hechos prosódicos en una descripción gramatical. (Foredrag ved XVI Congrès Internacional de Lingüística i Filología Romániques, Palma de Mallorca 1980).
- (13) 1984 Estructura informativa en español. Estudio sintáctico y entonativo. Acta universitatis Upsaliensis, Studia Romanica Upsaliensia 34.
- (14) 1985 a. Procesos anafóricos y valor enfático en el español hablado. Espanol Actual 43:5-26. Instituto de Cooperación Iberoamericana.
- (15) 1985 b. El pronombre clítico en las lenguas iberorrománicas y en otros idiomas. Aspectos sobre una cuestión de tipología lingüística. CEBAL 7:29-64. Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck.
- (16) 1986 a. Parafrasering som textbindingsstrategi. CEBAL 8:313-334. Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck.
- (17) 1986 b Parafrasering i textbinding. Foredrag ved Nordtext Work-in-Progress Seminar, Tällberg 6.-9. marts 1986.
- (18) 1986 c La contraposición en español - manifestación y análisis. Manuskript (forventes publiceret i CEBAL 10, 1987).
- (19) 1986 d. Dimensioner i informationsstruktur. Manuskript (gæsteforelæsning ved Inst. f. Lingvistik, Göteborgs universitet i maj 1986).

c. Beviser for uddannelse, ansættelser m.v.

- (20) Fil.kand.-eksamen, Uppsala universitet.
- (21) Deltagelse i PUAL-kursus, Uppsala universitet.
- (22) Deltagelse i Stage de formation d'animateurs pédagogiques pour l'enseignement du français langue étrangère (Stage court du BELC), Marseille-Luminy.
- (23) Optagelses- og eksamensbevis for forskeruddannelse (fil.doktor), Uppsala universitet.
- (24) Arbejde som timelærer i ABF (aftenskole), Stockholm.
- (25) Arbejde som lærer i spansk ved Cederbladsskolan (kommunalt voksengymnasium), Uppsala.
- (26) Ansættelsesbevis fra Uppsala universitet.

Konklusion:

På baggrund af ovenstående vurderinger indstillede bedømmelsesudvalget **Lars Fant** til professoratet i spansk.

København, den 17. november 1987

Michael Herslund

Gerhard Boysen

Lars Lindvall

D. Fakultetsstudienævnene

1. Fakultetsstudienævnenes opgaver

Ifølge statuttens §§ 49-54 har fakultetsstudienævnene følgende opgaver og beføjelser: Fastlæggelse af indbyrdes kompetence mellem fakultetsstudienævnet og de øvrige studienævn; alle spørgsmål om generelle regler for eksamen, karaktergivning, undervisning og studieordninger inden for rammerne af gældende bekendtgørelse om adgangsbetingelser, eksamen m.v. efter indstilling fra de(t) berørte fagstudienævn; afgørelser af ankesager i forbindelse med dispensationer for studie- og eksamensordninger; afgørelser i forbindelse med ankesager ved besættelse af stillinger som undervisningsassistenter.

2. Det erhvervsøkonomiske Fakultetsstudienævn

a. Sammensætning:

1.8.1986-31.12.1986:

Afdelingsleder Orla Brandt Jensen (formand); cand.merc.-studerende Wilbert van der Meer (næstformand); lektor Cai F. Christensen; lektor Eivind Damsgaard Hansen; lektor Poul-Erik Daugaard Jensen; lektor Hans Kurt Søgaard Kvist; professor Ole Lando; professor Søren Lauesen; lektor Hans Kornø Rasmussen; lektor Bjørn Roepstorff; lektor Jens Aaris Thisted; erhvervsøk.jur.-studerende Henning Andersen; HD-studerende Frank Bill; sprog-økonomi-studerende Anders Hansen (til 16.4); cand.merc.aud.-studerende Jørgen Valter Hansen; HA-studerende Henrik Sjørring Johansen; sprog-økonomi-studerende Bodil Kühn (fra 16.4); erhvervsøk.dat.-studerende Folke Larsen; HD-studerende Lars Rønved Petersen; erhvervsøk.mat.-studerende Pierre Damgaard Rømer; HD-studerende Erik Tvedt.
Sekretær: Fuldmægtig Thorkild Kristoffersen.

1.1.1987-31.7.1987:

Lektor Cai F. Christensen (formand); HA-studerende Henrik Sjørring Johansen (næstformand); lektor Asmund Born; adjunkt Merete Christiansen; lektor Per Flensburg; ekstern lektor Anton Hartmann-Olesen (til 16.9); cand.merc.aud.-studerende Iver Haugsted; lektor Henning Kirkegaard; lektor Hans Kurt Kvist; sprog-økonomi-studerende Kristine Ladekarl (til 16.9); professor Ole Lando; erhvervsøk.dat.-studerende Marianne Lund; erhvervsøk.jur.-studerende Jesper Mikkelsen; lektor Jan Mouritsen; sprog-økonomi-studerende Steen Løch Møller (fra 16.9); lektor H. Duelund Nielsen (fra 16.9); cand.merc.-studerende Hans Henrik T. Ohlsen; HD-studerende Lars Rønved Petersen; erhvervsøk.-mat.-studerende Hans Paa-kjær; lektor Hans Kornø Rasmussen; HD-studerende Erik Tvedt; HD-studerende Anders Wittrup.

Sekretær: Fuldmægtig Thorkild Kristoffersen

b. Udvalg nedsat af Det erhvervsøkonomiske Fakultetsstudienævn

1° Forretningsudvalget

1.8.1986–31.12.1986:

Afdelingsleder Orla Brandt Jensen (formand); cand.merc.-studerende Wilbert van der Meer (næstformand); lektor Jens Aaris Thisted; HA-studerende Henrik Sjørring Johansen.

Sekretær: Fuldmægtig Thorkild Kristoffersen.

1.1.1987–31.7.1987:

Lektor Cai F. Christensen (formand); HA-studerende Henrik Sjørring Johansen (næstformand); lektor Hans Kurt Kvist; erhvervsøk.-dat.-studerende Marianne Lund; HD-studerende Lars Rønved Petersen (observatør).

Sekretær: Fuldmægtig Thorkild Kristoffersen.

2° Udvalg vedrørende 5-årig kandidatuddannelse

Kommissorium:

Udvalgets primære opgave er at analysere de langsigtede overordnede, fælles HA/Cand.merc.-problemer, herunder især:

- 1) En kritisk belysning af HA's funktion som kompetencegivende mellemuddannelse til erhvervslivet og til videre studium på Cand.merc.:
 - hvor mange dimittender holder op efter HA, hvor mange læser videre?
 - hvorledes går det HA-dimittenderne (dimittender, der ikke læser videre) i erhvervslivet?
 - skal HA's funktion som kompetencegivende mellemuddannelse til erhvervslivet styrkes? I bekræftende fald med hvilke midler?
 - skal HA's funktion som adgangsgivende uddannelse til videre studium på Cand.merc. styrkes? I bekræftende fald med hvilke midler?
- 2) En belysning af problemer vedrørende adgang fra HA til Cand.merc., herunder DVU's bevillingsmæssige regulering af overgangsfrekvensen.
- 3) En belysning af muligheder for uddannelses- og studiemæssige fordele ved en eventuel samlet 5-årig studietilrettelæggelse for HA og Cand.merc.
 - kan der ved en samlet tilrettelæggelse opnås fordele, som vil kunne bidrage til en højnelse af det samlede uddannelsesniveau? I bekræftende fald, hvilke hovedelementer i studietilrettelæggelsen skal der da fokuseres på?
 - hvorledes sikres det, at HA i givet fald fortsat vil være kompetencegivende i erhvervslivet?

Der ønskes en afrapportering til fakultetsstudienævnet om udvalgets arbejde ultimo 1986 og en endelig rapport medio 1987.

Således vedtaget på fakultetsstudienævnets møde den 21. maj 1986.

Sammensætning:

1.8.1986–31.12.1986:

Lektor Cai F. Christensen; lektor Orla Nielsen; cand.merc.-studerende Anders Faurskov; HA-studerende Henrik Sjørring Johansen; cand.merc.-studerende Kim Vraa.

1.1.1987–31.7.1987:

Lektor Jens Schou-Christensen; cand.merc.-studerende Janne Bollingberg; HA-studerende

Henrik Sjørring Johansen; HA-studerende Johs. Kristensen; lektor Orla Nielsen; lektor Steen Scheuer.

3° HD-udvalg

Kommissorium:

HD-udvalget har til opgave at fungere som støttegruppe for handelshøjskolens repræsentanter i det af Direktoratet ifølge bekendtgørelse nr. 433 af 28.8.1984 § 21 nedsatte kontaktudvalg (HD-fællesudvalget).

Dernæst skal HD-udvalget drøfte og afgive indstilling til fakultetsstudienævnet i enhver sag vedrørende HD-uddannelsesområdet, som bemeldte nævn måtte henvise til forhandling i udvalget.

Endelig kan HD-udvalget drøfte ethvert spørgsmål af hel eller delvis fælles interesse for HD-studierne ved HHK. Sådanne spørgsmål, det være sig om uddannelsens mål, uddannelsesprofilen, uddannelsens indhold og fagsammensætning, forholdet mellem specialerne herunder etablering af nye specialer, eksamensregler, tilførsel og anvendelse af ressourcer, administrative forhold, adgangsbetingelser eller andet, kan rejses i udvalget af et medlem og/eller af et eller flere HD-fagstudienævn.

Sammensætning:

1.8.1986–31.12.1986:

Lektor Cai F. Christensen; lektor E. Damsgaard Hansen; lektor Tage Skjøtt Larsen; lektor Michael Møller; lektor Jens C. Rye Nielsen; lektor Flemming Rasmussen; lektor Harald Vestergaard; HD-studerende Jan Ellebirke; HD-studerende Anne Heiberg Iürgensen; HD-studerende Tine Nissen; HD-studerende Thomas Raun Petersen; HD-studerende Lene Stener.

1.1.1987–31.7.1987:

HD-studerende Frank Bill; lektor Cai F. Christensen (formand); adjunkt Merete Christiansen; HD-studerende Lars Erik Elbæk; HD-studerende Philip Fleischer; HD-studerende Eva Grønbæk; lektor Tage Skjøtt Larsen; HD-studerende Henrik Lazzarotti; lektor Paul Lindgreen; lektor Michael Møller; lektor H. Duelund Nielsen; lektor Jens Carl Ry Nielsen; HD-studerende Lars Rønved Petersen; lektor Harald Westergaard; HD-studerende Anders Wittrup.

Sekretær: Anette Kur.

4° Interimstudienævn for HD 2. dels studiet i Regnskabsvæsen, Informatik og Økonomistyringslinien.

Sammensætning:

27.8.1986–31.7.1987:

Lektor Peter Neergaard (formand); lektor Per Flensburg; HD-studerende Bo Johansen (fra 19.11); HD-studerende Tina-Maria Jørgensen; HD-studerende Henrik Lazzarotti; HD-studerende Thomas Ravn Petersen (til 19.11); lektor Jens Aaris Thisted.

5° Koordineringsudvalget i forbindelse med overbygningsuddannelserne

Kommissorium:

1. Overveje principper for opbygningen af overbygningen af mellemuddannelserne, der

sikrer disse en selvstændig profil og dermed begrundet selvstændige bekendtgørelser for disse uddannelser.

2. Overveje forholdene de enkelte studienævn imellem m.h.p. koordination af fagudbud, herunder mulighed for at deltage i fag udbud af andet studienævn, evt. mulighed for studieskift.
3. Overveje mulighederne for formaliseret deltagelse i undervisning i relevante fag udbudt af andre lærestalter.
4. Overveje tværgående problemer i forbindelse med undervisnings- og evalueringsformer.
5. I lyset af ovenstående kommenteres de af de respektive studienævn fremsendte notater vedr. overbygningssuddannelserne til brug for fakultetsstudienævnets arbejde.
6. Fungere som opbakningsgruppe for HHK's repræsentanter i det påtænkte landsdækkende fællesudvalg for de nye kombinationsuddannelser.

Sammensætning:

11.2.1987-31.8.1987:

Cand.merc.-stud. Janne Bollingberg; erhvervsøk.mat.-stud. Anita Bjørg Dalegaard; lektor Tore Kristensen; erhvervsøk.jur.-stud. Helle Kristjansen; lektor Hans Kurt Kvist; erhvervsøk.-dat.-stud. Niels Henrik Kaae; lektor Jørgen Meyer; lektor Jan Mouritsen; professor Peter Pruzan; erhvervsøk.-mat.stud. Hans Paakjær.

6° Projektgruppe vedr. den erhvervsøkonomiske suppleringsuddannelse

Sammensætning:

11.2.1987-31.7.1987:

Afdelingsleder Orla Brandt Jensen (projektleder); stud.merc. Lone Hass; professor Erik Johnsen; stud.merc. Wilberg van der Meer; projektmedarbejder Gert Nørgaard; lektor Stig Ree; stud.merc. Ricky Wilke; stud.merc. Kim Vraa; stud.merc. Carsten Aabo.

7° Baggrundsgruppe for projektgruppen vedrørende den erhvervsøkonomiske suppleringsuddannelse

Sammensætning:

11.2.1987-31.7.1987:

Lektor Cai F. Christensen; projektmedarbejder Thomas Werner Hansen; lektor Hans Sigård Jensen; lektor Ole Fogh Kirkeby; lektor Christian Knudsen; lektor Ole Thyssen.

3. Det erhvervsproglige Fakultetsstudienævn

a. Sammensætning:

1.8.1986-31.12.1986:

Lektor Peter Colliander (formand); lektor Erna Sølling (næstformand); lektor Rita Lenstrup; handelsfaglærer Mona Schjødt-Hansen; ekstern lektor Birte Pass; studerende Jinnie Rodholdt; studerende Helle Janlow; studerende Helle Hansen; studerende Karin Westrup og studerende Lisbeth Larsen

1.1.1987-31.12.1987:

Lektor Peter Colliander (formand); lektor Erna Sølling (næstformand); lektor Rita Lenstrup; handelsfaglærer Kate Jensen; lektor Lena Munck; studerende Henriette Brandt; stu-

derende Henrik Stockfleth Olsen; studerende Tine Stenqvist; studerende Jens Lautrup Nør-
gaard og studerende Helle Janlow (næstformand).

b. Under fakultetsstudienævnet har der i beretningsperioden været nedsat følgende udvalg:

1. Udvalg vedrørende revision af aftenstudiet

Medlemmer: Lektor Erna Sølling; undervisningsassistent Gitte Baunebjerg Hansen; undervisningsassistent Vibeke Lykke Friis; lektor Dorte Westrup, 4 pladser til studenterrepræsentanter.

Udvalget nedlagt pr. 31. december 1986.

2. Bestyrelsen for center for konferencefolkning

Medlemmer: Lektor Inge Baaring; adjunkt Hanne Aarup; lektor Anne Zoëga; cand.mag. Karen Halskov; cand.mag. Thomas Harder og Ruth Lang.

3. Det sproglige didaktikudvalg

1.8.1986–31.12.1986:

Medlemmer: Lektor Anne Marie Bülow Møller; lektor Lita Lundquist; afdelingsleder Mogens Wied Jørgensen og studerende Lis Frost. De studerende har herudover 2 pladser.

1.1.1987–31.12.1987:

Medlemmer: Lektor Birgitte Friis; lektor Per Anker Jensen; Tove Basballe; lektor Mogens Wied Jørgensen; lektor Steffen Leo Hansen; lektor Louise Denver; lektor Peter Harms Larsen.

Udvalgets sekretær: Finn Kempf.

De studerende råder over 8 pladser i udvalget.

4. Udvalget for valgfri fag

Medlemmer: Lektor Per Anker Jensen og lektor Lita Lundquist. De studerende råder over 2 pladser.

5. Styringsgruppen for tilvalgsfaget »Kursus i informationssøgning«

Medlemmer: Overbibliotekar Michael Cotta-Schønberg; lektor Anette Villemoes. Udvalget kan suppleres med yderligere 1 lærer og 3 studerende.

6. Koordineringsudvalget for faget dansk

Medlemmer: Lektor Finn Messell; lektor Birgitte Friis; afdelingsleder Mogens Wied Jørgensen; afdelingsleder Jørgen Jensen; lektor Peter Harms Larsen. Studenterrepræsentanter Kirsten Devantier og Lisbeth Larsen. De studerende råder herudover over 3 pladser.

7. Udvalget vedrørende introduktionskursus

Medlemmer: Lektor Birthe Vesterli; lektor Chr. Quist; lektor Søren Kaas Andersen; lektor Joan Tournay; lektor Peter Harms Larsen; studerende Birgitte Kjær; studerende Heidi Olsen; studerende Pia W. Kofoed; studerende Lea Møller Petersen. De studerende råder herudover over én plads.

8. Udvalg vedrørende pilotprojekt

Medlemmer: Lektor Birthe Vesterli; lektor Chr. Quist; lektor Søren Kaas Andersen; lektor Joan Tournay; lektor Peter Harms Larsen; studerende Birgitte Kjær; studerende Heidi Olsen; studerende Pia W. Kofoed; studerende Lea Møller Petersen. De studerende råder herudover over én plads.

9. Revisionsudvalget

1.8.1986–31.12.1986:

Udvalget var nedsat i samarbejde med fakultetsrådet. Udvalgets medlemmer var:

Lektor Gunhild Dyrberg; lektor Inge Gorm Hansen; professor Hans-Peder Kromann; lektor Anette Villemoes; stud.-ling.merc. Annette Jørgensen; stud.ling.merc. Lisbeth Larsen; stud.ling.merc. Tove Sørensen. De studerende havde mulighed for yderligere at besætte én plads.

Udvalgets formand var professor Hans-Peder Kromann og sekretariatbistanden varetoges af fuldmægtig, cand.ling.merc. Dorte Salskov-Iversen; fuldmægtig, cand.ling.merc. Anne Lise Kjær og sekretær Elsebeth Nilsson.

Udvalget nedlagt pr. 31. december 1986.

10. Koordineringsudvalget til koordinering af forslagene fra studieordnings/studievejledningsudvalgene, som disse er nedsat af fagstudienævnene for engelsk, fransk, spansk og tysk

Medlemmer: Lektor Jørgen Alsø (engelsk); lektor Lilian Stage (fransk); lektor Anette Villemoes (spansk); lektor Birthe Vesterli (tysk). De studerende råder over 4 pladser.

Udvalgets sekretær: Fuldmægtig Dorte Salskov-Iversen.

Udvalget nedlagt pr. 31. december 1986.

11. Censorindstillingsudvalget

Medlemmer: Censorformanden, professor Ove K. Clausen, og den af denne udpegede censorrepræsentant, translator Birthe Marie Andersen. Udpeget af fakultetsstudienævnet er afdelingsleder Jørgen Jensen og stud.ling.merc. Tove Sørensen.

12. Redaktionsudvalg vedrørende udslusningsprojekt

Udvalget er nedsat i samarbejde med det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn. Udvalgets medlemmer var: Lektor Cai F. Christensen (Institut for Afsætningsøkonomi); lektor Rita Lenstrup (Institut for Engelsk); informationsmedarbejder Finn Kjerulff Hansen; studerende Henrik Stockfleth Olsen; studerende Kim Vrå og studerende Christian Eiberg.

E. Fagstudienævnene

1. Fagstudienævnenes opgaver

Ifølge statuttens §§ 56-60 har fagstudienævnene bl.a. fået tillagt følgende opgaver og beføjelser:

Tilrettelæggelse af undervisningen og afholdelse af eksaminer; udarbejdelse og ajourføring af studieordninger og studievejledninger; ansættelse af undervisningsassistenter; udtalelser

i forbindelse med oprettelse og nedlæggelse af lærerstillinger; udarbejdelse af bevillingsbehov i forbindelse med aktiviteterne henhørende under fagstudienævnene; disponering over personale- og pengebevillinger, som er stillet til rådighed for studienævnene.

2. De erhvervsøkonomiske fagstudienævn

a. HA-studienævnet

Sammensætning:

1.8.1986-31.12.1986:

Lektor Steen Scheuer (formand); lektor Jørgen Frode Bakka; adjunkt Carsten Krogholt Hansen; lektor Hans Kurt Søgaard Kvist; lektor Svend Marker-Larsen; HA-stud. Jens Baun (fra 25.9.86); HA-stud. Michael Graa; HA-stud. Johs. Kristensen; HA-stud. Annette Magnusson (udtrådt 25.9.86); HA-stud. Kirstina Rudnicki; HA-stud. Allan Rasmussen (næstformand).

Sekretærer: Greta Andersen; Lone Krabbe; Lizzi Reimann (indtil 1.11.86); Lise Hansen (fra 1.11.86).

1.1.1987-31.12.1987:

Lektor Steen Scheuer (formand); adjunkt Carsten Krogholt Hansen; lektor Hans Kurt Søgaard Kvist; lektor Svend Marker-Larsen; lektor Jens Erik Torp; HA-stud. Kjersti Engelstad; HA-stud. Jens Hagenau; HA-stud. Dorthe Susanne Jørgensen (udtrådt 18.5.87); HA-stud. Johs. Kristensen (udtrådt 15.6.87); HA-stud. Claus Lyngeraa (næstformand); HA-stud. Peter Mølgaard Nielsen (fra 15.6.87); HA-stud. Søren Ask Nielsen (fra 18.5.87).

Sekretærer: Greta Andersen; Bente Christensen; Lis Lund.

b. Cand.merc.-studienævnet

Sammensætning:

1.8.1986-31.12.1986:

Lektor, lic.merc. Orla Nielsen (formand); stud.merc. Annie Løkke (næstformand); stud.merc. Birgit Grønberg Andreassen; lektor, cand.polit. Vagn Thorsgaard Jacobsen; stud.merc. Lene Knudsen; lektor, cand.merc. Jan Mouritsen; lektor, mag.scient.soc. Mette Mønsted; stud.merc. Michael Raffnsøe; lektor, cand.polit. Henrik Schaumburg-Müller.

Sekretær: Overassistent Lis Langen.

1.1.1987-31.12.1987:

Lektor, lic.merc. Orla Nielsen (formand); stud.merc. Janne Bollingberg Sørensen (næstformand fra 1.1.87-4.6.87); stud.merc. Hans-Henrik T. Ohlsen (næstformand fra 4.6.87-31.12.87); stud.merc. Birgit Grønberg Andreassen (fra 1.1.87-19.8.87); stud.merc. Ole Dalsgaard; stud.merc. Nils-Ole Heggland (fra 4.6.87-31.12.87); lektor, cand.polit. Vagn Thorsgaard Jacobsen; stud.merc. Annie Løkke (fra 19.8.87-31.12.87); lektor, cand.merc. Jan Mouritsen; stud.merc. Søren Stahlfest Møller; lektor, mag.scient.soc. Mette Mønsted; lektor, cand.polit. Henrik Schaumburg-Müller.

Sekretær: Overassistent Lis Langen.

c. Cand.merc.aud.-studienævnet

Sammensætning:

1.8.1986-31.12.1986:

Lektor Robert Sloth Pedersen (formand); cand.aud.stud. Henrik Ølgaard (næstformand);

lektor Kjeld Hemmingsen; lektor Christian Knudsen; afd.leder Orla Brandt Jensen; lektor Dennis Clausen; cand.aud.stud. Peter Lauring; cand.aud.stud. Susanne Nørgaard; cand.aud.stud. Marianne Koue Smith; cand.aud.stud. Carsten Møller.
Sekretær: Jeanett Dupont (til 1.11.1986), fra 1.11.1986 Lizzi Reimann.

1.1.1987–31.12.1987:

Lektor Robert Sloth Pedersen (formand); cand.aud.stud. Bo Johansen (næstformand); lektor Kjeld Hemmingsen; lektor Ruth Nielsen; lektor Christian Knudsen; lektor Dennis Clausen; cand.aud.stud. Claes Riber; cand.aud.stud. Michael Friborg Madsen; cand.aud.stud. Mogens Balle; cand.aud.stud. Thomas Elsborg.
Sekretær: Lizzi Reimann.

Styringsgruppen for revisionsstudiets tværfaglige seminar:

Styringsgruppen, der er et af studienævnet nedsat udvalg, har til opgave at godkende indleverede emneforslag og disses holdindplacering.

Sammensætning, (hele perioden)

Lektor Cai F. Christensen; lektor Dennis Clausen; lektor Hans Viggo Godsk-Pedersen; lektor Kjeld Hemmingsen; professor Poul Milhøj; kandidatstipendiat Jan Molin; lektor Johannes Mouritsen; forskningsbibliotekar Helge Pedersen; lektor Robert Sloth Pedersen (formand); lektor Flemming Poulfeldt; lektor Elisabeth Thuesen; kandidatstipendiat Anne Loft; lektor Britt-Mari Blegvad; lektor Jørgen Kai Olsen; lektor Christian Knudsen.

d. Studienævnet for erhvervsøkonomi/jura.

Sammensætning:

1.8.1986–31.8.1986:

Lektor Lars Lund (formand); HJ-stud. Anne Reinert (næstformand); HJ-stud. Jørn Andersen; lektor Britt-Mari Blegvad; lektor Jens Fejø; lektor Tore Kristensen; HJ-stud. Helle Kristjansson; professor Ole Lando; HJ-stud. Claus Reeh; HJ-stud. Thomas Valentiner.
Sekretær: Birte Bodholdt.

1.9.1986–31.10.1986:

Lektor Lars Lund (formand); HJ-stud. Anne Reinert (næstformand); HJ-stud. Jørn Andersen; lektor Britt-Mari Blegvad; professor Børge Dahl; lektor Tore Kristensen; HJ-stud. Helle Kristjansson; professor Ole Lando; HJ-stud. Claus Reeh; HJ-stud. Thomas Valentiner.
Sekretær: Birte Bodholdt.

01.11.1986–31.12.1986:

Lektor Lars Lund (formand); HJ-stud. Anne Reinert (næstformand); HJ-stud. Jørn Andersen; lektor Britt-Mari Blegvad; professor Børge Dahl; HJ-stud. Tine Sivebæk Kristensen; lektor Tore Kristensen; HJ-stud. Helle Kristjansson; professor Ole Lando; HJ-stud. Thomas Valentiner.
Sekretær: Birte Bodholdt.

01.01.1987–31.01.1987:

Lektor Lars Lund (formand); HJ-stud. Henning Andersen (næstformand); lektor Britt-Mari Blegvad; HJ-stud. Lise Helene Christensen; professor Børge Dahl; HJ-stud. Bo Husum; lektor Tore Kristensen; HJ-stud. Helle Kristjansson; professor Ole Lando; HJ-stud. Lise Palle.
Sekretær: Birte Bodholdt.

01.02.1987-31.03.1987:

Lektor Lars Lund (formand); HJ-stud. Henning Andersen (næstformand); lektor Britt-Mari Blegvad; HJ-stud. Lise Helene Christensen; professor Børge Dahl; HJ-stud. Allan Fenger; HJ-stud. Bo Husum; lektor Tøre Kristensen; HJ-stud. Helle Kristjansson; professor Ole Lando.

01.04.1987-31.12.1987:

Lektor Lars Lund (formand); HJ-stud. Allan Fenger (næstformand); lektor Britt-Mari Blegvad; HJ-stud. Lise Helene Christensen; professor Børge Dahl; HJ-stud. Thomas Falck; HJ-stud. Bo Husum; lektor Tøre Kristensen; HJ-stud. Helle Kristjansson; professor Ole Lando.

Sekretær: Birte Bodholdt.

e. Studienævnet for erhvervsøkonomi/datalogi

Sammensætning:

1.8.1986-31.12.1986:

Professor Torben Agersnap (formand); øk/dat.-stud. Jan Heje (næstformand); lektor Niels Bjørn-Andersen; øk/dat.-stud. Morten Borup; øk/dat.-stud. Michael Egmont-Petersen; lektor Ove Hedegaard; øk/dat.-stud. Niels Henrik Kaae; professor Søren Lauesen; lektor Lise Lyck; øk/dat.-stud. Lene Pries Olsen.

Sekretær: Kirsten Hjort.

1.1.1987-31.12.1987:

Professor Torben Agersnap (formand til 30.6.87); professor Niels Bjørn-Andersen (formand fra 1.7.87); øk/dat.-stud. Lene Pries Olsen (næstformand); øk/dat.-stud. Jarl Artild (til 14.5.87); øk/dat.-stud. Morten Borup; ekstern lektor Ole Davidsen (fung. suppleant til 30.6.87); øk/dat.-stud. Michael Egmont-Petersen; øk/dat.-stud. Stefan Jürgensen (fra 14.5.87); øk/dat.-stud. Niels Henrik Kaae; professor Søren Lauesen; lektor Lise Lyck; lektor Jørgen Meyer.

Sekretær: Lise Hansen.

e. Studienævnet for erhvervsøkonomi/datalogi

Sammensætning:

1.8.1986-31.12.1986:

Professor Torben Agersnap (formand); øk/dat.-stud. Jan Heje (næstformand); lektor Niels Bjørn-Andersen; øk/dat.-stud. Morten Borup; øk/dat.-stud. Michael Egmont-Petersen; lektor Ove Hedegaard; øk/dat.-stud. Niels Henrik Kaae; professor Søren Lauesen; lektor Lise Lyck; øk/dat.-stud. Lene Pries Olsen.

Sekretær: Kirsten Hjort.

1.1.1987-31.12.1987:

Professor Torben Agersnap (formand til 30.6.87); professor Niels Bjørn-Andersen (formand fra 1.7.87); øk/dat.-stud. Lene Pries Olsen; ekstern lektor Ole Davidsen (fung. suppleant til 30.6.87); øk/dat.-stud. Michael Egmont-Petersen; øk/dat.-stud. Stefan Jürgensen (fra 14.5.87); øk/dat.-stud. Niels Henrik Kaae; professor Søren Lauesen; lektor Lise Lyck; lektor Jørgen Meyer.

Sekretær: Lise Hansen.

f. Studienævnet for erhvervsøkonomi/matematik

Sammensætning:

1.8.1986–31.12.1986:

Lektor Søren Heede (formand); erhvervsøk./mat.-stud. Jesper Haure; erhvervsøk./mat.-stud. Niels Remtoft; erhvervsøk./mat.-stud. Klaus Berntsen; erhvervsøk./mat.-stud. Preben Hamburg Plinius (udgået 5.9.86); erhvervsøk./mat.-stud. Pierre Damgaard Rømer (indgået 5.9.86 – udgået 30.9.86); erhvervsøk./mat.-stud. Marianne Boding (indgået 30.9.86); lektor Jørgen Kai Olsen; professor Peter Pruzan; lektor Hans Keiding.

Sekretær: Hanne Bruun.

1.1.1987–31.12.1987:

Lektor Søren Heede (formand); erhvervsøk./mat.-stud. Jesper Haure; erhvervsøk./mat.-stud. Jesper Marcussen; erhvervsøk./mat.-stud. Niels Remtoft; erhvervsøk./mat.-stud. Anita Bjørg Dalegaard (udgået 31.8.1987); Dorthe Nielsen (indgået 1.9.1987); lektor Jørgen Kai Olsen; professor Peter Pruzan; lektor Bodil Olai Hansen.

Sekretær: Hanne Bruun.

g. Studienævnet for HD 1. del

Sammensætning:

1.8.1986–31.12.1986:

Lektor E. Damsgård Hansen (formand); HD-stud. Lars Viggard (næstformand); lektor H. Duelund Nielsen; professor E. Lykke Jensen; lektor Hans Viggo Godsk Pedersen; lektor Peter Kirkegaard-Hansen; HD-stud. Tom Taaning Petersen; HD-stud. Jytte Larsen; HD-stud. Lars Rønved Petersen; HD-stud. Lotte Jørgensen.

Sekretær Rosa Cedermark (1.8.86–31.10.86); Lars Caroc (fra 1.12.86).

1.1.1987–31.12.1987:

Lektor H. Duelund Nielsen (formand); HD-stud. Jytte Larsen (næstformand); professor Børge Dahl; lektor Agnar Höskuldsson; lektor Peter Hjortkjær Østergaard (indtil 31.10.87); lektor E. Damsgård Hansen (fra 1.11.87); lektor Anton Hartmann-Olsen; HD-stud. Lars Rønved Petersen; HD-stud. Michael Rugaard; HD-stud. Lars Viggard; HD-stud. Maria Inés Ledesma Frank.

Sekretær: Lars Caroc.

h. Studienævnet for HD 2. del – Afsætningsøkonomi

Sammensætning:

1.8.1986–31.12.1986:

Lektor Michael Pettersson (formand); lektor Stig Ingebrigtsen; kandidatstipendiat Bent Nygaard Jensen; lektor Hanne Hartvig Larsen; lektor Hans Stubbe Solgaard; HD-stud. Kirsten Andersen; HD-stud. Claus Bengtsson; HD-stud. Christian Samsø; HD-stud. Lisbeth Jansson.

Sekretærer: Alice Malcolm; Hanne Budde (fra 1.11.86).

1.1.1987–31.12.1987:

Lektor Michael Pettersson (formand); lektor Stig Ingebrigtsen; lektor Cai F. Christensen; lektor Hans Stubbe Solgaard; lektor Hanne Hartvig Larsen; HD-stud. Michael Graae; HD-stud. Philip Fleischer.

Sekretærer: Alice Malcolm; Hanne Budde.

i. Studienævnet for HD 2. del – Finansiering og Kreditvæsen

Sammensætning:

1.8.1986–31.12.1986:

Lektor Michael Møller (formand); lektor Bjarne Astrup Jensen; ekstern lektor Troels Jungersen; HD-stud. Ole Steen Jørgensen; HD-stud. Lene Stener; HD-stud. Janne Thyø Thomsen (næstformand).

Sekretær: Hanne Toft.

1.1.1987–31.12.1987:

Lektor Bjørn Roepstorff (formand); lektor Michael Møller; ekstern lektor Troels Jungersen; HD-stud. Ole Steen Jørgensen (næstformand); HD-stud. Henrik Lazarotti.

Sekretær: Hanne Toft.

j. Studienævnet for HD 2. del – Organisation

Sammensætning:

1.8.1986–31.12.1986:

Lektor J.C. Ry Nielsen (formand); HD-stud. Anders Wittrup (næstformand); lektor Niels Bjørn-Andersen; professor Egil Fiverlsdal; lektor George Greibe; HD-stud. Hanne Holm; lektor Lars Nørby Johansen; HD-stud. Tine Nissen; HD-stud. Karsten Nyblad; lektor Hardy Roed-Thorsen; HD-stud. Michael Raffnsøe.

Sekretær: Kontorfuldmægtig Grethe Rønn.

1.1.1987–31.7.1987:

Lektor J.C. Ry Nielsen (formand); HD-stud. Anders Wittrup (næstformand); lektor Beter Beyer; professor Egil Fivelsdal; HD-stud. Per Dannemand Andersen; lektor George Greibe; lektor Lars Nørby Johansen; HD-stud. Hanne Holm; HD-stud. Karsten Nyblad; HD-stud. Knut M.V. Petersen.

Sekretær: Kontorfuldmægtig Grethe Rønn.

k. Studienævnet for HD 2. del – Regnskabsvæsen og Økonomisætning

Sammensætning:

1.8.1986–31.12.1986:

Lektor Flemming Rasmussen (formand); HD-stud. Thomas Raun-Pedersen (næstformand); lektor Erik Hansen; lektor Jørgen Meyer; lektor Jens Aaris Thisted; lektor Peter Neergaard; HD-stud. Henrik Lazarotti; HD-stud. Knut Petersen; HD-stud. Lars-Erik Elbæk; HD-stud. Thomas Hofmann-Bang.

Sekretær: Lisa Borges.

1.1.1987–31.12.1987:

Lektor Flemming Rasmussen (formand); HD-stud. Knut Petersen (næstformand); lektor Erik Hansen; adjunkt Merete Christiansen; lektor Henning Kirkegaard; adjunkt Michael Andersen; HD-stud. Lars-Erik Elbæk; HD-stud. Thomas Hofmann-Bang; HD-stud. Henning Brix Nielsen.

Sekretær: Lisa Borges.

l. Studienævnet for HD 2. del – Udenrigshandel

Sammensætning:

1.8.1986–31.12.1986:

Lektor Poul Schultz (formand); HD-stud. Anne Heiberg-Iürgensen (næstformand); afdelingsleder Lauge Stetting; lektor Elisabeth Thuesen; lektor Harald Vestergaard; ekstern lektor Ole Wiberg; HD-stud. Anders Brummerstedt; HD-stud. Henrik Christensen; HD-stud. Dorthe Præstmark Sørensen; HD-stud. Erik Tvedt.

1.1.1987–31.12.1987:

Lektor Poul Schultz (formand); HD-stud. Erik Tvedt (næstformand); lektor Hans Kornø Rasmussen; lektor Elisabeth Thuesen; lektor Harald Vestergaard; ekstern lektor Ole Wiberg; HD-stud. Ralph Brown; HD-stud. Ian Erdmann (fra 1.1.1987); HD-stud. Anders Geiker; HD-stud. Eva Grønbech; HD-stud. Anne Heiberg-Iürgensen (til 31.10.1987).
Sekretær: Kontorfuldmægtig Jytte Beckert.

m. HD-studiet 2. del – Logistik

Sammensætning:

1.8.1986–31.12.1986:

Lektor Tage Skjøtt-Larsen (formand); lektor Orla Nielsen; lektor Uffe Jacobsen; HD-stud. Frank Bill; HD-stud. Jan Ellebirke; HD-stud. Jan Boman
Sekretær: Elpida Spirovska.

1.1.1987–31.12.1987:

Lektor Tage Skjøtt-Larsen (formand); lektor Uffe Jacobsen; adjunkt Lanni Füssel; HD-stud. Frank Bill; HD-stud. Karen Pedersen; HD-stud. Hanne Teichert.
Sekretær: Elpida Spirovska (1.1.87-31.8.87); Kate Kjær Lauritsen (1.8.87-31.12.87).

3. Studienævnet for den erhvervsøkonomiske-erhvervsproglige uddannelse

Sammensætning:

1.8.1986–31.12.1986:

Afdelingsleder Jørgen Jensen (formand); spræk-stud. Pia Ahrenkilde Hansen (næstformand); professor Flemming Agersnap; lektor Finn Valentin; adjunkt Charlotte Werther; spræk-stud. Eva Zeuthen Bentsen; spræk-stud. Sten Løck Møller; spræk-stud. Lene Hübertz Hyldig.

Sekretær: Hjørdis Molin Schelde.

1.1.1987–31.12.1987:

Afdelingsleder Jørgen Jensen (formand); spræk-stud. Pia Ahrenkilde Hansen (næstformand); adjunkt Charlotte Werther; adjunkt Niels Mygind; adjunkt Kim Møller; spræk-stud. Morten Ry Helkiær; spræk-stud. Kristian Eiberg; spræk-stud. Kristine Lyngbo (indtil 30.8.87); spræk-stud. Lene Sundberg (fra 1.9.87).

Sekretær: Hjørdis Molin Schelde.

4. De erhvervsproglige fagstudienævn

a. Studienævn for Engelsk

Sammensætning:

1.8.1986-31.12.1986:

Lektor Rita Lenstrup (formand); lektor Dorrit Faber; adjunkvikaer Kirsten Kirkegaard; undervisningsass. Ingrid Stage; stud. Susanne Poulsen (næstformand); stud. Maria Mona Schiøler; stud. Karin Frandsen Rosenbom; stud. Jinnie Rodholt.

Sekretær: Kontorfuldmægtig Jytte Nielsen.

1.1.1987-31.12.1987:

Lektor Rita Lenstrup (formand); lektor Dorrit Faber; adjunkt Gerda Christensen; undervisningsass. Ingrid Stage; stud. Bjarke Stilling (næstformand); stud. Jinnie Rodholt; stud. Mari Lindum; stud. Tina Stenqvist.

Sekretær: Fuldmægtig Per Boje Jensen (til 1.6.87); assistent Jenny Nielsen (fra 1.6.87).

b. Studienævn for Erhvervspraksis

Studienævn og Erhvervspraksis omfatter de økonomiske, erhvervsretlige og erhvervspraktiske fag.

Sammensætning:

1.8.1986-31.12.1986:

Handelsfaglærer Marie-Louise Vestergård (formand); handelslærer Kate Jensen; handelsfaglærer Mona Schiødt-Hansen; lektor Erik Otto; studerende Anne Birkebæk Jensen (næstformand); studerende Anette Holm Nielsen; studerende Anne Mette Vestergård.

Sekretær: Assistent Lajla Mark.

1.1.1987-31.7.1987:

Handelsfaglærer Marie-Louise Heine (formand); handelslærer Kate Jensen; lektor Erik Otto (til 31.7.87); professor Flemming Agersnap (fra 1.8.87); handelsfaglærer Mona Schiødt-Hansen (barselsorlov fra 1.2-26.10.87); studerende Anne Mette Vestergård (næstformand); studerende Jens Lautrup; studerende Heidi Thestrup; studerende Kate Folman. Sekretærer: Assistent Lajla Mark (til 30.6.87); assistent Vibeke Stenstrop (1.7-31.11.87); assistent Marie Lenstrup (fra 1.12.87).

c. Studienævn for Fransk (herunder italiensk og russisk)

Sammensætning:

1.8.1986-31.12.1986:

Lektor Lena Munck (formand); stud. Merete Bedstrup (næstformand); lektor Birgitte Friis; lektor Kathrine Sørensen Ravn Jørgensen; ekstern lektor Birte Pass; stud. Helle Janlow; stud. Kirsten Devantier; stud. Bente Jacobsen.

Sekretær: Assistent Gabriele Wolff-Jacobsen.

1.1.1987-31.12.1987:

Lektor Lena Munck (formand); stud. Merete Bedstrup (næstformand); lektor Birgitte Friis; lektor Kathrine Sørensen Ravn Jørgensen (1.1.87-1.2.87 og 1.5.87-1.9.87); lektor Henning Nølke (1.2.87-1.5.87); lektor Hanne Korzen (fra 1.9.87); stud. Kirsten Devantier; stud. Marie Elisabeth Lassen (1.1.87-1.5.87); stud. Lea Møller Petersen (fra 1.9.87); stud. Pernille Lemming; ekstern lektor Birte Pass.

Sekretærer: Assistent Gabriele Wolff-Jacobsen (til 1.7.87); assistent Vibeke Stenstrop (fra 1.7.87).

d. Studienævn for Spansk

Sammensætning:

1.8.1986–31.12.1986:

Lektor Erna Sølling (formand); stud. Lisbeth Larsen (næstformand); lektor Anette Villemoes; lektor Søren Kaas Andersen; lektor H. Pitch; stud. Claus Iskov; stud. Ditte Andersen; stud. Helle Hansen (til 15.10.86); stud. Marianne Black (fra 15.10.86).

Sekretær: Assistent Birthe Nielsen.

1.1.1987–31.12.1987:

Lektor Erna Sølling (formand); stud. Henrik Stockfleth Olsen (næstformand); lektor Anette Villemoes; lektor Søren Kaas Andersen; undervisningsass. Ole Fuglsang-Damgård; stud. Lisbeth Larsen; stud. Birgitta Jonsson; stud. Ditte Andersen (til 16.9.87); stud. Birgitte Gregersen (fra 16.9.87).

Sekretærer: Assistent Birthe Nielsen (til 28.2.87); fuldmægtig Birthe Nielsen (til 31.10.87); vikar Helle Janlow (til 31.12.87).

e. Studienævn for Tysk

Sammensætning:

1.8.1986–31.12.1986:

Lektor Peter Colliander (formand); stud. Ulla Adler Hansen (næstformand); lektor Doris Hansen; lektor Anette Zimmermann; undervisningsass. Hans Dam; stud. Mette Karstens; stud. Karin Westrup; stud. Bodil Petersen.

Sekretær: Assistent Lajla Mark.

1.1.1987–31.7.1987:

Lektor Peter Colliander (formand); stud. Henriette Smisgaard Brandt (næstformand); lektor Hans Peter Jørgensen; lektor Flemming Koue; undervisningsass. Henriette D. Holm; stud. Stig Henningsen; stud. Steen Pramming; stud. Jytte Gleerup.

Sekretærer: Lajla Mark (1.1.87-30.6.87); Gabriele Wolff-Jacobsen (1.7.87-31.7.87).

III. Andre udvalg

A. Hovedsamarbejdsudvalget

1. Opgaver og sammensætning

Udvalget er oprettet i medfør af Økonomi- og budgetministeriets cirkulære af 16. februar 1972 om samarbejde og samarbejdsudvalg i statens virksomheder og institutioner.

Sammensætning:

A-siden:

Rektor, professor Frode Slipsager (formand) til 31.7.87, herefter rektor, lektor Finn Junge-Jensen (formand); prorektor, lektor Lena Flugler til 31.7.87, herefter prorektor, lektor Lise-Lotte Hjulmand; administrator Kurt Pøder; overbibliotekar Michael Cotta-Schønberg; kontorchef Kirsten Buch; kontorchef Tom Niros; fuldmægtig Per Boje Jensen til marts 1987, herefter vicekontorchef Hanne Feveile; institutbestyrer Annette Villemoes, institutbestyrer Ove Hedegaard til marts 1987, herefter institutbestyrer Stig Ree.

B-siden:

Overassistent Elsebeth Kjærstrup (næstformand); skolebetjent Hans Knudsen; bibliotekar Karen Bache til 31.12.86, herefter bibliotekar Annette Laursen; assistent Tove H. Jensen; fuldmægtig Thorkild Kristoffersen; undervisningsassistent Else Marker Larsen til 31.12.86; herefter undervisningsassistent Ingrid Stage; lektor Uffe Jacobsen; fuldmægtig Ebbe Trærup Andersen til 31.12.86, herefter fuldmægtig Finn Kjerulff Hansen.

Sekretær: Fuldmægtig Merete Trolle.

2. Udvalg nedsat af Hovedsamarbejdsudvalget

1. Kursusudvalget

Udvalget udarbejder og forestår interne kurser og formidler kendskab til eksterne kurser af interesse for højskolens TAP-medarbejdere.

Sammensætning:

Assistent Birte Duelund Jensen (formand); assistent Bent Haugaard (til september 1987), herefter assistent Grethe Bay; assistent Elsebeth Nilsson; bibliotekar Karen Bache; assistent Marianne Jacobsen; kontorchef Kirsten Buch.

Sekretær: Assistent Didde Øster (til 31.7.86), herefter assistent Jane Antonsen (til 31.5.87), herefter Birte Duelund Jensen.

B. Centraladministrationens samarbejdsudvalg

I medfør af cirkulære af 21. november 1979 om samarbejde og samarbejdsudvalg i statens virksomheder og institutioner er der oprettet et lokalsamarbejdsudvalg for centraladministrationen på Handelshøjskolen i København.

Sammensætning:

A-siden:

Administrator Kurt Poder (formand); kontorchef Kirsten Buch; kontorchef Tom Niros; vicekontorchef Hanne Feveille; fuldmægtig Per Boje Jensen; fuldmægtig Inge Klint.

B-siden:

Fuldmægtig Thorkild Kristoffersen; assistent Hanne Bruun; assistent Lars Roldsgaard (til 31.5.1987); assistent Bente Hviid (fra 1.6.87); overassistent Mogens Andersen; skolebetjent Hans Knudsen; assistent Bent Christiansen; fuldmægtig Charlotte Tang-Petersen (til 24.4.87); fuldmægtig Jan Clausen Hansen (fra 24.4.87).

C. Sikkerhedsorganisationen

I henhold til lov nr. 681 om arbejdsmiljø har Arbejdstilsynet godkendt Handelshøjskolens sikkerhedsorganisation således, at denne består af ni sikkerhedsgrupper og et sikkerhedsudvalg.

Sikkerhedsudvalget:

Administrator Kurt Poder (formand); studieadministrator Poul Flindthardt (til 01.08.86); kontorchef Kirsten Buch (fra 11.11.86); assistent Doris Henrichsen; ingeniør Finn Kempf; overassistent Mogens Andersen.

Sekretær: Fuldmægtig Herbert Christy. Daglig leder af sikkerhedsarbejdet: Vagtmester Freddy Hansen.

Sikkerhedsgrupper:

Gruppe 1: Overassistent Mogens Andersen; ingeniør Finn Kempf; gruppe 2: fuldmægtig Ebbe Trærup Andersen (til 01.12.86); vicekontorchef Hanne Feveile (fra 15.12.86); assistent Lene Nielsen (til 01.06.86); assistent Lene Nielsen (01.06.86-01.11.87); assistent Lilian Vendelboe (fra 01.11.87); gruppe 3: betjent Preben Obel; lektor Birthe Vesterli; gruppe 4: lektor Gert Bechlund; edb-operator William Storm; gruppe 5: lektor Flemming Poulfelt; assistent Bodil Frey Jørgensen; gruppe 6: assistent Annelise Klüwer; lektor Poul Olsen; gruppe 7: studieadministrator Poul Flindhardt (til 01.08.86); kontorchef Kirsten Buch (fra 01.11.87); betjent Victor Wassmann; gruppe 8: assistent Claus Erikstrup (til 15.08.87); assistent Inge Randa (fra 01.11.87); repro-leder Georg Sternberg; gruppe 9: assistent Doris Henrichsen; kontorfuldmægtig Marly Arnoldus.

IV. Institutter og centre ved Det erhvervsøkonomiske Fakultet

Handelshøjskolens forskningsvirksomhed drives normalt inden for institutter, som har til formål at drive forskning og meddele undervisning inden for det pågældende fagområde. Et institut ledes af et institutråd, en institutbestyrer og en eventuel institutbestyrelse. Opgaver og beføjelser er beskrevet nærmere i højskolens statut §§ 28-43.

A. Institut for Afsætningsøkonomi

1. Oprettelse og formål

Samtidig med oprettelsen af Diplomstudiet i Salgsorganisation og Reklame i 1930 opstod der behov for et institut, på hvilket undervisningen kunne tilrettelægges og en forskning gennemføres. Det oprettedes i 1931 og blev officielt indviet den 16. februar 1933 under navnet Reklameinstituttet. Det etableredes og blev de første 7 år drevet ved hjælp af donationer fra det reklameinteresserede erhvervsliv. I 1939 blev navnet ændret til Institut for Salgsorganisation og Reklame, i 1967 igen Institut for Afsætningsøkonomi.

Navneændringerne afspejler den udvikling, der har fundet sted med hensyn til instituttets forskning og undervisning. Fra specielt reklame til generel afsætningsøkonomi og markedsføring.

2. Medarbejdere

Professor: Ekon. dr. Flemming Hansen.

Lektorer med forskningspligt: Cand.polit. Cai F. Christensen (pr. 1/4-1984 udlånt som kommitteret for dekanen); cand.polit. Hans Engstrøm; lic.merc. Søren Heede; cand.merc. Stig Ingebrigtsen; cand.merc. Leif Kristensen; lic.merc. Tore Kristensen; cand.merc. Hanne Hartvig Larsen; lic.merc. Orla Nielsen; ekon.dr. Jerker Nilsson; cand.merc. Michael Pettersson; cand.oecon. Hans Stubbe Solgaard, Ph.D.

Adjunkt med forskningspligt: Mag.art. Christian Alsted (fra 1/6-1986).

Adjunktvikar med forskningspligt: Cand.phil. Bendt Nygaard Jensen (fra 1.5.1987).

Seniorstipendiat: Cand.jur. Erling A. Rasmussen (fra 15.7 til 31.12.1987).

Kandidatstipendiater: Cand.merc. Per Freytag (fra 1.8.1986); cand.phil. Bendt Nygaard Jensen (til 30.4.1987); cand.polit. Lasse Henningsen (fra 1.6.1987); cand.merc. Anne Martensen (fra 1.10.1987).

Forskningsstipendiat: Cand.mag. et art. Claus Buhl.

Eksterne lektorer: Cand.merc. Anders Høiris Andersen; cand.scient.soc. Ole E. Andersen; cand.polit. Sigurd Bennike; cand.merc. Sverre Riis Christensen; cand.merc. Claus Clausen (fra 1.6.1987); cand.merc. Ole Davidsen (fra 1.9.1986); cand.merc. Lars Ive; cand.merc. Mar-

tin Lauth Lauridsen, MBA; cand.jur. Erling A. Rasmussen (orlov fra 15.7 til 31.12.1987); cand.merc. Katrine Steen; cand.merc. Knud E. Sørensen.

Undervisningsassistenter: Cand.oecon. Jørn Reeckmann; cand.merc. Lorenz Andersen, cand.merc. Søren Andersen, cand.merc. Finn Gilling Christensen; Preben Christensen, HD; cand.silv. Svend C.J. Christensen, adjunkt cand.merc. Finn Birger Christensen; cand.polit. Olavur Christensen; cand.merc. Claus Clausen (til 31.5.1987); cand.phil. Flemming Cumberland; cand.merc. Ole Davidsen (til 31.8.1986); cand.scient. Jan Egebjerg; cand.merc. Poul K. Faarup; cand.merc. Peter Freiesleben; cand.merc. Ole Graubæk; cand.polit. Niels Grolin; cand.merc. Arnt Gustafsson, cand.merc. Erik Jaques Hansen; cand.merc. Hans Peter Hansen, cand.merc. Ib Hansen; cand.oecon. Jens Hansen; cand.merc. Mikael Hansen, cand.psych. Torben Hansson; adjunkt cand.merc. Bent Friborg Henningsen; cand.merc. Jesper Høiland; cand.merc. Peter Michael Ib Ibsen; cand.merc. Jens Erik Dahl Jensen; cand.merc. Jens Rom Jensen; ingeniør Steffen Birger Jørgensen; cand.merc. Laif Karlsen; cand.merc. Asbjørn Kolpen; John Aalund Kristensen; lic.merc. John E. Kuada; cand.polit. Bent Lillelund; cand.merc. Thorbjørn Meyer; cand.merc. Jorn Borre Nielsen; cand.merc. Preben Krogh Nielsen; Simon Ortmann Nielsen, HD; cand.merc. Jan Boesen Olsen; cand.merc. Åsa Karin Margareta Persson; cand.merc. Søren Balken Petersen; cand.merc. Søren Killebæk Petersen; cand.merc. Tom Erik Petersen, cand.polit. Gert Rode; cand.merc. Jette Scheby; Jørgen Sloth, HD; cand.merc. Lars Bo Sørensen; cand.merc. Peter Theilgaard; cand.merc. Ken Thomsen; cand.polit. Jørgen Topsøe-Jensen; cand.merc. Anders Ussing; cand.merc. Claus Østergaard.

Kancellist: Lis Kofod (fra 1.1.1987).

Sekretærer: Hanne Budde (fra 10.11.1986); Sanne Fatum (fra 21.1.1987); Bodil Frey; Birthe Jenkins; Lis Kofod (til 31.12.1986); Alice Malcolm.

EFG-praktikanter: Peter Jensen (fra 1.9.1986 til 30.4.1987); Jette Nielsen (fra 1.10.1987).

Projektmedarbejdere: Flemming Bjerke (til 31.12.1986); cand.merc. Jens Graf (fra 1.9.1986 til 31.3.1987); stud.merc. Anette Grathwohl (fra 1.10 til 31.12.1987); cand.polit. Lasse Henningsen (fra 1.9.1986 til 31.5.1987); stud.merc.jur. Øjving Kristensen (fra 1.9 til 31.12.1987); stud.merc. Jette Larsen (fra 1.10 til 31.12.1987); stud.merc. Charlotte Listov-Saabye (fra 1.10 til 31.12.1987); cand.merc. Anne Martensen (fra 1.5 til 30.9.1987); stud.merc. Lars Frost Nielsen (fra 1.9 til 31.12.1987); stud.merc. Martin Ortvig (fra 1.8 til 31.12.1987); stud.merc.jur. Elisabeth Vinkel Rasmussen (fra 15.8 til 31.12.1987); cand.merc. Ricky Wilke (fra 1.9.1986 til 31.3.1987, fra 1.8 til 31.12.1987).

3. Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Professor, ekon.dr. Flemming Hansen.

Formand for institutrådet: Professor, ekon.dr. Flemming Hansen.

Næstformand for institutrådet: Sekretær Birthe Jenkins.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af:

Eksterne lektorer: Cand.merc. Martin Lauth Lauridsen, MBA, og cand.scient.soc. Ole E. Andersen.

TAP-medarbejdere: De ovenfor nævnte sekretærer.

Studerende: Fra 1.8.1986: Jens Baun; Jesper Mikkelsen; Kirstina Rudnicki. Fra 1.1.1987: Tina Fischer; Jens Hagenau; Henrik S. Johansen.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Christian Alsted har arbejdet sammen med Claus Buhl, Hans Enstrøm, Søren Heede, Bendt Nygaard Jensen, Hanne Hartvig Larsen og Leif Kristensen i en grundforskningsgruppe for kommunikation. Det er gruppens formål at etablere en referenceramme, som kan være fælles for individuelle projekter inden for kommunikation, og som bygger på både humanistisk og økonomisk forskningstradition.

Christian Alsted har arbejdet sammen med Claus Buhl og lektor Frank Henriksen, Institut for Filmvidenskab, Københavns Universitet, i en forskningsgruppe, som har til hensigt at udvikle kvalitative analysedimensioner i indholdsanalysen og receptionsanalysen af reklamefilm og TV-reklamer. Projektet har inkluderet et samarbejde med FDB/Reklame-tjenesten og produktionen af 3 forsøgsreklamefilm for FDB's Madpyramide. Et resultat af forskningsarbejdet er udgivet som research paper, »TV-reklamespot og seer«.

Christian Alsted arbejder sammen med Hanne Hartvig Larsen i et forskningsprojekt, der har opnået støtte fra Marknadsteknisk Centrum, Stockholm. Projektet forsøger metodologisk at integrere den humanistiske kommunikationsforståelse og semiotikken i en empirisk undersøgelse over sammenhænge mellem produktets placering i diffusionsprocessen, forskellige brugssituationer samt reklamers indhold og konkrete udformning. Projektet forventes færdigt efteråret 1988. Resultaterne vil dels blive publiceret som research paper, dels blive præsenteret på en konference, der afholdes af Marknadsteknisk Centrum for at belyse semiotikkens og den kvalitative kommunikationsteoris nødvendighed i analysen af reklamebudskabers udformning og indhold.

Christian Alsted:

- »Kvalitativ bedømmelse af annoncer og film«. Kronik i Markedsføring nr. 14, nov. 1986, (sammen med Claus Buhl).
- »Nye kommunikationsfag«. Kræmmerhuset nr. 4, 1987.
- »Behov for præcis definering af samarbejdet«. Markedsføring nr. 6, 1987.
- »Fokus på modtagerens rolle i kommunikation«. Markedsføring nr. 13, 1987.
- »Reklame og kommunikation«. Working Paper 1/87. (S.m. S. Heede, C. Buhl og B. Nygaard Jensen).
- »Kompendium i »Kvalitativ Kommunikationsteori I«, Samfundslitteratur. 1987. (S.m. B. Nygaard Jensen).
- »Reklamefilm og TV-reklame«. Kompendium. Samfundslitteratur. 1987. (S.m. B. Nygaard Jensen).
- »Budskabernes indholdsmæssige dimensioner«. Præsenteret på konferencen »Fremtidig perspektiv på markedsføring«, arrangeret af Marknads Teknisk Centrum, Stockholm, maj 1987.

Ole E. Andersen:

- »Job, bolig og bil«. Berlingske TEMA nr. 2, august 1986.
- »Telecontrol - elektronisk måling af TV-forbrug«. Artikel i Orientering nr. 3, 1986.

- »Hvorledes måles, hvor mange og hvem der ser TV«, artikel i Markedsføring nr. 13, 1986.
- »Påvirkes vælgerne af meningsmålinger«. Artikel i Økonomi og Politik nr. 4, 1986.
- »Hvad er ligheden mellem støvsugere og kaffemærker?« Artikel i Markedsføring, særtillæg TRENDS, nr. 1, 1987.
- »FORBRUGER 87, en AIM undersøgelse om forbrugerne og mærkevarerne«. Berlingske Annoncecenter 1987.
- »FORBRUGER 87 viser det gule kort«. Artikel i Berlingske Tema nr. 1, 1987 – Mærkevarer, Berlingske Annoncecenter.
- »CATI – kendt interviewform – bedre kvalitet«. Siden Sidst, juli 1987, udgivet af DAG-MAR.
- »Reklamer i TV-Syd – de første erfaringer«. Nyt fra TVR nr. 1, oktober 1987.
- »Ny teknik giver bedre kvalitet«. Markedsføring nr. 15, 21. oktober 1987.
- »Seertal på TV-Syd – oktober måned«. Nyt fra TVR nr. 2, november 1987.
- »Media Profiles and market gaps – Results of perceptual mapping«. ESOMAR Seminar on Publishing for Optimum Profit, Budapest, 25.-28. November 1987.

Sigurd Bennike er gået i gang med tabuleringer af de indsamlede data til forskningsprojektet om læseradfærd for danske hverdagsaviser. Dette er sket, efter at Dagspressens Fond i sommeren 1987 har bevilget 30.000 kr. til disse særkørsler. Endvidere har Sigurd Bennike med Gallup Markedsanalyse A/S aftalt, at disse særkørsler under bestemte betingelser kan gennemføres til halv pris.

Sigurd Bennike:

- »Dansk Media Komite skal spare på omkostningerne«. Dansk Presse, oktober 1986.
- »Har »kohorte-effekten« betydning for afsætningsserhvervet?«. Markedsføring, oktober 1986.
- »Målemetoder for TV-seer-analyser«. Orientering nr. 3, 1986.
- »DMK går over til ny interviewform«. Info, februar 1986.
- »Målemetoder for TV-seer-analyser«. Orientering nr. 3, 1986.
- »DMK går over til ny interviewform«. Info, februar 1987.
- markerede sig stærkt, såvel i aviser som i TV ved udbuddet af den såkaldte »søndagskrig« i april til juni 1987.
- »Telefoninterviews ved hjælp af computer«. Markedsføring, april 1987.
- »Vad händer med medieundersökningar i Europa?« i »Om mediaundersökningar«, Annonsebolaget, Stockholm 1987.
- »Læsere – læsninger«. Markedsføring, oktober 1987.
- »De går ikke i biografen, men de ser TV og læser aviser«. Orienterings temanummer i »Den tomme rede« nr. 4, 1987.
- »Håndbog i markeds- og kommunikationsanalyse«. 230 sider. Grafisk Litteratur. December 1987.
- »MPX – ukendt forkortelse«. Info, december 1987.

Claus Buhl arbejder i et forskningsrådsstipendium med receptionsteori og -analyse af kommerciel kommunikation.

Claus Buhl har sammen med Christian Alsted og Frank Henriksen fra Institut for Filmvidenskab, Københavns Universitet, afsluttet et projekt omkring produktion og reception af reklamefilm for FDB/Brugsens Madpyramide. Projektet er afrapporteret i »TV-reklame-spot og seer« researchpaper fra inst.f.afs./hkk 1/1987.

Claus Buhl:

- »Det flertydige reklamefotografi«. Orientering 2/1987.
- »Kan en trommesolo sælge guldøl«. Modspil 34/1987.
- »Kvalitativ bedømmelse«. Civiløkonomen 3/1987
- »Noter omkring rockmusikkens væsen«. Dansk Musik Tidsskrift 4/1987.
- »Guitaren er stærkere end skrivemaskinen«. Nix 7/1987.
- »Produktions- og receptionsæstetiske overvejelser«. Indlæg i »TV-reklamespot og seer«, research paper fra inst.f.afs./hhk 1/1987.
- »Om samtalen som receptionsanalytisk metode«, indlæg i TV-reklamespot og seer, research paper fra inst.f.afs./hhk 1/1987.
- Herudover en række artikler om reklame i dagbladet Børsen, hvor Claus Buhl er fast kommentator.

Cai F. Christensen har sammen med lektor, mag.art. Ulf Kjær-Hansen og stud.mag. Henning B. Hansen gennemført en analyse af dansk erhvervslivs reklameomkostninger i 1983. Foreløbige resultater fra undersøgelsen, der finansieres af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd, er offentliggjort i »Civiløkonomen«, august 1985 og december 1986. I beregningsperioden er analysen detalbehandlet og færdiggjort ved bl.a. en specialundersøgelse til belysning af den private distribution af reklametryksager, hvilket viste sig at være påkrævet som følge af netop denne distributionsforms ekspansion siden 1978. De endelige detailresultater udkom i bogform: »De danske Afsætnings- og reklameomkostninger i 1983«. Nyt Nordisk Forlag – Arnold Busck A/S, december 1987.

Cai F. Christensen arbejder fortsat med virksomhedens relationer til det omgivende samfund og kollektiv handlingsparameterindsats med henblik på en kommende revision af bogen »Virksomheden og Omverdenen«.

Cai F. Christensen:

- »Lov om betalingsordning for HD bør undgås«. Kræmmerhuset 10/1986.
- »127 mia. kr. til markedsføring«. Civiløkonomen, 12/1986.
- »Profil, mål og struktur drøftes«. Kræmmerhuset nr. 3, 1987.
- »HA og cand.merc.-titlerne skal have andet indhold«. Kræmmerhuset nr. 4, 1987.

Hans Engstrøm har sammen med Hanne Hartvig Larsen publiceret bogen »Husholdningernes butiksvalg. Indkøbsadfærd for dagligvarer«. Nyt Nordisk Forlag, 1987.

Hans Engstrøm og Hanne Hartvig Larsen arbejder på at gennemføre analyser på grundlag af deres butiksvalgsteori. Der er udarbejdet et notat »Oplæg til analyser baseret på bogen om husholdningernes butiksvalg«. Stencileret. Institut for Afsætningsøkonomi.

Hans Engstrøm har påbegyndt et forskningsprojekt om efterspørgselsteori på grundlag af teorien om institutionalistisk økonomi.

Hans Engstrøm deltager sammen med Christian Alsted, Claus Buhl, Søren Heede, Bendt Nygaard Jensen, Leif Kristensen og Hanne Hartvig Larsen i forskningsgruppen for kvalitativ kommunikationsteori.

Per Freytag:

Per Freytag arbejder på et forskningsprojekt vedr. køber og sælger relationerne på det industrielle marked med udgangspunkt i en interaktiv synsvinkel.

- »En teorianalyse af industriens købsadfærdsteori«, arbejdspapir, Institut for Afsætningsøkonomi.
- »Informationsindsamling (studiet af grupper)«, arbejdspapir, Institut for Afsætningsøkonomi.
- »Køber og sælgerinteraktion«, arbejdspapir, Institut for Afsætningsøkonomi.

Flemming Hansen har sammen med lic.merc. Lars Grønholdt arbejdet på et projekt for Ministeriet for Offentlige Arbejder om lokalradio og TV-reklame.

Flemming Hansen har sammen med lic.merc. Lars Grønholdt arbejdet på et projekt om effekten af TV-reklame. Projektet gennemføres med støtte fra Thomas B. Thriges Fond, Direktør Ib Henriksens Fond, Otto Mønstedts Fond, Dansk Annoncørforening, Danske Reklamebureauers Brancheforening, samt Handelshøjskolen i København.

Flemming Hansen arbejder sammen med Martin Lauth Lauridsen, Orla Nielsen, Lars Ive og Sverre Riis Christensen på et projekt om sportssponsoring og dens betydning for sponsorer, sponserede og samfundet.

Flemming Hansen:

- »The Effect of Television Advertising in West Germany for Non-Durable Goods in Denmark«, i European Journal of Marketing, 1986 (sammen med Lars Grønholdt).
- »Annoncørernes interesse i TV-reklame«. Erhvervsøkonomisk Tidsskrift nr. 4, 1986.
- »Dagligvareannoncørers syn på TV-reklame«. Orientering, nr. 4, 1986.
- »Det er svært at dø i Dieppe«. Kronik i Berlingske Tidende, 1. december 1986.
- »Reklame i nærradio og lokal-TV: Nogle afsætningsøkonomiske overvejelser«, december 1986 (sammen med Lars Grønholdt).
- »The Effectiveness of Television Advertising – A Study in a Unique Setting«, i »The Application of Research to Broadcasting Decisions«, ESOMAR Proceedings, Amsterdam, januar 1987 (sammen med Lars Grønholdt).
- »The Effects of German Television Advertising on Brands in Denmark« – A Unique Experimental Situation«, i »Measuring the Effects of Television Advertising«, ESOMAR Proceedings, Stockholm, maj 1987 (sammen med Lars Grønholdt).
- »Reklame i radio og TV«. Civiløkonomernes Forlag A/S, 1987 (sammen med Lars Grønholdt).
- »Forbrugeradfærd og -beslutning«, Nyt Nordisk Forlag, 1987.

Søren Heede, Christian Alsted, Claus Buhl, Hans Engstrøm, Bendt Nygaard Jensen, Hanne Hartvig Larsen og Leif Kristensen har etableret en grundforskningsgruppe omkring kommunikation. Det er gruppens formål at etablere en referenceramme, som kan være fælles for individuelle projekter inden for kommunikation, og som bygger på både humanistisk og økonomisk forskningstradition.

Søren Heede arbejder sammen med Vagn Thorsgaard Jacobsen omkring et EDB-baseret beslutningsstøttesystem for marketingchefer.

Søren Heede arbejder sammen med Vagn Thorsgaard Jacobsen på et projekt om beslutningsteori og prognose.

Lasse Henningsen har sammen med Tore Kristensen, Agnete Raaschou-Nielsen, Susse Georg, Lanni Füssel, Lee Davis, Klaus Møller Hansen og Christian Knudsen etableret en

forskningsgruppe med titlen »De institutionelle rammer for virksomhedens økonomiske og teknologiske udvikling«. Desuden vil der løbende blive tilknyttet gruppen en række gæsteprofessorer til udvikling af forskningsprogrammet.

Lasse Henningsen har den 21. september 1987 deltaget i et symposium ved Lunds Universitet med temaet »Företags och Marknaders Organisation – är det transaktionskostnaderna som styr?«

Lasse Henningsen har deltaget i et forskerkursus med titlen: »Nyere virksomhedsteori i videnskabsteoretisk og teoriehistorisk belysning«, under ledelse af lektor Christian Knudsen i perioden 4.3-5.3, 31.3-2.4 og 5.4-7.5 1987.

Stig Ingebrigtsen har afsluttet projektet om erkendelsesteoretiske problemer i relation til afsætningsøkonomiske problemstillinger med »Komplementaritet i økonomi«, København 1987.

Stig Ingebrigtsen deltager sammen med repræsentanter for bl.a. Institut for Informatik og Økonomistyring og Institut for Organisation og Arbejdssociologi i et projekt om offentlig ledelse.

Stig Ingebrigtsen:

- »Komplementaritet i Økonomi«. København 1987. (sammen med Michael Pettersson).
- »Parameter Theory and Science in Marketing« (sammen med Michael Pettersson) i George Fisk (ed.), »Marketing Management Technology as a Social Process«, New York 1986.

Bendt Nygaard Jensen arbejder sammen med Christian Alsted, Claus Buhl, Hans Engstrøm, Leif Kristensen, Søren Heede og Hanne Hartvig Larsen i forskningsgruppen for kommunikation, med bl.a. studieudvikling på HA og cand.merc.

Bendt Nygaard Jensen arbejder med projektet: »Tematik og genrer i TV-reklame. En undersøgelse af styringskategorier i kommerciel massekommunikation«.

Bendt Nygaard Jensen:

- »Hvad er et godt TV-spot?« »Reklame og kommunikation«, Working Paper 1/1987. Institut for Afsætningsøkonomi/HHK.
- »Det visuelle virker«. Markedsføring 10/86.
- »En Arnold til øllet og avisen«. Markedsføring 11/86.
- »TV i markeds kommunikationen: Kodning og budskabsudformning af TV-reklame«. Licentiat manuskript (fotokopi), Institut for Afsætningsøkonomi, april 1987.
- Kompendium i »Reklamefilm og TV-reklame«. Samfundslitteratur 1987. (sammen med Christian Alsted).
- Kompendium i »Kvalitativ kommunikationsteori I«. Samfundslitteratur 1987. (sammen med Christian Alsted).
- »Reklame og Kommunikation«. Working paper nr. 1/87. Sammen med Christian Alsted, Claus Buhl og Søren Heede.

Leif Kristensen har færdiggjort sin afhandling: Strategisk Planlægning i Detailhandelen. Den fremtræder i lærebogens form og udkommer i december 1987.

Leif Kristensen har genoptaget det interesseområde, han kom i berøring med i 1981 (semantik) og under det forberedende SPRØK-udvalg i 1983 (lingvistisk approach til konsument-

adfærd). Han undersøger nu, hvad semiologien kan gøre for konsumentforståelsen og for kommunikationen med afsætningsøkonomisk sigte.

Tore Kristensen har sammen med Lasse Henningsen, Agnete Raaschou-Nielsen, Susse Georg, Lanni Füssel, Lee Davis, Klaus Møller Hansen og Christian Knudsen etableret en forskningsgruppe med titlen »De institutionelle rammer for virksomhedens økonomiske og teknologiske udvikling«. Desuden vil der løbende blive tilknyttet gruppen en række gæsteprofessorer til udvikling af forskningsprogrammet.

Tore Kristensen:

- »Miljøprioriteret gennemfarts indflydelse på detailhandelen. EMIL-projektet, Vejdata-laboratoriet, Vejdirektoratet«, 1987. (Sammen med Hanne Hartvig Larsen).
- »Hvordan influerer anlæggene af cykelruter på detailhandelen«. Vejdirektoratet, 1987. (sammen med Hanne Hartvig Larsen og Gorm Gabrielsen).

Hanne Hartvig Larsen har arbejdet sammen med Christian Alsted, Claus Buhl, Hans Engstrøm, Søren Heede, Leif Kristensen og Bendt Nygaard Jensen i en grundforskningsgruppe for kommunikation. Det er gruppens formål at etablere en referensramme, som kan være fælles for individuelle projekter inden for kommunikation, og som bygger på både humanistisk og økonomisk forskningstradition.

Hanne Hartvig Larsen arbejder sammen med Christian Alsted i et empirisk forskningsprojekt: »Hvorledes styrer produktets placering i livscyklus og brugssituationerne reklamens indhold og konkrete udformning«. Undersøgelsen søger metodologisk at anvende den semiotiske kommunikationsteori i kombination med traditionel afsætningsøkonomisk teori i en konkret undersøgelse af udvalgte annoncer. Undersøgelsen er støttet af MSS-fonden og forventes tilendebragt foråret 1988, men åbner op for en række problemstillinger, som efterfølgende skal behandles.

Hanne Hartvig Larsen arbejder på en bog om: »Implikationer af butiksvælgsmodellen«. Videreudbygning af notatet: Implikationer af butiksvælgsmodellen, udleveret på AØK's seminar, marts 1987, i forbindelse med præsentationen af bogen: »Hanne Hartvig Larsen og Hans Engstrøm: Husholdningernes butiksvælg, Kbh. 1987. I arbejdet inddrages målingsresultater fra undersøgelser gennemført ved Odense Universitetscenter og ved Handelshøjskole Syd.

Hanne Hartvig Larsen:

- »Informationsadfærd på VVS-markedet og konkurrencen for den fremtidige markedsføring«. Indlæg på VVS Grossisters og VVS Fabrikanternes årsmøde, aug. 1986.
- »Ny teoriudvikling omkring forbrugernes indkøbsadfærd«. Indlæg ved indvielsen af Nordisk Handelsakademi, Ålborg, 3. okt. 1986.
- »Detailhandelsprognosens forudsætninger«. Indlæg på Dansk Dagligvareleverandørforenings møde, okt. 1986.
- »Detailhandelsprognose og dens anvendelsesområde«. Indlæg på MMM-klubbens seminar nov. 1986.
- »Responsum til Danmarks Optikerforening omkring vare- og markedsbegrebet til brug for ankesag med Monopoltilsynet«, Kbh. nov. 1986.
- »Detailhandelsprognose 1988 - 1993 - 1996«. Dansk Dagligvareleverandør Forening, 1986. (Sammen med Erick Stockmann).

- »Husholdningernes Butiksvalg – Indkøbsadfærd for dagligvarer«. Nyt Nordisk Forlag 1987. (Sammen med Hans Engstrøm).
- »Hvordan influerer anlæggelse af cykelruter på detailhandlen«. Vejdirektoratet, 1987. (Sammen med Gorm Gabrielsen og Tore Kristensen).
- »Miljøprioriteret gennemfarts indflydelse på detailhandlen. EMIL-projektet, Vejdata-laboratoriet, Vejdirektoratet, 1987. (Sammen med Tore Kristensen).
- »Savværksindustriens markedsmuligheder frem til år 2000« i Savværksindustriens udviklingsmuligheder frem til år 2000, Trærådet, Teknologisk Institut, 1987.
- »Anvendelse af Danida's oplysningsbevilling – Effektmålingsundersøgelse«. Bind 1 og bind 2, Danida, Udenrigsministeriet, jan. 1987.
- »Dansk Detailhandel anno 1996« i Civiløkonomen, 34. årg., nr. 2, febr. 1987.
- »Vigtigst ved en prognose er dens forudsætninger« i Frit Købmandskab, febr. 1987.
- »Forbrugernes butiksvalg – præsentation af en teori«. Indlæg på DSK's konsulentkonference.
- »Konkurrence mellem indkøbsområder«, working paper (under trykning).
- »Budskabelementer og deres indbyrdes vægtning«, research paper (under trykning).

Orla Nielsen har sammen med Flemming Hansen påbegyndt arbejdet med redigering af en ny bog om sportssponsering, som baseres på en række cand.merc. afhandlinger.

Orla Nielsen har afsluttet sin revision af »Organisatorisk købsadfærd i grundtræk« og har påbegyndt det indledende arbejde omkring udnyttelsen af resultaterne i forbindelse med industriel og international markedsføring.

Orla Nielsen:

- »Organisatorisk købsadfærd i grundtræk«, revideret udgave. Udkommer i foråret 1988. Forlaget Samfundslitteratur.
- »Sportssponsering – sammenfatning og eftertanker« i Orla Nielsen (red.): Sportssponsering, Kbh. 1986.
- »Nu skal der forskes i sportssponsering«, Civiløkonomen, nr. 3, 1987.
- »Færre, men dygtigere cand.merc.'er fra HHK«, Civiløkonomen, nr. 6, 1987.
- »Sportssponsering«, Civiløkonomernes Forlag A/S, Kbh. 1986.

Jerker Nilsson og Hans Stubbe Solgaard samarbejder om et projekt, som sigter mod at kortlægge forandringsmønstre blandt forbrugernes grundlæggende værdier og holdninger, samt at udlede konsekvenserne af disse forandringer på afsætningsarbejdet.

Jerker Nilsson har startet et projekt om tjenestemarkedsføring (service marketing).

Jerker Nilsson fortsætter sit arbejde omkring sortimentsspørgsmål og med et projekt med den foreløbige titel: »Assortment Theory«.

Jerker Nilsson:

- »Trends in Co-operative Theory«, artikel i Co-operatives To-day (ed. J. Laurinkari), ICA, Geneva 1986.
- »Co-operative Strategies in Market Economies«, skriftligt indlæg til konferencen »Co-operative values, co-operative principles and co-operative identity«, arrangeret af the Research Working Party of the International Co-operative Alliance. Aug. 1987.
- »Reseller Assortment Decision Criteria«, Århus Universitetsforlag, Århus & JAI Press Inc., Greenwich Conn. 1987. (Sammen med lektor Viggo Høst).
- »Att utforska kooperativa verksamhet«, Kooperativa Institutet, Stockholm, 1987.

Michael Pettersson har afsluttet projektet med erkendelsesteoretiske problemer i relation til afsætningsøkonomiske problemstillinger, med »Komplementaritet i økonomi«, Kbh. 1987.

Michael Pettersson:

- »Komplementaritet i Økonomi«, København 1987. (Sammen med Stig Ingebrigtsen).
- »Parameter Theory and Science in Markering« i George Fisk (ed.) »Marketing Management Technology as a Social Process«, New York, 1986. (Sammen med Stig Ingebrigtsen).

Hans Stubbe Solgaard arbejder med analyse af omfanget og effekten af »Respons tendenser« i markedsundersøgelser indeholdende AIO-variable.

Hans Stubbe Solgaard arbejder med markedsstrukturanalyser på grundlag af paneldata.

Hans Stubbe Solgaard arbejder endvidere med aggregering af conjoint analysedata.

Hans Stubbe Solgaard:

- »Effekten af Mærkenavn ved Vurdering af en Mærkevare, – en Anvendelse af Thurstones Case V Skaleringsmetode. Arbejdsnotat, aug. 1986.
- »En afprøvning af Arbitragepristeorien på Dansk Aktieafkast« (revideret nov. 1986). (Sammen med Bjarne G. Sørensen, Odense Universitet).
- »Comparison of Conjoint and Logit Modelling of a Single Consumer's Evaluation of a choice set«, i Micro and Macro Market Modelling: Research in Prices, Consumer Behavior and Forecasting, EMAC/ESOMAR, 1987.
- »Om Stabiliteten af Faktorstrukturer i Psykografiske og Lignende undersøgelser«. Fremkommer i rapport fra Symposium i Anvendt Statistik 1988.
- »An Analysis of the Strategic Responsiveness of Firms«, (sammen med Erik Trolle-Schultz, Odense Universitet), fremkommer i Technovation 1988.

Instituttets Working Paper serie (redaktører: Birthe Jenkins og Flemming Hansen).

- 1986:3 Claus Buhl:
»Receptionsæstetik. En introduktion«.
- 1986:4 Flemming Hansen og Lars Grønholdt:
»Radioreklame i Danmark«.
- 1987:1 Christian Alsted, Claus Buhl, Søren Heede og Bendt Nygaard Jensen:
»Reklame og kommunikation«.
- 1987:2 Hanne Hartvig Larsen:
»Husholdningernes Butikvalg – Anvendelse af teorien«.
- 1987:3 Stig Ingebrigtsen:
»Om afsætningsøkonomi og marketing i ikke-gevinst-orienterede organisationer«.

Instituttets Research Paper Serie: (Redaktører: Birthe Jenkins og Flemming Hansen).

- 1986:2 Flemming Hansen:
»Annonçørens interesse i TV-reklame«.
- 1986:3 Cai F. Christensen:
»Afsætningsomkostningerne i Danmark 1973-83«.
- 1987:1 Christian Alsted, Claus Buhl og Frank Henriksen:
»TV-reklamespot og seer«.

5. Faglig virksomhed iøvrigt

Christian Alsted:

- har deltaget i massekommunikationskonferencen »Reklame og kommunikation«, arrangeret af Institut for Afsætningsøkonomi 13. januar 1987 med indlægget »Reklamefilm er ikke annoncer«.
- har præsenteret teorier og modeller i den kvalitative indholdsanalyse af reklamefilm og TV-reklame (sammen med Bendt Nygaard Jensen) på forskningsseminar den 17. marts 1987, arrangeret af Institut for Afsætningsøkonomi.
- har holdt foredrag på Reklametjenesten den 8. januar 1987 over emnet kvalitativ indholdsanalyse af reklamefilm.
- har præsenteret humanistiske kommunikationsmodeller i analysen af reklamefilm på AIM's efteruddannelseskursus den 29. april 1987.
- har holdt foredrag, Danske Reklamebureauers Brancheforening den 3. juni 1987.
- har deltaget i VIII Nordiske Konference for massekommunikationsforskning, den 10.-12. august, i Helsingfors, Finland.
- har holdt foredrag for Afsætningsøkonomisk Klub den 14. oktober 1987 med indlægget »Annoncers og reklamefilms indhold og udformning«.
- er medlem af Sammenslutningen af Medieforskere i Danmark.
- er linjefagsleder (filmvidenskab) ved Folkeuniversitetet i København.
- er censor ved Københavns Universitet.

Ole E. Andersen:

- har den 22. januar, 3. og 17. september 1987 holdt foredrag om »Sygehuset og omverdenen« på ledelses- og administrationskursus for overlæger (LAK-kursus).
- har den 28.-31. januar deltaget i ESOMAR Seminar om »The application of Research to Broadcasting decisions«, Amsterdam.
- har den 12. februar holdt foredrag om »Forbrugerne og mærkevarerne« på konference arrangeret af Berlingske Annoncecenter.
- har i marts og oktober holdt foredrag om »Praktiske redskaber i produktudvikling« på Journalistkollegiet i Århus.
- har den 1. april holdt foredrag om »Fritidsinteresser i fremtiden«, på møde arrangeret af Poltikkens Forlag.
- har den 22. maj holdt foredrag om »Måling af TV-sening« på konference arrangeret af Industrirådet.
- har den 29. september holdt foredrag om »Opinionsanalyser - hvordan og hvorledes«, på møde arrangeret af Økonomklubben.
- har den 25. og 28. oktober deltaget i ESOMAR konference om »Publishing for Optimum Profit«, Budapest.
- er medlem af programkomite for ESOMAR seminar om »Media and Media Research - How far can we go?, Madrid 1988.

Sigurd Bennike:

- har deltaget i »15th International Association for Mass Communication Research Conference«, den 25.-29. august 1986, New Delhi.
- har deltaget i »Kommercielt fjernsyn - britiske erfaringer«, arrangeret af Intermedia A/S og Thames Television, den 24. september 1986, København.

- har som præsident ledet programkomitémødet i EMRO – European Media Research Organisations – den 31. oktober 1986, Zürich.
- har deltaget i »SMID's årsmøde«, den 12.-14. november 1986, Fuglsø-centeret, Knebel.
- har deltaget i ESOMAR-seminaret »The Application of Research to Broadcasting Decisions«, den 28.-30. januar 1987, Amsterdam.
- har deltaget i MRS-seminaret »The Role of Behavioural Sciences«, den 25.-27. februar 1987, Broadway, (England).
- har holdt gæsteforelæsning på AUC om mediaundersøgelser i almindelighed og Dansk Media Index i særdeleshed den 2. marts 1987.
- har deltaget i ESOMAR-seminaret »The Effects of TV Advertising«, den 11.-12. maj 1987, Saltsjöbaden.
- har som præsident ledet EMRO's årsmøde den 17.-19. juni 1987, Turku.
- har deltaget i 8. nordiske medieforsker møde »Massemedieudvikling og kulturel forandring i Norden«, den 10.-12. august 1987, Den Finske Bugt.
- talte om »Europæisk mediaanalyse i almindelighed og dansk i særdeleshed«, ved svensk studietur den 5. november 1987, København.
- talte ved 1st European Television Symposium under titlen »Small Countries have a Different Problem«, den 4.-7. november 1987, Luxembourg.
- har deltaget i SMID's årsmøde 1987, »Receptionsforskning«, den 11.-13. november 1987, Fuglsø-centeret.
- har som præsident ledet planlægningsmødet i EMRO's programkomite den 20. november 1987, Frankfurt.
- talte under titlen »Editorial Research on a Syndicated Basis« ved ESOMAR's seminar »Publishing for Optimum Profit«, den 25.-28. november 1987, Budapest.

Claus Buhl:

- har holdt foredraget »Præsentationsstrategier i reklamefilm« for Reklametjenesten/FDB Brugsen (sammen med Christian Alsted), 8. januar 1987.
- har holdt foredraget »Hvad er en god annonce« på konferencen Reklame og kommunikation på Institut for Afsætningsøkonomi, Handelshøjskolen i København, 13. januar 1987.
- har holdt foredraget »Det er dansk, er det også dejligt?«, på DMU's konference om kreativitet den 25. september 1987.
- har holdt foredraget »Kvalitativ kommunikation«, på Afsætnings Økonomisk Klubs seminar den 14. oktober 1987.
- har holdt foredraget »Hvis det ikke kan kommunikeres, så er det ikke«, på SMID's årsmøde 12. november 1987.
- har derudover holdt en række foredrag for reklamebureauer, annoncører og analyseinstitutter.
- har deltaget i S sammenslutningen af Medieforskere i Danmarks (SMID) årsmøder 12.-14. november 1986 og 11.-13. november 1987.
- har deltaget i Dansk Reklamefilms halvårligt forevisninger 7. oktober 1986, 3. februar 1987 og 13. oktober 1987.
- har deltaget i det internationale tv-symposium i Imperial 7. maj 1987.
- har deltaget i Danske Reklamebureauers Brancheforenings årsmøde i Vejle 4.-6. februar 1987.
- er medlem af S sammenslutningen af medieforskere i Danmark.

- har sommeren 1987 været på studieophold i London for at studere reklame med særlig henblik på tværkulturelle adaptation-problemer.

Hans Engstrøm:

- er medlem af eksamensopgavekommissionen vedrørende samfundsfag og økonomistyring på husholdningsseminarierne m.v.
- er censor ved husholdningsseminarierne m.v.
- er censor ved Odense Universitet.
- er censor ved Aalborg Universitetscenter.
- er censor ved Handelshøjskole Syd.
- er medlem af Danmarks Jurist- og Økonomforbunds hovedbestyrelse.
- er medlem af bestyrelsen for overenskomstforeningen i Danmarks Jurist- og Økonomforbund.
- er formand for det rådgivende sektorudvalg for undervisning og forskning i Danmarks Jurist- og Økonomforbund.
- er medlem af AC's rådgivende udvalg for undervisning og forskning.

Per Freytag:

- har deltaget i »Holger Crafoords Ekonomidagar« ved Lund's Universitet den 21. september.
- har deltaget i forskerkursus om »Virksomhedskoretiske forskningsprogrammer i videnskabskoretisk og teoriehistorisk belysning« ved HHK i dagene 24.-27. august og 9.-11. november.
- har deltaget i »Markstrat« - seminar, AIM/HHK, HHK 15.-17. juni 1987.
- er censor ved Handelshøjskole Syd.

Flemming Hansen:

- har deltaget i BUY(c) TEST Konference i Cannes i dagene 11.-13. september 1986.
- har deltaget i ESOMAR's årlige kongres i Monte Carlo i dagene 14.-19. september 1986.
- har den 26. september 1986 holdt et foredrag om »Annoncørernes interesse i TV-reklame«.
- har den 27. oktober 1986 holdt et foredrag om Corporate Image i Børssalen, arrangeret af Dagbladet Børsen.
- har den 13. november 1986 givet et indlæg om »Simulation og modellering« på et Markstrat-seminar på Hotel Sheraton.
- har den 12.-13. januar 1987 deltaget i »Workshop on the Marketing - Micro-economics Interface« i Brüssel arrangeret af European Institute for Advanced Studies in Management (EISAM).
- har den 29. januar 1987 holdt foredrag om »The Effectiveness of Television Advertising - A Study in a Unique Setting« på ESOMAR's seminar »The Application of Research to Broadcasting Decisions«, i Amsterdam.
- har den 24. marts 1987 holdt foredrag om Corporate Image på Scanticon for ELSAM arrangeret af Dansk Management Center.
- har den 25. marts 1987 holdt foredrag om »Blind Bidding« for Afsætningsøkonomisk Klub.
- har den 26. august 1987 holdt foredrag om TV-reklame i Stockholm for Samarbejdsgruppen for marknadsundersøgelser i samarbejde med ESOMAR.

- har den 9. september 1987 holdt et indlæg om TV-spot på Hotel Sheraton på et seminar om »analyser før og efter sendetid«.
- har i dagene 13.-17. september 1987 deltaget i ESOMAR's årlige kongres i Montreux.
- har den 28. oktober 1987 holdt et foredrag om sportssponsoring på et seminar om sports-sponsoring i Odd Fellow Palæet.
- har den 5. november 1987 holdt et foredrag om radio- og TV-reklame i Luxembourg på »1st European Television Symposium« arrangeret af Campaign Admap.
- har den 12. november 1987 holdt et foredrag om »information af modeller i produktudviklingsprocesser« for Afsætningsøkonomisk Klub.
- har i dagene 29. november – 2. december 1987 deltaget i og været medarrangør af ESOMAR-seminaret: »Research in Arab Countries: Problems and Solutions« afholdt i Cairo.
- har siden 1982 været medlem af ESOMAR's Council, (European Society for Opinion and Markering Research). Har i den forbindelse deltaget i Councilmøder i september, februar, maj, september og november måned. Har været vicepresident i ESOMAR siden september 1986.
- er censor ved Odense Universitet.
- er censor ved Handelshøjskolen i Aarhus.
- er medlem af Priskomiteen for uddeling i Distriktsbladenes Sammenslutnings Årlige Pris.
- er reviewer for Journal of Business Research, Journal of the Academy of Marketing Science, Journal of Economic Psychology, og European Journal of Marketing.
- er medlem af the editorial Board of Journal of Consumer Research og Reviewer for samme.
- er medlem af bestyrelsen i Dansk Erhvervslivs Pris for Afsætningsøkonomisk Forening.
- er medlem af bestyrelsen for Foreningen af dansk Civiløkonomer.
- er medlem af bestyrelsen for Byggeriets Realkreditfond.

Stig Ingebrigtsen:

- har været medlem af et bedømmelsesudvalg vedr. besættelsen af et eksternt lektorat i strategisk konkurrenceteori ved HHK.
- har holdt foredrag om »marketing, videnskab og mennesker« ved jubilæumsarrangement for det økonomiske studiums 50-års jubilæum, Aarhus Universitet.
- har været gæsteforelæser ved Roskilde Universitetscenter.

Bendt Nygaard Jensen:

- har deltaget ved uddelingen af Dansk Reklamefilmpris, Imperial bio 3. september 1987.
- har sammen med kommunikationsforskningsgruppen afholdt seminaret: »Massekommunikation, reklame og budskabsudformning«, IAØ, 13. januar 1987. (Indlæg udgivet: WP nr. 1/879).
- har deltaget ved Dansk Reklame Film a/s præsentation af nye danske reklamefilm, 3. februar 1987.
- har deltaget i symposion: »Fremtidens reklame på film og TV«, Copenhagen Media, 7. maj 1987.
- har deltaget i »Markstrat« – seminar, AIM/HHK, HHK 15.-17. juni 1987.
- har deltaget i VIII Nordiske Konferensen för Masskommunikationsforskning, Finland 10.-12. august 1987.
- er medlem af Sammenslutningen af Medieforskere i Danmark (SMID).

Leif Kristensen:

- har i anledning af Coca Colas hundredårsjubilæum holdt foredrag om »Design og varemærke« for fem foreninger, heriblandt Dagligvareleverandørforeningen og Dansk Annonceforening, okt. 1986.
- har deltaget i konferencen: »Understanding Economic Behaviour« arrangeret af IAREP, dvs. International Association for Research in Economic Psychology, Ebeltoft, september 1987.

Tore Kristensen:

- er medlem af bestyrelsen for Dansk Forening for Produktudvikling.
- har deltaget i et bedømmelsesudvalg for kandidatstipendium ved Institut for Erhvervs og Samfundsforskning.
- er medlem af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråds kontaktgruppe for forskeruddannelser.
- er medlem i en arbejdsgruppe for licentiatvejledning.

Hanne Hartvig Larsen:

- har deltaget i dommerkomite, der bedømte indsendte besvarelser til GRØNNE FAG's prisopgave, april 1987.
- har deltaget med indlægget: »Cykelruter og Deltailhandel - en rapport om de handelsmæssige konsekvenser af cykelruten i Herning«, på Ministeriet for Offentlige Arbejder's konference: »Cykelstier - den rigtige løsning i byerne«, 27. april 1987.
- har deltaget med indlægget: »Evaluering af og konklusioner fra effektmålingsundersøgelsen af oplysningsbevillingen«, i Danida's Oplysningsudvalg, Indenrigsministeriet den 24. april 1987.
- har deltaget med indlægget: »Udviklingstræk i forbrugernes adfærd« samt indlægget: »Prognose for dagligvarehandelens strukturudvikling«, på Teknologistyrelsens konference: »Nye tendenser i detailhandelen«, 5.-6. maj 1987.
- har deltaget i møde med Development Education Support Centre, Dublin om oplysningsaktiviteter omkring udviklingslande, 27. maj 1987.
- har deltaget med indlægget: »Kundernas butiksvælg«, på 10:e Nordiska Varuhandelskonferencen: »Manniskan och handeln«, Gävle 11.-12. juni 1987. Indlægget er senere publiceret i rapport fra Nordisk Ministerråd/AB Handelns Utredningsinstitut, Stockholm august 1987.
- har deltaget med indlægget: »hvilke krav vil fremtidens kunde stille til sparekassen«, på Regionalsparekassernes Bestyrelseskonference, 2. okt. 1987.
- har deltaget i møder med arbejdsgruppe under lukkelovsudvalget.
- har ledet AØK-seminaret: »Hvornår virker reklame?«, 14. okt. 1987.
- har deltaget med indlæg på en række kredsmøder, regionalbestyrelsesmøder, oplysningsudvalgsmøder m.v. i FDB. Indlæggene har dels beskæftiget sig med præsentation af teorien om husholdningens butiksvælg, dels med informationsformidling overfor forbrugere.
- har deltaget med indlæg på Afsætningsøkonomisk Klub's seminar: »90'ernes udfordringer til Dagligvarehandelen«, 9. marts 1987. Indlægget var en præsentation af teorien om husholdningens butiksvælg's implikationer for de forskellige beslutningstagere i distributionssystemer.
- har deltaget med indlæg på Dansk Franchisegiverforenings konference: »Franchise Dan-

- mark 87«, 25. november 1987. Indlæggets titel: »Franchising i Danmark i 1990'erne'.
- har deltaget i bedømmelsesudvalg, vedr. eksternt lektorat i afsætningsøkonomi, AUC, 1986.
- er næstformand i Afsætningsøkonomisk Klub fra september 1987.
- er medlem af referencegruppen for Forbrugerrådets projekt om dagligvarehandelen og de ressourcetsvage forbrugere. Projektet gennemføres for Nordisk Ministerråd.
- er medlem af projektgruppen bag den etårige suppleringsuddannelse for humanister.
- er ekstern fagkyndig på projektansøgninger til Riksbankens Jubilæumsfond, Stockholm.
- er censor ved Husholdningsseminarierne.
- er censor ved AUC.
- er medlem af redaktionskomiteen for DJØF's tidsskrift: »Samfundsøkonomen«.

Orla Nielsen:

- har den 18. november 1986 talt om »Indkøbsfunktionens betydning for virksomhedens strategi« på en af Initiativudvalget arrangeret forskningsdag om logistik.
- har den 25. november 1986 fungeret som medlem af et spørgepanel i forbindelse med Markedsføringsforbundets konference om sportssponsoring i Herning.
- har den 19.-20. februar deltaget i Danske Indkøbschefer Landsforenings Jubilæumskonference i Helsingør.
- har den 25.-26. marts deltaget i en konference på Handelshøjskole Syd vedr. Højskolens tilrettelæggelse af et cand.merc. studium.
- har den 21. maj informeret om cand.merc. reformen for en delegation fra Rogaland Distriktshøjskole, Stavanger.
- har den 18. november deltaget i en paneldebat om »Indkøbsarbejdets effektivitet« arrangeret af Danske Indkøbschefer Landsforening.
- er beskikket som medlem af »Det faglige landsudvalg for de samfundsvidenskabelige uddannelser« (FLUSA) fra september 1987 til august 1990.
- er udpeget som medlem af »Handelsudvalget« (Stig Bøgh Karlsen-udvalget).
- er medlem af en projektgruppe, som har detailplanlagt indholdet i eksportingenieuruddannelsen ved Ingeniørhøjskolen, Københavns Teknikum.
- er genindtrådt i Eksportingenieurudvalget.
- er vejleder for en lic.studerende.
- er reviewer for det amerikanske årsskrift: »Advances in Business Markering«.
- er reviewer ved European Marketing Academy Conference 1988 i Bradford, England.
- er medlem af dommerkomiteen for P&T's Direct Mail Pris.
- er medlem af dommerkomiteen for J+J's nyindstiftede »Business to Business Pris«, som uddeles til bedste besvarelse af gruppeopgave på faget A 25: »Industriel markedsføring, nationalt og internationalt«. Opgaverne vedrører konkrete problemstillinger i eksisterende virksomheder.
- er medlem af dommerkomiteen for en af DILF nyindstiftet »Logistik-pris« (foreløbig titel).
- har været medlem af et bedømmelsesudvalg vedr. ansættelse af en ekstern lektor i indkøbsøkonomi ved HD-studiet i Logistik.
- er censor ved Odense Universitet, Ålborg Universitetscenter og Handelshøjskolen i Århus.
- var medlem af Afsætningsøkonomisk Klub's bestyrelse til september 1987.

Jerker Nilsson:

- har med indlægget »Att utforska kooperativ verksamhet« deltaget i konferencen »Koope-rationen inför framtiden«, arrangeret af Föreningen Kooperativa Studier, Stockholm den 20.-21. okt. 1986.
- har den 4. december 1986 holdt en forelæsning ved Handelshøjskole Syd, Sønderborg, om »Forbrugerkooperationens forbrugeropfattelse«.
- har holdt en gæsteforelæsning om »Konkurrencestrategier«, ved Roskilde Universitetscenter den 20. februar 1987.
- har deltaget i »Andelsinitiativer i lokalsamfundet«, årsmøde i Foreningen for Studier i Andelsbevægelse og Kooperation, Middelfart den 27.-28. marts 1987.
- har ved et arrangement i Borgholm, Sverige, den 22. maj 1987 modtaget en pris for sine bøger om kooperative teorier.
- har deltaget i det årlige møde, »Co-operative values, co-operative principles and co-operative identity«, arrangeret af the Research Working Party of the International Co-operative Alliance, i Middelfart den 19.-23. august 1987.
- har holdt gæsteforelæsning om kooperativ virksomhedsøkonomi ved Sveriges Lantbruksuniversitet, Uppsala, den 31. august - 3. september 1987.
- har deltaget i symposiet »Företag och Marknaders organisation - är det transaktionskostnaderna som styr?« (Holger Crafoord-dagen) ved Lunds Universitet den 21. september 1987.
- har deltaget i den 13. årlige konference, »Understanding Economic Behavior«, arrangeret af det International Association of Research in Economic Psychology, i Ebeltoft den 25.-28. september 1987.
- har deltaget i en konference om service ved Roskilde Universitetscenter den 30. september 1987.
- er censor ved Århus Universitet.
- er censor ved Handelshøjskolen i Århus.
- er medlem af referencegruppen for projektet Kooperativ Forskning ved Sydjysk Universitetscenter, Esbjerg.
- er medlem af bestyrelsen for Foreningen for studier i Andelsbevægelse og Kooperation.

Michael Pettersson:

- har været formand for et bedømmelsesudvalg vedr. besættelsen af et eksternt lektorat i »strategisk konkurrence teori« ved Handelshøjskolen i København.
- har holdt foredrag om »Markering, videnskab og mennesker« ved jubilæumsarrangement for det økonomiske studiums 50-års jubilæum, Århus Universitet.

Hans Stubbe Solgaard:

- er medlem af EDB styregruppen for JTP og Danas Plads.
- er medlem af Dansk Data Arkivs rådgivende udvalg vedr. studieselection og kursusplanlægning (RUSK-udvalget) og har deltaget i RUSK møde den 24. april 1987 på Institut for Afsætningsøkonomi.
- er reviewer for International Journal of Research in Markering.
- er censor ved Odense Universitet.
- er censor ved Handelshøjskole Syd.
- har været formand for bedømmelsesudvalget vedr. tildeling af et kandidatstipendium ved Institut for Afsætningsøkonomi.

- har holdt forelæsninger i markedsanalyse på Roskilde Universitets Center 10. marts 1987.
- var medlem af the advisory committee for the Marketing Science Conference 1987, afholdt i juni på Centre HES-ISA, Jouy-en-Josas, Frankrig.
- har deltaget i EMAC og ESOMAR's fælles symposium i München den 26.-28. oktober 1987, og præsenteret artiklen »A Comparison of Conjoint and Logit Modeling«.

Instituttets Forskningsseminarer. (Tilrettelæggere: Tore Kristensen og Hans Stubbe Solgaard).

1986:

26.8 Professor Gerald Albaum, University of Oregon: »Selected Scalling Concepts«.

1987:

27.1 Marketingdirektør Jens Carsten Nielsen, Dagbladet Børsen A/S: »Strukturproblemer på det Københavnske dagbladsmarked«.

10.3 Per Freytag, Institut for Afsætningsøkonomi: »Teorianalyse af industriel købsadfærd«.

17.3 Christian Alsted og Bendt Nygaard Jensen: »TV reklame - teori og analyse af fjernsynsbudskab, præsentationsformer og indhold«.

22.9 Professor Harold Kassarjian, University of California, Los Angeles: »Non-positivistic Methodologies in Consumer Research«.

24.11 Professor Klaus Grunert, Institut for Markedsøkonomi, Handelshøjskolen i Århus: »New Approaches to Analyzing Qualitative Data«.

6. Gæsteforelæsninger

Der har været afholdt gæsteforelæsninger ved følgende studier:

HD 5. semester, organisationsteori: Direktør Peter Willemoes: »Ledelse af servicevirksomheder«.

HD 6. semester, organisationsteori: Direktør Jens Carsten Nielsen, Politiken.

HD 7. semester:

Virksomheden i Samfundet:

Dir. sekretær Mogens Helle, Industrirådet, og Sekretariatschef Hasle Nielsen, Andelsudvalget: »Industrirådet og andelsbevægelsens organisation og beslutningsstruktur«.

Cand.tech.soc. Jesper Toft, NOAH: »Pressionsgrupper og græsrodsbevægelser. Forbrugergrupper og NOAH.

Journalist P. Thygesen Poulsen, Børsen: »Hvordan man bruger Pressen«.

Direktør Lars Skov Madsen, Monopoltilsynet: »Monopolmyndighedernes administrative praksis«.

Direktør Jens Kampmann, Miljøstyrelsen: »Miljømyndighedernes administrative praksis«.

Cand.merc. A 4:

Direktør Henrik Skjoldager, Den Københavnske Bank: »Konkurrencestrategi i praksis«.

Cand.merc. A 5:

Marketingkonsulent Frits Thomsen, Brdr. Schur Emballagefabrik: »Produkt- og Markedsforhold«.

Cand.merc. A 23:

Cand.psych. Liselotte Mosbæk og cand.psych, et merc. Poul Røpke, AIM: »Kvalitativ Research«.

Direktør Claus Lembourn, Zangenberg og Lembourn: »Praktisk budskabsudformning«.

Cand.merc. A 25:

Direktør Søren Mandrup, Stark Trading International: »Eksporthuse – et alternativ for de små og mellemstore virksomheder?«.

B. Institut for Anvendt Datalogi og Systemvidenskab

1. Oprettelse og formål

Institut for Anvendt Datalogi og Systemvidenskab, DASY, er etableret på Handelshøjskolen i København primo 1985.

Forud for etableringen er gået mange overvejelser om, hvordan man bedst kan sikre gode vækstbetingelser på Handelshøjskolen for et livskraftigt og frugtbart miljø for såvel forskning som undervisning inden for de datalogiske, kvantitative og systemvidenskabelige discipliner, der er nødvendige redskaber for et fremadrettet, konkurrencedygtigt erhvervsliv.

Resultatet af overvejelserne var beslutningen om at etablere DASY, der som startgrundlag udefra fik tilført kvalificerede forskere inden for såvel datalogi som systemvidenskab samt ved intern rekruttering forskere af anvendt datamatisk observans.

Det er en erklæret målsætning for DASY at udvikle og løbende opretholde et aktivt samarbejde med datalogiske og systemvidenskabelige miljøer i privat og offentligt regi samt med institutter såvel ved HHK som ved andre inden- og udenlandske institutioner. Sådanne brede berøringsflader er af afgørende betydning, dels fordi DASY's helhedsorientering nødvendigvis medfører, at anvendt datalogi og systemvidenskab relateres til de systemer, som påvirker og påvirkes af instituttets forskning og undervisning, dels af hensyn til DASY's rolle som videnscenter for de pågældende fagområder.

Grupperingerne på DASY har et betydeligt interessefællesskab og en stor forskningsmæssig kontaktflade. Vi vil tilstræbe at udnytte den synergetiske effekt fuldt ud ved i fællesskab at udvide grunddisciplinerne på en erhvervsorienteret, anvendelsesrettet måde med en specifik Handelshøjskoleprofil for øje.

Instituttet har i rapportperioden været præget af store rekrutteringsvanskeligheder på datalogiområdet. Samtidig har der såvel til DØK- som til MØK-uddannelsen været store udviklingsarbejder, som sammen med øvrige administrative byrder har gjort det vanskeligt at frigøre de ønskede forskningsressourcer.

2. Medarbejdere

Professorer: Cand.scient. Søren Lauesen, HD; dr.polit. Peter Mark Pruzan.

Lektorer med forskningspligt: Civ.ing. Gert Bechlund; civ.ing. Tage Henriksen, HD; mag.art. Hans Siggaard Jensen; cand.scient. Erik Reeh; dr.phil. Ole Thyssen.

Adjunkt med forskningspligt: Cand.scient. Elin Rønby Pedersen.

Seniorstipendiat: Civ.ing. Søren Malthe Borch, HD.

Kandidatstipendiater: Cand.scient. Jan Christian Clausen (indtil 31.10.87); cand.polit. Peter Skat-Rørdam (december 1986).

Projektmedarbejder: Cand.scient. et jur. Jørgen Karpf.

Sekretærer: Assistent Anette Mollel (fra 15.6.87); overassistent Jytte Mulvad; assistent Christine Skourup (indtil 31.5.87); assistent Rita Voss.

Eksterne lektorer: Jens Clausen; Torben Jensen; Bjarne Kohl; Steen Leleur; Klaus Viby Mogens; Hans Christian Pedersen; Victor Vidal.

Gæstprofessorer: Professor Valarie Belton; professor Martine Labbé; professor Len Troncale.

Instruktører: Morten Borup; Peter Brinch; Roger Christensen; Morten Voetmann Christensen; Jan Kenneth Graversen; Poul Lund Hansen; Kim Høglund; Jan Peter Heje; Helle Knudsen; Helle Torp Pedersen; Henrik Ranch.

Undervisningsassistenter: Poul E. Frandsen; Jan Holm; Torben Jensen; Stig P. Katzenelson; Lasse Larsen; Tommy Lundstrøm; Bo Meyer; Søren B. Mortensen; Erik Chr. Petersen; Ole Ravn; Søren Sørensen; Bjørn Thomsen; Frank Tørreck; Ebbe Trærup.

3. Instituttets ledelse

Institutetbestyrer: Lektor Gert Bechlund.

Formand for Institutrådet: Lektor Tage Henriksen.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere, sekretærer og de eksterne lektorer, samt i perioden 1.8-31.12.86 af følgende studerende: Søren Stahlfest Møller, Jesper Vraa Nielsen, Thomas Damgaard Petersen; og i perioden 1.1.-31.12.87 af Henrik Lyng, Chris P. Nøkkentved, Joen Tranæs.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationer

Søren Laesens igangværende forskningsprojekter:

- Produktudvikling og markedsføring af edb.
- Dialogsystemer: Standardiseret høj-niveau dialog mellem program og operatør.

Peter Pruzan fortsætter sit samarbejde med Hans Keiding (professor ved Københavns Økonomiske Institut) og Peter Bogetoft (seniorstipendiat ved DASY fra 1.1.88) vedrørende udarbejdelse af forelæsningsnoter/en lærebog om Planning Theory: Reconciling Complexity, Rationality and Ethics.

Gert Bechlund har sammen med Niels Bjørn-Andersen tilrettelagt og initieret en undersøgelse til belysning af art og omfang af edb-anvendelserne på europæiske »Business Schools«. Undersøgelsen ventes at give anledning til rapport og konferencepapers i 1988.

Tagge Henriksen er netop indgået i et forskningsprojekt om brugergrænseflade for edb-systemer (UIMS).

Hans Siggaard Jensens igangværende forskningsprojekter:

- Med støtte fra Teknisk Forlags Fond arbejdes sammen med Henry Nielsen, Det fysiske Institut, Aarhus Universitet og Keld Nielsen, pt. Department of the History of Science, University of California, Berkeley, med en teknologihistorie, der påregnes at udkomme i 1989.
- Med støtte fra det europæiske COST 13 program indenfor grundforskning i kunstig intelligens arbejdes med et projekt om vidensrepræsentation og non-standard logikker.
- Med støtte fra bl.a. det danske FTU-program arbejdes med undersøgelser af logiske og filosofiske problemer omkring automatisk behandling af naturligt sprog, specielt semantiske problemer, delvist i samarbejde med Gregers Kock, Datalogisk Institut, Københavns Universitet.
- Der er i årets løb indsendt ansøgninger til det europæiske COMETT-program sammen med dels Prolog Development Center, Danmark, og Computer Resources International, Danmark og Holland angående hhv. et projekt om »Knowledge engineering« og om avancerede tekstbehandlings/sprogbehandlings-systemer.
- Har i foråret 1987 sammen med Ole Thyssen afholdt et licentiatseminar om teoretiske aspekter ved informationssamfundet.
- Har i efteråret 1987 arrangeret institut-seminar, og har den 9.12. selv holdt foredrag om etiske problemer omkring medicinske ekspertsystemer.
- Har deltaget med to halvdagslektioner ved forskerkursus under SSF om planlægnings-teori, sept.

Erik Rechs igangværende forskningsprojekter:

- Objektorienteret programmeringsteknologi.
- Sikkerhed i edb-systemer.

Ole Thyssen har færdiggjort tre større arbejder.

1. En afhandling om postmodernisme, som i efteråret 1987 er udkommet under titlen »På-fuglens øjne«.
2. En oversættelse af Jürgen Habermas' to forelæsninger i forbindelse med tildelingen af Sonning-prisen 1987 og en redaktion af en bog af og om Habermas i den anledning. Bogen udkommer foråret 1988 under titlen »Samtalens fornuft«.
3. En redaktion af en bog med titlen »Etik og politik« (andre bidragydere: Else Hammerich, Peter Pruzan, Mihail Larsen og Torben Krogh). Desuden har han udarbejdet en række mindre arbejder, som fremgår af publikationslisten. For øjeblikket arbejder han på en afhandling om de samfundsmæssige, kulturelle og psykologiske konsekvenser af den stærke vækst i produktionen af informationer og billeder.

Søren M. Borch har gennemført anden halvdel af sit licentiatprojekt med titlen »Kreativ og didaktisk multikriterie-beslutningsstøtte«. Projektet udføres med professor P.M. Pruzan som vejleder. Søren M. Borch har færdigudviklet det edb-baseret beslutningsstøttesystem

DYT (Decide Your Transportation), som er anvendt dels til laboratorieforsøg og dels til løbende medlemsrådgivning hos FDM. Der er udviklet teori om »beslutningskvalitet« og »kreativitet« målrettet mod denne type anvendelser (se publikationsliste). Systemet er evalueret, og en række publikationer er færdiggjort i relation til denne forskning. Projektet er støttet af Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

Peter Skat-Rørdam har foretaget en undersøgelse af emnet »Udvikling af informatikstrategier«. Emnet er primært belyst ved en gennemgang af litteratur ud fra en praktisk og anvendelsesorienteret synsvinkel.

Jørgen Karpf har startet et projekt om logikprogrammering af retsregler. Herved forstås en kodning af retsreglerne for et begrænset retsområde samt den nødvendige almene viden i et logikprogrammeringssprog (prolog). Hovedformålet er en analyse af kodningsprocessen fra (lov)-reglerne til program. For et givet retsområde skal det samme centrale programmodul anvendes af flere bruger kategorier, f.eks. et juristmodul, et studentermodul og et lægmandsmodul. Som delprojekter planlægges en kodning af dele af arveloven samt dele af tingsretlige teori.

Bjarne Kohl har på NordData '87 i Trondheim holdt et foredrag med titlen »Beslutningsstøttesystem – forslidt frase eller fager fremtid? (Konferencedokumentationen p. 618-625).

Publikationsvirksomhed

Laesen, S.:

- dBASE II Opslagsbog. Samfundslitteratur, 1987.
- Undervisningsnoter til dBASE II og programmering. (Intern rapport).

Laesen, S. og Clausen, J.C.:

- Bedre brugsanvisninger. (Intern rapport).

Pruzan, P.:

- »Systems Science and Operational Research: New wine in old bottles?« udkommer i European Journal of Operational Research, 1988.
- »På vej mod en planlægningsteori«, udkommer i J. Filtenborg & S. Hildebrandt (red.): Den hele virksomhed, 1988.
- »Planlægning, politik og etik«, udkommer i O. Thyssen (red.): Politik og etik, Forlaget Cicero, 1988.
- »Strukturplanlægning inden for De Danske Andelslagterier: Nogle eftertanker«, Andelsinitiativer i lokalsamfundet, Foreningen for studier i andelsbevægelse og kooperativer, 1987, 29-38.
- »Planning – status quo and challenges«, Rail International, Juni 1987, pp. 2-4.
- »OR or ...?«, DORS-nyt, 1987, vol. 74, p. 10.
- »OR i Kina«, DORS-nyt, 1986, vol. 70, pp. 6-7.
- »Review of M. Zeleny (ed.), MCDM: Past Decades and Future Trends, JA Press, Greenwich CT, USA, 1984« in Human Systems CT, YSA, 1984« in Human Systems Management, 1986, 6, pp. 89-92.

Pruzan, P. og Borch, S.

- »Multiple Criteria Decision Aid for Consumers«, Proceedings of the IFAC Workshop on Modelling Decision and Games with Application to Social Phenomena, Beijing, Kina, 1986.

Pruzan, P. og Krarup, J.

- »Nogle resultater fra undersøgelsen: Planlægning af en planlægningsuddannelse«, Økonomi og Politik, 1986, 59, pp. 96-112.
- »Assessment of Approximate Algorithms: The Error Measurer's Crucial Role«, BIT 26, 1986, pp. 284-294.

Siggaard Jensen, Hans

- »Den implementerede fornufts paradokser«, Aarhus Universitetsforlag, 1988.
- »Logic Systems as Knowledge Tools« i Proceedings fra IFIP TG 3, Working Group on Artificial Intelligence and Education, North-Holland, Amsterdam, 1987.
- »Kunstig Intelligens og Humanvidenskab« i Nyt fra Nordisk Sommeruniversitet, 4, 1987.
- Anmeldelse af Oluf Danielsen »Mennesket i Maskinen – Maskinen i Mennesket«, DJØF-bladet, 4. dec. 1987.

Thyssen, O.:

- »Fremtidsbilleder«, 1986.
- »Påfluglens øjne« – efter postmodernismen, 1987.
- Redaktion, oversættelse og forord til Jürgen Habermas m.fl.: Samtalens Fornuft.
- Redaktion og forord til Etik og Politik, 1987.
- »De hellige penge«, Samtiden, Oslo, 1986.
- »Utopi uden folk«, Fredag, nr. 5, 1986.
- »Databasis for demokrati«, i Ole Vind (red.): Robotter og databaser – arbejde og demokrati, 1986.
- »Bogens verden«, festforelæsning på Danmarks Biblioteksskole, trykt i Bogens Verden, nr. 9, 1986.
- »Den nye fornuft«, i Arno V. Nielsen (red.): Teknikfilosofi, festskrift til Peter Kemps 50-års fødselsdag, 1986.
- »Menneskerettigheder« i Lars Nordskov Nielsen, Claus Gulman og Lars Adam Rehof (red.): Menneskerettigheder – viden og handling, Det danske Menneskerettigheds Center, 1987.
- »Polarization in the 1990's«, udkommer i Gert Graversen og Russell D. Lansbury (red.): New Technology, Participation and Influence, Glover, 1988 (dansk udgave, Ny teknologi, indflydelse og samarbejde, Teknologisk Institut, 1987).
- »The informed School«, bidrag til EF's FAST-projekt, »TET 3: Teachers; Transformations and Prospects: Network 'Visions and Scenarios for Education and Teacher Training«, præsenteret ved møde i Paris i november 1986.
- »Menneskerettighederne og Amnesty International's formål«, udgives af Amnesty International, 1987.
- »Lyst, magt og begær«, Humanistisk Årbog II, RUC, 1987.
- »Helhedsskolen«, foredrag for Danmarks Lærerforening, trykt i uddrag i Om-kredsen 2. april 1987. 14.

- »Mellem røgen og krystallet«, bidrag til Statens Byggeforsknings Instituts festskrift i forbindelse med dets 40-års jubilæum.
- »Marx' visioner og menneskesyn«, Praxis 1/87.
- »Information and Social Change«, Problems of Constancy and Change - the Complexity of Systems Approaches to Complexity, 31. Annual Meeting of the International Society for General Systems Research, Budapest, Hungary, 1.-5. June, 1987.
- »Ledelse som metafor for liv«, Fredag, nr. 12, 1987.
- »Teknikkens verden«, Vårt løsen 1, Sigtuna-stiftelsen, Sverige, 1988.
- »Indbygger i bogens sprængte verden«, i Hans Hertel og Kurt Fromberg (red.): Bogens fremtid er ikke hvad den har været, 1988.
- »Sådan gjorde vi i 1990'erne«, i Paul Hammerich (red.): Mig og teknikken, festskrift i anledning af Ingeniør-Sammenslutningens 50-års jubilæum, 1987.
- »Den informerede skole«, i Peter Plant (red.): Fremtiden - dens arbejde og uddannelse, 1987.

Ole Thyssen har endvidere udarbejdet fyldige arbejdsnoter til bøgerne: Habermas, J.: Der philosophische Diskurs der Moderne, Lukman, L.: Soziale Systeme, Prigogine & Stengers: Den nye pagt mellem mennesket og universet, Rorty, R.: Philosophy and the Mirror of Nature, m.fl. Disse noter er ikke udgivet, men cirkulerer blandt interesserede.

Rønby Pedersen, Elin:

- »Notation i datamatisk programudvikling. Studier over programmørers beskrivelse og teoribygning«. Licentiatafhandling indleveret til Datalogisk Institut, Københavns Universitet, 1987.

Borch, Søren M.:

- »Integration of Didactics and Creativity in Interactive Multiple Criteria Decision Support Systems«, in: Sawaragi, Y. & K. Inoue & H. Nakayama (eds.): »Towards Interactive and Intelligent Decision Support Systems«, (proceedings, Kyoto, 1986), Lecture Notes in Economics and Mathematical Systems, Springer-Verlag 1987, pp. 65-74.
- »Rationalitet, moral og æstetik som kvalitetsdimensioner i beslutningsstøttesystemer«, DASY-arbejdsrapport, oktober 1987.
- »Kreativitet i beslutningsstøttesystemer«, DASY-arbejdsrapport, 76 sider, november 1987.
- »Beslutningsstøttesystemer: Et virksomhedsområde for forbrugerorganisationer«, Rapport til projektet »Hushållen och datorerna«, under Nordisk Råd, 1987.
- »DYT: Et edb-baseret beslutningsstøttesystem for forbrugeres valg af bil - En rundvisning i systemet«, DASY-arbejdsrapport, 11 sider, november 1987.

Borch, Søren M. & Dian Kjærgaard:

- »Beslutnings-Støtte-Systemer: En sproglig ramme til afgrænsning af BSS-begreberne«, Økonomistyring & Informatik, 2. årgang 1986/87, nr. 3, side 97-113, december 1986.

Borch, Søren M. & Peter Pruzan:

- »Multiple Criteria Decision Aid for Consumers«, Conference paper, »1986 IFAC Workshop on Modelling Decisions and Game with Application to Social Phenomena«, Beijing, China, August 1986, 6 pages.

Ginnerup, Lars, Bjarne Kohl, Dian Kjærsgaard & Søren M. Borch:

- »Beslutningskonferencer – under anvendelse af ny præferenceteknologi og proceskonsultation«, Økonomistyring & Informatik, 3. årgang 1986/87, nr. 2, side 47-60, oktober 1987.

Kohl, Bjarne, Lars Ginnerup, Dian Kjærsgaard & Søren M. Borch:

- »En opskrift på bedre beslutninger – 3 eksempler på ledelsesværktøjer«, Økonomistyring & Informatik, 3. årgang 1986/87, nr. 2, side 61-73, oktober 1987.

Kohl, Bjarne:

- »Moderniseringsprogrammet og teknologien«, Samfundsøkonomi, 1986, nr. 4, side 31-35.

Skat-Rørdam, P.:

- »En introduktion til udvikling af informatikstrategier«. Forskningsrapport, 1987.

5. Faglig virksomhed iøvrigt

Søren Lauesen har i den forløbne periode været

- medlem af det Teknisk Videnskabelige Forskningsråds E-kommission.
- medlem af styregruppen for udredning af dansk programmellindustri status og muligheder (PRISME)
- medlem af studienævnet for erhvervsøkonomi-datalogi.
- formand for det økonomiske fakultets edb-udvalg
- vejleder på projekter vedr. databaser, multiprocessorer og edb-uddannelser.

Peter Pruzan har i den forløbne periode været

- chairman, Fourth EURO Summer Institute, Turko, Finland, June 5-21, 1987; Theme: Systems Science, og er i færd med at redigere et særnummer af European Journal of Operational Research med udgangspunkt i instituttet
- leder af samt forelæser ved forskerkurset: Planlægningsteori støttet af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd
- gæsteforelæser ved en række højere læreanstalter i Kina og deltager i IFAC workshop on Modeling Decisions and Games with Application to Social Phenomena, Beijing, august 1986.
- medlem af INSIST, Inter-Nordic Satellite consortium for Informatics, Systems science and Telecommunication
- formand for European Working Group on Systems Science
- medlem af Erhvervsforskerudvalget, Akademiet for de Tekniske Videnskaber
- dansk redaktør for Economics of Planning
- medlem af Advisory committee for Systems Practice
- medlem af erhvervsøkonomi-matematik studienævn
- censor ved Datalogisk Institut og Økonomisk Institut, begge Københavns Universitet samt ved Institut for Matematisk Statistik og Operationsanalyse, DTH.
- forelæser ved forskerkurset: Simulation and Expert Systems, DTH
- medlem af bedømmelsesudvalg vedr.: et professorat ved Handelshøjskolen i Århus, en li-

centiatgrad ved Københavns Universitet, et lektorat ved HHK, et seniorstipendium ved HHK samt fire eksterne lektorater ved HHK.

Gert Bechlund har i den forløbne periode været

- medlem af »Fællesudvalget vedrørende anvendelse af teknologi m.m.« (1986).
- medlem af edb-bestyrelsen (1986)
- medlem af to bedømmelsesudvalg vedr. eksterne lektorater (HHK)
- medlem af det økonomiske fakultetsråd (1987)
- medlem af det økonomiske fakultets budget- og forretningsudvalg (1987)
- medlem af det økonomiske fakultets lokaludvalg (formand fra april 1987)
- formand for Styregruppen for Julius Thomsens Plads og Danas Plads.
- institutbestyrer.

Tage Henriksen har forestået opbygningen af databehandlingsundervisningen for MØK-studiet.

Hans Siggaard Jensen har i den forløbne periode været

- censor ved Datalogisk Institut, Københavns Universitet.
- censor ved Filosofisk Institut, Aarhus Universitet.
- censor ved Humanistisk Informatik, Københavns Universitet.
- medlem af bedømmelsesudvalget vedr. stipendium i samfundsvidenskabelig informatik, Aalborg Universitetscenter.
- medlem af udvalg vedr. etablering af et dansk åbent universitet under Direktoratet for de Videregående Uddannelser,
- og har her bl.a. deltaget i en studierejse til Irland, november.
- medlem af arrangements- og programkomité vedr. konference om »Managing Inductive Reasoning in Expert Systems«, RISØ, april.
- medtilrettelægger og lærer ved forskerkursus om grundlagsproblemer i kunstig intelligens under Forskerakademiet, der afholdes januar 1988.

Hans Siggaard Jensen har desuden holdt følgende foredrag, gæsteforelæsninger og kongresbidrag:

- Indlæg om teknologifilosofi 12.2. i Filosofisk Forum.
- »Four Foundational Problems in Knowledge Representation« ved møde i FORK-gruppen under det nordiske SYDPOL, Oslo, 19.3., også holdt som foredrag på dansk i Dansk Selskab for Datalogi, 7.5.
- »Rationalitet og viden«, gæsteforelæsning, Afdelingen for Datalogi, Aarhus Universitet, 31.3.
- »Ethical Problems in Medical Expert Systems«, foredrag ved europæisk konference arr. af Dansk Selskab for Medicinsk Databehandling, 21.5.
- »Logic Systems as Knowledge Tools«, foredrag ved møde i IFIP TG 3 Working group on Artificial Intelligence and Education, Rom/Frascati, 27.5.
- »Videnskabsteori«, foredrag i Det danske Sigmund Freud Selskab, 7.10.
- »Videnskabsteori og forskningspolitik«, foredrag og kursus for Levnedsmiddelstyrelsen, 15. og 16.10.
- »Kommunikation og interaktion i komplekse systemer«, foredrag ved institutseminar for IIØ, 27.11.

- »Fremtidsperspektiver omkring informationsteknologien«, foredrag ved Konstruktionsdag arr. af Institut for Konstruktionsteknik, Danmarks tekniske Højskole, 2.12.
- Har i august måned deltaget i 10th Joint International Conference on Artificial Intelligence, Milano.

Ole Thyssen har i den forløbne periode

- opholdt sig i USA i to måneder på studierejse finansieret af Carlsbergfondet og HHK og herunder studeret og afholdt gæsteforelæsnings på Fordham University, New York, California School State Polytechnic University, Los Angeles, International Society for General Systems Research, Los Angeles, Far West Lab, San Francisco, Interact, Philadelphia, foruden diskussioner med enkeltpersoner
- deltaget med foredrag i konference i Budapest, arrangeret af International Society for General Systems Research
- medvirket i faglige seminarer om 1. information og social forandring, 2. postmodernisme og 3. planlægningsteori
- været medlem af bedømmelsesudvalg vedr. seniorstipendiat (HHK)
- været gæsteforelæser ved Sigtuna-stiftelsen, Sverige, Roskilde Universitets Center, Københavns Universitet, Danmarks Biblioteksskole og Dansk Byggeforskningsinstitut samt en konference om »Kunsten og pengene«, arrangeret af KD, DSB og SAS - bidraget til oprettelsen af Det danske Menneskerettighedscenter
- været konsulent for AIM i forbindelse med planlægning af fremtidsværksteder for Tammerforsgruppens projekt »Hvad ønsker danskerne sig af informationssamfundet?«
- bidraget med foredrag eller oplæg til seminarer arrangeret af bl.a. IBM, Olivetti, Honeywell-Bull, Dansk Management Center, Institut for Personalerådgivning, Danmarks Lærerforening, Skole og Samfund, Arkitekteskolen, Teknologisk Institut, Jysk Teknologisk Institut og Københavns Kommune
- været medlem af den stiftende gruppe og bestyrelsen for Akademiet for Anvendt Filosofi
- skrevet kronikker og anmeldelser i dagspressen samt deltaget i TV- og radioudsendelser.

Elin Rønby Pedersen: Forberedelse til at overtage DØK-undervisning, primært i emner vedr. programmering og systemudvikling: algoritmer, programmeringsværktøjer og systemudviklingsmetoder.

Søren M. Borch:

- deltager i følgegruppen for det Teknologirådsstøttede projekt »Informationsteknologiske projekter« (Ekspertsystemer til branchen 'vedvarende energi'), VE-data, v. AUC.
- rådgiver Forbrugerrådet i forbindelse med etablering af et beslutningsstøttesystem for forbrugernes valg af forsikringer (projektet er støttet af Nordisk Råd)
- er medlem af »The European Working Group on Systems Science«, »Groupe Européen sur l'Aide à la Décision Multicritère«, The International Special Interest Group on Multiple Criteria Decision Making«, »European Summer Institute Group on Multicriteria Analysis (eΣ)« og »Dansk Selskab for Operationsanalyse (DORS)«
- har deltaget i 24. halvårsseminar i »Groupe Européen sur l'Aide à la Décision Multicritère«, Aix en Provence, Frankrig, 2.-3. oktober 1986.
- har deltaget i »VIIth International Conference on Multiple Criteria Decision Making: Toward Interactive & Intelligent Decision Support Systems«, Kyoto, Japan, 18.-22. august 1986 med indlægget »Integration of Didactics and Creativity in Interactive Multiple Criteria Decision Support Systems«, jfr. publikationslisten.

- har gæsteforelæst på Tokushima Universitet, Japan, over emnet »Survey of MCDM«, 29.8.86.
- har været censor på DtH
- indgår i »The Copenhagen DSS-group«, bestående af Lars Ginnerup og Dian Kjærgaard (Institut for Informatik og Økonomistyring) samt Bjarne Kohl (DASY)
- har sammen med »The Copenhagen DSS-group« indledt forskningssamarbejde omkring beslutningskonferencekonceptet med Decision Analysis Unit (London School of Economics), Strategic Decision Support Research Unit (University of Bath, School of Management) og Wilson Learning (datterselskab i John Wiley).

Jørgen Karpf har i den forløbne periode

- deltaget i »The First International Conference on Artificial Intelligence and Law«, Boston, maj, 1987.
- deltaget i »IV Nordiske Konference i Retsinformatik«, Helsingfors, november 1987.

6. Gæsteforelæsninger

Professor Valarie Belton, University of Kent, UK, »New Advances in Multicriteria Planning«.

Professor Martine Labbé, Centre d'Economie Mathématique et d'Econométrie, Université Libre de Bruxelles, Belgium, »Social Choice – A Planning Perspective«.

Professor Len Troncale, Institute for Advanced Systems Studies, California State Polytechnic University, USA, »Preliminary Designs of a Knowledge – Based Computer System on General Systems Theory«.

C. Institut for Erhvervs- og Samfundsforskning

1. Oprettelse og formål

Institut for Ledelsesforskning blev oprettet 1. september 1971 på initiativ af Handelshøjskolens daværende undervisningsråd, der hos Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse søgte støtte til at starte en kombineret forsknings- og kursusvirksomhed og fik midler til at dække udgifterne de første år, hvor man gennemførte ét stort, flere mindre lederkurser samt forskningsarbejder inden for samme område.

I foråret 1975 besluttede Det økonomiske Fakultetsråd at foretage en reorganisering af instituttets virksomhed. Samtidig tog man navneforandring til Center for Tværfaglige Studier/Institut for Ledelsesforskning (CTS/ILF).

Som et led i reorganiseringen blev »Almen Økonomi«, det tværvideenskabelige fag ved Handelshøjskolens økonomiske kandidatstudium, i 1975 overdraget til CTS/ILF af Fakultetsrådet og Cand.merc.-studienævnet.

Samme år blev didaktikgruppen, der har til formål at forestå efteruddannelse af højskolens personale, tilknyttet CTS/ILF.

Institutafdeling for Erhvervs- og Samfundsbeskrivelse (E&S) blev oprettet i 1973 med det formål at integrere samfundøkonomisk og erhvervsøkonomisk undervisning og forskning.

I 1982 blev Iværksætterinitiativet startet med et stærkt islæt fra CTS/ILF. Dette skyldtes, at Handelshøjskolens uddannelser ikke retter sig imod mindre virksomheders problemer og virksomhedsetableringsproblematikken, hvorfor man ønskede at opprioritere dette område.

I 1984 blev disse 4 enheder, CTS/ILF, E&S, Didaktikgruppen, samlet i Institut for Erhvervs- og Samfundsforskning. Sammenlægningen er forelagt Undervisningsministeriet til godkendelse. Iværksættergruppen er knyttet til instituttet.

Ved dannelsen af det nye institut er der opstået en unik chance for at opbygge et dynamisk miljø, hvor et tværfagligt forskningsmiljø, koncentreret om »Omstillings- og fornyelsesprocesser i erhvervslivet«, kan udvikles.

Denne forskning er udmøntet i 5 områder, der alle må betragtes som nye for instituttet, selv om de betragtes som kerneaktiviteter, der tilsammen danner fundamentet for forskningen om erhvervsmæssig omstilling og fornyelse.

De 5 områder er:

- arbejdsmarkedet
- erhvervs- og teknologipolitik
- organisatoriske forandringsprocesser og virksomhedsnetværk
- innovationsteori
- virksomhedsstart og små virksomheder.

Dertil kommer Didaktikgruppens område:

- pædagogisk udvikling.

Dette forsøges underbygget ved flere rækker af faglige møder, herunder interne møder, hvor medarbejdere får diskuteret forskningsprojekter og foreløbige videnskabelige arbejder.

Instituttets forskning har været delvis finansieret via eksterne midler. Bl.a. har Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd, Teknologistyrelsen og Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse imødekommet ansøgninger, der styrker instituttets forskningsprofil.

I øvrigt er instituttet præget af en stærk ekspansion i antallet af medarbejdere med heraf følgende belastende bedømmelsesarbejde og af at være involveret i flere større undervisningsomlægninger og pædagogiske fornyelser.

2. Medarbejdere

Lektorer med forskningspligt: Cand.merc. Søren Christensen; mag.scient.soc. Jens Frøslev Christensen; cand.polit. Per Vejrup Hansen; cand.polit. Povl Erik Jensen; mag.scient.soc. et lic.merc. Mette Mønsted; cand.pæd. Aage Nedergaard; cand.oecon. Helmer Duelund Nielsen; mag.scient.soc. Helge Tetzschner; cand.polit. et lic.merc. Jens Erik Torp; mag.scient.soc. Finn Valentin.

Gæsteprofessorer: Andrew Friedman fra aug. 1986; Leif Gram fra aug. 1987.

Adjunkter med forskningspligt: Cand.techn.soc. Peter Kamedula.

Kandidatstipendiater: Cand.scient.adm. Torben Grønnebæk Hansen; cand.polit. Sanne Udsen. Tværinstituttligt kandidatstipendium: Jytte Bonde (se herom under Institut for Organisation og Arbejdssociologi).

Eksterne lektorer: Cand.psych. Jens Bertelsen; cand.polit. Paul Brüniche-Olsen (fra 1.5.87); elektroingeniør Henrik Herlau; cand.polit. Palle Mikkelsen; cand.pæd. Hans Henning Nielsen; cand.polit. Torben Möger-Pedersen (fra 1.5.87); mag.scient.soc. Peter Plougmann; Kand.samf. Jørgen Schmidt; cand.polit. Bo Simonsen; cand.oecon. Aage Tarp; mag.scient.soc. Arne Wangel.

Projektmedarbejdere: Mag.scient.soc. Gurli Jakobsen; cand.scient.adm. Per Lunde Jensen (indtil 1.2.87); cand.adm.pol. Peter Karnø; cand.polit. Peter Lotz; cand.mag. Jacob Norvig Larsen; cand.scient.soc. Poul Bitsch Olsen; elektroingeniør Preben Bjerre Sand (fra okt. 1987); lic.scient Gitte Vedel (indtil 31.5.88).

Undervisningsassistenter:

HA (Erhvervs- og Samfundsbeskrivelse): Kjeld A. Frederiksen; Otto Fogtmann; Lars-Bjørn Larsen; Bo Heide-Ottosen; Finn Boe Jørgensen; Henrik Krag-Olsen; Carl-Peter Poulsen; Flemming Kühn Pedersen; Mogens Nørgaard-Nielsen; Steffen Diemer; Uffe Palludan; Niels Grolin; Jens Erik Steenstrup; Mikael Winther; Lars Carsten Soronn-Friese; Dan A. Smitt; Palle Qvist; Niels Ploug; Erik Haller Pedersen; Christian Kruse.

HD (Erhvervs- og Samfundsbeskrivelse): Mogens Schrøder Bech (fra 1.9.87); H.H. Egeblad Christoffersen; Uffe Foss Hansen (1.10.1986-1.9.1987); Hans A. Jakobsen; Knud Jørgensen; Flemming Kühn Pedersen; Helge Rud Larsen; Erik Lenning; Jørgen Magner; Knud Overgaard; Uffe Palludan; Jørgen D. Siemonsen; Henrik Skov (til 1.9.1987); Lars Carsten Soronn-Friese; Robert Spliid; Andreas Warming (fra 1.9.87); Hans Jørgen Pedersen (Nykøbing F.).

»Videregående Projektarbejde«/»Almen Økonomi«: Yvonne Barnholdt; Elsa Bering; Annette Bilfeldt; Kay Clausen; Mogens Dahl; Flemming Groll; Jes Thorup Jelsmark; Jannet Grønfeldt; Holger Jensen; Ove Borch Jensen; Anders Larsen; Jussi Merklin; Jørgen Rye; Jesper H. Schmidt; Torben Schultz; Jesper Kongstad; Bent Ryd Svensson; Jørn B. Støvring; Henning Sørensen; Kristen Gaarde Thomsen; Niels Toft; Jesper Wegens; René Wedel.

Didaktikgruppen:

Lektor, cand.pæd. Aage Nedergaard.

Eksterne lektorer: Cand.pæd. Hans Henning Nielsen og cand.psych. Jens Bertelsen.

Kandidatstipendiat (vikariat): Kirsten Lindved fra 1.9.87.

Undervisningsassistenter: Lis Frühling Larsen; Erik Petersen; Britt Montesinos; Thomas Damgaard Petersen; Poul Olesen; Bo Meyer; Peder Linnebjerg; Bo Johansen; René Plambek; Jens Graungaard; Andreas Trier Mørch; Dola Bonfils; Thomas Ridder; Sven Ove Sjølyst; Peter Fogh-Andersen; Lars Blauenfeldt og Niels Henrik Kaae.

Sekretær: Kirsten Lindved (indtil 13.8.87).

Sekretærer: Pernille Brandt (fra 1.11.86); Alice Christensen (indtil 16.6.87); Kristian Edinger (indtil 1.2.87); Birte Hald (indtil 1.2.87); Birte Hansen (fra 1.9.87); Winnie Kindler; Marianne Kronil; Monica Madsen (indtil 31.8.87); Margit Nielsen (indtil 15.10.87); Hanne Dorf Pedersen; Ani Riel (indtil 30.11.86); Jana Wermus.

EFG-elever: Helle Jæger (fra 1.5.86 til 31.8.87); Zaneta Petreska (fra 1.6.87 til 31.12.87).

Ansatte i henhold til lov 277: Lis Rasmussen (indtil 31.12.87); Birte Hansen (fra 1.2.87 til 31.8.87); Bent Andersen (fra 15.9.87).

Studermedarbejdere: Niels Freese; Jacob Groth; Sørensen Hansen; Mai Britt Højby; Erik Jensen; Thomas Damgaard Petersen; Niels Milo Poulsen; Klaus Svendsen.

3. Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Lektor, cand.pæd. Aage Nedergaard.

Institutrådsformand: Lektor, cand.merc. Søren Christensen (til 31.7.87); lektor, mag.scient.soc. Jens Frøslev Christensen (fra 1.8.87).

Instituttet ledes i øvrigt i vid udstrækning af fire udvalg for centrale sagsområder:

- Stillingsudvalget
- Forskningsudvalget
- Lokaleudvalget
- Institutudvalget.

Institutrådet bestod fra 1.6.86 af de fastansatte lærere og sekretærer samt af repræsentanter for de studerende.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

a. Aktuell forskning

Søren Christensen har fortsat sit arbejde omkring erhvervmæssig omstilling og fornyelse, – har deltaget i Iværksættergruppens arbejde med udvikling af en netværksmodel for opstart af nye virksomheder, – har arbejdet med ledelsesproblemer via sit arbejde på en bog om »Projektledelse i løst koblede systemer«, – har arbejdet med organisationsproblemer via sit arbejde med en revision af »Virksomhedsakademiet«, som er en organisationsmodel for løbende intern omstilling i virksomheder (udsendes som bog i 1988). Pr. 1.10.1987 påbegyndte SC et 6 mdr. ophold ved Stanford University, USA med det formål at opsamle og bearbejde teoretiske og praktiske erfaringer om samarbejdsrelationer mellem virksomheder. Sådanne virksomhedsnetværk har stor betydning for omstillings- og fornyelsesprocessen i det danske erhvervssystem, som er domineret af små og mellemstore virksomheder.

Jens Frøslev Christensen har i perioden arbejdet på projekt »Dynamisk Specialisering« om produktudvikling i mindre og mellemstore virksomheder. Sammen med Finn Valentin har han holdt foredrag om projektet i Dansk Ingeniørforening og Privatbanken, samt udarbejdet artiklen »Technology Strategy and Product Innovation in Small-Scale Industry«, der skal præsenteres på en international conference om Technology Management i Miami, feb. 1988.

Andrew Friedman har forestået to seminarrækker om hhv. netværks-teori og problemstillinger knyttet til CHIPS-projektet. Desuden har AF forestået to studiekredse med IESF om hhv. arbejdsmarkeder og erhvervsstrategier. AF har endvidere deltaget i vejledning af lic.- og hovedopgaveprojekter for hhv. Jesper Strandgaard Pedersen og Frans Boch.

Leif Gramh forsker inden for de 2 hovedområder »Lokal erhvervspolitik i nordisk komparativt perspektiv« og »Utvæklingsstrategier inom samhällsplanering, med särskild vikt vid det regionalpolitiska fältet«.

Helmer Duelund Nielsen har arbejdet med undervisningsmaterialer i erhvervs- og samfundsbeskrivelse og med en lærebog i faget.

Torben Grønnebæk Hansen arbejder med at afslutte sit licentiatprojekt om »Læreprocesser ved produktudvikling«. Projektet er teoriudviklende med illustrerende cases primært fra farve- og lakindustrien.

Per Vejrup Hansen deltager i et forskningsprojekt om »Virksomheders personaleplanlægning«, hvortil han bidrager med et litteraturstudium om erfaringer i andre lande (sammen med mag.scient.soc. Peter Plougmann). En rapport er under udarbejdelse.

Henrik Herlau arbejder på belysning af alternativ model til opstart af ny produktion. Der er gennemført alternativ undervisning på HHK og i lokalsamfund, hvor modellen er blevet afprøvet. Der er blevet gennemført forsøg med fjernundervisning i samarbejde med KTAS.

Gurli Jakobsen arbejder med sit licentiatprojekt: »Uddannelse til demokrati og kooperation« og er nu i færd med at foretage den teoretiske bearbejdelse af et empirisk primærmateriale, som er indsamlet i flere lande. Hovedspørgsmålet i projektet behandler relationen mellem uddannelse og demokratisk praksis i kooperativt organiserede virksomheder.

Povl Erik Jensen har (sammen med Peter Kamedula) skrevet en bog: »Jobstiger på arbejde« om en model til analyse af kvalifikationer ud fra TUBA-projektets virksomhedsundersøgelser, en virksomhedsmodel, der kan anvendes til at analysere virksomheder under industriel omstilling, især m.h.p. deres kvalifikationsdannelse og -efterspørgsel. Bogen fremhæver også de væsentligste resultater fra virksomhedsundersøgelserne og beskriver automationsudviklingen inden for danske elektroniske og jern- og metalindustrielle virksomheder. Bogen er udkommet i 1987. En licentiatafhandling er under afslutning. Afhandlingen behandler virksomhedsadfærd under skiftende konjunkturer. Det er formålet med dette projekt at skabe en større forståelse for sammenhængen mellem den teknologiske og den økonomiske/konjunkturrelle situation på den ene side og investerings- og beskæftigelsesstrukturen på den anden side. I forlængelse af dette projekt arbejder PEJ med et større projekt om samfundsudviklingen kaldet »Hvor udvikler produktivkræfterne os hen? Det er her tanken at undersøge, om den teknologiske udvikling, specifikt EDB-udviklingen af styresystemer til integreret produktion og administration (computer integrated manufacturing), skaber muligheder for et anderledes samfundssystem med decentralisering. PEJ arbejder under overskriften »En erhvervspolitik for København« på at undersøge, om indsatsen for at forbedre erhvervs- og beskæftigelsessituationen i London, der tidligere er gjort af Greater London Council, kan overføres til københavnske forhold. Projektet udføres i samarbejde med forskere uden for Handelshøjskolen.

Peter Kamedula arbejder på afslutningen af et licentiatprojekt om industri- og kvalifikationsudvikling. Hovedstammen i det empiriske arbejde vil blive behandling af »Phønix« forskningsprojektet.

Peter Karnøe var indtil 30.6.87 ansat som projektmedarbejder på projekt »Dynamisk Specialisering« om produktudvikling i mindre og mellemstore virksomheder. Fra 1.7.87 blev Peter Karnøe ansat som kandidatstipendiat ved Københavns Universitet, men arbejder stadig med på projektet. Særlig interesse: Teknologiuudviklingen i dansk vindmøllesektor og den statslige teknologipolitik.

Jacob Norvig Larsen arbejder på projekt »Dynamisk Specialisering« om produktudvikling i mindre og mellemstore virksomheder. Inden for dette hovedprojekt arbejder JNL især med produktudvikling og innovation i virksomheder, der fremstiller professionelle serviceprodukter til industrivirksomheder (teknisk rådgivning, databehandling, produktionsplanlægning m.v.).

Peter Lotz arbejder på projekt »Dynamisk Specialisering« om produktudvikling i mindre og mellemstore virksomheder. PL's interesse ligger især inden for området »brugerproducent-relationers betydning for teknologisk udvikling«.

Mette Mønsted deltager i iværksættergruppens aktiviteter, og har et forskningsprojekt »Computing History: Interdependencies, Power-strategies and Structures« (SHIPS) i samarbejde med gæsteforsker fra Bristol University, Andrew Friedman, lektor Finn Borum, IOA, og kandidatstipendiat Jesper Strandgaard Pedersen, IOA.

Aage Nedergaard arbejder sammen med de øvrige medlemmer i Didaktikgruppen på et projekt om generelle pædagogiske problemer ved fjernstudieundervisning og ved implementering af ny teknologi i undervisningen.

Poul Bitsch Olsen gennemførte i 2. halvår af 1986 en undersøgelse af det italienske reguleringssystem for arbejdsmiljø. Undersøgelsen finansieredes af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd. Den nordiske undersøgelse af reguleringsformernes filosofier i teori og praksis, og deres indvirkning på virksomhedernes omkostningsbelastning, fortsættes 1987 og 1988. Nordisk Ministerråd finansierer disse undersøgelser, og de administrative systemer i Norden bidrager til dataindsamlingen. Arbejdet er metodeudvikling, der sigter på at etablere et undervisningsfag centreret om miljøarrangement og virksomhedernes reaktioner på offentlig regulering af produktionssystemet.

Preben Bjerre Sand er blevet tilknyttet Iværksættergruppen som underviser og udvikler PC-programmer til støtte for den kursusaktivitet, der er startet af gruppen i 1987.

Helge Tetzschner's arbejde med et projekt om omstilling og fornyelse i sygehusvæsenet er ved at være afsluttet. To notater er udarbejdet, og et tredje er på vej. Fra sommeren 1987 har HT tilsluttet sig Iværksættergruppen, hvor han primært arbejder sammen med Henrik Herlau og Preben Bjerre Sand et på aktionsforskningsprojekt om iværksættelse af ny produktion i lokalsamfund med underbeskæftigelse. HT deltager desuden i undervisningsudviklingen.

Jens Erik Torp arbejder på en lærebog om Danmarks placering i den internationale økonomi.

Sanne Udsen har været fraværende p.g.a. barselorlov og sygdom, i alt 10 måneder. SU arbejder i øvrigt på sit licentiatprojekt med titlen »Forklaringsfaktorer til begrundelse og opretholdelse af det kønsopdelte arbejdsmarked«.

Finn Valentins forskning har været koncentreret om projekt »Dynamisk Specialisering«, der belyser produktudvikling i mindre og mellemstore danske virksomheder. Det er hensigten at belyse, hvilke faktorer – især i samspillet mellem virksomheden og dens omgivelser – der betinger udviklingen af nye produkter med øget indhold af viden, teknologi og service.

Gitte Vedel arbejder indtil 1. juni 1988 som projektleder på en analyse af vikararbejdet

inden for kontorområder i Danmark. Projektet finansieres af Arbejdsministeriet og udføres i samarbejde med cand.tech.soc. Lise Landberg, Sociologisk Institut, Københavns Universitet. Formålet med projektet er at få en pejling på årsagerne til den stigende efterspørgsel efter kontorvikarer samt at belyse vikarernes løn-, arbejds- og uddannelsesforhold. I sammenhæng hermed er det formålet at analysere markedet for vikarservice, herunder at analysere, hvilke serviceopgaver der i dag varetages af vikarbureauer og AF's vikarservice, og hvilke nye servicebehov, der tegner sig fremover.

b. Afsluttede forskningsprojekter (se i øvrigt pkt. c. publikationsoversigt)

Søren Christensen har afsluttet og publiceret sit arbejde med studiet af teorier om magt og deltagelse og med analysen af de institutionelle rammer om dansk udviklingsbistand.

Jens Frøslev Christensen har bidraget til afrapportering af »Phønix-projektet«, der belyser industrielle omstillingsprocesser i Helsingør-området bl.a. på baggrund af værftslukningen.

Torben Grønnebæk Hansen har afsluttet projektet »Arbejds miljøregulering og virksomhedernes produktudvikling«, som er udført i samarbejde med Per Lunde Jensen (afsluttet nov. 1987).

Peter Kamedula har afsluttet arbejdet på projektet om industriel omstilling og fornyelse i Helsingørområdet efter lukning af værftet. Forskningsprojektet »Phønix« fik støtte fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd. Projektet er blevet gennemført i samarbejde med Jens Frøslev Christensen, Torben Grønnebæk Hansen og Gert Nørgaard (se publikationsoversigten). Erfaringerne fra studiet er søgt indarbejdet i forskningsarbejde om industriel omstilling og fornyelse i de øvrige værftsbyområder i Danmark. Projektet er støttet af Planstyrelsen/Miljøministeriet og afsluttet i indeværende periode. Dette studie er gennemført i samarbejde med Gert Nørgaard og P.M. Sørensen. (se publikationsoversigten).

Helge Tetzschner har afsluttet sin deltagelse i forskningen med medarbejderejede virksomheder, jf. publikationen om medbestemmelse og effektivitet, som er udarbejdet sammen med Ann Westenholtz.

Gitte Vedel har med en 3-årig bevilling fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd og Teknologirådet færdiggjort et projekt om distancearbejde i Frankrig, Sverige og Danmark. Projektet er afrapporteret via en række artikler og publikationer. Efter afslutning af projektet arbejdede GV gennem et år på Center for Alternativ Samfundsforskning som sekretariatsleder.

c. Publikationsoversigt

Christensen, Jens Frøslev:

- »Transforming industrial destruction into industrial renewal. The Case of Elsinore«. Udkommer 1988.
- »Technology Strategy and Product Innovation in Small-scale Industry« (med Finn Valentin). Paper til International Conference on Technology Management, 17-19. jan. 1988 på University of Miami, USA.
- »Observationer fra en spørgeskemaundersøgelse«. Delrapport 1 fra DYNAMISK SPECIALISERING (sammen med projektets øvrige medarbejdere).

Christensen, Søren:

- »Projektledelse i løst koblede systemer« (sammen med Kristian Kreiner). Oplæg i Dansk Management Center, jan. 1987 (40 sider).
- »Kontrol i det stille – om magt og deltagelse« (sammen med Poul-Erik Daugaard Jensen). Samfundslitteratur, 1986 (107 sider).
- »Evaluation of Institutional Aspects of Danish Project Assistance: Preliminary Report on Case-studies in Kenya« (sammen med Poul Engberg-Pedersen), DANIDA, May 1987.
- »Evaluation of Institutional Aspects of Danish Project Assistance: Preliminary Report on Case-studies in Bangladesh« (sammen med Poul Engberg-Pedersen, Jørgen Fenger og Jens Erik Steenstrup). DANIDA, July 1987.

Didaktikgruppen:

- Rapport om Didaktikgruppens arbejde i 1986/87 og indstilling om gruppens fremtidige arbejde, (22 sider).
- Litteraturoversigt over internationale erfaringer med fjernundervisning pædagogisk og teknologisk (5 sider). Notat om efteruddannelse på TAP-området (4 sider).

Friedman, Andrew:

- »The Means of Management Control and Labour Process Theory: A Critical Note on Storey«. *Sociology*, 1987, 21, 287-294.
- »Specialist Labour in Japan: Computer Skilled Staff and the Subcontracting System«. *British Journal of Industrial Relations*, 1987, 353-369.
- »Managementstrategien und Technologie: Auf dem Weg zu einer komplexen Theorie des Arbeitsprozesses«. In Hildebrandt E. and Seltz R. (eds.): *Managementstrategien und Kontrolle. Eine Einführung in der Labour Process Debate*. Edition Sigma, Berlin, 1987.
- »Work Organisation and Industrial Relations in Data Processing Departments: A Comparative Study of the United Kingdom, Denmark and the Netherlands« (sammen med Horluck J., Regtering H. og Rieswijk B.). Report for Directorate-General Employment, Social Affairs and Education. Commission of the European Communities, 1987, (259 sider).
- »Strategies for Computer People«. CHIPS Working Paper No 3/1987.

Friedman, Andrew:

- »Understanding the Employment Position of Computer Programmers: A Managerial Strategies Approach«. CHIPS Working Paper No 8/1987.
- »Strategies for Meeting User Demands: An International Perspective« (sammen med Conford D.S.), *International Journal of Information Management*, 1987, 7, 3-20.
- »Taylorism« in *The New Palgrave: A Dictionary of Economics*, Volume 4, MacMillan, London 1987.

Grahm, Leif:

- »Nyorientering i regionalpolitiken ställer nya förväntningar«. PLAN nr. 3, aug. 1986.
- »Behov av ny strategisk kunskap«. *Reko, Tidskrift för information om regional och kommunal planering* 1987:2.
- »Artikler i »Højskolebladet« nr. 18, 25, 32, 41, 48/1987.
- »At välja regionalpolitik«. Norstedts forlag, Stockholm 1987.
- »Sårbarhet, strategier och självtillit«. Liber forlag, Stockholm.
- »Teknologispørsmåleens indførelse i regionalpolitiken«, indgår i »Ny teknologi, indflydelse og samarbejde«, G. Graversen og RD Lansbury, red. Teknologisk Instituts forlag, København 1987.

Hansen, Per Vejrup:

- »Arbejdskraftbevægelser og beskæftigelse«. I arbejdsministeriet (udg.): »Dynamik, Kvinder, Mobilitet, Teknologi, Marked«. Forskningsrapport 1984-85, København 1986, side 107-123.
- »Register-based Data and New Models in Empirical Research«. Scandinavian Population Studies. nr. 8, 1987.
- »Kompendium i praktisk statistik for erhvervsøkonomer«. Samfundslitteratur 1987.
- Medforfatter til Kim Møller (red.): »Perspektiver for teknologi og arbejdsmarked i Danmark«. Center for Alternativ Samfundsanalyse, 1986. Stencileret.
- »Turnover and Employment among Youth: Causes of the Particular Problems of Youth Employment«. I P.J. Pedersen & R. Lund: Unemployment: Theory, Policy and Structure. Walter de Gruyter & Co., Berlin-New York, 1987.
- »Possible Employment Effects of the Creation of the Internal Market: Country Report Denmark« (sammen med Lars Christensen og Jens Erik Torp). Rapport til EF-Kommissionen, 1987. Under udgivelse.

Hansen, Torben Grønnebæk:

- »Maling, miljø og annoncer«. Artikel til Malermestrene, maj, 1987.
- »Renere teknologi i arbejdsmiljøet. – Incitamenter til produktudvikling«. Skrevet sammen med Per Lunde Jensen. Udgivet af Arbejdsmiljøfondet dec. 1987.

Herlau, Henrik:

- »Lokal videnopbygning og udvikling af iværksættermodeller«. Planstyrelsen Tema nr. 2. Miljøministeriet Kbh. 1987.
- »Iværksættelse af ny produktion. Et fagligt udgangspunkt«. Sammen med Helge Tetzschner. København 1987, (58 sider).

Jakobsen, Gurli:

- »Medarbejderdemokrati i Argentina – erfaringer om udviklingen af medarbejderindflydelse i medarbejderejet virksomhed«. I Virksomhedsdemokrati, Midteroprørets Forlag, Kbh. 1987, og IESF-Forskningsnote 1986-7.
- »Medarbejdereje – arbejderkooperation i Frankrig. – Erfaringer fra 2 SCOP-virksomheder«. I Virksomhedsdemokrati, Midteroprørets Forlag, Kbh. 1987 og IESF-Forskningsnote 1987-2.
- Kursusbeskrivelse for efteruddannelseskursus om internationalt kooperativt samarbejde. 22 sider. jan. 1987.
- »Frugtbar Conferenceform«. Sammen med Torben Agersnap. Artikel i TIT, okt. 1987.

Jensen, Povl Erik:

- »Jobstiger på arbejde«. Sammen med Peter Kamedula. Samfundslitteratur, Kbh. 1987, (120 sider).
- »Segmenteringsteorier – på vej mod en ny arbejdsteorik«, i Tidsskrift for Politisk Økonomi, vol. 9 nr. 2 1986, (32 sider).
- »Teknologi og klasser«, i Tidsskriftet Praxis nr. 3, 16. årgang 1986, (8 sider).
- »Joseph A. Schumpeter«, i antologien om Samfundsforskeres syn på offentlig regulering – en Verner Goldschmidt-forelæsningsrække, 3. del: konsekvenser af offentlig regulering, kap. 11, (under udgivelse) (12 sider).
- »Investeringsadfærd og arbejdskraftefterspørgsel i evolutionær belysning«, en licentiat-afhandling (under udarbejdelse).

- »Hvordan måler man kvalifikationer? – et oplæg til og en diskussion af kvalifikationsbegrebets brug i virksomhedsundersøgelser«, artikel til Nordiske Symposium om Teknologi og Arbejdsliv, den 17.-19. aug. 1987 (13 sider).

Kamedula, Peter:

- »Arbejdsmarkedsteori – erhvervsudvikling – kvalifikationer«, Tidsskrift for Politisk Økonomi: Vol. 9, nr. 2. 1985-86 (Red. m.fl.).
- »Omstrukturering på metalarbejdsmarkedet«. I Tidsskrift for Politisk Økonomi. Vol. 9. nr. 2. 1985-86.
- »Jobstiger på arbejde. Om segmentering på det danske arbejdsmarked«, (sammen med Povl Erik Jensen). Samfundslitteratur. København 1986.
- »Værftsbyområder i Danmark – Omstilling gennem ny erhvervs politik?«. Samfundslitteratur, København 1987.
- »Værftsområder i Danmark – omstilling gennem ny erhvervs politik?«, (sammen med Gert Nørgaard og P.M. Sørensen). Samfundslitteratur, København 1987.
- »Helsingør værft sejlet agterud«, (sammen med G. Nørgaard), I Kulturgeografiske hæfter 33-34. København 1987.

Karnøe, Peter:

- »Observationer fra en spørgeskemaundersøgelse«. Delrapport 1 fra DYNAMISK SPECIALISERING (sammen med projektets øvrige medarbejdere).
- »Teknologiudviklingen i dansk vindmølleindustri 1976-1986« Delrapport nr. 2. Projekt DYNAMISK SPECIALISERING 1987.

Larsen, Jacob Norvig:

- »Observationer fra en spørgeskemaundersøgelse«. Delrapport 1 fra DYNAMISK SPECIALISERING (sammen med projektets øvrige medarbejdere).
- »Den internationale handel med service«, i: Pedersen og Sundbo (red.): Service – et spil om fremtid. Samfundslitteratur. Kbh. 1987 s. 43-63.

Lotz, Peter:

- »Observationer fra en spørgeskemaundersøgelse«, Delrapport 1 fra DYNAMISK SPECIALISERING (sammen med projektets øvrige medarbejdere).
- »GROWTH ACCOUNTING – et tilbageblik«, forventes publiceret i Nationaløkonomisk Tidsskrift i 1988.

Mønsted, Mette:

- »Omstilling og Innovation i små virksomheder – Hvordan vurderes det?«. Papir til FTU-seminaret, DtH d. 27.-28. aug. 1987.
- »Rådgivningsstrukturen og den lille virksomhed«, i H. Bohman & K. Pousette (red.): Småforetagsforskning i tiden. Nordiska forskningskonferensen om småforetag, 4.-6. juni 1986 Umeå/Vasa. Umeå nov. 1986.
- »Rådgivere set fra den lille virksomhed – juridiske problemer og rådgivning«, i B.M. Blegvad og F. Collin (red.): Virksomheden mellem økonomi og jura. Samfundslitteratur Kbh. 1987. s. 137-144.
- »De medhjælpende ægtefællers rolle i økonomistyringen«. P. Neergaard (red.): Økonomisk styring i mindre virksomheder. Civiløkonomernes forlag. Kbh. 1986 s. 103-110.
- »EDB i mindre virksomheder. Erfaringer og anbefalinger«, Artikel i samarbejde med Peter Neergaard (red.): Økonomisk Styring i mindre virksomheder. Civiløkonomernes forlag. Kbh. 1986. s. 157-177.

- »Flexibility and Growth in Small Manufacturing Enterprises – The Case of Denmark«. Iværksættergruppens småskrifter. Marts 1987. (36 sider).
- »The Development of Skills and Qualifications by Small Firm Consultants in Relation to Computing. – Network of Assistance«. CHIPS-working paper. April 15th 1987. (25 sider).
- »Support for Women's Groups Income Generating Activities under Rural Development Fund«. (Sammen med Teresa W. Riunge). DANIDA. Nov. 1987, (95 sider).
- Små virksomheder og EDB-service (i samarbejde med Marianne Riisberg). Teknologistyrelsen dec. 1987. 10 sider).

Nielsen, Hans Henning:

- »Notat om selvstudier organiseret som fjernstudium« for HHK's HD 1. del., (sept. 1986).

Olsen, Poul Bitsch:

- »Regulering, arbejdsmiljø, virksomheder, økonomiske konsekvenser«, en forskningsrapport, som udkom i NORD serien (Nord.Min.Råd) i nov. 1986. Teknik- og metodeudvikling var forhovedformålet med dette komparative projekt. 200 sider + 1 bilag af Søren Hansen.
- »From Design to Definition – a Stage in a Cross-national Research«, Trento okt. 1986. 13 sider. Forelagt ved seminaret »The Impact of Work Environment Regulation at the Enterprises Technological and Organisational Processes«, 20. nov. 1986. Dipartimento di Politica Sociale, Trento.
- »Italien – Norden, Regulerings-konsekvenser belyst ved komparativ case-udvalg – en metodeudvikling«. Forskningsrapport, april 1987, (90 sider).
- »Reactions of Enterprises to Public Regulation of Working Environment – Economical Impact of Low Exposure Levels of Styrene on GRP-Industries«. Foredrag ved konference om styrenforebyggelse, afholdt af arbejds-hygienikerforeningen SNOP for italienske arbejds-hygienikere, organisationer, leverandører, virksomheder og myndigheder, Milano d. 6. feb. 1987 (11 sider).

The Italian Regulation System. A Casestudy in the Nordic and the Italian Regulation Practice.« December 1987. IESF arbejdsnote.

Tetzschner, Helge:

- »Uansvarlige forslag til et bedre sygehusvæsen«. Notat. Institut for Erhvervs- og Samfundsforskning, København 1987. 40 sider.
- »Medbestemmelse og effektivitet i virksomheden«. Forskningsnote 1987-1. Sammen med Ann Westenholtz. IESF, (38 sider).
- »Smerteklinikken på Finsen-instituttet«. Forskningsnote. Institut for Erhvervs- og Samfundsforskning. København 1987, (60 sider).
- »Iværksættelse af ny produktion. Et fagligt udgangspunkt«. Manuskript. Sammen med Henrik Herlau. København 1987, (58 sider).

Torp, Jens Erik:

- »Beskæftigelsesvirkninger i Danmark frem mod år 2000 af ændringer i den internationale arbejdsdeling« (Arbejdsnotat nr. 2., SiD's vækstkommission, København 1986, (49 sider).
- »SADCC Intra-Regional Trade Study« (Med Arne Ofstad, Per Grandberg, William Lya-kurva og Carlos da Veiga) (SADDC, Gaberone, 1986) (169 sider).

- »The Situation of Industry in Mozambique« (Med Björn Mothander) (SWEDIND, Stockholm, 1986) (13 sider).
- »Les Considerations de developement peuventelles s'accorder avec les interets de l'industrie et le commerce. Une étude des investissements Danois au Bresil«. Artikel i særnummer af »La Revue Tiers-Monde« om Multinationales et Développement: Quelles Perspectives? (Under udgivelse, Paris, 1988) (21 sider).
- »Possible Employment Effects of the Creation of the Internal Market: Country Report Denmark« (i samarbejde med Lars Christensen, Per Vejrup Hansen og Kim Møller) i Possible Effects of the Creation of the Internal Market. (Study No. 1986.686, Bruxelles, EEC) (October 1987) (30 sider).
- »Industrial Development Review of Angola. (Report to the Regional and Country Studies Branch of UNIDO) (90 sider).

Udsen, Sanne:

- »Reguleringsøkonomiske spøgelse på miljøområdet«, (internt papir), efterår 1986.
- »Ikke miljøafgifter, men miljøpolitikken kan være offensiv« Information 18. nov. 1986.
- Dansk-Engelsk miljøøkonomisk ordliste, (internt papir), dec. 1986.
- »Pengene eller miljøet! Om økonomiske konsekvensberegninger på miljøområdet«, Samfundslitteratur, juni 1987. (Arbejdet med bogen finansieret i 1984 af Nordisk Ministerråd).
- »What Price Environment? Economic Appraisals in Environmental Regulation«. Samfundslitteratur, juni 1987. (Engelsk oversættelse af ovenstående).
- »Styring af miljøet. Styringsmidler til brug for regulering af det eksterne miljø«, Forskningsnote 1987-4. IESF.
- »Hvorfor miljøøkonomi burde være et dødfødt begreb, eller kortfattet state of the art«, (internt papir), sept. 1987.
- »Få af pamperne er kvinder«, Information, 15. sept. 1987.
- »Patriarkatets og kapitalismens indre modstrid«, arbejdspapir nov. 1987.

Valentin, Finn:

- »Observationer fra en spørgeskemaundersøgelse«. Delrapport 1 fra projektet DYNAMISK SPECIALISERING (sammen med projektets øvrige medarbejdere).
- »Technology Strategy and Small-Scale Industry«. Publiceres i antologi redigeret af T.M. Khalil, udgivet af Inter Science Enterprises, Geneve. 1988. Sammen med Jens Frøslev Christensen.

Vedel, Gitte:

- »Dansk kvinders distancearbejde – Jobbet er hjemme«. Forlaget Samfundslitteratur 1987 (91 sider).
- Arbejde – på distancen. I Peter Plant (red.): Fremtiden – om arbejde og uddannelse. Studie og Erhverv 1987 (9 sider).
- »Flexibilitet på arbejdsmarkedet«. Paper til Nordisk Symposium om Teknologi og Arbejde, Klarskovgård, aug. 1987 (10 sider).
- »Ude af øje, ude af sind«. Om kvinders distancearbejde. Forlaget Samfundslitteratur 1986. (231 sider).

5. Faglig virksomhed i øvrigt, gæsteforelæsninger m.v.

Søren Christensen har i Dansk Management Center præsenteret foreløbige resultater af sit arbejde med projektledelse i løst koblede systemer, – har som korttidsekspert for DANIDA deltaget i evalueringen af de institutionelle rammer omkring dansk udviklingsbistand og besøgt Kenya i feb. 1987 og Bangladesh i maj 1987. – Påbegyndte pr. 1.10.87 et studieophold ved Stanford University, USA, og besøgte i nov. 1987 en række universiteter i USA: Harvard University, Massachusetts Institute of Technology, University of New York, University of North Carolina, University of California Los Angeles, University of California Berkely. – Præsenterede i sept. 1987 et oplæg om organisationskultur på »Second Tromsø Conference on Leadership and Culture« på Tromsø Universitet i Norge, – har deltaget i udarbejdelsen af et forslag til etablering af et skandinavisk institut ved Stanford University, USA, (Scandinavian Consortium for Organizational Research). – Har fungeret som censor ved Institut for Samfundsfag ved Københavns Universitet, TEK-SAM uddannelsen på Roskilde Universitetscenter og ved Institut for anlægsteknik på Danmarks tekniske Højskole.

Per Vejrup Hansen har i 1987 været medlem af en følgegruppe vedrørende projektet »Virksomheders personaleplanlægning«, i Arbejdsministeriet.

Henrik Herlau har deltaget i »IARD conference – From an Education Model to lokal Industrial Networks« Milano 1987.

Gurli Jakobsen har deltaget i seminaret: »Participatory Decisionmaking and Selfmanagement« ved Aalborg Universitetscenter, nov. 1987. Gæsteforelæsning ved Latinamerikainstituttet i Stockholm, Sverige, okt. 1986. Undervisning på DØK-, HA- og cand.merc.-studierne, HHK.

Peter Kamedula deltog i symposium »Teknologi og arbejdsliv« i aug. 1987; har været kursusleder under Statens Erhvervspædagogiske Læreruddannelse i »Kvalifikation og arbejdsmarked«; har været tillidsmand for gruppen af jurister og økonomer på HHK og har været censor på Geografisk Institut, Københavns Universitet.

Peter Karnøe har deltaget i SSF-forskerkurset »Virksomhedsteoretiske forskningsprogrammer« v/Chr. Knudsen, Center for Uddannelsesforskning.

Jacob Norvig Larsen har deltaget i »Forskerkursus i virksomhedsteoretiske forskningsprogrammer i videnskabsteoretisk og teoriehistorisk belysning« på HHK og i »Forskerkursus i kvalitativ metode« på Molslaboratoriet. Foredrag AOF, Esbjerg.

Peter Lotz er tildelt Zeuthen-prisen for artiklen »Growth Accounting – et tilbageblik«. Oplæg på HHK's logistik-dag. Deltagelse med oplæg i forskerkurset »Virksomhedsteoretiske forskningsprogrammer«. Gæsteforelæsning på DtH.

Mette Mønsted er ansvarlig for Iværksættergruppens undervisning; har undervisning på HA-studiet og på cand.merc./Videregående Projektarbejde, samt vejledning på HD/organisation og cand.merc.aud. MM er medlem af cand.merc.-studienævnet, er fortsat censor ved erhvervsøkonomi/AUC, ved samfundsfag og Samfundsvidenskabelig basisuddannelse/RUC og ved Sociologi og Geografi/KU. MM har et samarbejde med Institute de Recherche Economique et Planification (IREP) ved Grenoble Universitet. En fælles publikation (også med RUC) på engelsk og fransk er under oversættelse som et særnummer af Cahiers d'EREP.

Aage Nedergaard har i beretningsperioden været institutbestyrer og har ud over arbejdet i didaktikgruppen undervist på Hälsovårdshögskolan i Gøteborg i helsepædagogik og i uddannelsesudvikling, samt deltaget som forelæser i distriktslægemødet i Grønland i aug. 1987.

Helmer Duelund Nielsen har været fagleder for Erhvervs- og Samfundsbeskrivelse på HD-studiets 1. del. Han har endvidere været medlem af studienævnet for HD 1. del (formand siden jan. 1987), af ankekommissionen for HD 1. del, af fakultetsstudienævnets HD-udvalg i 1987 og af fakultetsstudienævnet i efterårssemestret 1987.

Poul Bitsch Olsen har afholdt seminar på Trento Universitet, nov. 1986 om reguleringsøkonomi og virksomhedsudvikling. PBO har holdt foredrag ved SNOP-konference om styrenforebyggelse i Milano 6. feb. 1987 – foredrag ved de nordiske AP-organisationers årskonference, København, 4. september 1987, udarbejdet indlæg ved nordiske administratorers møde om »Arbejds miljø, sundhed og økonomi«, navnlig økonomiske konsekvenser af forskellige reguleringsformer. I Oslo og Helsingfors 1987.

Helge Tetzschner har deltaget i studiekredse (på højere lærestalter og i diverse organisationer) om sundhedsvæsenet, samt været gæsteforelæser om sygehusvæsenets organisatoriske problemer og faglige organisationers problemer. Har været medlem af flere bedømmelsesudvalg og er censor ved AUC.

Sanne Udsen deltog i DJØF's overenskomstforenings kvindekonference i sept. 1986 på Hotel Trouville i anledning af overenskomstforeningens kvindeudvalgs 10-års jubilæum. SU deltog også – men pga barselsorlov kun sporadisk – i Karl Vinds forskeruddannelseskursus på Københavns Universitets Økonomiske Institut i foråret 1987.

Finn Valentin har deltaget i lektorbedømmelsesudvalg ved HHK. Er censor ved Københavns Universitet. Foredrag i Danmarks Ingeniørforening, DtH og RUC.

D. Institut for Erhvervsret og Revision

1. Oprettelse og formål

Institut for Erhvervsret og Revisions historie går tilbage til 1952, hvor det grundlagdes som »Erhvervsretligt Institut«. I 1967 udsprang herfra »Institut for Europæisk Markedsret«. I 1968 placeredes revision på instituttet, som senere skiftede navn til »Institut for Erhvervsret og Revision«.

Fakultetsrådet har i december 1986 vedtaget, at Handelshøjskolens to juridiske institutter: Institut for Europæisk Markedsret og Institut for Erhvervsret og Revision geografisk skal placeres i nærheden af hinanden.

Den juridiske forskningsprofil ved Handelshøjskolen er erhvervsjuridisk, dvs. at jura emne- og metodemæssigt dyrkes funktionelt, relateret til erhvervsvirksomhed, med vægten lagt på juraen som præventivt styringsredskab i et integreret samspil med økonomi m.v. til forebyggelse af konflikter og indgreb.

2. Medarbejdere

Professorer: Børge Dahl; Vagn Greve (fra 1.10.87).

Lektorer: Cand.jur. Kjeld Hemmingsen; statsautoriseret revisor Svend Høgsberg Kristensen (orlov fra 1.9.86); cand.jur. Mogens Eggert Møller (fratrådt 31.8.86); cand.jur. Ruth Nielsen; cand.jur. Poul Olsen; lic.jur. Hans Viggo Godsk Pedersen; statsautoriseret revisor Robert Sloth Pedersen; cand.polit. Orla G. Petersen (afgået ved døden 18.10.87).

Adjunkter: Cand.jur. Kield Gustav Erichsen (orlov fra 1.7.87).

Kandidatstipendiater: Cand.jur. Henrik Gam; Ph.D Anne Loft (fra 1.5.87).

Gæsteforsker: Kiyoshi Yamada.

Eksterne lektorer: Kontorchef, cand.jur. Christian Beck; kontorchef, cand.jur. Annemarie Bengtsen (fra 1.10.86); statsautoriseret revisor Ib Bentzien; lektor, lic.jur. Peter Blume (fra 1.8.86); advokat Klavs Brammer; Underdirektør, advokat Jørgen Ulrik Brink (fra 1.10.86); kontorchef, cand.jur. Jan Christensen (fra 1.5.87); advokat Erik Damm, HD; advokat Jens Elmerkjær; kursuschef, cand.jur. Jørgen Henriksen; lektor, lic.jur. Svend Gram Jensen (fra 1.8.86); statsautoriseret revisor Torben Juncker (fra 1.10.86); advokat Jørn-Ulrik Koføed-Hansen; advokat John Ovesen; advokat Otto May Petersen; advokat Mogens Philip (fra 1.6.87); advokat Ernst Polack (fra 1.10.86); statsautoriseret revisor Svend Vedde.

Undervisningsassistenter:

Erhvervsret, HA: Adv.fm. Michael Goeskjær (fra 1.10.87); advokat Marianne Justesen; advokat Henrik Ketelsen; dommerfm. Lars Petersen.

Erhvervsret, HD 1. del: Cand.jur. Magnus Agerskov; vicedirektør Viggo Albrechtsen; Hans C. Andersen (fra 1.10.86); advokat Lars Andersen; advokat Johan A. Asmussen; konsulent Kjeld Bergenfelt (til 10.11.87); advokat Uffe Mørch Bierfelt (til 31.8.87); fuldmægtig Hanne Blokdal-Pedersen, HD; advokat Jørgen Boe; administrationschef Karen Brøndtved; cand.jur. Synnøve Falk-Rønne; advokat Klaus Friis-Hansen; cand.jur. Karsten Frøling (fra 1.10.86); adv.fm. Klavs Gravesen (fra 1.10.86); advokat Hans H. Haume; advokat Lise Høgh (fra 1.10.86); advokat Henrik Ketelsen (til 31.8.86); advokat Susanne Kjær (fra 10.11.87); advokat Steen Klein; afdelingschef Hans Jørgen Koch; økonomichef Hans Kring; advokat Inger Stokvad Loft; advokat Knud Lundblad; cand.jur. Jørgen Kjergaard Madsen (fra 1.10.86); direktionssekretær Henrik Solborg Pedersen; advokat Poul Petersen; advokat Mogens Philip (til 1.6.87); advokat Lennart Ricard (til 31.8.87); afdelingsleder Carsten Rich; kontorchef Poul Skibelund; underdirektør Børge Stjernholm (til 31.8.86); advokat Gitte Tolstrup; advokat Ulrik Worziger.

Skatteret, cand.merc.aud.: Toldinspektør K.M. Olsen; statsautoriseret revisor Jørgen Skou; kontorchef Annemarie Bengtsen (til 30.9.86).

Erhvervsret, cand.merc.aud.: Statsautoriseret revisor Poul Erik Grüning; statautoriseret revisor Torben Juncker (til 1.10.86); lektor Vibeke Vindeløv (fra 1.9.87).

Revision, cand.merc.aud.: Kontorchef Jan Christensen; fuldmægtig Bjarne Christiansen; statsautoriseret revisor Ulrik Klausen; statsautoriseret revisor Gunnar Christian Mikkelsen; statsautoriseret revisor Peter Faurholdt Hansen; statsautoriseret revisor Kurt Keldebæk Rasmussen.

Kontraktret, HJ: Cand.jur. Bjørn Ryberg (fra 1.9.86); advokat, cand.jur. Erik Brockenhuus-Schack (fra 1.9.1986); advokat, cand.jur. Henrik Erik Rasmussen (fra 15.9.87).

Finansieringsret, HJ: Advokat Mogens Philip (til 31.5.87).

Sekretærer: Anne Bjällby; Kellen Ajule Buga (fra 15.2.87); Grethe Christiansen; Kirsten Damkilde; Inge Nielsen.

3. Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Professor Børge Dahl (til 16.8.86); lektor Ruth Nielsen (fra 16.8.86).

Formand for institutrådet: Professor Børge Dahl (til 16.8.86); lektor Ruth Nielsen (fra 16.8.86).

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere og sekretærer samt af følgende studerende:

Til 31.12.1986: Jørn Andersen; Ove Bast Andreassen; Mette Donde; Tine Sivebæk Kristensen; Lars Egedal Hansen; Ole Steen Jørgensen.

Fra 31.12.1986: Ria Müller; Peter Mølgaard Nielsen; Anne Reinert; Søren Ask Nielsen; Lars Rønved Petersen; Bo Johansen.

4. Instituttets forskning og publikationsvirksomhed

Forskningsindsatsen inden for erhvervsjuraen omfatter følgende specialområder:

- Køb og salg, nationalt og internationalt
- Systemeksport og -import
- Produktudvikling
- Serviceydelse, herunder transportret og edb-ret
- Markedsføring og konkurrenceregulering
- Finansiering
- Beskatning
- Arbejdsmarkedet, herunder ansættelsesret og kollektiv arbejdsret
- Økonomisk kriminalitet
- Internationale organisationer.

I perioden fra 1.8.86 til 31.12.87 er der især arbejdet inden for områderne almindelig erhvervsret, køb og salg, aftaleret, markedsføringsret, transportret, edb-ret, arbejdsret (herunder ligestillingsret) samt skatteret.

Børge Dahl har i 1986 udgivet reviderede udgaver af lovsamling og materiale- og opgavesamling i erhvervsret samt af »Erhvervsretten i grundtræk«. *Børge Dahl* har desuden udgivet

- »Bidrag til Karnovs lovsamling« 11. udg. (købeloven, kreditkøbsloven, markedsføringsloven m.v. i alt 100 sp.)
- »Anvendelse af garantier i markedsføringen«, Rapport fra et nordisk seminar (ca. 400 sider).

- »Erhvervs- og produktansvarsforsikring«, almindelige forsikringsbetingelser med kommentarer (ca. 125 sider).
- Tillæg 1987 til Erhvervsretten i grundtræk m.v. (ca. 50 sider).
- »Obligation to sell Goods displayed at the Price indicated«?, *European Consumer Law Journal* 1986 s. 18-23.
- »Forbrugerkredit«, Undervisningshæfte til Erhvervsøkonomi/jurauddannelse, Institut for Erhvervsret og Revision 1987, 230 sider.
- »Om produktansvar og produktkrav«, sammenklip til studiebrug af artikler m.v., Samfundslitteratur, 2. udg. 1987, 102 sider (sammen med Elisabeth Thuesen), Børge Dahl arbejder på en monografi om markedsføringsret og en kommentar til den kommende produktansvarslov.

Henrik Gam har udgivet

»Erstatning for skade på passagerer ved flykapringer og andre angreb på flysikkerheden«, *UfR* 1987. En udvidet udgave heraf (28 sider) er beregnet til offentliggørelse i engelsk tidsskrift.

Henrik Gam arbejder med sigte på at udarbejde en licentiatafhandling videre på et projekt med titlen »Et sammelignende studie af transportørers erstatningsansvar som følge af skade og forsinkelse i forbindelse med erhvervsmæssig, national og international transport af gods og passagerer«.

Vagn Greve har siden 1.10.87 udgivet

- »Færdelsesstrafferet«. Jurist- og økonomforbundets forlag. (Sammen med Poul Lodberg).
- »AIDS. Nogle retspolitiske spørgsmål«. Kriminalistisk Instituts stencilserie (Sammen med Annika Snare).

Kjeld Hemmingsen har udgivet 6. udgave af *Skatteretten*.

Herudover har Kjeld Hemmingsen publiceret en artikel om skattereformen og spekulationsbeskatningen (»Skattepolitisk Oversigt« 1986 side 282-287) samt artikler om begrebet erhvervsmæssig hobbyvirksomhed og om ligningslovens § 4 i *Tidsskrift for Skatteret* og har som artikelredaktør af *tidsskriftet* kommenteret en række domme og landsskatteretskendelser i dette tidsskrift.

Ruth Nielsen har udgivet:

- »Ledelsesret og ligestilling. En komparativ arbejdsretlig analyse«, *Kbhvn.* 1986 (177 sider),
- »Lærebog i Arbejdsret«, 2. udg. *Kbhvn.* 1987 (210 sider).
- (sammen med Agnete Andersen) »Ligestillingslovene med kommentarer«, *Kbhvn.* 1986. (175 sider).
- Anmeldelse af edb-retlige afgørelser 2 og Jacob Nørager-Nielsen: edb-kontrakter, i *Revision og Regnskabsvæsen* 1987.

Ruth Nielsen deltager i et nordisk komparativt arbejdsretligt projekt om fagforeningerne og arbejdsretten i Norden, hvor hun skriver om temaerne ansættelsestryghed og ligestillingsret. Ruth Nielsen arbejder på et projekt om »Ledelsesret og aftalerelation« og på en bog om EF-arbejdsretten.

Poul Olsen har udgivet

Kapitlet om skatteretlige problemer og om tantiemberegning i Jan Kobbernagels 3. udgave af »Direktøren« samt foretaget ajourføring og færdiggørelse af Orla G. Petersens »Kort oversigt over arve- og gaveafgiftsregler«.

Hans Viggo Godsk Pedersen har udgivet

- »En bemærkning om forbrugerbeskyttelse« i KKL § 16, U 198 B, 110-13.
- Anmeldelse af Henrik Rothe: »I Fogedretten«, Revision og Regnskabsvæsen 1987, s. 76-78.
- Sammen med Mogens Philip og Anne Reinert: »Materiale og opgavesamling«, Finansieringsret HJ, studiet 1987.

Robert Sloth Pedersen har udgivet

»Revisor som det offentliges garant og konsulent. Er der konflikter?« Kapitel 9 i Peter Neergaard (red.): »Økonomisk styring i mindre virksomheder«, Civiløkonomernes forlag 1986, side 111-120.

Robert Sloth Pedersen har desuden skrevet »Om revisors tjenesteydelser«.

Instituttet har siden april 1987 har en *edb-gruppe*, der består af Børge Dahl, Kjeld Hemmingsen, Ruth Nielsen, Hans-Viggo Godsk-Pedersen og studentermedhjælp. Edb-gruppen er ved at udarbejde domsdata-baser.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

Børge Dahl er næstformand for elprisudvalget, næstformand for gas- og varmeprisudvalget, medlem af Justitsministeriets udvalg om forbrugerbeskyttelse ved tjenesteydelser, af Justitsministeriets udvalg om forbrugerbeskyttelse ved køb af fast ejendom og af Justitsministeriets udvalg om retshjælp; medlem af Den danske Komité for Komparativ Ret, af »European Consumer Law Group« og af »The Scientific Board of the Consumer Law Center at the University of Pavia«; medlem af Undervisningsministeriets Fællesudvalg vedrørende en erhvervsjuridisk uddannelse.

Børge Dahl er endvidere redaktør af European Consumer Law Group og censor ved AUC. Børge Dahl har holdt følgende foredrag:

- Juridisk Forening i København den 29.9.86 om »Produktansvar – Hvad gælder i dag, og hvad skal gælde i morgen?«
- Forsikringsforeningen i København den 3.11.86 om »Nye produktansvarsforsikringsbetingelser«.
- »Sælgers ansvar for fejl og mangler ved fast ejendom« ved temamøde herom den 16.10.87 i Odd Fellow Palæet i København.
- Deltaget i paneldebat om »Priser og betingelser – Gas- og varmeprisudvalgets kompetence« på Danske Fjernvarmeværkers landsmøde 30.-31.10.86 i Herning.
- Deltaget i University of Dundee's »Conference on the EEC Dimension of Consumer Law« 22.-23.4.87 i Edinburgh.
- Medarrangør af og indleder ved »International Symposium on legal approaches towards creating an orderly world market and economy« 11.-12.11.87 Tokai University European Center i Vedbæk.

Vagn Greve er hovedredaktør for Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab, formand for Justitsministeriets kriminalpolitiske forskningsgruppe, formand for Industriministeriets betalingskortudvalg, medlem af Nordisk Samarbejdsråd for Kriminologi, medlem af Justitsministeriets kriminalpolitiske forskningsudvalg, medlem af Justitsministeriets udvalg om medieansvar, medlem af Justitsministeriets udvalg om behandlingen af døende m.v., medlem af Københavns Universitets udvalg vedr. sociologi m.v. (næstformand), deltager i Europarådets kolloqium vedrørende uligheder i strafudmåling, deltager i Nordisk Samarbejdsråd for Kriminologis seminar om anklagemyndighed. Vagn Greve er desuden censor ved Danmarks Journalisthøjskole.

Kjeld Hemmingsen er artikelredaktør i Tidsskrift for Skatteret og har som led i arbejdet med en analyse af det skatteretlige nettoindkomstbegreb deltaget i en arbejdsgruppe under skattedepartementet vedrørende kursgevinstbeskatningen og har som konsulent for skatte-lovrådet deltaget i arbejdet med udformningen af et ændret skatteretligt driftsomkostningsbegreb.

Ruth Nielsen er medlem af bestyrelsen for kvinderetlig skriftserie og af bestyrelsen for Center for samfundsvidenskabelig kvindeforskning. Ruth Nielsen underviste i september 1987 på Nordisk Forskerkursus i arbejdsret i Finland. Hun er censor i erhvervsret ved AUC og HHÅ.

Poul Olsen er medlem af forretningsudvalget i Dansk Skattevidenskabelig Forening, af bestyrelsen for Skattesagsfonden og formand for ejendomsmæglerkommissionen.

Robert Sloth Pedersen er redaktør af et særnummer af Faglige artikler, der udgives af Foreningen af Yngre Revisorer, som ventes udgivet i efteråret 1988. Han har arrangeret og ledet et tværinstituttligt seminar om revisionsforhold, og har arrangeret og ledet 32 danske revisionsstuderendes deltagelse i et af engelske revisionsstuderende afholdt kursus på Hertford College i Oxford. Emnet var: »Going for Broke and How to Make It«, og rejsen fandt sted 24.09.86. I tilknytning hertil et besøg i The Palace of Westminster, hvor et parlamentsmedlem viste de studerende såvel over- som underhuset. Har desuden arrangeret og ledet en af Cand.merc.aud.-studienævnet afholdt konference for revisionsstudiets censorer og lærere m.fl. om eksamensforhold. Konferencen fandt sted den 26. november 1987.

Professor, Dr. Norbert Reich, Zentrum für Europäisches Rechtspolitik, Universität Bremen, besøgte instituttet den 13.11.87 og forelæste i den forbindelse for de HJ-studerende på 3. år om forbrugercredit.

E. Institut for Erhvervsøkonomi og Ledelse

1. Oprettelse og formål

Institut for Erhvervsøkonomi blev etableret som et selvstændigt institut i 1969. Institutet har som formål at udvikle ledelsesteori og ledelsespraksis med hensyn til drift, tilpasning og udvikling gennem forskningsprojekter, der er knyttet til den private og offentlige sektor. Som en konsekvens af den forsknings- og undervisningsmæssige udvikling ved instituttet er

Metodeforskningsgruppen og Gruppen for Videregående Driftsøkonomi i årets løb slået sammen, samtidig med at instituttet har ændret navn til: Institut for Erhvervsøkonomi og Ledelse. Institutet har de samme forskningsmæssige og undervisningsmæssige funktioner som tidligere.

Instituttet udbyder 9 moduler på cand.merc. studiet. De 9 moduler falder alle inden for området ledelseslære og omfatter et modul inden for operationsanalyse/kvantitativ metodik. De øvrige 8 moduler omfatter følgende tværfaglige specialer: Konsulentrollen og problemløsning, management metodik/ledelseslære, strategisk planlægning, ledelsen og omverdenen, forureningsøkonomi, start af nye forretningsområder/virksomheder, virksomhedsidentitet, profil og image, virksomhedens omstillings- og udviklingsprocesser.

De forskellige moduler på cand.merc.studiet bliver løbende produktudviklet, således at det er de nyeste teoridannelser og erfaringer, faggrupperne bygger på. Det kan samtidig konstateres, at der i de senere år har været en vældig tilgang i studentertallet til instituttets fag.

På HA-studiet forestår instituttet den grundlæggende undervisning i driftsøkonomi på 1. år, undervisningen i almen erhvervsøkonomi på de følgende semestre samt ledelseslære på 5. semester. Desuden forestår instituttet den tværfaglige erhvervsøkonomiske seminarrække på 6. semester, som i perioden 1986/87 gennemførtes under temaet »Fritidssektorens udvikling og betydning i det danske samfund«.

På HD 1. del varetager instituttet undervisningen i driftsøkonomi.

Desuden deltager instituttet i 3 af de nye erhvervsøkonomiske studier, erhvervsøkonomidatalogi, erhvervsøkonomi-erhvervsjura og erhvervsøkonomi-matematik.

Endelig har instituttet medvirket ved udviklingen af det nye studium for humanistiske kandidater »Erhvervsøkonomisk suppleringsuddannelse«.

2. Medarbejdere og ledelse.

Institutbestyrer og formand for institutrådet: Civilingeniør, lektor Ove Hedegaard i perioden 01.08.86-31.01.87; lektor, lic.merc. Stig Ree fra 01.02.87.

Professorer: Dr.polit Bjarke Fog; ekon.dr. Erik Johnsen.

Lektorer med forskningspligt; cand.merc. Jørgen Frode Bakka; docent, ekon.dr. Per-Olof Berg (ekstern lektor pr. 01.09.87); civilingeniør Ove Hedegaard; cand.merc. Kjeld Arnth Jørgensen, lic.merc. Flemming Poulfelt; lic.agro. Lars Ranfelt; lic.merc. Stig Ree.

Seniorstipendiater: Cand.merc. Peter Mehlbye; cand.psych. Conrad Ottesen.

Kandidatstipendiat: Cand.merc. Hans-Henrik Hansen.

Eksterne lektorer: Ekon.dr. P.O. Berg (fra 01.08.87); cand.merc. Søren Casparij; cand.merc. Michael Halbye; cand.merc. Anton Hartmann-Olesen; cand.merc. Bent Friborg Henningen; cand.merc. Henning Jacobsen; cand.merc. Claus Germann Petersen; cand.merc. Finn Schaadt; cand.merc. Benedikte Sundberg; cand.merc. Kjeld Tyllesen.

Sekretærer: Anje Schmidt Jensen; Fritze Lundstøm; Ulla Redder; Birgitte Rekalos; Kirsten Turin; Anni Vagner.

Undervisningsassistenter: HD 1. del: Per Lundby Andersen; Jørn Reckmann Andersen; Hans Ole Andreasen; Martin K. Frederiksen; Lone Anette Hansen; Svend Jacobsen; Allan

Asgaard Jensen; Henning A. Jensen; Kurt Møller Jørgensen; John L. Karaas; Knud Kongstad; Niels Lauritzen; Birger Lund-Rasmussen; Henrik Mayntzhusen; Hans Neergaard; Bent Nielsen; Niels Lorentz Nielsen; Johan Olfert; Søren Højland Pedersen; Cai Qvesehl; Jan Rasmussen; Niels Skovvart; Poul Horup Sørensen; Karsten T. Sørensen; Rolf Tvedt; Claus Wildt; Peter Hjortkjær Østergaard,

HA 1. år: Uffe Andersen; Niels Hald; Bjarne Franklin Hansen; Jes Hedensted; Mogens Houe; Svend Jacobsen; Johannes Højgård Jensen; Heino Jespersen; Vagn Bendz Jørgensen; Niels Lauritzen; Søren Lehn; Børge Lind; Chresten Nauta; Kaj Brandt Petersen; Erik Rasmussen; Jens Roed; Finn Smith; Torsten Søndergaard; Ebbe Vig; Ricky Wilke.

3. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Instituttets forskning er især centreret om ledelsesområdet, hvor de enkelte medarbejdere gennemfører projekter og teoriudvikling inden for deres respektive forskningsområder, jfr. følgende:

Jørgen Frode Bakka beskæftiger sig med ændringsledelse, herunder organisationsudvikling og virksomhedskultur og arbejder desuden med strategiske ledelsesproblemer i den offentlige administration. Den ny lærebog i organisationsteori, som J.F. Bakka har skrevet sammen med professor Egil Fivelsdal er udkommet i en norsk udgave med udvalgte norske cases. En svensk udgave er under forberedelse.

I forbindelse med et større strukturprojekt i Planstyrelsen har J.F. Bakka udarbejdet »Strategianalyse for Planstyrelsen, delrapport I« og har sammen med Knud Andersen skrevet: »Planstyrelsens organisationskultur – delrapport II«.

J.F. Bakka deltager i en projektgruppe sammen med Ib Andersen, Henrik Holt Larsen og Finn Junge-Jensen, som arbejder med ledelsesudvikling i Undervisningsministeriet.

Bjarke Fog har udarbejdet et foreløbigt kompendium i Anvendt Erhvervsøkonomi samt en ny og omarbejdet 3. udgave af »Prispolitik«.

Hans-Henrik Hansen beskæftiger sig med ledelse af professionelle organisationer; i særlig grad med ledelse af konsulentvirksomheder.

Sammen med Per-Oluf Berg og Flemming Poulfelt arbejdes der videre med det af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd finansierede skandinaviske projekt med titlen: »The Dynamics of Unregulated Professional Markets: The Case of Scandinavian Management Consultants«. En total kortlægning af konsulentbranchen i Danmark, Norge og Sverige har fundet sted, og der arbejdes nu videre med udvikling af et egentligt teoretbegreb omkring ledelse af skandinaviske konsulentvirksomheder. Hans-Henrik Hansen og Flemming Poulfelt har skrevet artiklen: »In Search of International Management Consulting«. Hans-Henrik Hansen har endvidere deltaget i kursus i videnskabsteori ved DASYS.

Erik Johnsen har i beretningsperioden udarbejdet følgende publikationer: »Cases i Ledelseslære«, (red.), »Bliver det en succes?« Indlæg vedr. moderniseringen af den offentlige sektor, trykt i bogen »Fra Nutid til Nytid«. »Plan i medarbejderstrategisk udvikling«, København. »Kommunen optager befolkningen, konklusioner«, trykt i Fremtidens Kommune (sammen med Palle Mikkelsen), »Ledelse i det offentlige«, Oslo (sammen med Tor Busch og

Jan Erik Vanebo), »Development of Practitioners, Designing a Developing Management Process«, indlæg til International Round-Table of the Art and Science of Systems Practice, Schloss Laxenburg, November 1986. (Under trykning). »Ledelsesudvikling i servicevirksomheder«, artikel, 1987. (Under trykning). »Konklusioner vedrørende fremtidens kommune« (sammen med Palle Mikkelsen) trykt i Fremtidens Kommune, Frederikshavn, 1987. »Fra produktionsstyring til ledelse af også produktionen«, artikel i Ulli Zeitler (red.) »Produktionsfilosofi«, 1987.

Sammen med ekstern lektor, cand.merc. Claus Germann Petersen arbejder Erik Johnsen på en fremstilling af den mindre virksomheds ledelsesprocesser.

Sammen med lektorerne Jan Ole Vanebo og Tor Busch arbejder Erik Johnsen på en fremstilling af opdateret økonomistyring i den offentlige sektor, ligesom Erik Johnsen har den i 1986 udgivne bog, »Offentlig ledelse«, under bearbejdning til opdaterede danske forhold.

Kj. Arnth Jørgensen beskæftiger sig med strategisk planlægning. I beretningsperioden har han fortsat beskæftiget sig med strategisk nyorientering i store og veletablerede virksomheder, der er kommet i en presset situation.

Kj. Arnth Jørgensen har især beskæftiget sig med kapitalanbringelse, teknologisk lay-out, kultur og synlig ledelse som strategiske variabler. I beretningsperioden er udarbejdelse af en ny fremstilling af strategisk ledelse fortsat, der forventes at udkomme i 1988.

Kj. Arnth Jørgensen har skrevet en artikel om ledelse i detailhandlen, forestået en undersøgelse af diversifikation i de større danske virksomheder, samt fungeret som vejleder for et projekt, der har resulteret i en bog om produktionens strategiske rolle.

Peter Mehlbye beskæftiger sig med offentlig ledelse og ledelse af samspillet mellem den offentlige og den private sektor.

Det igangværende forskningsprojekt har arbejdstitlen »Offentlige styrelses håndteringsmåder af mulighederne for eksportmedvirken«. Som forarbejde til forskningsprojektet har Peter Mehlbye udarbejdet følgende 2 kapitler i bogen »Danmark som Eksportsamfund« redigeret af Knud Overø m.fl. (Forlaget Kommuneinformation oktober 1986): »Rammerne for offentlige styrelses medvirken i systemeksport« og »Erfaringer fra udlandet«. Forskningsprojektet forventes afrundet med lic.afhandling ultimo 1988.

Conrad Ottesen er under forskeruddannelse og tilknyttet licentiatordningen. Har deltaget i kursus i videnskabsteori ved DASY og gennemgået metodekursus »Perspektivisk Textanalyse« ved Umeå Universitetet. Har fortsat sine studier i arbejdsmotivation på grundlag af foreløbige resultater, publiceret under titlen »Menneskets moralske stræben som grundlag for en arbejdsmotivationsmodel«, Kognitionsvetenskaplig Forskning, Lunds Universitet 1986. Endelig forskningsrapport forventes færdiggjort medio 1988.

Flemming Poulfelt beskæftiger sig med konsulentområdet, herunder vækst og internationaliseringsstrategier og konsulent-klient samarbejdet.

I beretningsåret har han fortsat forskningsprojektet »Management Consulting: An Analysis of Unregulated Professional Markets – the Case of Scandinavian Management Consultants«. Projektet gennemføres sammen med Per-Olof Berg og Hans-Henrik Hansen og med støtte fra SSF. Der foreligger en lang række arbejdsnotater samt artikler, hvoraf nogle er publiceret i internationale tidsskrifter. Desuden gennemføres et fælles forskningsprojekt med Larry Greiner, University of Southern California om »Consulting and Change«.

På det strategiske område arbejdes der med en række strategiske udviklings- og ændringsmodeller.

Lars W. Ranfeldt har haft orlov indtil 31.08.1987.

Stig Ree har i beretningsperioden udgivet bogen »Bedre politisk ledelse – en bog om politisk praksis« på Nyt Nordisk Forlag. Han har desuden skrevet en række artikler om dette emne og haft indlæg om det på flere konferencer og seminarier herhjemme og i udlandet. Endvidere indgår Stig Ree i en række forskningsprojekter, der belyser karakteren af politiske ledelsesprocesser set fra forskellige områder og typer af organisationer: partiet, græsrodsbevægelsen, den multinationale virksomhed etc.

4. Faglig virksomhed iøvrigt

Jørgen Frode Bakka er valgt til formand for civiløkonomudvalget, som er FDC's ansvarlige organ for udgivelse af tidsskriftet »Civiløkonomen«.

Bjarke Fog har for den internationale organisation for komponistrettigheder, CISAC, udarbejdet en redegørelse for takstfastsættelsen for musikafgifter. Han har holdt foredraget »Authorization and Regulation Industry« i Montreaux, Schweiz, har siddet i bedømmelsesudvalget for en doktorafhandling afleveret ved Århus Universitet og har endvidere været medlem af det af industriministeren nedsatte åbningstidsudvalg, og herunder været formand for informationsudvalget.

Hans-Henrik Hansen har deltaget i ACME, Zen-Noh-Ren og FEACO's World Conference for Management Consultants, og Academy of Management's konsulent-spors årsmøde, samt foretaget dataindsamling.

Hans-Henrik Hansen har endvidere medvirket som gæstelærer på cand.merc. faget E22: Konsulentrolle og problemløsning, ligesom han har gennemført studentervejledning og bedømmervirksomhed.

Erik Johnsen har i 1987 deltaget i en række faglige seminarer og konferencer for ledelsesudvikling. Det gælder således Den Norske Handelshøjskoles Kursusvirksomhed, Den Kommunale Højskole, Forvaltningshøjskolen i Oslo, Forsvarsakademiet, Folkeuniversitetet, AOF samt Lederoplæringsrådet i Norge. Erik Johnsen har endvidere deltaget i en række møder i Dansk Management Center.

Erik Johnsen har afholdt specialseminarer om ledelsesproblemer i danske og udenlandske virksomheder og offentlige institutioner.

Erik Johnsen har fungeret som hovedredaktør for Foreningen af Danske Civiløkonomers tidsskrift: »Ledelse og Erhvervsøkonomi« og været formand for bedømmelseskomiteen vedrørende Dafolo-prisen, 1987.

Erik Johnsen har deltaget i International Federation of Operational Research Societies Conference i Buenos Aires, august 1987.

Erik Johnsen har som medlem af DJØF's repræsentantskab deltaget i en række møder.

Erik Johnsen har været medlem af en række faglige bedømmelsesudvalg, herunder professoratet i Økonomistyring ved Handelshøjskolen i København.

Flemming Poulfelt har deltaget i bedømmelsesudvalg vedrørende et stipendiat på HHK i

konsulentområdet og et stipendiat på RUC i erhvervsøkonomisk metode. Han forestår undervisningen »konsulentrollen« på cand.merc. og er i færd med at udvikle kurset »International Management Consulting«. På HHS i Kolding underviser han cand.merc.aud.-studerende i konsulentmetodik. Flemming Poulfeldt har ledet forskellige seminaraktiviteter, holdt foredrag og medvirket i efteruddannelseskurser om konsulentfunktionen og strategisk ledelse. Han er medredaktør på tidsskriftet »Scandinavian Journal of Management Studies«.

I maj 1987 deltog Flemming Poulfeldt i Management Consultants' 1987 World Conference i Paris, og i august 1987 foretog han en studierejse til USA som led i konsulentprojektet, ligesom han deltog i Academy of Management's konference i New Orleans.

Stig Ree står sammen med Jørgen Frode Bakka og Peter Mehlbye for undervisningen på cand.merc.-studiet i politisk ledelse og virksomhedernes omstillingsprocesser. Desuden har han været med til at udvikle et nyt studium for humanistiske kandidater »Erhvervsøkonomisk suppleringsuddannelse«. Har tilrettelagt og undervist på en række kurser om politisk og offentlig ledelse og har holdt foredrag herom i en række organisationer og virksomheder. Medlem af AC's udvalg for højere undervisning og forskning. Har endelig siddet i flere bedømmelsesudvalg og er censor ved Handelshøjskolen i Århus.

F. Institut for Europæisk Markedsret

1. Oprettelse og formål

Instituttet er oprettet den 1. februar 1967 med det formål at drive forskning, tilrettelægge undervisning og sprede oplysning om retsreglerne vedrørende de europæiske markedssamslutninger samt om fremmed og international erhvervsret.

2. Medarbejdere

Professor: Dr.jur. Ole Lando.

Lektorer med forskningspligt: Dr.jur. Jens Fejø (orlov fra 1.9.86); dr.jur. Hjalte Rasmussen; cand.jur. Elisabeth Thuesen.

Adjunkter med forskningspligt: Jur.dr. Pär Hallström.

Kandidatstipendiat: Carl Michael Quitzow.

Sekretærer: Kirsten Andersen; Jeanette Larsen; Bodil Nielsen.

3. Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Lektor, dr.jur. Hjalte Rasmussen.

Formand for institutrådet: Lektor, dr.jur. Hjalte Rasmussen.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere, TAP-medarbejderne samt af studerende Amnon Steinitz.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejde og publikationsvirksomhed

4.1. Hjalte Rasmussens forskning drejer sig om offentlige pris- og avancereguleringsbestemmelser bedømt i forhold til EF-rettens krav om videst muligt åbne grænser for varer og tjenesteydelser og belyst komparativt i lyset af de løsninger, som man i USA, Canada og Australien er kommet frem til vedrørende mulighederne for en fredelig sameksistens af lokalregeringernes/delstaternes adgang til at fastsætte regler for priser og avancer og de »økonomiske unioners« krav på videst muligt åbne grænser. Forskningsarbejdet er flerdisciplinært anlagt, idet de juridiske løsnings hensigtsmæssighed retspolitisk diskuteres under inddragelse af politologiske og økonomiske metoder og resultater. Dette forskningsarbejde er allerede vidt fremskredet og vil muligvis kunne færdiggøres i 1988 med et manuskript, som skal udgives i bogform, i størrelsesordenen 500 manuskriptsider.

Den forskning, som førte til disputatsarbejdet: »On Law and Policy in the European Court of Justice. A Comparative Study in Judicial Policymaking«, er sideløbende blevet videreført. Sigtet er nu navnlig retsteoretisk, idet grænserne for domstolenes (politiske) magtudøvelse anskues som et spørgsmål, der har betydning for definitionen af gældende ret. Denne forskning har sine første publicerede spor i de nedenfor under 4.3 og 4.5 nævnte arbejder.

Hjalte Rasmussen har publiceret følgende:

4.2: »Note on Judicial Doorkeeping Techniques« i »Article 177 EEC, Experiences and Problems« s. 379-393, udgivet af Schermers m.fl. på North Holland, 1987.

4.3: »Le Juge International, en évitant de statuer obéit-il à un devoir judiciaire fondamental?« i 29 German Yearbook of International Law (1986) s. 252-276.

4.4: »Structures and Dimensions of EC Cultural Policy«, foredrag holdt ved en konference på Det Europæiske Universitetsinstitut i Firenze, den 17. juni 1987. Under udgivelse af EUI.

4.5: »Judging the Judges? Between European Court Self-Restraint and Activism« gennemarbejdet version af et foredrag, der blev holdt på University of Leicester den 9. juli 1987. Foredraget er under udgivelse i European Law Review (1988), formentlig i februarnummeret.

4.6: »On Access to the European Court – a Legal-Sociological Analysis«. Foredrag, som blev holdt under en konference på Theodor Heuss Akademiet i Vesttyskland i dagene 28.-30. maj 1987. Foredraget er under udgivelse af Akademiet som led i en publikation fra konferencen.

4.7: »EC Legal Approaches to Economic Unification«, paper givet ved konference den 10.-11. november 1987 afholdt af Tokai University European Center, jfr. ndfr.

Ole Lando:

4.1: Ole Lando har arbejdet med 1) international privat- og procesret samt med 2) komparativ kontraktret. Inden for det under 1) nævnte område har han i beretningsperioden offentliggjort:

4.2: »Udenrigshandelsretten III, International Procesret«, 154 sider;

4.3: »The EEC Convention on the Law Applicable to Contractual Obligations«, Common Market Law Review 1987, 159-214;

4.4: »The 1985 Hague Convention on the Law Applicable to Sales«, Rabes Zeitschrift für ausländisches und internationales Privatrecht 1987, 60-85;

samt afleveret til trykning

4.5: »The Conflict of Law of Contracts« (219 sider) til Hague Academy of International Law.

Inden for det under 2) anførte område har han publiceret

4.6: »Commentary on the International Sales Law«, 1987, Art. 28, 30-34 (ialt 30 sider);

4.7: »Revision conventionelle« of Domestic & International Contracts, Nordic Journal of International Law 1986, 283-293;

samt afleveret til trykning

4.8: »European Contract Law« (til Dubrovnik Lectures on Comparative Contract Law 1987) ca. 20 sider;

4.9: »Kampen om formularen«, senere offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen 1988 B, s. 1.

Han har endvidere udarbejdet

4.10: »Kontrakter, Kontraktformularer, Almindelige Betingelser«, Materialesamling til faget Kontraktskrivning (på HJ-studiet) 1986.

4.11: Materiale vedrørende Komparativ Kontraktret I (til faget af samme navn på cand.-merc.jur.-studiet).

Ole Lando har arbejdet på færdiggørelse af 4. udgave af »Udenrigshandelskontrakter« og på anden del af »Materialesamling vedrørende Komparativ Kontraktret«.

Elisabeth Thuesen

Elisabeth Thuesen har sammen med Ole Lando i foråret 1987 udarbejdet supplement til »International Encyclopedia of Commercial Laws Vol. I, Denmark«, red. af prof. U. Drobnig, Max Plack – Institut für ausländisches und internationales Privatrecht, Hamburg. Hun har revideret sin redegørelse om produktkrav og standardisering i »Noter og studiemateriale – jura vedr. produktkrav, produktansvar, forsikring«, Samfundslitteratur 1987. Hun har udarbejdet fremstilling »EF-direktivet om handelsagenter af 18.12.1986« og »EF-regulering af franchiseaftaler« til bladet »Nyt om Markedsret« nr. 15, der udkom december 1987. Hun har fortsat sine studier af mellemmandskontrakter.

5. Faglig virksomhed iøvrigt

Hjalte Rasmussen:

- deltog i Det fjerde Ehrenstein-Colloquium efter indbydelse af European Institute of Public Administration (Maastricht) med emnet: Gennemførelsen i EF's medlemslande af de (såkaldte) »Sociale Forordninger« (om køre- og hviletidsbestemmelser for vejtransport) den 24. oktober 1986;
- holdt efter indbydelse af Dansk Forening for Europaret den 4. december 1986 et foredrag om »EF-domstolens rolle som juridisk og politisk magtfaktor i De europæiske Fællesskaber – og grænserne derfor«;
- deltog ved Universitetsinstituttet i Firenze den 27. og 28. april 1987 i en rundbordsdrøftelse af resultaterne af et forskningsprojekt, med deltagelse af forskere fra 10 lande, hvis emne er gennemførelsen i praksis af det samarbejde, som artikel 177 (EØFT) involverer domstolene i EF's medlemslande og EF-domstolen i. Hjalte Rasmussen arbejder på dette projekt sammen med Peter Gjørtler, der er referendar ved EF-domstolen;
- organiserede som formand for Dansk Selskab for Europaforskning den 30. april 1987 et internationalt Table Ronde, hvis tema var »De juridiske og politiske konsekvenser af vedtagelsen af Den europæiske fælles Akt«;

- deltog i dagene 28.-30. maj 1987 efter indbydelse af Theodor Heuss Akademiet i en konference med temaet »Die Rolle der Verfassungsgerichte in der Politik«; ved denne lejlighed præsenteredes et paper, der er under udgivelse, jfr. ovenfor 4.2;
- gav den 11.-13. juni 1987 ved Det europæiske Universitetsinstitut i Firenze et paper med titlen »Structures and Dimensions of European Cultural Policymaking«; dette er under udgivelse, jfr. ovenfor 4.4;
- deltog i dagene 9.-10. juli 1987 i (den første) Altiero Spinelli Moot Court Competition, bl.a. som retspræsident i denne simulerede behandling og procedure af sager for EF-domstolen;
- afleverede den 11. juli 1987 et paper med titlen »Judging the Judges?«, der som ovenfor omtalt er under udgivelse i European Law Review, jfr. 4.5;
- deltog den 21. oktober 1987 i en work-shop arrangeret af European Institute of Public Administration vedrørende policyproblemer i forbindelse med gennemførelse af EF's Sociale Forordninger, jfr. ovenfor. Work-shoppen samlede embedsmænd og forskere, dels fra EF-kommissionen, EIPA og et par EF-medlemslande;
- ledede i dagene 9.-10 november 1987 forhandlingerne på Europaparlamentets miljøkonference, der blev afholdt i »Bakkerne« i Holte over temaet: »Drivhuseffekten og Klimaændringer«;
- deltog den 10.-11. november 1987 i Tokai University European Center's konference med titlen »Comparative Studies on Laws on Economic Activities among Nordic Countries, the EEC and Japan: Legal Approaches Towards Creating an Orderly World Market and Economy«. Hjalte Rasmussen afleverede et paper med titlen: »EC Community Legal Approaches to Economic Unifications«; paperet er under udgivelse af Tokai University European Center;
- deltog den 16. november 1987 i et møde ved Universitetsinstituttet i Firenze for at stifte en »European Liaison Committee«, der skal virke for fremme navnlig af tværdisciplinære studier af europæisk integration (Hjalte Rasmussen valgtes til European Liaison Committee's første formand);
- er i perioden blevet udnævnt til Visiting Professor ved Law Dominante ved Europa Kollegiet i Brügge og Visiting Professor ved European Institute of Public Administration, Maastricht.

Ole Lando:

- holdt forelæsninger om komparativ ret i Dubrovnik Interuniversity Center i marts 1987;
- ledede i ugerne 29.9.-5.10.86 og 22.-30.9.87 studierejser til London med HJ-studerende fra 5. semester, hvor domstole, voldgiftsretten, advokater og institutioner blev besøgt;
- deltog som formand for Commission of European Contract Law i dets udvalgmøder 6.-9.10.86 i London, 16.-19.3.87 i Luxembourg og 2.-6.11.87 i Madrid;
- deltog som videnskabelig medarbejder ved UNIDROIT i dets arbejde på udarbejdelse af ensartet kontraktret i dagene 24.-28.4.86 i Paris og 19.-22.5.87 i Rom;
- deltog som associeret medlem af Det internationale Akademi for Komparativ Ret i akademiets XII Kongres i Sydney i dagene 18.-27.8.86;
- deltog den 24.-26.9.86 i et møde afholdt af Federation internationale de droit européen i Paris;
- har holdt gæsteforelæsninger over retssammenlignende emner ved Odense Universitet den 13. februar, ved Aarhus Handelsskole den 26. august og ved Universitetet i Ghent den 9. september 1987.

Elisabeth Thuesen:

har holdt foredrag om nationale regler i europæisk agentret i forbindelse med seminar om EF-direktiv om samordning af medlemsstaternes lovgivning om selvstændige handelsagenter i Dansk Forening for Europaret den 29.10.87. Hun har forelæst om juridiske forhold på Byggeteknisk Højskoles kursus om administration af eksport den 24.2.87. Endvidere har hun medvirket ved forberedelsen af et projekt om små juridiske databaser ved Institut for erhvervsret og revision i foråret 1987. – Hun administrerer udgivelsen af instituttets publikation »Nyt om Markedsret«.

Elisabeth Thuesen har forelæst på Odense Universitet om mellemmandsforhold i europæisk ret den 6.3.87.

6. Gæsteforelæsnings m.v.

- Den 7. april 1987 har professor ved universitetet i Warszawa Jerzy Rajski holdt en gæsteforelæsnings på engelsk om øst-vest handelens juridiske aspekter.
- Den 5. oktober 1987 har dr. A. Shumanski fra universitetet i Krakow holdt gæsteforelæsnings på engelsk om de socialistiske landes retssystemer.

G. Institut for Finansiering

1. Oprettelse og formål

Instituttet er oprettet i 1939 med benævnelsen Bankinstituttet. I forbindelse med en omlægning af bankstudiet til det nuværende HD-studium i Finansiering og Kreditvæsen ændredes navnet 1.9.1967 til Institut for Finansiering. Dets opgaver omfatter forskning inden for mikro- og makroøkonomiske finansieringsproblemer samt den faglige tilrettelæggelse af undervisningen i finansiering på HA-, JØK-, SPRØK-, MØK-, DØK-, cand.aud.-, cand.merc.- og HD-studierne.

Pr. 1. oktober 1985 er Forsikringsinstituttet integreret i Institut for Finansiering.

2. Medarbejdere

Professorer: Dr.polit. Niels Chr. Nielsen.

Lektorer med forskningspligt: Lic.polit. Leif Hasager (fra 1.6.87); cand.scient.oecon. Bjarne Astrup Jensen; dr.oecon. Jesper Jespersen; cand.polit. Jens Lunde; cand.merc. Johannes Mouritsen, M.S.; lic.polit. Michael Møller; cand.jur. Bjørn U. Roepstorff.

Adjunkter med forskningspligt: Cand.merc. Eric Bentzen (indtil 31.3.87); cand.merc. Bjarne B. Florentsen (fra 1.5.87); lic.polit. Leif Hasager (indtil 31.5.87).

Kandidatstipendiater: Cand.merc. Bjarne Brænder Florentsen (indtil 30.4.87); cand.polit. Claus Parum (fra 1.3.87); cand.polit. Niels Henrik Lehde Pedersen (fra 1.8.87).

Eksterne lektorer: Cand.merc. Leif Andersen; cand.jur. Jannie Domar; cand.oecon. Ove Sten Jensen; cand.polit. Elsebeth Rygner Holm; cand.jur. Troels Jungersen; cand.polit. Anders Larsen (fra 1.4.87); lic.polit. Gert Aage Nielsen (fra 1.3.87); cand.merc. Michael

Nørgaard (fra 1.10.86); cand.oecon. Kaj. Brandt Petersen (indtil 1.9.86); cand.oecon. Lars Rohde (fra 1.2.87); cand.merc. Kaj Svarrer; professor cand.polit. Christen Sørensen (fra 1.2.87); cand.polit. Hans Thygesen; civilingeniør Walther Thygesen; cand.polit. Hans Walind; cand.polit. Poul Wolffsen; cand.polit. Finn Østrup.

Undervisningsassistenter: Stud.merc. Erik Andersen; cand.oecon. Johannes Andersen; cand.scient.oecon. Jørgen Bo Andersen; cand.merc. Michael Holck Andersen, cand.jur. Elna Rødseth Barsøe; cand.polit. Jesper Berg; cand.oecon. Anne Broeng; cand.scient.pol. Bent Fjord; cand.merc. Finn Frederiksen; Preben Galt, MBA; cand.polit. Martin Gottlob; cand.polit. Troels Chr. Gunnergaard, cand.polit. Knud Hansen, cand.merc. Søren Holm; cand.polit. Bjørn Høi Jensen; cand.merc. Carl Vad Jensen, cand.jur. Henning Vagn Jøns-son; cand.polit. Kenneth Bo Jørgensen; cand.polit. Steen Jørgensen, cand.scient.oecon. Jes Klausby; Knud Kongsted, HD; cand.oecon. Frank Korsholm; cand.polit. Steffen Kragh; cand.act. Søren Kruse; ingeniør Per Engbæk Larsen, HD; cand.polit. Niels Lauritzen; cand.oecon. Arne Lund; cand.polit. Thomas Lill Madsen, cand.jur. Flemming A. Meyendorff; advokat Allan Olsson; cand.polit. Jørgen Pagh; cand.merc. Niels Erik Petersen; cand.merc. Steen Plinius; cand.oecon. Lars Pørksen; cand.polit. Flemming Nytoft Rasmussen; cand.polit. Ole Rud Reinbach; Finn C. Sørensen, HD; cand.merc. Lars Thykier; cand.oecon. Christian Tonsberg; cand.oecon. Erik Veedfald; cand.oecon. Torben Vest; cand.merc. George Yelken.

Gæstelærer- og forsker: Cand.oecon. Ole Holmer-Bretlau (15.8.86-14.2.87).

Sekretærer: Inge Andersen; Annette Gottlob; Lis K. Frewald (orlov fra 1.11.87); Helle Mehr (fra 1.11.87); Lisbeth Bjørn Pedersen; Hanne Toft.

EFG-praktikant: Charlotte Frederiksen (fra 1.5.87).

Ansæt i henhold til lov 277: Lise Kristiansen (17.2.-17.10.87).

Projektmedarbejdere: Stud.polit. Ulrika Enemark; stud.polit. & scient. Stig Katznelson; stud.scient. Flemming Petersen.

3. Instituttets ledelse

Institutbestyrer og formand for institutrådet: Professor, dr.polit. Niels Chr. Nielsen.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere, af ekstern lektor Elsebeth Rygner Holm og ekstern lektor Kaj Svarrer samt de ovenfor nævnte sekretærer. Studenterrepræsentanter: Til 31.12.86: Poul Hansen, Henrik Sjørring Johansen og Adam Wørzner-Andersen. Fra 1.1.87: Henrik Sjørring Johansen, Poul Henrik Nielsen og Kristian Olesen.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Bjarne Brænder Florentsen har arbejdet videre med aspekter ved det danske pensionssystem. I arbejdet er særligt indgået en vurdering af pensionsindskuddene i kommunaløkonomisk perspektiv samt en analyse af mulighederne for neutralitet i den offentlige regulering af valg af opsparingsform. Med støtte fra Det samfundsvidenskabelige Forskningsråd er igangsat et projekt med henblik på empirisk analyse af bl.a. indskudsadfærden og de forde-

lingsmæssige følgevirkninger ved skattebegünstigede pensionsordninger. Bjarne Brænder Florentsen har publiceret artiklen »Vælg kapitalpensioner og pas dem selv«, Weekend-avisen, 21.11.86.

Leif Hasager arbejder med udvikling af interaktive edb-programmer. Han har sammen med Michael Møller publiceret artiklerne »Omsætningsobligationer og effektive markeder«, finans/invest nr. 7/86, og »Porteføjeomlægninger for investorer underlagt realisationsbeskatning, finans/invest nr. 8/86.

Bjarne Astrup Jensen har i beretningsperioden fortsat arbejdet med projektet: »Teorier om prisdannelse for optioner i relation til det danske kapitalmarked«. Projektet udføres i samarbejde med lektor Jørgen Aase Nielsen, Matematisk Institut, Århus Universitet, og støttes af Det samfundsvidenskabelige Forskningsråd. Der arbejdes stadig på en dansksproget bog herom, som planlægges afsluttet i foråret 1988.

Der er i forbindelse med projektet udviklet en stor PC-baseret programpakke, som vil blive tilknyttet ovennævnte bog og i øvrigt stillet til rådighed for undervisning og forskning. Med den vedtagne opstart af det danske futures- og options-marked har projektet fået tilført nogle nye konkrete problemstillinger. Det gælder ikke mindst den nødvendige tilpasning af den etablerede teori til optioner på danske obligationer. De grundlæggende problemer bliver behandlet i en trilogi af arbejdsrapporter: »Om optioner på obligationer I-III«, som ved beretningsperiodens afslutning er under udarbejdelse. Disse vil blive publiceret i begyndelsen af 1988.

Bjarne Astrup Jensen har sammen med Michael Møller publiceret: »Man spiser da heller ikke bankbøger«, Weekend-avisen, sept. 1986; »Varighed og skat«, finans/invest nr. 6/86, »Om effektiv rente før og efter skat i et segmenteret obligationsmarked«, finans/invest nr. 7/87. Sammen med Michael Møller og Jørgen Aase Nielsen: »Optioner og kursgevinstbeskatning«, finans/invest nr. 3/87. Bjarne Astrup Jensen har skrevet »Den er gal med kartoffelkuren«, debatindlæg i Politiken, 21.11.86.

Jesper Jespersen har i beretningsperioden publiceret: »Pengepolitikken i 1986«, kvartalsoversigten fra Danmarks Nationalbank, maj 1987. »Økonomisk afhængighed i et nordisk perspektiv«, stencilret, Institut for Finansiering, februar 1987. »Internationaliseringen af den økonomiske politik«, Tidsskrift for Politisk Økonomi, 1987, no. 3. »Wage Fixing« and Demand Management«, the Cures for Stagflation - New Keynesianism«, *Economia & Lavoro*, Anno XX, n. 2, pp. 125-133. »Statusrapport: Fem års økonomisk politik«, Samfundsøkonomen, 1987/8. »The proper use of the ISLM-diagram - a comment«, ISLM-Conference, AUC, september 1987. Sammen med Palle Svensson har han publiceret: »Økonomisk Politik, baggrund, begrundelse, begrænsning«, POLITICA, 19. årgang, nr. 2, 1987. Sammen med Bruno Amoroso (red.): »Social-Økonomisk Rapport«, nr. 3, Akademisk Forlag, 1987.

Jens Lunde har i perioden især arbejdet med finansiering af fast ejendom, boligøkonomi og boligsociale spørgsmål. Han har redigeret en artikelsamling: »Bolig og økonomi«, Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck, og har bidraget med kapitlerne: »Om »Bolig og økonomi«« og »Samfundsøkonomiske boligsubsidier«. Jens Lunde har sammen med forskningsleder Henrik Christoffersen, AKF, arbejdet på et projekt med arbejdstitlen: »Den boligsociale opgave, den almennyttige sektor og boligpolitikken«, der ventes offentliggjort i foråret

1988. Jens Lunde har i perioden publiceret artiklerne: »Balancen på boligmarkedet efter skattereformen«, Ejendomsmægleren, nr. 9, sept. 1986; »Skattesatserne og overgangsordningerne«, Ejendomsmægleren, nr. 9, sept. 1986; »Kommunernes boligpolitik har konsekvenser for økonomien«, Danske Kommuner, nr. 23, 1986; »Kartoffelkuren: Virkningsløst indgreb over for ejerboligerne?« Weekend-avisen, 24. okt. 1986; »Blev opsparing nu også mere fordelagtig efter nytår?«, Weekend-avisen, 21. nov. 1986; »Valgfri indekslån til privat byggeri – den genoplivede finansielle innovation«, Ejendomsmægleren, nr. 6, juni 1987; »Boligmarkedsudviklingen og skattepolitikken«, kap. 7 i: »Tendenser i dansk boligpolitik«. Red.: Henrik Christoffersen, AKF's Forlag, 1987; »Ejerboligprisfaldet – når økonomiske forudsigelser opfyldes«, Ejendomsmægleren, nr. 7, juli 1987; »Boligudgifter og boligomkostninger – bedre sammenligningsgrundlag – bedre information«. Ejendomsmægleren, nr. 9, sept. 1987; »Der kommer altid en sporvogn og en pige til, ...«, Ejendomsmægleren, nr. 11, nov. 1987; »Huspriser og kapitalgevinster« og »Andelsboliger – en succes med ulemper«, Weekend-avisen, 27. nov. 1987.

Johannes Mouritsen har sammen med Michael Møller publiceret: »Konvertering af obligationer (1) og (2)«, finans/invest nr. 2 og 4, 1986. De arbejder fortsat med problemstillinger om konvertering af obligationer og har i juli 1987 skrevet et arbejdsnotat: »Kursdannelse på konverterbare realkreditobligationer«. Johannes Mouritsen og Bjarne Brænder Florentsen har i november 1987 påbegyndt et projekt om forbrugernes betalingsvanskeligheder. Projektet er initieret af Nordisk Ministerråd.

Michael Møller arbejder sammen med Leif Hasager på en bog om obligationsmarked, sammen med Johannes Mouritsen arbejder han på et projekt vedrørende prisdannelsen på konverterbare realkreditobligationer, og sammen med Niels Chr. Nielsen på et projekt vedrørende den danske energipolitik.

Michael Møller har i beretningsperioden publiceret: »Er opsparingen for lille?«, Fagskrift for Bankvæsen 1986, nr. 4; »Kan man tjene penge på værdipapirer?« Weekend-avisen 21. nov. 1986; »Opsparing i boligen – opsparing i samfundet«, artikel i bogen »Bolig og økonomi« (redaktør Jens Lunde), 1987; »Nu foregår skattetænkning i udlandet«, artikel i Weekend-avisen, 3. dec. 1987. Michael Møller har skrevet 20 artikler som fast kronikør i Børsens Nyhedsmagasin.

Med Bjarne Astrup Jensen har han publiceret: »Man spiser da heller ikke bankbøger«, Weekend-avisen, sept. 1986; »Om effektiv rente før og efter skat i et segmenteret obligationsmarked«, finans/invest nr. 7/87; med Bjarne Astrup Jensen og Jørgen Aase Nielsen: »Optioner og kursgevinstbeskatning«, finans/invest nr. 3/87; med Leif Hasager; »Porteføljeomlægninger for investorer underlagt realisationsbeskatning«, finans/invest nr. 8/86; med Niels Chr. Nielsen følgende kronikker i Civiløkonomen: »Borgerløn og husleje-regulering«, »Offentlig lønpolitik I«, »Offentlig lønpolitik II«, »Regeringens forargelser«, »Om styring af velgørenhed«, Ekspertsyndromet«, »Om statuer og økonomisk politik«, »Er betalingsbalancen et privat problem?«, »Optioner«, »OD og tilførsel af risikovillig kapital«, »Statsunderskuddets mysterier«, »Fonde, magthaveri og investeringspolitik«, Om avantgarden og teknologi«, »Om human slagtning«, »Udlandsinvesteringer og udenlandske investeringer«, »Landbruget – endnu en gang«. Endvidere har Michael Møller sammen med Niels Chr. Nielsen publiceret: »Porteføljeafkast, risiko og ekspertise«, artikel i Information fra Bikuben Invest, 1987; »De bundne markeds kræfter«, kronik i Berlingske Tidende d. 27.11.86; »Den nødvendige devaluering«, kronik i Berlingske Tidende d. 28.11.86;

»Overskudsdelings samfundsøkonomiske konsekvenser«, forlaget Borgen, 1987; »Kunst og prioritering«, kronik i Politiken d. 18.5.87; »OD og illusioner«, Sparekassen, juli 1987; »Den danske realrenteafgift«, artikel i Nordisk Forsikringstidsskrift, 1987; »Overskudsdeling«, kronik i Berlingske Tidende d. 15.6.87; »Overskudsdeling og klart definerede rollefordelinger«, artikel i Fremtidsorientering nr. 4, 1987, Institut for Fremtidsforskning; »Overskudsdeling og offentligt ansatte«, artikel i DJØF-bladet, sept. 1987; »Landbrugets økonomiske problemer«, artikel i Økonomisk Perspektiv, Privatbanken.

Niels Chr. Nielsen har i beretningsperioden publiceret: »Realrenteafgiften er et misfoster«, kronik i Børsen d. 11.5.87; »Overskudsdeling: Er det redningsplanen?«, Erhvervsinformation, Provinsbanken; »Økonomi, jura og markedsmekanismer«, i Blegvad og Collin (red.): Virksomheden mellem økonomi og jura; sammen med Michael Møller har han publiceret følgende kronikker i Civiløkonomen: »Borgerløn og huslejeregulering«, »Offentlig lønpolitik I«, »Offentlig lønpolitik II«, »Regeringens forargelser«, »Om styring af velgørenhed«, Ekspertsyndromet«, »Om statuer og økonomisk politik«, »Er betalingsbalancen et privat problem?«, »Optioner«, »OD og tilførsel af risikovillig kapital«, »Statsunderskuddets mysterier«, »Fonde, magthaveri og investeringspolitik«, »Om avantgarden og teknologi«, »Om human slagtning«, »Udlandsinvesteringer og udenlandske investeringer«, »Landbruget - enden en gang«. Endvidere har Niels Chr. Nielsen sammen med Michael Møller publiceret: »Porteføljeafkast, risiko og ekspertise«, artikel i Information fra Bikuben Invest, 1987; »De bundne markedskræfter«, kronik i Berlingske Tidende d. 27.11.86; »Den nødvendige devaluering«, kronik i Berlingske Tidende d. 28.11.86; »Overskudsdelings samfundsøkonomiske konsekvenser«, forlaget Borgen, 1987; »Kunst og prioritering«, kronik i Politiken d. 18.5.87; »OD og illusioner«, Sparekassen, juli 1987; »Den danske realrenteafgift«, artikel i Nordisk Forsikringstidsskrift, 1987; »Overskudsdeling«, kronik i Berlingske Tidende d. 15.6.87; »Overskudsdeling og klart definerede rollefordelinger«, artikel i Fremtidsorientering nr. 4, 1987, Institut for Fremtidsforskning; »Overskudsdeling og offentligt ansatte«, artikel i DJØF-blandet, sept. 1987; »Landbrugets økonomiske problemer«, artikel i Økonomisk Perspektiv, Privatbanken.

Claus Parum arbejder med problemstillinger inden for kapitalstrukturteorien. Claus Parum har publiceret: »Virksomhedens kapitalstruktur og kapitalomkostninger«, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, december 1987.

Niels Henrik Lehde Pedersen er påbegyndt sit licentiatprojekt med arbejdstitlen: »Virksomhedernes valg af kapitalstruktur«.

Bjørn U. Roepstorff har sammen med Hans Wallind udgivet: »Introduktion til Risk Management og Forsikring«, Samfundslitteratur, 1987, til brug for undervisningen på HA, HJ og HD-studierne.

I instituttets serie af »Working Papers« er i perioden udkommet:

- WP 886-7 Bjarne Florentsen og Johannes Mouritsen: »Om uddannelsesstøtte i Danmark«.
- WP 86-8 Michael Møller: »Om lånesystemer, skat, konvertering og ombytning«.
- WP 86-9 Leif Hasager og Michael Møller: »Omsætningsobligationer og effektive markeder«.

- WP 86-10 Leif Hasager og Michael Møller: »Porteføljeomlægninger for investorer underlagt realisationsbeskatning«.
- WP 87-1 Niels Chr. Nielsen: »Economic analysis of law: markets and market failures«.
- WP 87-2 Michael Møller og Niels Chr. Nielsen: »Realrenteafgiften og dens økonomiske konsekvenser«.
- WP 87-3 Michael Møller: »Beskatning af realkredit«.
- WP 87-4 Ole Homer-Bretlau: »Virksomhedens valutastyring – i ledelsesmæssigt perspektiv«.
- WP 87-5 Jesper Jespersen: »Udviklingslinier i international økonomisk og nogle politisk implikationer«.
- WP 87-6 Leif Hasager: »Selskabsskat og investeringer«.
- WP 87-7 Jesper Jespersen: »Finansielle fordringer, sektorbalancer og dansk pengepolitik«.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

Bjarne Brænder Florentsen

- har holdt foredrag om »Pensionering, pensionsopsparing og offentlig regulering« på SDS' konference for arbejdsledere og værkstedsfunktionærer, Klarskovgård, 14. marts 1987, og ved garantmøde i SDS, Allerød, 19. maj 1987.

Leif Hasager

- er instituttets edb-ansvarlige.
- er koordinator af seminarer og hovedopgaver på HD 2. del, Finansiering og Kreditvæsen.
- har været på studierejse til Warszawa, nov. 1986, vedrørende konference om fuzzy mængder.

Bjarne Astrup Jensen

- har været formand for et bedømmelsesudvalg vedrørende et kandidatstipendium ved Institut for Finansiering.
- har undervist i den grundlæggende teori for optioner ved en intern kursusaktivitet i Handelsbanken.

Jesper Jespersen

- er beskikket censor ved kand.samf.-uddannelsen, AUC.
- har været medlem af et lektorbedømmelsesudvalg på RUC.
- har holdt foredrag april 1987 i Reykjavik ved NORDSAM-konference: »Økonomisk afhængighed i et nordisk perspektiv«. En proceeding-volume er under udarbejdelse.
- har holdt gæsteforelæsnings juni 1987, Department of Applied Economics, University of Cambridge: »What has happened to the Scandinavian Model?«.
- har holdt gæsteforelæsnings i november 1987 på AUC og RUC: »Hvad skete der egentlig i Wall Street?«.
- har holdt gæsteforelæsnings i december 1987 på RUC: »Macro-økonomi og industripolitik«.
- var inviteret som »discussant« ved ISLM-konferencen, AUC, sept. 1987.
- har redigeret et temanummer i Samfundsøkonomen: »Økonomisk Politik igennem 50 år«, årgang 4, 1986/7.
- har redigeret et temanummer af Politica: »Økonomisk Politik«, årgang 19, nr. 2, 1987.

Jens Lunde

- har været formand for to bedømmelsesudvalg vedrørende eksterne lektorater.
- har sammen med Henrik Christoffersen haft et dagprogram om John Winther-udvalgets betænkning ved Boligselskabernes Landsforenings 9. kreds' weekend-konference 10.-12. april 1987.
- har holdt foredraget: »Da risikoelskeren lærte at købe ejerbolig – sandfærdige træk fra det virkelige marked« på Dansk Ejendomsmæglerforenings vinterstævne, 23. jan. 1987.
- har holdt foredraget: »Kartoffelkurens virkning på boligmarkedet« i Kreditforeningen Danmarks gruppe for privat boligbyggeri ved repræsentantskabsmødet, 5. marts 1987.
- har holdt foredraget: »Bedre Belåning – Bedre Boligforhold« ved Københavns Ejendomsmæglerforenings medlemsmøde den 28. okt. 1987.

Johannes Mouritsen

- er fagkoordinator for cand.merc.- og cand.merc.aud.-studiet.
- har været formand for et bedømmelsesudvalg vedrørende en lektorbedømmelse ved Institut for Finansiering.
- har været medlem af et bedømmelsesudvalg vedrørende en adjunktstilling ved Institut for Regnskabsvæsen og Økonomistyring.
- har været formand for et bedømmelsesudvalg vedrørende eksternt lektorat ved Institut for Finansiering, formand for bedømmelsesudvalg vedrørende et adjunktur, formand for bedømmelsesudvalg vedrørende lektorbedømmelse, medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende adjunktstilling samt medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende Tietgenprisopgave.

har bl.a. holdt foredrag om

- børsreformen i Foreningen af Yngre Revisorer,
- investeringsplanlægning i Produktionsteknisk Forening
- futures og optioner i Nationalbanken og i nogle pengeinstitutter.
- har været gæsteforelæser om finansieringsteori på Lunds Universitet.
- har været medlem af Københavns Fondsbørs' arbejdsgruppe vedrørende etablering af et dansk børsmarked for futures og optioner.
- har sammen med Niels Chr. Nielsen medvirket ved arrangementet af et 5 ugers internat-kursus for medarbejdere i den finansielle sektor, afholdt af Den Danske Finansanalytikerforening i sommermånederne 1987.

Michael Møller

- er medlem af et udvalg vedrørende beskatning af optioner og futures.
- har holdt en række foredrag vedrørende udviklingen på de finansielle markeder.

Niels Chr. Nielsen

- er medlem af Nordisk Økonomisk Forskningsråd.
- er associate editor ved Scandinavian Journal of Economics.
- er medlem af det af skatteministeren nedsatte Skattelovråd.
- er formand for det af skatteministeren nedsatte udvalg til vurdering af formueskatten.
- er i færd med at lave en énmandsudredning til boligministeren vedrørende reglerne for erhvervslejemål
- er medlem af Energirådet (Rådet for energiplanlægning og -forskning).
- har været medlem af følgende bedømmelsesudvalg:

- lektorat i Finansiering ved HHK.
- kandidatstipendium i Regnskabsvæsen, HHK.
- adjunktbedømmelse i Regnskabsvæsen ved HHK.
- lektorbedømmelse ved RUC.
- professorat i Udviklingsøkonomi ved Handelshøjskolen i Stockholm.
- professorat i Nationaløkonomi med særlig henblik kapitalmarkedsanalyse ved Uppsala Universitetet.
- professorat i Nationaløkonomi med særlig henblik på monetær og finansiell økonomi ved Lunds Universitet.
- har præsenteret et papir om realrentebeskatning på konferencen om »Nordiske skattereformer«, afholdt af Nordisk Økonomisk Forskningsråd i Rønne, juni 1987
- har sammen med Johannes Mouritsen medvirket ved arrangementet af et 5 ugers internat-kursus for medarbejdere i den finansielle sektor, afholdt af Den Danske Finansanalytikerforening i sommermånederne 1987.
- medlem af konsistorium og konsistoriums budget- og forretningsudvalg.

Bjørn Roepstorff

- har i perioden 1.1-31.12.87 været formand for studienævnet for HD 2. del, Finansiering og Kreditvæsen.

Niels Henrik Lehde Pedersen

- har deltaget i Nordisk forskerkursus i Økonometri i Oslo fra d. 10.8.-21.8.87, arrangeret af Nordisk Forskningsråd.
- har deltaget i kurset: »Nyre Økonometri«, Århus Universitet, efteråret 1987, som en del af Forskerakademiets forskeruddannelsesprogram.

Sammen med Nationalekonomiska Institutionen, Lunds Universitet, og stiftelsen Forum för Rättsekonomi har Institut for Finansiering arrangeret en konference om brancheglidning på de finansielle markeder (»Marknaden för kombinerade bank- og försäkringstjänster, nu och i framtiden») i København d. 26.-27.8.86.

6. Gæsteforelæsninger m.v.

Instituttet har i beretningsperioden har besøg af Jerry Cockley, City of London Polytechnic, og professor Wynne Godley, University of Cambridge, der begge holdt gæsteforelæsninger.

Lektor Leif Hasager erhvervede den 2. april 1987 den statsvidenskabelige licentiatgrad med afhandlingen »National Economic Planning«.

Michael Møller og Niels Chr. Nielsen har med bogen »Overskudsdelingens samfundsøkonomiske konsekvenser« fået tildelt 1. prisen i en af Rockwool-Fonden udskrevet priskonkurrence.

Den Danske Bankforening har to gange i perioden inviteret instituttets lærere og cand.merc.-studerende til heldags-seminar om aktuelle emner vedrørende penge- og kapitalmarkedet.

H. Institut for Informatik og Økonomistyring

1. Oprettelse og formål

Instituttet blev oprettet i januar 1985 som en tværfaglig integration af medarbejdere fra højskolens regnskabsinstitut og informationsforskningscenter. Instituttet omfattede ved starten 8 medarbejdere fra Institut for Regnskabsvæsen (Økonomistyringsgruppen) og 2 medarbejdere fra Informationsforskningsafdelingen. Institutoprettelsen er led i højskolens ønske om at styrke forskningen i anvendelsen af informationsteknologi i organisationer.

Instituttet har som mål at bidrage til konstruktiv kritik og fornyelse af forskningen vedrørende information (herunder regnskabsinformation), styringsprocesser og systemudviklingen inden for et relativt bredt tværfagligt og metodemæssigt forskningsfelt. Som specielle særpræg ved denne forskning kan nævnes:

- fagkritisk forskning i informationsteoriens, systemteoriens og regnskabsvæsenets grundvidenskabelige angrebsvinkler, paradigmer og virkelighedsantagelser
- empirisk baseret forskning af styringsprocesser, leder- og styringsroller og informations- og teknologianvendelse m.v., f.eks. set i magt- og kulturteoretiske perspektiver
- model- og metodeudvikling på områder, hvor der i samfundet og erhvervslivet opleves at være et stort behov for udvikling og støtte, f.eks. inden for offentlig styring, styring af mindre virksomheder, styring af store komplekse virksomhedssammenslutninger, styring af virksomheder i krise, styring af udviklings- og servicefunktioner, udvikling af modeller og metoder til analyse af komplekse systemer, vurdering af virksomheders totale edb-behov, simulering af konsekvenser af nye skatteregler etc.

Forskningsområderne har tværfaglige relationer til områder som f.eks. ledelseslære, systemteori, organisationsteori, arbejds sociologi, regnskabsvæsen, datalogi og skatteret.

Det er karakteristisk for en stor del af instituttets forskning, at den i vid udstrækning er empirisk funderet ud fra en erkendelse af, at de normative modeller for styring, databehandling og systemudvikling må tilpasses de arbejdsbetingelser, som gør sig gældende i virksomhedspraksis. Instituttets tværfaglige forskningsområde har en naturlig overlappning til en række andre forskningsinstitutter ved højskolen. Sammenlignet med Institut for Regnskabsvæsen og Økonomistyring er instituttets forskning i højere grad baseret på organisations- og ledelsesteori end på driftsøkonomi og finansieringsteori.

Sammenlignet med Institut for Anvendt Datalogi og Systemvidenskab er instituttets forskning i højere grad orienteret mod informationsaspekter og menneskers system- og informationsanvendelse end mod datalogiske og edb-tekniske aspekter.

Institut for Informatik og Økonomistyring har stået for udviklingen af et nyt HD-studium ved HHK. Studiets navn er efter mange forhandlinger foreløbig blevet HD i Regnskabsvæsen (Informatik- og Økonomistyringslinien). Etableringen af studiet må ses som en direkte følge af opfordringer fra erhvervslivets og Undervisningsministeriets side om at styrke de datalogiske og informatiske uddannelser. Studiet er karakteristisk ved, at det integrerer en række fagdiscipliner – økonomistyring, informatik og organisations- og ledelsesteori – på en måde, som gør de forskellige modeller og metoder mere anvendelige til løsning af praktiske styrings- og informationsproblemer i virksomheder. Studiet udgør såvel en faglig som pædagogisk nyudvikling, idet bl.a. fagintegration, projektorienteret undervisning, anvendelsen af edb-teknologi i undervisningen, opdelingen i frivillige og obligatoriske hjælpefag samt valgfag generelt er nye elementer i HD-uddannelserne. Der er p.t. ca. 230 studerende fordelt på 2 årgange.

2. Medarbejdere

Professor: Lic.merc. Niels Bjørn Andersen (fra 1.4.87).

Lektorer med forskningspligt: Ekon.dr. Per Flensburg; civilingeniør Paul Lindgreen; cand.merc. Preben Melander; akademiingeniør Jørgen Meyer; cand.merc. Jan Mouritsen; cand.merc. Ulrik Gorm Møller; lic.merc. Peter Neergaard; lic.techn. Leif Block Rasmussen; akademiingeniør Jens Schou-Christensen; lic.merc. Jens Aaris Thisted; lic.techn. Thomas Skousen (til 31.12.86).

Adjunkter med forskningspligt: Cand.merc. John Christiansen; lic.merc. Hanne Foss Hansen (fra 1.6.87).

Kandidatstipendiater: Cand.psyk. Lars Ginnerup; cand.merc. Dian Kjærgaard (gæsteforsker).

Projektmedarbejdere: Advokat, cand.scient.adm. Torben W. Lund (til 31.10.86); cand.scient.adm. Anne Marie Andersen (1.6.87-30.6.88); cand.interpret. Gertrud Krarup (fra 1.4.87); cand.mag. Kirsten Thomsen (til 31.1.87); cand.scient.adm. Majbritt Olsen (fra 15.2.87); Jens Qvist Thomassen (til 31.12.86); bankass. Niels Østergaard Hansen (fra 1.2.87); cand.merc. Jørgen Kirk Andersen (fra 1.9.87); stud.mag.scient. Lene Christiansen; stud.merc.dat. Benedikte Due Thomsen; stud.merc. Jørgen Hansen (fra 1.6.87); stud.merc. Hans Laurits Nielsen (fra 1.6.87); cand.merc. Peter Skærbæk (fra 1.6.87).

Eksterne lektorer: Inge Borch, HD; cand.merc. Per Christensen; Stig Nygaard Hansen, HA; cand.merc. Vibeke Høeg; Finn Larsen, HD; Niels Chr. Linsaa, HD; merkonom, journalist, stud.scient.adm. Jørn Holm Pedersen; cand.scient. Ole Monrad; cand.polit. Steen Neerstrand (til 31.8.87); akademiingeniør Jens Øjvind Nielsen; Mogens Ove Nielsen, HD; cand.merc. Steen Rem (fra 1.3.87); cand.polit. Aage Melbye (fra 1.3.87); cand.tec.soc. Lars Bo Pedersen; Ib Lunde Rasmussen; lic.techn. Thomas Skousen (fra 1.1.87).

Gæsteprofessorer og andre gæster ved instituttet: mag.scient.soc. Jon Sundbo, Roskilde Universitetscenter; professor Hans Jürgen Oppeland, Erasmus Universiteit, Rotterdam, Holland; professor Salvatore Belardo, State University of New York, Albany, USA (fra 1.7.87-31.12.87).

Undervisningsassistenter: Ria Andersen; Hans Ole Andreasen; Niels Dam; H.P. Hansen; Frank Heiberg; Ove Höilund; Torben Jensen; Christian Jespersen; Morten Kamper; Lars Lønberg; Anne Marie Blixenkroner-Møller; Sejer Pedersen; Rene Plambæk; Kjeld Poulsen; Helge Scherlund; Peter Skærbæk; Flemming Strange; Eskil Tybirk, Ingelise Wibe.

Sekretærer: Birthe Beckmann, Vibeke Brøndum (orlov fra 1.6.86); Jeanett Dupont (til 1.10.87); Lise Hansen (til 1.11.86); Lone Krabbe (til 1.3.87); Jane Utthenthal Meyer (orlov fra 1.8.87); Karen Jack Petersen; Bente Wagner Jensen (fra 1.5.87); Marianne Andersen (fra 1.8.87); Henriette Hansen (fra 1.8.87).

3. Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Jens Aaris Thisted (til 31.7.87); John Christiansen (fra 1.8.87).

Formand for institutrådet: Jens Aaris Thisted (til 31.7.87); John Christiansen (fra 1.8.87).

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere og sekretærer samt af følgende studerende: Bo Johansen; Kjersti Engelstad; Hans Henrik T. Ohlson (Moderate Studenter); Helle Kofod; Katrine Harning; Allan Rasmussen; Lene Knudsen; Morten Vendelø; Marianne Marholt (DSR).

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder

Niels Bjørn-Andersen har først og fremmest bidraget til afslutningen af det store ESPRIT projekt »Functional Requirement of Office Systems«. Formålet med projektet er at udvikle metoder og værktøjer til behovsanalyse og alternativvurdering af kontorsystemer. Projektet har haft et omfang af 40-50 forskerårsværk.

Niels Bjørn-Andersen har endvidere været gæsteproffesor ved Department of Information and Computer Science, University of California, Irvine i perioden 1. januar til 15. juni 1987. Dette ophold blev i første række brugt til studier af avancerede kontorsystemanvendelser.

Publikationer:

- »Policies and Practical Measures for Increasing Productivity in Public Administration through the Use of Information Technologies« i »Role of Information Technologies«, International Development Research Center, MR158e, Canada, 1987.
- »Power over Users: Its Exercise by Systems Professionals« med Lynne Markus, Communications of the ACM, juni 1987, Vol 30, nr. 6, pp. 498-504.
- »Functional Analysis of Office Requirement: A Multiperspective Approach« med G. Schafer, R. Hirschheim, M. Harper, R. Hansjee og M. Donke. Publiceres af Wiley, primo 1988.
- »A Postmodernistic Essay on Technology Assessment« publiceres i Niels Bjørn Andersen & Gordon Davis: »Information Systems Assessment«, North-Holland 1988.
- »Conference Overview – Information Systems Development of Human Progress in Organizations«, publiceres i H. Klein (red.), North Holland, 1988.

John Christiansen har i den forløbne periode arbejdet på afslutningen af sin licentiatafhandling, som indleveres i januar 1988. Afhandlingen er en videreudvikling af den Tietgenprisbelønnede afhandling fra 1985. Afhandlingen indeholder dels en udvikling af en teoriramme til forståelse af implementering i løst koblede organisationsfelter, og dels en analyse af data fra et longitudinalt studie i en innovativ virksomhed. Fokus for afhandlingen er implementeringen af projektstyringssystemer, som strækker sig over en periode på 6 år i den analyserede virksomhed.

- John Christiansen har desuden sammen med Hanne Foss Hansen og Lene Christiansen arbejdet videre på projekt »Effektiv Forskning«, som beskæftiger sig med teoriudvikling til forståelse af effektivitetsbegrebet og beskrivelse af forskningsorganisationer. Projektet er delvist finansieret af SSF og SHF. Der arbejdes herunder på udvikling af en teoriramme til klassificering og analyse af forskellige metoder til vurdering af forskningsorganisationers organisatoriske effektivitet. Herunder en analyse af de evalueringer af forskning der er foretaget i de nordiske lande, specielt inden for samfundsvidenskab og humaniora. Projekt »effektiv forskning« indsamler desuden data, som skal bruges til en kortlægning af flere danske forskningsorganisationer, herunder skal det forsøges belyst om effektivitetsvurderinger kan bruges som led i forskningsorganisationers udvikling af selvforståelse og organisationsudvikling.

- På Nordisk Sociologkongres i Tammerfors (21.-23. august 1987) har John Christiansen holdt et indlæg med titlen »Evaluation of Evaluations on Research in the Nordic Countries« i arbejdsgruppen for videnskabssociologi.

John Christiansen har stået for den praktiske tilrettelæggelse af en konference for 25 forskere fra Norden med titlen: »Evaluation of Research. A sociological and psychological view on evaluation of research«, som blev afholdt den 21. og 22. september 1987.

Hanne Foss Hansen og Bo Jacobsen fra Københavns Universitet har medvirket ved udarbejdelsen af programmet for konferencen, der blev finansieret af fællesinitiativet for forskningsevaluering under Statens humanistiske Forskningsråd og Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd. På konferencen holdt John Christiansen et indlæg med titlen: »Evaluation of Evaluations in the Nordic Countries. Possibilities and Problems«.

Per Flensburg har i den forløbne periode publiceret følgende:

- »Systemutveckling med människan i centrum«, Studentlitteratur, Lund.

Kompendier:

- »Kompendium i experimentell systemutveckling«.

Artiklar:

- »Experimentell systemutveckling. Bakgrund, förutsättningar och användningsområdet«, att publiceras i Melander (red.): »Økonomistyring og Informatik«, Civiløkonomernes Forlag.

- »A Demonstration of the Relationship Between Quality of Work and Information Systems i Sandström«, Nissen (red.): »Quality of Work versus Quality of Information Systems«, report from the ninth scandinavian research seminar on systemeering, Lund, 1986.

- »Användarutvecklade datasystem - konstruktion, typer och effekter i Riksdataförbundet: Vägen till bättre informationssystem går via användarmedverkan«.

Övrigt:

- Planering av ett större forskningsprojekt kring användarutvecklade operativa datasystem.

Lars Ginnerup er blandt initiativtagerne til fortløbende lic.seminarrække om Beslutningsstøttesystemer (med tværfaglig skandinavisk deltagelse). Medansvarlig i udviklingen af det nye cand.merc./HD-IØ/MBA fag: »Styring af virksomhedens informationsressourcer«. Desuden medansvarlig for studieudvikling på HD-IØ fagene »Teorikritik« og »Konsulentlære«. Aktivt involveret i FASTs strategiske fremstød for en europæisk »cognitive science«. Forsknings samarbejde med Wilson Learning (U.K.) om evaluering og videreudvikling af The Innovator: »a series of group creative thinking tools for strategic business applications«. Doctoral Fellow 1987 (Society for Information Management; International Conference on Information Systems, Pittsburgh).

Publikationer:

- »The Managing of Cognitive Capacity in Future Organizations: Towards Enhanced Communicative Competence and Distributed Model-Power«. Invited paper for Programme FAST of the Commission of the European Communities, Cognitive Science network activity. First draft, april 1987 (medforfatter: Niels Bjørn-Andersen).

- »Basic Research Needs in Human-Computer Interaction; a Review«. To appear in: Journal of Man-Machine Studies, 1988. (medforfattere: Bjørn-Andersen, Cerri, de Montmolin, Green, Rasmussen & van der Veer).

- »Beslutningskonferencer – under anvendelse af ny præferenceteknologi og proceskonsultation«. Økonomistyring & Informatik, (årgang 2) pp. 5-19. København: Civiløkonomernes Forlag a/s (FDC). Okt. 1987.
- »Strategic Opportunities for Group Decision Support Systems. An Ideascape Based on a Case Study«. Invited paper for 1987 ICIS Doctoral Consortium, Pittsburgh, December 1987.
- »The Support of Cognitive Capacity in Future Organizations: Towards Enhanced Communicative Competence and Cooperative Problem-Structuring Capability. Invited paper for Programme FAST of the Commission of the European Communities«, Cognitive Science network activity. Second draft, September 1987. To be published by Erlbaum together with all other invited papers from the Cognitive Science network activity, Spring 1988. (medforfatter: Niels Bjørn Andersen)
- »Netværktøj – Tidens løsen?« Kræmmerhuset nr. 9, 1987.
- »Information Resources Management – i rendyrket strategisk perspektiv«. Under udarbejdelse. Publiceret i Økonomistyring & Informatik, foråret 1988.-
- »Kreative perspektiver på strategisk ledelse under anvendelse af The Innovator«. Bidrag til forskningsrapport om beslutningsstøttesystemer red. af Bjarne Kohl. Under udarbejdelse.
- »Om forskydeligheden af subjekt-objekt grænsefladen. En videnskabsteoretisk tegneserie«. Under udarbejdelse.
- »Konsulentrollen i 90'erne – Ridder, væbner eller hofnar?« Kronik. Under udarbejdelse. (medforfatter: Bjarne Kohl).
- »Den utrolige, men sandfærdige historie om Fernando Flores og The Coordinator System«. Kronik. Under udarbejdelse (medforfattere: Find Findsen & Jean Grandjean).

Hanne Foss Hansen har afsluttet FORSTYR-projektet, et projekt om organisering og styring af forskningsorganisationer, med publicering af en viderebearbejdning af den licentiat-afhandling, som tidligere er udarbejdet inden for området.

Interessen for forskningsorganisationer er videreført i et projekt om forskningsevaluering forstået som vurdering af organisatorisk effektivitet i forskningsorganisationer. Projektet, som delvist er finansieret af Statens Samfundsvidenskabelige og Statens Humanistiske Forskningsråd, gennemføres i samarbejde med John Christiansen og Lene Christiansen.

Endelig deltager Hanne Foss Hansen i et større tværfagligt projekt vedrørende organisation, ledelse og økonomistyring i offentlige, serviceproducerende organisationer. Dette projekt gennemføres på Center for offentlig organisation og styring (COS). COS er et forskningscenter oprettet i samarbejde mellem forskere på Handelshøjskolen, Københavns Universitet samt Roskilde Universitetscenter. Fra årsskiftet 87/88 er Hanne Foss Hansen udlånt til COS, hvor hun skal fungere som centerbestyrer. Hanne Foss Hansen har haft barselsorlov fra 4. maj – 30. september 1987.

Publikationer:

- »Forskningsevaluering og forskningspolitik«, Økonomi og Politik, 59. årgang 1985-86, nr. 3 (257-268). Artikel udarbejdet sammen med Ria Andersen.
- »Økonomistyring i mindre virksomheder: Bogholderi, intuition eller både – og?« i Peter Neergaard (red.): »Økonomisk styring i mindre virksomheder. En bog for rådgivere«. København: Civiløkonomernes Forlag, 1986 (123-137). Artikel udarbejdet sammen med Jan Mouritsen.

- »Mintzberg's konfigurationer og økonomistyring«. København: Samfundslitteratur, 1987. Artikelsamling redigeret sammen med Peter Neergaard.
- »Effective research – A projekt concerning the development of evaluation methodology. With special reference to the humanities and the social sciences« in: »Evaluation of Research«. Nordic Experiences. Nordic Science Policy Council FPR-publication No. 5, NORD 1987:30.
- »Control and organization of research: A case study of research organization in Denmark«. Paper prepared for the international conference organized by UHÅ: »Higher Education«: Creativity, Legitimation and System Transformation, June 1-5, 1987, Sweden.
- »Udviklingstendenser i dansk forskningspolitik. På vej mod bureaukrati og marked«. Uddannelse, nr. 9, november 1986.
- »Når vi bliver målt og vejet«. Nyt fra SSF, nr. 4, 1987.
- »Organisering og styring af forskning: En introduktion til forskning om forskning«. Bog under publicering på forlaget Nyt fra Samfundsvidenskaberne.
- »Research organizations under change: Can evaluation of research be a means to organizational development?« Paper prepared for the conference »Evaluation of research. With special reference to the social sciences and the humanities. Schæffergården, Copenhagen, 21.-22. september 1987.

Dian Kjærgaard er ved at afslutte licentiatprojektet »Beslutningsstøtte og læreprocesser«. En afhandling er blevet indleveret til bedømmelse. Flere artikler er under udarbejdelse eller udgivelse.

Sammen med Lars Ginnerup og Niels Bjørn-Andersen arbejder Dian Kjærgaard henimod etablering af et beslutningsstøtteværksted, som kan danne rammen om en række nylig begyndte og planlagte forskningsprojekter om anvendelse af nyere former for beslutningsstøtte – bl.a. i grupper. Projekterne indebærer et samarbejde med forskere fra Institut for Anvendt Datalogi og Systemvidenskab (DASY – specielt i forbindelse med forskningsteamet »kognitive systemer«), med konsulenter fra nogle private firmaer (bl.a. med støtte fra Teknologistyrelsen) og med forskere fra et antal institutter i England og Norge. Som led i udviklingsarbejdet har hun været på en studierejse, 18.-22. maj 1987 (sammen med Lars Ginnerup, Bjarne Kohl og Søren Borch) til London School of Economics: Decision Analysis Unit; London School of Economics: Information Systems Group; University of Bath: Strategic Decision Support Research Unit; International Center for Information Technology; Wilson Learning.

Publikationer:

- »What is Knowledge? And What is Management Support?« Publications from the Department of Management, Odense Universitet: No. 3/1987
- »A Political-Cognitive View of Knowledge-Based Management Support«. Under udgivelse i Knowledge-Based Management Support Systems, Ed. Georg Doukidis, Frank Land and Gordon Miller. London: Ellis Horwood.
- sammen med Søren Borch: »Beslutnings-Støtte-Systemer: En sproglig ramme til afgrænsning af BSS-begreberne«. Økonomistyring og Informatik, Årgang 2 (12986/87), nr. 3: 97-133, Oktober 1986.
- sammen med Lars Ginnerup, Bjarne Kohl & Søren Borch: »Beslutningskonferencer – under anvendelse af proceskonsultation og ny præferenceteknologi«; »En opskrift på bedre

beslutninger: 3 eksempler på nye ledelsværktøjer«. Økonomistyring og Informatik, Årgang 3 (1987/88), nr. 2: 47-74, Oktober 1987.

Paul Lindgreen har fortsat udviklingen og præciseringen af et formaliseret systembeskrivelsesprog SMART. Dette er baseret på den tidligere opstillede generelle model for systemer i form af afgrænsede dele af organisationer. Systemsproget tillader fuldstændig og præcis beskrivelse af alle reproducerbare funktioner i disse systemer samt af systemernes interaktion med omgivelserne. Udviklingen af sproget sker målrettet mod, at det kan indgå som en integreret del af »Systemørens arbejdsplads«, dvs. et datamatisk hjælpesystem til at understøtte det daglige arbejde i et systemudviklingsprog. I forbindelse hermed er lavet et udkast til et sådant system ligeledes kaldet SMART (System Modelling And Registration Tool). Arbejdet med systemsproget vil derfor i de kommende år i høj grad blive påvirket af systemørens arbejdsformer og mulighederne i et sådant hjælpesystem.

Publikationer:

- »Entities from a Systems Point of View«. Paper præsenteret på 5th International Conference on Entity-Relationship Approach, Dijon, Frankrig nov. 1986. Publiceret af North Holland Publishing Company, 1987.
- »Information – the Key Concept between Knowledge and Data« Paper indsendt til præsentation på 13. internationale konference om »Very Large Data Bases« sept. 1987 (ej accepteret)
- »Systemopfattelse og Systemmodel«. Forelæsningsnoter til Informatik I. HHK i kommission hos Samfundslitteratur Juli/Sept 1987 43 + 50 sider.
- »Systembeskrivelse – en SMART måde«. Forelæsningsnoter til Informatik I, hefte 1 og 2. HHK i kommission hos Samfundslitteratur juli/sept. 1987. 43 + 50 sider.
- »Organic Systems or Information Systems« og »Fragments of the Organic System View«. Position paper præsenteret på et møde i »FRISCO« task-gruppen okt. 1987. (Se andre aktiviteter).

Preben Melander har arbejdet på forskningsprojektet SOLIN (Studier af Offentlige Organisationer og Lederes Styringsprocesser og Informationsanvendelse), som retter sig mod en forståelse af økonomistyringsadfærd og informationsanvendelsesnormer set i et sociologisk og politologisk perspektiv. Projektet har i 1986/87 omfattet casestudier af 5 offentlige institutioner, der er forskellige bl.a. hvad angår markedsforhold, professionaliseringsgrad og politisk opmærksomhed. I casene er økonomistyringsadfærden og informationsanvendelsen vurderet på baggrund af ledernes subjektive fokusering på enhedens eksterne relationer og interne økonomiproblemer. Herunder er reaktionerne på relevante eksterne moderniserings- og styringstiltag studeret med henblik på en vurdering af styringseffekt og fornyelsespotentialer. Projektet har været startfinansieret af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd og er fra medio 1987 til ultimo 1988 finansieret af COS-centeret.

Preben Melander har sammen med forskere fra Institut for Organisation og Arbejdssociologi og Institut for Samfundsfag og Forvaltning ved Københavns Universitet oprettet et nyt tværinstitutligt forskningscenter COS (Center for Offentlig Organisation og Styring), som foreløbigt er finansieret for 5 år af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

Centret skal iværksætte og støtte ny forskning på området samt varetage forskningsformidling til såvel forsker- som brugersamfundet. Institut for Informatik og Økonomistyring forventer gennem deltagelse i dette center at skabe et innovativt tværfagligt forskningsinitiativ,

som vil kunne skabe nye teoretiske perspektiver for forskningen inden for områder som økonomistyring, styringsadfærd, informationsanvendelse, effektivitets- og produktivitetsvurdering, samt styringsimplementering.

Publikationer:

- »Styringsprocesser og informationsanvendelse i offentlige organisationer set i et socialt politisk og organisationskulturelt perspektiv«, (Upubliceret afhandling, 376 sider).
- »Økonomistyring i den offentlige sektor – høje idealer, svage signaler og begrænsede potentialer«. Artikel i tidsskriftet »Politica« nr. 4, 1987. (20 sider)
- »Økonomistyring i Det kgl. Teater«. (Internt forskningsnotat).
- »Økonomiafdelingens rolle og identitet set i et ledelsesteoretisk perspektiv«. Artikel i tidsskriftet »Økonomistyring og Informatik«. nr. 2. 1986/87.
- Oplæg til survey-undersøgelse m.h.p. evaluering af budgetreformen og SØS-konceptet. COS-centeret efterår 1987.

Jørgen Meyer har i samarbejde med Jens Schou-Christensen samt medarbejdere fra Administrationsdepartementet, Schøbel & Marholt og Håndværksrådet gennemført en undersøgelse af databasesprogs egnethed til løsning af mindre administrative informationsbehandlingsopgaver i brugermiljøer. I 1987 har projektet koncentreret sig om »énbruger« løsninger, men det vil i 1988 blive udvidet til også at omfatte flerbrugersystemer.

På modelbygningsområdet har Jørgen Meyer fortsat det i 1986 påbegyndte forskningsarbejde. Arbejdet har i 1987 dels omfattet eksperimenter med relativt komplekse modelstrukturer, og dels udvikling af et nyt lærebogsmateriale inden for området.

Publikationer:

- »Rapport om Brugersprog 87« med Jens Schou-Christensen m.fl. Udgivet af Schøbel & Marholt, maj 1987.
- »Beslutningsstøtte i virksomhedsperspektiv«. Økonomistyring og Informatik, 1986/5.
- »Økonomistyring med SuperCalC4 – grundbog«. Munksgaard, 1987
- »Økonomistyring med SuperCalC4 – arbejdsbog«. Munksgaard, 1987.

Jan Mouritsen har arbejdet med et større empirisk projekt vedrørende økonomisystemets rolle(r) i internationale organisationer, hvor der findes en »stærk« organisationskultur. Han har i løbet af året indleveret en afhandling om emnet.

Publikationer:

- »Anvendelse af ekspertsystemer i virksomhedens økonomistyring«, artikel i Praktisk Økonomi (1987, nr. 3, s. 126-132).
- »The Social Significance of Accounts« (Forskningsafhandling, IIØ, 1987)
- »Kirkegaard's Rebus og regnskabsvæsenets væsen« (IIØ, 1987)
- »Økonomistyring og anvendelse af kvantitative metoder« (Studiemateriale, HD, IØ, 1987). Medforfattere Jørgen Meyer og Ulrik Gorm Møller.
- »Økonomistyring og organisationskultur: Om regnskabers kontekstualitet«. Artikel i Ledelse & Erhvervsøkonomi, 1987.
- »Økonomistyring i mindre virksomheder: Bogholderi, intuition eller både-og?« En analyse af styringsformer og styringsmidler i mindre virksomheder samt påpejning af konsekvenser for økonomisk rådgivning. (Medforfatter: Hanne Foss Hansen). Artikel i Peter Neergaard (red.) »Økonomisk styring i mindre virksomheder. En bog for rådgivere«. Civi-løkonomernes Forlag 1986.

- »Økonomistyring i den simple struktur: Muligheder og problemer«. (Medforfatter: Hanne Foss Hansen) Artikel i H. Foss Hansen & Peter Neergaard (red.) »Mintzbergs konfigurationer og økonomistyring«, 1987.
- »Management Control and Worker Resistance in the Coal Board: Financial Controls in the Labour Process«. (Medforfattere: T. Hopper, D. Cooper, T. Lowe og T. Capps) Artikel i D. Knights & H. Willmott: »Managing The Labour Process, Aldershot«, 1986.
- »Centrale kvantitative metoder i økonomistyringen: Henimod bedre planlægning og budgettering«. IIØ, 1986.
- »Ekspertsystemer i økonomistyringen: På vej mod nye udfordringer for økonomifolk«. IIØ, 1987.
- »Det styringsorienterede og det situationsbetingede regnskabsvæsen: To perspektiver på udformningen af økonomistyringen«. Artikel i Økonomistyring og Informatik, forv. 1987.
- »Accounting, Visibility and the Dialectic of Control: Accounting Practices in an International Corporation«. Paper til EEA konference, London 1987.

Ulrik Gorm Møller har fortsat arbejdet med at vurdere skattereformens konsekvenser. Problemstillingen om anvendelse af virksomhedsskatteordningen contra beskatning efter selskabsskatte reglerne, ved at drive virksomheden i selskabsform, har været analyseret. Resultaterne har dannet grundlag for flere artikler samt debat i dagbladet Børsen, jfr. nedenfor under punktet: Publikationer.

Ulrik Gorm Møller har i samarbejde med statsaut. revisor Svend Vedde omskrevet og ajourført bogen om skattemæssige afskrivninger og særlig indkomst. Bogen foreligger nu i 4. udgave.

Ulrik Gorm Møller har arbejdet med at skrive om investeringsplanlægning med særlig hensyntagen til skattefaktoren. Tillige arbejder Ulrik Gorm Møller med at skrive om forskelle mellem årsregnskaber og skatteregnskaber. Begge dele skal anvendes som lærebogsmateriale og foreligger færdiggjort primo 1988.

Ulrik Gorm Møller har påbegyndt arbejdet med at skrive en bog om skatterådgivning.

Publikationer:

- »Skattemæssige afskrivninger og særlig indkomst m.v. Tekstdel«. Samfundslitteratur 1987 (medforfatter: Svend Vedde).
- »Skattereformen (virksomhedsordningens) betydning for de mindre virksomheder« i Peter Neergaard (Red.): »Økonomisk styring i mindre virksomheder«. Civiløkonomernes Forlag. December 1986.
- »Ny lov får kun effekt for de liberale erhverv«. Dagbladet Børsen, 29. aug. 1986.
- »Virksomhedsskatteoven – ikke altid fordelagtigst« i Sparekassen nr. 11, november 1987.

Peter Neergaard har som redaktør arbejdet på bogen »Økonomisk styring i mindre virksomheder«. Bogens målgruppe er de økonomiske rådgivere af mindre virksomheder. Undervisningen på de økonomiske studier sigter i meget høj grad på problemstillinger i større virksomheder. Bogen søger derfor at diskutere økonomisk styring ud fra de præmisser om bl.a. viden og engagement i økonomisk styring og tænkning, der eksisterer i den mindre virksomhed. Der behandles bl.a. følgende emner: årsregnskabet som styringsmiddel, årsregnskaber tilpasset den mindre virksomhed, revisor som det offentliges garant og som konsulent, alternative styringsformer, edb i den mindre virksomhed og skattereformens betyd-

ning for disse. Bogen er et resultat af et samarbejde mellem forskere på flere af højskolens institutter samt Dian Kjærgaard fra Odense Universitet. Peter Neergaard er forfatter til 5 og medforfatter til 3 af bogens kapitler. Bogen er udkommet i januar 1987.

Peter Neergaard har igangsat et forskningsprojekt med titlen »Situationsbetinget Økonomistyring« (SØS-projektet). Projektet er blevet til i et samarbejde med Teknologisk Institut, Tåstrup, der finansierer deltagelse af 2 projektmedarbejdere. Projektets første rapport forventes færdig i sommeren 1988.

Formålet med projektet er:

1. At afprøve i hvilken udstrækning virksomhedernes styrings- og kontrolsystemer kan forklares ved situationsbetinget teori. Dvs. kan forklares ved hjælp af omgivelser, organisationsstruktur, lederstil og teknologi.
2. Afprøve de enkelte situationsfaktors forklaringsværdi.
3. Undersøge hvori andre teoriområder – f.eks. kultur- og magtteori – bedre forklarer forekomsten af styrings- og kontrolsystemer.
4. Afprøve forskellige teoretikers definition/udlægning af situationsfaktorerne.

Projektets endemål er at nå frem til et teoretisk fundament for situationsbetinget angrebsvinkel til udvikling af styrings- og kontrolsystemer, subsidiært at forkaste teorien i sin nuværende form og pege på områder for yderligere forskning.

Projektet er empirisk. Der er udvalgt 2×3 virksomheder, der på situationsfaktorerne er rimelig ens. I Mintzbergs terminologi henholdsvis 3 maskinbureaukratier og 3 ad-hoc organisationer. Dataindsamlingen sker ved interviews med 5-8 personer i hver virksomhed. Dataindsamlingen er påbegyndt i november 1987.

Peter Neergaard er fortsat projektleder på det nyetablerede HD-studium i Informatik og Økonomistyring. Der er pt. ca. 230 studerende fordelt på 2 semestre.

Publikationer:

- »Økonomisk styring i mindre virksomheder. En bog for rådgivere« (Red.). 1987. FDC's forlag.
- »Revisor følger med livet igennem«, i Forskningsavisen, marts 1987.
- »Financial Accounting in small firms. Some empirical observations«. Conferencepaper to European Acc. Ass. 10th Congress in London, marts 1987.
- »Mintzberg's konfiguration og økonomistyring«. Samfundslitteratur 1987. (Medforfatter: Hanne Foss Hansen).
- »Edb lever kun sjældent op til forventningerne«. Erhvervsliv, december 1986.
- »Computerlabyrinten«. Børsens Nyhedsmagasin, 1987.
- »Microcomputers in Small Companies. Benefits achieved and Problems Encountered«. København 1988.

Jens Schou-Christensen har arbejdet som redaktør på udgivelsen af et informatikleksikon. Det forberedende arbejde med temaopdeling, leksikonstruktur og udvælgelse af ord er afsluttet, og de enkelte artikler er under udarbejdelse. Bogen forventes at foreligge færdigtrykt ultimo 1987.

Jens Schou-Christensen har deltaget i udarbejdelsen af bogen: »Edb-kontrakter« af Jacob Nørager Nielsen, samt sammen med Jørgen Meyer i bogen: »Brugersprog«, 1987.

Jens Schou-Christensen er i efteråret som projektansvarlig påbegyndt et forskningsprojekt med titlen: »Edb-strategi i mindre virksomheder«. Projektet udvikles i samarbejde med revisionsfirmaet Schöbel & Marholt og ti nordjyske virksomheder. Projektet er finansieret af Teknologirådet.

Teknologistyringsgruppen:

SELFI-projektet: Jon Sundbo (proj.leder), Anne Marie Andersen, Niels Østergård Hansen, Majbritt Olsen.

Projektets formål:

At vurdere de fremtidige konsekvenser af selvbetjeningsteknologien i finanssektoren for:

- finanssektoren og dens virksomheder
- de ansatte i finansvirksomheder
- kunderne
- teknologiproducenter (nye danske produktionsmuligheder)
- samfundet i øvrigt.

At undersøge tendenserne til udvikling af selvbetjeningsteknologi. Herunder vurderes teknologileverandørernes fremtidige produktudviklinger.

At vurdere den fremtidige anvendelse af selvbetjeningsteknologi i den finansielle sektor. Selvbetjeningsudviklingen vurderes i forhold til andre udviklingstendenser f.eks. rådgivning og finansielle supermarkeder.

Metoden i projektet: Denne teknologivurdering er fremtidsrettet.

Derfor anvendes en kombination af forskningsmetoderne delfi-spil, scenarier og konsensuskonference.

Projektet starter med indsamling af erfaringer fra både ind- og udland. På denne baggrund opstilles en række udsagn til et antal eksperter, der udformer deres svar på den fremtidige udvikling (delfi-spil). Formålet er at opstille en enkelt eller flere forskellige fremtidsvurderinger (scenarier). Disse scenarier kan bl.a. danne udgangspunkt for en konference (koncensus), hvor der i fællesskab drøftes de forskellige vurderinger af fremtiden.

Projektet afsluttes med en skriftlig rapport. I øvrigt lægges vægt på en bred formidling, der kan anvendes i handlingsøjemed af alle samfundsinstanser.

Projektet udføres i samarbejde mellem Institut for Samfundsøkonomi og Planlægning, Roskilde Universitetscenter (RUC) og Institut for Informatik og Økonomistyring, Handelshøjskolen i København (HHK). Projektet består af følgende delprojekter:

Delprojekt: nr. 1: Modernisering og strukturudvikling i pengeinstitutter.

Dette arbejdsnotat er dels et referat af den franske økonom Oliver Pastres analyse af strukturudviklingen i finanssektoren i 1980'erne. Og dels en vurdering af analysen i fht. den danske finanssektor.

Nr. 2: Automatbank,

Nr. 3: Hjemmebank,

Nr. 4: Bærbar bank.

Disse 3 arbejdsnotater beskriver hver især teknologisituationer, der er kendetegnet ved, at kunderne betjener sig selv i forbindelse med udførelse og køb af finansielle ydelser.

Nr. 5: Telekommunikation i Frankrig: Minitel.

I dette arbejdsnotat præsenteres baggrund, indhold og udbredelse af det franske telekommunikationssystem, der ofte kaldes Minitel.

Projektperioden: 1. januar 1987 til 30. juni 1988.

Finansiering: Teknologirådet.

Leif Bloch Rasmussen: Stråling fra dataskærme
Projektet gennemføres løbende med henblik på at indsamle og vurdere undersøgelser om helbredsrisici ved arbejde med dataskærme, specielt med udgangspunkt i frygten og faren for skader som følge af elektro-magnetiske felter (såkaldt »strålingsfare«).

Uddannelse i »Kontorautomatisering og Medbestemmelse«: Gertrud Krarup, Jørgen Kirk Andersen og Leif Bloch Rasmussen.

Projektet gennemførtes fra 1.9.87 til 31.12.87 i samarbejde med Institut for Erhvervspraksis med henblik på at opbygge efter- og videreuddannelsesprogrammer i »Kontorautomatisering og Medbestemmelse«. Desuden skulle projektet gennemføre et eksperiment med en sådan uddannelse på Handelshøjskolens sprogafdeling.

Projektet er afsluttet med en kursusmappe samt rapport til Undervisningsministeriet, der også har finansieret projektet.

Medbestemmelse på den teknologiske udvikling: Gertrud Krarup og Leif Bloch Rasmussen.
Projektet gennemføres løbende med henblik på at undersøge og anvende metoder til medbestemmelse for tillidsrepræsentanter og lægmand/-kvinde på den teknologiske udvikling. Som et vigtigt led heri har vi deltaget i HK-Nordisk Samarbejdskomité's projekt om fremtidens Kontor og Handel.

Serviceanalyse af Det administrative Bibliotek:

Torben Lund og Leif Bloch Rasmussen.

Projektet er gennemført som en analyse af det serviceudbud til Centraladministrationen, som Det administrative Bibliotek står for. Herunder er gennemført en strategisk planlægning for bibliotekets fremtid som en del af centraladministrationens samlede informationssystem.

Publikationer:

Leif Bloch Rasmussen:

- »Maskinens magt – og menneskets«, DIF-SAM, 1987
- »Strålingsfare – eller bare elektromagnetiske felter«, TSG, 1986.
- »Fagbevægelsens indsats i Medbestemmelse på den teknologiske udvikling i Danmark«, TSG, 1987.

Leif Bloch Rasmussen & Torben Lund:

- »Serviceanalyse i Det Administrative Bibliotek«, TSG, 1987.

Jens Aaris Thisted har arbejdet videre med strategibegrebet i erhvervsvirksomheder med særlig henblik på styring i foranderlige omgivelser. Især er funktionen eller dysfunktionen af regnskabsorienterede systemer i fokus. Arbejdet har en afsluttet empirisk del, som skal anvendes i en begrebs-orienteret og teori-orienteret behandling.

Endvidere har han arbejdet med regnskabsrapportering på tværs af landegrænserne. Disse frembyder særlige problemer, hvadenten det drejer sig specifikt om styringsorienterede rapporter, hvor forskelle i ledelsesstil viser sig, eller i generelle perioderapporter, hvor forskellen i regnskabsmodel og regnskabsprincipper spiller afgørende ind.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

Niels Bjørn-Andersen

- har fortsat sit arbejde som medlem af redaktionskomiteen for tidsskrifterne »Office, Technology and People«, samt »New Technology, Work and Employment«
- har endvidere fungeret som ekspert for EF-kommissionen i forbindelse med review af ESPRIT projektet »IT-Uptake« og har i øvrigt deltaget i en række ESPRIT møder som foredragsholder og ordstyrer med henblik på en formulering af arbejdsprogrammet for ESPRIT II
- er fortsat dansk repræsentant for IFIPs Technical Committee of »Information Systems« udpeget af de danske edb-organisationer
- har været General Chairman for den internationale konference i Atlanta, Georgia, »Information Systems for Human Progress«.

John Christiansen

- har holdt foredrag på Dansk Dataforenings konference i Odense, 24.-25. november 1987 om projektledelse med titlen: »Implementering og pervertering af projektstyringssystemer«
- har på instituttet stået for tilrettelæggelsen af en seminarrække: »Projects and Research in Informatics and Management Accounting«, som har haft 6 møder i efteråret 1987. Til seminarerne har der i gennemsnit været cirka 15 forskere fra Handelshøjskolen og fra andre institutioner og virksomheder
- har sammen med Hanne Foss Hansen og Bo Jacobsen fra Københavns Universitet planlagt og deltaget i en nordisk konference om »Evaluation of research. With special reference to the social sciences and the humanities«. Schæffergården, Copenhagen, 21-22. september 1987.

Hanne Foss Hansen

- har sammen med Bo Jacobsen fra Københavns Universitet og John Christiansen planlagt og deltaget i en nordisk konference om »Evaluation of research. With special reference to the social sciences and the humanities«. Schæffergården, Copenhagen, 21.-22. september 1987
- har ved flere lejligheder holdt foredrag for forskere og forskningsadministratorer om forskningsstyring og forskningspolitik.

Dian Kjærgaard

- er medlem af IIP WG8.3 (Decision Support Systems)
- har i samarbejde med Lars Ginnerup fortsat studiegruppen/licentiatseminarrækken om beslutningsstøtte
- har deltaget i DASYS licentiatkursus om Systemvidenskab (november - december 1986)
- har deltaget som »invited expert« i en Esprit Workshop om »modelling the Nature of the Office for Design of Third Wave Offices Systems, Gentofte (17.-19. august 1986)
- har deltaget i et seminar i regnskabsvæsen for lærere ved HA, CM, og kombinationsuddannelser i Danmark, Sandbjerg (7.-9. september 1986)
- har præsenteret sit licentiat-projekt for 1986 Doctoral Consortium ved ICIS (International Conference on Information Systems) San Diego (12.-14. december 1986); som deltager i consortium blev hun udnævnt »SIM Doctoral Fellow«

- har givet »Keynote address« ved Doctoral Consortium, 1987 European Meeting of The International Business Schools Computer Users Group & The Information Systems Association on »Knowledge Based Management Support Systems«, London, 30 March – 3 April 1987
- har deltaget i DASY's licentiatkursus om Planlægningsteori (marts-april 1987)
- har deltaget i et CRI-seminar (18. september, 1987) om ekspertsystemer i den finansielle sektor.
- har givet oplæg i instituttets seminarrække (PRIMA – Projekts in Informatics and Management Accounting)
- har forelæst flere gange ved Roskilde Universitetscenter og bidraget til udvikling af RUCs HA-uddannelse (edb i forbindelse med innovation og i forbindelse med strategi).

Paul Lindgreen

- har deltaget i IFIP WG2.6 arbejdskonference »Knowledge and Data« i Albufeira, Portugal 3.-7. november 1986 (IFIP står for »International Federation for Information Processing«)
- har deltaget i »5th International Conference on Entity-Relationship Approach« i Dijon, Frankrig 17.-19. november 1986. I forbindelse hermed har han som foredragsholder præsenteret sin publikation »Entities from a System Point of View«
- har deltaget i IFIP TC8 konferencen »Temporal Aspects in Information Systems« i Sophia Antipolis, Frankrig 13.-15. maj 1987
- er medlem af bestyrelsen for Dansk Selskab for Datalogi og har i perioden været dette selskabs repræsentant i det hidtidige IFIP-råd under DANFIP
- er medlem af bestyrelsen for DANFIP, det organ, der formelt repræsenterer Danmark i IFIP
- er dansk medlem af IFIPs WG8,1 (Information Systems Analysis and Design)
- har på seneste forretningsmøde i ovennævnte IFIP WG8.1 foreslået og fået accept på nedsettelse af en såkaldt »Task Group« med opgave at søge en teoretisk afklaring af begreber inden for fagområdet »Information Systems«. I den forbindelse har han arrangeret et fysisk arbejdsområde i denne såkaldte FRISCO gruppe i København 15.-16. oktober 1987 hvorunder han præsenterede to indlæg i den faglige diskussion
- er medlem af »Fagråd Systemudvikling« under Dansk Dataforening og har været medansvarlig for at arrangere konferencen »Projektledelse 87« i Odense 24.-25. november 1987
- er medlem af redaktionskomiteen for Dansk Dataforenings blad »Data Posten«
- er medlem af en styregruppe for et af Teknologistyrelsen støttet udviklingsprojekt omkring datamatstøttet journalisering og sagsstyring.

Preben Melander

- har været ansvarshavende redaktør på tidsskriftet »Økonomistyring og Informatik«, som udgives af Foreningen af Danske Civiløkonomer (Civiløkonomernes Forlag)
- har været medlem af det af Finansministeriet nedsatte udvalg til udvikling af fælles offentlig kontoplan
- har været leder på et af Finansministeriet afholdt internt seminar om udformningen af en ny kontoplan og finanslov
- har medvirket ved FDC-kurset »Beslutningsstøttesystemer og modelsprog« i samarbejde med lektor Jørgen Meyer
- har været koordinator på FDC-kurset »Ajourføring i økonomistyring«

- har i samarbejde med Driftstekniske Institut ved DtH planlagt og gennemført en forskningskonference om det nye forskningsfelt »Produktion og Økonomi«.

Jørgen Meyer

- har været foredragsholder på konference om brugersprog i forbindelse med Mikrodata-87
- har sammen med Preben Melander afholdt kurset »Beslutningsstøttesystemer og modelbygning« for FDC
- har holdt et indlæg ved FDCs ajourføringskursus i regnskabsvæsen
- har afholdt seminarer for Lotus Brugerservice
- har holdt et indlæg på Ashton-Tate seminar.

Jan Mouritsen

- har været »chairman« i forbindelse med den årlige konference: »European Accounting Association Congress«, i London (marts 1987)
- har holdt foredrag under PRIMA-seminarrækken om »Notes on the Social significance of Accounts«. (Oktober 1987)
- har sammen med Peter Neergaard afholdt konference om økonomistyring i tandlægevirksomheder for Dansk Tandlægeforening
- har været med til at udvikle undervisning i regnskabsvæsen for HA ved RUC.

Ulrik Gorm Møller

- har deltaget i arbejdet med at etablere Center for Revision
- har været kursusleder og -underviser på flere FDC-kurser
- har medvirket i udviklingen af 2 af fagene ved det nye HD-studium i Informatik og Økonomistyring.
- har holdt indlæg om »Anvendelse af modelsprog i et forskningsprojekt« ved et IFPs brugermøde.

Peter Neergaard

- har deltaget i European Acc. Ass. 10th congress i London i marts 1987 med et paper med titlen »Financial Accounting in Small Firms«.

Leif Bloch Rasmussen

- har deltaget i IFIP-World Congress, Dublin, september 1986
- har deltaget i Nordiska Forsikringsmanna Unionen: Fællesnordisk konference om medbestemmelse på den teknologiske udvikling, marts 1987
- har deltaget i Selskabet for Arbejdsmiljøets konference om arbejdsmiljø i Danmark og fremtidens arbejdsplads, marts 1987.

Jens Schou-Christensen

- har, udpeget af DVU, været medlem af rådgivningsgruppen for HA-uddannelsen på RUC
- har, udpeget af DVU, været medlem af rådgivningsgruppen for de datalogiske uddannelser på RUC
- har deltaget i to lektorbedømmelsesudvalg inden for det datalogiske område
- er censor på Danmarks tekniske Højskole
- er medlems af Computerworlds fagredaktion

- har sammen med lektor Jørgen Meyer og repræsentanter fra Administrationsdepartementet m.fl. arrangeret, afholdt og bedømt produkter i en konkurrence om det - under givne forudsætninger - bedste brugersprog til PC-udstyr.

Jens Aaris Thisted

- har medvirket til FDC-ajourføringskursus
- har deltaget i 6th International Conference on Accounting Education, Kyoto, Japan
- har medvirket til lederuddannelse i A/S Kjøbenhavns Handelsbank
- har deltaget i en studierejse om nyere teknologi til undervisningsbrug på Handelshøjskolen. USA, nov. 1987.

6. Gæsteforelæsninger m.v.:

Salvatore Belardo har den 4. november 1987 afholdt en gæsteforelæsning på seminarrækken PRIMA på instituttet med titlen: Knowledge acquisition and representation in expert systems: illustrations from a case.

Salvatore Belardo har den 17. november 1987 holdt en forelæsning på HD-Informatik og Økonomistyring med titlen: »Experiences and methods in project-management in systems development«.

Andy Friedman har den 7. oktober 1987 holdt et indlæg på seminarrækken PRIMA med titlen: »Strategies for computer people. On the understanding of computer people«.

Andreas Munk Madsen har den 30. september 1987 holdt et indlæg på seminarrækken PRIMA med titlen: »Project evaluation. Concepts and principles based on empirical work in danish systems development organizations«.

Andreas Munk-Madsen har den 15. december 1987 holdt et foredrag for HD-studerende med titlen: »Hvordan sikres kvalitet; hvordan bruges metoder og planlægning i projektarbejde«.

EDB-Centret, Howitzvej (tidl. Brugercentret, Howitzvej)

1. Oprettelse og formål

EDB-centret på Howitzvej blev oprettet 1. juli 1985, i forbindelse med Handelshøjskolens reorganisering af EDB-området.

EDB-centrets oprettelse kan ses dels som en kapacitetsudvidelse og dels om et ønske om at stille et omfattende udbud af brugerorienteret programmer til rådighed for studerende og ansatte ved Handelshøjskolen.

EDB-centrets målsætning er at støtte brugerne i at blive selvhjulpne omkring anvendelse af EDB-ydelser.

Dette gøres gennem udstrakt anvendelse af problemorienteret vejledning, introducerende kurser, udarbejdelse af undervisningsmaterialer, hot-line service etc.

2. Medarbejdere

EDB-centret ledes af en styregruppe, der rapporterer til EDB-udvalgene nedsat af de respektive fakulteter.

Styregruppen har i 1987 bestået af:

Steffen Leo Hansen	Inst. for Datalingvistik
Jan Heje	Vejlederkoordinator
Marianne Kibenich	EDB-centret Howitzvej
Jørgen Meyer	Inst. for Informatik og Økonomistyr.
Jens Schou-Christensen (indtil 1.5.87)	Inst. for Informatik og Økonomistyr.
Finn Sørensen	Inst. for Datalingvistik
Jens Aaris Thisted (fra 1.5.87)	Inst. for Informatik og Økonomistyr.

Styregruppen konstituerede sig med Jens Schou-Christensen som formand indtil denne udtrådte. Jens Aaris Thisted overtog derefter formandskabet.

Marianne Kibenich fungerer tillige som sekretær for styregruppen.

Vejledere

Det er EDB-centrets politik at deltidsansætte service-mindede studerende med basisfærdigheder inden for anvendelse af EDB, og at give den fornødne videreuddannelse, således at de vil kunne give støtte til brugere inden for et bredt spektrum af det brugerorienterede programmel, som centret råder over.

I perioden har følgende vejledere været beskæftiget med brugervejledning, undervisning og undervisningsstøtte, systemvedligehold, systemimplementering, institutservice, hot-line service m.v.: Henrik Andersen; Søren Bang; Charlotte Bronér; Benedikte Ehlers; Jan Heje; Bo Johansen; Niels Henrik Kaae; Ib René Høj Larsen; René Plambek; Frank Reves; Thomas Rhode; Thomas Rydberg; Kjeld Poulsen; Hans Malmstrøm; Leif Thøisen.

Daglig ledelse og administration: Marianne Kibenich, daglig administrativ leder; Tina Hagenau Rasmussen, assistent (ansat 1.8.87).

3. Årets aktiviteter

1987 har været præget af stærkt stigende tilgang af aktiviteter på EDB-centret. På maskinelområdet har der været betydelige udskiftninger.

Det økonomiske fakultet bevilgede en tilgang på ca. 20 HP-Vectra maskiner, således at centret nu råder over to »store« undervisningslokaler med 18 PC'ere hver. Det økonomiske fakultets IBM-maskiner er til gengæld flyttet til JTP, hvor de fungerer som lærermaskiner i undervisningslokaler.

Det sproglige fakultet har bevilget en IBM 6150 med 7 PC'ere, tilsluttet i net til erstatning for RC-maskinerne. I denne forbindelse har der pågået et projekt om implementering af netværk og styresystem på nævnte udstyr.

Undervisningsmæssigt har året været præget af en stigende anvendelse på alle studieretninger.

Volumenmæssigt har det naturligvis betydet mest, at HA-studiet nu anvender regneark på

PC i sin undervisning, og at HD-R anvender database og regnearksværktøj i betydeligt større omfang end tidligere.

Også DØK-studiet, HJ-studiet, cand.merc.aud.-studiet og HD-IØ-studiet har gjort flittigt brug af centret.

Hertil kommer de mange kurser, som er udbudt i Didaktikudvalgets regi, og som har rettet sig mod såvel VIP'ere som TAP'ere.

Da en række institutter og centraladministrationen i årets løb er blevet forsynet med HP-Vectra, har der fra EDB-centret været ydet en betydelig indsats i forbindelse med opstart af disse. Efter opstart har EDB-centret haft til opgave at fungere som hot-line funktion, og vi har i nogle tilfælde givet vejleder-assistance på stedet.

Fra det sproglige fakultet har Institut for Datalogistik og Didaktikudvalget afholdt kurser og undervisning for lærere og 1. og 2. dels studerende på Centret. I 1987 har vi gennemført vejlederuddannelse, så også de sproglige studerende har kunnet modtage vejledning uden for de lærerstyrede lektioner.

Generelt ser centret en stigende anvendelse af udstyret og programmet af studerende, der selvstændigt booker sig ind på Centret og løser studieopgaverne der.

Administrativt har året været præget af, at mange opgaver er blevet rutineret, således at vi bedre har kunne holde styr på programmet, maskiner, applikationer på maskinerne og vedligehold af maskiner.

På dette område mener vi at EDB-centret idag udviser en tiltrængt kvalitetsforbedring i forhold til opstartsfasen, hvor en række EDB-tekniske opgaver naturligt nok stod i første række.

Samarbejdet i styregruppen mellem de to fakulteter har været godt og konstruktivt.

Centret råder over følgende udstyr:

Udstyr	Antal:	Udstyr	Antal:
HP Vectra. PC	40	PC-net	1
HP 150, PC	15	IBM 6150	1
IBM PC/AT	1	IBM PC'ere	7
HP 3000, series 39 SPU	1	Printere:	
HP 3000 terminaler	21	QuietJet (Vectra)	40
		ThinkJet (HP 150)	15
		Laserjet	4
Tandbergterminaler	10	HP 150 pc plotter	2
Monitorer	2	linieskriver	1

1988 forventes at blive et år med stærkt voksende efterspørgsel efter EDB-centrets ydelser. Da der tillige tages et større udbud af programmet i anvendelse på såvel institutter, centraladministration og i undervisningen, må EDB-centret tilpasse sig dette behov.

Med en kvalificeret stab af vejledere og de administrative rutiner på plads, er centret rustet til at møde dette behov, dog påvirket af de økonomiske begrænsninger, som Handelshøjskolen i almindelighed og EDB-centret i særdeleshed er underkastet.

I. Institut for International Økonomi og Virksomhedsledelse

1. Oprettelse og formål

Institut for International Økonomi og Virksomhedsledelse (INT) blev grundlagt i 1932 med det formål at fremme studiet af udenrigshandelens problemer.

Instituttets forskningsområder dækker såvel den makro- som den mikroøkonomiske side af både den internationale virksomhedsøkonomi og den internationale økonomi generelt. Desuden omfatter dets arbejdsopgaver den faglige tilrettelæggelse af undervisningen i udenrigshandel på cand.merc.-, HA-, HD- og SPRØK-studierne.

2. Medarbejdere

Professorer: Karsten Laursen (fra 1.1.87); dr.merc. Frode Slipsager (rektor til 31.7.87).

Afdelingsleder: Cand.polit. Lauge Stetting (p.t. dekan).

Lektorer: Lic.merc. Klaus Møller Hansen (fra 1.1.87); cand.polit., lic.merc. Hans Kornø Rasmussen (orlov fra 1.10.87); cand.polit. Henrik Schaumburg-Müller; cand.merc. Poul Schultz; cand.polit. Jesper Strandskov (orlov fra 1.8.87); cand.polit. Harald Vestergaard, HD; cand.merc. Ole Wiberg, MS (orlov).

Adjunkter: Cand.phil., lic.merc. Kim Møller; cand.merc. Bent Petersen (til 31.1.87); lic.polit. Fredrik Pitzner-Jørgensen.

Kandidatstipendiater: Cand.merc. Jostein Algrøy (fra 1.11.87); cand.oecon Peter Griffin (fra 1.10.87); cand.merc. Martine Gertsen.

Seniorstipendiat: Cand.merc. Klaus Møller Hansen (til 31.12.86).

Eksterne lektorer: Direktør, cand.merc. Troels Elgaard, MBA; professor Søren Kjeldsen-Kragh; seniorkonsulent, cand.polit. Niels Mengel; funktionschef, advokat Finn Mikkelsen; cand.polit. Peter Neersø (til 30.9.86); økonomikonsulent, cand.oecon. Leif Nellemann (til 31.10.87); cand.merc. Bent Petersen (fra 1.9.87); cand.polit., lic.merc. Hans Kornø Rasmussen (fra 1.10.87); cand.polit. Jesper Rasmussen (fra 1.2.87); direktør cand.merc. Hugo Rønsdal; konsulent, cand.polit. Jesper Strandskov (fra 1.8.87); konsulent, cand.polit. Jens Thomsen.

Ekstern lektorvikar: Direktør, cand.merc. Ole Wiberg, MS.

Gæsteprofessorer: Professor Gerald Albaum (til 30.9.86); professor Karsten Laursen (til 31.12.86).

Projektmedarbejder: Cand.merc. Jostein Algrøy (fra 1.6-31.10.87).

Undervisningsassistenter: John Aagaard, HD; direktør, cand.merc. Lars Abel (fra 1.9.86); cand.oecon. Geert Aagaard Andersen (fra 1.9.87); eksportchef, cand.merc. Søren Bork; cand.polyt Kim Brinkløv, HD; chefkonsulent, cand.merc. Peter Carøe (til 31.8.86); salgsdirektør, cand.polit. Tim Dalskov, HD; sekretariatschef, cand.polit. Peter Elming (fra 1.9.87); cand.merc. Thorkild Enevoldsen; cand.merc. Finn Skriver Frandsen (fra 1.1-31.7.87); fuldmægtig, cand.merc. Flemming Groll (til 31.8.86); cand.merc. Helene Rask Grøn (fra 1.9.87); stud.merc. John Guldborg Hansen (fra 1.9.87); fuldmægtig, cand.polit. Jørn Holdt (fra 1.9.87); cand.oecon. Helge Hansen Jakobsen (fra 1.9.87); cand.oecon. Ove Sten Jensen (til

31.8.86); Per Henning Jensen, HD; stabsmedarbejder, cand.polit. Bent Jørgensen; programmedarbejder, cand.mag. Torben Kitaj; marketingchef, cand.merc. Johan Prior Knock; direktør, cand.oecon. Kaj Larsen (til 31.12.86); cand.oecon. Christian Motzfeldt (fra 1.9.87); direktør, cand.merc. Jan Holm Møller; markedsanalysechef, cand.merc. Lars Per Nielsen, M.Sc.; cand.merc. Svend Give Olsen; fuldmægtig, cand.polit. Karsten Petersen (til 31.8.86); afdelingsleder Kuno Rasmussen, HD; direktør Peter Rassing, HD; sektionschef, cand.jur. Jens Rixen; kontorchef Jørgen Schaarup-Jensen, HD; cand.polit. Peter Schmiegelow; cand.merc. Jørn Senger; Ned Shelton, B.Com. (fra 1.9.87); fuldmægtig, cand.polit. Jørgen D. Siemonsen (til 31.8.86); kontorchef Jens Simonsgaard, HD; produktchef, cand.merc. Pål Stampe (til 15.1.87); sekretariats- og økonomichef, cand.polit. Kristian Sørensen; forlagschef, cand.merc. Niels V. Sørensen; underdirektør, cand.polit. Jesper Kirstein Thomsen; cand.oecon. Kristian Tørp (fra 1.9.87).

Kontorfuldmægtig: Jytte Beckert.

Kancellist: Annette Juhl Hansen (fra 1.4.87).

Sekretærer: Annette Juhl Hansen (til 31.3.87); Gitte Nielsen (fra 1.2.87); Solveig Drowe Petersen; Annette Winzentsen; Helle Christensen (fakultetets internationale sekretariat) (fra 1.5.87).

EFG-elev: Anette Stampe Jørgensen (fra 1.9.86 til 30.4.87).

3. Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Kontorfuldmægtig Jytte Beckert.

Formand for institutrådet: Lektor, cand.polit., lic.merc. Hans Kornø Rasmussen (til 31.12.86); lektor, cand.polit. Henrik Schaumburg-Müller (fra 1.1.87).

Institutrådet bestod i perioden 1.8-31.12.86 af ovennævnte fastansatte medarbejdere samt af følgende valgt af de studerende: HA-studerende Henrik Sjørring Johansen; stud.merc. Annie Løkke; SPRØK-studerende Erik Bagger Rasmussen; stud.merc. Adam Wørzner-Andersen.

Institutrådet bestod i perioden 1.1.-31.12.87 af ovennævnte fastansatte medarbejdere samt af følgende valgt af de studerende: Stud.merc. Mette Christiansen; SPRØK-studerende Tina Fischer; HA-studerende Inga G. Sigfredsson; stud.merc. Adam Wørzner-Andersen.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

a. Danmarks udviklingsevne i et internationalt perspektiv

I forlængelse af rapporterne »Danmarks placering i verdensøkonomiens liga« og »Opgøret med Danmarks suverænitets« har otte af instituttets forskere i samarbejde med Forlaget Management på den ene side og forskere fra Roskilde Universitetscenter, Danmarks tekniske Højskole, Teknologisk Institut, Center for Pædagogik og Informatik samt fra andre institutter ved Handelshøjskolen i København offentliggjort yderligere to rapporter: »Danmarks udviklingsevne« og »Hvor internationale er danske virksomheder?«. Instituttets medarbejdere har bidraget med følgende indlæg: Kim Møller »Medicinalindustrien: En succes på trods«, Jesper Strandkov »Danske virksomheders internationalisering og eks-

port«, samt Poul Schultz og Harald Vestergaard »Virksomhedsetableringer i udlandet«. Rapporterne er udkommet på Forlaget Management henholdsvis den 9. september og 30. oktober 1986. Alle fire rapporter er genudgivet i 1987 på Forlaget Samfundslitteratur.

Kim Møller har publiceret en række mindre artikler: »Eksportens strukturproblemer«, Danmarks Sparekasseforening, september 1986, »Man kan også fremstille kuglerammer med højteknologi«, Månedsbrevet Management, nr. 8 1986, »Det lille velfærdssamfund har komparative fordele«, Sparekassen, oktober 1986, »De nordiske landes placering på de internationale markeder for højteknologiske produkter i medicinalvarer«, konferencepaper til seminar arrangeret af Nordiska Samarbejdskomiteen/Nordisk Råd om »Norden inför 90-talet: utrikesekonomi, säkerhet, samarbete«, Reykjavik april 1987 og »Danmarks evne til udvikling« i Under Vejs, 8-9 1987.

Til Specialarbejderforbundets vækstkommission har Kim Møller endvidere bidraget med arbejdsnotaterne 3, 5 og 7 med titlerne »Dansk industri i den internationale arbejdsdeling og perspektiver for industriel omstilling« (i samarbejde med Jacob Norvig Larsen og Roland Rasmussen), »Konkurrenceevnediskussionen - og lønpolitikken, der sejrede sig ihjel« og »Velfærdssamfundets konkurrencefordele - om forskningen i den offentlige sektor«.

Kim Møller har endvidere udarbejdet:

- En vurdering af etablering af forskerparker i Danmark i samarbejde med Søren Hellener og Bjarne Madsen, Cowiconsult, der er udgivet på Forlaget Samfundslitteratur med titlen: »Forskerparker i Danmark - Resumé, conferenceoplæg, analyse«
- En oversigt over de forskellige former for vidensoverførsel fra udlandet til danske virksomheder og de barrierer, der er for øget vidensimport, i samarbejde med Søren Hellener og Torben Kitaj. Dette arbejde er publiceret af Teknologinævnet i januar 1987 med titlen: »Teknologioverførsel til Danmark - en teknisk redegørelse, et debatoplæg«
- »Investeringsregler for pensionskasser - en sammenlignende undersøgelse af Danmark, Norge, Storbritannien, Holland, Vesttyskland og USA«, hvoraf et sammendrag er givet i Fagligt Nyhedsbrev, nr. 17 1987, samt
- »The Conceivable Effects of Integration of Employment: Identification of Problems and Methods of Analysis«, som oplæg til et seminar om »Possible Employment Effects of the Creation of the Internal Market« afholdt af EF-Kommissionen, Bruxelles den 1. december 1987.

b. Komparativt studie af international konkurrenceevne: Delstudie om Danmark

Fem forskere fra instituttet er med i et internationalt projekt om international konkurrenceevne. Projektet er startet af professor Michael Porter fra Harvard Business School, Boston. Forskningsteam fra 10 lande deltager (USA, Japan, Singapore, Korea, Vesttyskland, Schweiz, Italien, Storbritannien, Sverige og Danmark) og det danske team består af i alt 16 forskere fra Ålborg Universitetscenter, Roskilde Universitetscenter, Danmarks tekniske Højskole, Bioteknologisk Laboratorium, Nibe, Carlsberg Forskningslaboratorium, samt af konsulenter fra Industriinvest og Henrik Pade og partnere.

Som introduktion til projektet har Klaus Møller Hansen og Kim Møller publiceret »Virksomhedernes internationale konkurrenceevne - og nationens« i Ledelse og Erhvervsøkonomi, nr. 3/87 (også udgivet som WP 4/1987 i instituttets working paper-serie).

Projektet afrapporteres i tre faser. En generel analyse af Danmarks internationale konkurrenceevne udgør fase I, som Klaus Møller Hansen er ansvarlig for. Fase II omfatter 8-9 brancheanalyser. Her deltager Klaus Møller Hansen, Kim Møller, Fredrik Pitzner-Jørgensen, Henrik Schaumburg-Müller og Jesper Strandskov. Endelig opsummeres resultaterne i Fase III, som Klaus Møller Hansen og Kim Møller er ansvarlige for.

c. Direkte investeringer

Poul Schultz og Harald Vestergaard har som led i deres undersøgelser af danske virksomheders udlandsinvesteringer offentliggjort »Danish Foreign Direct Investments – the General Pattern and Two Extreme Cases of Eager and Reluctant Investors«, WP 5/1987 i instituttets working paper-serie. De har desuden bidraget med kapitlet: »Virksomhedsetableringer i udlandet« i publikationen: »Hvor internationale er danske virksomheder«, jfr. pkt. 4.a ovenfor.

Poul Schultz og Henrik Schaumburg-Müller har i samarbejde med sektionschef Jens Rixen, IFU, udarbejdet en rapport med titlen: »Danske Joint Venture muligheder i Brasilien«. Rapporten er offentliggjort af IFU januar 1987. Rapporten præsenteredes ved et seminar for dansk erhvervsliv arrangeret af Handelsbanken i januar 1987.

Harald Vestergaard har desuden under et studieophold i Singapore og Malaysia gjort forarbejder til en undersøgelse af danske virksomheders investeringserfaringer og -muligheder i dette område.

Poul Schultz har som led i et planlagt forskningsophold i Australien og Brasilien i første halvdel af 1988 forberedt en undersøgelse af danske virksomheders etablerings- og konkurrencestrategier på udvalgte fjernmarkeder.

d. Danske virksomheders internationalisering

Jesper Strandskovs bog »Virksomhedens internationalisering; Teorier om processer og udviklingsforløbet« udkom i Skrifter fra Institut for International Økonomi og Virksomhedsledelse, nr. 11, Nyt Nordisk Forlag-Arnold Busck, 1987. Endvidere udarbejdede Jesper Strandskov: »Internationalisering: Identifikation og udvikling af internationale virksomhedstypologier« som WP 3/1987 i instituttets working paper-serie.

e. Virksomhederne og eksportfremme

Frem til stillingskift 1.2.87 har Bent Petersen bearbejdet resultater fra spørgeskemaundersøgelse om sammenhængen mellem danske virksomheders karakteristika og deres brug af offentlige eksportfremmeordninger (jfr. nærmere omtale i sidste Årsberetning fra Handelshøjskolen i København).

f. Kulturforskelle og danske virksomheders internationale aktiviteter

Martine Gertsen arbejder på et forskningsprojekt med titlen: »Interkulturel kompetence – begrebets indhold og relevans for danske virksomheder med internationale aktiviteter«. Projektet har indtil videre resulteret i følgende publikationer: »The Cultural Aspects of International Business and Management«, WP 6/1986 i instituttets working paper-serie (dette paper blev desuden præsenteret ved European International Business Associations konference i London i november 1986), »Denmark: Cultural Aspects to be Considered by International Managers«, WP 1/1987 i instituttets working paper-serie og »Los aspectos culturales de la gestión y los negocios internacionales« i »Informacion Commercial Espanola«, marts 1987. Yderligere har Martine Gertsen i forbindelse med projektet været på et studieophold på Arizona State University i USA i perioden fra 1.4-1.9.87.

g. International handel med tjenesteydelser

Henrik Schaumburg-Müller har i beretningsperioden udarbejdet papiret: »Small, highly developed countries' specialisation in service export: The example of Denmark and engineering services«, som præsenteredes ved »Third Annual Seminar on the Service Economy« i

Genève, juni 1987. I tilknytning til Porter-projektet har Henrik Schaumburg-Müller endvidere udarbejdet manuskriptet til afsnittet: »The Danish Engineering Consulting Industry«, hvor stud.merc.int. Bodil Kühn har bistået ved udarbejdelsen.

h. Evaluering af udviklingsbistand

Henrik Schaumburg-Müller er sammen med direktør Knud Erik Svendsen, CUF, og lektor Henrik Secher Marcussen, RUC, gået i gang med planlægningen af den danske del af et fælles europæisk forskningsprojekt inden for rammerne af European Association for Development Research and Training Institutes (EADI) om evaluering af bistanden til udviklingslandene. Forskningsrådet for Udviklingsforskning er søgt om midler til finansiering af et forprojekt. Forskningsrådets svar forventes først i 1988.

i. Øst-Vest relationer

Fredrik Pitzner-Jørgensen har i perioden publiceret følgende: »COMECON-samarbejdet – modeller for praktisk planlægning for et system af økonomier«, licentiatafhandling til Det statsvidenskabelige Fagråd ved Københavns Universitet, sommeren 1986.

»Sovjetunionen: Højere vækst og alvorlige styringsproblemer«, Vindue mod Øst, nr. 1, januar 1987, Sydjysk Universitetsforlag.

»Soviet Economic Cooperation with CMEA Countries – A Breakthrough for Industrial Cooperation?«, NATO Economics Colloquium, Bruxelles, april 1987 (under udgivelse).

»Økonomisk teori i Sovjetunionen« (med professor, dr.polit. Hans Keiding, Københavns Universitets Økonomiske Institut), Sydjysk Universitetsforlag (under udgivelse).

j. Udviklingsprocessens struktur

En økonomisk analyse udføres af Karsten Laursen i samarbejde med Peter Griffin og Ebbe Yndgaard.

k. Aktuelle problemer i virksomhedens internationale produktion og afsætning

Frode Slipsager fortsætter sin forskning i kommunikationsproblemer mellem moderselskab og udenlandske enheder samt i specielle handlingsparametres indflydelse på eksporten.

Frode Slipsager har udarbejdet en redegørelse for virksomhedens internationale distributionskanaler til abonnementssystemet: »Virksomhedens internationale aktiviteter«, udgivet af Børsens Forlag A/S.

l. Andet

Karsten Laursen har i beretningsperioden offentliggjort følgende:

- »Åbenhed og faktorudrustning i dansk økonomi«, AKF's Jubilæumsskrift, 1986
- »Udviklingsøkonomi«, Nyt Nordisk Forlag-Arnold Busck, København 1987.
- »Det nye regime«, Det økonomiske Råds Jubilæumsskrift, Dansk Økonomi, 1987.
- »Uruguay-runden«, Den ny Verden (udkommer)

Fredrik Pitzner-Jørgensen har i perioden anmeldt rapporterne om Danmarks Udviklings-
evne i Finanstidende, som følger:

- »Den internationale afhængighed«, nr. 45, 8. august 1986
- »Danske virksomheders internationale engagement«, I og II, nr. 18 og 19, 30. januar og 6. februar 1987

Henrik Schaumburg-Müller har i beretningsperioden offentliggjort artiklen: »Fri os fra konkurrence«, Kontakt, nr. 3-1986/87.

Klaus Møller Hansen har i 1987 forsvaret sin licentiatafhandling med titlen: »Intra-industriel handel«. Dette handelsmønster, der også kaldes intern branchehandel, analyseres i afhandlingen ud fra en mere bredspektret angrebsvinkel, end det normalt gøres i litteraturen. Og derved opnås øget indsigt i dette empiriske fænomen, som endnu ikke er tilfredsstillende forklaret ved en enkelt formaliseret model. Afhandlingen udgives i 1988 i forkortet udgave som et bind i instituttets skriftserie.

m. Studierejserapporter

Instituttet har i beretningsåret udgivet rapporten PORTUGAL – Markedsføring og Etablering i et Nyt EF-land – indtryk fra en studierejse til Porto og Lissabon. Rapporten præsenterer indtrykkene fra instituttets studieprogram for afgangsholdet under HD-studiet i udenrigshandel, som blev afviklet januar 1986. Som grundlag for udarbejdelsen indgår en lang række virksomhedsbesøg i Porto og Lissabon. Rapporten er udarbejdet af Fredrik Pitzner-Jørgensen.

n. Meddelelser fra Institut for International Økonomi og Virksomhedsledelse

Instituttet har i beretningsperioden udsendt numrene 84, 85, 86, 87, 88 og 89 af instituttets meddelelsesblad, der skal tjene som bindeled mellem instituttet og dets dimittender samt andre interesserede i instituttets fagområder. Bladet indeholder meddelelser om instituttets gæsteforelæsnings, mødearrangementer, case studies, studierejser til fremmede markeder, virksomhedsbesøg etc. Desuden indeholder bladet korte omtaler af instituttets nyeste forskningsresultater. Meddelelserne redigeres af Kim Møller.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

a. Kontakter med andre institutter og videnskabelige organisationer

Instituttet har i beretningsperioden samarbejdet med en lang række danske og udenlandske institutioner og organisationer. Således kan nævnes, at Harald Vestergaard som formand for Det økonomiske Fakultets Internationaliseringsudvalg har forhandlet med en lang række business schools i Australien, Canada og USA om videreudbygningen af det net af samarbejdspartnere, der er basis for det tværinstitutlige cand.merc.-program i international management (APIM). Som resultat af disse forhandlinger der der allerede indgået studenterudvekslingsaftaler med fire nye institutioner, Brandeis University, The University of British Columbia, The University of South Carolina og The University of Washington. APIM-samarbejdet omfatter hermed i alt 12 partnere.

Henrik Schaumburg-Müller deltog som repræsentant for Det økonomiske Fakultet i et besøg fra Handelshøjskolen til University of Lancaster og City of London Polytechnic i december 1987 i forbindelse med underskrivelsen af samarbejdsaftaler om studenter- og lærerudveksling og forskningssamarbejde.

b. Studierejser

Fra 16.-25. oktober 1986 blev der for APIM-studerende gennemført en studierejse i Danmark, Frankrig, Belgien og Holland. Gennem en række besøg på virksomheder og forskellige institutioner blev følgende 4 emner belyst: Moder-datterselskabsrelationer, investeringsincitament/investeringsmotiver, multinationale virksomheders relationer til værtslandet og konkurrencepolitik i EF og konkurrencesituationen mellem EF, USA og Japan. Harald Vestergaard havde tilrettelagt studierejsten, hvori også Bent Petersen fra INT deltog.

Fra 31. oktober til 7. november 1986 blev der for studerende på cand.merc.-faget U5 International virksomhedsudvikling gennemført en studierejse til London. Studieprogrammet omfattede i alt 14 indslag, dels hos danske virksomheder i England, dels hos engelske virksomheder. Jesper Strandkov havde tilrettelagt studierejsten, hvori også Leif Nellemann og Bent Petersen fra INT deltog.

c. Virksomhedsbesøg

Den 26. september 1986 arrangerede instituttet virksomhedsbesøg hos ISS A/S for APIM-studerende. Besøget omfattede bl.a. et indslag af direktør Harald Queseth med titlen: »International Marketing of Services: Strategy, Planning and Management. Exemplified by the Internationalization Experience of ISS«. Endvidere blev der for APIM-studerende arrangeret virksomhedsbesøg hos In-Wear A/S den 3. oktober, ligesom der den 10. oktober var arrangeret et besøg hos Niro Atomizer A/S. Ligeledes for APIM-studerende var der den 5. december arrangeret et virksomhedsbesøg hos Arthur Andersen & CO., hvor statsautoriseret revisor Jørgen Skou havde et indlæg om »International Taxation of MNCs«, og afdelingsleder Thomas H. Tebben, BS, MBA om »Managerial Problems and Personal Policies in an International Accounting and Consulting Organization«.

For 5. semester-studerende under HD-studiet i udenrigshandel arrangerede instituttet den 4. december 1986 et temamøde i Udenrigsministeriets Handelsafdeling om offentlig eksportfremme med deltagelse fra handelsafdelingen, Eksportfremmerådet samt Eksportkreditrådet.

d. Bedømmelsesudvalg

Klaus Møller Hansen har deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af et kandidatstipendium ved Handelshøjskolen i København.

Karsten Laursen har som formand deltaget i to bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af lektorater og et eksternt lektorat samt deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende et professorat og et adjunktur, alle ved Handelshøjskolen i København.

Hans Kornø Rasmussen har deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af et adjunktur ved Handelshøjskolen i København samt deltaget i to bedømmelsesudvalg vedrørende ansættelse af undervisningsassistenter henholdsvis ved HA-studiet og ved studienævnet for HD-studiet i udenrigshandel.

Henrik Schaumburg-Müller har deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af et eksternt lektorat ved Handelshøjskolen i København.

Poul Schultz har deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af et eksternt lektorat samt deltaget som formand i tre bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af eksterne lektorater, alle ved Handelshøjskolen i København.

Frode Slipsager har som formand deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af henholdsvis et lektorat og et kandidatstipendium ved Handelshøjskolen i København. Frode Slipsager har endvidere deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende licentiatafhandling og lektorat ved Odense Universitet samt vedrørende et professorat i international erhvervsøkonomi ved Ålborg Universitetscenter.

Jesper Strandkov har som formand deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af et lektorat og et eksternt lektorat samt deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende et lektorat, alle ved Handelshøjskolen i København.

Harald Vestergaard har deltaget i bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af to eksterne lektorater og tildeling af et kandidatstipendium ved Handelshøjskolen i Århus.

Ole Wiberg har deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende ansættelse af undervisningsassistenter ved studienævnet for HD-studiet i udenrigshandel.

e. Andet

Klaus Møller Hansen har været medlem af en arbejdsgruppe under EF-forskningsprogrammet FAST og har bidraget til en rapport med arbejdstitlen: »R&D and Technology Policy at Community Level: Implications, Consequences and Potential for the Community »Small« Countries«.

Fredrik Pitzner-Jørgensen har den 25. november 1987 deltaget som indleder om de økonomiske relationer mellem Sovjetunionen og Østeuropa ved et seminar afholdt af Det Sikkerheds- og Nedrustningspolitiske Udvalg (SNU).

Frode Slipsager har i perioden været medlem af et af Undervisningsministeriets nedsat udvalg vedrørende oprettelse af en eksportingeniøruddannelse, samt af et af Ingeniørforeningens nedsat udvalg vedrørende tilrettelæggelse af konferencer om tekniske ideers udvikling til eksportprodukter i anledning af det nordiske teknologiår i 1988. Desuden er Frode Slipsager blevet medlem af en redaktionskomité vedrørende »virksomhedens internationale aktiviteter«, nedsat af Børsens Forlag A/S.

6. Gæsteforelæsninger m.m.

- For HD 5. semester-studerende arrangerede instituttet den 7. december 1987 et temamøde om offentlig eksportfremme med deltagelse af handelsråd Karsten Hansen, HD fra Udenrigsministeriets Handelsafdeling, fuldmægtig, cand.jur. Erik Christensen fra Eksportkreditrådet samt fuldmægtig, cand.merc. Lisbet Elming fra Eksportfremmerådet.
- Underdirektør, cand.merc. et jur. Torben Bjerre-Madsen, De danske Sukkerfabrikker, om »Internationalisering i en større dansk koncern: Caseeksempler fra DDS-gruppen«
- Cand.polit. Flemming Bækkeskov, Pihl & Søn, om »Konsortialt samarbejde om projekteksport«
- Dr.jur. Jens Fejø, om »Antitrust: Law and Economics«
- General Manager Torben Grønning, Analytical Instruments Division, Radiometer A/S, om »International Diversification Strategy - The Role of Joint Ventures and Acquisitions«
- Management Consultant Prabhu S. Guptura, MA, MBIM, MInstD, FRCOMS, Prabhu Guptura Associates, om »Cross-Cultural Factors in International Marketing«
- Chefkonsulent Preben L. Hoffmann, Industrirådet, om »Danmarks Øst-handel«
- Chefkonsulent Preben L. Hoffmann, Industrirådet, om »Danmarks samhandel med de østeuropæiske lande«
- Chefkonsulent Preben L. Hoffmann, »Industrirådet, om »Industrielt samarbejde mellem Øst og Vest«
- Personaleudviklingschef Florence Hoo, Produktionscentret i Hong Kong, om »Danish Companies doing business in the Far East«
- Kontorchef, cand.merc. Jørgen Dan Jensen, Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene (IFU), om »IFU som partner for danske direkte investorer i udviklingslandene«
- Kazhiko Kawasaki, Ass. Professor, Hokkaido Tokai University, Japan, om »Corporate Structures and Management Styles: Japan and the West«
- Prokurist Per Klaumann, Jyske Bank, om »Modkøb og finansiering i Øst-Vest handelen«
- Civilingeniør Bent Knaur, Bigum & Steenfos, om »Drifts- og vedligeholdelsesprojekter i

- u-lande: Case: Vandbehandling i Cameroun«
- Ole Oehlenschlaeger Madsen, Professor, Institute of Management, Århus Universitet, om »International Acquisitions: Economic and Strategic Considerations«
 - Konsulent Ebbe Neergaard, og adm. direktør Christian F. Tillish, GN Netcom A/S, om »Motiver for etablering af virksomhed i udlandet og specielt i Nordengland. Har etableringen i henseende til afsætning, organisation og økonomi indfriet virksomhedens forventninger?«
 - Koncernplanlægningschef Harald Queseth, ISS, om »En større dansk servicevirksomheds internationale operationsstrategier: ISS«
 - Professor Rajskey, Warszawa (leder af Institut for Komparativ Ret), om »Juridiske aspekter af Øst-Vest handelen«
 - Managing Director Sven Riskær, The Industrialization Fund for Developing Countries (IFU), om »Management Problems in Developing Countries – The Experiences of a Global Development Bank«
 - Handelsråd Hans Jacobsen Rossen, Udenrigsministeriets Handelsafdeling, om »Hvorfor etableringer i UK – og er Nordengland specielt interessant?«
 - Direktør Johan Schrøder, Radiometer, om »International ekspansion gennem virksomhedskøb i udlandet«
 - Dr. M. Sevia, Trade Representation of the USSR in Denmark, om »Western Firms in the USSR: Cooperation Possibilities«
 - Statsautoriseret revisor Jørgen Skou, Arthur Andersen & Co., om »Engelske og danske skattemæssige overvejelser på såvel selskabs- som personbeskatningens område i forbindelse med etablering af virksomhed i England«

J. Institut for Nationaløkonomi

1. Oprettelse og formål.

Institut for Nationaløkonomi blev oprettet i 1969, da det daværende Økonomiske Forskningsinstitut blev delt i to institutter, nemlig Institut for Erhvervsøkonomi og Institut for Nationaløkonomi.

Institut for Nationaløkonomi varetager undervisning i nationaløkonomi på alle dagstudier ved Det økonomiske Fakultet og ved HD 1. dels studiet. Instituttet er således involveret i undervisning og administration på såvel de »gamle« studier, HA, HD og cand.merc., som de fire nye integrationsstudier, HJ, DØK, SPRØK og MØK. Instituttets forskning skal ses i relation til denne brede undervisningsopgave og i relation til naturlige problemområder i det hele taget for en handelshøjskole. Instituttet lægger vægt på, at der gennem forskningen såvel som undervisningen ydes bidrag til det overordnede mål at give virksomheds- og organisationsledere på alle niveauer den brede økonomiske indsigt, som sikrer et godt samspil mellem virksomheder og samfund. Denne forskning foregår både inden for økonomisk teori og anvendelse heraf.

Forskningen ved instituttet kan for øjeblikket groft rubriceres inden for følgende områder: Makroøkonomi og økonomisk politik i dansk/internationalt perspektiv, økonomisk historie, alternativ økonomi/alternative virksomhedsformer, anvendt mikroteori med særlig henblik på erhvervs-, arbejdsmarkeds- og skattepolitik samt mikroøkonomisk teori.

2. Medarbejdere

Professorer: Cand.oecon. Niels Blomgren-Hansen, Ph.D.; cand.polit. Poul Milhøj.

Lektorer med forskningspligt: Lic.polit. Bodil Olai Hansen; cand.polit. E. Damsgård Hansen; cand.oecon. Bjarne Sloth Jensen; cand.polit. Lars Lund; cand.polit. Lise Lyck; cand.polit. Svend Marker-Larsen; cand.polit. Niels Mygind (fra 1.10.87).

Adjunkter med forskningspligt: Cand.polit. Niels Mygind (til 30.9.87).

Kandidatstipendiater: Kand.samf.øk. Søren Brøndum Kristiansen (til 28.2.87); cand.oecon., MA (Econ) Svend-Erik Hougaard Jensen (fra 1.2.87).

Eksterne lektorer: Cand.polit. Hans Bjerling; cand.polit. Hilmar Bojesen; cand.polit. Henrik Grell; cand.polit. Niels Rytter Jensen; dr.polit. Hans Keiding; cand.polit. Carsten Koch; cand.polit. Per Kongshøj Madsen; cand.polit. Peter Hjortkjær Østergård (til 30.9.87).

Ekstern lektorvikar: Cand.polit. Steen Ryd Larsen (fra 1.10.87).

Undervisningsassistenter:

HA: Cand.polit. Lars Andersen; cand.oecon. Hans Jørgen Biede; cand.polit. Claus Blendstrup; cand.polit. Jeppe Christiansen (til 30.6.87); cand.oecon. Peter Dahl; cand.oecon. Finn H. Dehlbæk; cand.oecon. P.E. Egeberg (til 30.4.87); Morten Elkjær M.A.; cand.polit. Jørgen Elmeskov (til 31.8.86); cand.polit. Lennart Emborg (fra 1.9.87); cand.polit. Pieter Feenstra (til 31.12.86); cand.polit. Henrik Fænøe; cand.polit. Jens Gunst (til 31.10.87); cand.oecon. Finn Jensen (fra 1.9.87); cand.polit. Jens Møller Jensen (til 30.4.87); cand.oecon. Ove Sten Jensen (til 26.1.87); cand.polit. Per Johansen (fra 26.1.87); cand.polit. Jørgen Jørgensen; cand.polit. Peter Brix Kjelgaard; cand.polit. Poul Kjær; cand.oecon. Jacob Kolster (til 31.1.87); cand.polit. Carsten Kvetny; cand.polit. Mogens Lauritsen; cand.polit. Niels Lauritzen (fra 1.11.87); cand.oecon. B. Hartz Madsen (til 30.4.87); cand.polit. Jussi Merklin; lic.polit. Gert Aage Nielsen (til 31.12.86); kand.samf. Lisbeth S. Nielsen (fra 1.1.87 til 30.4.87); cand.polit. Jan Lyager Olsen (fra 1.9.87); cand.polit. Henrik Krag-Olsen (fra 1.9.87 til 31.10.87); cand.oecon. Tage Otkjær; cand.polit. Helge J. Pedersen (fra 1.9.87); cand.polit. N. Lehde Pedersen (til 30.4.87); cand.oecon. N. J. Mau Pedersen (til 30.4.87); cand.polit. Ellen Pløger; cand.polit. Torsten Schiøler; cand.polit. J.P. Schou; cand.polit. P. Bryde Schüder; cand.polit. J. Detlef Siemonsen; cand.polit. Sverrir Sverrisson (fra 1.9.87).

HD: Cand.scient.pol. Jens Peter Christensen (til 31.8.87); cand.polit. Preben Etwil; cand.polit. Holger Hallas; cand.polit. Jens Holger Helbo Hansen; cand.polit. Jørn Holdt; cand.polit. Søren Holm; cand.polit. Jan Holst-Pedersen; cand.polit. Anne Kristine Høj; cand.oecon. Finn Jensen (fra 14.10.87); cand.polit. Finn Knudsen; cand.oecon. Jacob Kolster (til 31.1.87); cand.polit. Henrik Krag-Olsen (til 31.8.87); cand.scient.pol. Ole Krog; cand.polit. Klaus Brink Kulmbach; cand.polit. Mogens Køllner (til 31.12.86); cand.polit. Hans Larsen; cand.polit. Steen Ryd Larsen; cand.polit. Poul Juel Lauridsen, HD; cand.polit. Klavs Lindeneg (fra 11.12.87); cand.polit. Kristian Madsen-Østerbye; cand.oecon. Wolfgang Mostert; cand.oecon. Lars Würtz Nielsen (til 31.8.87); cand.polit. Sigurd Næss-Schmidt; cand.merc. Mogens Nørager-Nielsen; cand.polit. Søren Skaftø (til 31.8.87); cand.polit. Dan Asbjørn Smitt; cand.polit. Thomas Stenderup; cand.polit. Bent Ryd Svensson (til 31.8.87); cand.polit. Charlotte Tang-Petersen; cand.rer.soc. Lars Theilmann; cand.polit. Svend Georg Trollegaard; cand.polit. Andreas Wildt; cand.polit. Peter Vilson; cand.polit. Henrik Winther.

Sprog/økonomi: Cand.mag. Sten Barfort (fra 1.9.87); cand.polit. Ole Bruus (fra 1.9.87); cand.polit. Jacob Fuchs (fra 1.9.87); cand.polit. Jesper Johannes Larsen; cand.polit. Peter Neersø (fra 1.9.87).

Jura/økonomi: Cand.polit. Jussi Merklin.

Sekretærer: Lizzie Spanggaard Brane (fra 1.11.87); Lis Busk (fra 1.2.87); Birgit Olai Jensen (fra 15.9.86); Dagny Pedersen; Alice Thomsen (til 31.10.86); Beate Warberg (til 31.1.87).

3. Instituttets ledelse:

Institutbestyrer: Lektor, lic.polit. Bodil Olai Hansen.

Formand for institutrådet: Lektor, lic.polit. Bodil Olai Hansen.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere og TAP'ere fra Institut for Nationaløkonomi, samt flg. studenterrepræsentanter:

Til 31.12.86: Martin Delfer Aaling; Henrik Hansen; Sten Daugaard-Hansen; Lene Lillebro Hansen.

Fra 1.1.87: Poul Henrik Nielsen; Anne Rasmussen; Inga G. Sigfredsson; Sanne Würtz.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed:

Niels Blomgren-Hansen har forsket i skattepolitiske emner, herunder udarbejdet udkast til en række kapitler af en fremstilling af skattepolitikens teori. Endvidere har han forsket i pengepolitiske problemstillinger med henblik på en ny og væsentligt ændret udgave af bogen »Dansk pengepolitik. Teori og erfaringer«.

Niels Blomgren-Hansen er i perioden fra 1.8.1987 til 30.6.1988 tildelt et Jean Monnet Fellowship ved European University Institute i Firenze med henblik på en analyse af konsekvenserne af en øget integration af de europæiske finansielle markeder for behovet for en samordnet europæisk politik på kapitalbeskatningsområdet.

Bodil Olai Hansen deltager i en forskergruppe etableret pr. 1. januar 1987 på foranledning af Det samfundsvidenskabelige Forskningsråd med henblik på forskning inden for området »Den offentlige sektor og samfundsøkonomien«. I denne forbindelse har hun sammen med Hans Keiding (KU) og Poul Wolffsen (RUC) udsendt memo nr. 1/1987: »Om værdier og værdimåling« og memo nr. 2/1987: »Parametric Aggregation and Valuations«.

Bodil Olai Hansen har desuden arbejdet med problemstillinger om muligheden for via pris-systemet at sikre pareto-optimal allokering (optimal vækst) i modeller karakteriseret ved, at agenternes præferencer (nyttefunktioner) varierer over tid.

E. Damsgård Hansen har i 1986 varetaget hvervet som formand for studienævnet for HD 1. del, været medlem af HD-fællesudvalget samt det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn. De omfattende studieadministrative opgaver i forbindelse hermed har stillet sig hindrende i vejen for samtidig varetagelse af forskningsopgaver.

Efter at have forladt studienævnet primo 1987 (genindtrådt oktober 1987) har han taget skridt til at genoptage sin forskning inden for området makroøkonomi og økonomisk politik i dansk perspektiv. Undersøgelserne retter sig i særdeleshed mod en analyse af de omfor-

delende virkninger af de offentlige finanser. Arbejdet må bl.a. ses i forbindelse med en forestående udgivelse af en revideret udgave af lærebogen »Dansk økonomisk politik. Teorier og erfaringer«.

Bjarne Sloth Jensen har fået publiceret artiklen: »Growth and Long-Run Stability« i tidskriftet *Acta Applicandae Mathematicae*, Vol. 9 (1987), No. 3, pp. 219-237. Medforfatter er Mogens Esrom Larsen, Matematisk Institut, KU. Begge er nu ved at færdiggøre et arbejde vedrørende stabilitetsproblemer i vækstmodeller med henblik på en artikel med titlen: »Homogenous Dynamics: Stability and Growth«.

Svend-Erik Hougaard Jensen arbejder med emner i tilknytning til international transmission og koordination af økonomisk politik. Til Økonomisk Institut, Århus Universitet, er i beretningsperioden indleveret specialeopgaven »Stabilisation Policies in Interdependent Economies: Assessment and Design«, december 1986 (tildelt Jørgen Pedersens Pris). Han har udgivet et working-paper, »Macroeconomic Interdependence: A Symmetric Two-Country Analysis«, omhandlende globale virkninger af forventede og ikke-forventede politikændringer gennemført af store lande. P.t. arbejdes med en alternativ specifikation af udbudssiden i den anvendte model; bl.a. med mulighed for inddragelse af reallønssstivhed. Endvidere er udsendt et working-paper »On the Economics of Exchange Rate Management: Theory, Evidence and Some Policy Implications«, omhandlende en kritisk evaluering af mål-zone forslaget til opnåelse af mere stabile valutakurser. I tilknytning hertil arbejdes i øjeblikket med optimal valutamarkedsintervention i to-lande modeller.

Søren Brøndum Kristiansen har modtaget Tietgenprisen (Guldmedalje) for en afhandling med titlen »Industripolitik med særligt henblik på danske erfaringer«. Afhandlingen blev siden accepteret som en licentiatafhandling. Emnet for den offentlige licentiatforelæsning blev formuleret af lektor E. Damsgård Hansen og lektor Finn Valentin. Forelæsningen blev afholdt 15.6.87 over emnet »Den teknologiske omstillingsproces i dansk industri: Nogle principielle overvejelser over om, i hvilke tilfælde der i industripolitikken bør sættes på henholdsvis mindre og større virksomheder«.

Lars Lund har arbejdet med undervisningsmateriale vedrørende pengepolitik. Han har haft en artikel i *Finans/invest* om fastkurspolitikken. Med henblik på en forsøgsordning med et mere teoripræget pensum til indledende nationaløkonomi har han i samarbejde med Hans Keiding udfærdiget 8 kapitler vedrørende nationalregnskab, indkomstdannelse og monetære forhold.

Lise Lyck har skrevet bogen »Grønlands økonomi – og relationerne til Danmark«, Akademisk Forlag samt en række artikler i relation til bogen. Hun har endvidere fået publiceret artiklen »Greenland – Its Economy and Resources« i *Arctic, Journal of the Arctic Institute of North America*, volume 40, number 1, March 1987 og udarbejdet Working Paper 87.2 fra Institut for Nationaløkonomi med titlen »A Model for Estimation of the Relation between a Nation and a Colonial Area Applied to the Denmark-Greenland Relations«.

Svend Marker-Larsen har færdiggjort og udsendt »Om cost-benefit analysens vurderings- og identifikationsproblemer« som arbejdspapir nr. 87.1 fra Institut for Nationaløkonomi. Fremstillingen vil blive revideret meget snart samt udvidet med en behandling af andre vel-færdsteoretiske problemstillinger.

Poul Milhøj har fortsat sin deltagelse i redaktionen af lærebogssættet »Erhverv og Samfund«. I denne serie har han offentliggjort en omarbejdet 6. udgave af sin »Erhvervsstruktur og nationalindkomst«. Han har endvidere bistået ved redaktionen af et skrift i anledning af revisorkommissionens 75-års jubilæum og heri skrevet artiklen »Revisoruddannelsens teoretiske del«.

Desuden har han – bl.a. med udgangspunkt i de studerendes rapporter – udarbejdet udkast til omarbejdning af en række afsnit i noteudgaven af hans fremstilling af OECD-områdets økonomiske historie kombineret med økonomisk teorihistorie, samt påbegyndt arbejdet med en oversigt over teoriudviklingen siden ca. 1945. Med henblik på at udgive noterne i bogform har han taget kontakt med lærere i økonomisk historie ved KU, der vil bistå med vejledning og kritik. Endelig har han forfattet en synopsis til en analyse af det offentliges påvirkning af prisdannelsen.

Niels Mygind har udarbejdet udkast til en bog med titlen »OD/ØD – en løsning for dansk økonomi?«. Dette udkast blev præmieret med 40.000 kr. fra Rockwool-fonden. Efter forskellige revisioner og en vis forkortelse forventes bogen at udkomme i 1988. Nogle af resultaterne af analysen er publiceret i »OD/ØD – Mirakelkur eller et ryk længere ud i sumpen« i »Virksomhedsdemokrati«, red. Klaus Krause m.fl. 1987.

Niels Mygind har desuden deltaget i et fælles-nordisk projekt finansieret af Nordisk Ministerråd. Han har stået for de økonomiske analyser af de medarbejderejede virksomheders økonomiske adfærd i Danmark, Norge og Sverige. Resultaterne er publiceret i »Medarbejderejede virksomheder i Norden« (red. L. Lindkvist og A. Westenholz), NU-serien 1987.

5. Faglig virksomhed iøvrigt.

Bodil Olai Hansen har fungeret som censor ved Det samfundsvidenskabelige Fakultet under Københavns Universitet.

E. Damsgård Hansen har i hele beretningsperioden været medlem af repræsentantskabet i DJØF, tjenestemandssektionen.

Bjarne Sloth Jensen har fungeret som censor på HA- og cand.negot. studierne ved Økonomisk Institut, Odense Universitet. Endvidere har han været formand for et bedømmelsesudvalg vedrørende et adjunkt/lektorat med forskningspligt i samfundsøkonomi ved Handelshøjskole Syd, Sønderborg.

Svend-Erik Hougaard Jensen har deltaget i Second Annual Congress, European Economic Association, København august 1987.

Lise Lyck har været censor i nationaløkonomi-samfundsfag ved AUC. Endvidere har hun holdt gæsteforelæsning om Grønlands økonomi på Århus Universitet.

Poul Milhøj har i beretningsperioden været næstformand for Monopolrådet, formand for Revisorkommissionen, det af industriministeren udpegede medlem af bestyrelsen for A/S Kjøbenhavns Handelsbank samt revisor for Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene. Han har desuden været medlem af, resp. formand for bedømmelsesudvalg ved Handelshøjskolen i København og Handelshøjskole Syd.

6. Gæsteforelæsninger:

Professor, dr. polit. Hans Brems, University of Illinois, U.S.A. har afholdt et institutseminar over emnet: »Kapital- og Makrodynamikkens tilblivelseshistorie« og givet en gæsteforelæsning for HA-studerende om »Beskæftigelsesteoriens udvikling«.

K. Institut for Organisation og Arbejdssociologi

1. Oprettelse og formål

Instituttet blev oprettet i 1953 som forskningsinstitut og med undervisningsopgaver inden for organisationsteori, arbejdssociologi og personaleadministration. I 1961 tog instituttet initiativ til oprettelse af HD-studiet i organisation, der nu har tre linier: Strategi og planlægning, Datamatik og Personaleforhold. Ved siden af ansvaret for HD-studiet i organisation gennemfører instituttet en omfattende undervisning på HA og cand.merc.-studierne, samt fra 1984 på de fire nye integrationsstudier. Instituttet engagerer sig også i samfundsvidenskabelig forskerrekuttering og forskeruddannelse (lic.merc. og dr.merc.).

Instituttets forskning tager sigte på udvikling og anvendelse af organisationsteori, arbejdssociologi, arbejdspsykologi og pædagogik i bred forstand. Det gælder såvel interne forhold i organisationer (strukturer og forskellige processer) som eksterne forhold (betingelser for og konsekvenser af organisatoriske systemer og organisatorisk adfærd). Inden for forskningsprofilen ligger også det enkelte menneskes funktionsvilkår og udviklingsmuligheder i organisationen. Instituttet lægger betydelig vægt på empirisk forankring af teoriudviklingen og har gennemført en lang række omfattende undersøgelser af organisationsproblemer i dansk erhvervsliv og offentlig forvaltning. Instituttet søger gennem aktionsforskning og ved en bred kontaktflade til private og offentlige organisationer at formidle organisationsforskningens resultater til brugere i forskellige typer organisationer.

2. Instituttets medarbejdere

Professorer: Cand.oceon Flemming Agersnap; cand.oceon Torben Agersnap; civiløkonom Egil Fivelsdal.

Lektorer med forskningspligt: Mag.scient.soc. Ib Andersen; jur.lic. Britt-Mari Blegvad; cand.jur. Asmund Born; lic.merc. Finn Borum; dr.merc. Harald Enderud; cand.psych. Bjarne Herskin; cand.merc. Poul-Erik Daugaard Jensen; Finn Junge-Jensen, M.B.A.; lic.merc. Torben Beck Jørgensen; cand.merc. Kristian Kreiner; cand.polit. Henrik Holt Larsen, M.S.; fil.pol.mag. Lars Lindkvist; cand.psych. Jan Molin; cand.polyt. Hardy Roed-Thorsen, HD; cand.polit. J.C. Ry Nielsen; lic.merc. Steen Scheuer; mag.scient.soc. Ann Westenholz.

Adjunkt med forskningspligt: Lic.merc. Hanne Foss Hansen (tværinstitutlig).

Kandidatstipendiater: Cand.psych. Jytte Bonde (tværinstitutlig kandidatstipendiat) (fra 1.1.87); cand.adm.pol. Majken Schultz (fra 1.11.84).

Eksterne lektorer: Civ.ing. Peter Beyer (fra 1.10.86); cand. polit. Lars Bo Dalsager (fra 1.3.85); cand.merc. George Greibe (fra 1.3.84); Laurids Hedaa, HD, M.S. (fra 1.5.87);

cand.merc. Tom Jacobsgaard (fra 1.9.83); cand.phil. Lars Nørby Johansen (fra 1.9.84); lic.merc. Erik Bøje Larsen (fra 1.5.84); cand.adm.pol. Lina Matz (fra 1.6.86); mag.sci-ent.soc. Olaf Rieper (fra 1.8.83); cand.merc. Per O.Svenningsen (fra 1.9.85); cand.polit. Niels Bo Sørensen (fra 1.9.85).

Gæsteforskere: Dr.tech. Tarja Cronberg; professor fil.kand.soc. Leif Gramh.

Undervisningsassistenter: Michael Moesgaard Andersen; Knud Meldgaard Andersen; Ole Steen Andersen; Jens Christian Birch; Carsten Boye; Mai Buch; Finn Bønsdorff; Lars Carpens; Kai Ørnfeldt Clausen; Hanne Colding; Mogens Dahl; Trine Dirks; Iver Drabæk; Jan Egeberg; Lisbeth Egsmose; Torben Faueryby; Bent Fjord; Niels Fold; Jesper Frederiksen; Jørgen Frydkjær-Olsen; Gerdy Grimnitz; Jannet Grønfeldt; Søren Hald; Niels Haarby Hansen; Preben West Hansen; Anders Hesselholt; Niels Jørgen Holm; Anne Hatting; Torben Ibsen; Holger Jensen; Leif Jensen; Poula Helt Jensen; Torben Jensen; Tage Juhl; Lars Bernhard Jørgensen; Finn Kelsen; Jens Kirkegaard; Vibeke Elmer Knudsen; Svend Winther Kristensen; Mariann Krøyer; Michael Søgård Larsen; Rolf Elm Larsen; Tage Frisk Larsen; Laurits Lauritsen; Grethe Leerbech; Yvonne Barnholdt Lund; Benta Lønge; Bo Chr. Madsen; Karen Malvig; Knud Frisenborg Marker; Ole Martin; Steen Martiny; Ulrik Merrild; Jesper Eigen Møller; Susanne Kandrup Nielsen; Carsten Højmann Olsen; Jan Olsen; John Olsen; Allan Ottesen; Karl-Otto Paludan-Andersen; Eva Parum; Poul Paulin; Jesper Strandgaard Pedersen; Kim Pedersen; Tommy Pedersen; Ove Bjørn Pedersen; Niels Peter Lund Poulsen; Svend Poulsen-Hansen; Bent Hesse Rasmussen; I. Dybdal Rasmussen; Jørn Cheffer Rasmussen; Steen Rem; Anders Rosdahl; Leon Schütz; Jørn Senger; Kristian Smedstad; Poul Snorgaard; Finn Steen Andersen; Jeppe Strange; Poul Sulkjær; Kai Svendsen; Lars Køster Svendsen; Bent Juul Sørensen; Claus Sørensen; Erik Michael Sørensen; Inger Maria Sørensen; Steen Thomsen; Jens Tofteskov; Michael Træsborg; Niels Vording; Jesper Wegens; Anders Westenholz; Tine Wiboltt; Adam Wolf; Lars Worsøe-Petersen; Michael Wright.

Kontorfuldmægtige: Marly Arnoldus og Grethe Rønn.

Overassistent: Liza Klöcker-Larsen.

Sekretærer: Else Arndt, Grethe Bille, Birte Duelund, Tove Jensen, Tonny Jørgensen, Lise Lochmann, Lisbeth Paulsen (til 31.12.87), Lis Rostgaard.

EFG-praktikanter: Britt Bjerno, Janne Lassen og Christine Sørensen.

Ansatte i henhold til specielle ordninger: Birgitte Mortensen, Maj Brith Nielsen, Hans Jørgen Vind og Karina Worm.

Projektmedarbejdere IOA incl. COS:

Alvesson, Mats; Antonsen, Marianne; Bear, Liza; Beck, Kaare; Bentzon, Karl-Henrik; Billing, Yvonne Due; Boch, Frans; Collin, Finn; Cronberg, Tarja; Dupont, Pia; Friedmann, Andrew L.; Haagensen, Jens; Hald, Birthe; Hansen, Suzi; Hedaa, Laurids; Helkiær, Morten Ry; Hjernild, Kim; Hoff, Jens; Hoff, Aase; Holm, Niels Jørgen; Høyrup, Mogens; Jacoby, Ann Lundèn; Jakobsen, Gurli; Jensen, Hans Jørgen; Jensen, Holger; Jørgensen, Jette Beck; Jørgensen, Lars K.; Kapitzke, Maria; Klausen, Kurt Klaudi; Lauritzen, Lauritz; Lindkvist, Lars; Peter Ljung, Peter; Mikkelsen, Flemming; Nielsen, Marianne; Otoul, Dominique; Petersen, Nina; Philip, Mogens; Poulsen, Niels; Risberg, Marianne; Skærbæk, Peter; Stormgaard, Klaus; Strandgaard, Jesper; Sørensen, Jesper; Thomsen, Leif; Tofteskov, Niels; Voutsinos, Line; Whitt, Michella.

3. Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Hardy Roed-Thorsen (fra 1.7.86 til 1.7.88).

Formand for Institutrådet: Torben Beck Jørgensen (fra 1.9.86 til 1.11.87), Asmund Born (fra 1.11.87).

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere og sekretærer samt af flg.studerende: Jette Arildsen, Philip Poussevain, Steen Elmer, John G. Hansen, Anne Hefting, Ole Kudsk, Marianne Marholt, Carsten Hellmann Nielsen, Søren Ask Nielsen, John Nyberg, Kristian Olesen, Anders Wittrup.

4. Instituttets forskning

a. Arbejdsvilkår og arbejdsmarkedsforhold

Teorier om interesseorganisationer:

Undersøgelsens formål er at gennemføre en organisationsteoretisk analyse af nogle centrale aspekter ved interesseorganisationer i samfund af nordvest-europæiske type. Undersøgelsen bygger bl.a. på forskellig empirisk materiale fra en række tidligere undersøgelser gennemført af forfatteren.

Arbejder falder i tre dele. I den første del behandles teoretiske modeller for analyser af interesseorganisationer. Her diskuteres forskellige udviklingsretninger i studiet af interesseorganisationer. I den anden del udvikles en teoretisk model med udgangspunkt i de betingelser, en interesseorganisation typisk arbejder under.

I den tredje del anvendes teorien på en række udvalgte emner:

strukturproblemer, konflikter og konfliktbehandling, incitament, policyproblemer samt hovedorganisationernes specielle problemer som koalitioner af organisationer.

Projektet udføres af Egil Fivelsdal.

Publikation: »Some organizational factors in the study of militancy«, Paper til ECPR, Salzburg, april 1984.

Erfaringsbaseret ledelsesudvikling:

Projektet har til formål at analysere ledelsesudvikling ud fra en erfaringspædagogisk teori-ramme. Centralt er de handlinger, erfaringer og læreprocesser, som det enkelte menneske oplever i arbejdslivet og – som konsekvens heraf – hvilken individuel og organisatorisk udvikling, erfaringsdannelsen kan medføre.

Projektets teoretiske del har primært været varetaget af Henrik Holt Larsen og Finn Kelsen. I tilslutning hertil har de to – foruden Finn Junge-Jensen og Ib Andersen samt Jørgen Frode Bakka (sidstnævnte fra Institut for Erhvervsøkonomi og Ledelse) – været involveret i et ledelsesudviklingsprogram i Undervisningsministeriets departement og direktorater. Dette program indebærer, at i alt 54 kontorchefer, afdelingschefer og direktører dels gennemgår en serie ledelseskurser, dels arbejder erfaringsbaseret med miniprojekter i relation til deres daglige arbejdssituation. Endvidere har Henrik Holt Larsen og Finn Junge-Jensen gennemført et tilsvarende – omend mindre – projekt i Socialministeriets departement.

Arbejdsliv og børnene:

Siden efteråret 1985 har Fil.dr. Ann Lundén Jacoby arbejdet på instituttet på et eksternt finansieret svensk forskningsprojekt »Arbetslivet och Barnen«. Projektet har til formål at

studere, hvorledes arbejdslivets forhold påvirker børns og unges opvækstvilkår. Tyngdepunktet er lagt på forældrenes arbejdsvilkår og på, hvordan disse hænger sammen med børnenes. Projektet bygger på kvalitative interviews med børnene og forældrene i halvtreds familier i forskellige dele af Sverige. Udvalget af voksne repræsenterer forskellige typer af arbejdsmiljøbetingelser.

Man har bl.a. spurgt om: Hvad betyder det, at småbørns fædre ofte har lange arbejdstider, at småbørns mødre ofte arbejder på deltid, og at mange forældre arbejder på ubekvemme arbejdstider? Hvilken rolle spiller lønnen for børnefamiliernes økonomiske handlingsfrihed? Hvilken rolle spiller arbejdsmiljø, arbejdsindhold og muligheder for indflydelse i arbejdet, og for hvordan en forælder møder sit barn? Hvilke billeder af arbejdslivet formidler de voksne til barnet? Kan man ud af interviewene læse noget om, hvilken betydning børn har i samfundet i relation til arbejdets betydning? Materialet analyseres kvalitativt, men vil blive koblet til generel statistik.

Projektet har tidligere publiceret:

»Foräldrars arbete & Barns villkor – En kunskapsöversikt Liber Tryck, Stockholm 1983

Til projektet er knyttet en referencegruppe sammensat af parterne på det svenske arbejdsmarked. Projektet er placeret på Arbetslivscentrum i Stockholm.

Til projektet er foruden Ann Lundén Jacoby også knyttet Rut Hammerström, Kerstin Nordström og Elisabet Nasman.

Projektet forventes afsluttet i 1988.

Dansk fagbevægelse efter Anden Verdenskrig i komparativ belysning

– den danske del af et internationalt forskningsprojekt:

Projektet omfatter det danske bidrag til et europæisk, komparativt forskningsprojekt, omhandlende fagbevægelsens udvikling og struktur i perioden 1945–1985. Projektet har deltagelse af forskere fra 13 lande i Vesteuropa.

Baggrunden for projektet er ønsket om at kunne bidrage til en empirisk funderet teoriudvikling på området faglige organisationer specielt med henblik på at bidrage til en forklaring af de betydelige variationer i disses medlemstilslutning, struktur, omverdensrelationer, konfliktmønstre og strategi.

Projektets centrale formål er, med udgangspunkt i de betydelige konstaterede forskelligheder mellem fagbevægelsessystemerne i de europæiske lande, at afprøve en række af de centrale hypoteser om, hvilke forhold der har betydning for, hvordan fagbevægelsen formes. Der tænkes her på:

1. selve arbejdsmarkedssystemet (arbejdsgivernes forhandlingsevne og -vilje, fagretslige regler o.s.v.)
2. de organisatoriske forhold i selve virksomhederne, som de faglige organisationer agerer i forhold til, og
3. de samfundspolitiske forholds betydning for den rolle, fagforeningerne kan komme til at spille.

Endelig har projektet også et metodologisk formål: At bidrage til udviklingen af metoder for komparative studier, gennem diskussion af metoder for tilpasning af nationale datakilder samt selve gennemførelsen af komparative analyser.

Projektet påbegyndtes medio 1985. Dele af de internationale forsknings- og koordinationsomkostninger finansieres af Stiftung Volkswagenwerk.

Projektets danske del finansieres delvis af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd. Projektet koordineres fra og har dataarkiv ved Universitetet i Mannheim, Vesttyskland. Dansk deltager i projektet er Steen Scheuer.

Teknologivurdering:

Finn Borum, Andrew Friedman, Mette Mønsted og Jesper Strandgaard startede i efteråret 1986 det tre-årige CHIPS-forskningsprojekt, der er finansieret af Handelshøjskolen, Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd og Teknologistyrelsen med betegnelsen The CHIPS research project

Computing History: Interdependencies, Power-strategies, and Structures.

Objective of the project

The objective of the project is to contribute to our understanding of the interaction between technological innovation, the formation of new occupational groups, and the restructuring of work organizations.

Focus is upon the development of the Danish computing field (or IT-field, to use the more recent term of »information technology«) from its initiation in the late fifties until today. By information technology we refer to both hardware, software, and services related to mainframes, minicomputers, and PC's for administrative purposes.

We are focussing upon the occupational groups engaged in the development of systems and software, as well as consultants or advisors within the administrative IT-field. This includes the jobs of systems analysts/designers, consultants (inclusive of »borderline« specialists such as auditors moving into the IT-field), systems programmers, programmers, and managers.

Our analysis of the formation of these new occupations comprises two different approaches. One is an analysis of the different strategies, individual as well as collective, the specialists have been pursuing in relation to the labour market. The other is an analysis of the development of the IT-culture. This will be interpreted both from an organizational and an occupational community perspective.

The study is addressing three aspects of organizational restructuring: changes in intra- and interorganizational relations, and the development of networks within the IT-field. Intraorganizational relations is a question of how the new occupational groups are incorporated into the supplier and user organizations, and how the relations between these and their organizational environment develop. Interorganizational relations focus upon the changes in relations of dependency between supplier, intermediary and user organizations, while the network approach takes as point of departure the relations between actors and question the importance of organizations as units of analysis.

Methods of the project

The general approach consists of a »pendling« between theoretical considerations, data collection, and data analysis. As to data collection, both qualitative and quantitative methods are utilized, comprising:

- in-depth case studies of user, intermediary and user organizations; - Interviews with key-persons, associations and unions;
- surveys of specialists,
- documentary studies covering reports, previous studies and case-studies, and articles in journals;

- analysis of existing statistics.

Result of the project

The historical analysis of this important, technology initiated field will result in both theory development and generation of a better empirical understanding of the IT-field's development. Culture, strategies, learning, and networks are keywords that reflect areas where project contributions are expected in relation to an improved understanding of occupational and organizational dynamics.

The final project reports will include books and articles that address both researchers, practitioners and policy-makers.

In connection with this project, two series of seminars have been held in autumn 1986, and spring 1987. In autumn 1987 a CHIPS research day has been arranged in collaboration with »Initiativudvalget for forskning«.

The following CHIPS working papers have been issued autumn 1987:

1. Finn Borum:
»Computer specialist communities: A paradigmatic analysis of the structuring of the Danish computing field«.
2. Jesper Strandgaard Pedersen:
»Organizational cultures within the computing field. - Reflections on Schein's model of culture«.
3. Andrew Friedman:
»On the understanding of computer people«.
4. Finn Borum:
»Organizational adaptation and learning within the computing field«.
5. Mette Mønsted:
»The development of skills and qualifications by small firm consultants in relation to computing«.
6. Frans Boch:
»Trade associations as mediators of technological adaptation«.
7. Finn Borum:
»Beyond Taylorism: The IT-specialists and the deskilling hypothesis«.

Teknologi og hverdagsliv:

Projektet: Teknologi og hverdagsliv, -Modeludvikling og anvendelse heraf på hverdagslivet i informationssamfundet.

Projektleder: Tarja Cronberg

Projektet sigter på udvikling af en model, som kan beskrive samspillet mellem teknologi og hverdagsliv. Specielt skal modellen tilpasses til at kunne beskrive informationsteknologiens indvirkning på arbejdsliv, fritidsliv og familieliv samt på omsorgen i samfundet.

Ved hidtidige teknologivurderinger har tyngden ligget på at vurdere økonomiske konsekvenser m.v. inden for virksomheder og andre organisationer samt samfundsmæssigt mere overordnede konsekvenser. Konsekvenserne for hverdagslivet har været undersøgt i mindre grad. Det skyldes dels, at man mangler metoder, udviklet specielt til dette formål, og dels, at dagliglivet mangler interesseorganisationer til at presse på.

I projektet studeres dels historiske analogier, bl.a. hvordan telefonen, bilen og »hårde hvidevarer« har påvirket de sociale relationer, dels kortlægges ud fra et fremtidsperspektiv informationsteknologiens samspil med dagliglivets strukturer. Sluttelig skal de to sæt erfaringer

bruges til at udvikle en egentlig model, der egner sig til at beskrive samspil mellem teknologi og hverdagsliv.

Projektet er ved at være afsluttet – og afløses af et nyt projektet i opstart: Evaluering af lokale forsøg med ny teknologi.

Kvinder i økonomien:

Siden januar 1987 har Jytte Bonde, i et tværinstituttligt kandidatstipendium, arbejdet på et projekt med arbejdstitlen »Kvinder i økonomien«.

Projektets formål er at bidrage med viden om de kvindelige studerendes uddannelseserfaringer i de erhvervsøkonomiske uddannelser på Handelshøjskolen i København.

Projektets baggrund er den stigende tilgang af kvinder til de erhvervsøkonomiske studier, som ellers er et traditionelt mandligt uddannelses- og erhvervsområde.

Arbejdet har i projektets første fase været koncentreret om litteraturstudier og teoretiske og metodiske overvejelser med henblik på at opstille undersøgelsesdesign for den empiriske del af projektet. Forståelsesrammen bygger fortrinsvis på kvindeforskningens teorier om og undersøgelser af kvinders arbejds- og livssituation. Der anvendes en kombination af kvantitative og især kvalitative metoder: individuelle interviews, gruppediskussioner og en arbejdsgruppe bestående af kvindelige økonomistuderende.

Det tværinstituttlige kandidatstipendium blev oprettet på initiativ af 5 institutter og centre på HHK's økonomiske fakultet: CUF, TTR, IESF, TSG og IOA. Jytte Bonde har fast arbejdsplads på IOA.

b. Deltagelse

Udviklingsbetingelser i Norden for medarbejderejede virksomheder:

Projektet om medarbejderejede virksomheder i Norden behandler en alternativ måde at løse visse problemer i arbejdslivet på. Det er en bog om »kollektive entreprenører«, mennesker som har slået sig sammen for at løse forskellige problemer. I fokus står en gruppe mennesker, som ved at eksperimentere skaber en social innovation: den medarbejderejede virksomhed.

Antallet af medarbejderejede virksomheder er steget markant de sidste 10 år, en stigning som ikke bare har kunnet observeres her i Norden, men i hele den vestlige industriverden. Udviklingen har tiltrukket sig en voksende interesse fra forskellige grupper i samfundet, ikke mindst fra politikere og fra arbejdsmarkedets parter. Den nye ejerform har også tiltrukket sig en intensiv opmærksomhed fra videnskabeligt hold, hvilket viser sig i de mange studier om medarbejderejede virksomheders problemer og muligheder, som er blevet foretaget de sidste år.

Undersøgelsen har to formål. Dels vil den øge og fordybe vore kundskaber om de sociale og økonomiske muligheder og begrænsninger, som er knyttet til en medarbejderejet virksomheds specielle form. Dels vil den skabe forståelse for, hvordan samfundsmæssige forhold i de nordiske lande fremmer eller hæmmer fremvæksten af denne virksomhedstype.

I efteråret 1987 er udkommet bogen: »Medarbetarägda företag i Norden. – Historisk parentes eller framtida möjlighet?« NU 1987, af Lars Lindkvist og Ann Westenhöj (red.). Bogen henvender sig i første omgang til beslutningstagere inden for politik, næringsliv og arbejdsmarkedet, kort sagt alle, som ønsker et vurderingsgrundlag for konkrete tiltag på området såsom lovgivning eller konstruktion af specielle støtteformer. Derudover bør bogen kunne være en kilde til øget indsigt for alle dem, der vil vide, hvad der egentlig hænder i de medar-

bejderejede virksomheder, ikke mindst for praktikere, altså for dem der står i begreb med at starte en medarbejderejet virksomhed.

Projektet har i 1984/85 været støttet af Nordisk Ministerråd og for 1985/86 var projektet finansieret af de nordiske samfundsvidenskabelige forskningsråd (N.O.S).

I projektet deltager 12 nordiske forskere fra Handelshøjskolerne i København, Växjö, Örebro og Helsingfors samt Universitetet i Oslo og Arbejdslivscentrum i Stockholm. De danske forskere er Niels Mygind (Institut for Nationaløkonomi), Jesper Larsen og Ann Westenholtz (Institut for Organisation).

Foreløbige publikationer (fra dansk side):

Jesper Larsen: »Det politiske klima for medarbejderejede virksomheder i Danmark«, Arbejdsnote 85-1.

Fra dansk side er det nordiske projekt en udløber af et større dansk projekt om medarbejderejede virksomheder, der startede i 1979 på Handelshøjskolen i København. Fra dette projekt er der i 1984 udkommet »Medarbejderejede virksomheder. Det kan lade sig gøre. En introduktionsbog« på Chr. Ejlers' forlag, og i 1985 er på engelsk udkommet en reader »Producer Cooperatives in Denmark« af Poul Ingerslev m.fl.

Medarbejderovertagelse af kriseramte virksomheder i EF:

Med udgangspunkt i arbejdsløshedsproblemerne inden for EF er i feb. 1986 igangsat et udredningsarbejde om effekterne af, at medarbejderne køber deres kriseramte virksomheder. Følgende 6 lande deltager:

Italien, Spanien, Frankrig, England, Tyskland og Danmark. Projektet er afsluttet sommeren 1987 og har været finansieret af EF. Fra dansk side deltager Ann Westenholtz.

Projektet er koordineret af Rob Paton fra Open University, England.

Som en udløber af projektet fortsætter gruppen med at arbejde sammen om udgivelse af en engelsksproget bog, der forventes udgivet i 1988.

Arbejderindflydelse:

Til en konference på Teknologisk Institut, august 1986 har Flemming Agersnap udarbejdet et indlæg om »Arbejderindflydelse - en skandinavisk model«. Indlægget er publiceret i G. Graversen og R.D. Lansbury »Ny teknologi, indflydelse og samarbejde«, 1987 og vil senere også blive udgivet på engelsk.

c. Offentlige serviceorganisationer og deres samspil med brugere

Projekt om offentlig organisation og ledelse (POOL):

Den stramme udgiftspolitik har i en periode medført en stigende centralisering i budgetprocessen og har formentlig medført, at mange offentlige serviceproducerende institutioner har flyttet deres opmærksomhedsfelt fra »kunderne« (borgere, klienter, patienter etc.) til interessenter, herunder især aktører højere oppe i systemet med indflydelse på bevillingstildelingen. Moderniserings- og privatiseringsdebatten har imidlertid sat fokus på decentralisering og øget markedsorientering fulgt op af budgetreformen, som skulle gøre det muligt at disponere mere selvstændigt i de enkelte institutioner. I kølvandet på moderniseringsredegørelsen er gennemført forskellige kampanjer for bedre publikumsbetjening, efteruddannelse af personalet, herunder lederkurser m.v.

Projektets hovedformål er at studere de grundlæggende vilkår for offentlig produktion i bred forstand og at formulere en teori om offentlige organisationers politiske adfærd.

I første omgang er der gennemført en række dybtgående case-studier af udvalgte større institutioner med forskellige omgivelsesbetingelser. Projektet køres datamæssigt fælles med SOLIN-projektet på Institut for Informatik og Økonomistyring.

Projektet støttes af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd (SSF). I projektgruppen indgår Torben Beck Jørgensen, Marianne Antonsen, Niels Poulsen (IOA), Preben Melander, Hanne Foss Hansen, Peter Skærbæk (Institut for Informatik og Økonomistyring, IIØ), Karl-Henrik Bentzon (Københavns Universitet), Stig Ingebrigtsen (Institut for Afsætningsøkonomi), Johannes Mouritsen (Institut for Finansiering) og Jette Beck Jørgensen (fotograf).

Projektet er pr. 1.1.87 henlagt til et nyoprettet forskningscenter, Center for Offentlig Organisation og Styring (COS). COS er etableret af SSF med adresse og sekretariat på IOA. I centret deltager forskere fra IOA, IIØ, afsætningsøkonomi, finansiering samt fra Institut for Samfundsfag og Forvaltning (KU) og Institut for Samfundsøkonomi og Planlægning (RUC). I COS's regi er der i 1987 iværksat projekter om modernisering, stat-marked i teori-historisk lys, offentlig ansattes adfærd i organisationer under forandring, og der er påbegyndt etablering af en databank om produktivitsudviklingen i det offentlige.

Der er i perioden publiceret en række projektnotater og conferencepapers. Interesserede kan henvende sig til COS.

d. Organisationsstruktur, kultur og forandring

Lærebog i organisationsteori:

Egil Fivelsdal og Jørgen Frode Bakka har samarbejdet om at skrive en lærebog i organisationsteori for HA- og HD-studerende. Bogen udkom i december 1986 under titlen »Organisationsteori: Struktur, kultur, processer« (221 s., Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck).

Egil Fivelsdal har oversat og tillempet lærebogen »Organisationsteori« til norske forhold. Den udkom på norsk i august 1987 på Bedriftsøkonomens Forlag, Oslo.

Egil Fivelsdal, Jørgen Frode Bakka og Lars Lindkvist samarbejder om en svensk udgivelse af »Organisationsteori« på Liber Förlag i Malmö. Den svenske udgave vil udkomme foråret 1988.

Internationalt bistandsarbejde:

Hardy Roed-Thorsen har i 1987 i Geneve for WHO og i samarbejde med Finn Borum udarbejdet oplæg til en rapport til en »expert-committee« under DANIDA/WHO programmet »Strengthening Ministries of Health for Primary Health Care«. Oplægget analyserer 12 udviklingslandes erfaringer med strukturel indplacering af primær sundhedstjeneste i sundhedsministerier.

Konfliktbehandling og interorganisatorisk struktur:

Britt-Mari Blegvad og Annegrete Wulff deltog den 17.-20. november i et møde på Max-Planck Instituttet i Hamburg, hvor den færdigstillede rapport angående brug af domstole i Danmark blev diskuteret med henblik på en europæisk publikation på tysk. Især blev komparative aspekter drøftet. Efter konferencen blev manuskriptet overgivet til oversættelse.

Måling af organisationskultur:

Finn Collin har afsluttet den teoretiske del af et forskningsprojekt, der sigter mod at udvikle metoder til at måle kulturparametre – især i organisationer – med særligt henblik på at forstå kulturers åbenhed over for forandring. Herefter er arbejdet med den empiriske del af projektet begyndt. Formålet er at afprøve det måleapparat, der er blevet udviklet i den teore-

tiske fase. Afprøvningen består i en sammenlignende undersøgelse af organisationskulturen på Nationalmuseet og dagbladet Politiken. Ca. 3/4 af interviewene er gennemført. – Projektet afsluttes til juni 1988.

Organisationskultur og forandring i offentlige organisationer:

Majken Schultz har arbejdet med et projekt om organisationskulturens betydning for forandringsprocesser i organisationer. Projektet tager udgangspunkt i den teoretiske mangfoldighed, der præger debatten om organisationskultur, og afprøver to forskellige kulturbegreber på det samme genstandsområde. Kulturbegreberne er forankret i henholdsvis funktionalismen og symbolismen og anvendes til at diskutere: a) Hvilke metodeproblemer er knyttet til de to empiriske kulturanalyser, b) Hvordan påvirker valget af kulturbegreb indholdet i den konkrete kulturanalyse, og c) Hvad er konsekvenserne af de forskellige kulturanalyser, hvis organisationen skal forandres. Forskningsprojektet er indleveret som Tietgenprisopgave i 1987 og er blevet omtalt i 2 licentiatforelæsninger: »Perspectives on Organizational Culture« (marts) og »Kulturbilleder« (oktober).

Organisering, brugergrupper, behov og interesser:

I projektet »Kulturelle foreninger under forandring – belyst ud fra idrættens organisationer« undersøger Kurt Klaudi Klausen sammenhængen mellem organisering, brugergrupper, behov og interesser inden for idrætten. Forskellige typer frivillige foreninger samt offentlige og private organiseringer og udbud tages op. Det sker med henblik på at bestemme, om der blandt forskellige brugergrupper er tale om bevidste valg i forhold til forskellige behov og interesser. Endvidere analyseres udviklingstendenserne inden for fritids- og kultursektoren med henblik på de organisatoriske ændringer og konsekvenserne for strategiudviklingen på forskellige niveauer. Analysen baseres på en interview- og spørgeskemaundersøgelse, der indrager ledere og deltagere inden for tennis, gymnastik, helsestudier og tværgående forsøgsprojekter.

Der er tale om en fortsættelse af et arbejde, Kurt Klaudi Klausen har foretaget om interesseorganisationer og konflikter i idrætten. Arbejdet har foreløbig resulteret i bogen »Per Ardua ad Astra. En konflikt- og organisationssociologisk analyse af idrætslige interesseorganisationers interaktion og mulighed for politisk opinionsdannelse.« (249 sider), der udkommer på Odense Universitetsforlag i februar 1988; i artiklen »Den danske idrætsforening. Frivillige organisationer mellem brugere, stat, marked og civilt samfund.« (34 sider), der udkommer i Michael Andersen et.al. »Splinter af dansk idræt – en antologi om aspekter af nutidens idræt«, Odense Universitetsforlag marts 1988, samt i 7 artikler bragt i dagbladet »Information« og tidskriftet »Idrætsliv«, (48 sider). Arbejdet støttes af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd og Idrættens Forskningsråd. Der vil foreligge en rapport om den empiriske undersøgelse i efteråret 1988. Endvidere vil materialet danne baggrund for udarbejdelsen af et paper til ECPR's konference i Rimini i april 1988 med titlen »Changes towards state and market in the voluntary sector. Competition in the organization of sport.«

Organisationer mellem stat og marked:

Kurt Klaudi Klausen arbejder med en analyse af såkaldt frivillige nonprofit organisationer. Arbejdet indgår i et projekt under COS (Center for Offentlig Organisation og Styling) om relationen mellem stat og marked. Der er tale om en analyse, der søger at gennemgå centrale teoretiske bidrag til forståelsen af de rationaler og styremekanismer, der ligger i og mellem stat og marked. De frivillige organisationer indtager her en mellemposition. De unddrager sig som regel direkte offentlig styring og markedsmæssige mekanismer på grund af den fri-

villige arbejdskraft og de idealistiske eller normative bindinger og incentiver. De er en del af politikudviklingen og påvirker den offentlige såvel som den private sektor. Endvidere udfylder de en række vitale funktioner gennem produktionen og varetagelsen af individuelle og kollektive/samfundsmæssige goder og serviceydelser. Arbejdet skal resultere i en artikel om »Organisationer mellem stat og marked. Frivillige nonprofit organisationer mellem civilt samfund, tresektor- og blandingsøkonomi.« (30 sider), som skal indgå i en bog om Stat og Marked, der udkommer medio 1988.

e. Ledelse og beslutningsprocesser

International virksomhedsledelse:

Laurids Hedaa har som gæsteforsker fra 1. maj 1987 været beskæftiget med området ledelse og organisation af internationale virksomheder. I første omgang har der været tale om at skaffe sig overblik over væsentlige problemstillinger i relationerne mellem et dansk moderselskab og datterselskaber i udlandet. Indledende overvejelser om, i hvilket omfang netværksperspektivet på organisationer er anvendeligt som tilgang til studiet af samspillet mellem organisationer, der befinder sig i hvert sit land. Indledende drøftelser med Eureka-sekretariatet om et forskningsprojekt vedr. internationalt samarbejde om forskning og udvikling inden for det højteknologiske område.

Ledelse og omstilling i professionelle virksomheder:

Hardy Roed-Thorsen har fortsat arbejdet med dette projekt, som har til formål at belyse begrænsninger og potentielle muligheder i autonome, serviceorienterede professionelle virksomheders organisationsformer.

Projektet analyserer arbejdsbetingelser, strukturer samt styre- og ledelsesformer i sådanne virksomheder og justerer de modeller, der kommer ud af analysen på case-studies fra en rådgivende ingeniørvirksomhed.

Projektets 1. del er afsluttet med en forskningsrapport: »Organisering, styring og ledelse af professionelle«. IOA oktober 1986.

Konfliktbeslutninger:

Harald Enderud har færdiggjort to bøger om dette emne – en syntese af beslutnings- og konfliktteorien. Konfliktbeslutninger er valgprocesser i skæringsfladen mellem aktørernes sær- og fællesinteresser. I praksis vil harmoni og samarbejde ofte forekomme i samme kontekst som konflikt, konkurrence og obstruktion. Dualismen her er særligt udpræget i interessedemokratiske systemer, hvor ingen gruppering har den totale magt. »Konfliktbeslutninger 1« udkom i februar 1987. Bogen analyserer konflikt og konfliktbearbejdning i tre perspektiver: harmonisituationen og den rene konfliktsituation. Desuden i det tredje perspektiv: Interessentmodellen (interessedemokratiet) hvor harmoni- og konfliktmodellerne ses som ekstreme specialtilfælde. En foreløbig udgave af »Konfliktbeslutninger 2« udkom sommeren 1987. Her drøftes dualismen mellem harmoni og konflikt mere indgående, der er mere om konfliktbearbejdning, og konfliktprocesser analyseres i de 5 Mintzbergske strukturformer. Der planlægges også et tredje bind i serien, som tager særligt udvalgte og problematiske emner op inden for konfliktforskningen og konfliktbearbejdning. Der fokuseres således på procesaspektet af konflikter og gås mere detaljeret ned i praktisk konfliktbearbejdning end i bind 1.

Specialister som mellemledere:

Sammen med Lene Brandt og Mikael Overgaard har Harald Enderud færdiggjort en bog af samme navn – en omarbejdet version af LB's og MO's hovedopgave på HD-studiet i organisation, hvor Harald Enderud var vejleder. Opgaven fik Tuborgprisen for bedste HD-opgave i 1986. Desuden er skrevet to artikler over samme emne til Harvard Børsen og Civiløkonomen. Bogen tager et centralt, men lidet belyst tema op:

Hvad sker der med professionelle medarbejdere, når de »avancerer« til lederjobs – ud af fagområdet, de i første række var ansat til at interessere sig for? Her ser vi nærmere på følgende:

- Hvordan ser specialisterne ud, og hvordan bør de være?
- Hvorfor udnævner man specialister til ledere – til trods for de mange problemer det giver?
- Hvilke problemer løber de ind i ved rolleskiftet?
- Hvad kan der gøres for at løse problemerne?

En videreførelse af projektet planlægges.

Mellemlederes arbejdsvilkår og karrieremuligheder:

Dette projekt består af flere, hvoraf nogle er udført i samarbejde med forskere fra 5 andre europæiske lande inden for forskningsprogrammet for European Foundation, Dublin. Der er således i marts 1986 udarbejdet en »Bibliografi over bøger og artikler vedrørende Ændringer i ledelsesfunktioner hos arbejdsledere o.l.« Den er lavet af Flemming Agersnap i samarbejde med Anders Kabel og Thorkil Skole fra Foreningen af arbejdsledere i Danmark. Der er siden af Flemming Agersnap og Niels Jørgen Holm gennemført et pilotstudie før starten af det større projekt i regi af European Foundation. Det omfatter en række interviews med mellemledere. I øjeblikket er de samme igang med den danske del af hovedprojektet.

Arbejdet på dette projekt sammen med nogle supplerende undersøgelser udgør grundlaget for et erhvervsforskerprojekt for Niels Jørgen Holm delvist betalt af Akademiet for de tekniske videnskaber.

Kvindelige ledere med børn:

Harald Enderud har været vejleder på Anne-Marie Blixenkroner-Møller's HD-hovedopgave 1986, der stiller spørgsmålet: Har kvindelige ledere med børn en anden indflydelse i organisationer end deres kvindelige og mandlige kolleger uden børn?

I den løbende debat om kønsroller og ledelse har det været hævdede, at kvinder har egenskaber, der gør at de kan spille på et andet og bredere register af lederroller end mænd. Forfatteren går her et skridt videre og hævder, at dette i endnu højere grad gælder kvindelige ledere med børn – og belyser påstanden ud fra dansk erfaringsmateriale. Opgaven er kommet som bog på forlaget Samfundslitteratur, sommeren 1987.

Ledelse og beslutningsprocesser: aktørmodeller i økonomi og jura:

Det i 1986 indsamlede materiale angående aktørmodeller i økonomi og jura foreligger som cases og delrapporter. Materialet vil blive brugt i en planlagt større fremstilling om »Kontrakt, beslutning og konflikt i virksomheden«.

Ledelse og beslutnings- og handlingsprocesser: aktørmodeller i økonomi og jura:

Britt-Mari Blegvad og Finn Collin har i samarbejde udarbejdet og færdigstillet et manuskript med titlen: »Virksomheden mellem økonomi og jura: om retsøkonomi og styring«.

Ledelse – ændringsproblemer:

J.C. Ry Nielsen har arbejdet og vil fortsat arbejde med ledelses- og ændringsproblemer.

Skandinavisk ledelse:

Projektet har til formål at analysere, på hvilken måde specifikke, kulturbaserede, skandinaviske træk gør sig gældende i den måde, hvorpå ledelse udøves i skandinaviske virksomheder og offentlige institutioner. Projektet har dels bestået i en gennemgang og analyse af den foreliggende litteratur på området, dels en interviewundersøgelse blandt et antal forskere, uddannelsesfolk og virksomhedsledere i Norge, Sverige, Finland og Danmark.

Projektet udføres af Lasse Lindkvist og Henrik Holt Larsen.

Køn, lederskab og organisation (KLEO):

Projektets formål er at belyse følgende:

- Mekanismer udenfor og i organisationen/arbejdssammenhængen, som kan understøtte/hhv. forhindre, at kvinder når frem til ledende positioner.
- Kønnets betydning for holdninger/adfærd i disse positioner, herunder betydning for underordnede.
- Kvindelige og mandlige strategier i forhold til forvaltningen af arbejdslivet og det øvrige liv.

Projektet er en overvejende empirisk undersøgelse med hovedvægt på kvalitative interviews af udvalgte personer i organisationer med forskellige karakteristika. For at belyse den ovennævnte problemstilling er der udvalgt organisationer, der kontrasterer hinanden på forskellige dimensioner, der må forventes at slå igennem på specifikt forskellig måde for de to køn. Projektet søger teoretisk støtte i socialisationsteori og organisationskulturteori.

Der er udarbejdet to papers i perioden. Det ene, »Det kønsbestemte uddannelsesvalg – noget om årsager og virkninger«, udkommer i Arbejdspapirserien, Institut for Samfundsfag, Københavns Universitet. Det andet blev skrevet til »The Third International Interdisciplinary Congress on Women«, Dublin juli 1987. Yvonne Due Billing deltog med et foredrag om »Women, Power and Leadership«. Rejsen finansieredes af Det Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

Projektet finansieres fra 1.3.87 af Planlægningsrådet for Forskningen og forventes afsluttet 1.9.88. Det ledes af Yvonne Due Billing.

f. Andre forskningsaktiviteter

Flemming Agersnap har sammen med Marianne Antonsen, Birthe Skov Pedersen og Lars Bak Rasmussen udarbejdet en stærkt revideret udgave af »Samfundsökonomi og internationale forhold«, Nyt fra Samfundsvidenskaberne, 1987. Den er lærebog på korrespondentstudiet og tilstræber at give en indføring i nationaløkonomiske modeller samt erhvervs- og samfundsforhold i Danmark og i de vigtigste lande, vi handler med.

Flemming Agersnap har sammen med Lars Bak Rasmussen og Gert Moltzen (begge fra Horsens Handelsskole) samt Bue Nielsen, Niels Fold og Helle Fischer (alle fra Geografisk Institut, Københavns Universitet) skrevet en lærebog til det nye fag *udenrigshandel* på Højere Handelseksamen. Bogen hedder »Udenrigshandel, verdensgeografi – eksportmarkedsføring«, Nyt fra Samfundsvidenskaberne, 1987. Bogen behandler emnerne med udgangspunkt fra dansk økonomi og danske virksomheders eksportarbejde. Bogen har fået optagelse som lærebog på mange handelsgymnasier.

Arbejdet på udarbejdelsen af et kursusudbud i international forhandlingsteknik, finansieret over en bevilling til Flemming Agersnap og Lauge Stetting, er fortsat. Mag. art. Laurits Lauritsen og cand.comm. Jens Tofteskov har været tilknyttet på deltid, og der er udarbejdet en række tekster og caseøvelser. Materialerne er dels afprøvet på HA-studiet og dels på Folkeuniversitetet.

Til en konference under Nordisk Ministerråd om »Arbejdsrettens udformning og nye krav på fleksibilitet og udvikling på virksomhedsniveau«, Lejondal, Stockholm, december 1986 har Flemming Agersnap udarbejdet et indlæg om »Retsudviklingen på arbejdsmarkedet – et tveægget sværd«. De 5 indlæg på konferencen er senere udgivet af Nordisk Ministerråd og Arbetslivscentrum, København maj 1987. Med udgangspunkt fra Nonet/Selznick samt Teubner's rets sociologiske modeller for retsudvikling er de senere års udvikling søgt forklaret og systematiseret.

Kurt Klaudi Klausen har sammen med Flemming Mikkelsen undersøgt en række nyere konflikter og kollektive aktioner. Det er bl.a. sket med henblik på at systematisere erfaringerne omkring typer af organisering, mobilisering og konfliktløsning, samt hvilke aktions- og interaktionsformer forskellige grupper af borgere tager i anvendelse for at udtrykke deres holdninger til eller aktionere for og imod forskellige samfundsmæssige forhold. Arbejdet har resulteret i udarbejdelsen af en undervisningsbog »Konflikter, kollektive aktioner og protestbevægelser i Danmark« (185 sider), der udkommer på Samfundsfagsnyt i 1988.

Kristian Kreiner skriver sammen med Søren Christensen (IESF) en bog med titlen: »Projektledelse i løst koblede systemer«. Forventes afsluttet foråret 1988.

Hardy Roed-Thorsen har i samarbejde med Finn Borum, Hanne Foss Hansen og konsulenter fra DIOS udarbejdet rapport om »Administrative forhold mv.« for Center for Udviklingsforskning med opdrag fra DANIDA.

Hardy Roed-Thorsen har i samarbejde med Ib Andersen og konsulenter fra DIOS udarbejdet et arbejdsrapport vedrørende ledelses- og samarbejdsforhold i Københavns Hospitalsvæsen. Arbejdsrapporten er udarbejdet i forbindelse med et ledelsesudviklingsprogram i Københavns Hospitalsvæsen.

5. Publikationsvirksomhed

Bøger:

Agersnap, Flemming, Marianne Antonsen, Birthe Skov Pedersen og Lars Bak Rasmussen: »Samfundsökonomi og internationale forhold«. Forlaget Nyt fra Samfundsvidenskaberne, 2. udgave 1987. Lærebog til korrespondentstudiet.

Agersnap, Flemming, Lars Bak Rasmussen, Gert Moltzen, Bue Nielsen, Niels Fold og Helle Fischer: »Udenrigshandel, verdensgeografi – eksportmarkedsføring« Forlaget Nyt fra Samfundsvidenskaberne, 1987. Lærebog til faget udenrigshandel på HH.

Bakka, Jørgen Frode og Egil Fivelsdal: »Organisationsteori: Struktur, kultur, processer«. Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, 1986.

Collin, Finn: »Organisationskultur og forandring«. Forlaget Nyt fra Samfundsvidenskaberne, 1987.

Bogen påviser, at kulturen fremstår som særdeles forskelligartede størrelser, når vi betragter det enkelte individs motiver til at leve i overensstemmelse med kulturen. Forandringsoptimisterne og pessimisterne taler derfor om forskellige slags kulturer, når de hver især peger på eksempler, der understøtter deres opfattelse. »Organisationskultur og forandring« gennemgår de psykologiske mekanismer, der betinger fastholdelsen ved en kultur, og sætter dem i relation til de eksisterende kulturforandringsteorier i antropologien og ledelsesteorien.

Fivelsdal, Egil og Jørgen Frode Bakka: »Organisasjonsteori«. Oslo, Bedriftøkonomens Forlag 1987.

Cronberg, Tärja: »Det teknologiske spillerum i hverdagen«. Forlaget Nyt fra Samfundsvidenskaberne, 1987.

Teknologien har ændret hverdagen, men ikke altid som vi tror. Vi bruger i dag lige så megen tid på at vaske tøj, som før vaskemaskinen blev opfundet. Telefonen, der i dag er et almindeligt kontaktmiddel, giver en psykologisk tryghed, men vi kender ikke vore naboer. Bilen, som skulle frigøre mennesket, er i dag en forudsætning for at kunne komme på arbejde. Vi har alle et stigende behov for viden om den teknologiske udviklings konsekvenser for hverdagslivet. Men vi savner i dag både teorier og metoder for at analysere disse konsekvenser.

Ud fra en model for teknologiens samspil med hverdagslivet undersøges i denne rapport tre eksempler: telefonen, vaskemaskinen og bilen. Hvad har de betydet for vores hverdag? Og hvordan kommer vi videre med udvikling af teorier om teknologiens indflydelse på det daglige liv?

Tärja Cronberg har tidligere udgivet bl.a. »Fagre nye hverdag«, Delta Forlag og »Teorier om teknologi og hverdagsliv«, Nyt fra Samfundsvidenskaberne.

Klausen, Kurt Klaudi: »Per Ardua ad Astra. En konflikt- og organisations sociologisk analyse af idrætslige interesseorganisationers interaktion og mulighed for politisk opinionsdannelse«. Odense Universitetsforlag, 1988.

Idrættens verden er konfliktfyldt. Det gælder på som udenfor den egentlige idræts-arena. Bogen omhandler om de konflikter, der opstår mellem idrættens interesseorganisationer, fra foreninger på lokalt plan til de store landsdækkende hovedorganisationer. Analysen er tværvideenskabeligt anlagt, idet den rummer historiske, økonomiske, politologiske og sociologiske indfaldsvinkler. Konflikterne analyseres bl.a. ved at se på de midler de politiske parter tager i anvendelse for at påvirke den politiske opinionsdannelse. Bogen sætter stridighederne mellem organisationerne ind i en større samfundsmæssig sammenhæng, gennem en analyse af hele det netværk af strukturer, de aktuelle udviklingstendenser indskriver sig i.

Klausen, Kurt Klaudi og Flemming Mikkelsen; »Konflikter, kollektive aktioner og protestbevægelser i Danmark«. Samfundsfagnyt, 1988.

Kollektive aktioner og protestbevægelser såsom strejker, blokader, bykampe, bolig- og miljøaktioner, freds- og kvindebevægelser foruden racismeuroligheder omtales dagligt i massemedierne. De er blevet en udfordring til politikerne, politiet og demokratiet. Hvem er aktørerne? hvad protesterer de imod? hvilken organisering, mobilisering og aktionsform benytter grupperne? er disse handlinger legitime i det sociale og politiske system, og hvordan løses konflikterne? Det er nogle af de spørgsmål, denne bog søger at belyse ud fra en konflikt sociologisk synsvinkel og gennem inddragelse af en række aktuelle eksempler.

Larsen, Henrik Holt: »Den kooperative udfordring - FDB i Japan«. Udgivet i et samarbejde mellem Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger (FDB) og Forlaget Valmuen. København, 1987.

Lindkvist, Lasse og Ann Westenholz: »Medarbejderejede virksomheder i Norden – historisk parentes eller fremtidig mulighed?« Nordisk Ministerråd, 1987. Antallet af Medarbejderejede virksomheder i Norden er steget de senere år. Er der tale om en historisk parentes eller en fremtidig mulighed? I sidste ende er svaret politisk, men bogen giver værdifulde oplysninger, der bryder med etablerede fordomme om, hvordan sådanne virksomheder fungerer. I bogen fortælles om, hvor mange virksomheder der findes i Norden, hvorfor de blev etableret, hvordan deres styreformer har udviklet sig, og hvordan de kan klare sig på markedet.

Det er slående, at udviklingen af medarbejderejede virksomheder har været mere markant i andre vestlige industrilande end i Norden. Forfatterne diskuterer, hvorfor det er tilfældet. De giver bl.a. et rids af arbejderbevægelsernes erfaringer og beskriver det aktuelle politiske og institutionelle klima – set i lyset af et medarbejdereje.

For dem, der ønsker at støtte forekomsten af flere medarbejderejede virksomheder, er der til sidst i bogen en diskussion af, hvordan forskellige støtteformer kan udformes og organiseres.

Bogen kan bruges af politikere, der skal vurdere, om virksomhedsformen bør fremmes ad politisk vej – og af praktikere, der står over for at etablere en medarbejderejet virksomhed. 13 forskere i Danmark, Finland, Norge, og Sverige har været med til at lave bogen.

Hovedbogen er skrevet på svensk, og der findes en sammenfatning på dansk, norsk, finsk, svensk og engelsk.

»HD-studiet i Organisation – håndbog for studerende 1987«, 21. udgave. Forlaget Nyt fra Samfundsvidenskaberne, 1987.

Forskningsrapporter og arbejdsnoteserien:

Born, Asmund:

»Forskningspaper om udviklingen i socialretsforskningen i DK fra 1976 til 1986«.

Borum, Finn:

»Computer specialist communities: A paradigmatic analysis of the structuring of the danish computing field«, 1987.

Borum, Finn:

»Organizational adaptation and learning within the computing field«, 1987.

Borum, Finn:

»Beyond Taylorism: The IT-specialists and the deskilling hypothesis«, 1987.

Fivelsdal, Egil:

»Om Max Weber. En sociologisk introduktion«. Arbejdsnote 1987.

Hansen, Ole og Steen Scheuer:

»Tidsforbrug og medlemskontakt i faglige organisationer«. Forskningsrapport 86-2.

Hedaa, Laurids:

»Internationale Organisationsformer«. Materiale- og casesamling (red.) til faget International Virksomhedsledelse, IOA 1987. Arbejdsnote 87-1.

Pedersen, Jesper Strandgaard:

»Organizational cultures within the computing field. Reflections on Schein's model of culture«, 1987.

Roed-Thorsen, Hardy:

»Organisering, styring og ledelse af professionelle«. Forskningsrapport.

Scheuer, Steen:

»Overenskomst og arbejdstid – kollektive goder og individuelle interesser i overenskomstforløbet«, forskningsnote 87-1, til præsentation på den 14. Nordiske sociologkongres, august 1987 i Tampere, Finland.

Artikler i bøger, tidsskrifter o.lign.

Agersnap, Flemming:

- »Arbejderindflydelse – en skandinavisk model« i »Ny teknologi, indflydelse og samarbejde«, Teknologisk Institut, 1987.
- »Retsudviklingen på arbejdsmarkedet – et tveægget sværd « i »Nordisk konferens om arbejdsrettens utformning och nya krav på flexibilitet och utveckling på företagsnivå«, Nordisk Ministerråd, København 1987.

Bonde, Jytte og Ole Thofter:

- »Ny kontorteknologi inden for staten – En undersøgelse af arbejdsvilkårene på en kontorarbejdsplads«, Arbejdsmiljøfondet, 1987.
- »Ny kontorteknologi i kommunen – En undersøgelse af arbejdsvilkårene på en kontorarbejdsplads«, Arbejdsmiljøfondet, 1987

Born, Asmund:

- Artikel i bogen: »Er det farligt hr. Minister«, Miljøministeriet: Risikoen ved den gode vilje.

Borum, Finn:

- »Teknologiopfattelser og teknologibegreber«, Publikation nr. 6 fra Teknik-Samfund Initiativet, SSS, 1987.
- »Organisationsteori i praksis: Hvordan man på to uger undersøger en fremmed organisation – et eksempel fra Burkina Faso«.

Hedaa, Laurids:

- Artikel i »Ledelse og Erhvervsøkonomi 3/87«: »Nogle problemer ved ledelse af datterselskaber i udlandet«.

Klausen, Kurt Klaudi:

- »Industrielle konflikter. Historiografisk til behandlingen af strejker i Danmark fra slut-

ningen af forrige til midten af dette århundrede«, i Flemming Mikkelsen (red.) Protest og oprør. Kollektive aktioner i Danmark 1700-1985, Modtryk 1986.

- »Idrætten som folkelig protestbevægelse, historisk og aktuelt«, paper ved Nordisk Universitets Kursus, Joensuu Universitet, Finland 1986.
- »Betalingsidræt i Sverige«, to artikler bragt i dagbladet Information i august 1986.
- »Svage idrætsgrupper«, artikelse i dagbladet Information efteråret 1986.
- »Kun de handicappede får særbehandling«, artikel i dagbladet Information juli 1987.
- »Kriser skærper konflikterne«, artikel i tidsskriftet Idrætsliv nr. 7, 1987.
- »Den danske idrætsforening. Frivillige organisationer mellem brugere, stat marked og civilt samfund« i Michael Andersen et al., »Splinter af dansk idræt – en antologi om aspekter af nutidens idræt«, Odense Universitetsforlag, 1988.

Larsen, Henrik Holt:

- »Hvad er personaleafdelingen værd?« IP Information, 1987, nr. 4.
 - »Ledarutveckling är en erfarenhetsbaserad lärprocess«. Personal, människor och arbete, 1987, nr. 8.
 - »Lederudvikling er en erfaringsbaseret læreproces«. DACIE-Nyt, 1987, nr. 2.
 - »Udvikling af menneskelige ressourcer – et vitalt aspekt ved serviceledelse og intern markedsføring«. Handleren, 1987, nr. 2.
- Samt ca. 10 artikler som gæsteskrivent i Dagbladet Børsen, »Job – karriere«.

Ry Nielsen, J.C.:

- »Profil af fremtidens offentlige ledere«, artikel til konference i Bergen august 1986. Artiklen kommer i en revideret version i en ny udgave i J.C. Ry Nielsen's »Tanker om ledelse«.
- Sammen med J.F. Bakka, »Ledelse og ændringer i det offentlige«. Artikel til konference i Bergen 1986
- »By-bo-di – en organisatorisk analyse«, IOA 1987.
- »By-bo-di – rapport 2 om forløbet«, IOA 1987.
- »Et lægehus i Brønderslev«, IOA 1987.
- »Om livet i bureaukrati og andre centralistiske organisationer«. Indgår i den nye udgave i bogen »Tanker om ledelse«, men bliver måske også publiceret andre steder.

Scheuer, Steen:

- »Succeshistorie – men ikke uden problemer«, i Tema-spot, udgivet af Sparekasseforeningen i Danmark, København 1986:3
- » 'Traditionalist' and 'Professionalist' Reactions to the Challenges of a Changing Labour Market: The Case of Danish White-Collar Unions«, paper præsenteret på Verdenssocio-logkongressen i New Delhi, august 1986.
- »Europæisk fagbevægelse efter Anden Verdenskrig: En komparativ undersøgelse af variationer i medlemstal, struktur, omverdensrelationer og konfliktadfærd«. Projektbeskrivelse til Statens Samfundsvidenskabelig Forskningsråd (imødekommet), København: Institut for Organisation, september 1987.
- »At være lille og ny – fagforeningens strategiske dilemma«, i PROSA-bladet, København 1987:2
- »Arbejdstid og beskæftigelse – fagbevægelsens mobiliseringsproblemer«, i Samfundsøkonomen, 1987:2.
- »Den korteste arbejdstid i Europa«, i Samfundsøkonomen, 1987:5.

Andre publikationer:

Enderud, Harald: Har revideret nogle tidligere artikler, som forventes at indgå i nye artikelsamlinger: »En garbage-can fortolkning af Handelshøjskolens beliggenheds-beslutning«, om projektledelse i »organiserede anarkier« – og en syntesepræget artikel om magt/indflydelse i beslutningsprocesser.

Enderud, Harald og Jacobsgaard, Tom: »Individet i organisationen« – motivation, fremmedgørelse, trivsel og effektivitet.

Molin, Jan og Molin, Søren: »Det ustyrlige« om paradigmer og metode, arbejdsnotat juni 1987.

Molin, Jan: »Beyond Structure and Rationality«, Akademisk Forlag 1987.

Schultz, Majken og Larsen, Janna: »Artifacts in a Bureaucratic Monastery«, 1987.

6. Faglig virksomhed i øvrigt

Deltagelse i konferencer og rejser

Agersnap, Torben

- har for Teknologinævnet ledet en konsensuskonference om Genteknologi i industri og landbrug og har sammen med Gurli Jacobsen skrevet en artikel derom. De arbejder på en større rapport om konferencen til aflevering januar 1988.

Bonde, Jytte

- har deltaget i Nordisk symposium om teknologi og arbejdsliv, Klarskovgård, Korsør, afholdt august 1987
- har deltaget i forskerkursus om »Virksomhedsteori i videnskabsteoretisk og idéhistorisk belysning« på HHK, afholdt af Christian Knudsen, august og oktober 1987
- har deltaget i forskerkursus i »kvalitative metoder i samfundsforskning«, oktober 1987 på Molslaboratoriet, arrangeret af Jette Fog og Steiner Kvale
- medarrangør af Nordisk Ergonomiselskabs årskonference om Kvinder og arbejdsmiljø. Indlægsgiver med emnet »Kvinder på kontor, teknologi og arbejdsmiljø«. Konferencen blev afholdt i Helsingør, oktober 1987.
- deltaget i seminar på Roskilde Universitet Center om »Feministisk metateori«, november 1987

Born, Asmund

- har deltaget i internationalt retsvidenskabeligt symposium i Bremen om critical legal studies
- har deltaget i nordisk forskerkursus om socialret i Norge, 1986. Oplæg om udviklingen i dansk socialret
- har deltaget i Nordisk forskerkursus om arbejdsret. Oplæg om kvalitetskrav til arbejdsretsforskning
- har arrangeret seminar med lektor Anita Dahlberg, Stockholm, nov. 87, IOA
- har afholdt seminar i Lund 19-20. dec. om retsdogmatiske udfordringer
- har arrangeret symposium på IOA med prof. Günther Teubner, Firenze, marts 1987
- har arrangeret kollokvium med prof. Jürgen Habermas, Frankfurt, på IOA marts 1987.

Borum, Finn

19. januar – 30. januar udarbejdede F.B. i samarbejde med Hardy Roed-Thorsen og Carlon Montoya-Aguilar for WHO, Division of Strengthening of Health Services, Geneve, rapporten »Health Care System Structures and the Implementation of Primary Health Care in Developing Countries« (100 pages).

16. marts – 20. marts var F.B. med cand.merc.-studerende og lærere fra IOA på studierejse til Holland til Groningen Universitet og Limburg Universitet, Maastricht.

15. juni – 19. juni afholdtes CHIPS projektmøde på Bristol University, Department of Economics.

22.–24. juli deltog F.B. i 8th EGOS Colloquium »Technology as the two-edged sword of Organizational Change« på University of Antwerp, Belgien. F.B. præsenterede CHIPS working paperet: »Computer Specialist Communities: A paradigmatic Analysis of the Structuring of the Danish Computing Field«.

Collin, Finn

– har deltaget i 8th International Congress of Logic, Methodology and Philosophy of Science i Moskva, august 1987, og her holdt et foredrag om »Natural Kind Terms and Explanation of Human Action«.

Hedaa, Laurids

- deltager i doktorandkursus på Universitet i Lund: på jagt efter en nåtverksteori
- har besøgt universitet i Uppsala for etablering af faglig kontakt med bl.a. professor Jan Johansson (internationalisering i netværksperspektiv)
- har forelæst en halv dag på Egelund om »lederes karriereafrundning«
- har forelæst om »ledelse af non-profit organisationer« for DJØFs non-profit gruppe
- har arrangeret faglige seminarer på IOA vedr. internationalisering
- har forelæst om »ledelse af kriseramte virksomheder« for en gruppe i Dansk Selskab for Virksomhedsledelse.

Klausen, Kurt Klaudi

- har d. 17.-24. august 1986 deltaget i Nordisk Universitetskursus ved Joensuu Universitet i Finland, og der præsenteret et paper om »Idrætten som folkelig protestbevægelse historisk og aktuelt«
- har d. 28.-30. oktober deltaget i CVS-konference om »Perspektiver for det moderne samfund – dualisering og pauperisering?« på Københavns Universitet
- har d. 7.-8. december deltaget i konference om forskningen inden for »idræt, forenings- og kulturarbejde«, arrangeret af Direktoratet for Folkeoplysning.

Kreiner, Kristian

- har deltaget i Hovedstadsrådets konference om erhvervslokalisering den 5. oktober 1987
- har holdt foredrag på Danske ingeniørers Erhvervspolitiske Selskabs konference om projektledelse den 18. november 1987
- har deltaget i en EUREKA konference om Management Development i London den 20. november 1987
- er medarrangør af en nordisk konference med titlen: Scandinavian Symposium for Organizational Research, som vil finde sted 12.-15. juni 1988 i Norge. I den forbindelse har han deltaget i et planlægningsmøde i Stockholm den 27. oktober 1987.

Larsen, Henrik Holt

- har holdt et indlæg om fremtidens lederudvikling på Uddannelseshusets konference om arbejdslivets menneskelige ressourcer d. 12.9.1986
- har været faglig konsulent på en studierejse til Japan d. 13.-24.9.86, arrangeret af Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger (FDB) og med det formål at studere ledelses- og samarbejdsforhold i kooperative virksomheder,
- har den 7.10.86 deltaget i et landsdækkende møde på Ålborg Universitetscenter (AUC) for de lærere, der på landets universitetscentre og handelshøjskoler beskæftiger sig med det personalemæssige område
- har d. 28.10.86 holdt et indlæg om erfaringsbaseret lederudvikling for afdelingschefer m.v. på Teknologisk Institut i København
- har deltaget i projektmøder vedr. skandinavisk ledelse på Sannäs, Finland, d. 9.-10.3.1986 og Solstrand, Norge, d. 14.-17.9.1987
- har besøgt norske universiteter og organisationer på en studierejse d. 18.-23.3.1986 sammen med professor James Russell, University of Oregon, Eugene, Oregon, USA
- har været vært for en delegation fra Oslo Lysverker, Norge, der d. 3.4.1987 besøgte instituttet
- har sammen med Finn Kelsen været vært ved en konference om erfaringsbaseret læring på instituttet d. 12.5.1987 (med ca. 30 deltagere)
- har været medarrangør og indlægsholder ved en konference om personalefunktionens professionalisering, afholdt d. 3.-4.9.1987 i et samarbejde med Dansk Institut for Personalerådgivning (IP)
- har holdt et indlæg om udvikling af arbejdslivets menneskelige ressourcer ved konferencen U-87 i København, d. 10.9.1987
- har været på en studierejse til USA d. 10.-29.10.1987 for at besøge amerikanske universiteter og institutioner inden for det personalemæssige område
- har sammen med Lars Lindkvist afholdt en møderække vedr. skandinavisk ledelse i Dansk Management Center d. 3.-4.11.1987
- været medarrangør af og indlægsholder ved konferencen »Kampen om de gode hoveder«, arrangeret af Berlingske Annoncecenter, d. 6.11.1987.

Pedersen, Jesper Strandgaard

- Deltagelse i ICON conference i Kenmare, Irland, fra den 20-25. maj. Denne konference havde deltagelse af både praktikere og teoretikere fra en række lande, der præsenterede resultater fra undersøgelsers forskellige aspekter vedr. organiseringen af EDB-arbejde.
- Deltagelse i »The Third International Conference on Organizational Symbolism and Corporate Culture«, i Milano, Italien fra 23-36. juni. På denne SCOS konference præsenterede Jesper Strandgaard Pedersen et paper med titlen »Organizational Cultures within Computer Firms«.

Scheuer, Steen

- har i august 1986 deltaget i Verdenssociologkongressen i New Delhi, Indien, hvor han præsenterede paper et » 'Traditionalist' and 'Professionalist' Reactions to the Challenges of a Changing Labour Market: The Case of Danish White-Collar Unions«.
- har i august 1987 deltaget i 14. nordiske sociologkongres i Tampere, Finland, hvor han præsenterede forskningsnoteren »Overenskomst og arbejdstid – kollektive goder og individuelle interesser i overenskomstforløbet«.

Schultz, Majken

- har i marts deltaget i studietur til Holland med studerende fra cand.merc. faget »Videregående organisationsteori«. Hollandsturen omfattede besøg hos bl.a. Geert Sanders, Universitetet i Groningen, og G. Hofstede, Universitetet i Maastricht. Under besøget i Maastricht blev afholdt en forelæsning om »Perspectives on Organizational Culture«
- har i juli deltaget i The Third International Conference on Organizational Symbolism and Corporate Culture i Milano. På konferencen blev sammen med Janne Larsen, Forvaltningshøjskolen, præsenteret et paper: »Artifacts in a Bureaucratic Monastery«
- har i november afholdt seminar i Nordisk Administrativt Forbund sammen med Bøje Larsen om »Kontorkultur«
- er medlem af baggrundsgruppen i Nordisk Administrativt Forbund og The Standing Conference on Organizational Symbolism
- har deltaget i Work-shop på instituttet om metodeproblemer og forskningsdesign.

Westenholz, Ann

- Holdt foredrag om »Kulturer og ændringer i medarbejderejede virksomheder« på Uppsala Universitet efteråret 1986.
- Har deltaget i studierejse 16.-20. marts 1987 til Holland, hvor Universitetet i Groningen og Universitetet i Maastricht blev besøgt.
- Holdt foredrag om »Employee owned companies in the Nordic countries« d. 6.8.87 på Boston University, USA.
- Deltog i 25 års jubilæet for Institute of Labour and Social Affairs, Warszawa, Polen i okt. 1987.

Andre faglige aktiviteter

Agersnap, Flemming

- har været medlem af et professorbedømmelsesudvalg på HHK samt medlem af et lektorbedømmelsesudvalg
- er medlem af 3 licentiatbedømmelsesudvalg (heraf ét på RUC)
- er fagkoordinator for undervisningen i samfundsøkonomi og erhvervsøkonomi på korrespondentstudiet samt medlem af studienævnet for erhvervspraksis
- er fagkoordinator for 6 tilvalgsfag på HA, Strategi- og planlægningslinien på HD i organisation samt et valgfag der
- har fungeret som censor ved økonomi og statskundskab, Aarhus Universitet, Handelshøjskolen i Aarhus samt samfundsfag, KU.

Agersnap, Torben

- har været redaktør for Kræmmerhuset
- har været formand for DØK-studienævnet i studiets første år
- har været medlem af udvalgene om teknologivurdering og om ledelse og samarbejde under Teknologirådet og om Teknik og Samfund under Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd samt af Kommissionen vedr. videnskabelige undersøgelser i Grønland.

Arnoldus, Marly

- har indtil 1.12.87 været ansvarlig lærer på Danmarks Forvaltningshøjskole i fagene »Kommunikation« og »Introduktion«

- har været kursusleder på Danmarks Forvaltningshøjskoles kurser i »Mødeledelse og mødeteknik« samt i »Forhandlingsteknik«
- har afholdt kurser for medarbejdere på diverse offentlige institutioner.

Blegvad, Britt-Mari

- har været medlem af 2 licentiatbedømmelsesudvalg i Aalborg.

Bonde, Jytte

- medlem af kontaktgruppe om et Nordisk studie om samspillet mellem ny teknologi, arbejdsorganisation og arbejdsmiljø.

Born, Asmund

- har været fakultetsstudienævnmedlem
- har deltaget i bedømmelse af extern lektor på Sociologisk Institut.

Borum, Finn

- er medlem af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråds Teknik-Samfund initiativ, medlem af programkontrolkomiteen for EF-forskningsprogrammet FAST, og er den danske netværksrepræsentant for samme
- er medlem af HHK's Initiativudvalg for Forskning, der står for udgivelse af Forskningsavisen, og som har taget initiativet vedrørende forskeruddannelse og forskningsplanlægning, og af Det Internationale Studieudvalg
- har været medlem af diverse bedømmelsesudvalg.

Duelund, Birthe

- underviser på Danmarks Forvaltningshøjskole i fagene »Kommunikation«, »Introduktion« og »Organisation og samarbejde«
- er fra 1.12.87 ansvarlig lærer på Danmark Forvaltningshøjskole i faget »Kommunikation«
- har afholdt kurser for medarbejdere på diverse offentlige institutioner
- er formand for kursusudvalget.

Fivelsdal, Egil

- er censor ved Institut for Samfundsfag og Forvaltning, Københavns Universitet
- er medlem af redaktionsrådet for »Tidsskrift for samfunnsforskning«, Oslo
- er medlem af udvalg til bedømmelse af doktorafhandling ved Universitetet i Bergen
- har været medlem af bedømmelsesudvalg samt opponent ved doktordisputats i videnskabssociologi ved Universitetet i Oslo (september 1986)
- har været medlem af nordisk udvalg til bedømmelse af ansøgere til professorat i statskundskab ved Universitetet i Oslo
- har været formand for et evalueringsudvalg under Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd. Udvalget leverer sin rapport i december 1987
- har holdt foredrag om organisationsteoriens udvikling ved kursus for gymnasielærere i samfundsfag.

Klausen, Kurt Klaudi

- har 7.3.1987 holdt foredrag på Ollerup Gymnastikhøjskole om »Ændrede betingelser og krav til foreninger og lederuddannelser«

- har 12.8.1987 arrangeret augustkursus for folkehøjskolerne under temaet »Lederuddannelse i en opbrudskultur. Erfaringer og udviklingstendenser«
- er sammen med Torben Hviid Nielsen (RUC) koordinator for COS-projekt »Stat og marked«, der omfatter ni formere fra HHK, KU og RUC.

Klöcker-Larsen, Liza

- har været kususuleder på Danmarks Forvaltningshøjskoles kurser om »Mødeledelse og mødeteknik« samt »Møde- og forhandlingsteknik«,
- har undervist på Danmarks Forvaltningshøjskole i »Kommunikation« og »Introduktion«,
- har afholdt kurser for medarbejdere på diverse offentlige institutioner.

Kreiner, Kristian

- har holdt foredrag på Socialpædagogisk højskole om organisationskultur den 26. oktober 1987
- holdt gæsteforelæsning på RUC om organisationsmodeller den 29.10.87
- været opponert ved et heldagsseminar arrangeret af CHIPS-projektet den 24.11.87
- holdt indlæg på seminar arrangeret af COS om brugen af fotos i samfundsforskning den 2.12.87
- holdt foredrag på Kommunernes Landsforenings konsulentuddannelse den 3. og 15.12.87
- arrangeret (sammen med Ann Westenholz, Hardy Roed-Thomsen og Laurids Hedaa) temadag på IOA om organisationsteori og erhvervspolitik
- er formand for Standing Conference om organizational Symbolism, en europæisk forening med godt 200 medlemmer. I den forbindelse har der været afholdt bestyrelsesmøde i København 27.-28.11.87.

Larsen, Henrik Holt

- er censor ved HD-uddannelse, Aalborg Universitetscenter, Institut for Organisation og Virksomhedsledelse, Handelshøjskolen i Århus samt Psykologisk Laboratorium, Københavns Universitet.

Pedersen, Jesper Strandgaard

- har været på studietur til Holland i perioden 25.8 til 2.9. På denne studierundtur besøgte Geert Sanders og Bram Neuijen på universitetet i Croningen, samt Geert Hofstede på universitetet i Limburg
- har afholdt gæsteforelæsning den 15. oktober på Datalogisk Institut, Århus Universitet, på kurset »Systemarbejde II«, som ledes af gæsteprofessor Joan Greenbaum. Temaet for forelæsningen var »Methods and Perspectives: Analysis of Organizational Cultures«
- er medlem af SCOS (The Standing Conference on Organizational Symbolism)
- er tilknyttet CHIPS-projektet via et 2½ årigt forskningsrådsstipendium finansieret af SSF
- er tilmeldt licentiatstudiet på Handelshøjskolen i København.

Roed-Thorsen, Hardy

- har fungeret som censor for Byggeteknisk Højskole
- har ledet et 3-dages afdelingsseminar om ændring og strategi for lønafdelingen i Kommunernes Landsforening.

Faglige seminarer og gæsteforelæsere på IOA, internt

- »At vælge regionalpolitik« – om erfaringer fra nordisk forskning om regionalplanlægning v/Leif Gramh, gæsteforsker ved IOA, TTR og IESF. (18.9.86).
- »Om kultur og forandring« v/Finn Collin, IOA (2.10.86).
- »Image-Making as a Strategic Function« v/Alice Sapienza, Harvard School (20.11.86).
- »POOL« (projekt om offentlig organisation og ledelse) v/Torben Beck Jørgensen, IOA (4.12.86).
- »The Irrational organization – Irrationality as a Basis for Organizational Action and Change« v/prof. Niels Brunsson, Handelshøjskolen i Stockholm (10.12.86).
- »Når uddannelse og praksis smelter sammen« en skitse til et forskningsprojekt. v/Finn Kelsen, IOA (26.2.87).
- »New trends in human resource management and development« v/prof. Jim Russel, University of Oregon (5.3.87).
- »Det teknologiske spillerum i hverdagen« v/Tarja Cronberg, gæsteforsker ved IOA (26.3.87).
- »Familietid, Arbejdstid og Karriere i Dobbelt-karrierefamilier og andre to-indtægtsfamilier« v/Anne Lundén Jacoby, IOA (9.4.87).
- »Kultur og ledelse« seminar med James G. March, Stanford University og Søren Christensen, IESF v/Kristian Kreiner, IOA (21.9.87).
- »Internationalisering og økonomisk organisation« v/cand.polit. Steen Thomsen, Institut for Fremtidforskning (24.9.87).
- »Internationalisering« v/professor Pat Joynt, Bedriftsøkonomisk Institut, Oslo (8.10.87).
- »Kultur-billeder« v/Majken Schultz, IOA (27.10.87)
- »Internationalization in industrial systems – A network approach« v/Jan Johanson, University of Uppsala (20.11.87).
- »Networks approach« v/professor, Bengt Johannisson, Högskolan Växö (7.12.87).

7. Gæsteforskere og gæsteforelæsere

Professor, fil.kand.soc. Leif Gramh, opholder sig som gæsteforsker ved 3 institutter (Institut for Trafik-, Turist- og Regionaløkonomi, Institut for Erhvervs- og Samfundsforskning samt Institut for Organisation og Arbejdssociologi (marts 86-marts 88).

L. Institut for Regnskabsvæsen & Økonomistyring

1. Instituttets oprettelse og formål:

Instituttets forsknings- og undervisningsprofil knytter sig til virksomhedernes regnskabsvæsen og økonomistyring. Instituttets forskningsindsats koncentrerer sig derfor om følgende heraf afledte forskningsområder:

A. Registreringsmæssige problemer i relation til virksomhedernes registrering af handlinger med økonomiske konsekvenser, samt problemstillinger i tilknytning til virksomhedernes økonomiske planlægning og planopfølgning på forskellige styringsniveauer.

Forskningen på dette område omfatter såvel generel modeludvikling som udvikling af virk-

somhedstilpassede registrerings- og budgetteringssystemer.

Instituttet har på dette område en lang tradition for at beskæftige sig med de måle- og støjproblemer, der eksisterer i forbindelse med den økonomiske registrering af de i virksomhederne stedfundne handlinger. Denne forskning finder ofte sted i et snævert samarbejde med forskellige virksomheder. I den forløbne periode har forskningen ud over generel modeludvikling blandt andet beskæftiget sig med de måle- og støjproblemer, der knytter sig til registreringen af virksomhedernes dækningsbidragshandlinger og opgørelsen af den kortperiodiske resultatopgørelse. I forbindelse med økonomisk styring af koncerner knytter sig en række problemstillinger i relation til den regnskabsmæssige og organisatoriske gennemsigttiggørelse i virksomheder med flere resultatkilder. I beretningsperioden har denne problemstilling tillige med udviklingen af koncernstyringsmodeller været genstand for forskning ved instituttet.

I erkendelse af de muligheder som anvendelsen af EDB giver for såvel virksomhedernes registreringer som planlægning, har forskningen endvidere omfattet udviklingen af simuleringstværgtøjer til brug for virksomhedernes interne planlægning og styring, her under EDB-baserede systemer til planlægning og opfølgning inden for virksomhedens traditionelle funktioner: Indkøb, produktion og salg, samt beslutningsstøttesystemer. I samarbejde med forskere fra andre institutter på og uden for Handelshøjskolen er forskningsprojekter iværksat vedrørende modeludvikling på marketing-informationsområdet samt i forbindelse med opbygningen af simuleringmodeller til integreret indkøbs-, produktions- og lagerstyring.

I beretningsperioden er den teoretiske og praktiske udforskning af ideerne om beslutnings- og styringsregnskabet fortsat. Den dynamiske regnskabsopfattelse rummer muligheder for samarbejde med statistikere og dataloger om udviklingen af nye 'nøgletal', dynamiske indikatorer for indtjening, likviditet og finansielt beredskab.

De senere år har vist, at finansiell styring er af væsentlig betydning for virksomhederne. Internationaliseringen og produktudviklingen på de finansielle og valutatiske markeder har skabt en række nye problemområder i forbindelse med virksomhedernes finansiering og finansielle styring. Instituttets forskning har derfor også omfattet udviklingen af finansielle styringssystemer, herunder styring af virksomhedernes valutapositioner. Endelig foregår der forskning, der beskæftiger sig med virksomhedernes strategiske planlægnings- og styringsproblemer.

B. Problemstillinger i relation til virksomhedernes eksterne regnskabsrapportering:

Denne del af instituttets forskningsvirksomhed omfatter de elementer, der knytter sig til virksomhedens eksterne regnskabsrapportering, herunder de eksterne regnskabsbrugeres informationsbehov, regnskabsregulering og -politik samt regnskabspraksis. Særlige problemer knytter sig til regnskabsaflæggelsen i koncerner, og disse er derfor også omfattet af instituttets forskning. Det har tidligere karakteriseret instituttets forskning på dette område, at denne i overvejende grad har været normativ, ligesom den hovedsageligt har omfattet regnskabsbrugernes informationsbehov og modeludvikling baseret herpå.

I de seneste år er forskningen imidlertid blevet udvidet til tillige af omfatte regnskabsregulering og -politik, ligesom der er sket en styrkelse af forskningen vedrørende regnskabspraksis. Denne udvidelse har dels sin forklaring i samfundsmæssige forhold, ikke mindst den øgede opmærksomhed, der knytter sig til virksomhedernes eksterne regnskabsrapportering som følge af væksten i og interessen for aktiemarkedet. Dels kan udviklingen forklares ved

den bemandingsmæssige styrkelse, der har fundet sted inden for dette område i de senere år, og som har muliggjort, at nye emner har kunnet gøres til genstand for forskning.

En væsentlig del af den forskningsmæssige og arbejdsmæssige indsats har fundet sted i forbindelse med udviklingen af en landsdækkende regnskabsdatabase omfattende den eksterne regnskabsrapportering for de børsnoterede handels-, service- og industrivirksomheder. Færdiggørelsen af denne regnskabsdatabase åbner store forsknings- og undervisningsmæssige perspektiver for fagområdet, ligesom databasen har været med til at øge kontaktfladen til en række af det eksterne regnskabs brugergrupper.

For instituttets forskning som helhed gælder det, at den er tæt forbundet med den undervisning, som instituttet varetager på en lang række studier. Dette betyder, at de forskningsresultater, der opnåes, for hovedpartens vedkommende hurtigt omsættes i fortløbende udvikling og tilpasning af de eksisterende studier samt udvikling af tilvalgsfag og nye fagmoduler. I beretningsperioden har en væsentlig indsats været ydet med henblik på en revision af undervisningens form og indhold på HD-studiet i regnskabsvæsen. Endvidere er der udført et betydeligt udviklingsarbejde med sigte på at øge integrationen mellem regnskabsfagene og anvendelsen af EDB.

2. Medarbejdere

Professor: Lic.merc. Zakken Worre (orlov).

Lektorer: Cand.merc. Dennis Clausen; lic.merc. Jens O. Elling, MBA; cand.polit. Erik Hansen; cand.polit. Vagn Thorsgaard Jacobsen; cand.merc. Henning Kirkegaard; cand.polyt. Flemming Rasmussen.

Adjunkter: Cand.merc. Michael Andersen; cand.merc.aud. Merete Christiansen; cand.merc. Carsten Krogholt Hansen.

Kandidatstipendiat: Cand.merc. Carsten Rohde.

Projektmedarbejder: Cand.merc. Peter Stærmosé Henningsen.

Eksterne lektorer: Statsaut. revisor, Klaus Hans Pedersen; statsaut. revisor Poul Erik Olsen; statsaut. revisor Lisbeth Schierbeck; cand.merc. Per Valstorp Frederiksen; cand.merc. Carsten Corinth; cand.jur. Anne Hedvig Bertore; cand.polyt. Ole Schoubye Hansen; cand.merc. Lene Clausen.

Sekretærer: Lisa Borges; Liff Susan Hansen (fratrådt d. 1.4. 1987); Birgitte Skov (ansat 1.2. 1987); Tina Hansen (orlov), Dorte Juul Jensen; Lone Thorsgaard.

Undervisningsassistenter: Jørgen Vojdemann, HD; cand.merc. Ole Nyvold; cand.merc. H.P. Hansen; cand.merc. Hans Ole Andreasen; cand.polit. Steffen Kragh; cand.polit. Jacob Holm; cand.polit. Peter Sand; cand.merc. Jørgen Hartzberg; cand.merc. Arne Lund; cand.merc. Frank Orla Snorheim; cand.merc. Hans Peter Ballen; cand.merc. Jens Allin Hansen; cand.merc. Jan Peter Bergh; cand.merc. Mogens Gruelund; cand.merc. Karsten E. Jacobsen; Finn C. Sørensen, HD; cand.merc. Jens Otto Damgaard; Carsten Kyhnau, HD; cand.jur. Andersen Lutzhøft; cand.jur. John Byrgesen; cand.jur. Frank Lassen Jordan; statsaut. revisor Ib Kristensen; statsaut. revisor Søren Henrik Stenholdt; cand.jur. Steffen Schleimann; statsaut. revisor Poul-Erik Skou Larsen.

3. Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Fra 1.8.–31.12.86: cand.polit. Erik Hansen. Fra 1.1.87–31.12.87: cand. merc.aud. Merete Christiansen.

Formand for Institutrådet: Cand.polyt. Flemming Rasmussen

Institutrådet bestod af de fastansatte lærere og sekretærer samt af følgende studerende:

1.8.86–31.12.87: Jeanette Sigsgaard; Marianne Marholt; Johs. Kristensen; Anders Fauer-skov;

1.1.87–31.12.87: Bo Johansen, Johs. Kristensen, Lene Knudsen, Henrik Larsen.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed:

A. Registreringsmæssige problemer i relation til virksomhedernes registrering af handlinger med økonomiske konsekvenser, samt problemstillinger i tilknytning til virksomhedernes økonomiske planlægning og planopfølgning på forskellige styringsniveauer:

Michael Andersen har i perioden færdiggjort sit forskningsprojekt vedrørende regnskabsmæssig og organisatorisk gennemsigtgørelse i virksomheder med flere resultatkilder. Forskningsprojektet er indleveret til bedømmelse som prisopgave.

Publikationer:

- »En analyse af brugen af profit-centerorganisationen i danske virksomheder samt en kortlægning af principper og muligheder for en operationel løsning på resultatmæssig decentralisering i virksomheder med flere indbyrdes forbundne aktiviteter«, afhandling til bedømmelse 1987.

Erik Hansen har fortsat sin forskning vedrørende virksomhedernes finansielle styring. Forskningen har omfattet udviklingen af finansielle styringssystemer, herunder styring af virksomhedernes valutapositioner. Desuden har Erik Hansen beskæftiget sig med virksomhedernes strategiske planlægnings- og styringsproblemer.

Publikationer:

- »De nyere finansielle instrumenter og deres anvendelse«, Samfundslitteratur 1987.

Henning Kirkegaard har afsluttet arbejdet med bogen »Ledelsesregnskabet. Ide & Metode«. Denne bog er den første, som er skrevet med anvendelsen af den generelle teori for regnskabsvæsenets målinger, som er beskrevet i bogen »REBUS-konceptet«. Ledelsesregnskabet er orienteret mod fremtiden og opfattes som et system af handlings- og betalingsprognoser med henblik på finansiell varsling. Henning Kirkegaard arbejder videre med logikken i de finansielle varslingsystemer, herunder en bog, der vil behandle forudsigelsen af insolvens.

Publikationer:

- »Skal fremtidens regnskab baseres på tradition eller tænkning«, Revision & Regnskabsvæsen 1987.
- »Den blanke revisionspåtegning«, FSR-Nyt 1987.
- »Det tredje paradigme«, Revision & Regnskabsvæsen 1987.
- »Det retvisende billede«, Forskningsnotat 1987.
- »Ledelsesregnskabet. Ide & Metode«, Civiløkonomernes Forlag 1987.

Flemming Rasmussen har fortsat sin forskning om mulighederne for anvendelse af EDB og udviklingen af simuleringværktøjer til brug for virksomhedernes interne planlægning og styring inden for de traditionelle funktioner: Indkøb, produktion og salg. Desuden har Flemming Rasmussen forsket inden for området beslutningsstøttesystemer.

Publikationer:

En række kapitler fra en afhandling om regnskabsvæsen, økonomistyring og ny teknologi er færdiggjort og udgivet i noteform til undervisningsbrug, Samfundslitteratur 1987.

Carsten Rohde har i perioden færdiggjort sit forskningsprojekt vedrørende måle- og støjproblemer i relation til registreringen af virksomhedernes dækningsbidragshandlinger. Forskningsprojektet er indleveret til bedømmelse som prisopgave.

Publikationer:

- »En analyse af de principielle og praktiske problemer ved de anvendte fremgangsmåder i forbindelse med dels periodiske resultatopgørelser totalt, dels de enkelte aktivitetsområder, som danner informationsgrundlag for den økonomiske styring i en handels- eller fremstillingsvirksomhed«, afhandling til bedømmelse, 1987.

Vagn Thorsgaard Jacobsen har i perioden arbejdet med modelopbygning vedrørende marketing information samt simuleringmodeller til integreret indkøbs-, produktions- og lagerstyring. Desuden er samarbejdet med professor Robert Graham på University of Sidney i Australien med henblik på at udvikle beslutningsstøttemodeller til anvendelse i spreadsheet-systemer på PC'ere fortsat. De indtil nu opbyggede modeller omfatter specielt følgende områder: Sensitivity Analysis, Goal Seeking, Monte Carlo Simulation, Queuing og Expert Systems.

Samarbejdet med Søren Heede ved Institut for Afsætningsøkonomi om udarbejdelse af en bog om beslutning og prognosevalg er ligeledes fortsat. Bogen forventes færdig i løbet af 1988.

Zakken Worre har i perioden haft orlov fra instituttet.

B. Problemstillinger i relation til virksomhedernes eksterne regnskabsrapportering:

Merete Christiansen har i beretningsperioden modtaget Tietgenprisens guldmedalje for sin afhandling om regnskabsmæssige problemstillinger i forbindelse med oprettelsen af en regnskabsdatabase. Afhandlingen forsvares for den erhvervsøkonomiske licentiatgrad primo 1988.

Sammen med Jens Elling er arbejdet med etableringen og den videreudvikling af en landsdækkende regnskabsdatabase fortsat.

Et nyt forskningsprojekt vedrørende årsberetningsinformationen i virksomhedernes eksterne regnskabsrapportering er påbegyndt. Med udgangspunkt i den eksisterende viden om regnskabsbrugernes beslutningsmodeller og informationsbehov samt den empirisk baserede viden inden for industriel organisation vedrørende virksomhedernes succesindikatorer undersøges det, om det er muligt at opstille en generel model for indholdet af en informativ årsberetning. Endvidere er det planlagt at foretage en empirisk undersøgelse af årsberetningernes faktiske indhold. Dette forskningsprojekt forventes afsluttet i 1989/90.

Desuden beskæftiger Merete Christiansen sig med regnskabsmæssige problemstillinger i

forbindelse med overskudsdelingsordninger, herunder valg af overskudsbegreb samt de særlige problemer som knytter sig til valget af det eksterne årsregnskabs overskud som fordelingsgrundlag.

Publikationer:

- »En analyse af de regnskabsteoretiske og -praktiske problemer, som er forbundet med oprettelse og anvendelse af en regnskabsdatabase med virksomhedernes eksterne regnskaber som datagrundlag. Databasen skal kunne anvendes til forskellige regnskabsanalytiske formål, bl.a. i forbindelse med tids- og virksomhedssammenligninger, branchesammenligning m.m.«, afhandling til forsvar for den erhvervsøkonomiske licentiatgrad.
- »Kompendium om regnskabspraksis«, Nyt Nordisk Forlag 1987.
- »Videregående regnskabslære«, Samfundslitteratur 1987.
- »Øvelseshæfte til videregående regnskabslære«, Samfundslitteratur 1987.

Artikler i INSPI og Revisorbladet vedrørende regnskabsdatabasen.

Dennis Clausen har i perioden fortsat sin forskning i relation til virksomhedernes koncernregnskabsaflæggelse og de særlige regnskabsmæssige problemstillinger, der knytter sig hertil.

Desuden har Dennis Clausen fortsat beskæftiget sig med regnskabsanalyse og udviklingen af modeller hertil.

Publikationer:

- »Regnskabsanalyse«, Samfundslitteratur 1987.
- Redaktør af »Håndbog i Årsregnskab«, Foreningen af Yngre Revisorer (under udgivelse).

Jens Elling har arbejdet på en videreudvikling af en ex post orienteret regnskabsteori, som dels inddrager mikroøkonomisk teori, kapitalteori, pristeori m.v., og dels de senere års statistikbaserede empiriske forskning inden for regnskabsvæsen.

Som projektansvarlig har Jens Elling deltaget i videreudviklingen og færdiggørelsen af den landsdækkende regnskabsdatabase.

Jens Elling har desuden beskæftiget sig med forskningen inden for inflationsregnskabsområdet.

Publikationer:

- »En note om alternative regnskabsmodeller«, Samfundslitteratur 1987.
- »En note om forskellige referencerammer og teoridannelser inden for eksternt regnskabsvæsen«, Samfundslitteratur 1987.

Carsten Krogholt Hansen har i beretningsperioden beskæftiget sig med forskning inden for det regnskabspolitiske stofområde, bl.a. alternative reguleringsstrategier og de regnskabsteoretiske aspekter i forbindelse med regnskabslovgivning og regnskabsstandarder. Forskningsens mål er en licentiatafhandling, som forventes færdig i 1988.

Publikationer:

- »Årsregnskabsloven – en teoretisk analyse«, Samfundslitteratur 1986.
- »Om væsentlighed i den eksterne rapportering og i regnskabslovgivning og -standarder«, Forskningsnotat 1986.
- »Regnskabslovgivning og regnskabsstandarder: Markedsløsning eller offentlig regulering«, Forskningsnotat 1987.

I perioden 1. januar 1986 – 30. juni 1986 har instituttet endvidere haft besøg af Dr. Ekon. Torbjørn Bredenløw fra Växjö Högskola. Torbjørn Bredenløw har bl.a. afholdt forelæsnin-
ger over udviklingstendenser i internt regnskabsvæsen i Sverige samt svensk regnskabsregu-
lering.

Peter Stærmoser er tilknyttet instituttet som projektmedarbejder. Peter Stærmoser har især
varetaget opgaver i forbindelse med undervisningsudviklingen på HD(R)-studiet med hen-
blik på at integrere regnskabs- og EDB-undervisningen.

5. Faglig virksomhed iøvrigt:

Michael Andersen:

- Deltagelse i Den Nordiske Regnskabskonference i Bergen, Norge, sommeren 1986.
- Diverse kursus- og konsulentvirksomhed.

Henning Kirkegaard:

- Foredragsholder i forbindelse med efteruddannelse i Foreningen af Registrerede Revisorer
og Foreningen af Statsautoriserede Revisorer.
- Deltagelse i Den 13. Verdenskongres for Revisorer i Japan som medlem af F.R.R.s delega-
tion, efteråret 1987.

Flemming Rasmussen:

- Gæsteforsker ved Bedriftsøkonomisk Institut i Oslo, Norge, efteråret 1987.
- Undervisningsudvikling på HD(R)-studiet med henblik på at integrere regnskabs- og
EDB-undervisningen.
- Diverse kursus- og konsulentvirksomhed.

Carsten Rohde:

- Deltagelse i Den Nordiske Regnskabskonference i Bergen, Norge, sommeren 1986.
- Diverse kursus- og konsulentvirksomhed.

Vagn Thorsgaard Jacobsen:

- Foredragsholder for Norsk Tekniker Forbund over emnet: Den økonomiske baggrund for
anvendelsen af CIM-systemer.
- Diverse kursus- og konsulentvirksomhed.

Merete Christiansen:

- Deltagelse i European Accounting Association's 10. Regnskabskonference i London, Eng-
land, foråret 1987.
- 3 måneders forskningsophold med kontakt til London School of Economics & Political
Science, England, sommeren 1987.
- Udvikling og planlægning i forbindelse med undervisningen i regnskabsvæsen på HA-
studiet på RUC.
- Foredragsholder på kursus afholdt af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer over em-
net: Økonomistyring i den mindre ordreproducerende virksomhed, efteråret 1987.
- Foredragsholder på Industrirådets og Bankforeningens journalistkurser over emnerne
regnskabspraksis og regnskabsdatabasen, efteråret 1987.

Dennis Clausen:

- Gennemførelse af kurser for DJØF, Industrirådet, virksomheder m.v. i regnskabsanalyse.

Jens Elling:

- Deltagelse i European Accounting Association's 10. Regnskabskonference i London, England, foråret 1987.
- Foredrag på seminar afholdt af Nationalbanken om regnskabsinformation og aktiemarked, foråret 1987.
- Deltagelse i paneldiskussion på Handelshøjskolen i Bergen, Norge, foråret 1987, vedrørende norsk regnskabspraksis og Oslo Børs.
- Deltagelse i Nordisk konference om regnskabsregulering i Drammen, Norge, efteråret 1987.
- Foredragsholder på Industrirådets og Bankforeningens journalistkurser over emnerne regnskabsregulering og regnskabsdatabasen, efteråret 1987. - En række foredrag om reguleringsproblemer i dansk regnskabspraksis.
- Medlem af et nordisk bedømmelsesudvalg til vurdering af en 1-årig uddannelse fra Bedriftsøkonomisk Institut i Oslo, Norge.

Carsten Krogholt Hansen:

- Deltagelse i European Accounting Association's 10. Regnskabskonference i London, England, foråret 1987.

M. Institut for Teoretisk Statistik

1. Oprettelse og formål:

Institut for Teoretisk Statistik blev oprettet i 1966. Dets formål er at drive forskning og undervisning i teoretisk statistik med særligt henblik på anvendelse ved løsning af økonomisk/samfundsfaglige problemer. Forskningsområdet har i de senere år i nogen grad udviklet sig fra et overvejende teoretisk-statistisk udgangspunkt hen imod grænseområdet mellem statistik og økonomi/samfundsfag. Denne udvikling har bl.a. givet sig konkret udtryk i, at man i 1979 inden for instituttets rammer oprettede Forskningsgruppen for anvendt Statistik, bestående af: Adjunkt, cand.merc. Eric Bentzen; lektor, cand.polit. Jens Bjerregaard Christensen; lektor, cand.stat. Gorm Gabrielsen; lektor, lic.merc. Lars Grønholdt; lektor, cand.scient. Hans Kurt Kvist; lektor, lic.merc. Ole Stenvinkel Nilsson; lektor, cand.merc. Jørgen Kai Olsen; lektor, cand.merc. Jens Overø. Forskningsgruppen for anvendt Statistik har til formål at drive forskning og undervisning inden for anvendelsen af statistiske, matematiske, operationsanalytiske og datalogiske metoder til løsning af erhvervsøkonomiske problemer. Af vigtige forskningsområder kan nævnes udvikling af matematiske erhvervsøkonomiske beslutningsmodeller, anvendelse af teoretisk statistik til dataindsamling, inferens og prognose, samt anvendelse af optimeringsmetoder.

2. Medarbejdere:

Professor: Dr.polit. Ernst Lykke Jensen.

Lektorer med forskningspligt: Cand.polit. Jens Bjerregaard Christensen; cand.stat. Gorm Gabrielsen; lic.merc. Lars Grønholdt; dr.merc. Steffen Jørgensen; cand.scient. Hans Kurt Kvist; lic.merc. Ole Stenvinkel Nilsson; cand.merc. Jørgen Kai Olsen; cand.merc. Jens Overø.

Adjunkter med forskningspligt: Cand.merc. Eric Bentzen (fra 1.3.1987).

Eksterne lektorer: Cand.stat. et lic.merc. Agnar Höskuldsson; fuldmægtig, cand.polit. et stat. Olaf Ingerslev; lektor, cand.scient. Mogens Esrom Larsen (matematik); lektor, lic.techn. Oli B.G. Madsen (matematik); civilingeniør Lars Krogsgaard Thomsen.

Undervisningsassistenter: Cand.merc. Liz Idon Andersen; cand.merc. Peer Andersen; akademiing. Niels Kjær Andersen; cand.oecon. Henning Bach; cand.stat. Hans Bay; mag.scient.soc. Steen Bengtsson; cand.oecon. Peter Dal; stud.polit. Michael Feilberg; cand.scient. Klaus Flemløse; cand.merc. Erik M. Frandsen; cand.polyt. Sven Gillesberg; stud.polit. Malene Graversen; cand.polit. Uffe Foss Hansen; stud.polit. Claus G. Jacobsen; cand.polyt. Per Allan Jensen; cand.merc. Peter Egelund Jensen; cand.polyt. Erik Jørgensen; cand.polyt. Flemming Gunnar Jørgensen; cand.scient. Niels Jørgensen; cand.stat. et polyt. Peter Kierkegaard Hansen; stud.scient. Tine H. Kjeldsen; cand.merc. Hans Christian Krogh; cand.act. Søren Kruse; stud.merc. Jeanet E. Larsen; cand.polit. Kim Møller Larsen; cand.stat. Søren Larsen; cand.scient. Jens B. Laursen; cand.act. Jens Lind; stud.polit. Christian Lotz; cand.scient.pol. Mogens Lønborg; cand.polit. Ester Lønstrup; cand. stat. et polit. Flemming Mac; cand.merc. Helle H. Madsen; cand.scient. Finn H. Munck; cand.polyt. Carsten Mørup; cand.mag. Anne-Marie Nørregaard; cand.stat. Poul C. Pedersen; cand.rer.soc. Lars Odd Petersen; cand.oecon. Jørgen Raffnsøe; cand.polyt. Ole Sejer Riis; cand.merc. Finn Schaadt; civ.ing., lic.techn. Ernst E. Scheufens; cand. oecon. Uffe Strandkjær; cand.stat. Benny B. Svensson; cand.merc. Per Søgård; cand.stat. Ole Tamborg; stud.scient. Lars J. Tolhø; cand.oecon. Erik Toft; cand.polit.H.J. Wolff-Petersen; cand.scient. Mogens Waidtløw.

Sekretærer: Marianne Andersen; Vibeke Bennetzen; Lis Mødekjær.

3. Instituttets ledelse:

Institutbestyrer: Lektor, lic.merc. Ole Stenvinkel Nilsson.

Formand for institutrådet: Lektor, lic.merc. Lars Grønholdt.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af TAP-medarbejdere: Marianne Andersen; Vibeke Bennetzen; Lis Mødekjær og flg. studerende (indtil 31.12.1986): Steen Koefoed; Michael Voigt; Hans-Henrik Tind Ohlsen (fra 1.1.1987): Maj Trige Andersen, Lone Haudrum, Pia Toftdal.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed:

Eric Bentzen har i beretningsperioden haft et indlæg i Børsen Konference om teknisk analyse. Endvidere har Eric Bentzen haft et indlæg på FDC-kursus om portefølje management og afholdt finansieringsundervisning for cand.merc.aud. på Handelshøjskole Syd. Endelig har Eric Bentzen stået for udarbejdelse af Aktieindeks future på Københavns Fondsbørs for Bikuben Børs.

Jens Bjerregaard Christensen har fortsat sine studier over internationale fødevarerproblemer. Der arbejdes på en publikation, der belyser forskellige aspekter om udbud og efterspørgsel.

Gorm Gabrielsen har fortsat samarbejdet med Justitsministeriets psykiatriske undersøgelsesklínik, afd. A, om en undersøgelse af drabsmænd i Danmark med henblik på psykiatriske, sociologiske og kriminologiske aspekter belyst på basis af mentalobservationserklæringer. Nogle foreløbige resultater er sammen med F. Balvig, O. Christensen, P. Gottlieb, P. Kramp og A. Lindhardt præsenteret som tre papirer ved World Psychiatric Association Congress i København, 17.8–29.8 1986. »Homicide committed by women, 1959–1983, »Homicide in Denmark, 1959–1983« og »Homicide committed by psychotic subjects, 1959–1983«.

Med Direktoratet for Kriminalforsorgen er indledt et samarbejde vedr. bestemmelse af behovet for alkoholbehandling hos indsatte i fængsler og institutioner.

Sammen med Hans Kurt Kvist er indledt et samarbejde med Institut for Erhvervs- og samfundsbeskrivelse vedrørende dynamisk produktspecialisering i danske virksomheder.

Endelig har Gorm Gabrielsen og Hans Kurt Kvist indledt et samarbejde om en generalisering af Rasch-modellen med henblik på estimation og test i spørgeskemadata med multiple svarmuligheder.

Gorm Gabrielsen holdt 30.10.1986 en gæsteforelæsning på Institut for Antropologi og Et-nografi, Københavns Universitet, om statistik og erkendelsesteori. Den 27.10.1986 deltog han i et presseseminar med et indlæg om omfanget af vold mod politiet, og den 8.–14. september 1986 deltog han i First World Congress of the Bernoulli Society, Tashkent, USSR, med foredraget »Process Approach versus Survey Analysis«. Den 26.–28. januar 1987 deltog Gorm Gabrielsen som medarrangør i Symposium i Anvendt Statistik i Århus og den 29.–30. november 1987 i et seminar i Odense vedrørende erhvervsjura-uddannelserne. Den 27.3.1987 deltog Gorm Gabrielsen som medarrangør i Nordisk Møde for forskere af volds-kriminalitet med foredrag om drab i København, og den 21.5.1987 gav han en forelæsning på Center for Uddannelsesforskning, HHK, »Statistik mellem kvalitativ og kvantitativ metode. Den 25.5.1987 holdt Gorm Gabrielsen en gæsteforelæsning ved Rigshospitalets psykiatriske afdeling »Drab i København – statistiske aspekter«. Gorm Gabrielsen deltog som inviteret forelæser den 27.5.–1.6. i 29. Nordiska Forskarseminariet, Island med forelæsning om drab i København. Endelig deltog Gorm Gabrielsen 27.–28.11.1987 i Nordisk Fængselsforsker-møde med foredrag om drab i København.

Gorm Gabrielsen er medredaktør af Proceedings til Symposium i Anvendt Statistik og EDB på UNI.C.

I beretningsperioden er publiceret:

- »Global Maxima of Realvalued Functions«, Journal of Optimization Theory and Applications. Vol. 50, No. 2, 1986.
- »Vold mod politiet«, Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab, No. 1, 1987.
- »Lave alkoholpromiller ved dødelige trafikulykker, en kommentar«, Ugeskrift for Læger, 149/2, 1987.
- »Lave alkohol promiller ved dødelige trafikulykker, et svar«, Ugeskrift for Læger, 149/15, 1987.

- »Hvor omfattende er volden mod politiet«, i B. Kyvsgaard (ed.), *Kriminologiske Bidrag til 80'ernes Kriminalpolitiske debat*. Kriminalistisk instituts stencilserie nr. 38, 1986.
- »Anvendelse af Poissonprocessen med blokering ved analyse af stikprøvedata«, *Forskningsgruppen for anvendt Statistik, HHK, 1986*.
- »Cykeltruter og Detailhandel«, *Statistisk rapport, Forskningsgruppen for anvendt Statistik, HHK, 1986*.
- »Process Approach versus Survey Analysis«, *Proceedings from First World Congress of the Bernoulli Society, Tashkent, USSR, Sept. 1986*.
- »Drab i København, 1959-1983«, i *Rapport från 29. Nordiska Forskerseminariet. Island, 1987*.
- Sammen med Britta Kyvsgaard, »Anmeldelse af Karin Alberg: Vanebrottslighet och påföljdsval«, *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab, 1986*.
- Sammen med P. Gottlieb og P. Kramp er følgende publiceret:
- »Psychotic Homicides in Copenhagen from 1959 to 1983«. *Acta Psychiatrica Scandinavica, 1987*.
- »The Practice of forensic Psychiatry in Cases of Homicide in Copenhagen from 1959-1983«. *Acta Psychiatrica Scandinavica. To appear*.
- »Copenhagen Defendants of Homicide from 1959 to 1983, some socio-psychiatric Aspects«. *Acta Psychiatrica Scandinavica. To appear*.
- »The increase in Homicide in Copenhagen, 1959-1983, Statistical Analysis«, *Technical Report, Institut for Teoretisk Statistik, HHK, 1987*.
- »Homicide in Copenhagen, 1959-1983, Some further statistical Analysis«. *Technical Report, Institut for teoretisk Statistik, HHK, kommer ultimo 1987*.

Lars Grønholdt arbejder sammen med professor Flemming Hansen, Institut for Afsætningsøkonomi, på et forskningsprojekt om vesttysk TV-reklames virkning i Danmark. Projektet omfatter 3 faser: 1. Måling af TV-reklamens omfang. 2. Måling af seningen af TV-reklame. 3. Måling af effekten af TV-reklame. I beretningsperioden har arbejdet været koncentreret om den tredje fase, hvor TV reklamens effekt på dels mærkekendskab og dels markedsandel er analyseret på baggrund af flere datamaterialer, indsamlet af danske markedsanalyseinstitutter.

Sammen med Flemming Hansen har Lars Grønholdt skrevet artiklen »The Effect of Television Advertising in West Germany for Non-durable Goods in Denmark«, der er publiceret i *European Journal of Marketing, 1987*.

Lars Grønholdt deltog i dagene 28.01-30.01.1987 i »Seminar on The Application of Research to Broadcasting Decisions«, der blev afholdt af European Society for Opinion and Marketing Research (ESOMAR) i Amsterdam, og her fremlagde han et paper, betitlet »The Effectiveness of Television Advertising - A Study in a Unique Setting« (forfattet sammen med Flemming Hansen).

Lars Grønholdt har 11.05-12.05.1987 deltaget i »Teach-in Seminar on Measuring the Effects of Television Advertising«, der blev afholdt af European Society for Opinion and Marketing Research (ESOMAR) i Stockholm. Her holdt han et foredrag med titlen »The Effects of German Television Advertising on Brands in Denmark - A Unique Experimental Situation«.

Lars Grønholdt har den 23.11.1987 medvirket som foredragsholder ved »Seminar om TV-

reklame - Undersøgelser, strategi og resultater«, der blev afholdt af Foreningen af Danske Civiløkonomer (FDC), i H.C.Andersen Kongrescenter, Odense.

Desuden har Lars Grønholdt sammen med Flemming Hansen arbejdet på et forskningsprojekt om reklame i dansk radio og -TV. Projektet beskæftiger sig med forskellige afsætningsøkonomiske problemer om reklame i dansk TV 2 og lokalradio og -TV.

Som led i dette projekt har Flemming Hansen og Lars Grønholdt skrevet »Reklame i lokalradio og -TV: Nogle afsætningsøkonomiske overvejelser«. Rapporten er blevet til i samarbejde med Kultur- og Kommunikationsministeriet i forbindelse med forberedelsen af lovgivningen omkring en varig ordning for lokalradio og -TV. Dele af rapporten indgår i bemærkningerne til lovforslaget om lokal radio- og fjernsynsvirksomhed og lovforslaget om reklame i lokalradio og -fjernsyn, der er fremsat af kultur- og kommunikationsministeren henholdsvis 18.02.1987 og 4.11.1987.

Lars Grønholdt og Flemming Hansen har samlet 5 af deres arbejder fra de seneste år, herunder den ovenfor nævnte rapport, i bogen »Reklame i radio og TV - effekt, økonomi og markedsføring«, der er udgivet af Civiløkonomernes Forlag i juni 1987.

Ernst Lykke Jensen arbejder på en fremstilling af binomialmomenternes rolle i sandsynlighedsregning og statistik. Visse elementære resultater af dette arbejde er indbygget i 2. udgave af lærebogen »Indføring i teoretisk statistik for Civiløkonomer«, Nyt Nordisk Forlag, København 1987.

Steffen Jørgensen har holdt foredrag i marts 1987 ved Catholic University of Brabant, Tilburg og i juli 1987 ved University of Limburg, Maastricht. I sommeren 1987 var han i tre uger gæsteprofessor ved Department of Economics, Catholic University of Brabant, Tilburg. Steffen Jørgensen deltog i »Third Viennese Workshop on Economic Applications of Control Theory« i Wien, 20.-22. maj 1987, hvor han præsenterede artiklen »Optimal Investment, Finance and Dividends: A Stackelberg Differential Game« (med P.Kort og G.J. van Schijndel) samt artiklen »Aspects of Optimal Slidesmanship« (med R.F. Hartl). Han deltog som invited lecturer i »12th Symposium on Operations Research« i Passau, 9.-11. september 1987 med foredraget »Optimal Pricing in Dynamic Oligopolies«.

I beretningsperioden er publiceret artiklen »Sufficiency and Game Structure in Nash Open-loop Differential Games«, Journal of Optimization Theory and Applications. 50, 1, 1986, 189-193, Artiklen »Optimal Advertising Policies for Diffusion Models of New Product Acceptance in Monopolistic Situations« (med E. Dockner) er antaget til publikation i Management Science. Artiklen »Aspects of Optimal Slidesmanship« (med R.F.Hartl) er antaget til publikation i G. Feichtinger (Ed.), Optimal Control Theory and Economic Analysis 3. North-Holland, Amsterdam.

Hans Kurt Kvist har, sammen med Gorm Gabrielsen, indledt et samarbejde med Institut for Erhvervs- og samfundsbeskrivelse vedrørende dynamisk produktspecialisering i danske virksomheder. Endvidere har han sammen med Gorm Gabrielsen indledt et samarbejde om en generalisering af Rasch-modellen med henblik på estimation og test i spørgeskemadata med multiple svarmuligheder.

I beretningsperioden er skrevet: Hans Kurt Kvist: »Malignance and Ulcerative Collitis«, indsendt til Scandinavian Journal of Gastroenterology, samt (med Kirsten Haastrup): »Clustering items in an analysis of processing types«.

Ole Stenvinkel Nilssons forskningsområde er stokastiske erhvervsøkonomiske modeller. I beretningsperioden er skrevet: Ole Stenvinkel Nilsson: »Markovkæders anvendelse ved løsning af dynamiske beslutningsproblemer«, Working paper, Handelshøjskolen i København, Forskningsgruppen for anvendt Statistik, 1987. Endvidere er der påbegyndt et arbejde med modeller til fastlæggelse af optimal udskiftningspolitik for faste anlæg. Endelig har han, sammen med Steffen Jørgensen, publiceret: »Noter til indledende erhvervsøkonomi, Erhvervsøkonomi/Matematik studiet, 1-2 semester«, kapitel 1 til 11 med tilhørende opgavesamling.

Jørgen Kai Olsen har arbejdet med at opstille en stokastisk model for førstegangssalget, erstatningssalget og bestanden af et langvarigt forbrugsgode, der erstatter en tidligere version af godet. I forbindelse med dette arbejde har han skrevet en artikel med titlen »Generations-skifte for langvarige forbrugsgoder«. Den opstillede model søges nu tilpasset, så den også kan beskrive prøvekøbet og genkøbet af et kortvarigt forbrugsgode. Endvidere har Jørgen Kai Olsen arbejdet med at opstille en dynamisk model for en virksomheds afsætning, markedsandel og profit for et givet kortvarigt eller langvarigt forbrugsgode. Endelig har han arbejdet med en beslutningsteoretisk model til bestemmelse af stikprøvens størrelse i en revisionsmæssig problemstilling.

Jens Overø har fortsat arbejdet med tidsrækkeanalyse og samarbejdet med Gunni Ærtebjerg Nielsen, Havforureningslaboratoriet (jfr. tidligere beretninger) og har i beretningsperioden udarbejdet rapporten »Sammenlignende analyse af iltmålinger foretaget i Arkona Bassinet og i Mecklenburg Bugt i tiden 1902-79«.

5. Faglig virksomhed i øvrigt:

Jens Bjerregaard Christensen underviser i matematik ved Økonomisk Institut, Københavns Universitet.

Gorm Gabrielsen er medlem af organisationskomiteen for »Symposium i Anvendt Statistik«. Han er referent for Scandinavian Journal of Statistics samt censor ved Handelshøjskolen i Århus.

Lars Grønholdt har fungeret som censor i statistik ved de erhvervsøkonomiske studier ved Handelshøjskolen i Århus.

Lars Grønholdt har været rådgiver for Kultur- og Kommunikationsministeriet i forbindelse med forberedelse af lovgivningen om en varig ordning for lokalradio og -TV, herunder især reklamefinansierings rolle.

Desuden har Lars Grønholdt medvirket som foredragsholder ved 3 seminarer om TV 2, der blev afholdt 23.03.1987 på Scanticon, Århus, 25.03.1987 på Hotel Sheraton, København, og 12.06.1987 på Hotel H.C.Andersen, Odense.

Ernst Lykke Jensen er censor i matematisk statistik ved Københavns Universitet.

Steffen Jørgensen har fungeret som censor i driftsøkonomi samt teoretisk statistik ved det statsvidenskabelige studium, Københavns Universitet. Han er reviewer for Journal of the

Operational Research Society, Optimal Control Applications and Methods, Marketing Science, European Journal of Operational Research, Management Science, Journal of Economic Dynamics and Control, OR Spektrum, Operations Research samt Zentralblatt für Mathematik. Han har været medlem af et bedømmelsesudvalg samt fungeret som opponenter vedrørende en doktorafhandling på Catholic University of Brabant, Tilburg. Steffen Jørgensen er formand for Dansk Selskab for Operationsanalyse.

Hans Kurt Kvist har fungeret som censor i statistik ved Handelshøjskolen i Århus.

Ole Stenvinkel Nilsson har fungeret som censor i statistik ved de erhvervsøkonomiske studier ved Handelshøjskolen i Århus og ved Odense Universitet.

Jørgen Kai Olsen har fungeret som censor ved det statsvidenskabelige studium ved Københavns Universitet, samt ved HA-studiet ved Handelshøjskolen i Århus. Endvidere har han undervist i statistiske metoders anvendelse på revisionsmæssige problemstillinger på to kurser om målrettet revision afholdt af Foreningen af Statsautoriserede Revisorers efteruddannelsesafdeling.

Jens Overø har fungeret som censor i statistik ved Handelshøjskolen i Århus.

N. Institut for Trafik-, Turist- og Regionaløkonomi

1. Oprettelse og formål.

Instituttet blev oprettet i 1965. Navneændring i foråret 1981 fra Institut for Trafik-, Turist- og Beliggenhedsforskning til Institut for Trafik-, Turist- og Regionaløkonomi (TTR). Instituttets formål er at forske og undervise inden for trafik-, turist- og regionaløkonomi samt tilgrænsende fagområder.

2. Medarbejdere.

Lektorer med forskningspligt: Dr.rer.pol. Peter Aderhold; cand.polit. Uffe Jacobsen; lic.merc. Peter Maskell; lic.merc. Tage Skjøtt-Larsen.

Lektorvikar: Mag.scient.soc. Peter Plougmann (fra 1.12.87).

Adjunkter: Mag.scient.soc. Lise Drewes Nielsen; cand.techn.soc. Lanni René Füssel (fra 1.1.87).

Seniorstipendiat: Ingeniør Poul Erik Christiansen, HD (fra 1.4.87).

Kandiatstipendiater: Cand.scient. Susanne Georg; cand.scient. et art Inge Sofie Sørensen (fra 1.5.87); cand.psyk. Jytte Bonde (tværinstituttlig 1.1.87).

Eksterne lektorer: Lic.merc. Erik Holm-Petersen (indtil 31.7.87); direktør Allan Jakobsen (fra 1.11.87); cand.polit. Michael Jespersen; cand.merc. Frantz Buch Knudsen (indtil 30.9.87); cand.polit. Allan Koch; cand.jur. Lise Skovby; civiling. Uffe Thorsteinsson.

Gæsteprofessorer: Leif Graham; Göteborg Universitet; Dag Bjørnland TØI, Oslo (fra 1.11.87).

Undervisningsassistenter: Cand.polit. Torben Henrik Andersen, HD; cand.scient. Jan-Bjarni Bjarnason; cand.mag. Ditte Christensen; akademiing. Fl.W. Christoffersen; sekr.chef Palle Egebjerg; salgschef Flemming Eilstrup Jonassen; øk.konsulent Torkil Eriksen; mag.scient. Wiebke W. Hendriksen; cand.polit. Jesper Kirstein; cand.jur. Niels Kornrup; cand.polit. Philip Maschke; cand.merc. Erik Skjoldelev Madsen; dir. Christian Møller; cand.merc. Jonas Møller; cand.polit. Johan H. Nielsen; dir. Hardy Buhl Pedersen; prokurist Ole Sehested, ing., HD; Johan Fløe Svenningsen; cand.scient. Astrid Thygesen, HD; cand.polit. Bastian Zibrandtsen.

Databaseadministrator: Jette Skovbjerg (til 30.9.87).

Sekretærer: Doris Henrichsen, Kate Lauritsen (fra 1.8.87), Wilma Rosendahl Nielsen, Elpida Spirovska (til 15.8 1987).

EFG-praktikant: Charlotte Friis Skovsen (til 30.9.87).

Projektmedarbejdere: Henrik Vallund; Anne Dorthe Ravensbeck; Allan Lind Jørgensen; Marianne Steen-Jørgensen; Steen Hansen; Dominique Otoul; Tina Møller; cand.scient. Karin Andreasen.

3. Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Tage Skjøtt-Larsen.

Formand for institutrådet: Doris Henrichsen (fra 1.1.87).

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af TAP-medarbejderne. Studerende pr. 1.12.86: Kristian Eiberg; Carsten Hellmann Nielsen; Tina Kreipke.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Peter Aderhold har i perioden 1.8.86 – 28.2.87 haft orlov for at være projektleder af et turisme-udviklingsprojekt i Stillehavet. I den resterende tid af beretningsperioden har han gennemført en analyse af turismens kvantitative og kvalitative udviklingstendenser i Danmark indtil år 2000.

Desuden har han påbegyndt en analyse af danskernes rejsevaner og udarbejdelsen af en undersøgelse af danskernes rejseadfærd, her især rejsemotiverne og -forventninger, som skal gennemføres i foråret 1988 i samarbejde med Danmarks Turistråd og Turismens Fællesråd. I beretningsperioden har Peter Aderhold skrevet følgende artikler:

»Omlægning af turisme-studiet på Handelshøjskolen« (take off, august 1987), »Det skandinaviske marked for PATA-landene – en analyse af dimension og struktur af det skandinaviske feriefjernrejsemarked under særlig hensyntagen til Asien« (take off, oktober 1987). I november 1987 har han udgivet et sammendrag af de foreløbige resultater af sin forskning vedr. turismens fremtidsudsigter under titlen: Turismeudvikling i Danmark indtil år 2000- Kvantitative og kvalitative udviklingstendenser af turismen i og til Danmark.

Uffe Jacobsen arbejder især med aktuelle trafikøkonomiske og trafikpolitiske emner. Bl.a. byernes trafik (erhvervslivets specielle behov og problemer, restriktioner på biltrafikken (bompenge, parkeringspolitik) miljøproblemer, trafiksikkerhed, kollektiv trafik og cykeltrafik), energiforbrug og alternative drivmidler, miljøkonsekvenser, infrastruktur (færgeforbindelser, motorveje) og telekommunikation. Formålet er at komme nærmere de bedst mulige trafikløsninger for samfundet under hensyntagen til alle brugergrupperes behov.

Peter Maskell har i beretningsåret afsluttet arbejdet med et komparativt projekt om den regionale industriudvikling i Norden med kolleger fra Uppsala, Trondheim og Island. Projektet er støttet af Nordisk Samarbejdsnævn for Samfundsforskning (NOS-S), og resultatet offentliggøres i bogform i 1988.

Det forsatte arbejde med projektet om industriens langsigtede strukturudvikling har været hæmmet af strejken og dens eftervirkninger på Danmarks Statistik, således at en rapport om »Iværksættere og nye industrivirksomheder« først kan publiceres i 1988. Projektet gennemføres i samarbejde med Danmarks Statistiks 8.kontor med støtte fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd (SSF). Materiale fra projektet er i beretningsåret nyttiggjort i Det økonomiske Råds analyse af strukturproblemer i dansk industri (Dansk Økonomi, april 1987 afsnit XX). Cand.scient. Karin Andreassen har med støtte fra Arbejdsmarkedsnævnet i Københavnsområdet været tilknyttet projektet på fuldtidsbasis i efterårssemestret 1987.

Miljøministeriets Planstyrelse har i sin Rapportserie udgivet to publikationer forfattet af Peter Maskell om »Kemisk Industris udvikling og lokalisering« (52 sider) samt om »Vækstindustri« (35 sider). Han har offentliggjort en artikel i tidsskriftet »Sparekassen« med titlen: »Jylland er ryggraden i dansk industristruktur« (marts 1987) og i tidsskriftet »Kulturgeografiske Hæfter« med titlen »Forventninger og struktur i dansk industri« (vol. 33-34, 1987), samt været medforfatter til rapporten: »Vækstbranchers udviklingsdynamik i Hovedstadsregionen – nye tendenser og påvirkningsmuligheder« (december 1987).

Tage Skjøtt-Larsen har sammen med Uffe Jacobsen deltaget i et projekt om »Scenarier for energiforbruget i transportsektoren«.

Projektet støttes af Energiministeriet og udføres i samarbejde med Cowiconsult.

Formålet med projektet har været at analysere effekten af en række midler og handlingsparametre på transportsektorens energiforbrug og miljøpåvirkningen. Projektet forventes afsluttet foråret 1988.

Publikationer: »Transport« 3. udgave, serien Erhverv og Samfund, Kbh. 1987. Sammen med Ole Mynster Herold: »Logistik«, Dansk Speditørforening 1987. »International logistik i skandinavisk perspektiv«, Purchasing Magazine (Indköpslederne) 1986, nr. 2. »Strukturændringer i dagligvarebranchen«, Revisorbladet 1987 nr. 1.

Lise Drewes Nielsen har i perioden arbejdet videre på projektet om lokale arbejdsmarkeder og ny teknologi. Projektet belyser sammenhænge mellem teknologi og lokalt arbejdsmarked med særlig vægt på funktionel, hierarkisk og kønsspecifik arbejdsdeling. Arbejdet består af empiriske analyser af to udvalgte kommuner: Albertslund og Tølløse, men indeholder desuden metodiske og teoretiske studier af teknologiteori og regionalteori.

I perioden blev undersøgelsen af konsekvenser af hybridnettet i Albertslund afsluttet. Den blev gennemført i samarbejde med cand.polit. Niels Jørgen Jensen, Odense Universitet og er af rapporteret i »Hybridnet, medier og edb i Albertslund«, Albertslund Antenneforbund, 1986.

Desuden blev et arbejde som konsulent for en arbejdsgruppe i Arbejdsministeriet afsluttet. Arbejdsgruppen havde til formål at pejele den fremtidige arbejdsmarkedsudvikling og udgav »Pejlingsrapport, 1986«, Arbejdsministeriet 1986.

Publikationer: »Teknologivurdering i et regionalt perspektiv«, i Hallgeir Albu (red.): »Regional framtid«, Norsk samfunnsgeografisk forening, skrifter nr. 14, 1986. »Kvinder, teknologi og lokalsamfund – er der grænser for automation ?« Arbejdsnotat, juni 1987. »Technology and local labour markets – what will happen to women's work ?«, TTR 1987. Sammen med cand.scient. John Jørgensen, Københavns Universitet »Teknologi og arbejde i storbyen« (udkommer i bog om storbyens forandring 1988). Sammen med cand.mag. Solveig Carlsen, Teknologisk Institut, »Kvinder som iværksættere, hvorfor nu det ?« (udkommer i Kvinnetidsskrift 1988). Sammen med cand.scient. Niels Jørgen Jensen »Albertslund Antenneforbund«, i Naturkampen nr. 44, 1987.

Lanni René Füssel har i beretningsåret videreført sit forskningsprojekt »Den teknologiske udvikling inden for transportområdet med specielt henblik på containeriseringens erhvervs- og samfundsmæssige konsekvenser«. Projektets formål er at undersøge transportteknologiens indflydelse på strukturforandringer og konkurrenceforhold inden for transportsektoren samt forandringer i transportmønstret.

Han har desuden, sammen med Lise Drewes Nielsen og Poul Erik Christiansen startet et projekt om nye styringssystemer i virksomheden og organisatoriske forandringer.

Publikationer: »Havneudvikling og havnepolitik i Europa«, TTR 1986 (arbejdsrapport). »Containerisering af liniefarten – strukturforandringer, konkurrence, regulering«, TTR 1986 (arbejdsrapport).

Poul Erik Christiansens forskningsarbejde har været opstart af et forskningsprojekt om samspillet mellem traditionelle og nyere styringssystemer (JIT, OPT, MRP etc.) og forskellige organisatoriske variable. Projektet vil blive gennemført tværfagligt i samarbejde med Lise Drewes Nielsen og Lanni René Füssel.

Poul Erik Christiansen er desuden ved at starte et forskningsarbejde om samspillet mellem logistikorganisation og informationsteknologi.

Susanne Georg har i beretningsåret videreført sit forskningsprojekt »Offentlig regulering og erhvervsudvikling«. Projektet har til formål at undersøge betydningen af forskellige reguleringstiltag – særligt inden for miljøområdet – for industriel udvikling og fornyelse.

I beretningsåret har Susanne Georg publiceret følgende arbejder: Et notat om »Miljøadministration i Gladsaxe Kommune«, »Miljøregulering – aktiv dødshjælp«, Publikation nr. 44, TTR, »Miljøkonflikter og Planlægning«, Miljøkontrollens Skriftserie nr 1, 1987. »Risikovurdering – eksperternes nye værktøj« i Miljøministeriets bog »Er det farligt hr. minister ?«

Inge Sofie Sørensen blev ansat ved instituttet som kandidatstipendiat fra 1.5.87. Forskningsprojektet tager udgangspunkt i en analyse af de internationale og nationale leverandør/aftagerrelationer i først og fremmest det olie/gasindustrielle miljø med henblik på vurdering af konsekvenser og muligheder for opbygning af lokal og national erhvervskompetence. Metodisk tages der udgangspunkt i en allerede indsamlet empiri om olie/gasindustrien og dens leverandører, internationalt og nationalt til analysen af leverandør/aftager-

relationers betydning for udviklingen af erhvervskompetence inden for fremstillings- og serviceerhverv.

I beretningsåret har Inge Sofie Sørensen publiceret følgende: »Energipolitik og ny erhvervs-politik, erfaringer og problemer« i GRUS nr. 21, vol. 8, 1987.

Karin Andreasen har i perioden 1.7–15.12.87 været ansat som projektmedarbejder på ISU-projektet, der finansielt er støttet af Arbejdsmarkedsnævnet for Københavnsområdet. Projektet tager sigte på at undersøge industriudviklingen i Danmark i 1970'erne og 80'erne. I sin ansættelse har Karin Andreasen hovedsageligt beskæftiget sig med den gruppe af virksomheder, der er iværksat i undersøgelsesperioden.

I beretningsåret har Karin Andreasen skrevet en artikel om kvalifikationsudvikling, der vil blive publiceret i »Blålys og ildfluer«, Kulturgeografiske Hæfter nr. 35. Desuden er »Hvem sagde, kvinder er svage? - om kvinders kvalifikationer« blevet publiceret i Kulturgeografiske Hæfters Skriftserie nr. 17.

Karin Andreasen har deltaget i hovedredaktionen og en temareaktion for tidsskriftet Kulturgeografiske Hæfter.

5. Faglig virksomhed iøvrigt

Peter Aderhold har i beretningsperioden:

- deltaget i arrangement af en international turismekonference i København i september 1987 (i samarbejde med 'The American Hospitality Institute')
- arrangeret en konference om uddannelsesmuligheder og arbejdsmuligheder inden for turismen i Danmark på HHK 10.9.87
- arrangeret en konference blandt højskolelærere fra Danmark, Norge og Sverige som underviser og forsker inden for turismen med det formål at danne en sammenslutning af disse lærere inden for Nordisk Råd (7.9.87 på HHK)
- været medlem af analyse-udvalget for Danmarks Turistråd og Turismens Fællesråd og har især været involveret i forberedelsen af den Danske Rejseanalyse
- deltaget i et seminar vedr. forberedelse af et internationalt forsknings- og uddannelsescenter i Jylland (4.-7.12.87)
- planlagt og ledet en konference om turismens fremtidsudsigter i Danmark i forbindelse med Danmarks Turistråds efterårskonference 1987 i Frederikshavn (4.11.87)
- holdt foredrag om turismens udviklingstendenser på Danmarks Turistråds efterårsmøde 1987.

Uffe Jacobsen er formand for forskningsudvalget om trafik og energi. Deltager i flere følgegrupper for disse projekter (Seminar om strategi og forskningsevaluering). Arbejdende bestyrelsesformand for et større projekt om »Scenarier for transportsektorens energiforbrug ved forskellig politik«.

Han arbejder for Nordisk Komité for Transportforskning (NKTF). Har i 1987 planlagt og ledet 3 nordiske ekspertseminarer og 1 større konference om »Trafik og miljø«, herunder bl.a. indlæg om »økonomiske og administrative virkemidler i byerne«. Planlægger og leder (også for NKTF) det nordiske 7-dages videreuddannelseskursus NORDTRANS, der i 1988 holdes ved Oslo.

Medlem af bestyrelsen for Transportøkonomisk Forening (TØF). Arrangør bl.a. af konfe-

rence om transportuddannelserne i Danmark, virksomhedsbesøg, etc. Planlægger og leder TØF's årlige 3-dages konferencer om »Regional og lokal kollektiv trafik«.

Koordinator for Danmark af deltagelsen i »European Science Foundations Network on Transportation, Communication and Mobility«, udpeget af SSF. Udarbejdet national rapport om forskning på området 1960-1987 samt en specialstatus for Policy Analysis. Begge forelagt på konference i Rom i november 1987. Kommer senere i bogform.

Deltaget i planlægningen af Nordisk Teknologiar 1988 (NT 88). Bl.a. leveret bidrag til debatpjecen: »Ikke et spørgsmål om teknologi«.

Dansk repræsentant i planlægningen af INFOTRANS (Nordisk messe og konferencer om telekommunikation og transport).

Deltaget i arbejde for Vejdatalaboratoriet dels om trafikantinformation, dels om en brugervenlig vejdatabase.

Beskikket censor ved Københavns Universitet (statsvidenskab), Århus Universitet (geografi), DtH (IVTB) og Danmarks Forvaltningshøjskole.

Foredrag bl.a.:

»Den kollektive trafik og samfundet«, konference for HT, jan.87

»Hvad blev der af NORDKOLT?«, Dansk Ingeniørforen., feb.87

»Trafikken i hovedstadsområdet år 2000: Brugernes synspunkter« I-S., feb.87

»Trafikplanlægning – et alternativ«, Lærestalernes fælles miljøkursus, okt.87

»Kommunal trafikpolitik – den bløde danske linie?«, Byplandagene, okt. 87.

Desuden foredrag og undervisning ved interne arrangementer i forskellige foreninger, institutioner og organisationer.

Peter Maskell er fortsat medlem af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd (SSF), Momsfondens bestyrelse, samt bestyrelsen for Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut (AKF) og udvalget for Byplanafdelingen ved Statens Byggeforskningsinstitut (SBI). I samarbejde med Hovedstadsrådets planlægningsafdeling og Dansk Institut for Organisationsstudier (DIOS) har Peter Maskell deltaget i arbejdet med et projekt om vækstbranchers lokaliseringssadfærd og udviklingsdynamik i Hovedstadsregionen i forbindelse med udarbejdelsen af en ny regionplan.

På opfordring af Teknologinævnet har han sammenfattet forskningsresultaterne fra delprogrammet om »Servicesektoren og den ny teknologi« inden for EFs teknologivurderingsprojekt FAST II i form af et notat, der offentliggøres i forbindelse med en høring for folketingspolitikere i foråret 1988.

Han har præsenteret papers om »Erhvervsstrukturelle udviklingstræk og den økonomisk/politiske situation i Danmark« på en international konference for regionalforskere på Samos i august 1987 og om »Erhvervsstrukturelle udviklingstræk og Danmarks internationale konkurrenceevne« på en konference på Den kommunale Højskole om kommunernes og amtskommunernes rolle i arbejdsmarkedspolitikken og i arbejdsmarkedsnævne i januar 1987.

Han har i 1987 holdt oplæg for erhvervsledere, erhvervschefer, kommunalbestyrelsesmedlemmer, fysisk planlæggere og fagforeningsrepræsentanter om hhv. »Erhvervsudvikling og kommuneplanlægningens virksomhedsøkonomiske effekter«, »Den regionaløkonomiske effekt af en fast forbindelse over Storebælt«, »Den kemiske industri og miljøet«, »Københavns kommuneplans erhvervsdel« og om »Aktuelle tendenser i dansk erhvervs politik«, samt bistået ved et samarbejdsprojekt mellem Miljøministeriet, Dansk Metal og INT vedrørende de erhvervsøkonomiske effekter af miljøregulering.

Peter Maskell har via de tosidede internationale kulturudvekslingsaftaler medvirket ved tilrettelæggelse og afvikling af forelæsningsrækker for udenlandske forskere og deltaget i faglige bedømmelsesudvalg om tildeling af kandidatstipendium, samt været censor på Odense og Århus Universitet og på Danmarks tekniske Højskole.

Han har været dansk bidragyder til bogen »Regional Incentives in Europe« (Glasgow 1987).

Tage Skjøtt-Larsen har stået for planlægningen af en temadag om logistik på Handelshøjskolen i november 1986 i forskningsinitiativudvalgets regi. På temadagen havde han et indlæg om international logistik.

Desuden har han holdt foredrag om emner inden for transport og logistik for bl.a. Dansk Speditørforening, Transportøkonomisk Forening, Danske Eksportvognmænd, Danske Indkøbscheferes Landsforening, Dansk Selskab for Logistik og Jysk Teknologisk.

Lise Drewes Nielsen har været medarrangør af konferencen »Kvinder som iværksættere«, afholdt på Teknologisk Institut nov. 1986 og af den nordiske konference »Teknologi og arbejdsliv«, afholdt på Klarskovgaard, august 1987.

Hun har været medlem af styregruppen for TIK-TAK projektet på Århus Universitet og af en støttegruppe for Service-projektet på AKF. Hun har af NordREFO været med i det forberedende arbejde i oprettelsen af en kvinderegionalgruppe, og har arrangeret seminar på TTR med temaet »Kvinder i den lokale erhvervsstruktur« med deltagelse af bl.a. docent Elisabeth Sundin, Linkøpings Universitet.

I juni måned 1987 deltog Lise Drewes i den internationale konference »Technology, Restructuring and Urban-Regional Development«, arrangeret af ISA. Lise Drewes bidrog med artikel og foredraget »Technology and local labour markets - what will happen to women's work?«.

Lise Drewes Nielsen har i beretningsperioden holdt oplæg og foredrag på seminarer, konferencer og efteruddannelseskurser. Rekvirenterne har været Den kommunale Højskole, kommuner, Åben Datastue, daghøjskoler, fagforbund, antenneforbund og lokale kvindeorganisationer. Temaerne har været: teknologi og arbejdsorganisering, teknologivurdering, kvinder og teknologi, kvinder og arbejdsmarked, kvinder i lokalsamfund.

Lise Drewes har deltaget i udarbejdelsen af lyd-dias-serien »På vej til noget andet?«

I beretningsperioden har Lise Drewes deltaget i forskerkurset: »Virksomhedsteoretiske forskningsprogrammer i videnskabsteoretisk og teoriehistorisk belysning«, afholdt på HHK samt metateoretisk kvindeseminar afholdt på RUC.

Hun har været kontaktperson til kvindenetværket på HHK blandt kvindelige VIP'ere inden for økonomi. Hun har været medlem af bedømmelsesudvalg for stipendiat og leder af bedømmelsesudvalg for lektorvikariat.

Lise Drewes Nielsen er censorforkvinde for det sociologiske studium, Københavns Universitet. Desuden censor ved de samfundsvidenskabelige studier på RUC og AUC samt HUM-DAT på Århus Universitet.

Lanni René Füssel har i beretningsperioden afholdt oplæg om havneudvikling på seminarer og konferencer afholdt af Transportøkonomisk Forening, Nordisk Byggeforsknings samarbejde og Foreningen af Byplanlæggere. Han har desuden deltaget i Scandinavian Links' præsentationskonference.

Lanni Füssel har deltaget i SSF forskerkurset »Virksomhedsteoretiske forskningsprogrammer i videnskabsteoretisk og teoriehistorisk belysning« og er medlem af forskergruppen »Virksomhedens institutionelle rammer«, HHK.

Poul Erik Christiansen har i april 1987 holdt indlæg på TI-kursus: »Kan vore dages edb-systemer leve op til JIT-konceptet«. Han har i maj 1987 holdt indlæg på internt GN Store Nord kursus om forskellige styringssystemer og deres anvendelsesmuligheder i den industrielle virksomhed. Han har i november 1987 deltaget i og holdt indlæg på FDC-kursus om forskellige metoder til gennemførelse af logistikanalyser. I december 1987 har Poul Erik Christiansen deltaget i konference om MPS-formidling arrangeret af Jernets Arbejdsgiverforening og i september 1987 har han deltaget i seminar om produktion og økonomistyring på DtH.

Poul Erik Christiansen er medlem af Dansk Selskab for Logistik samt af Logistikgruppen i Jernets Arbejdsgiverforening.

Susanne Georg har i beretningsåret afholdt oplæg på »Byplanforsker mødet 1986«, arrangeret af Sydjysk Universitetscenter. Susanne Georg har også deltaget i det 8. Nordiske Symposium for Samfundsgeografi i Uppsala, Sverige.

Susanne Georg har deltaget i det af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd støttede forskerkursus: »Virksomhedsteoretiske forskningsprogrammer - i videnskabsteoretisk og teoriehistorisk belysning«, og er medlem af forskergruppen »Virksomhedens institutionelle rammer«, HHK.

Inge Sofie Sørensen har i beretningsåret siden februar 1987 og frem til september 1987 været på studieophold i USA (visiting research associate) ved henholdsvis University of Texas i Austin, Texas og ved University of Colorado, Boulder, Colorado. I den periode deltog hun i flere symposier og konferencer, herunder World Petroleum Congress i Houston i april 1987 og de to årlige Internationale konferencer ved ICEED, International Research Center for Energy and Economic Development i Boulder, Colorado, om USA/Canada og Mellemøsten.

Først i november 1987 deltog Inge Sofie Sørensen i Byplanforskerdagene, RUC. Og senere i november afholdt hun et seminar for den danske afdeling af NS-RSA (Nordic Section of Regional Science Association), Christiansminde, Sorø.

Inge Sofie Sørensen er dansk bestyrelsesmedlem for NS-RSA og er endvidere bestyrelsesmedlem i Esbjerg Petroleumsclub.

6. Gæsteforelæsnings

Konsulent John Dixon, Dixon Associates, USA: »Product flow analysis techniques«.

Professor Lars-Olof Rask, Transportcentrum, Växjö: »Nye samarbejdsformer mellem transportkøbere og transportsælgere«.

O. Center for Uddannelsesforskning

1. Oprettelse og formål

Oprettet 1. august 1984.

2. Medarbejdere

Afdelingsleder, cand.polit. Orla Brandt Jensen.

Lektorer med forskningspligt: Mag.scient.soc. Heine Andersen; cand.polit. Christian Knudsen; mag.art. Ole Fogh Kirkeby.

Adjunkter med forskningspligt: Cand.merc. Michael Møller Nielsen.

Kandidatstipendiater/gæsteforskere: Ph.D. Anne Loft (fra 01.06.1986); cand.merc. Michael Møller Nielsen (til 31.12.1986); cand.jur. Lone Streyffert (15.07-31.12.1987); Mag.scient.soc. Georg Jelle Jensen (til 10.10.1987).

Eksterne lektorer: Mag.scient.soc. Vilmer Andersen; cand.pæd. Bent Brandt Jensen (til 31.8.1976).

Undervisningsassistenter: Mag.art. Carsten Biering-Sørensen; mag.art. Vibeke E. Boolsen; cand.phil. Poul H. Brejnrod; mag.scient.soc. Peter Gamdrup; mag.scient.soc. Anni Greve; cand.scient.pol. Henrik S. Jensen; cand.scient.pol. Leif Jensen; cand.scient.pol. Peter Nødergaard; mag.art. Ib Nyhuus; cand.phil. et mag.art. Jeff Smidt; mag.art. Erik W. Toft.

Sekretær: Overassistent Annelise Klüwer.

Projektmedarbejdere: Mag.art. Gunnar Haase Nielsen (til 6.2.1987); cand.techn.soc. Gert Nørgaard.

Administrative medarbejdere: Stud.mag. Carsten Aabo; stud.merc. Kim Vrå Andersen; stud.merc. Eva Zeuthen Bentsen; stud.merc. Mette Christiansen; stud.merc. Berit Döhl (til 1.9.1987); stud.merc. Benedicte Due-Thomsen (til 1.9.1987); Stud.merc. John Guldborg Hansen; stud.soc. Lone Hass; stud.merc. Wilbert van der Meer; stud.merc. John Nyberg; stud.merc. Henrik Thornblad (til 1.11.1987); cand.merc. Ricky Wilcke.

3. Ledelse

Centerleder, afdelingsleder, cand.polit. Orla Brandt Jensen. Centerrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere og TAP'ere samt studerende blandt ovennævnte medarbejdere.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder

Centrets overordnede forskningsområde: *Uddannelsesforskningen*, består af tre delområde, hvis indbyrdes sammenhæng kan anskueliggøres ved følgende figur:

I fokus for uddannelsesforskningen står det enkelte erhvervsøkonomiske undervisningsfag eller kompleks af sådanne, hvis der er tale om en hel uddannelse. For at afdække, hvad der bestemmer sådanne fags (uddannelsers) indhold, struktur og afgrænsning, tages der i centrets forskning udgangspunkt i tre hovedgrupper af årsagsfaktorer, nemlig 1) hensynet til de bagvedliggende forskningsfag, 2) hensynet til kvalificeringen og 3) hensynet til pædagogiske og didaktiske forhold. En uddybning af hvilken forskning, der foregår inden for hver af disse tre områder beskrives nedenfor under følgende tre hovedområder: 1. Videnskabsforskning, 2. Uddannelse, erhvervsfunktioner og kvalifikationer og 3. Pædagogik, didaktik og uddannelsesudvikling.

Sigtet med at klarlægge, hvilke faktorer der bestemmer, hvorledes undervisningsfag etableres og udvikles, er for det første funderet i en grundvidenskabelig interesse i at afdække de bagvedliggende årsager til, at uddannelserne på det erhvervsøkonomiske område har fået de karakteristiske, som udmærker dem i dag. Foruden dette grundvidenskabelige sigte med uddannelsesforskningen er der tillige et mere anvendelsesorienteret formål. Det består konkret i, at bistå Handelshøjskolens kollegiale organer med uddannelses- og studieudviklingsopgaver i relation til de eksisterende og de nye uddannelser. Disse sidstnævnte aktiviteter af mere udviklingspræget karakter vil der blive gjort rede for i forbindelse med den pædagogiske og didaktiske forskning på centret.

1. Videnskabsforskning

Hovedvægten i Centrets forsknings- og undervisningsprofil har hidtil været videnskabsforskningen, der foruden videnskabsteori-forskningen har omfattet metodelære og videnskabssociologi. På dette område har det været centrets politik at få etableret en forskningsgruppe, der havde en fælles interesse for og forankring i videnskabsteorien, men som – på grund af sin forankring i forskellige fagvidenskabelige miljøer – kunne bedrive den videnskabsteoretiske forskning direkte i tilknytning til de enkelte fagvidenskabelige discipliner inden for det erhvervsøkonomiske fagunivers. De fagområder, som i dag er relativt godt dækket, er: de sociologiske og organisatoriske fag (Heine Andersen), de økonomisk-teoretiske (Christian Knudsen), informatik-området (Ole Fogh Kirkeby) og revisions- og regnskabsområdet (Anne Loft).

Inden for videnskabsforskningsområdet har der ved Centret i den forløbne periode været gennemført et SSF-støttet forskningsprojekt om »Forskningsudvikling og kundskabsanvendelse i forskerdominerede fag: Erhvervsøkonomi, nationaløkonomi, datalogi og sociologi« (kaldet FUKA-projektet). Formålet med dette projekt har været at undersøge samspillet mellem forskning og anvendelse af dens resultater på de pågældende fagområder, herunder ikke mindst at afklare, hvad anvendelse af forskningsfrembragt viden overhovedet er. Forskningsprojektet har ligeledes haft til hensigt ud fra et videnskabssociologisk udgangspunkt at klarlægge forskellene mellem de enkelte samfundsvidenskabelige discipliner med hensyn til organisationsmønstre og publiceringspraksis.

Videnskabsforskningen i relation til de økonomisk-teoretiske fag har især været sat ind på at få systematiseret og analyseret de mange nye forskningstraditioner, som har virksomheden der sit analyseobjekt. I tilknytning til denne forskning har Centret under SSF arrangeret to forskeruddannelseskurser med titlen: »Virksomhedsteoretiske forskningsprogrammer i videnskabsteoretisk og teorihistorisk belysning«. I tilknytning til dette forskningsfelt foregår der et nært samarbejde mellem Centret og »The Swedish Collegium for Advanced Studies in the Social Sciences«.

I relation til informatikområdet har videnskabsforskningen især været rettet mod den seneste udvikling vedrørende ekspertsystemer og kunstig intelligens. Denne udvikling har med stor tydelighed afdækket nødvendigheden af at få afklaret en række basale erkendelsesteoretiske problemer, såsom relationen mellem ekspertviden og dagligdagsviden, model og virkelighed osv. Ligeledes er der med denne forskning blevet påvist et behov for en afklaring af egenskaber ved og konsekvenser af den særlige menneskelige form for tænkeevne og sproganvendelse, set i relation til computerens muligheder. Den her omtalte forskning bedrives i nær tilknytning til højskolens øvrige forskning inden for informatikområdet.

Endelig udgør ekspertsystemer – de være induktivt eller deduktivt opbygget – en form for »anvendt videnskabsteori«. Samspillet mellem problemerne med udviklingen af ekspert-

systemer og videnskabsteoretiske problemer synes i det hele taget meget frugtbart, både hvad angår det forskningsmæssige og det pædagogiske.

Publikationer vedr. pkt. 1

Mogens Andersen og Carsten Aabo:

- »Habermas i Skandinavien – En Habermas-bibliografi«. Arbejdsnote 87-4. Center for uddannelsesforskning.

Carsten Aabo, Lone Hass, Heine Andersen:

- »Udvikling, organisering og publiceringspraksis i danske samfundsvidenskaber«. Rapport 87-1. Center for uddannelsesforskning.

Heine Andersen:

- »Hvad får de trykt?«. Samfundsøkonomen nr. 4, 1987.

- »Forskningsevaluering og publikationstællinger«. Økonomi og politik, nr. 3, 1987.

- »Publiceringspraksis og organisationsformer i danske samfundsvidenskaber«. Politica, nr. 3, 1987.

- Anmeldelse af Flemming Mikkelsen (red.), »Protest og oprør«. Politica, nr. 4, 1986.

Ole Fogh Kirkeby:

- »Eksperter og kunstig intelligens«. Borgens Forlag, januar 1987.

- »Datamaskiner og undervisning«. Arbejdsnote 87-1. Center for uddannelsesforskning.

- »Kunstig Intelligens og menneskelig eksistens«. Litteratur og samfund, 1987.

- Bidrag til Rapport fra konference om informationsbaser, afholdt 27.5.1987 ved Århus Amts Informatikcenter. Titel: »Foredrag om Informationsbaser og Kunstig Intelligens«.

- Bidrag til »Formidlingsrådets høring om Vidensbaserede systemer og de offentlige behov«. Titel: »Findes der et Kunstig-Intelligens-Paradigme?« Rapport udgivet af Formidlingsrådet 1987.

- »Data i skolen i: »Databaser og kunstig intelligens«. December 1987.

- »Kroppens tanke«. Essays i Cognitiv Science. Udkommer i foråret 1988.

Christian Knudsen:

- »Creative Destruction in the Evolution of Economic Theory«. Publiceres i 1988.

2. Uddannelse, erhvervsfunktioner og kvalifikationer

I fokus for Centrets forskning inden for dette område er relationen mellem virksomhederne som *vidensanvendende* enheder og uddannelses- og forskningsinstitutionerne som *vidensfrembringende- og vidensformidlende enheder*. På virksomhedssiden er et af formålene med dette forskningsfelt at få afklaret, hvilke træk i den generelle samfundsudvikling, der fører til så drastiske ændringer i virksomhedernes organisationsstrukturer, at der hermed indtræffer væsentlige ændringer i erhvervsfunktionerne og hermed kvalifikationskravene. Mere konkret indebærer denne forskningsindsats, at man søger at afdække, hvilke faktorer – af teknologisk, markedsmæssig, organisatorisk, holdningsmæssig karakter – som betinger, at der sker ændringer i kvalifikationsbehovet. Og med dette udgangspunkt søges det f.eks. klarlagt, hvilke nye specialist- og ledelsesfunktioner, der kan forventes at opstå i de kommende tiår, og hvilke krav disse nye funktioner vil stille med hensyn til ny forskningsbaseret viden. Forskningen inden for dette felt bygger på uddannelsessociologisk, kvalifikationsteoretisk og industrisociologisk viden og teoridannelse.

Michael Møller Nielsens forskningsprojekt vedrører udviklingen i »brugersidens« kvalifikationskrav til erhvervsøkonomer. Det er her en grundlæggende antagelse, at virksomhedernes valg af strategi og grundlæggende organisationsstruktur påvirker ledelsesformerne og dermed også de kvalifikationskrav, som stilles til lederne. Mere specifikt omhandler det igangværende projekt en undersøgelse af den strategiske og organisationsstrukturelle udvikling i de 100 største industrivirksomheder/-koncerner i Danmark samt af disse virksomheders beskæftigelse af erhvervsøkonomer. Antagelsen er, at virksomheden med en divisionaliseret organisationsstruktur vil have et større behov for personer med en videregående økonomisk uddannelse end traditionelt funktionsopdelte virksomheder. Projektet vil blive videreført med mere detaljerede, komparative undersøgelser af økonomers konkrete arbejdsopgaver i virksomheder med forskellig organisationsstruktur.

Michael Møller Nielsen har desuden deltaget i fagudviklingen af faget international erhvervsøkonomi på SPRØK, herunder bl.a. i et integrationssamarbejde med faget kommunikation, hvor der samarbejdes om udviklingen af et fælles casegrundlag vedrørende »Irma«.

Anne Loft arbejder inden for området »Regnskabsvæsen og revision i et historisk og samfundsmæssigt perspektiv«. Mere præcist arbejder hun med:

- Forskning om den danske revisorprofessions rolle i samfundet i fortid og nutid.
- Teorier om forhold mellem revisorprofessionen, staten og samfundet.
- Færdiggørelse af en artikel om den engelske revisorprofession til et festskrift, der publiceres i 1988.
- Omredigering af sin Ph.D.-afhandling »Understanding Accounting in its Social and Historical Context: The Case of Cost Accounting in the UK 1914-1925« med henblik på publicering i 1988.
- Færdiggørelse af en bog om den historiske udvikling inden for den engelske organisation »Chartered Institute of Management Accountants«.
- Færdiggørelse af en artikel om regnskabsvæsen og tid sammen med professor Anthony Hopwood fra London School of Economics.

Publikationer vedr. pkt. 2

Anne Loft:

- »Towards a critical Understanding of Accounting: The Case of Cost Accounting in the U.K., 1914-25«. Accounting, Organisations and Society, Vol. 11, No. 2, 1986.
- »Cost Accounting in Britain in the 1920s: The Life and Work of the Professional Cost Accounts«. Arbejdsnote 87-2, Center for uddannelsesforskning.
- »Educating and Certifying Auditors: A Comparative Study of England and Denmark«, (publiceres i 1988).

Michael Møller Nielsen:

- »Kursusbog i international erhvervsøkonomi«, SPRØK, 3, semester 1987 (155 sider).

3. Uddannelsesudvikling, pædagogik og didaktik

Inden for dette område er der dels pågået en omfattende uddannelses- og studieudvikling og dels forsket inden for pædagogiske og didaktiske forhold i relation til informationsteknologien.

Centrets aktiviteter inden for uddannelses- og studieudvikling har i beretningsperioden omfattet 2 hovedtyper af arbejdsopgaver, henholdsvis tværinstitutionelle opgaver og interne HHK-opgaver.

Tværinstitutionelle opgaver

- a) Varetagelse af formands- og sekretariatsfunktionerne for de landsdækkende fællesudvalg for HA og Erhvervsjura, herunder:
 - Udarbejdelse af ændringsforslag til DVU's HA-bekendtgørelsesudkast og forhandlinger med DVU om HA-bekendtgørelsens færdiggørelse.
 - Forberedelse og afholdelse af koordinerende møder vedr. erhvervsjurauddannelsens retsgrundlag og faglige indhold samt udarbejdelse af oplæg og rapporter til uddannelsesinstitutionerne og DVU.
- b) Medvirken ved forberedelse af HA-uddannelsen på RUC, herunder ved udarbejdelsen af studieordning og etablering af censorkollegium.
- c) Medvirken ved udarbejdelse af rapport til Rektorkollegiet vedrørende evalueringsprincipper og -metoder inden for de videregående uddannelser.

Interne HHK-opgaver

De interne HHK-opgaver omfatter hovedsagelig arbejdsopgaver for kollegiale organer:

- a) Forbehandling for fakultetsstudienævnet af studieordninger for HD 1. del og HD 2. dels-studierne.
- b) Medvirken ved udarbejdelse af studieordning for HA-studiet som opfølgning af den nye HA-bekendtgørelse.
- c) Medvirken ved fagstudienævnenes udarbejdelse af studieordninger for de nye integrationsuddannelser og forbehandling af fakultetsstudienævnets behandling af samme.
- d) Evalueringsundersøgelser vedrørende studieforløb og frafald af studerende for HD 1. del, cand.merc.aud. og de nye uddannelser.
- e) Undersøgelse og udarbejdelse af rapport vedrørende virkningerne af en studieafgift på HD-studiet.
- f) Udarbejdelse af forslag til en HD-handlingsplan.
- g) Medvirken ved udarbejdelse af forslag til en 1-årig erhvervsøkonomisk uddannelse for humanister m.fl.
- h) Redaktionel medvirken ved udarbejdelsen af informationspjecerne til gymnasierne m.v.
- i) Udarbejdelse af udkast til HHK-hørings svar til DVU vedrørende en række generelle uddannelsesformer m.v.
- j) Udarbejdelse af notater og oplæg til fakultetsstudienævnet vedrørende principielle studie- og eksamensspørgsmål samt forbehandling af en række konkrete sager for nævnet.

Inden for det pædagogiske og didaktiske område har centret haft følgende 2 projekter:

- a) I takt med udviklingen af computere og deres integration i undervisningen er der stigende brug for en egentlig »computerpædagogik«, der analyserer de helt nye typer af problemer, der er forbundet med dette medie. Centret har taget dette område op bl.a. gennem Ole Fogh Kirkebys forskning. Her er det særlige forhold mellem maskine og menneske i undervisningssituationen anskuet ud fra et »kooperationsparameter«. Det betyder, at computer-pædagogikken defineres som en disciplin, der tilstræber minimal styring fra maskinens side og maksimal udnyttelse af brugerens potentialer.
- b) Centret har endvidere medvirket ved oprettelsen af et tværinstituttligt kandidatstipendium inden for området »Kvinder i økonomien«.

Publikationer vedr. pkt. 3

- 86 Evaluering af cand.merc.aud.-studiet« (2.del) af Tine Brandt Jensen
86 »Evaluering af cand.merc.aud.-studiet« (3-del) af Tine Brandt Jensen.
86-5 »Evalueringsundersøgelse MØK 1985/86« af Mette Christiansen og Berit Döhl.
87-1 »Datamaskiner og undervisning« af Ole Fogh Kirkeby.
87-3 »Evalueringsundersøgelse SPRØK-studenterårgang 1984« af Berit Döhl og Mette Christiansen.
87-6 »HD-studiet: Adgangsbegrænsning, studieafgift eller?« af Benedicte Due-Thomsen og Henrik Tornblad.
86 »Forslag til handlingsplan for HD-1.del« af Orla Brandt Jensen
- Publikationerne er udgivet i Centrets arbejdsnoteserie.

5. Faglig virksomhed iøvrigt

Bedømmelsesudvalg

Christian Knudsen har været formand for et bedømmelsesudvalg ved bedømmelse af et adjunktur på Handelshøjskolen.

Ole Fogh Kirkeby har været medlem af et bedømmelsesudvalg ved besættelse af et kandidatstipendiat ved Handelshøjskolen.

Censorvirksomhed

Heine Andersen er censor ved Institut for Statskundskab, Århus Universitet samt ved det erhvervsøkonomiske studium, Roskilde Universitetscenter og Handelshøjskolen i Århus.

Orla Brandt Jensen er censorformand for kand.samf.uddannelsen på Aalborg Universitetscenter og for HA-uddannelsen på Roskilde Universitetscenter.

Christian Knudsen er censor ved Roskilde Universitetscenter ved SAMBAS og HA-uddannelsen.

Konferencer m.v.

Heine Andersen har deltaget i 14. Nordiske Sociologkongres i Tampere, 22.-24. august 1987, samt deltaget i nordisk konference om forskningsevaluering, arrangeret af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd, 25.-26. september 1987.

Orla Brandt Jensen har på den X. Nordiske Företagsekonomiska konference i Bergen i august 1986 fremlagt 2 indlæg: »Hva skjer i Norden i dag?« og »Fagintegration - integrerede uddannelser«. Han har endvidere i november 1987 deltaget i en studierejse til USA vedrørende udvikling og anvendelse af nye uddannelsesteknologi i relation til de erhvervsøkonomiske uddannelser.

Christian Knudsen har deltaget i en konference med oplæg ved Interuniversity Center of Postgraduate Studies i Dubrovnik i maj 1987, samt holdt forelæsning på Institut för Ekonomisk Historia ved Göteborgs Universitet. Han har desuden opholdt sig en måned ved Swedish Collegium for Advanced Study in Social Science i Uppsala.

Anne Loft er medlem af Editorial Board of »Accounting, Auditing and Accountability«, et nyt tidsskrift, der udkommer første gang i 1988. Har desuden deltaget med oplæg i »European Accounting Association Conference«, London, marts 1987 og i »Sixth International

Conference on Accounting Education, Kyoto, Japan, oktober 1987, og deltaget i »International Seminar on Accounting Regulation«, Sheffield, juni 1987.

Ole Fogh Kirkeby har holdt følgende foredrag:

April 1987, Foredrag for Filosofisk Forum om de nyeste retninger inden for Kunstig Intelligens Forskningen,

Maj 1987, Foredrag ved Århus Amts Informatikcenter på Konferencen om Informationsdatabaser,

September 1987, Foredrag ved Formidlingsrådets høring om Vidensbaserede Systemer og de Offentlige behov.

I maj 1987 var Ole Fogh Kirkeby på studie- og forskningstur til FAST-programmet under EF i Bruxelles og havde herunder samtaler og diskussioner med organisatorerne af EF's program om Cognitive Science.

P. EDB-Centeret Julius Thomsens Plads

1. Oprettelse og Formål

EDB-Centeret blev oprettet i 1970, hvor Handelshøjskolens første datamat, en IBM 1130, blev anskaffet. Centeret skulle yde service til Handelshøjskolens studerende og institutter samt afholde medarbejderkurser i anvendelse af anlægget.

Desuden forestod Centeret en række undervisningsaktiviteter over for studerende samt udførte en sådan forskning, at opgaverne kunne løses.

Funktionen var blevet andet end drift i forbindelse med Prime-datamaten, afvikling af programmer og vejledning om hensigtsmæssige standardprogrammer. Endvidere skulle udbydes kurser i anvendelse af programpakker samt i begrænset udstrækning ydes programmeringsservice over for brugerne.

Dette EDB-Center blev ved konsistoriebeslutning nedlagt pr. 1. juli 1985.

I stedet oprettedes EDB-Centeret som et centralt servicecenter, idet daværende VIP-medarbejdere overflyttedes til institutter. Centrale opgaver for centret er drift og vedligeholdelse af Prime-datamaten med tilhørende programsystemer og kommunikationslinier over hele Handelshøjskolen. Desuden i området Julius Thomsens Plads og Nansensgade drift, vedligeholdelse, booking etc., i forbindelse med klasseværelser, lærerværelse og brugerrum med PC'ere, terminaler og printere. Endelig distribueres forbrugsartikler i forbindelse med institutternes edb-anvendelse.

I september 1987 indviedes et nyt PC-miljø i lejemålet Danas Plads 15 med 40 PC-arbejdspladser.

2. Medarbejdere

Programmører: Torben Boyd; John Nielsen.

Operatører: Ulla Larsen; William Storm; Torben Gert Hansen; Jørgen Biltzing (deltid).

Sekretær: Lena Løndal (indtil 31.3.1987); Anna Schou (fra 18.5.1987).

3. Centerets ledelse

Centerets medarbejdere tilrettelægger og fordeler i samarbejde med styringsgruppens formand det daglige arbejde. Der refereres i alle forhold til Styregruppen for Julius Thomsens Plads og Danas Plads, som er ansvarlig for forholdene i området.

Styregruppens formand: Gert Bechlund.

Styregruppens sammensætning i beretningsperioden:

Økonomilærere: Gert Bechlund, DASY; Tage Henriksen, DASY, (indtil 1.4.1987); Hans Stubbe Solgaard, Afsætningsøkonomi, (fra 1.4.1987).

Sproglærer: Bodil Nistrup Madsen, Datalingsvistik.

EDB-medarbejder: William Storm, EDB-Centeret (indtil 31.7.1987); Torben Boyd (fra 1.8.1987).

EDB-vejleder: Frank Torreck, stud.merc. (indtil 1.8.1987); Thomas Damgaard Petersen, stud.merc. (fra 1.8.1987).

4. EDB-udstyr

Prime-datamaten:

EDB-anlægget består af følgende udstyr fordelt på højskolens forskellige lokaliteter:

Julius Thomsens Plads:

1 Prime 9955 med følgende specifikation og ydre enheder:

1 centralenhed med 6 MB hovedlager

1 båndstation 1600 BPI, 75 ips

3 diskstationer á 300 MB, udskiftelige diskpakker

2 diskstationer á 600 MB, fast disk

2 diskstationer á 496 MB, fast disk

1 linieskriver 430 linier/min., tegnsæt: 96 tegn

1 linieskriver 300 linier/min., tegnsæt: 64 tegn

1 operatørkonsol

1 plotter

1 koncentrator (styrer op til 16 terminallinier til Nansensgade)

1 koncentrator (styrer op til 8 terminallinier til Howitzvej)

1 koncentrator (styrer op til 16 terminallinier til Howitzvej)

1 koncentrator (styrer op til 8 terminallinier til Rosenørns Alle 31)

1 koncentrator (styrer op til 16 terminallinier til Fabrikvej)

1 koncentrator (styrer op til 8 linier til Blågårdsgade)

128 terminallinier (heraf 11 til Nansensgade, 24 til Howitzvej, 14 til Fabrikvej, 8 til Rosenørns Alle og 8 til Blågårdsgade).

Fabrikvej:

1 selvbetjeningsprinter

1 koncentrator (styrer op til 16 terminallinier til Julius Thomsens Plads)

Howitzvej:

2 koncentratorer (styrer op til 24 terminallinier til Julius Thomsens Plads)

Turensgade:

- 1 selvbetjeningsprinter
- 1 koncentrator (styrer op til 16 terminallinier til Julius Thomsens Plads)

Rosenørens Alle:

- 1 koncentrator (styrer op til 8 terminallinier til Julius Thomsens Plads)

Blågårdsgade:

- 1 koncentrator (styrer op til 8 terminallinier til Julius Thomsens Plads)

Højskolen disponerer over følgende terminaludstyr, der efter behov udlånes til brugere. Udlånsvirksomheden administreres af William Storm:

139 dataskærme

- 13 skrivemaskineterminaler
- 2 plottere
- 8 hard-copy skrivere
- 4 selvbetjeningsprintere

Modemudstyr:

- 23 modems 300 BPS
- 68 modems 1200 BPS
- 4 modems 2400 BPS
- 8 modems 9600 BPS
- 2 modems 19200 BPS
- 12 koncentratorer

En del af terminalerne er p.t. placeret i højskolens brugerrum således:

Turesensgade lok. 4031: 1 selvbetjeningsprinter

Jul. Th. Pl. lok. 225: 16 skærmterminaler

lok. 414: 21 skærmterminaler heraf 7 med grafik

lok. 422: 1 selvbetjeningsprinter

1 laserprinter

Fabrikvej lok. 222: 6 skærmterminaler

3 skrivemaskineterminaler

1 selvbetjeningsprinter

Howitzvej lok. 112: 11 skærmterminaler

1 laserprinter

Der er adgang til brugerrummene i højskolens åbningstid.

Programmeloversigt:

COMPILERE:

- FORTRAN IV** - fuld Fortran IV-compiler
- BASICV** - Prime's Basic-compiler
- COBOL** - Prime's Cobol-compiler
- F77** - Prime's Fortran 77-compiler
- PLP** - Prime's PLP-compiler (PL1)
- VRPG** - Prime's RPG-compiler
- PASCAL** - Pascal-oversætter
- CPL** - Kommandoprocedure sprog.

EDITORER:

- ED - Prime's editor
- PED - Prime's editor, ændret så tegnet ''' accepteres i Pascal
- SED - Sheffield-fuldskærms-editor.

PROGRAMPAKKER:

- GENSTAT - Statistikpakke for øvede brugere
- SPSSX - Statistical Package for the Social Science
- SPSS - Som SPSSX, velegnet til bearbejdning af spørgeskemaer
- STATSYS - Interaktivt statistik-system, nemt at bruge
- IPB - Interaktiv planlægning og budgettering
- IFPS - System for planlægning og budgettering.

DATABASE PROGRAMMER:

- INFORMA-
TION - 4.-generationssprog, Prime's eget produkt
- MIDAS-PLUS -
- POWER-PLUS - Power arbejder på Midas-plus-filer.

ALM. PROGRAMPAKKER:

- ADAS - Database-lignende program
- CAT - Genererer et katalog over entries i UFD
- CSMP - Simulation af kontinuerte processer
- DYNAMO - Simulation af kontinuerte processer
- FORMS - Skærmformatterings hjælpemiddel
- FSIZE - Opmåler størrelse af filer og UFD'er
- GRAPH - Interaktivt program til tegning af grafer
(Vejl.: Interaktiv grafik, GRAPH-systemet)
- HYLIST - Filudskriftsprogram til anvendelse på skønskriftskriveren
i lok. 422
- INDDAT - Inddateringsprogram (Vejl.: INDDAT)
- KERMIT - Transmissionsprogram mellem PC og Prime
- KLASK - Mini-udgave af SMEC-modellen, til kørsel af samfundsmodeller
- PDEFI - Filhjælpesystem, direct access filer
- PIE - Interaktivt program til tegning af lagkagediagrammer
(Vejl.: Interaktivt grafik, PIE-systemet)
- PLOT - Plotterkø-system
- PLOTQ - Plotterkø-system for GRAPH og PIE
- PRETTY - Strukturerer et Pascal-program
- RUNOFF - Tekstredigeringsystem
- STATB - Listning af aktive terminalbrugere og phantoms
- STATL - Listning af aktive terminalbrugere og phantoms

SUBPROGRAMBIBLIOTEKER:

- NAG - Generel videnskabelig databehandling
- SSP - Generel videnskabelig databehandling

- FINBIB - Institut for Finansiering (STATSYS)
- DBLIBV - Bibliotek til database og ADAS
- PLOTLIB - Til plotning
- RHLIB - EDB-Centerets subprogrambibliotek i R-mode
- VHLIB - EDB-Centerets subprogrambibliotek i V-mode compileret med integer long (integer * 4)
- VHLIB2 - EDB-Centerets subprogrambibliotek i V-mode compileret med integer short (integer * 2).

PC-udstyr:

Til brug for Højskolens studerende og lærere findes på Julius Thomsens Plads følgende PC-udstyr:

- Lokale 407: 11 IBM PC/AT med printere
- Lokale 420: 20 Olivetti M24 med printere
- Lærerværelse lok. 122 1 HP Vectra

I PC-miljøet på Danas Plads findes i undervisningslokalet:

15 HP Vectra med printere

i øvrige øvelseslokaler: 22 HP Vectra med printere

I beretningsperioden har følgende programmer blandt andet været anvendt:

LOTUS SYMPHONY

FRAMEWORK

DBASE II

POLY PASCAL

KERMIT

PROCOMM

SuperCalc 4

Matlab

5. Faglig virksomhed:

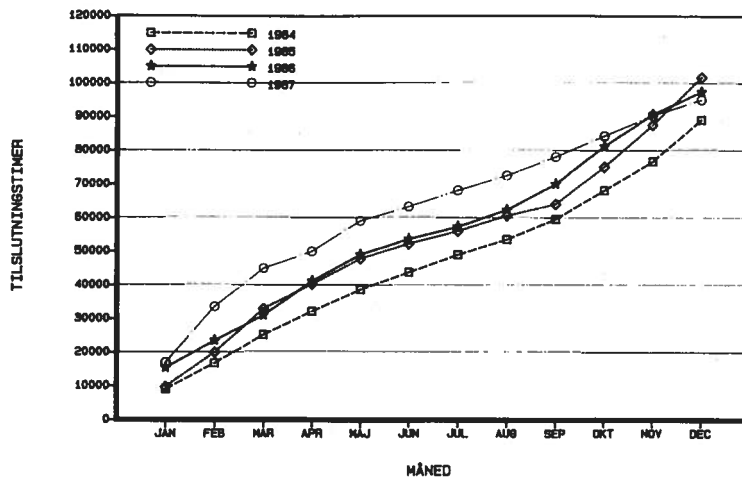
I beretningsperioden har Torben Boyd og Ulla Larsen været medlemmer af EDB-bestyrelsen, (indtil 1. januar 1987), og William Storm medlem af Styregruppen (indtil 1.8.1987). Torben Boyd har været medlem af Styregruppen fra 1.8.1987.

6. Driftsstatistik:

Indberetningsperioden (1.8.1986-31.12.1987) har studerende og medarbejdere i alt tilbragt ca. 134.000 timer ved terminalerne. Nedenstående graf viser udviklingen i den samlede terminalarbejdstid (»Kumuleret terminaltilslutningstid«):

Kumuleret terminaltilslutningstid

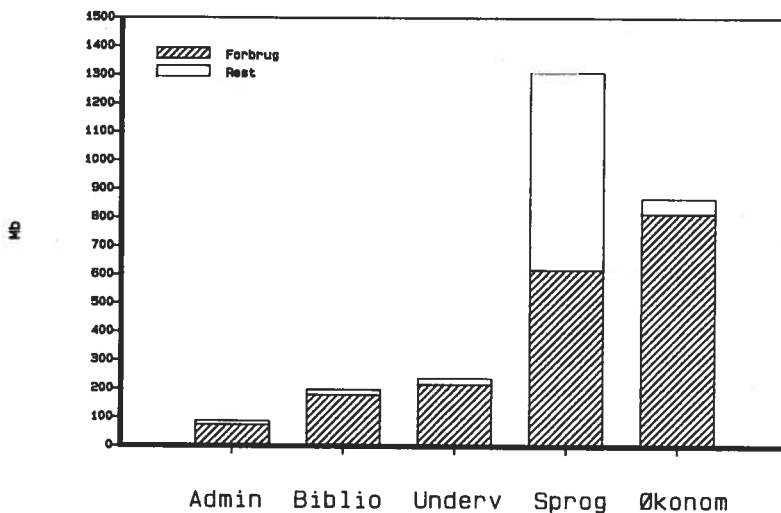
PRIME "elapse"-tider for 1984 - 1987

Den samlede mængde af data på Primedatamatens pladelagre er tæt ved den maksimale kapacitet på 3100 Millioner tegn (Megabyte). Nedenstående graf viser fordelingen på hovedområder, idet dog undervisningsforbruget opgøres særskilt:

Forbrug af diskplads på Prime 9955.

Opgjort på hovedområde d. 31.12.87

V. Center for sprog/økonomi

1. Oprettelse og formål

Center for sprog/økonomi blev etableret i efteråret 1985, efter at konsistorium i november 1984 besluttede at oprette et tværfakultært center placeret under de to fakultetsråd.

Centrets formål er at drive forskning, planlægge og varetage undervisning samt varetage administrative og organisatoriske opgaver i relation til sprog/økonomi-uddannelsen.

Centret er således hjemsted for uddannelsens studienævn og for det løbende fagudviklings- og studieplanlægningsarbejde.

Centrets forskningsområder er koncentreret om de for højskolen nye fagområder, der indgår i sprog/økonomi-uddannelsen, nemlig »komparativ samfundsanalyse« og »kommunikation«.

2. Medarbejdere

Afdelingsleder, translator Jørgen Jensen (Institut for Spansk); lektor Hans Elbeshausen (Institut for Tysk); lektor John Murphy (Institut for Engelsk); adjunkt Jette Schramm Nielsen (Institut for Fransk); kandidatstipendiat Simon Ulrik Kragh (Institut for Spansk); projektmedarbejder/fuldmægtig Thomas Werner Hansen; gæsteforsker Arne Wangel (indtil 30.6.87); videnskabelig medarbejder Carsten Kyhn (fra 1.4.87); sekretær Hjørdis Schelde; sekretær Lone Krabbe; studentermedhjælper Trine Schack.

3. Centrets ledelse

Centerleder, fuldmægtig Thomas Werner Hansen i samarbejde med centrets medarbejdere.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Jørgen Jensen har fortsat sit arbejde med udvikling af undervisningsmateriale med særligt henblik på ESA-studiets 2. og 3. år samt cand.merc.int.-studiet.

I samarbejde med Simon Ulrik Kragh og som led i et projektarbejde har han tilrettelagt og gennemført en studierejse (8.3-18.3.1987) med syv 3.års-SPRØK-studerende til La Rioja, Spanien. De foreløbige resultater af projektet og rejsen er publiceret som en rapport på dansk (67 sider) + et resumé på spansk (9 sider) og omhandler vilkår for og problemer i forbindelse med eksport af spansk vin til Danmark efter Spaniens indtræden i EF.

Hans Elbeshausen medvirker ved projektet »Aspekter af Tysk kultur efter 1945«. I projektet belyses forskellige områder, som har og har haft indflydelse på den socio-kulturelle udvikling i Vesttyskland. Projektet ledes af Institut for Germansk Filologi ved Odense Universitet. Der deltager repræsentanter for flere andre højere læreanstalter.

Hans Elbeshausen arbejder endvidere med projektet »Socialistische Lebensweise - Lebensweise im Sozialismus«, der omfatter en undersøgelse af socio-kulturelle faktorerers betydning

for hverdagslivet i socialistiske samfund. Undersøgelsen er anlagt som en kontrastiv analyse af udvalgte samfundsområder i Sovjetunionen og DDR. Projektet gennemføres sammen med en adjunkt i russisk ved Odense Universitet.

Hans Elbeshausen har publiceret:

- »SPRØK – et problemorienteret og tværfagligt studium på HHK« i: Meddelelser fra Gymnasielærernes Tyskforening,
- »Identität der Grenzen – Grenzen der Identität. Zur nationalen Identität der Deutschen« (arbejdsrapport til SPRØKs faglige møderække),
- »Glemte socialister – Kommentarer til den politiske kultur i Tyskland« (udkommer foråret 1988 på Odense Universitets Forlag).

John Murphy arbejder med forskningsprojekter vedr.

- »Working Hours in Britain«, og
- »Employers Organisations and Trade Unionism«.

John Murphy har publiceret:

- »An Introduction to British and American Society and Institutions« (med Vera Boïken), 2. rev. udg., Schönberg 1987.

Jette Schramm-Nielsen arbejder med et projekt om beslutningsprocesser i danske og franske virksomheder. Den første delrapport, som udkom i efteråret 1986, omhandler fortrinsvis fransk ledelse set i et dansk perspektiv ud fra en kulturspecifik synsvinkel, der inddrager de organisatoriske faktorer. Projektet omfatter desuden det interpersonelle plan samt en sproglig analyse bestående af en terminologidel og stilistisk analyse.

Jette Schramm Nielsen har publiceret:

- »Beslutningsprocesser i danske og franske virksomheder«. Forskningsrapport. Center for Sprog/Økonomi, november 1986.
- »Interkulturel Kommunikation som forskningsområde« (ARK nr. 39)
- »Interkulturel Kommunikation – hvad skal vi med det?« (SPRINT, nr. 2, 1987).
- »Introduktion til Interkulturel Kommunikation«. Center for Sprog/Økonomi, dec. 1987.

Simon Ulrik Kragh har fortsat arbejdet med projektet »Nationalisme og udenlandsk kapital i Peru 1965-1985«. Projektet analyserer baggrunden for nationaliseringer og indførelsen af investeringskontrollovene i perioden 1968-1975 med særligt henblik på beslutningstagernes ideologi.

Simon Kragh har i samarbejde med Jørgen Jensen tilrettelagt og deltaget i en studierejse til La Rioja, Spanien med 7 tredieårsstuderende. Resultatet af studierejsen er publiceret som en rapport (67 sider plus spansk resumé) og omhandler vilkår for eksporten af spansk kvalitetsvin til Danmark efter Spaniels optagelse i EF.

Simon Ulrik Kragh har publiceret:

- »Varesemiologi og vinideologi. En semiologisk-økonomisk analyse af en reklamekampagne for Rioja-vin i Spanien« Arbejdsrapport. Center for Sprog/Økonomi, maj, 1987.
- »Introduktion til Latinamerikas økonomiske historie. Fra kolonisering til gældskrise«. Artikel til undervisningsbrug, SPRØK 1987.
- Et indlæg om semiotik og økonomi på Det sproglige fakultets forskningsdag på Kollokole, marts 1987, er udkommet i ARK nr. 39.

Arne Wangel har arbejdet med et indledende delprojekt vedr. teori- og metodegrundlag og færdiggør et manuskript med titlen »Miljøafstand mellem den første og den tredje verden som problem i transnational virksomhed – nogle grundlæggende synsvinkler«.

Carsten Kyhn arbejder sammen med DRs Medieforskning på et projekt om »TV og hverdagsbevidsthed« til afslutning i 1988. Pt. foretages indsamling af intensive interviews. Publiceret arbejdsrapport »Hverdagsbevidsthed«, SPRØK, maj 1987.

Carsten Kyhn arbejder sammen med Lars Morell på et projekt om »Det politiske under forandring; en undersøgelse af stil og kommunikationsformer«. Indtil nu er publiceret: »I en åben verden uden grænser«, Berlingske Weekend, maj 1987; »Poul Schlüters smil«, Berlingske Weekend, august 1987; »Sansen for taktik og viljen til magt«, Paradigma, januar 1988.

Carsten Kyhn har endvidere publiceret:

- »Er TV-mediet din frygtelige sandhed« (sammen med Vagn Jensen). I: Bedre TV og radio – men for hvem? SiD 1986.
- »Ingen væren uden værende – en kommunikationskritisk analyse af Habermas' begreb om den kommunikative handle«. Særnummer af Kultur og Klasse, april-maj 1988.
- »Mass Communication and Cultural Identity in a changing World« (sammen med Robin Cheesman). Til forelæggelse på IAMCRs kongres i Barcelona, juli 1988. Publiceres i kongresrapporten.
- »P.A. Heiberg. Samlede Skrifter I-III. Med indledning og noter ved udgiveren (Carsten Kyhn). Udg. af Det Danske Sprog- og Litteratur-Selskab/Borgen. 1988-89. Som bind IV udsendes Carsten Kyhn »Trykkefrihed og offentlighedsformer i Danmark 1770-1800.
- »Fascination og ansvarlighed« – en radiomontage om terrorisme og kommunikation. DR, januar 1988.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

Jørgen Jensen

- har den 18.11.87 på Det erhvervsproglige Fakultet ved Handelshøjskole Syd i Kolding holdt foredrag om ESA- og cand.merc.int.-studiet, specielt med henblik på at belyse forskelle fra de etablerede sproguddannelser samt internationaliseringsaspektet i den nye uddannelse.
- har hhv. 9.11 og 16.11.87 holdt to forelæsninger på det Spanske Kulturinstitut i København, dels vedrørende Spaniens erhvervsstruktur, dels vedrørende de økonomiske konsekvenser for Spanien efter landets medlemsskab af EF.
- har deltaget i tilrettelæggelse og gennemførelse af det nyetablerede (EF) kursus i konferencetolkning i spansk, startet i 1987 under HHK's Center for Konferencetolkning.
- har været medlem af to bedømmelsesudvalg nedsat af Det erhvervsproglige Fakultet, vedrørende hhv. en lektorbedømmelse og besættelse af en adjunktstilling.
- har i beretningsperioden været lærerrepræsentant i Det erhvervsproglige Fakultets Ankekommission
- er af Undervisningsministeriet blevet genbeskikket som censor ved HHÅ, KU, OU og ÅU samt genvalgt som formand for censorkorpserne ved de tre universiteter for perioden indtil 31.3.1990.

Hans Elbeshausen

- har udarbejdet kompendier til undervisningsbrug på SPRØK-uddannelsen,
- har deltaget i et symposium på Odense Universitet, »Landeskunde im universitären Bereich« (7.-8.4.1987).

John Murphy har været ansvarlig for at arrangere en studietur til London for SPRØK-studerende (15.-29.3.1987).

Jette Schramm Nielsen

- har 2.5.1987 holdt foredrag på Ålborg Handelsskoles seminar om Samhandel og kulturforskelle med titlen »Fransk ledelse set i dansk perspektiv«,
- har 22.5.1987 holdt foredrag på det sproglige fakultets forskningsseminar på Københavns Universitet om »Interkulturel Kommunikation som forskningsområde«,
- har 3.-4.2.1987 deltaget i seminar på Lunds Universitet om Maghreb-landene,
- har 2.-3.6.1987 deltaget i seminar på Lunds Universitet om Arab-verdenen,
- har 29.11.-5.12.87 gennemført studierejse til Paris med henblik på virksomhedsinterviews samt faglig pædagogisk udvikling på SPRØK, bl.a. ved besøg på Ecole Supérieure de Commerce de Paris og diverse brancheorganisationer,
- har organiseret og ledet en studierejse til Paris 4.-11.4.87 og til Algeriet 16.-30.11.87.

Carsten Kyhn

- har 16.6.87 holdt gæsteforelæsning på Institut for Teatervidenskab, KU om »Mediet som forvandler. Om TV-teater«,
- har 17.9.87 holdt gæsteforelæsning på Tværfag, ÅU om »Semiotik i praksis. Om Umberto Eco's teoretiske system«,
- har 23.10.87 holdt foredrag om »Biblioteket som kulturformidler« på en bibliotekskonference,
- har 3.12.87 holdt foredrag om »Medievirkeligheden og fremtiden« på Den internationale Højskole,
- har maj-juni 1987 været censor ved medieuddannelsen på RUC og ved Institut for Teatervidenskab, KU,
- har 12.-15.5.87 være kursusleder og foredragsholder på kursus arrangeret af Jysk Teknologisk Institut og DtH om »Ny teknologi, informationsstrømme og organisationsstrukturer«.

6. Gæsteforelæsninger

- Lektor, lic.merc. Preben Sepstrup, HHÅ om »Erhvervslivets informations- og kommunikationsstrategier«, januar 1987.
- Rodolphe Ghiglione, Université Paris VIII om »Les enjeux des situations de négociation - analyse des interactions communicatives«, 9.2.87.
- Arkitekt Bruno Tournay, Kunstakademiet i Kbh. om Paris' arkitektoniske udvikling, 26.3.87.

VI. Institutter og centre ved Det erhvervsproglige Fakultet

A. Institut for Engelsk

1. Oprettelse og formål

Instituttet blev oprettet i 1970 og er i dag landets største engelskafdeling med 2000 studerende og 36 faste lærere.

Det har til formål at undervise og forske inden for moderne engelsk erhvervsprog (dvs. alle former for professionel sprog anvendelse, mundtlig såvel som skriftlig). Som baggrund herfor indgår også arbejde med kulturmønstre og samfundsforhold i den engelsktalende verden. Nogle centrale emner for det videnskabelige arbejde er leksikografi, grammatik og tekstlingvistik, tolkning og andre former for kommunikative færdigheder, samt samfundsstrukturer med særligt henblik på politiske, økonomiske og juridiske forhold.

2. Medarbejdere

Professor: Dr.phil. Niels Davidsen-Nielsen.

Lektorer med forskningspligt: Cand.mag. Malene Djursaa, BA, Ph.D; cand.ling.merc. Dorrit Faber; cand.ling.merc., translatør Lena Flugger; lic.pæd. Kirsten Haastrup; cand.ling.merc. translatør Inge Gorm Hansen; cand.phil. Lise-Lotte Hjulmand; cand.phil. Arnt Lykke Jakobsen; cand.phil. Per Anker Jensen; cand.ling. merc. Rita Lenstrup; dr.phil. Inger Mees; cand.interpret. Lise Mourier (fra 1.4.87); dr. phil. John Murphy; cand.mag. Anne-Marie Bülow Møller Ph.D; translatør Christian Quist; cand.mag. Helge Schwarz; cand.mag. Karen Stetting; cand.ling.merc. Anne Zoëga.

Lektorer uden forskningspligt: Translatør Jørgen Alsø; translatør Edna Seear Christensen; cand.interpret., translatør Helen Fogh, MA; cand.ling.merc., translatør Helle Pals Frandsen; cand.mag. Børge Larsen (til 1.10.87); cand.mag. Inge Livbjerg; cand.mag. Finn Mesell; translatør Paul Monrad (til 1.8.87); cand.mag. Sven Sorgenfrey; cand.mag. Tyge Stavnsrup.

Adjunkter med forskningspligt: Lic.phil. Gerda Christensen; cand.interpret. Ole Helmersen; cand.interpret. Lise Mourier (til 31.3.87); cand.interpret. Lisbet Pals Svendsen; cand.ling.merc. Charlotte Werther.

Adjunktvikarer uden forskningspligt: Cand.interpret. Kirsten Kirkegaard; cand.mag. Ole Strömngren.

Kandidatstipendiater: Cand.mag. Lars Johnsen (til 31.7.87); cand.interpret. Bodil Kragh (fra 1.4.87); cand.mag. Margrethe Mondahl Søndergaard; cand.ling.merc. Dorte Salskov-Iversen (fra 1.12.87); cand.interpret. Hans Henrik Sorgenfrey.

Eksterne lektorer: Mag.art. Vera Böiken; cand.interpret. Anne Skou Gersel (fra 1.9.87); cand.interpret. Karen Holst; cand.mag. Flemming Olsen (til 31.7.87); cand.ling.merc. Karen Thrysoe; Linda Thøgersen, BA; translatør Svend Vesterli.

Gæsteprofessor: Sam Zagoria, Washington (forårssemesteret 1987).

Undervisningsassistenter: Cand.ling.merc. Mette Aarslev Jensen (fra 1.2.87); mag.art. Tove Grubb Basballe; cand.interpret. Bodil Benson; cand.interpret. Alice Bjørn-Andersen; cand.interpret. Helene Blixenkroner-Møller (fra 1.11.86); translatør Anette Clark-Christensen; cand.interpret. Anne Birte Damgaard (til 31.8.87); cand.interpret. Lise Damsgård; cand.interpret. Tove Dix; cand.mag. Karsten Klejs Engelberg (fra 1.11.86); cand.interpret. Jeanny Fabritius; cand.mag. Vibeke Fengers; cand.interpret. Vibeke Lykke Friis; cand.interpret. Anne Skou Gersel (til 31.8.87); cand.interpret. Inger Gregersen; cand.interpret. Hanne Bitsch Hansen; cand.ling.merc. Mikke Vemming Hansen (til 31.8.87); cand.phil. Jan Heinemann; cand.mag. Ida Hjørland; cand.phil. Vibeke Hover; cand.interpret. Ingrid McNair Hüffeldt; cand.ling.merc. Robert Ibsen; cand.ling.merc. Lill Ingstad; cand.phil. Claus Jarlov (til 31.8.87); cand.phil. Susanne Leleur; cand.mag. Tove Lonning (fra 1.9.87); cand.interpret. Dorte Lysgaard (fra 1.1.87); cand.mag. Marianne Madelung; cand.phil. Anne Marie Madsen; phil.dr. Margaret Malone, BA; cand.phil. Birgit Møller-Hansen; cand.phil. Lis Paaske; cand.phil.cand.interpret. Bent Norup Pedersen; cand.mag. Nina Benzon Petersen; cand.mag. Christian Planck (til 31.8.87); cand.mag. Lars Bo Rasmussen; cand.phil. Ingrid Stage; translatør Aase Marie Strandgaard; cand.ling.merc. Annette Lyng Svensson; cand.phil. Birgit Søndergård, cand.phil. Lisbeth Thomsen (orlov til 1.9.88); Steen Tofte, MA; cand.phil. Lise Trock-Jansen; cand.mag. Lillian Werdelin (orlov fra marts 86); Cand.ling.merc. Hanne von Wowern.

Sekretærer: Assistent Annie Bakke Jensen (til 31.5.87); assistent Anne Marie Petersen (til 30.6.87); assistent Helle Tindbæk; assistent Lillian Vindelbo (fra 1.9.87).

Projektmedarbejder: Cand.interpret, translatør Lise Valeur (fra 1.11.87).

3. Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Cand.phil. Lise-Lotte Hjulmand (til 30.6.87); cand.mag. Anne Marie Bülow Møller, Ph.D (fra 1.7.87).

Medlemmer af bestyrelsen: lektor, cand.mag. Anne Marie Bülow Møller; adjunkt, cand.interpret. Ole Helmersen; lektor, cand.phil. Arnt Lykke Jakobsen; lektor, translatør Jørgen Alsø; undervisningsassistent, cand.mag. Nina Benzon Petersen, TAP-medarbejder Helle Tindbæk. Der er ikke valgt nogen studenterrepræsentanter.

Formand for institutrådet: cand.interpret. Ole Helmersen.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af:

Ekstern lektor: mag.art. Vera Böiken.

Undervisningsassistenter: cand.mag. Nina Benzon Petersen; cand.phil. Ingrid Stage; cand.phil. Birgit Søndergård (fra 1.1.87); cand.phil. Lisbeth Thomsen; cand.phil. Anne Marie Madsen (fra 1.1.87).

TAP-repræsentanter: assistent Annie Bakke Jensen (til 31.5.87); assistent Anna Marie Petersen (til 30.6.87); assistent Helle Tindbæk; assistent Lillian Vindelbo (fra 1.9.87).

Studerende: Madhu Bhalla (til 31.12.86); Betina Johnsen (til 31.12.87); Susanne Poulsen (til

31.12.87); Marie Schiøler (til 31.12.87). Fra 1.1.87 er valgt Mari Lindum; Jesper Juel Rasmussen; Jinnie Rodholt, Tina Stenquist.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed.

Igen i år må det konstateres, at en række medarbejdere pga. deltagelse i arbejde i styrende organer og studieudvikling ikke har haft tilstrækkelig forskningstid til deres rådighed.

Gerda Christensen har fortsat arbejdet med et projekt vedr. sociale og kulturelle problemer og holdninger inden for det amerikanske samfund, sådan som de afspejler sig i fiktive og ikke-fiktive tekster. Projektet har til hensigt at belyse nogle af de problemer, holdninger og associationer, som danskere skal have kendskab til for at kunne behandle sådanne tekster, og en metode til indkredsning af sådanne problemområder.

Niels Davidsen-Nielsen har publiceret:

- »Speakers of Scandinavian languages: Danish, Norwegian, Swedish.« I: M. Swan og B. Smith (red.). *Learner English: A Teacher's Guide to Interference Problems*. Cambridge University Press 1987, 16-29 (sammen med Peter Harder).
- Redaktion af »Copenhagen Studies in Language«, CEBAL series no. 10, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, 1987.

Følgende arbejder er afsluttet og under udgivelse:

- »English Intonation« Gyldendal Norsk Forlag, Oslo 1988.
- »Has English a future? Remarks on the future tense«. *Acta Linguistica Hafniensia* 21, 1, p. 53-59 (1988).
- »Old English short vowels before nasals«. I: Susan Ramsaran (red.) *Studies in the Pronunciation of English: A Commemorative Volume in Honour of A. C. Gimson*. Croom Helm Ltd Publishers.
- »Auxiliaries in English and Danish«. *Papers and Studies in Contrastive Linguistics*.

Er herudover i færd med at skrive en bog om verbet i engelsk og dansk, der forventes færdiggjort i 1988. Den vil give en kontrastiv analyse af kategorierne tempus og modus/modalitet. Under udarbejdelse er endvidere artiklen »On analytic mood in English and Danish«, der vil udkomme i en bog om modalitet redigeret af Piotr Kakietek, Universitetet i Opole, Polen.

Malene Djursaa har i beretningsperioden:

- ledet et pilot-projekt for arbejdet med Danmarks image i Storbritannien – et undervisningsprojekt ved Leicester Polytechnic sammen med lektor Jørgen Sevaldsen, Københavns Universitet.
- færdiggjort data-indsamlingsarbejdet på »Danske eksportsælgere i Storbritannien«, påbegyndt i sidste beretningsperiode.
- indsamlet et stort data-materiale til belysning af Danmarks image i Storbritannien under et forskningsophold ved Cranfield School of Management, UK.

Dorrit Faber er i øjeblikket under initiativområdet Fagsproglig Kommunikation projektleder ved oprettelse af Fagligt Tekstkorpus 2: engelsk-dansk juridisk sprog, aftaleret.

Lena Fluger er i færd med:

- en artikel om oversættelse til amerikansk engelsk af Hans Scherfigs »Det forsømte forår« i samarbejde med Hans Henrik Sorgenfrey. Forventes offentliggjort marts 1988.
- en fortsat undersøgelse af dansk arbejderbevægelses oversættelsespolitik.

Inge Gorm Hansen har i beretningsperioden afsluttet:

- projekt juridisk ordbog – sammen med en projektgruppe bestående af Steffen Leo Hansen, Ole Helmersen, Bodil Nistrup, Hanne Puggård, Joan Tournay, Charlotte Werther og Anne Zoega afsluttet pilotprojekt vedrørende Database til terminologisk information og generering af ordbøger. Projektet har været støttet af Egmont Fonden og Fakultetet, se iøvrigt Term. afd.
- forskningsrapport til Egmont Fonden og fakultetet, ARK nr. 36.

Desuden er IGH igang med

- projekt juridisk ordbog – fortsættelse af pilotprojektet med særlig henblik på fagsproglig (juridisk sprog) leksikografi og terminologi.

Ole Helmersen har:

- deltaget i pilotprojekt under projekt juridisk ordbog (se under Terminologiafdelingen).
- afreporteret pilotprojekt under projekt juridisk ordbog i »Database til Terminologisk Information og Generering af Ordbøger«, ARK 36.
- sammen med Charlotte Werther skrevet artiklen SPRØK-English, SPRINT 3, 1986.

Ole Helmersen arbejder videre på et projekt vedr. anvendelsen af agent/eneforhandlerkontrakter mellem britiske principaler og danske agenter/eneforhandlere i samarbejde med Charlotte Werther. Projektet præsenterer resultaterne af en spørgeskemaundersøgelse vedrørende ovennævnte kontraktbrug og indeholder tekstlingvistiske og diskursanalytiske beskrivelser og analyser af det i forbindelse med spørgeskemaundersøgelsen indsamlede kontraktkorpus. Forventes publiceret i 1988.

Kirsten Haastrup har publiceret:

- »Fremmedsprogsindlæring og kommunikativ kompetence«, ARK 32, 1986, pp. 1-23.
- »Using thinking aloud and retrospection to uncover learners' lexical inferencing procedures«. In Færch, C. & Kasper, G. (eds) »Introspection in Second Language Research«. Clevedon, Multilingual Matters, 1987, 197-212.

og har anmeldt:

- Glahn, E. & Holmen, A. (red.) »Learner discourse« i Angles no. 2, Engelsk Institut, Københavns Universitet, 1987.
- og har redigeret (med H. P. Kromann) »Undervisning og sprogpedagogik«, forsøg ved de videregående erhvervsproglige uddannelser, ARK 32, 1986, 116 sider.

Kirsten Haastrup har endvidere under udarbejdelse:

- Monografi »Lexical Inferencing Procedures«, ca. 300 sider.

Artikler under udarbejdelse:

- Bidrag til temanummer om sproglig bevidsthed, »Københavnstudier i tosprogethed«, nr. 7, 1988, Institut for dansk sprog og litteratur, Danmarks Lærerhøjskole.
- Bidrag til »Foreign language pedagogy research: a commemorative volume for Claus

Færch«, redigeret af Robert Phillipson og Merrill Swain m.fl.

- Bidrag til »antologi om fremmedsprogs­pædagogik« redigeret af Gabriele Kasper og Johannes Wagner.

Arnt Lykke Jakobsen har publiceret:

- »Lexical Selection and Creation in Translation«, in I. Lindblad & M. Ljung edd: »Proceedings from the Third Nordic Conference for English Studies«, Vol. 1, Stockholm 1987, 101-112. (Acta Universitatis Stockholmiensis LXXIII).
- Opposition (ex auditorio) ved J. Draskaus disputatsforsvar, 1987 (stencileret, 27 s. + 30 s. plancher og resumé).
- Kortfattet vejledning i søgning i LOB tekstkorpus, HHK, s. 1-14.
- Udvikling af »Proficiency Test in English« for økonomer.

Arnt Lykke Jakobsen beskæftiger sig i sin forskning med:

- Oversættelsehistorie. Der arbejdes p.t. På en beskrivelse af de tidligste danske oversættelser fra engelsk.
- Oversættelsesteori. Jfr. kongresbidrag ovenfor.
- EDB og sprog­pædagogik.
- »Drillebror«, anmeldelse af Jesper Møller-Andersen: »Lillebror ser dig ...«, SPRINT, 1987 nr. 1, 47-8.

Per Anker Jensen har i beretningsperioden:

- udarbejdet og redigeret materiale til »Øvelser til Per Anker Jensen: Principper for grammatisk analyse«. (200 pp, tværsprogligt samarbejde med italiensk, fransk, spansk, tysk og russisk). Udgivet på HHK.
- anmeldt »Aspects of Aspect«, CEBAL no. 8. Udkommer i SPRINT, december 1987.

Per Anker Jensen er i gang med et projekt om syntaksen i talt amerikansk engelsk – en empirisk undersøgelse af et materiale indsamlet i Texas 1985-86. Korpus' omfang anslås til ca. 440.000 ord, svarende til 55 informanternes bidrag. Projektets mål er at foretage en undersøgelse af de syntaktiske træk, som findes i korpus. Eksempelvis undersøges brugen af relativt mht. frekvens, primære ledfunktioner og deres semantiske betingethed. Materialet diskuteres på baggrund af de seneste autoritative grammatikker og eksisterende litteratur om emnet. Desuden undersøges de individuelle forskelle, som optræder i informanternes bidrag og disse korreleres med kendte sociolingvistiske variable.

Bodil Kragh er p.t. i færd med en undersøgelse af sprogbrugen i medicinske tekster inden for et bestemt fagområde (cancersygdomme hos kvinder) med særligt henblik på NP'ens struktur. I Undersøgelsen indgår både danske og engelske tekster med forskellige faglighedsgrad, og formålet er at belyse nominalfrasens struktur, også med henblik på oversættelsesstrategi.

Rita Lenstrup har publiceret:

- »Nogle formidlingsstrategier ved tolkning og oversættelse«, februar 1987, (sammen med Anne Zoëga).
- Er i øjeblikket i gang med en indsamling og bearbejdning af brev­materiale fra danske virksomheder med henblik på udgivelse til undervisningsbrug.

Inger M. Mees har publiceret:

- »Sound English«, København 1987, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, (med kassettebånd) (sammen med B.S. Collins).
- »Glottal stop as a prestigious feature in Cardiff English«, 1987, English World-Wide 8:1, 25-39.

Inger M. Mees har udarbejdet to kapitler til en bog under udgivelse af Multilingual Matters med titlen Welsh English. Redigeret af Nikolas Coupland og Alan Thomas: en »Sketch of Cardiff English«, (skrives sammen med B.S. Collins, Leiden Universitet, Holland), og »Patterns of sociophonetic variation in the speech of Cardiff schoolchildren«. Afsluttes i 1988. Har endvidere i samarbejde med Inge Livbjerg udarbejdet et foreløbigt kompendium med tilhørende bånd til fonetikundervisningen på det reformerede ED-studium.

Lise Mourier har gennemført en komparativ undersøgelse af centralbanksystemet i USA, Storbritannien og Danmark. Del I foreligger duplikeret.

Hun er for øjeblikket i gang med del II af ovennævnte forskningsarbejde. Desuden har Lise Mourier indledt et forskningsarbejde med terminologi og praksis inden for revisions- og regnskabsvæsen, og er desuden i færd med at anmelde Per Nøragers »Miniordbog i Finansieringsengelsk«, udg. af sparekasseforeningen og Samfundslitteratur (SPRINT nov. 1987).

John Murphy har i beretningsperioden publiceret:

- »An introduction to British and American Society and Institutions«, 2. reviderede udgave, Schønberg 1987 (sammen med Vera Böiken).
- Cricket (and its terms as used in everyday English), SPRINT, marts 1987.
- en anmeldelse til SPRINT og artikler til Kræmmerhuset om York og Lancaster Universiteter.

John Murphy arbejder på følgende projekter:

- »Working Hours in Britain«.
- »Restrictions on the export of British Industrial Technology in the early Nineteenth Century«, en undersøgelse af den lovgivning, som skulle forhindre eksport af engelsk teknologi, og som foretages parallelt med en undersøgelse om amerikanske forhold.
- »Employers' Organisations and Trade Unions«.

Anne Marie Bülow Møller har i SPRINT 3, 1986, publiceret »Om skrivefrihed« (Skriftlig fremstilling som disciplin) og er i gang med »Text Linguistics for Text Analysis«, en lærebog i tekstlingvistik, ca 250 sider (forventes afsluttet 1988) og endvidere »forhandlingsstrategi«, diskursanalysens tilbud til erhvervslivet.

Christian Quist har i beretningsperioden:

- publiceret rapport over studieforsøg til integration af merkantilt, juridisk og teknisk sprog (ARK 39), i samarbejde med Dorrit Faber og Helle Pals Frandsen.
- deltaget i projektet dansk/engelsk teknisk ordbog, og har, i samarbejde med Lena Munck, påbegyndt udarbejdelsen af propædeutisk lærebog med henblik på undervisningen i de tekniske fagsprog på den nye 2. del. Forventet udgivelse i 1988.

Helge Schwarz har afsluttet:

- »Short review of Torben Vestergaard: Engelsk Grammatik« (An English Grammar) i Copenhagen Studies in Language, CEBAL series No. 10, København 1987.
- Er desuden i færd med skrive om oversættelsens teknik og pragmatik, en undersøgelse af forskellige aspekter af oversættelse fra dansk til engelsk med særligt henblik på syntaktiske og leksikalske problemer ved oversættelse mellem disse to sprog.

Hans Henrik Sorgenfrey har i perioden arbejdet på sit forskningsprojekt, som tager udgangspunkt i en sammenligning af dansk og amerikansk virksomhedsbeskatning - med særlig henblik på den anvendte terminologi.

Karen Stetting har i perioden skrevet artikler og interviews i højskolens avis om studieforhold og pædagogiske problemer. Har desuden udfærdiget en engelsk brochure om højskolen til amerikanske modtagere, udkommer marts 1988.

Karen Stetting er i færd med et projekt om udtalevurdering - en undersøgelse af nogle indfødte amerikaneres vurdering af nogle grundstudiestuderendes udtale af engelsk ved oplæsning, styret tale og fri tale, samt en sammenligning heraf med en britisk vurdering og en vurdering fra nogle danske lærere i mundtligt engelsk. Herudover i gang med en lærebog i tekstanalyse og oversættelseskritik på basis af udvalgte eksamenstekster i engelsk stilistik på kandidatniveau fra egne eksaminationer i årene 1978-88 med teoretiske kapitler.

Karen Stetting er ved at lave et øvelseshæfte i dansk-engelsk basisgrammatik til EG 1. år.

Ole Strömngren har deltaget i studieudvikling af tilvalgsfag »The Electronic Media in the US« (materiale indsamlet i USA), og overbygningen på SPRØK (amerikansk realia).

Lisbet Pals Svendsen har i perioden

- skrevet »Jamen, hvad er det dog, de siger??«, SPRINT 3, 1987, og deltaget i det erhvervsproglige forskningsseminar på Kollo Kollo 1987 med indlægget »Erhvervsproglig forskning set i relation til erhvervslivet - hvem bestemmer egentlig, hvad der skal forskes i«, publiceret i ARK 39, 1987).
- fortsat udarbejdelsen af forskningsprojekt angående boligfinansiering og den dermed forbundne terminologi.

Margrethe Mondahl Søndergaard har:

- udgivet ARK 34, 1987, om »Fejl og fejlmuligheder - og deres forebyggelse« (sammen med Hanne Glasius.)
- fortsat arbejdet med en undersøgelse af kognitive processer og organisation af lingvistisk viden (specielt med henblik på fremtidsrealisation i engelsk), hos fremmedsprogslearnere. Arbejdet er et licentiatprojekt, som indeholder modeller for fremmedsprogstilegnelse, empiriske undersøgelser, analyseresultater samt en diskussion af de pædagogiske og forskningsmæssige implikationer af undersøgelsens resultater.

Charlotte Werther har i beretningsperioden

- deltaget i pilotprojekt under Projekt Juridisk Ordbog, (se under Terminologiafdelingen).
- afrapporteret pilotprojekt under Projekt Juridisk Ordbog, »Database til Terminologisk Information og Generering af Ordbøger«, ARK 36.
- skrevet artiklen »SPRØK-English«, SPRINT 3, 1986, (sammen med Ole Helmersen).

Desuden har Charlotte Werther arbejdet videre på et projekt vedr. anvendelsen af agent/eneforhandlerkontrakter mellem britiske principaler og danske agenter/eneforhandlere. Projektet præsenterer resultaterne af en spørgeskemaundersøgelse vedr. ovennævnte kontraktbrug, og indeholder tekstlingvistiske og diskursanalytiske beskrivelser og analyser af det i forbindelse med spørgeskemaundersøgelsen indsamlede kontraktkorpus. Projektet sker i samarbejde med Ole Helmersen og forventes publiceret i 1988.

Anne Zoëga har:

- redigeret afhandlingen »Nogle formidlingsstrategier i tolkning og oversættelse« og publiceret samme i ARK 33, 1987
- deltaget i en studiekreds på HHK (ved Per Durst-Andersen og Kirsten Haastrup) – med henblik på fortsættelse af ovenstående – om psykolingvistik og sprogtilegnelse. Et nyt projekt tænkes koncentreret om sprogtilegnelse (modersmål- og fremmedsprogstilegnelse), hukommelse (forarbejdning og lagring af information i korttids- og langtidshukommelsen) og tolkens monitoring af egen produktion.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

Gerda Christensen har i perioden

- fungeret som koordinator og vejleder for lærerne i almindeligt sprog på 1. del, sammen med Inge Livbjerg
- været medlem af engelsk studienævn siden 1.1.1987
- deltaget i kursus om sprogtilegnelse og sprogundervisning ved Kirsten Haastrup i efteråret 1986.

Niels Davidsen-Nielsen har i beretningsperioden

- været formand for forskningskollegiet og for forskningsplanlægningsudvalget ved Det sproglige Fakultet
- været medlem af:
 - konsistorium, licentiatudvalget, gæsteforelæsningsudvalget ved Institut for Engelsk, Det danske Selskab, Engelsk Studieordningsudvalg, professorbedømmelsesudvalg ved Universitetet i Bergen
- har foretaget rejser til Bergen i april 86, til Lancaster og til London som led i samarbejdsaftaler
- har deltaget i 22nd Int. Conference on Contrastive Linguistics, Turawa, Opole, Polen i dec. 1986
- gæsteforelæst ved Universitet i Lancaster, okt. 86 og ved Universitetet i Warszawa, okt. 87
- været hovedredaktør af »Copenhagen Studies in Language« (CEBAL-serien) og medredaktør af Erhvervsproglige Skrifter.

Malene Djursaa har:

- gæsteforelæst på Københavns Universitet (engelsk i Danmark-gruppen), på Hindsgavl (Handelsskolernes Engelsklærerforening) og på Cranfield School of Management (European Management)
- i efteråret 1987 bistået den danske ambassade i London og The Anglo-Danish Trade Advisory Board med forberedelser til en image- og handelskampagne for Danmark, »Denmark in Britain«, herunder konsulentarbejde på en image-rapport for Danmark udarbejdet af Consensus Research, London.

Dorrit Faber har i beretningsperioden:

- været medarbejder ved udviklingen af et intensivt kursus i engelsk for økonomistuderende m.h.p. forskellige internationale uddannelsesforløb
- været medlem af studienævn for engelsk.

Lene Fluger har i beretningsperioden været:

- prorektor
- formand for konsistoriums BOF
- formand for konsistoriums lokaleudvalg, formand for konsistoriums valgudvalg, og desuden medlem af biblioteksudvalget, medlem af styringsgruppen for fagsprogligt center, medlem af sprogligt bogudvalg, SPRINT-redaktør
- har i samarbejde med kolleger ved instituttet planlagt og gennemført et 14-dages studieophold for studerende på de videregående studier ved det norske studiecenter ved York Universitet.

Helle Pals Frandsen har i beretningsperioden:

- oversat samtlige studiebeskrivelser for HD samt for nye erhvervsøkonomiske retninger til engelsk sammen med Tyge Stavnstrup og John Murphy.

Kirsten Haastrup har:

- siden august 1987 været formand for censorkorpset i engelsk ved universiteterne
- deltaget i september 1986 med et foredrag i Third Nordic Conference for English Studies, Hässelby Slott, Sverige, med et foredrag i sept. 1986
- har foretaget en studierejse til London, maj 1987, støttet af British Council og HHK. Formål: forskningssamarbejde med engelsk forsker.

Inge Gorm Hansen har i beretningsperioden:

- været prodekan, medlem af Konsistorium, Konsistoriums BOF, Fakultetsråd, Fakultets BOF, bestyrelsen for Terminologiaafdelingen, Forskningsplanlægningsudvalget
- holdt foredrag om »Erfaringer og resultater med juraprojektet: Database til terminologisk information og generering af ordbøger« på Symposium for datamatstøttet leksikografi og terminologi, Kbh., november 87
- fungeret som næstformand i Planlægningsrådet for Forskningen (PRF), været medlem af styringsgruppen for kvindeforskning under PRF
- desuden medlem af følgende udvalg nedsat af undervisningsministeriet: Efteruddannelsesrådet, Gymnasiedirektoratets Efteruddannelsesudvalg, handelsudvalget, koordineringsudvalget.

Ole Helmersen har i beretningsperioden:

- fungeret som formand for institutrådet og fra 1.8.87 været medlem af den nyoprettede institutbestyrelse
- sammen med flere andre arrangeret og deltaget i studietur til London for SPRØK-studerende i marts 1987
- deltaget i studieudvikling og tilrettelæggelse af sprog/økonomistudiet.

Lise-Lotte Hjulmand har:

- været prorektor fra 1.8.1987
- været institutbestyrer for institut for engelsk indtil 30.6.1987
- været formand for det sproglige fakultets internationaliseringsudvalg og for valgudvalget fra 1.1.1987,

og desuden:

- været rejseleder på studietur for videregående studerende til York, marts 1987
- besøgt University of Lancaster og The City of London Polytechnic som led i samarbejdsaftaler, dec. 1987
- deltaget i seminar om sprogtilegnelse og sprogundervisning ved Kirsten Haastrup, efterår 1986, forår 1987
- deltaget i seminar om argumentation ved Lita Lundquist.

Arnt Lykke Jakobsen har i beretningsperioden:

- været medlem af det sproglige fakultets EDB-udvalg
- været EDB-ansvarlig for Institut for Engelsk
- været medlem af bestyrelsen for Engelsk Institut
- været medlem af styrelsen for den danske Eurotra-forskningsenhed, og har desuden
- deltaget i Third Nordic Conference for English Studies, Hässelby, Sverige, sept. 1986.
- deltaget i nordisk seminar om maskinoversættelse, okt. 1986
- deltaget i seminar om »Translating and the Computer«, London nov. 1986
- deltaget i seminar vedr. »Computer in English Language Education and Research«, Lancaster, sept. 1987.

Arnt Lykke Jakobsen har i perioden holdt følgende foredrag:

- »Salman Rushdie«, arrangeret af Folkeuniversitetet ved Tønder Statsseminarium, okt. 1987
- »Tendenser i den nyeste britiske fiktionslitteratur«, på landsmødet i nov. 1987 for engelsklærere ved handelsskolerne i Danmark
- og har lavet en radiomontage om D.H. Lawrence og Frieda von Richthofen, marts 1987
- har medvirket ved et efteruddannelseskursus for engelsklærere, Skærum Mølle, juli 1987.

Per Anker Jensen har i beretningsperioden:

- været formand for udvalget for valgfri fag
- er medlem af didaktikudvalget (fra 1.8.87)
- deltaget i seminar om funktionel grammatik v/Simon Dik, Odense Universitet, februar 1987
- været rejseleder ved studietur til London, november 1987
- efter anmodning fra forskningsplanlægningsudvalget gæsteforelæst om »transformationsgrammatikkens syn på valensproblemet« HHK, oktober 1986.

Bodil Kragh har i beretningsperioden:

- deltaget i kursus om »Videnskabsteori og sprogforskning« ved Finn Sørensen
- deltaget i kursus om »Funktionel grammatik« ved A.M. Bolkestein
- er medlem af licentiatudvalget (fra august 1987)

Rita Lenstrup har i beretningsperioden:

- fungerer som koordinator og vejleder i fagligt sprog for 1. del
- er desuden formand for studienævn for engelsk
- medlem af fakultetsstudienævn, og
- medlem af redaktionsudvalg for informationsfoldere
- har været rejseleder for studerende på de videregående trin under 2 ugers kursus ved The Norwegian Study Centre i York, marts 87
- rejseleder på den årlige studietur til London for studerende nov. 86.

Inge Livbjerg har i beretningsperioden:

- sammen med Gerda Christensen fungerer som koordinator og vejleder for lærere i alm. sprog på 1. del
- deltaget i et studieophold på 14 dage, arrangeret af HHK, ved universitetet i York
- sammen med Inger Mees udarbejdet et foreløbigt kompendium med tilhørende bånd til det reformerede ED-studium.

Inger M. Mees deltager i »projekt bysociolingvistik«, ved Københavns Universitet.

Lise Mourier har i beretningsperioden:

- medvirket ved studieudviklingen af SPRØK, engelsk, 2. del
- foretaget en studierejse til London, sept. 1987, med henblik på indsamling af materiale til forskning inden for revisions- og regnskabsvæsen
- ledet en studietur for de studerende til London i nov. 1987
- haft et indlæg på forskningskonferencen på Kolle-Kolle, maj 1987, vedr. den sproglige forsknings vilkår og problemer. Indlægget findes trykt i ARK 39, nov. 1987.

John Murphy har i perioden:

- virket som rejseleder for SPRØK-London tur marts 1987
- arrangeret Fulbright Scholars' ophold under Engelsk Institut
- deltaget i forberedelsen af samarbejdsaftaler med adskillige engelske universiteter og polytechnics, herunder foretaget rejser til Lancaster og London
- siddet i flere bedømmelsesudvalg.

Anne Bülow Møller har:

- været institutbestyrer fra 1.7.1987
- været formand for bestyrelsen fra 1.8.1987
- været formand for didaktikudvalget indtil 1.8.1987
- deltaget i The International Pragmatics Associations kongres i Antwerpen, august 1987
- afholdt seminar for engelsklærerne ved handelsskolerne februar 1987
- holdt en forelæsning på Lærerhøjskolen for seminarierne engelsklærere, nov. 1987.

Christian Quist har i beretningsperioden:

- deltaget i pædagogisk udviklingskursus (tyngdepunkt integration) under Else Koefoeds ledelse.
- i studiegruppe sammen med Else Koefoed og Lena Munch undersøgt mulighederne for at fremskaffe og fremstille undervisningsmateriale til Handelshøjskolens undervisning i de tekniske fagsprog.

- i egenskab af koordinator for de nordiske lande deltaget i TC37's plenar- og subcommittee-møder i Vaasa 10.-14. august 1987. Bl.a. behandlet »Preparation and Layout of International Terminology Standards« der er udarbejdet i samarbejde med andre medlemmer fra de nordiske lande
- deltaget i studieordningsudvalgets arbejde
- været medlem af lektorbedømmelsesudvalg ved HHÅ og HHS.

Helge Schwarz

- er medlem af sprogligt bogudvalg.

Hans Henrik Sorgenfrey har i beretningsperioden

- deltaget i kursus om »Computer-aided translation and Language Processing Methodology«.

Tyge Stavnstrup har

- sammen med Helle Pals Frandsen og John Murphy oversat samtlige studiebeskrivelser for HD samt for nye erhvervs-økonomiske retninger til engelsk.

Karen Stetting har i beretningsperioden

- fungeret som redaktør for Sprog ved Kræmmerhuset
- fungeret som formand for Konsistoriums informationsudvalg
- været i New York efteråret 1987 for bl.a. at få foretaget udtalevurdering samt indsamle materiale som baggrund for den engelsksprogede brochure.

Lisbet Pals Svendsen har i beretningsperioden deltaget i følgende kurser:

- Videnskabsteori og sprogforskning (v. Finn Sørensen)
- Psykolingvistik, modersmåls- og fremmedsprogstilegnelse (v. Per Durst-Andersen og Kirsten Haastrup)
- Oprettelse og anvendelse af databaser (v. Bodil Nistrup Madsen)
- Seminar i funktionel grammatik (v. Dr. M. Bolkestein).

Margrethe Mondahl Søndergaard har i perioden:

- deltaget i 17 Jahrestagung der GAL, Hamburg, okt. 1986
- holdt gæsteforelæsning ved Odense Universitet om sit forskningsprojekt: »Explicit og implicit lingvistisk viden og engelskstuderendes brug af denne viden i forbindelse med oversættelse« (marts 1987)
- deltaget i ISAPL, 2. kongres og præsenteret et kongresindlæg om explicit og implicit lingvistisk viden (juli 1987)
- deltaget i arbejdsgruppe om fremmedsprogspædagogik ved Kirsten Haastrup
- deltaget i kursus i psykolingvistik ved Per Durst-Andersen og Kirsten Haastrup, efterår 1987.

Charlotte Werther har:

- været medlem af studienævnet for SPRØK
- arrangeret og deltaget i studietur til London for SPRØK-studerende marts 1987, i samarbejde med flere andre
- deltaget i studieudvikling og tilrettelæggelse af SPRØK.

Anne Zoëga: se under Center for Konferencetolkning.

6. Gæsteforelæsninger

- September 1986: Roy Johnson, Extra Mural Department, University of Manchester »Modern British Writers and their Work«.
- Oktober 1986: F.R. Palmer, University of Reading, »Modality in English and other Languages« og »The Typology of Modality«.
- November 1986: Kandidatstipendiat K.M. Lauridsen, Handelshøjskolen i Århus, »A syntactic-semantic subcategorisation of the modal verbs in English and Danish«.
- December 1986: Seniorstipendiat, cand.mag. Anne Holmen, »Diskursanalyse af elevsprog«.
Professor, Dr. Henning Andersen, »Om modalitet i dansk og andre sprog«.
Lektor, cand.mag. Eva Dam Jensen, »Video i fremmedsprogundervisningen«.
- Januar 1987: Dr. John Wells, University College London, Department of Phonetics and Linguistics, »Local accents in England«.
- April 1987: Principal Lecturer Dr Elisabeth Mann, City of London Polytechnic, Principal Lecturer Hamish Armour, City of London Polytechnic, samt Vivian Gabye, barrister, vedr. seminar for EK og EA/ED studerende over engelske juridiske forhold.
- Maj 1987: Eva Figes, English novelist »Writing as a woman«.
- Oktober 1987: Jane Schackmann, social worker »Working with community interpreters«.
Professor Ernest Giglio, Lycoming College Williamsport, Pennsylvania, »The Bicentennial of the U.S. Constitution«.
- For hele fakultetet:
- Marts 1987: Professor Simon C. Dik, University of Amsterdam, Department of General Linguistics, »Introduction to Functional Grammar«.

B. Institut for Datalingvistik

1. Oprettelse og formål

Institut for Datalingvistik blev oprettet i juni 1985. Instituttet har til opgave at udvikle det faglige grundlag for undervisningen i anvendelsen af edb i forbindelse med de studerendes fremtidige erhvervsfunktioner, at planlægge og gennemføre denne undervisning, samt at udføre datalingvistisk forskning, specielt inden for følgende områder: databaseteori, datamatisk leksikografik, datamatisk korpusanalyse, datamatisk grammatik samt datamatisk oversættelse.

2. Medarbejdere

Professor: Cand.mag. Carl Vikner (udlånt fra Københavns Universitet indtil 31.8.87. Fra 1.9.87 permanent overflyttet til instituttet).

Lektorer med forskningspligt: Cand.ling.merc. Bodil Nistrup Madsen, cand.mag. Finn Sørensen.

Adjunkt med forskningspligt: Cand.mag. Steffen Leo Hansen (indtil 31.10.87. Fra 1.11.87 lektor).

Undervisningsassistenter: Cand.mag Bent Christian Jacobsen, cand.interpret. Torben Schnnor Jensen, cand.mag. Helle Wegener.

Hjælpelærer: Stud.interpret. Henrik Kersting.

Projektmedarbejder: Cand.mag. Helle Wegener (fra 15. september 1987).

Scholarstipendiater: Stud.ling.merc. Bodil Vestergaard (fra 1. april 1986 til 1. februar 1987). Stud.interpret. Henrik Kersting (fra 1. april 1987).

Sekretærer: Overassistent Elna Oberleitner, assistent Marianne Jensen (begge er samtidig sekretærer for Terminologiafdelingen).

3. Instituttets ledelse

Institutbestyrer og formand for institutrådet: Lektor, cand.ling.merc. Bodil Nistrup Madsen.

Institutrådet bestod af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af

TAP-medarbejdere: Elna Oberleitner og Marianne Jensen.

Studerende: Claus Iskov og Annette Jørgensen (til 1.1.1987). Lisbeth Larsen og Kirsten Devantier (fra 1.1.87).

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Instituttet udgiver en løbende publikationsserie med titlen LAMBDA.

Instituttets faste medarbejdere arbejder sammen om projektet FAGFLADE: udvikling af et indlæringsmodul (vidensoverføringsmodul), der kan omsætte en fagsproglig tekst til struktureret viden i en vidensbase i et ekspertsystem.

Steffen Leo Hansen har publiceret:

- »En genvej til ReTekst«, Samfundslitteratur 1986, 36 s.
- »JURKORPUS – indhold, omfang og struktur«, JURKORPUS 3, Terminologiafdelingen, HHK 1987, 68 s.
- »Eksempler på automatisk korpusanalyse«, JURKORPUS 4, Terminologiafdelingen, HHK 1987, 47 s.
- »Korpuslingvistik – teori, metode, praksis«, JURKORPUS 5, Terminologiafdelingen, HHK 1987, 92 s.
- Sammen med Inge Gorm Hansen, Ole Helmersen, Hanne Puggaard, Bodil Nistrup Madsen, Joan Tournay, Charlotte Werther og Anne Zoëga: »Pilotprojekt vedrørende Database til terminologisk information og generering af ordbøger«, ARK 36. Terminologiafdelingen, HHK, september 1987, 45 sider).
- »Maskinlæsbare tekstkorpora til ordbogsarbejde«, i: DANLEXgruppen: »Ordbøger i Danmark – En oversigt«, København 1987, s. 19-32.

Steffen Leo Hansen har i den forløbne periode specielt arbejdet inden for området datama-

tisk korpusanalyse, dvs. med teori og metode for oprettelse og udnyttelse af et maskinlæsbart tekstkorpus, samt med udvikling af programmet til korpusanalyse.

Steffen Leo Hansen har i den forløbne periode deltaget i følgende projekter:

- Database til terminologisk information og generering af ordbøger
- »Fagsproglige tekstkorpora« under Statens Humanistiske Forskningsråds initiativområde »Fagsproglig kommunikation« (samarbejdsprojekt mellem HHK og HHÅ).

Bodil Nistrup Madsen har publiceret:

- Sammen med Inge Gorm Hansen, Steffen Leo Hansen, Ole Helmersen, Hanne Puggaard, Joan Tournay, Charlotte Werther og Anne Zoëga: »Pilotprojekt vedrørende Database til terminologisk information og generering af ordbøger«, ARK 36. Terminologiaafdelingen, HHK, september 1987, 45 sider.
- Sammen med DANLEXgruppen (Ebba Hjorth, Ole Norling-Christensen, Jane Rosenkilde Jacobsen, Hanne Ruus), »Descriptive Tools for Electronic Processing of Dictionary Data, Studies in Computational Lexicography«, Lexicographica Series Maior 20, Niemeyer, Tübingen 1987, 285 sider.
- Sammen med DANLEXgruppen: »Ordbøger i Danmark. En oversigt«. København 1987, 188 sider.

Bodil Nistrup Madsen har i beretningsperioden deltaget i følgende projekter:

- DANLEXgruppens projekt »Lagring og behandling af maskinlæsbare leksikografiske data i databasesystemer«, som gennemføres med støtte fra FTU-programmet (Forskning som støtte for Teknologisk Udvikling). Projektet er en viderebearbejdelse af gruppens projekt »Edb-behandling af videnskabelige ordbogsdata« inden for »Edb i Tekst, Tale og Ord, ETTO« i Statens Humanistiske Forskningsråds regi.
- Dansk-Fransk ordbogsbase. Ved gennemførelse af dette projekt er der erhvervet erfaringer med optisk læsning, udvikling af programmet til automatisk markering af ordbogssartiklers struktur ('parsing' af ordbogsdata), overførsel af data til databasesystemer m.m.
- Database til terminologisk information og generering af ordbøger (»Juridisk Ordbog«, Terminologiaafdelingen).
- DANTERM-systemprojekt. Med støtte fra Statens Humanistiske Forskningsråd (under initiativområdet »Fagsproglig kommunikation«) er der iværksat systemafprøvning og applikationsudvikling med henblik på at udvikle DANTERM-applikationer af forskellige databasesystemer, som kan anvendes ved oprettelse af institutions- eller virksomhedsinterne terminologidatabaser (samarbejdsprojekt mellem HHK, HHS og HHÅ).
- DANTERM-klassifikation, emneområdeklassifikation til terminologiske data.
- Dansk-fransk teknisk ordbog (samarbejdsprojekt mellem Fonden for fagsproglige leksikografi og Aschehougs Forlag). Bodil Nistrup Madsen har deltaget i redaktionskomiteen med henblik på den datamatiske bearbejdning.

Henrik Kersting arbejder med:

- Projekt »Anvendelsen af leksikografiske og terminologiske databaser i systemer til datamatstøttet oversættelse« (Scholarstipendium fra Carlsbergfondet).

Finn Sørensen har publiceret:

- »Datamater og deres funktion«, Samfundslitteratur, København 1986, 49 s., (sammen med Carl Vikner).

- Kompendium i Mængdelære, Institut for Datalingvistik, HHK 1986, 27 s.
- »De franske verber 2. En valensgrammatisk fremstilling. II Klassifikation af verberne«. Samfundslitteratur, København 1987, (sammen med Michael Herslund).
- »What's wrong? A reply to Torben Vestergaard«, Copenhagen Studies in language 10, p. 118-133.

Finn Sørensen arbejder med:

- Prædikatskonstruktioner.
- Metodologiske principper for sprogforskning.
- Pronominalisering. FTU-projekt i samarbejde med Humanistisk Edb-center, Københavns Universitet.

Bodil Vestergaard har publiceret:

- »Undersøgelse af databasesystemer til ordbøger«. LAMBDA 2, Institut for Datalingvistik, februar 1987, 76 s.

Bodil Vestergaard har arbejdet med:

- projekt »Databasesystemer til sprogbehandling« (Scholarstipendium fra Carlsbergfondet).

Carl Vikner har publiceret:

- »Datamater og deres funktion«, Samfundslitteratur, København 1986, 49 s., (sammen med Finn Sørensen).
- »Against Complete Precedence and Temporal overlap in the Semantics of Tense and Aspect«, Lingvisticæ Investigationes X:2, 1986, 467-74.
- »Aspect in French: The Modification of Aktionsart«, CEBAL 9, 1986, 58-101.
- »Change in Homogeneity in Verbal and Nominal Reference«, LAMBDA 4, Institut for Datalingvistik, august 1987, 31 sider.

Carl Vikner har arbejdet med:

- tidskonjunktionerne da, når og mens.

Helle Wegener har publiceret:

- »Vurdering af databasesystemerne Arkiv Assistent og SSIData«, LAMBDA 3, Institut for Datalingvistik, juni 1987, 37 s.

Helle Wegener arbejder med:

- projektet »En undersøgelse af systemer til datamatstøttet oversættelse«. Projektet har modtaget støtte fra Thomas B. Thriges Fond og Egmont Fonden.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

Steffen Leo Hansen

- har holdt følgende indlæg: »Arbejdet med tekstkorpora - TYKSAK og JURKORPUS«, forskningsseminar HHS, december 1986.
- har holdt følgende indlæg: »Maskinlæsbare tekstkorpora til ordbogsarbejde«, seminar om koordinering af danske ordbogsprojekter, DANLEXgruppen, 30.-31, marts 1987.
- har deltaget i: Linguistic Institute 1987, »Contextual and Computational Dimensions of Language«, Stanford University, 27.6-7.8.1987.
- har arrangeret: Nordiske Datalingvistdage 1987 og symposium for datamatstøttet terminologi og leksikografi, HHK 3.-6.11.1987.

Bodil Nistrup Madsen

- har arbejdet med principper og retningslinier for overførsel af terminologispecialer til DANTERM, Dansk Termbank.
- har arbejdet med oprettelse af en bibliografisk database med information om terminologiprojekter (samarbejdsprojekt med Infoterm, Wien).
- har deltaget i udvikling af efteruddannelseskursus for erhvervsproglige medarbejdere med henblik på anvendelse af edb i deres arbejdsfunktioner.
- har deltaget i udredning af mulighederne for koordinering af forskning og ordbogsarbejde inden for området almindelig leksikografi (DANLEXgruppen på initiativ af og med støtte fra Statens Humanistiske Forskningsråd).

og har holdt følgende indlæg:

- »Oversigt over området almensproglig leksikografi i Danmark på basis af den foretagne spørgeskemaundersøgelse. A Forskningsprojekter«.
 - »Dansk-fransk Ordbogsbase«
- begge indlæg på: Seminar om koordinering af danske ordbogsprojekter 30.-31. marts 1987, arrangeret af DANLEXgruppen.
- »Sprogbehandlende systemer«. Seminar om kontorautomatisering, Institut for Erhvervspraksis, 2. november 1987, HHK.
 - »Simulering af relationel database«. Nordisk Seminar om datamatstøttet terminologi og leksikografi, 5.-6. november 1987, arrangeret af Terminologiafdelingen og Institut for Datalingvistik.

Finn Sørensen har:

- deltaget i et grammatisk symposium ved Universitetet i Lund med bidraget »Om prædikatskonstruktioner i dansk«.
- deltaget i datalingvistisk kollokvium ved Universitetet Paris 7 med bidraget »Translation of the verb être«.
- deltaget i kollokvium på HHK med bidraget »Et syn på iagttagelse«.

Carl Vikner har:

- deltaget i et symposium på Odense Universitet om »Verbal Semantics« 2.6.87 med et indlæg med titlen »Aktionsart and Homogeneity«.
- holdt tiltrædelsesforelæsning på HHK, 12.11.87, med titlen: »Data, lingvistik - og trykbehov«.
- deltaget i udvikling af efteruddannelseskursus for erhvervsproglige medarbejdere med henblik på anvendelse af edb i deres arbejdsfunktioner.

Helle Wegener har:

- deltaget i udvikling af efteruddannelseskursus for erhvervsproglige medarbejdere med henblik på anvendelse af edb i deres arbejdsfunktioner.

6. Gæsteforelæsere

Professor Richard Zuber, det franske forskningsråd, CNRS i Paris, har holdt en gæsteforelæsning om »Negation and non-monotonic reasoning«, 14. november 1986.

Dr. Gerd Willée, Institut für Kommunikationsforschung und Phonetik der Universität Bonn, holdt den 30.9.87 en gæsteforelæsning om »The Computer as an Aid in the Research of the Humanities« og den 1.10.87 om »Lemmatiserungsprobleme am Beispiel des Deutschen«.

C. Institut for Erhvervspraksis

1. Oprettelse og formål

Institut for Erhvervspraksis blev oprettet i februar 1970. Institutet dækker fagområderne Erhvervslære (herunder regnskabslære), Samfundsøkonomi, Elektronisk Tekstbehandling (herunder tastaturbetjening), Stenografi (dansk, engelsk, fransk og tysk), Lynskrift (dansk, engelsk, fransk og tysk).

2. Medarbejdere

Handelsfaglærere: Anne Harries, EA; Maria-Louise Heine; Jette Krog, ED (orlov); Kate Jensen, ED (vikar); Erna Larsen; Hanne Nielsen, ED; Jette Nørgaard (orlov); cand. ling.merc., translatør Lise Saxov (orlov); Mona Schjødt-Hansen, ED (vikar).

Professor Flemming Agersnap.

Lektorer uden forskningspligt: Finn Hagen Jespersen, HA; Erik Otto, HA.

Undervisningsassistenter: Fuldmægtig, cand.polit. Ebbe Trærup Andersen; cand.scient.adm. Marianne Antonsen; fuldmægtig, cand.scient.adm. Claus Borly; handelsfaglærer Lisbeth Eriksen; konsulent, cand.merc. Chr. Christiani; adjunkt, cand.polit. Jørgen Dalhoff, HD; underdirektør, cand.merc. Flemming Hansen; fuldmægtig, cand.merc. Jens Otto Hansen; konsulent, cand.merc. Torben Sværke Hansen; fuldmægtig Per Boje Jensen, HD; korrespondent Asta Lauritzen; adjunkt, cand.merc. Torben Leinsdorff; adjunkt, cand.mag. Erik Lonning; fuldmægtig, cand.polit. Kjeld K. Lykke; fuldmægtig, cand.scient.pol. Lars Løcke; konsulent, cand.merc. Preben Krogh Nielsen; fuldmægtig, cand.merc. Sten Otto; konsulent Anders Pedersen; handelsfaglærer Inge Lise Plejl; adjunkt, cand.mag. Carl-Peter Poulsen; revisor, cand.merc. Per O. Premer; korrespondent Jane Storm; cand.merc.aud. Jahn Thorup; adjunkt, cand.merc. Niels Trandum.

3. Instituttets ledelse

Institutbestyrer og formand: Hanne Nielsen, ED.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af undervisningsassistent, handelsfaglærer Inge Lise Plejl.

TAP-medarbejder: Susanne Berg.

Studerende: Anne Birkebæk, Heidi Thestrup, Annemette Vestergaard.

Instituttet er opdelt i 2 faggrupper:

1. Faggruppen for erhvervslære og samfundsøkonomi. Faggruppeleder: Erik Otto.
2. Faggruppen for tekstbehandling, lynskrift og stenografi. Faggruppeleder: Hanne Nielsen.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationer

Lærebog til Samfundsøkonomi er udarbejdet af Flemming Agersnap, Marianne Antonsen, Birte Skov Pedersen og Lars Bak Rasmussen. Titel: »Samfundsøkonomi og Internationale Forhold« (Nyt fra Samfundsvidenskaberne).

Med henblik på oprettelse af et nyt tilvalgsfag arbejder faggruppe 2's lærere i nært samarbejde med Teknologistyringsgruppen (TSG) med udvikling af undervisningsmateriale.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

Faggruppe 2's lærere har udarbejdet nyt undervisningsmateriale til den nye version af tekstbehandlingssystemet, der er lagt ind på ND-anlægget på Fabrikvej.

D. Institut for Fransk

1. Oprettelse og formål

Instituttet blev oprettet i februar 1970. Instituttet dækker alle fagområderne inden for fransk, italiensk og russisk.

2. Medarbejdere

Professor: Mag.art. Michael Herslund (fra 1.1.87).

Lektorer med forskningspligt: Cand.phil. Mirella Cristofoli (italiensk); cand.mag. Per Durst-Andersen (russisk); cand.ling.merc. Gunhild Dyrberg; cand.phil. Kathrine Sørensen Ravn Jørgensen (orlov fra 1.8.87); cand.mag. Hanne Korzen (pr. 11.12.87 dr.phil.); cand.phil. Lita Lundquist; cand.phil. Hanne Martinet; cand.ling.merc. Lena Munck; cand.mag. Lilian Stage; cand.mag. Henrik Selsøe Sørensen; cand.mag. Hanne Aarup.

Lektorer uden forskningspligt: Cand.mag. Aase Baillais; cand.ling.merc. Benedikte Dilling-Hansen (vikar); cand.mag. Anne Dueholm; cand.interpret. Marianne Eide (vikar fra 1.9.87); cand.ling.merc. Ellen Fehr-Christensen; cand.art. Birgitte Friis; translator Hélène Holm; cand.jur. Niels Krogh-Hansen; cand.art. Dorte Westrup.

Adjunkter med forskningspligt: Cand.interpret. Helle Hermann; cand.mag. Bente Lihn-Jensen (italiensk); cand.interpret. Jette Schramm-Nielsen (fra 1.5.86); cand.ling.merc. Joan Haff Tournay.

Kandidatstipendiater: cand.ling.merc. Marianne Olsen; cand.interpret. Jette Lund Pedersen; cand.ling.merc. Hanne Prætorius; cand.phil. Erling Strudsholm (italiensk); translator Viktor Smith (russisk).

Eksterne lektorer (fransk): Nicole Guillois (til 1.9.87); cand.ling.merc. Nina Hamerik; cand.ling.merc. Susanne Hertz; cand.phil. Else Koefoed; advokat, docteur en droit Dorte Laouedj Kryger; cand.mag. Ghani Merad-Boudia; Maitre en Droit Maryse Pierrel Mikkelsen (fra 1.9.87); cand.mag. et cand.jur. Jette Hassing Ronøe; cand.polyt. Jean-Pierre Zafiryadis.

Eksterne lektorer (italiensk): Civilingeniør Leonardo De Chiffre; translator Merete Kock.

Eksterne lektorer (russisk): cand.phil. Birte Pass.

Undervisningsassistenter (fransk): Cand.phil. Françoise Andersen; cand.phil. Inge Lise Andersen; cand.phil. Nicole Andersen; cand.interpret. Hanne Blaaberg; cand.interpret. Jette Drost; cand.mag. Charles Cespedes; cand.phil. Mireille Daugaard; diplôme d'études

superieures Jean-Jacques Etienne; diplôme d'études superieures Martine Fenger; cand.mag. Eva Hammershaimb; cand.mag. Kirsten Kielland-Brandt; cand.mag. Birgitte Krag; cand.mag. Else Marker-Larsen; cand.ling.merc. Hanne Maj Munksgaard; cand.phil. Steffen Nordahl-Lund; cand.interpret. Eva Veedfald; cand.interpret. Karen Weinreich; cand.mag. Jørn Westengaard-Holm.

Undervisningsassistenter (italiensk): Cand.mag. Lise Møller Andersen; translætør Zita Andersen; cand.mag. Ane Vibeke Foss (indtil 1.9.87); cand.phil. Iørn Korzen; dott. Patrizia Paggio; cand.interpret. Anne Rosenkrantz de Lasson; cand.interpret. Lizzi Rugolo; dott. Giuseppina Panzeri; cand.phil. Lise Velschow.

Undervisningsassistenter (russisk): Cand.mag. Britta Bjørn; cand.mag. Gertrud Bohlbro; Merete Helle Hansen.

Sekretærer: Anna Berg von Linde; Mitzi Dahmas (indtil 1.7.87); Kirsten Elsborg; Annie Nonfjall (fra 1.8.87); Susanne Roos; Annie Stahel (fra 1.4.87).

3. Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Dorte Westrup (indtil januar 1987); Lita Lundquist (fra januar 1987).

Næstformand: Lilian Stage (indtil januar 1987); Gunhild Dyrberg (fra januar 1987).

Institutrådet bestod den 1.12.86 af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af:

Eksterne lektorer: Cand.phil. Birte Pass; Nicole Guillois, Maîtrise ès lettres.

Undervisningsassistenter: Else Marker-Larsen.

TAP-medarbejdere: Anna Berg von Linde, Kirsten Elsborg, Susanne Roos.

Studerende: Merete Bedstrup; Kirsten Devantier; Carsten Foglsgaard; Pernille Lemming.

4. Afsluttede og igangværende forskningsvirksomhed og publikationsvirksomhed

Mirella Cristofoli har (sammen med translætør Zita Andersen) afsluttet 5 kapitler i »Italiensk Handelskorrespondance« (60 sider). Hun arbejder fortsat med færdiggørelse af Italiensk Handelskorrespondance, en lærebog i kommercielt sprog med tilhørende opgavehæfte til brug ved undervisningen på det ny grundstudium. – Desuden videreføres arbejdet med dansk-italiensk glosar i kommercielt sprog.

Per Durst-Andersen har afsluttet »Russian qualitative aspect: referential and propositional semantics, Aspects of Aspect. Three studies on aspect in English, French and Russian (CEBAL 9) pp. 27-58. Copenhagen 1986, Arnold Busck.

Han er ved at afslutte en større afhandling, hvis endelige titel er »Mental grammar. Russian aspect and cognitive science«. Det sidste år er brugt på at analysere handlinger ude i virkeligheden, opstille mentale repræsentationer for vor viden om handlinger og undersøge, hvordan denne viden manifesterer sig i forskellige typer af sprog.

Gunhild Dyrberg har i samarbejde med Joan Tournay skrevet en artikel om generelle retsfor skrifter i Frankrig og i Danmark til SPRINT nr. 2, 1987.

Hun har i samarbejde med Joan Tournay påbegyndt oprettelsen af et fransk tekstkorpus på 1 million løbende ord inden for området aftaleret. Formålet med projektet er at tilvejebringe et empirisk grundlag for teksttypologiske, tekstlingvistiske og syntaktiske undersøgelser. Hun har fortsat arbejdet på fransk-dansk samfundslingvistisk ordbog samt fortsat arbejdet med at revidere de merkantile og økonomiske udtryk m.h.p. en ny udgave af Blinkenberg og Høybye: »Dansk-fransk ordbog«.

Helle Hermann forsker i pragmatisk analyse af høflighedsbrug i den skriftlige kommunikation mellem virksomheder i Danmark og Frankrig.

Michael Herslund har publiceret følgende:

- De franske verber 2. En valensgrammatisk fremstilling. II. Klassifikation af verberne. Samfundslitteratur, HHK. 114 s., (med Finn Sørensen).
- »Catégories grammaticales et linguistique textuelle: la catégorie du temps en français«. Copenhagen Studies in Language, CEBAL, Series 10, 89-108.
- Anmeldelse af Andrieux et Baumgartner: »Systèmes morphologiques de l'ancien français«. A. Le verbe. Revue Romane 22, 128-131.

Han har fortsat sit arbejde med beskrivelse af de franske verbers syntaks i valensgrammatisk perspektiv, bl.a. med henblik på udarbejdelse af ordbog over de franske verbers konstruktionsmuligheder (med Finn Sørensen).

I samarbejde med Henning Nølle, Anne-Marie Bülow og Gyde Hansen er Michael Herslund i gang med at udarbejde en lærebog i tekstlingvistik.

Bente Lihn Jensen har i Copenhagen Studies in Language - CEBAL 10, (1987) bidraget med artiklen »Alcuni commenti sull'articolo di Svend Bach« pp. 26-35. Artiklen vedrører analysen af de 'ne'-konstruktioner på italiensk, der udtrykker MÆNGDE.

I den forløbne periode har Bente Lihn Jensen arbejdet videre med følgende projekter:

1. Arbejdstitel: Brugen af udvalgte modusformer og modalverber i erhvervsproglige tekster på italiensk og dansk.

Undersøgelsen, der koncentrerer sig om de italienske former FUTURO og CONDIZIONALE samt modalverbet DOVERE, mens den danske del vedrører formerne SKULLE, MÅTTE, BURDE og VILLE, søger at afdække de nævnte formers semantik og pragmatik. I forbindelse med dette projekt har Bente Lihn Jensen i november og december 1987 været på studieophold i Rom (på Det danske Institut for Kunst og Videnskab) for at videreføre studierne inden for den italienske del af projektet.

Projektet forventes afsluttet ved årsskiftet 1988/89.

2. Arbejdstitel: ESSERE/VENIRE-passiv på italiensk: analytisk verbalform eller ej?

Med udgangspunkt i Finn Sørensen: »Passivkonstruktioner er prædikatskonstruktioner, CEBAL 8, Festskrift til Jens Rasmussen, pp. 230-249 undersøges det, hvorvidt de samme forhold kan siges at gøre sig gældende på italiensk.

Resultatet tænkes at indgå i en større artikel/en artikelserie omfattende såkaldt analytisk passiv på dansk, italiensk og spansk. Undersøgelsen af dansk og spansk foretages af andre. Projektet forventes afsluttet i løbet af 1988.

3. Bearbejdning af registrerede fejl i EK-studerendes oversættelser i økonomisk sprog, dansk/italiensk, 1. år. Fejlene er af grammatisk art. Formålet med bearbejdningen, der foretages i samarbejde med lektor Mirella Cristofoli, der er initiativtager til registreringen, er at

kortlægge lærebogssituationen, angive hvori eventuelle mangler består, og i videst mulige omfang hvordan disse mangler kun udredes.

Hanne Korzen har publiceret »Final Inversion og elementærsætningens struktur. En studie over subjektets plads i to- og treledskonstruktioner på moderne fransk«, ARK nr. 38 (247 sider).

Hun indsamler yderligere materiale til at skrive en bog på fransk ud fra ARK nr. 38.

Lita Lundquist har udgivet følgende publikationer om »argumentative strategier« i etablering af tekstkohærens:

- »Cohérence: marqueurs argumentatifs et programme argumentatif« i Semantikos 9-2.
- »Programme Argumentatif et Désambiguisation référentielle« i Revue Romane.

Hun har endvidere sendt følgende manuskripter til publikation:

- »Some considerations on the relation between text linguistics and the study of texts for specific purposes«, H. Scroder (ed.): »Subject oriented Text Linguistic«.
- »Different types d'inferences« til Psychologie française.

Lita Lundquist fortsætter projektet om udforskningen af argumentative og referentielle strategier i tekstfortolkningsprocesser.

Hanne Martinet har følgende arbejder under forberedelse:

- »Une France nouvelle II«
- samt en monografi om oversættelsesteori og -praksis.

Hun er medarbejder ved revision af faste udtryk og af metaforiske udtryk i Blinkenberg og Høybye: »Dansk-fransk ordbog«.

Lena Munck har i forbindelse med projektet beskrevet under A udvalgt dansk tekstkorpus, udarbejdet undersøgelsesstrategi samt færdiggjort kapitler om: tempusbrug, upersonlig sprogbrug, personreference samt verbaltyper.

Hun har i forbindelse med B skrevet en introduktion til sprogbrug i tekniske tekster.

A: På basis af et korpus af danske og franske tekniske tekster at beskrive sprogbrugen i henholdsvis danske og franske tekniske tekster generelt samt sprogbrugen i bestemte teksttyper specifikt.

B: Til en lærebog i teknisk sprog at udarbejde beskrivelser af tekniske tekster ud fra et syntaktisk, et teksttypologisk og et normsynspunkt.

Henning Nølle har publiceret følgende:

- »Les adverbies contextuels et la focalisation«. In: Karolak S. (ed) »Structure thème-rhème dans les langues romanes et slaves«. Université de Silesie, Polen, (77-102).
- »Polyphonic Analyses of Texts«. In: Proceedings from the NORD-TEXT »Work-in Progress Symposium at Tallberg.«
- »Fremtid på fransk, eller fransk har også en fremtid«. SPRINT 1 (19-25).
- »Tekstlingvistik« (forsøg på EK i fransk 1985-1987). In ARK 32, (64-72).
- Anmeldelse af Jacques Moeschler: »Argumentation et conversation. Elements pour une analyse pragmatique du discours«. Revue Romane 21, (285-288).
- Anmeldelse af Ludo Melis: »Les circonstants et la phrase«. Revue Romane 22, (131-132).
- Anmeldelse af Hugo Olsson: »La Concurrence entre il, ce, et cela (ça) comme sujet d'expressions impersonnelles en français contemporain.« Zeitschrift für französische Sprache und Literatur.

Følgende publikationer er sendt til trykning:

- »Modality and Polyphony. A study of some Franch Adverbials«. Acta Hafniensia.
- »Peut-être. »VERBUM«. Presses universitaires de Nancy.
- Peut-être: Fonction modale et discursive«. In: Les Actes du IVe Colloque Internationale de Linguistique Slavo-Romane. Erhvervsøkonomisk Forlag.

Henning Nølke er endvidere i gang med følgende forskningsaktiviteter:

- Større projekt om Les adverbies contextuels: théorie, analyse, application. Som titlen angiver falder projektet i tre etaper. I den første udvikles et sammenhængende (modulært) begrebsapparat, der så, i anden etape, anvendes til analyser af de franske sætningsadverbialer. Endelig vil disse resultater blive udnyttet i analyser af autentiske – primært erhvervsproglige – tekster i en tredje etape.
- (Med Michael Herslund)
Lærebog i tekstlingvistik til 2. delsstudiet. Dette projekt ligger i forlængelse af arbejdet i forskergruppen TELI (Gyde Hansen, Anne-Marie Bülow Møller, Henning Nølke), idet vi udnytter materialet udarbejdet af denne gruppe.

Marianne Olsen har deltaget i følgende forskningsaktiviteter:

- Oversættelsesstrategi inden for juridisk sprog på basis af et terminologisk arbejde om dansk-fransk konkursret. Et forsøg på at anviser en strategi/strategier for udarbejdelse af løsningsforslag i de tilfælde, hvor der i de to sprog ikke findes ækvivalente oversættelsespar, både i forbindelse med »huller« og delvis ækvivalens.

Hanne Junker Prætorius (ansat fra 1.9.86) har deltaget i følgende forskningsaktiviteter:

- Teksttyper og stillag i fransk økonomisk sprog. En undersøgelse af teksttyper og stillag i fransk økonomisk sprog belyst ved et tekstmateriale omhandlende OD i Frankrig og anskuet ud fra et oversættelsesteoretisk synspunkt.

Jacques Qvistgaard har fortsat igangværende arbejder (herunder dansk-fransk teknisk ordbog, indsamling af terminologisk materiale, studier vedr. syntaks i fransk fagsprog og indsamling af materiale til opslagsbog for korrespondenter) samt deltaget i arbejdet med diverse projekter:

- DANTERM-klassifikation (emneområdeklassifikation til terminologiske data).
- Forberedelse af indtastning af terminologiske specialer i Danterm og løsning af de hermed forbundne teoretiske problemer.
- Afslutning af »undersøgelse af de erhvervsproglige dimittenders beskæftigelsesmønster«. Har været konsulent og ansvarlig projektleder i forbindelse med Fagsprogligt Centers udarbejdelse af »Rapport vedrørende behovet for erhvervsrettede sprogkurser i det Storkøbenhavnske erhvervsliv« (ved projektmedarbejderne Marianne Eide og Dorte Salskov-Iversen) og ved Terminologiaafdelingens udvikling af en generel plan for terminologikurser samt udvikling af kursus i oversættelsesrelateret terminologi (ved projektmedarbejder Anne-Mette Keogh Rasmussen).

Viktor Smith har publiceret »Teknisk terminologi i russisk og dansk – to indfaldsvinkler til en virkelighed«, i SPRINT 1, 1987.

Han arbejder i øjeblikket med en licentiaafhandling med arbejdstitlen »Teknisk terminologi i russisk og dansk – samme fag, forskellig terminologi«.

Med udgangspunkt i de 5 tekniske fagområder: vandforsyningssystemer, naturgassystemer, kloaksystemer, fjernvarmesystemer og elforsyningssystemer undersøges en række evidente forskelle i indholdet mellem fagterminologi og teknisk virkelighed imellem henholdsvis russisk og dansk – herunder forholdet mellem de enkelte termers »implicitte« og »explicitte« indhold og de behandlede terminologiers hierarkiske struktur.

Lilian Stage arbejder med følgende projekter:

- Avec des si, on mettrait Paris dans une bouteille. Syntaktisk-semantisk analyse af anvendelsen af si-sætninger samt en undersøgelse af danske oversættelsesækvivalenter. Analysen beskæftiger sig med de såkaldt faktiske si-sætninger, som kan gengive forskellige semantiske nuancer: concession, adversativitet m.m.
- Franske substantivers valens. Hun arbejder videre med en analyse af substantivsyntagets opbygning ud fra en valens-teoretisk synsvinkel.
- Hun er medredaktør ved udgivelsen af en revideret udgave af Blinkenberg og Høiby's dansk-franske ordbog.

Erling Studsholm arbejder med projektet: Anaforiske relativsætninger på italiensk og dansk med henblik på en kontrastiv analyse.

Henrik Selsø Sørensen har i perioden haft 75%’s orlov for at deltage i forsknings- og udviklingsprojektet EUROPTRA. Arbejde, der udelukkende er relevant for dette projekt, er ikke medtaget her.

Han har publiceret følgende:

- »Terminology within a machine translation project (Eurotra)« in »Proceedings from the 6th European Symposium on Language for Specific Purposes«, Vaasa Finland 1987 (forthcoming).
- »Semantic filtering in machine translation« in »Proceedings from the EFISS conference« (Empirical Foundations of Information and Software Science), Roskilde 1987 (forthcoming).

Han er i gang med følgende projekter:

- Fagsproglig terminologi og maskinoversættelse. Med udgangspunkt i maskinoversættelsessystemers behov for at udnytte terminologier som supplement til en basisordbog, undersøge, hvad der skal til for at muliggøre en delvis automatiseret overførsel af data fra terminologiske databaser (eller ordbogsdata-baser) til ordbogen i et maskinoversættelsessystem. Projektet indbefatter også en foreløbig undersøgelse af behovet for at udnytte en emneklassifikation til styring af maskinoversættelsessystemets valg af oversættelse, når det stilles over for homografer.
- Begrebssystemer (udvikling og repræsentation). Arbejdet med at udstikke retningslinier for terminologers arbejde med begrebssystemer foregår i regi af ISO (Den internationale standardiseringsorganisation), TC 37 Subcommittee 1.

Joan Haff Tournay har i samarbejde med Gunhild Dyrberg udarbejdet en artikel om generelle retsfor-skrifter i Frankrig og Danmark til SPRINT nr. 2, 1987.

Hun er i gang med følgende projekter:

- Fransk-dansk samfundsfaglig ordbog, Akademisk forlag. I samarbejde med Gunhild Dyrberg har Joan Tournay fortsat arbejdet med redigering og færdiggørelse af kapitlerne til den samfundsfaglige ordbog.

- Fagligt tekstkorpus: fransk-dansk juridisk sprog, aftaleret. I samarbejde med Gunhild Dyrberg har Joan Tournay påbegyndt oprettelsen af et fransk tekstkorpus inden for området aftaleret. Formålet med projektet er at tilvejebringe et empirisk grundlag for tekststylogiske, tekstlingvistiske og syntaktiske undersøgelser.
- Realiseringen af betingelseskonstruktioner i fransk juridisk sprog. Joan Tournay har påbegyndt en undersøgelse af realiseringen af betingelseskonstruktioner i fransk juridisk sprog. Det er hensigten at sammenligne realiseringsformerne i juridisk sprog med formerne i det almindelige sprog.

Hanne Aarup har afsluttet følgende projektet:

- »Argumentationsstrategier i politisk sprog«.
- »D. Seleskovitch's simultantolketeori«

Hun er i øjeblikket i gang med projektet: »Tolkestrategier ved simultantolkning fra fransk til dansk«.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

Mirella Cristofoli er koordinator for italiensk fagligt sprog og formand for opgaveudvalget.

Hun har foretaget følgende rejser:

- Rejse til Milano i efteråret 1987 med henblik på indsamling af undervisningsmateriale, litteratur, besøg på universitet m.v.
- Rejse til Stockholm 28-29. november 1987. Medlem af redaktionskomité vedr. fælles nordisk lærebog om Italiens kultur og samfund.

Mirella Cristofoli har arrangeret studierejse til Italien for studerende i november 1987.

Endelig har hun deltaget i et seminar om sprogtilegnelse og sprogundervisning i efteråret 1986 og i et kursus om oprettelse og anvendelse af datamater i efteråret 1987.

Per Durst-Andersen

er EDB-udvalgsmedlem (fra 1.9.87 til 1.2.88).

Han rejste til Paris ultimo maj/primio juni 1987 for at udspørge informanter og få checket oversættelser af eksempler.

Endelig har han afholdt kursus i »Psykolingvistik og modersmålstilegnelse« for stipendiat-er og adjunker.

Gunhild Dyrberg

er medlem af redaktionskomiteen for SPRINT.

Hun har været medlem af udvalg til udarbejdelse af studievejledning for 2. del og ED, og hun er fagkoordinator i forbindelse med eksamensopgaver i fagligt sprog. Endelig er hun medlem af bogudvalget.

Michael Herlund

er medlem af Forskningsplanlægningsudvalget og Licentiatudvalget.

Han deltog i »10th Scandinavian Conference of Linguistics«, Bergen, 11.-13. juni 1987.

Desuden er Michael Herlund medredaktør af Revue Romane, Copenhagen Studies in Language (tidl. CEBAL) og Erhvervsproglige Skrifter.

Han har desuden været gæsteforelæser ved Odense Universitet, 7.12.87. (Tekstanalyse med særligt henblik på tema-remaproblemer«).

Michael Herlund var medlem af bedømmelsesudvalg og officiel opponert ved Hanne Korzens disputats (11.12.87).

Helle Hermann

har deltaget i diverse seminarformøder:

1. Transformationel syntaks.
2. Andre grammatiske tilgange til valens.
3. Præsentation af Ducrot argumentations- og polyfoniteori.

og i diverse seminarer:

1. Seminar om Valens, kollokvium om valens.
2. Seminar om sprogtilegnelse og sprogundervisning.
3. Videnskabsteori og sprogforskning.
4. Forskningsseminar: Den fagsproglige forskningsprofil (medl. af planlægningsgruppen).

Bente Lihn Jensen

har sammen med lektor Mirella Cristofoli udarbejdet studieordning og studievejledning til ED-studiet i italiensk, ligesom hun løbende deltager i administrationen af faget, især inden for EG-studiet.

Hun har sammen med lektor Per Anker Jensen (Institut for Engelsk) redigeret materialet til en øvebog til tværsproglig grammatik: »Øvelser til Per Anker Jensen: »Principper for grammatisk analyse« (august 1987, HHK). Materialet er beregnet for 1. dels studerende. Bente Lihn Jensen har udarbejdet det italienske afsnit, store dele af det danske, samt flere af oversigterne.

Hun har i den forløbne periode deltaget i følgende kurser:

»Seminar om sprogtilegnelse og sprogundervisning, efteråret 1986«, v. Kirsten Haastrup (efteråret 1986).

»Introduktion til datalingvistik«, v. Carl Vikner (foråret 1987)

»Seminar om Machine Translation«, arrangeret af Henrik Selsø Sørensen og Bodil Nistrup Madsen i samarbejde med IBM-Danmark (foråret 1987).

»Seminar om kodering«, arrangeret af Lita Lundquist (2.11.87).

»Modersmålstilegnelse og psykolingvistik«, v. Per Dust-Andersen.

Bente Lihn Jensen har som tidligere nævnt været på studieophold i Rom i nov.-dec. 1987. Endelig har hun deltaget i italiensklærerforeningens årlige weekend-seminar, København 1987, (2.-3. oktober).

Hanne Korzen har den 11.12.87 forsvaret doktorgraden i emnet: »Fundamentale problemer i forbindelse med inversion på moderne fransk«. Arbejdet består af to artikler og to monografier, (herunder ARK nr. 38).

Det humanistiske Fakultet på KU har på sit møde den 17.12.87 konfereret hende den filosofiske doktorgrad.

Lita Lundquist er

Institutbestyrer fra 1.1.87.

Medlem af Konsistorium fra 1.1.87.

Medlem af Konsistoriums Bof fra 1.1.87.

Hun har deltaget i følgende seminarer m.v.:

- Seminar december 1986 i Paris om »Connecteurs«

- Symposium juni 1987 i Åbo om Tekstlingvistik.
 - Forskerkursus juli-august 1987 i Stanford, USA: Linguistic Summer Institute.
- Hun har holdt foredrag i Paris i december 1987: »La Défense de la Langue Française«.
- Lita Lundquist er koordinerende redaktør af Erhvervsproglig skriftserie under Erhvervsøkonomisk Forlag.
- Hun er endvidere medlem af Styringsgruppen for Initiativområdet »Fagsproglig Kommunikation« under Statens Humanistiske Forskningsråd.

Hanne Martinet

- har været medarrangør af dansk-fransk oversættelsesseminar i Forfatterforeningen, 7.-10. november 1986.
- har været udsendt af Kulturministeriet og Forfatterforeningen til 3e Assises de la Traduction Litteraire, Arles, 8.-10. november 1986.
- har deltaget i 4e Colloque Internationale de Linguistique Slavo-Romane, HHK, 27.-29. august 1987, hvor hun holdt foredraget »Peut-on faire exister une étude contrastive de la cohésion textuelle?«
- har deltaget i HHK's forskningsseminar på Kollokole i maj 1987.
- har besøgt Universiteterne i Poitiers, Montpellier, Toulouse og Nancy samt Ecole de la Chambre de Commerce et de l'Industrie de Paris med henblik på at etablere kontaktpunkter for studerende, som får tildelt stipendier gennem Internationaliseringsudvalget (7.-15. juni 1987).

Hun er desuden:

- Sekretær og kasserer for Lingvistik kredsen i København.
- Medlem af redaktionskomiteen for SPRINT.
- Medlem af bestyrelsen for Oversættergruppen i Forfatterforeningen.

Lena Munck

var i hele beretningsperioden studienævnformand. Den 1.1.-31.12.87 var hun medlem af Fakultetsstudienævnet.

Hun var medlem af flere bedømmelsesudvalg (adjunkt/lektorstillinger samt kandidatstipendier).

Lena Munck deltog i kurser i datalingvistik ved Institut for Datalingvistik, og hun har deltaget i »igang sætterseminar« i forbindelse med iværksættelse af 2. dels-uddannelsen, samt i arbejdsgruppe om teknisk sprog og video i undervisningen.

Henning Nølle

Arbejde inden for kollegiale organer:

- Licentiatudvalg (1.8.1986-1.3.1987).
- EDB-udvalg (1.8.1986-1.9.1987).
- Studienævn (1.3.1987-1.6.1987).

Henning Nølle var i Lund den 10.8.1987 til foredrag ved Romanistkongressen.

Han var medlem af G.R.I.L.s jury: ét værk bedømt med henblik på udgivelse.

Gæsteforelæsninger efter invitation:

- 9.1.1987: »Peut-être: modalité et polyphonie«. (G.R.I.L., Paris).
- 13.1.1987: »Recherches actuelle en pragmatique«. (Université de Nancy).
- Juni 1987: to forelæsninger i Polen over emnet »Subjonctif et polyphonie«.
- 29.8.1987: »Peut-être: fonction modale et discursive« (IVe Colloque Internationale de Linguistique Slavo-romane, à Copenhague).

- 24.10.1987: »Où placer un adverb de phrase? Et pourquoi?« (Université de Nancy).
 - Nov.-dec, 1987: Forelæsningsrækker på universitet i Rennes over emnerne: la linguistique textuelle, structure, thème-rhème et structure informationelle, la position des adverb de phrase.
- Desuden var Henning Nølle arrangør af Oswald Ducrots besøg i København (april 1987), og han var arrangør af »Le IVe Colloque Internationale de Linguistique Slavo-Romane«.

Marianne Olsen

deltog i følgende kurser: Leksikologi, datalingvistik, psykolingvistik (modersmålstilegnelse) og videnskabsteori.

Hanne Junker Prætorius

deltog i august 1987 i kursus: »LSP and Text Linguistics« afholdt af Karl-Marx Universitet i Leipzig, DDR.

Desuden deltog hun i følgende kurser: Seminar om argumentation afholdt af Lita Lundquist, efterår 1986. Kursus om videnskabsteori og sprogforskning afholdt af Finn Sørensen, efterår 1987. Kursus i psykolingvistik (modersmålstilegnelse) afholdt af Per Durst-Andersen og Kirsten Haastrup, efteråret 1987.

Jacques Qvistgaard

er næstformand for ADLA (Association Danoise de Linguistique Appliquée) og formand for ADLAs videnskabelige kommission for fagsprog.

Har i beretningsperioden været formand for og daglig leder af Fagsprogligt Center og Terminologiaafdelingen.

Jacques Qvistgaard har været medlem af: Reproudalget, Redaktionsgruppen vedr. Erhvervsøkonomisk Forlag og Internationaliseringsudvalget.

Han har efter indbydelse bl.a. deltaget i følgende internationale arrangementer:

- Consultation d'experts sur les nouvelles modalités d'enseignement des langues étrangères, UNESCO, Bruxelles 28.-31.5.1987 (indlæg: »L'ordinateur dans l'enseignement au Danemark et dans les autres peys nordiques«).
- Congrès de l'Association Internationale pour les Langues et l'Economie, Paris, 16.-21.10.1987.
- International Congress »Terminology and Knowledge Engineering, Trier, 29.9-2.10.1987.

Lilian Stage

var medlem af Det erhvervsproglige Fakultetsråd.

Erling Strudsholm

var i jan.-juni 1987 på studieophold i Firenze, hvor han d. 15.5. holdt indlæg i Circolo Linguistico Fiorentino med titlen »L'uso delle frasi relative in italiano«. Endvidere deltog han d. 22.-23.5. i Accademia della Crusca's seminar »Gli italiani scritti«.

I efteråret 1987 deltog han i

- Forskerakademiets kursus i Funktionel grammatik ved A.M. Bolkestein.
- Per Durst-Andersen og Kirsten Haastrups kursus i Psykolingvistik: modersmålstilegnelse og fremmedsprogstilegnelse.
- Finn Sørensens kursus i videnskabsteori.

Henrik Selsø Sørensen

deltog i bedømmelsesudvalgsarbejde.

Han var med til tilrettelæggelse og gennemførelse af terminologiundervisning i forbindelse med det gl. terminologikursus og den nye disciplin »Leksikologi og terminologi« (valgfrit fag på den nye 2. del).

Endvidere deltog han i tilrettelæggelsen og gennemførelsen af studieturen til Paris 1986 (sammen med Dorte Westrup).

Henrik Selsø Sørensen tilrettelagde seminar om datalingvistik for lærere ved det sproglige fakultet i foråret 1987 (sammen med Edward Lippman, IBM, og Bodil Nistrup Madsen, Institut for datalingvistik).

Desuden havde han arbejde som redaktør af »Nordisk Tidsskrift for Fagsprog og Terminologi«.

Han var gæsteforelæser på et seminar afholdt af IBM for oversættelseskoordinatorer fra forskellige lande med titlen: »Oversættelse og maskinoversættelse med EUROTA som eksempel«.

Joan Haff Tournay

har i december 1987 sammen med Gunhild Dyrberg foretaget en rejse til Paris for at indsamle materiale til projekt fagligt tekstkorpus.

Hanne Aarup

var bestyrelsesmedlem i Center for Konferencetolkning.

Hun var ligeledes censor ved konferencetolkeeksamen på universitetet i Mons.

Endvidere holdt Hanne Aarup foredrag om simultantolketeorier, Københavns Universitet, oversætterkredsen, marts 1987. Hun deltog også i symposium om tolkeuddannelser, Mons i november 1987: »Les stratégies du discours politique«.

E. Institut for Spansk

1. Oprettelse og formål

Institut for Spansk blev oprettet i 1970. Ved instituttet drives der i i dag forskning inden for områderne fagsproglig leksikologi og terminologi, tekstlingvistik, grammatik, komparativ samfundslære og kommunikationsvidenskab. Som er fællesnævner for forskningen inden for disse områder bør fremhæves den klare orientering mod erhvervslivets sprogbrug og kommunikationsmønstre.

Der er i dag ca. 400 spanskstuderende, fordelt med ca. 300 på 1. del (dag og aften) og 100 på 2. del, EK, gammel EA/ED og ny ED.

Dansk som selvstændigt fag blev først indført på HHK i 1984 i forbindelse med revision af de erhvervsproglige studier. Der er ansat en lektor i dansk, der ligesom de øvrige danskundervisere af organisatoriske grunde er tilknyttet Institut for Spansk. Hans forskning ligger inden for ovennævnte orientering mod sprogbrug og kommunikationsanalyse.

Alle førsteårsstuderende gennemgår et 2 semesters kursus i dansk sprog som led i korrespondentuddannelsen.

2. Medarbejdere

Gæsteprofessor, fil.dr. Lars Fant.

Lektorer med forskningspligt: Cand.mag. Søren Kaas Andersen; afdelingsleder, translatør Jørgen Jensen (udlånt til SPRØK); cand.phil. Peter Harms Larsen (dansk); cand.ling.merc., translatør Agnete Berg Nielsen (fra 1.9.1987); cand.ling.merc. Heribert Picht; cand.ling.merc., translatør Anette Villemoes.

Lektorer uden forskningspligt: Translatør Niels Henning Pedersen, HD; translatør Erna Sølling.

Adjunkter med forskningspligt: Cand.ling.merc., translatør Louise Denver; cand.mag. María Pilar Lorenzo (fra 1.1.1987); cand.ling.merc., translatør Agnete Berg Nielsen (til 31.8.1987); cand.ling.merc., translatør Hanne Puggaard.

Kandidatstipendiater: Cand.mag. Simon Ulrik Kragh, HD (udlånt til SPRØK); cand.ling.merc. Birthe Nielsen (fra 1.11.1987).

Eksterne lektorer: Cand.ling.merc., translatør Anders Hermansen; cand.mag. María del Pilar Lorenzo (til 31.12.1986); Dr. María Berta Pallares-Garçon; cand.mag. Helle Wegener; cand.ling.merc. Ulla Winding (fra 1.4.1987).

Undervisningsassistenter (spansk): Cand.mag. Jens Borello; cand.interpret., translatør Boyja Dam; licenciada María Díaz-Varela; cand.interpret., translatør Hans Peter Elmøe; cand.interpret. Ole Fuglsang-Damgård; translatør Palle Gammelmark (fra 1.9.1987); cand.ling.merc., translatør Annette Grindsted (til 31.12.1986); cand.interpret., translatør Ib Gustafsson; cand.phil. Jan Gustafsson (fra 1.9.1987); cand.phil. Inge Hammerich; cand.ling.merc., translatør Doris Hornemann; cand.interpret. Torben Schnoor Jensen; cand.mag. Vibeke Kamp Jørgensen; cand.interpret. Ingrid Højgaard Knudsen; cand.interpret., translatør Kirsten Larnæs (fra 1.9.1987); cand.ling.merc., translatør Pelle Løvgren; cand.interpret, translatør Birthe Nielsen (fra 1.2.1987); cand.ling.merc., translatør Lise Saxov; cand.interpret. Charlotte Uldal; cand.ling.merc. Ulla Winding (til 31.3.1987); cand.ling.merc., translatør Jørgen Aabye.

Undervisningsassistenter (dansk): Carol Henriksen (til 31.12.1986); cand.phil. Jytte Houkjær; cand.mag. Bjarne Vagn Le Févre Jakobsen (fra 1.9.1987); cand.mag. Charlotte Jørgensen; cand.mag. Henrik Jørgensen (til 31.8.1987); cand.mag. Anne-Lise Ebbeskov Larsen; cand.mag. Vibeke Rehfeld; cand.mag. Jan Sørensen.

Ekstern lektor (dansk): cand.mag. Carol Henriksen (fra 1.1.1987).

Sekretærer: Ulla Kreutzfeldt; Vibeke Maaløe; Lis Olsen; Anette Hjerimitslev Pedersen (til 31.8.1987).

3. Instituttets ledelse

Institutbestyrer: Lektor, cand.ling.merc., translatør Anette Villemoes.

Formand for institutrådet: Lektor, translatør Niels Henning Pedersen, HD.

Næstformand for institutrådet: Lektor, translatør Erna Sølling.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af:

Eksterne lektorer: cand.mag. María del Pilar Lorenzo (til 31.12.1986); cand.mag. Helle Wegener (suppleant) (til 31.12.1986).

Undervisningsassistenter: Cand.ling.merc., translatør Jørgen Aabye (til 31.12.1986); cand. phil. Inge Hammerich (til 31.12.1986).

TAP-medarbejdere: Ulla Kreutzfeldt; Vibeke Maaløe; Lis Olsen; Anette Hjerimitslev Pedersen (til 31.8.1987).

Studerende: Ditte Andersen (fra 1.1.1987); Tine Bork (til 31.12.1986); Helle Hansen (til 31.12.1986); Lisbeth Larsen (suppleant til 31.12.1986, fra 1.1.1987 medlem); Sigrild Nolsø (suppleant fra 1.1.1987).

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationer:

Søren Kaas Andersen

- har sammen med Anette Willemoes udarbejdet et kompendium i Spansk Tekstanalyse til brug for undervisningen på EG
- har udarbejdet materiale vedrørende spanske samfundsforhold til brug for undervisningen på EG
- har sammen med Louise Denver redegjort for et forsøg angående integration af tekstlæsning og oversættelsesfærdighed på de videregående studier
- har deltaget i redaktionen af SPRINT og udarbejdet bidrag til nr. 2, 1986 og nr. 2, 1987.

Louise Denver

- har i ARK 40, 1987, publiceret artiklen: »Gerundio-Syntagmer med en non-specifik agent som logisk subjekt af typen: 1. Dando un paseito se estiran las piernas. 2. Son cinco, contando al sobrino«.

Lars Fant

- har publiceret »La contraposición en español: manifestación y análisis« i Copenhagen Studies in Language (CEBAL), 10
- har skrevet en artikel med titlen »La teoría de los juegos dialogales y su aplicación a la gramática del español«, der vil indgå i Actes du Dixième Congrès de Romanistes Scandinaves (Lund, 10-14 août, 1987)
- har udarbejdet »Studiemateriale i Spansk fonetik« beregnet for EA/ED- samt andre studerende ved Institut for Spansk
- har udarbejdet »Studiemateriale i spansk grammatik« beregnet for EA/ED- samt andre studerende ved Institut for Spansk
- er i færd med at udarbejde et studie- og øvelsesmateriale i spansk udtale med titlen »Curso de pronunciación española«
- er i færd med at udarbejde et studiemateriale i tekstlingvistik og -analyse beregnet for studerende på den nye 2. del ved Institut for Spansk
- forbereder i samarbejde med Annette Grindsted, OU, et projekt for undersøgelse af spaniernes og danskeres kommunikative adfærd i forhandlingssituationer
- forbereder i samarbejde med Eva Liébana, Escuela Oficial de Idiomas (Madrid), et projekt med titlen »Udlandsophold og kulturstereotyper«, om hvordan danske studerendes opfattelse af spansk kultur og livsstil påvirkes af studieophold i landet.

Jørgen Jensen (udlånt til SPRØK, se SPRØK, p. 209f.).

Simon Ulrik Kragh (udlånt til SPRØK, se SPRØK, p. 209f.).

Peter Harms Larsen

- har publiceret: »Skriv Sundere – en kritisk brugsbog for sygeplejersker om skriftlig kommunikation«
- har i ARK nr. 39 publiceret artiklen: »Ned med Fagsproget – om fagsprog som kommunikationsmodstand«
- har udarbejdet kompendium til danskundervisningen på 1. del: »Begreber til grammatisk-stilistisk tekstanalyse, -kritik og forbedring«
- arbejder på et projekt om beskrivelse af faktions dramaturgi og fortælle teknik, med henblik på derefter at kunne beskrive fortælleformerne i de videoprogrammer, som anvendes i den interne og eksterne virksomhedskommunikation.

María Pilar Lorenzo

- har afleveret og forsvaret en licentiatafhandling ved Københavns Universitet om Den fantastiske fortælling i Spanien og Latinamerika under titlen »Esencia y diversidad de lo »fantástico«, Las narraciones de Bécquer, Borges y Cortázar«
- har lavet en adaptation og oversættelse til spansk af H.C. Andersens »Mit livs eventyr«, (Ediciones de la Torre, Madrid 1987)
- er ved at udarbejde et produkt om »Den chilenske kirke i oppositionen mod diktaturet«
- forbereder en antologi af den spanske forfatter José Bergamín med en introduktion til hans værker.

Agnete Berg Nielsen

- har afsluttet sin undersøgelse vedr. »Neologismer i spansk økonomisk sprog«.

Birthe Nielsen

har påbegyndt sit forskningsprojekt, som falder i 2 dele:

- en juridisk del, som tager udgangspunkt i en sammenligning af den danske og spanske lovgivning angående køb, salg og tinglysning af fast ejendom samt dertil hørende kontraktretlige forhold
- en del, der omfatter interkulturel kommunikation (i forbindelse med kontraktforhandling).

H. Picht (pr. 1.9.1987 forskningsmæssigt udlån til Handelshøjskole Syd, uddannelsesstedet i Varde)

- har publiceret en artikel om »Terminologie und Wissenstransfer«, Unesco ALSED-LSP Newsletter vol 9, no. 2 (23) dec. 1986
- har holdt et foredrag om »Die Terminologie als didaktisches Mittel im fachsprachlichen Unterricht« på »Kolloquium über neue Perspektiven des fachbezogenen Fremdsprachenunterrichts«, Hannover 11.-12.12.1986. Proceedings er under udarbejdelse
- har holdt et foredrag om »Fachsprachliche Phraseologie« ud fra en oversættersynsvinkel på »Internationales übersetzungswissenschaftliches AILA-Symposium »Textlinguistik und Fachsprache«, Hochschule Hildesheim 13.-16.4.1987. Proceedings er under udarbejdelse
- har deltaget i »6th European Symposium on LSP« i Vaasa, SF (3.-7.8.87) og
a) holdt et plenumsforedrag om »Fachsprachliche Phraseologie« ud fra en terminologisk synsvinkel,

- b) holdt to indlæg under NORDTERM-præsentationen om »NORDTERMS arbejde« og »Danmarks arbejde i NORDTERM«,
- c) deltaget i round table om »Terminologische Schulen«. Proceedings udgives som særnummer i »Fachsprache«
- har deltaget i »International Congress on Terminology and Knowledge Engineering« i Trier (29.9.-1.19.87) og holdt et foredrag om »Fachsprachliche Phraseologie – die terminologische Funktion von Verben« set ud fra en IT-synsvinkel. Publiceret i »Terminology and Knowledge Engineering« eds. H. Czap og C. Galinski, Indeks Verlag 1987
- har skrevet en bogomtale vedr. »Fackspråk – Ett moment i undervisning« Egersten et al., i SPRINT 1987/1
- har publiceret en del af »Terminology – An Introduction« H. Picht, J. Draskau i »Natural Sciences Terms and Terminology« vol. 2, No. 1-2, 1986, Peking
- har udgivet en bibliografi om »Terminologiske Uddannelser i Norden« som led i NORDTERM-AG 1's arbejde (okt. 1987)
- har videreudviklet DANTERM-klassifikation for termbanken
- er sammen med Prof. Dr. R. Arntz, Hildesheim, i gang med en grundlæggende revision af bogen »Einführung in die übersetzungsbezogene Terminologiearbeit«
- har i forbindelse med HHS' forskningsseminar i Rudbøl den 10.12.1986 holdt et foredrag om »Standardisering og terminologi«.

Hanne Puggaard

- har sammen med de øvrige medlemmer afsluttet juraordbogsgruppens pilotprojekt og udarbejdet afsnit I Ib, IIc og IIe til hovedrapporten (ARK 36) samt bilag 3 med appendix 3a, b og c, bilag 4 med appendix 4a, b og c, bilag 6 med appendix 6a og b, bilag 12, 13 og 14 samt bilag 21's danske og spanske del
- har alene fortsat arbejdet med juraordbogsprojektets fase 2: terminologisk bearbejdning og oprettelse af terminologiske arbejdsdatabase vedrørende den spanske civilproces
- har udarbejdet kompendium i 4 bind til brug for undervisningen i spansk juridisk sprog på EA/ED-studiet og det ny 2. dels studium.

Anette Villemoes

- har i temanummeret Facktext, redigeret af Britt-Louise Gunnarsson, publiceret artiklen »En tekstlingvistisk analyse af en teknisk tekst« i Ord og Stil, Språkvårdssamfundets skrifter, 18
- har i samarbejde med Søren Kaas Andersen udarbejdet et kompendium i spansk tekstanalyse for førstedsstuderende.

5. Faglig virksomhed i øvrigt:

Søren Kaas Andersen

- har deltaget i et seminar angående »Argumentation« under ledelse af Lita Lundquist
- har deltaget i projektgruppen »Kontrastiv sprogbeskrivelse med særligt henblik på grammatiske kategorier« under ledelse af Niels Davidsen-Nielsen
- har deltaget i »Introduktion til datalingvistik« ved Carl Vikner, Steffen Leo Hansen og Bodil Nistrup
- har deltaget i »Kursus i oprettelse og anvendelse af database« ved Bodil Nistrup Madsen

- har deltaget i »Kursus i psykolingvistik« ved Kirsten Haastrup og Per Durst-Andersen.
- har fungeret som påhører ved SELs pædagogiske kurser.

Lars Fant:

- har deltaget i AIH's (Asociación Internacional de Hispanistas) kongres i Berlin den 18.-23.8.1987
- har holdt foredrag ved den Skandinaviske Romanistkongres i Lund den 10.-14.8.1987
- har deltaget i IPrA's (International Pragmatics Association) kongres i Antwerpen den 17.-22.8.1987
- har været på et 10-dages ophold i Madrid for at indkøbe bøger til Sprogbiblioteket samt for at etablere kontakter med bl.a. forskere inden for tekstlingvistik
- har været formand for tre bedømmelsesudvalg ved Institut for Spansk, i forbindelse med en lektoroprykning, et adjunktur samt et kandidatstipendium
- har været medlem af bedømmelsesudvalget til en doktorafhandling i spansk ved Göteborgs Universitet
- har indgået i redaktionskomiteen for Copenhagen Studies in Language (CEBAL) samt været Institut for Spansks repræsentant i redaktionen af Erhvervsproglige Skrifter under Erhvervsøkonomisk Forlag
- har været medlem af Det erhvervsproglige Fakultets forskningsplanlægningsudvalg
- har været formand for det erhvervsproglige licentiatudvalg samt formand for den arbejdsgruppe i udvalget, der har udarbejdet en forsøgsordning for licentiatstudiet ved Det erhvervsproglige Fakultet.

Jørgen Jensen (se SPRØK).

Simon Ulrik Kraph (se SPRØK).

Peter Harms Larsen

- har deltaget i Det erhvervsproglige Fakultets forskningskonference i maj 1987 og har her bidraget med et oplæg, der siden er omarbejdet til ovennævnte artikel »Ned med Fagsproget«
- har afholdt seminar om »Skriv Sundere« for medarbejderne i Institut for Spansk
- har holdt oplæg om sygeplejerskers skriftsprog på Sygeplejehøjskolen i København og på Sygeplejeskolen i Slagelse
- har i didaktikudvalgets regi afholdt 3 kurser i projektvejledning for sproglærere under Det erhvervsproglige Fakultet
- har holdt oplæg om programanalyse og efterkritik af radioprogrammer på seminar i Helsingfors, afholdt af den finlandssvenske radio
- har holdt oplæg om programanalyse og efterkritik af TV-programmer på seminar i Umeå, afholdt af SVT
- har deltaget i seminar om »computerplaning af TV-dramaturgi« i DR.

María Pilar Lorenzo

- har deltaget i et kursus om »Billedmediernes anvendelse i undervisning og kommunikation« ved HHK
- har sammen med Louise Denver og Agnete Berg Nielsen været på besøg i Escuela Universitaria de Traductores e Intérpretes i Barcelona for at udarbejde en samarbejdsaftale mellem Barcelonas Universitet og HHK.

Agnete Berg Nielsen

- har deltaget i »Kursus i projektvejledning i sprogundervisningen« ved lektor Peter Harms Larsen
- har i samarbejde med Hanne Puggaard udarbejdet studievejledning for spansk økonomisk og juridisk sprog på den nye ED-uddannelse og 2. del
- har været medlem af bedømmelsesudvalg vedr. besættelse af et kandidatstipendium
- har sammen med Louise Denver og María Pilar Lorenzo aflagt besøg på Escuela Universitaria de Traductores e Intérpretes ved Universidad Autónoma de Barcelona med henblik på oprettelse af samarbejdsaftale.

Birthe Nielsen

- har i beretningsperioden deltaget i EDB-kursus om oprettelse og anvendelse af databaser v. Bodil Nistrup Madsen.

Niels Henning Pedersen

- har i 1987 medvirket ved oprettelsen af FUHU's skole i Madrid i samarbejde med Handelskammeret i Madrid
- har endvidere taget initiativ til og medvirket ved udviklingen af et efteruddannelseskursus i portugisisk, som efter planen skal starte i sept. 1988.

H. Picht

- har sammen med Infoterm i Wien og Bodil Nistrup Madsen (Institut for Datalogivistik) videreudviklet BT12-projektet. Den første udgave af denne bibliografi forventes udgivet i begyndelsen af 1988
- har deltaget i ISO/TC37-mødet i Vaasa, Finland (10.-14.8.87), herunder især arbejdet i SC1, SC2 og WG5
- har inden for NORDTERM varetaget følgende hverv:
 - Danmarks medlem af NORDTERM's styringsgruppe, siden maj 1987 formand
 - formand for AG 1 »Uddannelse«
 - medlem af AG 4, herunder deltagelse i udarbejde af »Terminologiens terminologi« på de nordiske sprog samt de, en, fr
- er medlem af Terminologigruppen
- har varetaget følgende hverv ved HHK:
 - medlem af Terminologiafdelingens bestyrelse
 - medlem af Fagsprogligt Centers bestyrelse
 - Terminologiafdelingens repræsentant i SPRINT-redaktionen
- er medlem af »International Advisory Committee« for projektet »KITES« ved University of Surrey, UK
- er medlem af editorial board for TermNet News, som udgives af Infoterm
- har været medlem af »International Programming Committee« for »International Congress on Terminology and Knowledge Engineering«, Trier (29.10.-1.10.87)
- har afholdt 2 kurser i forbindelse med de tværsproglige discipliner:
 - Information og dokumentation (20 timer)
 - Introduktion til fagsprog (sammen med J. Draskau), i alt 6 timer
- har været medlem af flere bedømmelsesudvalg:
 - to adjunkturer
 - et eksternt lektorat

- to kandidatstipendier
- en Tietgen-prisopgave
- en licentiatafhandling.

Hanne Puggaard

- har sammen med Agnete Berg Nielsen udarbejdet studievejledning vedr. økonomisk og juridisk sprog for det ny 2. dels studium og det ny ED-studium
- har været medlem af Licentiatudvalget og Terminologiaafdelingen
- har deltaget i studiekreds og didaktikseminarer vedr. det ny 2. dels studium ved Else Kofoed.

Anette Villemoes

- har været medlem af et bedømmelsesudvalg ang. besættelse af et adjunktur ved HHK og et ved Odense Universitet samt i en lektorbedømmelse ved Århus Handelshøjskole
- har sammen med Niels Henning Pedersen deltaget i udarbejdelse af studieprogram samt i planlægning af Escuela Comercial Danesa i Madrid, der er oprettet under FUHU's udlandsprogrammer
- har sammen med Louise Denver arrangeret en studietur for korrespondent- og SPRØK-studerende til Madrid.

F. Institut for Tysk

1. Oprettelse og formål

Tysk Institut har siden oprettelsen i 1970 været rammen om forskning og undervisning i tysk på alle erhvervsproglige uddannelsesniveauer. Inden for forskningen har instituttet profileret sig på det internationale plan som et af de førende forskningsmiljøer inden for leksikografisk teori og metodedannelse med henblik på oversættelse og – i samarbejde med fakultets øvrige institutter – inden for terminologilære. Der forskes desuden i (kontrastiv) grammatik og i tolkeprocesser og -strategier samt bedrives komparative studier inden for samfund og kultur.

2. Medarbejdere

Professor: Mag.art. Hans-Peder Kromann.

Lektorer med forskningspligt: Cand.ling.merc., translatør Inge Baaring; lic.ling.merc. Peter Colliander; cand.mag. Hans Elbeshausen; cand.mag. Gert Engel (orlov 1.7.87-30.6.90); lic.ling.merc. Gyde Hansen; cand.mag. Mogens Wied Jørgensen; cand.jur., translatør Bente Kristensen; translatør Theis Riiber; cand.mag. Poul Rosbach; cand.mag. et interpret. Monika Wesemann (orlov 1.10.86-31.8.89).

Lektorer uden forskningspligt: Cand.mag. Frede Boje (tjenestefrihed 75% af sin stilling); cand.mag. Liselotte Brøndlund; cand.art. Hans Peter Jørgensen; translatør Flemming Koue; cand.ling.merc. Birthe Vesterli.

Lektorvikar med forskningspligt: Dr.phil. Ingeborg Zint.

Adjunkter med forskningspligt: Cand.interpret. Doris Hansen; cand.interpret. Annette Zimmermann.

Adjunktvikarer uden forskningspligt: Cand.mag. Lise Neersø Jaspersen; cand.ling.merc. Kristian Bruun Rasmussen (fra 1.9.87).

Kandidatstipendiater: Cand.ling.merc. Anne Lise Kjær; cand.interpret. Knud Troels Thomssen.

Forskningsstipendiat: Cand.phil. Gitte Baunebjerg Hansen; cand.mag et mag.art. Hans Kristian Mikkelsen (fra 1.10.87).

Eksterne lektorer (indtil 31.8.87): Cand.phil. Conny Bauer; Rechtsanwalt Hilke Kovacs; (fra 1.9.87): Cand.mag. et jur. Peter A. Henriksen; cand.mag. Flemming Roland Jensen; cand.mag. Henrik Rye Møller; cand.ling.merc. et jur. Astrid Rosell.

Undervisningsassistenter: Tolk Klaus Peter Callesen, HA; cand.interpret. Per Christiansen; cand.interpret. Benedikte Dalhoff; cand.mag. Hans Erik Dam; translatør Jytte Haussmann; cand.ling.merc. Karin Rix Holländer (fra 1.2.87); translatør Henriette D. Holm; cand.phil. Roselies Kjeldsen (indtil 30.6.87); translatør Inger C. Kragh; cand.ling.merc. Birgit Lindow (indtil 30.6.87);cand.mag. Jens Østergaard Kristensen (fra 1.2.87); cand.mag. Birgit Lohse (indtil 30.6.87); cand.mag. Michael Nielsen; translatør Ulla I. Olsen; cand.ling.merc. Kristian Bruun Rasmussen (indtil 30.6.87); cand.ling.merc. Antje Rösch; cand.mag. Ursula Schmalbruch; cand.phil. Hilde Svendsen.

3. Instituttet ledelse

Institutbestyrer og formand for institutrådet: Lektor, cand.ling.merc. Birthe Vesterli.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte medarbejdere blandt ovennævnte medarbejdere samt af følgende undervisningsassistenter: Translatør Henriette D. Holm; cand.ling.merc. Kristian Bruun Rasmussen (indtil 30.6.87).

TAP-medarbejder: Vivi Rønne Hansen.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Inge Baaring

Igangværende forskningsaktivitet: En undersøgelse af tolkens forarbejdningsbelastning ved simultantolkning mellem ikke beslægtede og i øvrigt topologisk asymmetriske sprog. Udgangspunktet for undersøgelsen er en sammenligning mellem forarbejdningsstrategier ved simultantolkning i retningen grønlandsk-dansk og i retningen tysk-dansk.

Peter Colliander

Igangværende forskningsaktivitet: En samlet fremstilling af den tyske grammatik – i indberetningsperioden især en didaktisering af emner inden for semantikken, der har betydning for den grammatisk syntaktiske beskrivelse, specielt modalitet.

Hans Elbeshausen (Se SPRØK, s. 209f.).

Doris Hansen

Igangværende forskningsaktivitet: Kommunikative handlinger i tyske forretningsbreve: En corpusbaseret analyse af nogle udvalgte kommunikative handlinger i tyske forretningsbreve, specielt med henblik på deres situationsadækvate anvendelse og deres grad af høflighed (forventes afsluttet i begyndelsen af 1988).

Gitte Baunebjerg Hansen

Afsluttet forskningsarbejde/publikationer: »Undersøgelse af dansk-tyske/tysk-danske ord-bøgers brug og brugbarhed i en oversættelsessituation«, (publiceres i ARK, 1988).

»DUDEN og WAHRIG set ud fra et dansk brugersynspunkt«. I: SPRINT, 1986, 3.

»Ækvivalens - Hvad er det?« I: SPRINT, 1987, 1 og 2.

»Stand und Aufgaben der zweisprachigen Lexikographie. Nachlese zum Kopenhagener Werkstattgespräch 12.-13.5.1986. I: Lexicographica, Series Maior, 1988.

Igangværende forskningsaktivitet: Undersøgelse af præsentationen af oversættelsesækvivalenter i tosprogsordbøgenes artikelstruktur. Opstilling og diskussion af modeller og redaktionsregler. Titel: Artikelstruktur im zweisprachigen Wörterbuch. Überlegungen zur Darbietung von Übersetzungsäquivalenten im Wörterbuchartikel. Analyse. Modelle. Redaktionsregeln.

Projektets mål er at foretage en kritisk analyse af fremstillingen af oversættelsesækvivalenter i udvalgte oversættelsesordbøger, at opstille teser for, hvordan en række udvalgte ordtyper kan fremstilles i en oversættelsesordbog med sprogparrer dansk-tysk, at udarbejde og diskutere modelartikler for disse ordtyper samt at udarbejde eksempler på redaktionsregler for ordbogsartikler. Resultaterne fra undersøgelsen nævnt under Afsluttede forskningsarbejder af oversættelsesordbøgers brug og brugbarhed vil blive inddraget i projektet, som forventes afsluttet o. 1.5.1988.

Gyde Hansen

Igangværende forskningsaktivitet: Lærebog til tekstanalyse og oversættelseskritik. Bogen skal kunne bruges på ED-studiet og på den nye 2. del.

Mogens Wied Jørgensen:

Afsluttet forskningsarbejde/publikationer: En undersøgelse af systematikken i de tyske substantivers bøjning. Udarbejdelse af øvelser (tyske og danske) til brug for tværsproglig basisgrammatik.

»Zur Kasus- und Numerusflexion der deutschen Substantive«. I: Kopenhagener Beiträge, Sonderband 3, 1987, s. 135-142.

Øvelser til 'principper for grammatisk analyse' (sammen med P.A. Jensen m.fl.), 1987, 196 s.

Igangværende forskningsaktivitet: En undersøgelse af grammatikkundskaberne hos de studerende, der påbegynder et tyskstudium ved en af de højere læreanstalter

Grundlaget for undersøgelsen er en grammatisk test, der dels blev forelagt en ny årgang tyskstuderende ved KU i 1973, dels nye årgange tyskstuderende ved HHK fra 1983 ff. Formålet med undersøgelsen er at konstatere, om der i de mellemliggende ti år er sket ændringer i de tyskstuderendes grammatikkundskaber og i bekræftende fald i hvilken retning (se årsberetningen 1983/84).

Anne Lise Kjær

Afsluttet forskningsarbejde/publikationer: Artikel i konferencerapport: »Zur Darbietung von Phraseologismen in einsprachigen Wörterbüchern des Deutschen aus der Sicht ausländischer Textproduzenten«. I: »Beiträge zur allgemeinen und germanistischen Phraseologieforschung«, Veröffentlichungen des Germanistischen Instituts 7, Universität Oulu, pp. 165-181, Ouli, Finland, 1987.

Igangværende forskningsaktivitet: Licentiatprojekt – arbejdstitel: Syntagmatiske ordforbindelser i juridiske to-sprogsordbøger med tysk som det ene sprog. Projektet har som overordnet formål at give nogle retningslinier for hvordan syntagmatiske ordforbindelser i juridisk sprog bør beskrives i tosprogede fagordbøger. Opstillingen af disse retningslinier forudsætter for det første udviklingen af et ordforbindelsesbegreb, som kan redegøre for juridiske syntagmers særlige karakteristika, og for det andet en undersøgelse af ordbogspraksis, som kan give et overblik over, hvordan eksisterende juridiske to-sprogsordbøger behandler syntagmatiske ordforbindelser, og afdække eventuelle mangler i behandlingen. Begge disse aspekter indgår således i projektet.

Hans-Peder Kromann

Afsluttet forskningsarbejde/publikationer: »Zur Typologie und Darbietung der Phraseologismen in Übersetzungswörterbüchern«. I: J. Korhonen (Hrsg.): »Beiträge zur allgemeinen und germanistischen Phraseologieforschung«, Oulu 1987, Veröffentlichungen des Germanistischen Instituts 7, Universität Oulu, Finland, s. 183-192.

»Tysk Grammatik«. I: Tysk-dansk, dansk-tysk ordbog. G.E.C. Gads Forlag 1987, s. 789-817.

»Zur Syntax im Übersetzungswörterbuch«. I: M. Dyhr/J. Olsen (Hrsg): »Festschrift für Karl Hyldgaard-Jensen zum 70. Geburtstag am 3. Februar 1987«. Kopenhagener Beiträge zur Germanistischen Linguistik. Sonderband 3, 1987, s. 143-150.

»Neue Orientierung der zweisprachigen Wörterbücher. Zur funktionalen zweisprachigen Lexikographie«. Foredrag ved Euralexsymposium i Innsbruck 4.7.87, som udgives i Proceedings.

»Die Konsequenzen einer Benutzerperspektivierung mit Hilfe der Aktiv-Passiv-Dichotomie für die Erstellung eines deutsch-portugiesisch/portugiesisch-deutschen Wörterbuchs«. Foredrag ved symposium i Bochum 9.10.87, som udgives i Proceedings.

Se i øvrigt Ordbogsgruppen.

Igangværende forskningsaktiviteter: Udarbejdelse af en selektiv systematisk bibliografi med annotationer til forskningslitteratur vedr. fagsproglig kommunikation. (Sammen med Hans Kristian Mikkelsen). Genstandssprogene er dansk, engelsk, fransk, italiensk, russisk, spansk og tysk. Forskningslitteratur inden for området selekteres, bibliograferes og annoteres. Projektet er en kortlægning af fagsproglig forskning, og det afsluttes med formulering af forskningsopgaver.

Se i øvrigt Ordbogsgruppen.

Hans Kristian Mikkelsen

Igangværende forskningsaktivitet: En selektiv, systematisk og anoteret bibliografi over fagsprogsforskning på russisk, engelsk og fransk (sammen med Hans-Peder Kromann).

Theis Riiber: Se Ordbogsgruppen.

Poul Rosbach: Se Ordbogsgruppen.

Knud Troels Thomsen

Igangværende forskningsaktivitet: Licentiatprojekt med titlen: Præpositioner med semantisk instrumentalisme.

Der søges udviklet og opstillet en ny relationalt baseret teori til beskrivelse af præpositioner med instrumental funktion. Den teoretiske ramme for beskrivelsen udgøres af hhv. PK- og funktionel grammatik, men der inddrages også mere traditionelle grammatiske indfaldsvinkler. Det korpus, der skal danne grundlag for de sproglige undersøgelser, hentes fra den tekniske faglitteratur.

Annette Zimmermann

Igangværende forskningsaktivitet: En kontrastiv leksikologisk-semantisk beskrivelse af et dansk og et tysk ordfelt inden for politisk-økonomisk fagsprog. Da der ikke foreligger komparable beskrivelser af de valgte ordfelte, omfatter projektet foruden selve kontrasteringen den semanto-syntaktiske beskrivelse af det danske og det tyske ordfelt. Projektet har til formål at tilvejebringe det nødvendige grundlag for en (bedre) tosprogsleksikografisk behandling af danske og tyske verballeksemer, der anvendes til at beskrive økonomiske processer, der involverer en »aftagen«/»tiltagen« i grad, antal, omfang o.l. Undersøgelsen vil levere grundlaget for ækvivalensudvælgelse, bestemmelse af ækvivalensgraden samt formulere regler for leksemernes korrekte brug.

Projektet forventes afsluttet i 1988.

Ingeborg Zint

Afsluttet forskningsarbejde og publikationer: »Anleitung zum Umgang mit 'Falschen Freunden« i: KBGL, Sonderband 3, 1987.

Igangværende forskningsaktiviteter: Yderligere studier inden for projektet 'Sprogvariation i Flensburg' (sammen med M. Dyhr, KU, se årsberetning 85/86).

En undersøgelse af Jiddisch, som er et eksempel på et blandingsprog, hvori tysk indgår, i sammenhæng med spørgsmålet om sprogforandring på baggrund af sprogkontakt.

Påbegyndte undersøgelser med henblik på udarbejdelse af læremidler inden for området sammenligning af tysk og dansk kultur og samfund.

Ordbogsgruppen (H.-P. Kromann, Th. Riiber, P. Rosbach) har afsluttet artiklen »Principles of bilingual lexicography«, der udkommer i Internationales Handbuch zur Lexicographie, Walter de Gruyter, Berlin – New York.

Artiklen »Die Konstruktion im zweisprachigen Wörterbuch« forventes afsluttet i 1988; publiceres i Internationales Handbuch zur Lexicographie, Berlin – New York.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

Liselotte Brøndlund

– har deltaget i en studierejse for lærere til Wien i maj 1987.

Inge Baaring

– har som repræsentant for Center for Konferencetolkning bistået Handelshøjskolen i Nuuk, Grønland, med oprettelse af en 1-årig tolkeuddannelse mellem grønlandsk og

dansk, der som sit primære formål har at uddanne en række simultantolke til det grønlandske landsting. Har i dagene 1.9-10.9.86 givet et kursus i tolketeori og teoretisk tolkepædagogik i Nuuk. Har desuden tilrettelagt og gennemført et kursus for lærerne fra Handelsskolen i Nuuk i tiden 1.2-10.2.87. Kurset blev afholdt ved Handelshøjskolen i København og omfattede praktisk tolkepædagogik og tolkeøvelser. Har fra 20.4-1.5.87 i Nuuk bistået med gennemførelse af adgangsprøver til 1. forløb af den grønlandske tolkeuddannelse, der påbegyndtes 1.9.87;

- har publiceret følgende artikler i *Translatøren*, 3.5.87: »Grønlandsk tolkeuddannelse«. *Kræmmerhuset*, sept. 1987: »Hvis bare man ku' grønlandsk«. *SPRINT*, jan. 1988 (i trykken): »Udkald til Grønland«;
- har deltaget i et symposium om konferencetolkeuddannelse ved Université de l'Etat de Mons, Belgien i efteråret 1987.

Peter Colliander

- er formand for Tysk Studienævn og for FAK-studienævnet;
- har i egenskab heraf deltaget i flere møder med studienævnsformænd og dekaner fra de øvrige erhvervsproglige uddannelsesinstitutioner;
- har deltaget i IDV-kongressen i Bern og foretaget studierejse for lærere til Wien i maj 1987;
- er fagkyndig bedømmer af undervisningsassistenter i alm. sprog.

Doris Hansen

- har været medlem af Tysk Studienævn i perioden 1.1-31.12.1986;
- har foretaget studierejse for lærere til Wien i maj 1987.

Gitte Baunebjerg Hansen

- er formand for opgaveudvalget i alm. sprog (1. del);
- har foretaget studierejse for lærere til Wien i maj 1987;
- har deltaget i en kongres i Mannheim, 24.-26.3.87. Emne: *Das Wörterbuch: Artikel und Verweisstrukturen*;
- har holdt gæsteforelæsning på Jonstrup Seminarium i dec. 1987 om emnet: *Artikelstruktur i ensprogs- og tosprogsordbøger*.

Gyde Hansen

- er medlem af Licentiatudvalget og medlem af Bogudvalget;
- en medredaktør af *CEBAL*;
- har foretaget studierejse for lærere til Wien i maj 1987;
- har holdt et foredrag med emnet: »Generische Referenz« ved »17. Jahrestagung« der GAL i Hamburg.

Lise Neersø Jaspersen

- har foretaget studierejse for lærere til Wien i maj 1987.

Hans Peter Jørgensen

- har været medlem af Tysk Studienævn siden januar 1987
- har foretaget studierejse for lærere til Wien i maj 1987.

Mogens Wied Jørgensen

- er medlem af Det erhvervsproglige Fakultets Didaktikudvalg, har været medlem af bedømmelsesudvalg vedr. eksternt lektorat i tysk litteratur og kultur, er medlem af instituttets Ordbogsgruppe, medlem af forskningsgruppen til fremstilling af øvelsesmateriale til brug ved TSB samt medlem af koordineringsudvalget for faget dansk;
- er medredaktør af SPRINT;
- har sammen med H.P. Jørgensen udarbejdet et undervisningsforløb for 1.dels-studiet, alm. sprog, 1. og 2. semester;
- har foretaget studierejse for lærere til Wien i maj 1987.

Anne Lise Kjær

- har foretaget en studierejse til Heidelberg i juni-juli 1987.

Flemming Koue

- har været medlem af Tysk Studienævn siden januar 1987
- har foretaget studierejse for lærere til Wien i maj 1987.

Bente Kristensen

- har i hele beretningsperioden fungeret som dekan for Det erhvervsproglige Fakultet.

Hans-Peder Kromann

- udtrådte i anledning af bortrejse i frisemester af Licentiatudvalget og Forskningsplanlægningsudvalget; er genindtrådt i Forskningsplanlægningsudvalget i efteråret 1987. Er medlem af den under Statens Humanistiske Forskningsråd nedsatte styringsgruppe for initiativområdet Fagsproglig Kommunikation og projektleder for et kortlægningsprojekt under initiativet. Er med virkning fra april 1987 udnævnt til Korrespondierendes Mitglied des Wissenschaftlichen Rates des Instituts für deutsche Sprache, Mannheim. Er formand for udvalg nedsat til bedømmelse af: ansøgerne til det ledige professorat i fransk ved Det erhvervsproglige Fakultet, af ansøgningen til et forskningsprofessorat under SHF (H. Bergenholtz), af en Tietgenprisopgavebesvarelse samt af en licentiatafhandling og et licentiatforsvar (A. Grindsted);
- har været på forskningsophold i Heidelberg fra 1.12.86-30.6.87 som Alexander vom Humboldt-Stipendiat og holdt gæsteforelæsninger efter indbydelse ved universiteterne i Heidelberg, Erlangen-Nürnberg, Mainz-Germersheim, Strassbourg, Essen, Bochum og Münster samt foretaget studierejser til bl.a. van Dale-forlaget i Utrecht, Langenscheidt i München; i efteråret 1987 indbudt til at holde gæsteforelæsninger i Utrecht og Amsterdam samt til symposium om portugisisk-tysk leksikografi i Bochum.
- har været udgiver af ARK indtil november 1986, har bl.a. udgivet ARK 32, august 1986 (sammen med Kirsten Haastrup) og indtil juli 1987 Geschäftsführender Reihenherausgeber for LEXICOGRAPHICA SERIES MAIOR, Niemeyer Verlag Tübingen, har bl.a. skrevet bedømmelser til manuskripterne for seriens bind 16-23;
- er vejleder for to kandidatstipendiater, to forskningsrådsstipendiater og to adjunker.

Theis Riiber

- er medlem af edb-udvalget samt det sproglige bogudvalg
- har tilrettelagt undervisningsmodulerne 1-4 i teknisk sprog for kandidatstudiet.

Knud Troels Thomsen

- er medlem af licentiatudvalget.

Birthe Vesterli

- er medlem af fakultetsrådet og af instituttets studieordnings- og studievejledningsudvalg;
- har deltaget i landsmøder inden for disciplinen fagligt sprog på henholdsvis korrespondentstudiet og ny ED;
- har deltaget i studierejse for lærere til Wien i maj 1987.

Annette Zimmermann

- har været medlem af Tysk Studienævn fra 1.1.-31.2.1986; samt medlem af studieordnings- og studievejledningsudvalget for 2. del i hele perioden;
- har foretaget studierejse for lærere til Wien i maj 1987.

Ingeborg Zint

- er medlem af Internationaliseringsudvalget ved Det erhvervsproglige Fakultet, medlem af arbejdsgruppen 'Sprachkontakt' vedr. den dansk-tyske grænseregion og har været medlem af et bedømmelsesudvalg til ansættelse af en ekstern lektor i tysk realia;
- har deltaget i 'Sprachkontaktforschung im deutsch-dänischen Grenzgebiet', 11.-12.9.86 i Leck, i Jahrestagung des IdS, Mannheim: 'Artikel- und Verweisstrukturen im Wörterbuch', 24.-26.3.87, i 'Landeskunde im universitären Bereich', Odense Universitet, 6.-8.4.87, i et møde i arbejdsgruppen 'Sprachkontakt': Sprogvariation i den dansk-tyske grænseregion, Kalvø, 24.-25.9.87 og i Årsmøde 1987 i Foreningen af lærere i tysk ved de erhvervsproglige uddannelser, 30.10.-1.11.87 i Ebeltoft;
- har holdt gæsteforelæsning i Kalvø den 24.9.87: 'Zum Stand der Sprachvariationsforschung';
- har deltaget i studierejse for lærere til Wien i maj 1987.

6. Gæsteforelæsninger

Prof. Dr. Gerhard Helbig, Karl-Marx-Universität, Leipzig: »Zu Problemen und zum Status der semantischen Kasus«. Dr. Wolfgang Koch, Lunds Universitet: »Om sproget i tyske forretningsbreve«. Dr. Carola Opitz-Wiemers, DDR-Kulturcentrum, Stockholm: »Neue Tendenzen der DDR-Literatur in den 80er Jahren«. Prof. Dr. Wolfgang Fleischer, Karl-Marx Universität, Leipzig: »Phraseologisierung und Dephraseologisierung in der deutschen Gegenwartssprache«. Prof. Dr. Oskar Reichmann, Universität Heidelberg: »Zur Rolle und Auswahl von Beispielbelegen im historischen Bedeutungswörterbuch«. Seminar: »Werkstattberichte über die Entstehung eines Wörterbuchartikels von der Exzerption bis zur Fertigstellung«. Gisela Adamowsky, Berlin: »Störungen des Kaufvertrags og »Unternehmensformen«. Prof. Dr. Klaus-Dieter Ludwig, AdW, Berlin (DDR): »Zur Problematik stilistischer Bewertungen in synchronischen allgemeinen einsprachigen Wörterbüchern«.

G. Center for Konferencetolkning

1. Oprettelse og formål

Centret er oprettet pr. 1.4.1981 og har til opgave at varetage alle administrative og undervis-

ningsmæssige funktioner i forbindelse med conferenceuddannelsen ved højskolen. Disse funktioner omfatter bl.a. annonsekampagner, udarbejdelse af informationsmateriale og afholdelse af informationsmøder og optagelsesprøver. Centret varetager i øvrigt udarbejdelse af lærerdækningsplan samt skemalægning, planlægning og gennemførelse af undervisningsaktiviteter og afholdelse af eksamen.

Konferencetolkeuddannelsen har til formål at bibringe dimittenderne sådanne kundskaber i konsekutiv og simultan tolkning, at de er i stand til at fungere som konferencetolke ved overnationalt organisationer samt på det fri marked i Danmark og i udlandet.

Centret har i perioden 1981-1986 gennemført 4 uddannelsesforløb à 6 mdr. I alt 27 kandidater har bestået eksamen, og alle har fået beskæftigelse, de fleste ved EF.

De 2 første uddannelsesforløb blev gennemført for studerende med dansk som modersmål og med fremmedsprogene engelsk, fransk og tysk. Siden 1984 har uddannelsen tillige være åben for studerende med engelsk, fransk og tysk som modersmål, ligesom der i forløbet 1985/86 var adgang for danske studerende med græsk som fremmedsprog. Endvidere har der siden 1985 være mulighed for at optage studerende med dansk som modersmål og med italiensk eller spansk som et af deres to fremmedsprog.

Pr. 1. september 1987 påbegyndtes et nyt uddannelsesforløb, som vil blive afsluttet med eksamen i februar 1988. De nuværende studerende har dansk, engelsk, fransk og tysk som modersmål, ligesom der også er danske studerende med spansk som fremmedsprog.

Blandt centrets tilbagevendende aktiviteter kan tillige nævnets afholdelse af kurser i dansk sprog og tolkning fra dansk.

2. Medarbejdere

Lektor, cand.ling.merc., translatør Inge Baaring (tysk); adjunkt, lic.phil. Gerda Christensen (engelsk); lektor, cand.ling.merc., translatør Lena Flugel (engelsk); afd.leder, translatør Jørgen Jensen (spansk); adjunkt, cand.mag. Maria del Pilar Lorenzo (spansk); lektor, dr. John D. Murphy (engelsk); ekstern lektor, cand.ling.merc. Ulla Winding (spansk); lektor, cand.ling.merc., translatør Anne Zoëga (engelsk); lektor, cand.mag. Hanne Aarup (fransk) (adjunkt indtil 31.3.87).

Undervisningsassistenter:

Konferencetolk Peter Armstrong-See; konferencetolk, cand.mag. Torben Bagge Hansen; konferencetolk, cand.interpret. Linda Hoffmeyer; cand.phil., translatør Kjeld Lings; konferencetolk Michael Powell; konferencetolk, cand.ling.merc., translatør Antje Rösch; konferencetolk, cand.ling.merc., translatør Marie-Claire Thorsen.

Centret har i beretningsperioden haft besøg af en række gæster og gæstelærere, bl.a. departementschef, ambassadør Bent Haakonsen; forstander Arne Larsen, Jordbrugsøkonomisk Institut; direktør, cand.polit. Torben Jantzen, Den Danske Bank; forskningsleder Palle Mikkelsen, Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut; konferencetolk Susan Pawlak; udenrigsråd, ambassadør Jan Marcussen; cand.polit. Finn Østrup; kontorchef Erik Fiil, Udenrigsministeriet; talepædagog Regitze Tilka Schneider.

3. Ledelse

Daglig leder: Lektor, cand.ling.merc., translatør Anne Zoëga.

Bestyrelse: Lektor, cand.ling.merc., translator Inge Baaring; lektor, cand.ling.merc., translator Anne Zoëga, lektor, cand.mag. Hanne Aarup samt 3 studerende: Karen Halskov, Thomas Harder og Ruth Lang.

Sekretærer: Fuldmægtig, cand.interpret., translator Linda Hoffmeyer og assistent Anne Lunding.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Der henvises til oplysningerne under de enkelte institutter.

5. Faglig virksomhed i øvrigt

Centret har, repræsenteret ved Inge Baaring, bistået Grønlands Handelsskole i Nuuk med oprettelsen af en 1-årig tolkeuddannelse, der bl.a. har til formål at uddanne simultantolke til det grønlandske landsting.

Centrets lærere har i denne forbindelse undervist på et kursus for grønlandske lærere, gennemført ved Handelshøjskolen i København. Kurset omfattede praktisk tolkepædagogik samt tolkeøvelser.

Der henvises i øvrigt til oplysningerne under de enkelte institutter.

H. Fagsprogligt Center

1. Oprettelse og formål

Fagsprogligt Center, der også fungerer som sekretariat for UNESCO Alsed LSP projektet, blev oprettet i 1976 som et tvær sprogligt center ved Handelshøjskolen i København og har til opgave at opbygge et internationalt network af institutioner og personer, der beskæftiger sig med fagsprog, at indsamle, koordinere og sprede information og dokumentation om fagsproglige aktiviteter samt at fremme forsknings- og undervisningsprojekter inden for fagsprog.

2. Medarbejdere

Afdelingsleder, cand.mag. J. Qvistgaard; dr.phil. Jennifer Draskau, B.C., F.I.L.; cand.interpret. Marianne Eide (indtil 1.2.87); cand.interpret. Dorte Salskov-Iversen (indtil 1.2.87). Sekretær: Annette Warnez.

3. Centrets ledelse

Styretsgruppe: Afdelingsleder Jacques Qvistgaard (formand); lektor, cand.ling.merc. H. Picht; lektor, cand.ling.merc. Lena Flugger; lektor, translator Flemming Koue; lektor, cand.ling.merc. Bodil Nistrup Madsen.

Sekretær: Annette Warnez (TAP).

Daglig ledelse: afdelingsleder J. Qvistgaard.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed m.m.

- a. En arbejdsgruppe bestående af F. Agersnap, L. Fluger, I. Gorm Hansen, B. Kristensen, J. Qvistgaard, D. Salskov-Iversen og F. Kjerulff Hansen har afsluttet undersøgelse af de erhvervsproglige dimittenders beskæftigelsesmønster med en konference på HHK d. 13.10.86: Virksomhedernes Internationalisering og de Erhvervsproglige Uddannelser, (rapport udgivet i 87, se nedenfor).
- b. For midler fra Ministeriets pulje til forsøgs- og udviklingsarbejde etc. og med J. Qvistgaard som projektleder har Marianne Eide og Dorte Salskov-Iversen, som grundlag for senere udvikling af fagsprogskurser bestemt for erhvervslivet, gennemført en undersøgelse af behovet for erhvervsrettede sprogkurser i det storkøbenhavnske erhvervsliv (rapport udgivet 1987, se nedenfor).

Publikationer

- Virksomhedernes Internationalisering og de Erhvervsproglige Uddannelser. Konferencen ved HHK's Erhvervsproglige Fakultet 13. oktober 1986, (red: F. Agersnap, F. Kjerulff Hansen, B. Kristensen, L. Lundquist, J. Qvistgaard, D. Salskov-Iversen), udg. jan. 1987.
- Rapport vedrørende behovet for erhvervsrettede sprogkurser i det storkøbenhavnske erhvervsliv med særlig henblik på Handelshøjskolens rolle som udbyder af sådanne kurser (ved Marianne Eide og Dorte Salskov-Iversen).
- UNESCO Alsed-LSP Newsletter, Vol. 9 no. 2, december 1986.
- UNESCO Alsed-LSP Newsletter, Vol. 10 no. 1, juni 1987.

Under udarbejdelse

- New Bearings in LSP II.
- Forberedelse af The World of LSP III.

5. Fagsproglige aktiviteter i øvrigt

Jennifer Draskau har deltaget i:

- Aila International Translation Science Symposium, Hildesheim 12.-17. april 1987.
- 6th European Symposium on LSP, Vasa, Finland, 3.-7. august 1987.

Jacques Qvistgaard har deltaget i:

- Consultation d'experts sur les nouvelles modalités d'enseignement des langues étrangères, UNESCO, Bruxelles 28.-31.5.1987 (indlæg: »L'ordinateur dans l'enseignement au Danemark et dans les autres pays nordique«).
- Congrès de l'Association Internationale pour les Langues et l'Economie, Paris, 16.-21.10.1987.
- International Congress »Terminology and Knowledge Engineering«, Trier, 29.9.-1.10.1987.
- Nordiske Datalingvistikdage 29.-30.10.1987.

ADLA

Det danske selskab for anvendt lingvistik har med deltagelse fra HHK og i samarbejde med KU, OU, ÅU og DLH afholdt følgende møder:

1. Fælles årsmøde i samarbejde med GAAL, Hamburg, 1.-4. oktober 1986.
2. Møde med ÅU den 20. november 1986 med foredrag af Vibeke Reichnitzer (KU): »Telekommunikation i undervisningen på universitetsniveau«.

3. Årsmøde på KU den 27. og 28. februar 1987 under titlen »Sproglig bevidsthed«.
4. Møde på OU den 24. september 1987 med foredrag af Horst Raabe, (Ruhr Universität, Bochum): »Die Analyse von Fragereaktionen und fragegeleiteter Grammatikunterricht«.
5. Møde på DLH den 19. november 1987 med foredrag af Torben Thrane (KU): »Målet for datalingvistikken«.
6. Møde på ÅU den 2. december 1987 med foredrag af Juliane House, (Universität Hamburg): »Directness and politeness in request realization«.

I. Terminologiafdelingen

1. Oprettelse og formål

Terminologiafdelingen blev oprettet i 1974 som et tværsprogligt center og har til opgave at drive undervisning og forskning i terminologi og fagsproglig leksikografi samt at udføre informations-, dokumentations- og konsulentarbejde inden for de nævnte områder.

2. Medarbejdere

Medarbejdere: Projektmedarbejder Alette Banzaf; lektor, cand.ling.merc. Gunhild Dyrberg; lektor, cand.ling.merc., translator Inge Gorm Hansen; lektor, cand.mag. Steffen Leo Hansen; forskningsrådsstipendiat Hanne Hinz; lektor, cand.ling.merc. Bodil Nistrup Madsen; lektor, cand.ling.merc. H. Picht; adjunkt, cand.ling.merc. Hanne Puggaard; lektor, translator Chr. Quist; afdelingsleder, cand.mag. J. Qvistgaard; projektmedarbejder, cand.interpret. Anne-Mette Keogh Rasmussen; lektor, cand.mag. Henrik Selsø Sørensen.

3. Afdelingens ledelse.

Bestyrelse: Afdelingsleder, cand.mag. J. Qvistgaard (formand); lektor, cand.ling.merc. translator Inge Gorm Hansen (næstformand); lektor, translator, cand.jur. Bente Kristensen; lektor, cand.ling.merc. Bodil Nistrup Madsen; lektor, cand.ling.merc. H. Picht
TAP-medlem: Elna Oberleitner.
Daglig ledelse: (indtil 1-10.86) H. Picht; (efter 1.10.86) J. Qvistgaard.

4. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

a) DANTERM-system projekt

Bodil Nistrup Madsen har forestået den videre udvikling samt indlæsning af data i termbanken.

En arbejdsgruppe bestående af Bodil Nistrup Madsen, H. Picht og J. Qvistgaard med assistance af Hanne Hinz har fortsat det forberedende arbejde med henblik på indtastning af terminologiske specialer, så de via termbanken kan gøres tilgængelige for en større brugerkreds. Selve indtastningsarbejdet er påbegyndt i efteråret 1987 (tildels for midler fra EF). Projektmedarbejdere: Alette Banzaf; Torben Schnoor Jensen (siden 1.12.87).

En arbejdsgruppe bestående af Bodil Nistrup Madsen, H. Picht, J. Qvistgaard og H. Selsø Sørensen har arbejdet videre med den af NORDTERM AG 2 udarbejdede termbankklassifikation med henblik på tilpasning til danske brugere og specielt Danterm. En foreløbig ud-

gave er udarbejdet og sendt til udtalelse til medlemmerne af Dantermbrugergruppen.

Henrik Selsø Sørensen har inden for sin ansættelse ved EUROTRA arbejdet med terminologi som særligt ansvarsområde.

b) Pilotprojekt vedrørende database til terminologisk information og generering af ordbøger.

Pilotprojektet er en del af et større projekt: Projekt juridisk ordbog, som videreføres. Pilotprojektet er gennemført af Inge Gorm Hansen, Steffen Leo Hansen, Ole Helmersen, Bodil Nistrup Madsen, Hanne Puggaard, Joan Haff Tournay (indtil 1.7.86), Charlotte Werther og Anne Zoëga.

Projektet har været finansieret af Egmont-fonden og Det erhvervsproglige Fakultet. Formålet har været at udvikle og afprøve en korpusbaseret og edb-støttet generel arbejdsmetode, der kunne forene terminologiske og leksikografiske principper og som skulle resultere i:

- en flersproget terminologi-database
- sprogretnings- og brugerbestemte tosprogsordbøger
- den fagsproglige komponent af en større etsprogsordbog for danske brugere.

Pilotprojektet er afsluttet med en rapport (ca. 500 sider incl. bilag) til Egmont-fonden og fakultetet. Endvidere er en oversigtsrapport publiceret i ARK 36.

c) Anne-Mette Keogh Rasmussen har foretaget en analyse af udvalgte teoretisk-terminologiske standardværkers opfattelse af begreberne »begreb« og »individuel genstand« og har på basis heraf opstillet en model for opfattelse af disse begreber specielt med henblik på anvendelse på terminologikurser.

d) En arbejdsgruppe bestående af Bodil Nistrup Madsen, J. Qvistgaard og Henrik Selsø Sørensen har arbejdet videre med de teoretiske problemer om udviklingen af en dansk-fransk og en fransk-dansk teknisk ordbog på basis af Compulexis-systemet. (Samarbejdsprojekt mellem Fonden for fagsproglig leksikografi og Aschehougs forlag).

Projektleder: J. Qvistgaard. Projektmedarbejdere: Hanne Blaaberg, Birgitte Lauterbach.

e) Følgende medarbejdere har deltaget i den igangværende revision af Blinkenberg og Høbye: »Dansk-fransk Ordbog«:

Gunhild Dyrberg (økonomisk sprog)

Bodil Nistrup Madsen (Dansk-fransk ordbogsbase)

J. Qvistgaard (teknisk sprog).

f) Nærmere oplysninger vedr. ovennævnte og andre igangværende og afsluttede forskningsprojekter samt publikationer findes i de enkelte institutters beretninger:

Institut for Datalingvistik (Steffen Leo Hansen, Bodil Nistrup Madsen)

Institut for Engelsk (Inge Gorm Hansen, Chr. Qvist)

Institut for Fransk (Gunhild Dyrberg, J. Qvistgaard, Henrik Selsø Sørensen)

Institut for Spansk (H. Picht, Hanne Puggaard, Anne-Mette Keogh Rasmussen)

Institut for Tysk (Bente Kristensen).

5. Faglig virksomhed i øvrigt

a) Terminologiuddannelse:

- 1) Henrik Selsø Sørensen har medvirket ved afvikling af »Tværfagligt kursus i Terminologi og leksikografi« i september 1987.
- 2) Anne-Mette Keogh Rasmussen har (for midler fra Ministeriets pulje for forsøgs- og udviklingsarbejde etc.)
 - udarbejdet forslag til en generel plan for terminologiundervisning/terminologikurser,
 - udviklet et kursus i oversættelsesrelateret terminologi.Hun har endvidere udarbejdet
 - en vejledning i praktisk terminologiarbejde
 - et dansk-spansk terminologisk øvelsesprojekt.

b) Dokumentation:

- 1) H. Picht og Bodil Nistrup Madsen har i forbindelse med projektet BT12 (International bibliography of terminological theses and dissertations) som Terminologiafdelingen gennemfører med Infoterm (Wien) stået for vedligeholdelse af databasen og forberedt de eksisterende data for udgivelse.
- 2) Terminologiafdelingen har et nært samarbejde med Infoterm i forbindelse med andre bibliografier, især BT 1 - terminologisk litteratur og BT 16 - terminologisk uddannelsesmateriale. Terminologiafdelingen er desuden samlingspunkt for alle terminologiske undervisningsmaterialer og -planer i Norden. Dette er en del af NORDTERM AG 1's opgave, og som led i denne arbejdsgruppes arbejde har H. Picht udgivet en bibliografi om »Terminologiske Uddannelser i Norden« (oktober 1987).

c) Nordterm:

Terminologiafdelingen er repræsenteret i NORDTERMs arbejdsgrupper ved følgende medarbejdere:

Styregruppen: H. Picht.

AG 1 - (Terminologiuddannelse): H. Picht.

AG 2 - (Datamatstøttet terminologiarbejde): Bodil Nistrup Madsen, Steffen Leo Hansen.

AG 3 - (Koordinering af terminologiarbejde). Bente Kristensen (indtil 27.3.87), (som evt. stedfortræder for G. Engel) J. Qvistgaard.

AG 4 - (INSTA-gruppen for ISO/TC 37): Bodil Nistrup Madsen, Chr. Qvist, Henrik Selsø Sørensen, H. Picht.

Nordterm AG 4, der harmoniserer de nordiske landes indsats inden for det nationale og internationale standardiseringsarbejde på terminologiområdet, følger i sin fordeling af arbejdsområdet ISO/TC 37's opdeling. Den omfatter 3 Subcommittees:

SC 1 - Terminologiske principper

SC 2 - Terminografi

SC 3 - Datamatstøttet Terminologi.

d) Der har på individuel eller institutionsbasis været løbende kontakter med forskellige formål med organisationer/institutioner på terminologiområdet med de nordiske lande gennem NORDTERM, EF, Østrig (Infoterm), England (University of Surrey), Spanien, Frankrig, DDR, Vesttyskland, Canada, Irland og Kina samt flere latinamerikanske lande.

e) Med hensyn til publikationer i øvrigt, se under de enkelte institutter (som under 4,f).

f) Terminologiafdelingen har været repræsenteret på bl.a. flg. kongresser, konferencer, seminarer etc.

- »Nordterm«-mødet, 27.3.87 i Stockholm, (H. Picht)
- Danlexgruppen »Seminar om koordinering af danske ordbogsprojekter«, 30-31.3.87, (Bodil Nistrup Madsen)
- »6th European Symposium on LSP«, 3.-7.8.1987 i Vaasa, (H. Picht, Henrik Selsø Sørensen)
- ISO/TC 37 meeting, 10.-14.8.1987 i Vaasa, (H. Picht, Chr. Qvist, Henrik Selsø Sørensen, Bodil Nistrup Madsen)
- »International Congress. Terminology and Knowledge Engineering«, 29.9.-1.10.1987, (Bodil Nistrup Madsen, H. Picht, J. Qvistgaard)
- »Congrès de l'Association Internationale pour les Langues et l'Economie«, 16-21.10.1987 i Paris, (J. Qvistgaard)
- »Nordiske Datalingvistikdage«, 3.-4.11.1987 og »Symposium for datamatstøttet leksikografi og terminologi«, 5.-6.11.1987, organiseret af Institut for Datalingvistik og Terminologiafdelingen på HHK, (Steffen Leo Hansen, Carl Vikner og H. Picht).

J. Tværproglige aktiviteter

1. Forskningskollegiet

omfatter de videnskabelige medarbejdere ved sproginstitutterne og repræsentanter for ansatte uden forskningspligt.

Formand: Niels Davidsen-Nielsen. Næstformand: Anette Villemoes.

Beretningsperioden omfatter følgende aktiviteter:

1. Forskningsseminar den 21. november 1986 om valensgrammatik med indlæg af professor Christer Platzack (Lunds universitet), lektor Lisbeth Falster Jakobsen (Københavns Universitet) og professor Michael Herslund. Indlæggene er under udgivelse i »Copenhagen Studies in Language«, (CEBAL Series No. 11).
2. Seminar den 22. maj 1987 på Kolle-Kolle om fagsproglig forskningsprofil med følgende indlæg:
 - Lise Mourier: »Den erhvervsproglige forsknings vilkår og problemer«
 - Lisbeth Pals Svendsen: »Erhvervsproglig forskning set i relation til erhvervslivet. Hvem bestemmer egentlig, hvad der forskes i?«
 - Jette Schramm-Nielsen og Malene Djurså: »Interkulturel kommunikation som forskningsområde«.
 - Simon Ulrik Kragh: »Semiologi og økonomi«.
 - Peter Harms Larsen: »Ned med fagsproget! Om fagsprog som kommunikationsmodstand«.

Indlæggene er udgivet i ARK 39 (november 1987) under titlen »Fagsproglig forskningsprofil«. Seminaret var tilrettelagt af Helle Hermann, Simon Kragh, Jette Schramm-Nielsen og Hans Henrik Sorgenfrey.

3. Forskningsseminar den 20. november 1987 om »Iagttagelse i sprogvidenskaben (data, teori, empiri)« med indlæg af professor Hans Basbøll (Odense universitet), professor Torben Vestergaard (Aalborg universitetscenter) og lektor Finn Sørensen. Indlæggen planlægges udgivet i »Copenhagen Studies in Language« (CEBAL Series No. 12).

2. Copenhagen Studies in Language (CEBAL-Serien)

er en publikationsserie, der indeholder lingvistiske studier og rapporter over forskning, der udføres ved Handelshøjskolens sproginstitutioner samt, i et vist omfang, ved andre indenlandske og udenlandske sproginstitutioner. De publicerede artikler og monografier omfatter studier i almindeligt såvel som fagligt sprog, i social og institutionel baggrund og i sprogundervisningsmetoder. Der udgives fortrinsvis temanumre.

I beretningsperioden er udkommet:

CEBAL 9. »Aspect of Aspect: Three Studies on Aspect in English, French and Russian«. Redaktion: Finn Sørensen. Artikler af Carl Bache, Per Durst-Andersen og Carl Vikner.

CEBAL 10. »Copenhagen Studies in Language«.

Redaktion: Niels Davidsen-Nielsen. Artikler af Svend Bach, Charles Cespedes, Lars Fant, Michael Herlund, Bente Lihn Jensen, Helge Schwarz, Finn Sørensen, Torben Vestergaard og Lech Zabor.

3. ARK

Sproginstitutionernes Arbejdsblad er oprettet 1979 og af Forskningskollegiet tænkt som en ramme for foreløbige arbejdsresultater fra medarbejdere under Det erhvervsproglige Fakultet. Der optages artikler om fagligt og almindeligt sprog.

I beretningsperioden er udkommet:

ARK 33 Rita Lenstrup og Anne Zoëga: »Nogle formidlingsstrategier ved tolkning og oversættelse«. Februar 1987.

ARK 34 Hanne H. Glasius og Margrethe Mondahl: »Om tempusbrugen og modalverbernes anvendelse i engelsk«. Februar 1987.

ARK 35 Claus V. Funder: »Præpositionsselektion og -præsentation ved verber og substantiver i udvalgte tyske etsprogsordbøger«. April 1987.

ARK 36 Terminologiaafdelingen HHK: Pilotprojekt vedrørende: »Database til terminologisk information og generering af ordbøger«. Juni 1987.

ARK 37 Nicole Guillois: »La décentralisation en France (1982-1986)«. September 1987.

ARK 38 Hanne Korzen: »Final inversion og elementærsætningens struktur. En studie over subjektets plads i to- og treledskonstruktioner på moderne fransk«. Oktober 1987.

ARK 39 »Fagsproglig forskningsprofil«. Indlæg fra Forskningsseminaret, Kollokole 22. maj 1987. November 1987.

ARK 40 Louise Denver: »Gerundio-Syntagmer med en non-specifik agent som logisk subjekt af typen 1: Danso un paseito se estiran las piernas. 2. Son cinco, contando al sobrino«, December 1987.

4. SPRINT

Sproginstitutternes tidsskrift.

SPRINT er et tværinstitutligt skrift, som udkommer tre gange årligt. Redaktionen, der er sammensat af lærere, to fra hvert sproginstitut, én repræsentant for Terminologiaafdelingen samt to TAP'ere, ser det som sin opgave i lettilgængelig form at behandle nogle af de fremmedsproglige problemer, man som lærer eller studerende ved handelshøjskoler, handelshøjskoleafdelinger, handelsskoler og -gymnasier støder på.

For bladets lay-out har Erik C. Møller og Jørgen Nørgaard været ansvarlige i beretningsperioden. Bladet er udkommet 3 gange i beretningsperioden og har vakt stor interesse inden for den tilsigtede læserkreds.

VII. Handelshøjskolens bibliotek

1. Oprettelse og formål

Biblioteket blev oprettet i begyndelsen af 1922 og havde dengang til huse i Købmandsskolens bygning på Nørrevold. I 1927 flyttede det til Julius Thomsens Plads. Samme år blev samlingen systematiseret og en del deraf (1.500 bind) kom på åbne hylder. I slutningen af 1984 flyttede biblioteket til den nye bygning i Rosenørns Alle 21. En filial, sprogbiblioteket, er oprettet ved sprogfakultetet på Fabrikvej.

Handelshøjskolens bibliotek har et dobbelt formål: som institutionsbibliotek for højskolen har det til opgave at anskaffe, tilgængeliggøre og formidle bøger, tidsskrifter og andet informationsmateriale, der er relevant for højskolens forskning og undervisning. Som dansk hovedfagbibliotek for erhvervsøkonomi anskaffer det et repræsentativt udsnit af den danske og internationale faglitteratur vedr. erhvervsøkonomiens forskellige discipliner og stiller litteraturen til rådighed for alle interesserede benyttere.

2. Personale

Overbibliotekar: Michael Cotta-Schønberg.

Forskningsbibliotekarer: Hanne Abrahams; Leif Hansen; Finn Hansson; Lars Nondal; Helge Pedersen; Peder Lærke Nielsen; Niels Ole H. Jensen (vikar).

Bibliotekarer: Karen Bache; Erik Bennetzen; Liselotte Faurholdt (orlov fra 01.07.87); Kirsten Schmidt Hansen; Bente Høst-Madsen; Annemarie Gjedde Jørgensen; Elizabeth Knudsen; Ulla Heltberg Kvist; Annette Laursen; Per Falk Petersen; Preben Rasmussen; Birgit Nellemann Støvring; Rene Herring; Susanne Seemann; Pia Dynesen (vikar); Iben K. Kirkegaard (vikar); Iben Dindler (vikar).

Overassistenter: Inge Stokholm; Ellen Mogensén; Kim Ryder Tønnesen; Elsebeth Kjærstrup.

Assistenter: Svend Bundgård; Inge Halling; Steen Bichel; Lone Falther; Tine Timm; Doris Thaarup; Sanne Vestergaard; Andreas Aamand; Inge Gotthardt; Per Rannug; Henning Røthe; Thor Holstein-Rathlou (vikar).

Biblioteksbetjente: John Hedegaard; Ghulam Hassan.

Efg.-praktikant: Charlotte Teglbjærg (01.09.87 til 30.04.88).

3. Ledelse

Overbibliotekar: Michael Cotta-Schønberg. Souschef: Finn Hansson. Budgetdelegeret: Leif Hansen. Ledelsessekretariat: Inge Stokholm.

Biblioteksudvalget er nedsat i henhold til styrelseslovens § 10 og højskolens statut § 20. Det nedsættes for ét år ad gangen ved Konsistoriums foranledning og har bl.a. til opgave at udarbejde bibliotekets budgetforslag, at træffe afgørelse vedrørende bibliotekets indkøbspolitik

og at fastlægge de generelle retningslinier for bibliotekets virksomhed og dets forhold til brugerne.

Biblioteksudvalget bestod i 1987 af følgende: Michael Cotta-Schønberg (overbibliotekar, formand); Heine Andersen (økonomisk fakultet); Lena Flugger (sprogliche fakultet, næstformand); Johannes Rahbeck (FDC); Jonas Møller (FUHU); Hanne Abrahams og Finn Hansson (forskningsbibliotekarer); Bente Høst-Madsen og Steen Bichel (øvrige medarbejdere) samt Merete Bedstrup og Anne Hefting (studerende).

Til rådgivning vedrørende bogudvalgsprincipper m.v. har biblioteksudvalget nedsat et økonomisk bogudvalg og et sprogligt bogudvalg med repræsentanter for institutterne ved de respektive fakulteter.

4. Beretning iøvrigt

Året 1987 har været præget af arbejde med en række serviceforbedringer samt en væsentlig stigning i de almindelige ydelser. Hertil kommer forberedelserne af bibliotekets kommende EDB-løsning og det dermed sammenhængende overordnede og strategiske planlægningsarbejde, der for begges vedkommende blev afsluttende behandlet i Konsistorium i december 1987.

Ny erhvervsøkonomisk dokumentationstjeneste

I efteråret 1987 oprettedes en erhvervsøkonomisk dokumentationstjeneste, der i 1988 vil blive støttet af Undervisningsministeriet med 300.000 kr. (heri 1/2 årsværk). Tjenesten skal dække erhvervsøkonomi og tilgrænsende områder. Dokumentationstjenesten skal yde følgende former for service: a) litteratur- og emnesøgninger, hvor det drejer sig om fremfindning af bibliografiske referencer, primært ved søgning i on-line-baser; b) elektronisk baseret dokumentfremskaffelse fra ind- og udland; c) efterbehandling af fremskaffede bibliografier og dokumenter i form af sortering, redaktion og sammenfatning; d) factsøgning i on-line-baser. Ydelserne vil blive givet retrospektivt og i form af løbende overvågning af baser (SDI). I et vist omfang vil der blive tale om brugeravgift for søgningerne, men endelig stillingtagen til omfang og form heraf afventer Rigsbibliotekarembedets kommende generelle forslag. I en første fase vil tjenesten koncentrere sig om traditionel on-line-søgning, men senere vil analyse og bearbejdning af søgeresultaterne blive tilbudt.

CD-ROM

Dokumentationstjenesten har fra begyndelsen arbejdet med CD-ROM. I sommeren blev anskaffet et HITACHI-DRIVE og en IBM-PC'er til formålet, og biblioteket har fra begyndelsen abonneret på Business Periodicals Index (BPI) og Public Affairs Quarterly (PAIS). Begge disse databaser har biblioteket i trykt form, og de trykte publikationer hører til de mest benyttede referencetidsskrifter i biblioteket. Business Periodicals Index refererer til tidsskrifter, hvoraf 40-50% haves af biblioteket. Anskaffelse af CD-ROM udgaverne betyder en meget væsentlig besparelse i forhold til søgning i de tilsvarende on-line-udgaver, idet benyttelsen i sig selv er gratis.

ALBA/SAMKAT

I forbindelse med et projekt vedrørende katalogisering af bibliotekets samlede tidsskriftbestand er det besluttet, at biblioteket skal indlægge sine kataloger i ALBA/SAMKAT, de dan-

ske forskningsbibliotekers fælles on-line-katalogsystem. Tidsskrifterne katalogiseres løbende i systemet, medens bøgernes katalogdata, der indtil videre inddateres direkte i højskolens lokale anlæg, PRIME, indlægges ved periodisk oversendelse af konverterede bånd med katalogdata. Som et led i hele denne proces er sprogbibliotekets katalogisering gjort edb-baseret på linie med økonomiske biblioteks. Overgangen til SAMKAT-status medfører, at bibliotekets nyere katalogdata til 1986 allerede idag er on-line-tilgængelige for enhver, der har en terminal og et modem. Der er iøvrigt i 1987 blevet arbejdet med at indlægge hele økonomisk biblioteks katalog 1965-86 i ALBA/SAMKAT.

Dette arbejde kræver nogle ændringer i format m.v., men konverteringsprogrammerne er stort set færdige nu.

EDB-udvikling

Som afslutning af et længere edb-politisk udredningsarbejde har Konsistorium i december 87 godkendt en enstemmig indstilling fra Biblioteksudvalget omfattende følgende punkter: 1) at HB snarest anskaffer og ibrugtager eget superminidatamatbaseret integreret bibliotekssystem; 2) at 1. del af dette system tages i brug i 2. halvdel af 1988; 3) at det samlede system er i funktion inden udgangen af 1989; 4) at de tidligere truffne beslutninger om undersøgelse af databaseværtsskab hos andre sættes i bero; 5) at beslutningen om en overgangsperiode med anvendelse af SAMKAT som eget on-line-katalog ophæves; 6) at der ikke hermed er taget stilling til de organisatoriske og ressourceprioriteringsmæssige problemer, som de foreslåede anskaffelser og deres implementering vil rejse; 7) at HB – under forudsætning af, at Roskilde Universitetsbibliotek indgår kontrakt med Dansk Data Elektronik om køb af deres Supermax-baserede bibliotekssystem, og under forudsætning af de pågældende myndigheds accept – snarest indgår i forhandlinger med Dansk Data Elektronik om eventuel levering af et tilsvarende system.

I den hermed fastsatte politik for biblioteks edb-udvikling er der således taget stilling til spørgsmålet, om biblioteket skal have eget, lokalt edb-system eller benytte sig af et eksternt system i en databaseværtsskæbning. Forudsætningen for beslutningen om eget system har været, at edb-teknologien og prisforholdene har udviklet sig på en måde, der gør denne beslutning hensigtsmæssig, omend den indebærer, at biblioteket af egne ressourcer må løse de problemer, der måtte opstå. Det har haft afgørende betydning, at biblioteket kan samarbejde med Roskilde Universitetsbibliotek, der foretrækker samme type løsning.

Strategisk målsætning

Umiddelbart inden behandlingen af edb-politikken vedtog Konsistorium i december en overordnet og strategisk målsætning for biblioteket, som rammen om den kommende edb-udvikling. Målsætningen omfatter dels udbygningen af informationsfunktionen baseret på egne samlinger, dels maksimal udnyttelse af alle relevante eksterne informationsressourcer. Det må ventes, at den eksternt baserede funktion i de kommende år vil skulle opprioriteres i forhold til den internt baserede. De enkelte målsætningspunkter vedrører opbygningen af en maksimalt relevant samling, nedbringelse af interne procestider (14 dage for behandling af nye bøger), forbedring og forenkling af de direkte servicefunktioner, edb-isering af biblioteksfunktionen, forstærket indsats vedrørende branche- og virksomhedsøkonomi, undervisning i informationssøgning, udbygning af on-line-tjenesten, udvikling af elektronisk dokumentfremskaffelse og nedbringelse af leveringstider for interurbant lån. Hvert år i september skal der gøres status over opfyldelsen af den strategiske målsætning.

Intern styrelsesordning

I januar 1987 konfirmerede rektor en foreløbig ordning, hvorefter de enkelte afdelinger (med undtagelse af administrationsgruppen) har kollektiv ledelse. Ordningen revideres i januar 1988.

Der er endvidere etableret en souscheffunktion, der udover almindelig stedfortræderfunktion for overbibliotekaren omfatter personaleledelse og edb-styring. Udover souscheffunktionen er etableret en funktion som budgetdelegeret med dagligt ledelsesmæssigt ansvar for budgettet og dets styring. Til de 2 funktioner der udpeget henholdsvis forskningsbibliotekarerne Finn Hansson og Leif Hansen, der sammen med overbibliotekaren indgår i bibliotekets ledelsesgruppe.

På grund af uenighed om antallet af repræsentanter på B-siden, er det tidligere besluttede lokale samarbejdsudvalg endnu ikke nedsat. Sagen afventer en afgørelse i Centralrådet for Statens Samarbejdsudvalg.

Pukkelafvikling

Ved en ekstraordinær indsats er det lykkedes økonomisk bibliotek i efteråret 1987 at udryde en pukkel på et par tusinde bind i behandlingen af nye bøger, ligesom det foregående år var sket i sprogbiblioteket. Sprogbiblioteket har siden formået at holde en gennemsnitlig gennemløbstid for nye bøger på 1-2 uger.

Tilvækstlister

Af andre serviceforbedringer kan nævnes, at de månedlige tilvækstlister for økonomisk bibliotek nu udkommer senest i den måned, der følger tilvækstmåned, hvilket medfører en betydelig mere aktuel information til lånerne om de nye bøger. Ved samme lejlighed er udgifterne for listernes fremstilling sat ned til 25% af de tidligere omkostninger. Listerne er ikke mere systematisk ordnede, hvad nogle af lånerne er kede af. Til gengæld er de enkelte bøger kun indført én gang, hvad andre lånerne er glade for.

Depotbibliotek for Verdensbanken

Handelshøjskolens bibliotek er i oktober måned blevet udpeget til dansk depotbibliotek for Verdensbanken. Dette indebærer, at biblioteket fremover løbende og gratis får tilsendt alle de bøger, rapporter (ca. 300 om året) samt tidsskrifter, der udgives af Verdensbanken. Aftalen mellem Verdensbanken og biblioteket blev formidlet af forlaget Samfundslitteratur, der står for distribution af Verdensbankens publikationer i Danmark. Verdensbanken består af The International Bank for Reconstruction and Development og The International Development Association. Dens hovedopgave er at fremme økonomisk og social udvikling i udviklingslandene. Den ejes i fællesskab af 149 lande og arbejder tæt sammen med International Finance Corporation, der sammen med private investorer støtter og finansierer erhvervsprojekter i udviklingslandene. I forbindelse med sine projekter indsamler og analyserer Verdensbanken et stort antal økonomiske og sociale data, der danner grundlag for bankens omfattende publikationsprogram. Publikationerne spænder over emner som landbrugspriser i Kina, Brasiliens industripolitik, bygge- og anlægssektoren i udviklingslandene, udsigterne for det internationale uldmarked og markedsoversigter vedr. råstoffer.

Economic Intelligence Unit og FAST m.m.

Blandt de mere vigtige enkelte udviklinger på tilvækstområdet kan nævnes, at biblioteket

har indgået en meget fordelagtig aftale med det engelske firma Economic Intelligence Unit (der udgiver The Economist) om levering af alle forlagets publikationer til stærkt nedsatte priser, bl.a. omfattende en lang række vigtige specialrapporter af erhvervsøkonomisk interesse.

Hertil kommer, at biblioteket har fået et komplet sæt af publikationer (ca. 300) fra EF's FAST-projekt vedr. Forecasting and Assessment in Science and Technology.

I denne sammenhæng kan også nævnes, at biblioteket efter aftale med Erhvervenes eksportfremmesekretariat løbende får tilsendt to eksemplarer af alle Eksportstipendiaternes rapporter.

Endnu vigtigere er, at biblioteket efter forhandling med sin hovedleverandør har kunnet opnå en yderligere rabat på bogleverancerne, som skønnes at give en årlig besparelse på mindst 100.000 kr.

Intensivering af branche- og virksomhedsøkonomi

I overensstemmelse med den strategiske målsætning har biblioteket begyndt et program til intensivering af dækningen af den branche- og virksomhedsøkonomiske litteratur. I forbindelse hermed er brancheområdet blevet opdelt mellem fagreferenterne, således at hver dækker mindst en branchesektor. Endvidere er der hermed sket en forøgelse af de ressourcer, der skal anvendes til bogkøb på området. Endelig forberedes en mere specifik emnebeskrivelse af brancheområdet. Da en meget stor del af højskolens forskning og undervisning foregår i relation til specifikke brancher, er det vigtigt, at biblioteket har omfattende og let tilgængelige samlinger på dette område.

Acessionspolitik på Sprogbiblioteket

For Sprogbiblioteket er der fastsat en ny accessionspolitik, der i forhold til tidligere praksis lægger mere vægt på bred orientering om samfundsmæssige og kulturelle forhold samt skønlitterær udvikling på de af fakultetet dækkede sprogområder. Der vil i mindre grad end hidtil blive anskaffet litteratur om specielle lingvistiske emner, som ikke er genstand for direkte lånerønsker. Områder, som dækkes på hovedfagbiblioteksniveau, er terminologi, lexicologi, almindelig fagsprog og datalingvistik.

Hjemlån af specialer og selv læsningslitteratur

Efter længere tids afvejning af fordele og ulemper er det besluttet at hjemlåne specialer, og fra Sprogbiblioteket også den såkaldte selv læsningslitteratur (romaner m.v. der læses selvstændigt i forbindelse med diverse examina). Ordningen medfører, at specialerne herefter katalogiseres på normal vis. Da det af ressourcemæssige grunde har været umuligt at katalogisere alle specialerne på én gang, er der indført en særlig ordning, hvorefter specialerne katalogiseres efterhånden som de returneres fra første hjemlån efter nyordningen. Udviklingen har siden bekræftet, at specialer er en meget vigtig del af bibliotekets samling, ikke mindst fordi de beskæftiger sig med danske erhvervsforhold, som ikke ellers er behandlet i litteraturen.

Samarbejde med HIP

HIP er et nyoprettet informations- og projektkontor ved Handelshøjskolen, som Undervisningsministeriet har givet støtte til fra 1987 til 1989. Baggrunden for bevillingen, som også er givet til andre højere læreanstalter, er ønsket om at fremme samarbejdet mellem disse og omverdenen, især erhvervslivet. Handelshøjskolens informations- og projektkontor vil have

følgende konkrete funktioner: en referencefunktion, hvori kontoret identificerer, henviser til og/eller opsøger potentielle partnere for samarbejdsprojekter imellem højskolen og erhvervslivet; en initiativfunktion: hvori kontoret i et vist omfang selv tager initiativ til at fremme samarbejdet om aktuelle emner, som kan have interesse for højskolen og erhvervslivet, f.eks. det indre marked; en dataindsamlingsfunktion omfattende indsamling og registrering af data vedr. de enkelte institutters almindelige faglige profiler, igangværende projekter og specifikke projektinteresser, en katalog over nyhedsstof (avisartikler m.m.), vedr. HHK's faglige områder, en oversigt over danske erhvervsorganisationer og et katalog over årsberetninger for private virksomheder registreret i Greens.

Det er hensigten, at der skal være et nært samarbejde mellem information- og projektkontoret på den ene side og Handelshøjskolens Bibliotek på den anden side. Overbibliotekaren sidder i styregruppen for kontoret og repræsenterer styregruppen løbende overfor kontoret. Kontoret er fysisk beliggende i tilknytning til biblioteket, men har i øvrigt egen økonomisk forvaltning. Handelshøjskolens erhvervsdatabase omfattende EDB-registreringer i relation til ovennævnte opgaver indlægges i bibliotekets kommende online-system og drives som en del af dette ved bibliotekets foranstaltning.

Årsstatistik for 1987

Benyttelsen udviser en stigning fra 85.000 (eksklusive AV-bånd) til 95.000, dvs. ca. 12% på et år. Stigningen er sket både på Økonomisk Bibliotek og på Sprogbiblioteket. I øvrigt fordeles udlånet sig med ca. 85.000 fra Økonomisk Bibliotek og 10.000 fra Sprogbiblioteket. På Økonomisk Bibliotek udgør lærerlånene 16.000 og studenterlånene 40.000, mens dets lån til øvrige er på ca. 24.000, det vil sige procenter på henholdsvis ca. 20%, ca. 50% og ca. 30%. Tallene for 1987-lånene ligger væsentligt over de hidtidige maksimumstal for udlån i 1984, hvor der blev udlånt ca. 86.000. Til udlånstallene skal i øvrigt lægges ca. 5.000 udlån af AV-bånd. Det interurbane lån til andre biblioteker i Danmark er i stigning i forhold til 1985, men ligger endnu langt under det tidligere maksimumtal på 5.500 i 1984.

Også på anskaffelsesområdet ligger 1987 tallene væsentligt over tidligere års, dog især p.g.a. afviklingen af puklen af nye bøger i Økonomisk Bibliotek.

Publikationer

M. Cotta-Schönberg: De nye forskningsorganisationsformer og forskningsbibliotekerne. I: DF-revy 10 (1987) 146-150.

Finn Hansson og Peder Lærke Nielsen: Reformismekritik - fagforeninger og velfærdsstat, Kurasje nr. 38 p. 87-102 dec, 1986.

Biblioteket har i 1987 udgivet ca. 20 numre af Aktuelle Tidsskriftartikler omfattende emner som teknologi, politik og marked, kvindelige ledere, joint ventures og management i Skandinavien.

VIII. Tildeling af videnskabelige grader,

A. Det erhvervsøkonomiske licentiatstudium

1. Studieordningen

Studiet er tilrettelagt i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelsen af 18. februar 1981, senere erstattet af bekendtgørelse nr. 3 af 5. januar 1987.

Studiet har til formål at opøve de studerendes evne til selvstændigt videnskabeligt arbejde og tildelingen af licentiatgraden er udtryk for højskolens anerkendelse af, at licentianden har vist egnethed for sådant arbejde.

I beretningsperioden bestod licentiatudvalget for det økonomiske fakultet af:

Professor Torben Agersnap (formand); lektor Tage Skjøtt-Larsen; lektor Jens Fejø; kandidatstipendiat, cand.merc. Hanne Foss Hansen og kandidatstipendiat; cand.phil. Kim Møller. Pr. 6. oktober 1986 indtrådte kandidatstipendiat, cand.merc. Martine Gertsen, projektmedarbejder, mag.scient.soc. Gurli Jacobsen og seniorstipendiat, cand.polyt. Søren M. Borch i udvalget, i stedet for Hanne Foss Hansen og Kim Møller. Samtidig erstattede lektor Christian Knudsen lektor Jens Fejø.

Overassistent Annelise Klüwer har i beretningsperioden været udvalgets sekretær.

2. Tildelte grader:

I beretningsperioden er den erhvervsøkonomiske licentiatgrad tildelt cand.phil. Kim Møller, cand.polyt. et stat., Peter Kierkegaard-Hansen, mag.scient.soc. Mette Mønsted, cand.scient. Jens Howard Grøn, cand.polit. Gudrun Svejstrup Jacobsen, cand.merc. Klaus Møller Hansen og cand.samf.øk. Søren Brøndum Kristiansen.

Kim Møller indleverede i maj 1986 en afhandling med titlen: »En teoretisk og empirisk analyse af forholdet mellem på den ene side danske virksomheders forskning og produktudvikling og på den anden side Danmarks udenrigshandelsmønster samt forslag til forbedringer af dette forhold«.

Det økonomiske fakultetsråd nedsatte på sit møde den 12. maj følgende bedømmelsesudvalg: Afdelingsleder, cand.polit. Lauge Stetting (formand), professor Karsten Laursen og professor Ebbe Yndgaard.

»Forsvaret af afhandlingen fandt sted den 18. juni 1986 og blev fundet tilfredsstillende. Opponenten var professor Karsten Laursen og professor Ebbe Yndgaard.

Lauge Stetting

Karsten Laursen

Ebbe Yndgaard

Emnet til forelæsningen blev stillet af lektor Finn Valentin og lektor Hans Kornø Rasmussen: »Med udgangspunkt i observationer der viser, at Danmark har gjort sig relativ bedre gældende i FoU-intensiv produktion, end FoU-faktoren isoleret set skulle betinge, ønskes en præcisering af de komparative fordele, der kan forklare denne udvikling. Der ønskes endvidere en vurdering af, hvilke teknologi- og forskningspolitiske strategier der kan styrke sådanne komparative fordele«.

Forelæsningen over emnet fandt sted den 18. juni 1986 og blev fundet tilfredsstillende.

Lauge Stetting

Karsten Laursen

Ebbe Yndgaard

Bedømmelsesudvalget indstiller herefter til det økonomiske fakultetsråd, at licentiatgraden tildeles Kim Møller som anerkendelse af videnskabelig modenhed og indsigt. Samtidig erhverves retten til at betegne sig licentiatus mercaturae (lic.merc.)«.

Det erhvervsøkonomiske fakultetsråd godkendte indstillingen på sit møde den 8. september 1986.

Peter Kierkegaard-Hansen indleverede i februar 1985 en afhandling med titlen: »EDB-baserede informationssystemers vedligeholdelse«.

Det økonomiske fakultetsråd nedsatte på sit møde den 27. februar 1985 følgende bedømmelsesudvalg: Professor Erik Johnsen (formand), professor Erling B. Andersen og direktør, civilingeniør Christian Rovsing.

»Forsvaret af afhandlingen fandt sted den 8. oktober 1986 og blev fundet tilfredsstillende. Opponenten var professor Erik Johnsen og direktør Christian Rovsing.

Erik Johnsen

Erling B. Andersen

Chr. Rovsing

Emnet til forelæsningen blev stillet af lektor Jørgen Kai Olsen og lektor Preben Melander: »Økonomiske beslutningsmodeller for vedligeholdelse af administrative systemer«.

Forelæsningen over emnet fandt sted den 8. oktober 1986 og blev fundet tilfredsstillende.

Erik Johnsen

Erling B. Andersen

Chr. Rovsing

Bedømmelsesudvalget indstiller herefter til det økonomiske fakultetsråd, at licentiatgraden tildeles Peter Kierkegaard-Hansen som anerkendelse af videnskabelig modenhed og indsigt. Samtidig erhverves retten til at betegne sig licentiatus mercaturae (lic.merc.)«.

Det erhvervsøkonomiske fakultetsråd godkendte indstillingen på sit møde den 10. november 1986.

Mette Mønsted indleverede i januar 1985 en afhandling med titlen: »Små virksomheder i rådgivningssystemet« samt »Familiearbejdskraft i små virksomheder - vilkår for medhjælpende hustruer i håndværk og handel«.

Det økonomiske fakultetsråd nedsatte på sit møde den 4. februar 1985 følgende bedømmelsesudvalg: professor Torben Agersnap (formand), lektor Poul Rind Christensen og lektor Göran Andersson.

»Forsvaret af afhandlingen fandt sted den 10. oktober 1986 og blev fundet tilfredsstillende. Opponenten var professor Torben Agersnap og lektor Poul Rind Christensen.

Torben Agersnap

Poul Rind Christensen

Göran Andersson

Emnet til forelæsningen blev stillet af lektor Jens Frøslev Christensen og lektor Peter Maskell: »Giv en teoretisk funderet analyse af forudsætningerne for økonomisk vækst og omstillingsevne i små fremstillingsvirksomheder«.

Forelæsningen over emnet fandt sted den 10. oktober 1986 og blev fundet tilfredsstillende.

Torben Agersnap

Poul Rind Christensen

Göran Andersson

Bedømmelsesudvalget indstiller herefter til Det økonomiske fakultetsråd, at licentiatgraden tildeles Mette Mønsted som anerkendelse af videnskabelig modenhed og indsigt. Samtidig erhverves retten til at betegne sig licentiata mercaturae (lic.merc.)«.

Det erhvervsøkonomiske fakultetsråd godkendte indstillingen på sit møde den 10. november 1986.

Jens Howard Grøn indleverede i april 1985 en afhandling med titlen: »Arbejde - Virksomheder - Regioner. En analyse af arbejdsdelingen i industrien«.

Det økonomiske fakultetsråd nedsatte på sit møde den 6. maj 1985 følgende bedømmelsesudvalg: Professor Torben Agersnap (formand), lektor Peter Maskell og lektor Poul Rind Christensen.

»Forsvaret af afhandlingen fandt sted den 10. november 1986 og blev fundet tilfredsstillende. Opponenten var bedømmelsesudvalgets medlemmer.

Torben Agersnap Peter Maskell Poul Rind Christensen

Emnet til forelæsnings blev stillet af lektor Tage Skjøtt-Larsen og lektor Finn Valentin: »Det hævdes ofte i den erhvervspolitiske debat, at dansk industris konkurrenceevne skal styrkes gennem et større videns- og teknologiindhold i produkterne. Hvilke bidrag til formulering af en sådan teknologistrategi, på såvel virksomheds- som samfundsniveau, kan der hentes i en større viden om produktionskæder«.

Forelæsnings over emnet fandt sted den 10. november 1986 og blev fundet tilfredsstillende.

Torben Agersnap Peter Maskell Poul Rind Christensen

Bedømmelsesudvalget indstiller herefter til Det økonomiske fakultetsråd, at licentiatgraden tildeles Jens Howard Grøn som anerkendelse af videnskabelig modenhed og indsigt. Samtidig erhverves retten til at betegne sig licentiatus mercaturae (lic.merc.)«.

Det økonomiske fakultetsråd godkendte indstillingen på sit møde den 1. december 1986.

Gudrun Svejstrup Jacobsen indleverede i marts 1985 en afhandling med titlen: »Beregning af markedsandels-priselasticiteter for dansk eksport«, samt »Konsistente tidsserier for produktion og udenrigshandel« og »Transformationsnøgler til konsistente tidsserier for produktion og udenrigshandel«.

Det økonomiske fakultetsråd nedsatte på sit møde den 18. marts 1985 følgende bedømmelsesudvalg: Professor Torben Agersnap (formand), professor, Ph.D. Niels Blomgren-Hansen og professor Ellen Andersen.

»Forsvaret af afhandlingen fandt sted den 27. februar 1987 og blev fundet tilfredsstillende. Opponenten var professor Niels Blomgren-Hansen og professor Ellen Andersen.

Torben Agersnap Niels Blomgren-Hansen Ellen Andersen

Emnet til forelæsnings blev stillet af professor Karsten Laursen og lektor Michael Møller: »Der ønskes en diskussion af størrelsen af priselasticiteterne for eksportvarer, dels ud fra teoretiske og dels ud fra empiriske undersøgelser. Specielt ønskes diskuteret, om der er en

tendens til, at de empiriske undersøgelser indeholder en »undersøgerbias« som følge af, at regressionen, der giver lavere elasticitet end forventet, bliver omformuleret. Endelig ønskes en diskussion af, hvilken betydning forskellige elasticitetsniveauer har for hvilken økonomisk politik, der er optimal«.

Forelæsningsen over emnet fandt sted den 27. februar 1987 og blev fundet tilfredsstillende.

Torben Agersnap Niels Blomgren-Hansen Ellen Andersen

Bedømmelsesudvalget indstiller herefter til Det økonomiske fakultetsråd, at licentiatgraden tildeles Gudrun Svejstrup Jacobsen som anerkendelse af videnskabelig modenhed og indsigt. Samtidig erhverves retten til at betegne sig licentiata mercaturae (lic.merc.)«.

Det erhvervsøkonomiske fakultetsråd godkendte indstillingen på sit møde den 9. marts 1987.

Klaus Møller Hansen indleverede i november 1986 en afhandling med titlen: »Intra-industriell handel«.

Det økonomiske fakultetsråd nedsatte på sit møde den 10. november 1986 følgende bedømmelsesudvalg: professor Karsten Laursen (formand), professor Bjarke Fog samt lektor Bent Dalum.

»Forsvaret af afhandlingen fandt sted den 13. februar 1987 og blev fundet tilfredsstillende. Opponenten var professor Bjarke Fog og lektor Bent Dalum.

Karsten Laursen Bjarke Fog Bent Dalum

Emnet til forelæsningsen blev stillet af lektor Hans Kornø Rasmussen og lektor Peter Maskell: »Redegør for hvorledes den handelspolitiske udvikling har påvirket den intra-industrielle handel i de sidste 25 år«.

Forelæsningsen over emnet fandt sted den 13. februar 1987 og blev fundet tilfredsstillende.

Karsten Laursen Bjarke Fog Bent Dalum

Bedømmelsesudvalget indstiller herefter til Det økonomiske fakultetsråd, at licentiatgraden tildeles Klaus Møller Hansen som anerkendelse af videnskabelig modenhed og indsigt. Samtidig erhverves retten til at betegne sig licentiatus mercaturae (lic.merc.)«.

Det erhvervsøkonomiske fakultetsråd godkendte indstillingen på sit møde den 9. marts 1987.

Søren Brøndum Kristiansen indleverede i april 1987 en afhandling med titlen: »Industripolitik – med særligt henblik på danske erfaringer«.

Det økonomiske fakultetsråd nedsatte på sit møde den 11. maj 1987 følgende bedømmelsesudvalg: Lektor Lars Lund (formand), lektor Jens Frøslev Christensen og lektor Niels Christian Sidenius.

»Forsvaret af afhandlingen fandt sted den 15. juni 1987 og blev fundet tilfredsstillende. Opponenten var bedømmelsesudvalgets medlemmer in plenum.

Lars Lund Jens Frøslev Christensen Niels Christian Sidenius

Emnet til forelæsningen blev stillet af lektor E. Damsgaard-Hansen og lektor Finn Valentin: »Den teknologiske omstillingsproces i dansk industri: Nogle principielle overvejelser om i hvilke tilfælde der i industripolitikken bør sættes på henholdsvis mindre og større virksomheder.«

Forelæsningen over emnet fandt sted den 15. juni 1987 og blev fundet tilfredsstillende.

Lars Lund Jens Frøslev Christensen Niels Christian Sidenius

Bedømmelsesudvalget indstiller herefter til det økonomiske fakultetsråd, at licentiatgraden tildeles Søren Brøndum Kristiansen som anerkendelse af videnskabelig modenhed og indsigt. Samtidig erhverves retten til at betegne sig licentiatus mercaturae (lic.merc.)«.

Det erhvervsøkonomiske fakultetsråd godkendte indstillingen på sit møde den 7. september 1987.

B. Det erhvervsproglige licentiatstudium

1. Studieordningen

Studiet er tilrettelagt i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelsen af 18. februar 1981, senere erstattet af bekendtgørelse nr. 3 af 5. januar 1987.

Studiet har til formål at opøve de studerendes evner til selvstændigt videnskabeligt arbejde og tildelingen af licentiatgraden er udtryk for højskolens anerkendelse af, at licentianden har vist egnethed for sådant arbejde.

Det erhvervsproglige fakultetsråd har den 14. januar 1987 vedtaget en frivillig forsøgsordning for det erhvervsproglige licentiatstudium. I forsøgsordningen indgår der, foruden selve afhandlingsarbejdet, bl.a. gennemførelse af to faste og tre valgfrie uddannelsesmoduler, som dækkes gennem vejledning og/eller deltagelse i kurser og seminarer.

Pr. 1. december 1987 bestod licentiatudvalget af:

Professor Lars Fant (formand), professor Niels Davidsen-Nielsen, professor Michael Herslund, professor Carl Vikner, lektor Gyde Hansen, adjunkt Steffen Leo Hansen, adjunkt Hanne Puggaard, kandidatstipendiat Bodil Kragh, kandidatstipendiat Marianne Olsen samt kandidatstipendiat Knud Thomsen.

Foruden de opgaver der påhviler udvalget i forbindelse med optagelse til licentiatstudiet, bedømmelse af afhandlinger og udarbejdelse af studieordning, arrangerer udvalget kurser og seminarer for fakultetets forskerrekutter. Følgende kurser/seminarer er blevet afviklet i beretningsperioden:

- Argumentation, ved lektor Lita Lundquist
- Introduktion til datalingvistik, ved professor Carl Vikner
- Videnskabsteori, ved lektor Finn Sørensen
- Psykologivistik, ved lektor Kirsten Haastrup og lektor Per Durst-Andersen.

C. Tietgen-prisopgaver

1. Tietgen-prisopgaven 1987

Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse udsætter hvert år på C.F. Tietgens fødselsdag den 19. marts en prisopgave ved Handelshøjskolen i København. Der kan i år vælges mellem følgende opgaver:

a. Økonomi

1. »En undersøgelse af udvalgte kulturbarrier med henblik på at belyse deres betydning for danske virksomheders internationale aktiviteter«.
2. »Prislove og EF-Domstolens retspraksis i henhold til Romtraktatens artikler 30-36 og landbrugsmarkedsordningerne«.
3. »Ledelse og personaleudvikling i ligestillingsperspektiv«.
4. »Vurdering af Gruppe BeslutningsStøtteSystemer (GBSS) som led i organisationsudvikling. Der ønskes en karakteristik af GBSS's mulige betydning for kommunikations- og beslutningsprocesser i fremtidens organisationer. Besvarelsen bør forsynes med konkrete henvisninger til implementerede GBSS og bidrage til teoriudvikling i emneområdet«.
5. »Studier i effektivitet og effektivitetsopfattelser i den offentlige sektor med særligt henblik på de dele af det offentlige, der producerer ydelser over for private (virksomheder og borgere)«.
6. »Med udgangspunkt i empiriske undersøgelser og i teorier om erfaringsbaserede læreprocesser udvikles et modelsæt for, hvorledes organisationer aktivt inddrager de ansattes arbejds erfaringer i leder- og medarbejderudvikling«.
7. »Er det muligt gennem en undervisningsindsats at fremme iværksættelse og udvikling af mindre erhvervsvirksomheder? Problemet ønskes belyst gennem omfattende eksempler (cases), hvor såvel undervisningens karakter og betydning som virksomhedens art og iværksættelse/udvikling analyseres ud fra et nærmere præciseret teorigrundlag«.

b. Sprog

1. »En diskussion af nogle centrale problemer i forbindelse med datamatstøttet oversættelse«.
2. »En kritisk undersøgelse og vurdering af terminologiske definitionstyper og systemer i relation til forskellige brugergrupper«.
3. »En undersøgelse af forskellige indlæringsprocessers potentiale i forhold til en given målgruppes forudsætninger. Undersøgelsen skal baseres på fremmedsprogsundervisningens indlæring af viden om erhvervs- og samfundsforhold«.
4. »Diatesebrug i erhvervsproglige tekster på et eller flere fremmedsprog set i relation til dansk«.
5. »Et eller flere aspekter vedrørende substantivsyntagmets opbygning i erhvervsproglige tekster. Undersøgelsen skal omfatte et af fremmedsprogene og kan tillige omfatte dansk«.
6. »En undersøgelse af stillag i fagsprog«.
7. »En teoretisk diskussion, eventuelt baseret på en korpusundersøgelse, af ækvivaleringsenheder ved oversættelse og/eller tolkning«.

Besvarelser skal være indleveret til Handelshøjskolen i København, rektors sekretariat, inden udgangen af august 1988.

Adgang til at besvare prisopgaverne har dimittender fra og studerende ved handelshøjskolerne og handelshøjskoleafdelingerne samt andre danske højere uddannelsesinstitutioner, idet de dog ved afleveringen *enten* skal være under 35 år *eller* have bestået afgangseksamen inden for de sidste 10 år. Personer, der ikke opfylder de nævnte krav, kan søge dispensation. Prisen består i en guldmedalje samt et rejselegat på kr. 25.000. En besvarelse, der ikke skønnes at opfylde kravene for tildeling af guldmedalje, men som viser, at der er gjort et påkønnelsesværdigt arbejde, kan belønnes med et rejselegat på indtil kr. 10.000.

Alle nærmere oplysninger om besvarelsen fås ved henvendelse på Handelshøjskolen i København, rektors sekretariat, fuldmægtig Merete Trolle, Nansensgade 19, 1366 København K, telefon 01 14 44 14.

2. Tietgen-prisopgaven 1985

a. Økonomi

Til prisopgaven »Med særligt henblik på danske erfaringer og problemstillinger ønskes en teoretisk og empirisk analyse af industripolitikens allokering- og stabiliseringspolitiske muligheder i en lille åben økonomi under hastige teknologiske forandringer« indkom én besvarelse.

Til bedømmelse af afhandlingen blev nedsat følgende bedømmelsesudvalg: Lektor Lars Lund; lektor Jens Frøslev Christensen, lektor Niels Christian Sidenius og direktør Olav Grue.

Udvalget afgav følgende indstilling:

Kapitel I er kaldt »Teorien om industripolitik«. Forskellige lette måder til definition af industripolitik afvises meget hårdt. F.eks. giver en definition ud fra nogle mål (stor produktion, høj beskæftigelse, god konkurrenceevne) i virkeligheden ingen mulighed for afgrænsning fra snart sagt alle mulige andre former for økonomisk politik. Det illustreres overbevisende, at det også vil være totalt vilkårligt at foretage en afgrænsning ud fra en udskillelse af bestemte instrumenter.

Almindeligvis vil industripolitik blive opfattet som en subsidiepolitik. Dette synspunkt kan være relevant, for hvis der ses bort fra en ren påbudspolitik (centraltstyring) er det vanskeligt at forestille sig et industripolitisk initiativ, som ikke indebærer, at der er noget, der støttes. Der argumenteres imidlertid overbevisende for, at det organisatoriske set-up er fuldt så vigtigt som selve subsidiets omfang. Et industripolitisk initiativ kan være betydningsfuldt, selvom selve subsidiebeløbet ikke er stort.

Afsnit 1.2 om industripolitikens teori og økonomiske forudsætninger indeholder væsentlige og for hele afhandlingen bærende synspunkter, samtidig med at fremstillingen sine steder virker noget kunstig. Ifølge afhandlingen er det centralt, at »bedre viden« om teknologiske muligheder, organisation, markedsføring m.v. kan være et offentligt gode, og at der ud fra dette synspunkt kan organiseres en ramme for industripolitikken. Organiseringen af et samspil mellem offentlige og private agenter, som har forskellig nyttevurdering (risikoaversion), er den anden nødvendige side af en industripolitik med et allokeringmæssigt sigte.

Det vil trække yderligere i retning af relevans for industripolitikken, hvis henholdsvis de offentlige og de private agenter har forskellig viden, men forfatteren går for vidt, når han/hun siger, at samme information og evt. fuld forudseenhed vil umuliggøre en industripolitik. Præferencerne hos de forskellige agenter behøver ikke at være ens af den grund, og hvis de offentlige agenter har instrumenter til deres rådighed, må de have mulighed for at dreje udviklingen i »deres retning«. I øvrigt er der lidt begrebsforvirring (p. 28), idet rationelle forventninger bruges som betegnelse for fuld forudseenhed.

Det lidt kunstige kommer frem, når industripolitikken søges placeret inden for en keynesiansk teoriramme, eller i relation til denne. For så vidt er konklusionerne fornuftige, idet in-

dustripolitikken omtales i forbindelse med Keynes' meget vage udsagn om offentlig kontrol med investeringerne, men det virker unaturligt, når det siges, at hvis Keynes model er formuleret på en bestemt måde, så er den uforenelig med en industripolitik (p. 33). Keynes fremstilling har et andet sigte end forfatterens afhandling, så nævnte konstatering synes værdiløs. Rent modelmæssigt opnår forfatteren en pointe ved at inddrage en model af Kalecki, hvor de offentlige agenter kan påvirke et »semiautonomt« led i investeringsfunktionen (p. 37). En lang note med tilhørende opstilling af Kalecki's model (pp. 72-76) synes dog overflødig.

Afsnit 1.3 placerer industripolitikken inden for en Schumpeter ramme. Selvom denne økonomi måske selv ville have været skeptisk overfor en aktiv industripolitik, er forfatterens sammenkædning ret oplagt, og afsnittet er vellykket. Industripolitikken placeres meget kraftfuldt i forhold til en uligevægtsopfattelse af økonomien.

I det afsluttende afsnit 1.4 tages en tråd fra første afsnit op, nemlig om industripolitiske strategier. Fremstillingen knyttes med held til Leif Johansens berømte værk om makroøkonomisk planlægning. Der opstilles nogle yderpunktsstrategier. Den ene kaldes administrativ guidance. Hvis den følges fuldt ud, bliver der faktisk tale om centraldirigeret økonomi. Den anden strategi får betegnelsen efterspørgselsorienteret subsidiepolitik. Sidstnævnte strategi har været kendetegnende for (tidsmæssigt set) det meste af dansk industripolitik. Forfatteren er dog for ensidig i sin typebestemmelse af dansk industripolitik, og det er ikke korrekt, når det nærmest kategorisk afvises, at de offentlige industripolitiske aspekter har opnået nogen målopfyldelse.

Afhandlingens andet kapitel er en omfattende gennemgang af væsentlige aspekter af dansk industripolitik. Især behandles industripolitikens hovedtræk, dens finansielle instrumenter inden for teknologiområdet, spørgsmålet om udbredelse af teknologisk risikoaversion, to cases illustrerende stabiliserings- henholdsvis allokerings-politiske elementer samt dansk industripolitik institutionelle system. Kapitlet vidner om forfatterens store kendskab til dansk industripolitik og om hans evne til at strukturere og sammenfatte et omfattende materiale. Kapitlet rummer imidlertid også en række problemer, der berøres i det følgende.

Hovedsynspunkterne i første afsnit er, at dansk industripolitik ideologiske udgangspunkt er laissez-faire, og at den faktiske industripolitik præges af en ad-hoc-orientering og en utilstiget selektivitet, samt at industripolitikens profil snarere er rentedetermineret end resultatet af en bevidst politisk prioritering. Der er her tale om en personlig vurdering, som mange vil anfægte, og efter udvalgets mening med rette.

Det må endvidere anfægtes, at dansk industripolitik indhold og udvikling hensigtsmæssigt kan ses som udtryk for en laissez-faire holdning, hvad enten politikere, administration eller organisationer er i fokus. I denne forbindelse kan det nævnes, at afhandlingen fejlagtigt betegner industripolitiske tilskud som ideologisk uacceptable i 1970'erne. I et lidt længere tidsperspektiv er 1970'ernes industripolitik udtryk for en nedtoning af kritikken mod sådanne tilskud.

Karakteristikken af dansk industripolitik som laissez-faire betonet er et eksempel på forfatterens tendens til at formulere sine synspunkter mere »radikalt« end de refererede analyser giver belæg for. I samme retning peger den meget hastige konklusion fra ét eksempel på selektiv støtte (in casu virksomhedsstøtte) til påstanden om en »endog ganske betydelig selek-

tivitet i industripolitikken« (p. 94). Det metodisk problematiske i denne slutning fremstår endnu skarpere, fordi begrebet selektivitet ikke drøftes systematisk i afhandlingen. En omhyggelig drøftelse af begrebet havde uden tvivl styrket fremstillingens argumentation. Endelig kan det nævnes, at den af forfatteren flere gange konstaterede afstand mellem en laissez-faire ideologi og den industri-politiske praksis – for eksempel i forbindelse med egnsudvikling, skibskreditter og eksportfinansieringsfonden – langt hen er en modsætning, der skabes af forfatteren gennem dennes påstand om laissez-faire orienteringen og politik-kens utilsigtede selektivitet. Eksempelvis er skibskreditterne hverken udtryk for en laissez-faire holdning eller en utilsigtet selektivitet.

På baggrund af forfatterens egen fremhævelse af industripolitik som led i en historisk lære-proces, er det andet afsnit om dansk industripolitik i et historisk perspektiv skuffende kort-fattet. En karakterisering af de forskellige agents, herunder Industrirådets, ideologi støt-ter sig i for høj grad på officielle erklæringer samtidig med, at der tages for lidt hensyn til faktisk adfærd.

Afsnit tre er en sober, detaljeret fremstilling af industripolitikens finansielle instrumenter. Fremstillingen er refererende og indeholder nogle gentagelser i forhold til den overordnede beskrivelse i afsnit 1. Måske burde en omstrukturering af afhandlingen være overvejet her. Afsnittet indeholder en god drøftelse af eksportkreditordningen; overvejelserne her kunne frugtbart være udnyttet i den mere generelle anvendelse af selektivitetsbegrebet.

Afsnit fire belyser et centralt begreb fra det teoretiske kapitel, teknologisk risikoaversion, i et empirisk perspektiv. Belægget for en sådan risikoaversion kan næppe siges at være overbevisende. Selvom forfatteren behandler dette spørgsmål ganske nuanceret, kunne man have ønsket en endnu mere kritisk holdning til de anvendte data samt en mere stringent brug af begrebet risikoaversion. I relation til dette emne undrer det, at forfatteren ikke overvejer andre forklaringer på et dansk teknologiunderskud end risikoaversion. Afsnittet skaber således nok en sammenhæng i afhandlingen mellem dens teoretiske og empiriske del, men det synes, som om teorien uhensigtsmæssigt indsnævrer rummet for empirisk analyse.

Afsnit fem indeholder to cases, der skal illustrere industripolitikens stabiliserings- henholdsvis allokeringpolitiske elementer. Som sådan relaterer afsnittet sig direkte til prisop-gavens problemformulering og derudover er det et interessant forsøg på at skitsere en alter-nativ industripolitisk satsning via en sektororienteret allokeringspolitik. Politikens stabili-seringselement illustreres ved skibskreditterne, der i perioden 1979-82 siges at have haft sam-fundsøkonomisk værdi. En nærmere drøftelse af andre analyser, der er kommet til andre re-sultater, savnes, ligesom en inddragelse af tal fra årene efter 1982 var ønskelig. Dermed var den analyserede periode blevet længere, hvilket i sig selv ville have reduceret betydningen af de ofte ret tilfældige, men betydelige udsving i skibsproduktionen fra år til år, og skibskre-ditternes samfundsmæssige betydning kunne være belyst under skiftende rentevilkår. Be-handlingen af casen indeholder endvidere et par problematiske elementer. Dels er data-grundlaget ikke fuldt dokumenteret, hvilket nedsætter den økonomiske analyses gennem-sigtighed, dels indeholder analysen nogle synspunkter om en årsagssammenhæng mellem subsidieværdi og kapacitetsudnyttelse (p. 139), der ikke forekommer overbevisende på det foreliggende grundlag. Analysen tager ikke højde for den meget enkle hypotese, at en øget efterspørgsel efter skibe, som indtræder samtidig med, at renten stiger, kan forklare såvel den øgede produktivitet, som stigningen i subsidieringsgraden.

Den allokeringpolitiske case, erhvervs politik for nærings- og nydelsesmiddel sektoren, er mere »spændende« og ikke behandlet udførligt i foreliggende litteratur, omend hverken tankegangen eller det valgte emneområde er ukendt i dansk sammenhæng. Argumentationen i casen er, at der inden for udvalgte sektorer, hvor Danmark har komparative fordele, skal gennemføres en omfattende, målrettet og selektiv erhvervs politik. Dette skal ikke nødvendigvis ske gennem meget omfattende subsidieringer, idet former for administrative guidance kan være effektiv; for at fremme en sådan effektivisering på det politisk-administrative niveau forestiller forfatteren sig en tværministeriel organisering. Hvis casen betragtes mere »abstrakt« – som en illustration af en tankegang – er den absolut funktionel inden for problemstillingens rammer og afhandlingens strukturering. Betragtes den som et konkret forslag til en dansk sektorpolitik, bliver den mindre anvendelig. Således nævnes EF slet ikke i forbindelse med den foreslåede omformning af landbrugsstøtten, de bureaukratiske hindringer for en tværministeriel omorganisering berøres i bedste fald overfladisk, ligesom en nærmere redegørelse for og dokumentation af den samlede forskningsindsats inden for det landbrugs-industrielle kompleks, herunder en præcisering af Danmarks særlige komparative fordele, savnes.

Det sidste afsnit i kapitel II behandler dansk industri politiks institutionelle system. Hovedsynspunktet er, at en større omlægning af dansk industri politik forudsætter et ændret institutionelt system. Synspunktet har uden tvivl en del for sig, men desværre er argumentationen herfor ikke helt overbevisende. Flere steder fremsættes der lidt tvivlsomme vurderinger af, hvordan det eksisterende institutionelle system fungerer. En inddragelse af forvaltnings-teoretisk og politologisk litteratur kunne have styrket afhandlingen på dette ret væsentlige felt. Afsluttende indeholder afsnittet en god opstilling af industri politiske strategier.

Kapitel III om det internationale perspektiv indledes med et afsnit, hvor det på den ene side pointeres, at sammenligninger mellem lande er nødvendige og på den anden side fremhæves, at landesammenligninger er vanskelige. Det første følger af, at afhandlingen har formuleret en nuanceret teori om industri politik. Det andet skyldes, at den historiske baggrund og dermed den historiske læreproces kan være meget forskellig lande imellem. Samme institution kunne tænkes at have forskellig virkning i f.eks. USA, et vesteuropæisk land og Japan. Men samtidig er et begreb som teknologisk risikoaversion relevant i ethvert land.

Kapitlets 2. afsnit indeholder en industri politisk oversigt for følgende lande: USA, England, Tyskland, Frankrig, Sverige og Japan. Vedrørende Japan er hovedomtalen dog henlagt til det følgende afsnit. De udvalgte lande giver en bred indfaldsvinkel på indstri politikken. Især afsnittene om USA og England er fyldige. De indeholder en interessant gennemgang af, hvordan industri politik i efterkrigstiden efterhånden har fået en placering i disse traditionelt liberalistiske økonomier. For Endland gøres der dog ikke i tilstrækkelig grad opmærksom på, at de omtalte dele af indstri politikken må henføres til forskellige tidsperioder, således at disse dele ikke akkumulerer til det aktuelle indstri politiske helhedsbillede. Afsnittet om Tyskland påpeger, at ret informelle organisationsstrukturer kan have en klar indflydelse, når der er en rimelig grad af consensus mellem agenter for det offentlige og agenter, der repræsenterer forskellige interessegrupper inden for den private sektor. Ligeledes er det specielt til sammenligning med England interessant at se, hvordan Tyskland har grebet ind på en strukturudviklende og dynamisk måde i forskellige situationer med økonomiske vanskeligheder for store enkeltvirksomheder. Det er dog ikke et billede af den samlede tyske indstri politik, der tegnes, idet denne også har omfattet deciderede stabiliseringspolitiske initiativer.

Afsnittet om Frankrig lægger hovedvægten på at omtale den i princippet ambitiøse institutionelle opbygning omkring industripolitikken. Det er et interessant spørgsmål, hvor stor betydning le plan Français egentlig har, når der bortses fra militærindustrielle relationer. Dette spørgsmål besvares ikke.

Ved omtalen af den svenske industripolitik inddrages der eksplicit en sammenligning af hovedkarakteristika mellem Danmark og Sverige. Budgettet for svensk industripolitik er relativt set noget større end for Danmark. Samtidig er den danske industripolitik noget mere »moderne«, idet forskning og udvikling, altså teknologifremme, vejer mere til i den danske industripolitik.

Det fremtræder klart, at Japan efter forfatterens mening er eksponenten par excellence for en bevidst industripolitik. For Japan er der ingen tvivl om, at industripolitikken har haft stor real betydning. Der er klart definerede offentlige industripolitiske agenter, og disse har efter forfatterens mening selvstændige præferencer. Samtidig har disse agenter bl.a. via valuta- og kreditregulering haft midler til at påvirke teknologiudvikling og teknologispredning i den retning, de har ønsket det. Det japanske tilfælde repræsenterer altså efter teorien i kapitel I en klar og konsistent strategi. Forfatteren lægger ikke skjul på en betydelig inspiration fra Chalmers Johnson: MITI and the Japanese Miracle, the Growth of Industrial Policy 1925-72, Stanford 1982. Samtidig må det siges, at der ud fra en helhedsbetragtning bevarer en videnskabelig distance til fascinationen af den japanske industripolitik. Det gøres tydeligt, at de offentlige agents råd ikke altid følges. Budgetterne for den japanske industripolitik er ret beskedne, hvorfor nogle forfattere sætter spørgsmåltegn ved, hvor stor betydning industripolitikken reelt har haft. Endelig er den form for industripolitik, som traditionelt har været ført i Japan kommet i vanskeligheder, efterhånden som først varemærkede og derefter de finansielle markeder er blevet åbnet mere op, således at internationaliseringen af den japanske økonomi er blevet mere gennemtrængende.

Afhandlingen kan kritiseres for ikke at sætte spørgsmålstegn ved, hvor selvstændige de offentlige japanske agents præferencer i virkeligheden er. Der kan ikke ses bort fra muligheden af, at en tæt dialog mellem industriledere og embedsmændene i MITI kan indebære, at de offentlige agenter i større eller mindre omfang bliver våbendragere for stærke magtgrupper indenfor den private sektor.

På baggrund af landegennemgangen gennemføres en udmærket diskussion af industripolitikens vægtning mellem stabilisering på den ene side og effektiv ressourceallokering på den anden side (pp. 257-61). Dette følges op af et fejlplaceret afsnit (pp. 261-63) om nogle af Wallard fremførte argumenter vedrørende teknologifremme. Overfladisk set refererer argumenterne til den engelske industripolitik, men i virkeligheden er de af generelt indhold, og afsnittet burde have været indarbejdet i kapitel I.

Den resterende del af kapitlet behandler strategi, konflikt/consensus og diffusion/overflytning af teknologi på den landekomparative baggrund. Det er interessant, at empiriske arbejder, hvilke findes i et særdeles stort antal, ikke har kunnet eftervise nogen systematik vedrørende markedsstruktur og virksomhedsstørrelse på den ene side og dynamik og innovations-tilbøjelighed på den anden side. En strategi, der særligt er rettet mod de større virksomheder, er alligevel ikke nødvendigvis kritisabel, da FoU-udgifterne for en meget stor del ligger netop i disse virksomheder.

Et afsnit (pp. 273-89) om diffusion behandler det vigtige problem om, hvorvidt teknologien

spredt sig automatisk og så hurtigt, at der ikke er meget at vinde ved at forsøge en bevidst industripolitisk teknologioverflytning. Problemet er udmærket belyst med to japanske cases.

Konklusionskapitlet (kapitel IV) giver et meget veloplagt blik over den forståelse, som er opnået på baggrund af teoretisk diskussion, gennemgang af dansk industripolitik og den komparative internationale analyse. Dette sker i afsnit 1. En industripolitik kan være ønskelig, hvis det antages, at fonden af teknologisk viden ikke er fuldt udnyttet samtidig med, at der er risikoaversion, og hvis de offentlige agenter er i stand til at klargøre deres specifikke præferencer. Relevans af en industripolitik kan endvidere følge af, at andre former for økonomisk politik har stabiliserings- og allokeringmæssige virkninger, som det skønnes uklogt at lade stå alene. Disse argumenter forudsætter ikke superior wisdom hos de offentlige agenter, (pp. 304-5).

I denne meget velformulerede oversigt over afhandlingens centrale budskaber, fornægter forfatterens trang til at sætte argumenterne på spidsen sig ikke. Selvom en industripolitik ud fra teorien kunne anbefales, er det ikke sikkert, at der kan anvendes en strategi, hedder det (p. 306), idet de historiske og institutionelle forhold kan være uoverstigelige hindringer. Straks efter følger dog det rigtige, nemlig at den strategi, som er anvendelig i en økonomi, f.eks. i forhold til teknologisk risikoaversion, ikke uden videre kan anvendes i en anden økonomi, hvor det rent teoretiske problem anses for at være det samme. I relation til Leif Johansens planlægningsmodel hedder det, at da den er strategisk, kan en industripolitisk dynamisk og paternalistisk attitude ikke indplaceres (p. 307). Forfatteren overser, at statik så at sige altid betyder komparativ statik, dvs. at ligevægte før og efter gennemførelse af f.eks. et industripolitisk initiativ kan sammenlignes. Den såkaldte dynamiske analyses overlegenhed eller nødvendighed er et ofte overspillet tema.

Kapitlets afsnit 2 har referencer til vigtig baggrundslitteratur for industripolitikens teori. Institutionalisternes (som eksempler nævnes Veblen og Galbraith) har klart en opfattelse af økonomien, som harmonerer med den vægt, man må lægge på den organisatoriske opbygning, hvis man »tror« på industripolitikken. I en forlængelse heraf er det relevant at inddrage Leibenstein's X-inefficiency, som udnyttes til at påpege en sammenhæng mellem ufuldkommen ekstern motivation og mulighederne for at føre industripolitik.

Empiri om årsager til industrielle innovationer er behandlet af Mansfield og Rosenberg. Der er en længere og berigende gennemgang af disse forfatteres principielle synspunkter. En innovation kan ifølge Rosenberg skyldes demand pull eller supply push. Rosenberg mener, at der ved empiriske undersøgelser er en systematisk tendens til undervurdering af supply push. Det falder helt i tråd med afhandlingens indhold, at Rosenbergs argumenter i denne retning kan bruges som noget, der øger industripolitikens relevans.

Mansfield har især anlagt demand pull synspunktet. Der ligger heri en implicit mulighed for en mere passiv industripolitik, en sådan kan dog kritiseres for at være udtryk for en manglende præcisering af præferencer hos de offentlige agenter. Mansfield finder, at en innovation typisk vil blive imiteret, og at der på grund af manglende hensyntagen til denne positive eksternalitet typisk vil være tale om underinvestering.

Den teoretiske behandling af industripolitiske initiativer må ske inden for den del af den nationale økonomiske disciplin, som kaldes mikroøkonomi. Det er derfor en mulighed, at en del

af omtalen af industripolitikens teori kunne placeres mere eksplicit inden for en mikroøkonomisk modelramme. Det er dog klart, at en sådan fremstilling ikke kan være hovedsigtet med denne afhandling, hvor den stillede opgave forlanger hovedvægt på en mere beskrivende fremstilling af danske og internationale forhold. Det må i denne forbindelse skønnes, at forfatterens teoridiskussion i kapitel I giver en passende baggrund for, at landeanalyserne kan blive genstand for en meningsfuld og givende systematisering. Hertil må føjes, at afhandlingens teoriramme (naturligvis) er konsistent med mikroteorien, og at mikroteoretiske begreber som f.eks. offentlige goder og eksternaliteter spiller en afgørende rolle for afhandlingens problemformuleringer.

Alligevel klæder det fremstillingen, at der i et afsnit (pp. 336-42) er en omtale af en economy-wide mikroøkonomisk modelramme og af industripolitikens indplacering heri. Forfatteren baserer afsnittet på referencer til Bohm og Sandmo. Omtalen af second-best problematikken (p. 337) er relevant, men en herpå baseret afstandtagen fra et effektivitetsbegreb hos Sandmo (p. 338) er næppe fuldt gennemtænkt. P. 339 er der en unøjagtighed, idet de private agents nytte af en »teknologisk infrastruktur« forveksles med den pris, de ideelt kunne tænkes pålignet (eller forbetegnelse marginal mangler).

Forfatteren peger i afsnittets sidste sider (pp. 339-42) på de vanskeligheder/umuligheder, som vil gøre sig gældende ved at basere en mere rig omtale af industripolitikken snævert på en mikroøkonomisk modelramme. Men det er samtidigt klart, at afhandlingen accepterer den generelle måde, hvorpå Bohm i sin klassiske fremstilling behandler ufuldkommenheder i økonomien samt de offentlige agents opgaver i forbindelse hermed. Afhandlingen lægger gang på gang vægt på de offentlige agents selvstændige præferencer. Det kan i den forbindelse undre, at begrebet merit wants, som Bohm bruger, ikke fremdrages, men det hænger måske sammen med forfatterens flere gange udtalte modvilje mod superior wisdom. Men faktisk forudsætter merit wants ikke superior wisdom.

I en afsluttende opsummering eller afrunding fremhæves ønskeligheden af, at industripolitiske tiltag evalueres. Det er lettere at evaluere stabiliseringspolitiske end allokeringspolitiske tiltag. Heraf følger naturligvis ikke, at sidstnævnte er mindre ønskværdige. Usikkerheden kan imidlertid tilskynde til øget organisatorisk effektivitet, og dette leder forfatteren frem til et af hans/hendes yndlingstemaer. Antallet af private agenter bør begrænses (dvs. industripolitikken skal virke i et samspil med store virksomheder (p. 345)). Det er givet, at der kan argumenteres for dette synspunkt, og at der i afhandlingen er argumenteret for det (f.eks. pp. 345-47). Men det forekommer alligevel, at der næppe er belæg for at fremføre synspunktet som en uomtvistelig sandhed. Afhandlingen kan derimod med rette tages til indtægt for, at der ved valg af industripolitisk strategi, et valg som må foregå under betydelig usikkerhed, er meget, som taler for at tildele de store virksomheder en betydelig rolle.

Som det fremgår af det foranstående har afhandlingen både stærke og svage sider. Afhandlingen bygger på en stor viden om dansk industripolitik og på en bred omend ikke udtømmende litteraturbaggrund iøvrigt. Afhandlingen er sidemæssigt omfattende, og den kunne vinde ved at blive strammet op og ved en mere omhyggelig diskussion og definition af anvendte begreber. Heraf ville forhåbentlig følge et mere ligefremt sprog og en mindre kategorisk karakterisering af virkelighedens komplekse strukturer. Afhandlingen er på en måde for lidt tværgående, idet det i relation til industripolitikens formulering og implementering ville være en fordel at inddrage fagområderne politologi, organisationsteori og forvaltningslære, men samtidig ligger der en særdeles selvstændig indsats i placeringen af de industripolitiske problemstillinger i relation til den økonomiske teori.

Trods påpegede svagheder indstiller udvalget, at afhandlingen, som er et selvstændigt arbejde, og som giver et teoretisk funderet helhedssyn på industripolitikken, belønnes med Tietgen-guldmedaljen.

Ved navnuvertens åbning viste det sig, at besvarelsen var indleveret af kandidatstipendiat, kand.samf. **Søren Brøndum Kristiansen**.

Til prisopgaven »*En analyse af de regnskabsteoretiske og -praktiske problemer, som er forbundet med oprettelse og anvendelse af en regnskabsdatabase med virksomhedernes eksterne regnskaber som datagrundlag.*

Databasen skal kunne anvendes til forskellige regnskabsanalytiske formål, bl.a. i forbindelse med tids- og virksomhedssammenligning, branchesammenligning m.v.« indkom én besvarelse.

Til bedømmelse af afhandlingen blev nedsat følgende bedømmelsesudvalg: Lektor Jens O. Elling, lektor Johannes Mouritsen, lektor Niels Lolk Kofoed og statsautoriseret revisor John Andersen.

Udvalget afgav følgende indstilling:

Afhandlingen er på 760 tekstsider, som er inddelt i 36 kapitler, og indeholder desuden en litteraturliste på 9 sider. Afhandlingen omhandler hovedsagelig to problemkredse. Den ene, som udgør størsteparten af afhandlingen, går ud på at indkredse de måle- og sammenlignelighedsproblemer, der er forbundet med at foretage virksomhedssammenligninger i dansk regnskabspraksis efter årsregnskabslovens indførelse. I forbindelse hermed foretages en empirisk analyse af 100 børsnoterede selskabers eksterne regnskaber fra 1983.

Den anden problemkreds går ud på at konstruere en regnskabsdatabase, som dels tager hensyn til regnskabsmaterialets kvalitet og dels til ønsket om at maksimere informationsværdien for brugerne af databasen.

Det fremhæves i kapitel 1, at fremstillingen afgrænses til selve årsregnskabet med tilhørende noter og anvendte regnskabsprincipper, medens årsberetningen ikke medtages i undersøgelsen. Endvidere påregnes det, at afhandlingen ikke beskæftiger sig med de specifikke analyseværktøjer, herunder de mange statistiske metoder, som vil kunne anvendes, når databasen er færdigudviklet. Denne afgrænsning af fremstillingen forekommer rimelig i relation til afhandlingens hovedsigte.

I kapitlerne 2-5 giver forfatteren en fremstilling af randforudsætningerne for den empiriske analyse. Kapitel 2 indeholder en kort og præcis oversigt over regnskabsbrugerne og deres informationsbehov i relation til de tre grundlæggende beslutningsopgaver: Ressourceallokering, velfærdsfordeling og forvaltningskontrol. Kapitel 3 beskæftiger sig med registreringsomfang og -dybde, herunder særlige registreringsproblemer ved koncerndannelser.

I kapitel 4 præsenteres de normative modeller for resultatopgørelse, balance og likviditetsbeskrivelse. Modellerne danner den teoretiske referenceramme for det videre arbejde. De analytiske muligheder i regnskabsmaterialet bedømmes i relation til prognose- og kontrolopgaven.

I kapitel 5 redegøres der for forholdet mellem regnskabsteori, regnskabspolitik og regn-

skabspraksis. Det pointeres, at den principielle forskel mellem regnskabsteori og -politik er, at regnskabsteorien frit kan vælge mål for analyse af sammenhængen mellem mål og midler, medens regnskabspolitikken tager udgangspunkt i samfundsgivne mål. I praksis er forskellen dog væsentlig større som følge af, at et lands regnskabspolitik i form af regnskabslove, regnskabsstandarder m.v. er præget af traditioner, særinteresser m.v.

De nævnte kapitler indeholder ikke nye teoretiske bidrag fra forfatterens side, men der dokumenteres solid teoretisk viden inden for de berørte teoriområder og en evne til at gengive denne viden i en overskuelig form, som er relevant for problemstillingen. En undtagelse er dog forfatterens gennemgang og stillingtagen til de problemer, som nationale og internationale koncernstrukturer rejser for opbygningen af en regnskabsdatabase. Fremstillingen er her præget af betydelig selvstændighed og indsigt i koncerners regnskabsforhold.

I kapitlet 6 foretager forfatteren en indgående analyse af de problemer, der er forbundet med at anvende årsregnskabslovens modeller (skemaer) for resultatopgørelse og balance som datagrundlag for de normative modeller, der er omtalt i kapitel 4, herunder likviditetsmodellerne. Ved hjælp af en skarp model- og begrebsanalyse påpeges de betydelige vanskeligheder, skemaerne rejser for regnskabsanalysen. Forfatteren fortjener megen ros for dette kapitel.

I kapitlerne 8-32 gennemgås den empiriske analyse af regnskabspraksis på grundlag af 100 børsnoterede selskabers eksterne regnskaber fra 1983. Den detaljerede analyse beskæftiger sig bl.a. med: Omfanget af kontinuitetsbrud, valg af model for resultatopgørelse og balance, udbredelsen af mellemtotaler i resultatopgørelsen, notepraksis, praksis mht. omregningen af beløb i udenlandsk valuta, debitorer, varelagre, igangværende arbejder for fremmed regning, immaterielle, materielle og finansielle anlægsaktiver, forskning og udvikling, kapitalinteresser i associerede virksomheder og dattervirksomheder, forpligtelser, koncernelimineringer m.v.

Fremstillingen udmærker sig ved, at de empiriske observationer sammenholdes med årsregnskabsloven og de internationale regnskabsstandarder på den ene side og den normative teori på den anden. Analysen af regnskabspraksis bliver derved både dybtgående og stringent. Afsnittene indeholder da også et væld af interessante oplysninger om de måle- og sammenlignelighedsproblemer, der findes i dansk regnskabspraksis efter årsregnskabslovens indførelse.

Undersøgelsens implikationer for opbygningen af en regnskabsdatabase med virksomhedernes eksterne regnskaber som datagrundlag diskuteres i de efterfølgende kapitler 35 og 36. Forfatteren når her frem til den konklusion, at på grund af de påviste måle- og sammenlignelighedsproblemer bør registreringskonceptet for en regnskabsdatabase være, at regnskaberne overføres i den form, de er aflagt. Derved tabes der ikke information ved overgangen til edb. Databasens brugere stilles ikke ringere end brugerne af originalmaterialet. Endvidere anbefaler forfatteren, at databasen suppleres med en systematisk beskrivelse af regnskabsprincipper m.v., således at brugerne også får mulighed for at vurdere de forudsætninger, som ligger til grund for opgørelsen af indtjenings- og kapitelforholdene ved både tids- og virksomhedssammenligninger.

Foruden de principielle betragtninger indeholder disse kapitler konkrete forslag til, hvordan regnskabsoplysningerne bør struktureres med henblik på at maksimere informationsværdien for databasens brugere.

De analytiske og tekniske overvejelser vedrørende databasens opbygning og strukturering, som forfatteren gør sig i denne del af afhandlingen, er velbegrunder og vidner om betydelig faglig modenhed og overblik.

Sammenfattende finder udvalget, at der med den foreliggende afhandling er gjort en så påskønnelsesværdig indsats både kvalitativt og kvantitativt, at afhandlingen bør belønnes med guldmedalje.

Ved navnkuværens åbning viste det sig, at besvarelsen var indleveret af projektmedarbejder, cand.merc.aud. **Merete Christiansen**.

Til prisopgaven »*En kritisk undersøgelse af den måde, hvorpå ækvivalenter og de øvrige semantiske informationer præsenteres i oversættelsesordbøger med dansk som det ene sprog*« indkom én besvarelse.

Til bedømmelse af afhandlingen blev nedsat følgende bedømmelsesudvalg: Professor Hans-Peder Kromann, lektor Heribert Picht og professor Morten Nøjgaard.

Udvalget afgav følgende indstilling:

En af de i 1985 udskrevne Tietgen-prisopgaver havde som emne: »*En kritisk undersøgelse af den måde, hvorpå ækvivalenter og de øvrige semantiske informationer præsenteres i oversættelsesordbøger med dansk som det ene sprog*«. Som besvarelse af denne opgave er der indkommet en afhandling under mærket TLC. Afhandlingen er affattet på dansk og består af 204 sider tekst samt en indholdsfortegnelse på 2 sider og en litteraturfortegnelse på 3 sider.

Afhandlingen falder i en forholdsvis omfattende teoretisk del (s. 3-87) og en empirisk-kritisk del (s. 87-199), hvor otte velkendte mellemstore og store oversættelsesordbøger med dansk som det ene sprog undersøges kritisk ud fra nogle af de i den teoretiske del opstillede kriterier. Til disse to hoveddele kommer en kortfattet indledning samt en – ud fra præmisserne – rimelig konklusion, som på en teselignende måde resumerer undersøgelsens væsentligste resultater. Selvom teoridelen kan forekomme langstrakt med mange lånte eksemplificeringer, må det anses for en klog og nødvendig disposition at redegøre for de nøglebegreber, som anvendes i den praktiske del.

I det første af teoridelen tre kapitler kritiseres den traditionelle opfattelse af denotativ og konnotativ betydning summarisk, idet forf. tilslutter sig den kompetente K-D Ludwigs betydningsklassifikation med henblik på leksikografi. Forf. opstiller derfor et betydningsparameter, der ud over det denotative plan består af en mere differentieret taksonomi for det såkaldte kommunikative-pragmatiske plan, idet der ansættes dels et horisontalt funktionalstilistisk plan (regionalismer, fagudtryk, gruppesprog, m.v.) og et vertikalt funktionalstilistisk plan (formelt sprog, normalsprog, daglig tale, vulgært sprog), dels et konnotativt plan, der omfatter emotionelt evaluerende elementer (f.eks. den negativt ladede brug af ordet *køter* om naboens racehund). Fremstillingen af det overordentligt vanskelige begrebssystem for betydningsbeskrivelse skæmmes ganske vist af nogle uklarheder, også i kritikken af Ludwig, men alligevel må fremstillingen i sin korthed siges at være klar og fyldestgørende.

I det noget omstændelige kapitel om ækvivalens afgrænses først ækvivalensbegrebet som leksikografisk begreb. Her skal det fremhæves, at forf. har øje for ikke bare den paradigma-

tiske ækvivalens mellem L 1- og L 2-enhederne, men også for den i den leksikografiske praksis ofte forsømte syntagmatiske ækvivalens mellem enhederne (*blåt øje = black eye = ojo morado*), en synsvinkel, som bidrager til at sikre mod den faldgrube, som ord-til-ord-oversættelse på grundlag af ordbogsbrug er. Som en naturlig konsekvens heraf vælger forf. Leisis metode ved betydningsbeskrivelse og fremkommer med nogle rammende kritiske bemærkninger og citater om strukturalistisk komponentanalyse som utilstrækkelig i leksikografisk arbejde. Ækvivalensbegrebet differentieres på logisk måde i overensstemmelse med det opstillede betydningsbegreb. Ud over tilfælde, hvor der ingen ækvivalenter er (*risengrød* – eng. (svarer til) *rice pudding*), og tilfælde med fuld ækvivalens (*flodhest* – spansk *hipopótamo*) foreslås der forskellige undertyper af partiel ækvivalens, hvoraf den mest brugbare er implikation, som foreligger, når L 1-elementerne er en delmængde identisk med L 2-elementer, f.eks. er spansk *llvar* (bringe did) og *traer* (bringe hid) i interlingual semantisk henseende delmængde af dansk *bringe*. Kapitlet indeholder mange lånte og også overflødige eksemplificeringer, og det ville have været ønskeligt med flere eksempler, hvori dansk indgår, men det er lykkedes for forf. at opstille et brugbart ækvivalensbegreb.

I kapitlet om de oversættelsesleksikografiske principper for præsentation og selektion af semantiske informationer i oversættelsesordbøger indledes der med en Hausmann-inspireret instruktiv fremstilling af midler til betydningsidentifikation, anvendt anskueligt på det opstillede betydningsparameter. Kravet om en forfinet pragmatisk glossering underbygger forf. ved at demonstrere den yderst uensartede praksis i oversættelsesordbøgerne. Som grundlag for sin teori om præsentation og selektion af semantiske informationer vælger forf. den ordbogstypologi, som sonderer mellem aktive og passive ordbøger og hvis konsekvenser for artikelopbygningen især er påpeget af Kromann/Riiber/Rosbach. Konsekvenserne af denne teori ved implikation demonstreres udmærket., medens forf. erkender vanskelighederne ved at præsentere og selekttere informationerne ved intersektion.

Forf. kan ikke siges at have udviklet nogen selvstændig teori, men følger i det væsentlige de forskere, han har valgt at støtte sig til. Til gengæld er de valgte teorier kompatible og afspejler den sidste udvikling inden for dette forskningsfelt. Man kan beklage, at forfatterens eksempelmateriale i teoridelen for en stor dels vedkommende er overtaget fra den udvalgte videnskabelige litteratur, og det er især uheldigt, at nogle eksempler ikke placeres eller kommenteres korrekt. Men disse svagheder rokker ikke ved, at der er fremlagt et rimeligt veldefineret grundlag.

I indledningen (kap. 5) til den kritiske undersøgelse overvejes kort, hvilke ordbøger der kunne tænkes udvalgt til undersøgelsen. Forf. har udvalgt almensproglige ordbøger i engelsk, fransk og spansk, men diskuterer beklageligvis ikke, hvorvidt inddragelse af fagsproglige ordbøger ville have tilført vigtige teoretiske og praktiske perspektiver. Imidlertid repræsenterer de udvalgte ordbøger udmærket de store og mellemstore ordbøger med dansk som det ene sprog. På basis af de af ordbogstypologien afledte konsekvenser formulerer forf. et princip om aflastning, hvorefter ordbogsartiklerne kan »aflastes« for overflødige informationer, og et princip om belastning, hvorefter artiklerne kan »belastes« med de manglende, men for den danske bruger relevante informationer. På denne baggrund undersøges da i kap. 6-14 konsekvent og gennemgående med velvalgte eksempler de udvalgte otte ordbøger, først og fremmest de fire dansk/spanske, som tydeligvis har fort. særlige opmærksomhed.

Ved ordbøgernes præsentation af entydige ord påvises der først i kap. 6 vilkårlighed og in-

konsistens, og forf. peger på muligheder for aflastning. Ved deres præsentation af flertydige ord påvises der utilstrækkelige markeringer og nødvendighed af at belaste artiklerne med markeringer, f.eks. *kanal* – spansk *canal, conducto, acequia, zanja* må som artikel for danskere belastes med markeringer, som viser, hvilken af ækvivalenterne der dækker TV, vandings-, tårekanal eller kanal i dyner. På samme stringente måde gennemgås så i kap. 7 præsentationen af ækvivalenter ved de forskellige grader af ækvivalens, og i det følgende kapitel kritiseres inkonsekvent brug af markeringsteknik.

I det store kap. 9 fremføres en berettiget kritik af behandlingen af fagudtryk i almensproglige ordbøger, idet forf. påviser, at dækningsgraden mht. ækvivalens er langt fra så præcis ved fagord som fagsprog i erhvervssammenhæng ellers kræver det. I den forbindelse ville det have været ønskeligt med en diskussion af den forudsatte brugers faglige kompetence. Størst og spændende er afsnittet om regionalismer, hvor forf. med sin spanskkyndighed og på en systematisk måde gennemgår udvalgte iberisk-spanske standardsproglige enheder over for såkaldte sydamerikanske regionalismer. Nogle eksempler, f.eks. *automobil* – spansk *automóvil, ...*; amerikansk (i nogle lande) *carro* lægger op til revision af det anvendte regionalismebegreb, der er sat i relation til iberisk-spansk som standardsproget. Her forsummer forf. lejligheden til at diskutere begrebets uklarhed, der i øvrigt viser sig ved de lidt besynderlige formuleringer om partiel ækvivalens og interlingual hyponymi (s. 39, s. 142 f.o.). På trods heraf nås der i den konkluderende regel for aktive ordbøgers selektion af regionalismer (s. 202) frem til en revision af de andetsteds foreslåede regler (s. 86, s. 194).

I de to følgende kap. kritiseres illustrativt og stringent ud fra præmisserne den udtalte tendens til i de store ordbøger dels at optage hele, ofte umarkerede synonymrækker til en ellers dækkende ækvivalent (se f.eks. under opslagsordet *dø* i de store ordbøger), dels til at overtage polysemistrukturen fra den etsprogede betydningsordbog (in casu: ODS). Her peger forf. igen i kraft af sit udgangspunkt på fornuftige aflastningsmuligheder. I det store velunderbyggede kap. 12 om ordbøgernes behandling af syntagmatikken koncentrerer forf. sig under tilbørlig hensyntagen til ækvivalenskravet om, hvilke syntagmer der overhovedet skal belaste artiklerne, og hvorledes de ud fra aflastnings- hhv. belastningsprincippet kunne præsenteres. Det viser, hvorledes også de største ordbøger bør belastes, f.eks. i dansk – fransk *ryge ned ad trapperne* – *descendre l'escalier quatre à quatre, dégringoler l'escalier* savnes der en markering af, hvilket af syntagmerne, der betyder »falde ned« og hvilket »løbe, springe, styrte ned«. Ligedan vises, hvorledes de kan aflastes, f.eks. *be with child* – *være med barn, være gravid* anses for at være overflødig. Aflastningskravet uddyber forf. i et afsnit om dobbeltregistrering af syntagmer, f.eks. at *magnetisk pol* både i Vinterberg/Bodelsen og Blinkenberg/Høybye opføres under både *pol* og *magnetisk*, et syntagma, som iøvrigt hævdes at være et frit transparent syntagma i forhold til fremmedsproget, men det kunne med lige så stor ret have været overvejet at anskue dette – som flere af de øvrige – som et fagudtryk. Forf. slutter med en kritisk gennemgang af artikelopbygningen mht. syntagma i de store ordbøger.

I et kort kapitel om bidirektionalitet argumenteres der for umuligheden af at kombinere en aktiv og passiv ordbog i en og samme ordbog, fordi de to typer er indbyrdes modsatrettede i deres krav til udvælgelse og præsentation af informationer. På denne baggrund gives der en samlet karakteristik af de store ordbøger, der netop er erklærede bidirektionale ordbøger, dvs. de hævder at betjene ikke bare danskere, men også engelsk- hhv. fransksprogede brugere. Da forf. ikke går ind på funktionsbegrebet og brugersociologiske aspekter, afskærer

han sig fra at diskutere eventuelle kompromisforslag til udformning af bidirektionale ordbøger, og forfatterens logiske, men hårdhændede konklusion af sin teoretiske position skal givetvis justeres i den leksikografiske praksis. I afhandlingens konklusion konstaterer forf., at oversættelsesordbøger har gjort sig afhængige af den store etsprogede betydningsordbog, og at de til en vis grad ikke tager hensyn til danske brugeres forskellige informationsbehov afhængig af aktiv-passiv-typologien. Undersøgelsens resultater bekræfter således denne typologis teoretiske gyldighed og rækkevidde. Ved hjælp af aflastnings- hhv. belastningsprincippet formuleres resumerende korte og klare regler for, hvorledes eksisterende ordbøger ville kunne revideres mht. præsentation af ækvivalenter og øvrige semantiske informationer, hvilket må siges at være et smukt resultat af den kritiske undersøgelse.

Ud over den allerede fremførte kritik kan der rettes en række indvendinger mod afhandlingen af formel art. I teoridelen fremlægges begreber, som alligevel ikke anvendes i den praktiske del, f.eks. »intersektion«, »selektionstræk«, de mange forskellige ækvivalensbegreber s. 22 f. Formuleringer og terminologi kan i nogle tilfælde virke uafklaret, f.eks. »socialt niveau«, s. 11, »funktionalistisk« som begreb s. 11 og 37, »gruppesprog« s. 40. Dispositionen kunne have været strammet, så at gentagelser var blevet undgået og der var kommet mere balance mellem delene. Der savnes enkelte brugte sekundærlitteraturhenvisninger i litteraturlisten (Berlin/Kay) og brugen af f.eks. R. Werners afhandlinger kunne have uddybet den kritiske position. Der findes en række forstyrrende skrivefejl, men forf. skal roses for at have holdt sin ordbogskritik i en sober og klar stil.

Konklusion

Den indleverede afhandling er en fyldestgørende besvarelse af den stillede opgave. På trods af nogle mangler ved afhandlingens form og visse svagheder ved eksempelanalyserne samt en noget ukritisk holdning til de leksikografiske teoridannelser må forfatteren siges at have opstillet et teoretisk forsvarligt grundlag for den kritiske analyse af danske oversættelsesordbøger. Det er i denne, man finder forfatterens selvstændige indsats, der endda kan siges at være retningsvisende, idet den er den første af sin art for kendte europæiske sprogs oversættelsesordbøger. Forfatteren dokumenterer evne til selvstændig videnskabelig behandling af det emne, som den stillede opgave omfatter, og dokumenterer en god evne til at anvende dette forskningsfelts videnskabelige metoder. På denne baggrund indstiller vi, at forfatteren tildeles Tietgen-guldmedaljen.

Ved navnekuvertens åbning viste det sig, at besvarelsen var indleveret af adjunkt, cand.ling.merc., translator **Annette Marie Grindsted**.

Til prisopgaven »En sproghandlingsorienteret redegørelse for brugen af modus og modalverber« indkom én besvarelse.

Til bedømmelse af afhandlingen blev nedsat følgende bedømmelsesudvalg: Professor Niels Davidsen-Nielsen, lektor Henning Nølke og lektor Henning Andersen.

Udvalget afgav følgende indstilling:

Som besvarelse af en af de i 1985 udskrevne Tietgen-prisopgaver – »En sproghandlingsorienteret redegørelse for brugen af modus og modalverber« er der indkommet én afhandling. Den er indleveret under mærket: »*Motto*: Åh, gid du dog gad gide!«

Afhandlingen er på 64 maskinskrevne sider, inklusive bibliografi, hvortil kommer en indholdsfortegnelse på 2 sider. Den er således relativt kort, men der står meget på siderne, og fremstillingen er overordentlig koncentreret og må da også betegnes som vanskelig læsning. Den er opbygget af seks kapitler.

I indledningskapitlet (p. 1-4) oplyses, at besvarelsen fokuserer på sprogsystemet (hvad man bruger modus/modalverber til), ikke sprogbrugen (hvordan man bruger dem), at den primært er baseret på engelsk og dansk, at den ikke indeholder nogen egentlig kontrastiv analyse, samt at den bygger på et skønsomt udvalg af væsentlige værker (herunder af Austin, Searle, Lyons, Jakobson og Perkins). Denne litteratur viser sig dog at være hovedsagelig angelsaksisk, medens romanske værker reelt ikke inddrages. Den teoretiske baggrund anføres at være bredt strukturalistisk og viser sig senere at være delvis glossematisk. Dette indebærer, at der ikke accepteres udtrykskategorier på rent indholdsmæssigt grundlag eller opstilles indholdskategorier der ikke har udtryksmæssig dækning. For eksempel kan der i dansk ikke anerkendes nogen udtrykskategori konjunktiv, da den morfologisk ikke afviger fra infinitiv. Tekstgrammatiske og pragmatiske overvejelser indgår ikke i besvarelsen.

Efter at have karakteriseret Austins og Lyons' sproghandlingsterminologi som utilfredsstillende opstiller forfatteren i kapitel 2 om terminologi og klassifikation (p. 5-12) sin egen nomenklatur, herunder 'periode' (der nærmest svarer til Austins 'lokutionær handling'), 'ytring' (der opstår når der til en periode knyttes 'illokutionær kraft', af forfatteren kaldet 'ytringskraft') 'tekst' (en ren udtryksstørrelse), 'tegn' (en kombination af udtryk og indhold), 'segment' (et sprogligt udtryk uden intonation) og 'signal' (et sprogligt udtryk der også omfatter intonation). Da sproghandlinger kan være mislykkede, sondres endvidere mellem 'ytring' (en sproglig størrelse) og 'sproghandling' (en ikke-sproglig størrelse). Der opereres med tre klassifikationssystemer, et morfologisk, et syntaktisk og et semantisk. I dansk resulterer en morfologisk klassifikation således i formklasserne imperativ, indikativ, infinitiv, en syntaktisk klassifikation i sætningsklasserne præskriptiv, deklarativ, interrogativ, desiderativ og en semantisk klassifikation i periodeklasserne udsigelse, spørgsmål og appel. Forfatteren gør sig her og senere stor umage med at etablere en dansk terminologi, og som helhed lykkes dette vældig godt.

Med udgangspunkt i Austin og Searle diskuteres i kapitel 3, om indholdsbeskrivelse af ytringer (p. 13-16), vellykkethedsbetingelser. Heraf er nogle - normalbetingelserne - helt generelle, hvorfor der i diskussionen ses bort fra dem. Andre er derimod specifikke for en bestemt sproghandling. Dette gælder de forberedende, essentielle og oprigtighedsmæssige betingelser. For at en assertion som den der udføres med udsigelsen 'Alle Johns børn er skaldede' kan blive vellykket, er det således nødvendigt, at John har børn, at x er skaldet, hvis x er barn af John, og at taleren står inde for begge dele. I modsat fald er udsigelsen hhv. tom, falsk eller uoprigtig. På basis af dette eksempel foretages herefter en skitse-mæssig formalisering. Forfatteren er dygtig til at formalisere, men benytter dog ikke alle sine formaliseringer i resten af afhandlingen, hvorfor nogle forekommer overflødige. Sidst i kapitlet sondres mellem situationelt og sprogligt indhold, og det oplyses, at afhandlingen kun beskæftiger sig med sidstnævnte.

I afhandlingens mest centrale og omfattende kapitel om ytringers indholdselementer (p. 17-40) beskrives de områder hvor modus og modalitet indgår i ytringsforholdet. I overensstemmelse med Lyons analyseres ytringer i tre logiske hovedkomponenter: en frastisk (det propositionelle indhold/selve udsagnet), en tropisk (talehandlingen/hensigten) og en neu-

stisk (det forhold af afsenderen står inde for det følgende/holdningen), hvoraf de to sidste har status af kvalifikatorer. Der forefindes såvel propositionel kvalifikation, hvorved ytringen bevarer karakter af udsagn, som funktionel kvalifikation, hvor dette ikke er tilfældet (forpligtelser, ønsker, spørgsmål). Den tropiske komponent udtrykker såkaldt prædikationsretning, der kan være tilstandsbaseret (konstaterer i bred forstand), tilstandsetablerende (performativer i snæver forstand), tilstandsorienterede (direktiver) og tilstandsfunderende (spørgsmål). Ved herudover i overensstemmelse med personkategorien at opdele sproghandlinger i tre typer (1. person: forpligtelser, 2. person: appeller, 3. person: ønsker) er forfatteren i stand til at opstille 12 sproghandlingskategorier (p. 24), en kategorisering der er betydeligt mere udførlig end Austins og Searles. De propositionelle kvalifikatorer omfatter bl.a. tidsangivelse, negation og modalitet. Om sidstnævnte anføres det kendetegnende at være, at den proposition, der hermed fokuseres på, opfattes som afaktiv. Der opereres med tre modale intensiteter (mulig, nødvendig, disponeret mod) og to modale perspektiver (agentiv/affektiv). Da dette resulterer i en noget udifferentieret klassifikation, må forfatteren – lige som Perkins – anerkende betydelig kontekstuel betydningsvariation, fx. for at redegøre for tvetydigheder i henseende til epistemisk v. ikke-epistemisk modalitet. Her såvel som visse andre steder, skal det indvendes, at der savnes explicitte argumenter for den valgte analyse. Dette gælder fx. også påstanden om, at modus og modalitet ikke er ret nært forbundne. I et meget kort afsluttende afsnit om modus opstilles to typer: realitetsmodus (den propositionelle kvalifikator indikativ : konjunktiv) og signansmodus (den funktionelle kvalifikator indikativ : imperativ : optativ). Især i denne første del af afhandlingen skal forfatteren roses for sine mange og rammende eksemplificeringer. Samtidig må det indvendes, at diskussionen af ytringers indholdselementer er kendetegnet ved en vis begrebsklarhed. Det er desuden fejlagtigt, når der p. 23 hævdes ikke at eksistere nogen veludviklet interrogativ logik.

I kapitel 5 om udtrykselementerne modus og modalverber (p. 41-50) gives med udgangspunkt i en afhandling af Roman Jakobson fra 1957 (der mangler i bibliografien) først et overblik over alle kvalifikatorer, der kan knyttes til et udsagn. Herunder lægges der særlig vægt på begreberne 'skifter' (der må defineres indholdsmæssigt i forhold til en bestemt meddelelse) og 'evidentialitet' (en særlig type skifter). Med hovedvægten på dansk gennemgås i resten af kapitlet brugen af udtrykskategorier i de 12 forskellige sproghandlingskategorier: stemningsudtryk, forudsigelser, transaktioner, kendelser, ikendelser, forpligtelser, appeller, ønsker, stemningsspørgsmål, appellspørgsmål og realspørgsmål. Der tegner sig her et så broget billede, at der ikke kan påvises undtagelsesløse og almen gyldige regler for brugen af modus og modalverber i forhold til disse sproghandlinger. Nogle af de opstillede sproghandlingskategorier forekommer i øvrigt vanskelige at holde ude fra hinanden.

I afslutningskapitlet (p. 51-59) sondres der mellem fire typer situationelle skifter: signans (1., 2., 3. person), realitet (assertion, ikke-assertion), modalitet (svag, middel, stærk/agentiv, affektiv) og prædikationsretning. Af disse (hvoraf den første er givet en uheldig betegnelse, eftersom 'signans' har etableret anvendelse i anden betydning) er den første og sidste funktionelle kvalifikatorer, mens den anden og tredje er propositionelle. Endvidere analyseres de tre sidste som evidentialiteter, mens den første betegnes som en modulation (der adskiller sig fra en evidentialitet ved at tage hensyn til personerne i narrativsituationen). Prædikationsretning og signans, der tilsammen bestemmer en ytrings forberedende vellykethedsbetingelser, placeres i den tropiske komponent og udgør en del af ytringskraften. Modalitet og realitet placeres sammen med fx. tid og negation i den neustiske eller frastiske

komponent og hører til den lokutionære del af ytringen. Modalverber antages at udtrykke indholdskategorier i den neustiske og frastiske del af ytringen – epistemisk i førstnævnte og deontisk/dynamisk i sidstnævnte – og det samme gælder realitetsmodus (indikativ : konjunktiv). Derimod udgår signansmodus (indikativ : imperativ : optativ) fra den tropiske del af ytringen. Konkluderende anføres det, at Lyons' påstand om, at sproghandlingsteorien er særlig velegnet som udgangspunkt for en diskussion af modus og modalverber må siges at være blevet gjort delvis til skamme. Ganske vist er nogle modalverber og modusformer meget almindelige i udtryk for bestemte sproghandlinger, lige som nogle sproghandlinger kræver eller udelukker bestemte modalverber eller modusformer, »men ingen af delene er i nævneværdig grad konstituerende for sproghandlingssystemet« (p. 59). Ved opstillingen af en adækvat sproghandlingsteori udfylder modus og modalverber således kun en mindre del af det nødvendige kategorisystem. Den citerede formulering viser, at forfatteren i afhandlingen som helhed fremfor at holde sig nøje til den stillede opgave nærmest har givet en oversigt over indholdskategorier med særligt henblik på modus og modalverber. Om afhandlingen som helhed skal endvidere siges, at den til trods for at komme godt omkring i emnet udelader noget relevant stof, således fx. om præsuppositioner.

Konklusion

Den indleverede afhandling er et teoretisk velfunderet arbejde, der befinder sig på et højt lingvistisk bevidsthedsniveau og indeholder mange tankevækkende overvejelser. Samtidig må den dog betegnes som en noget skæv besvarelse af den stillede opgave, eftersom den snarere giver en modus- og modalitetsorienteret redegørelse for sproghandlinger end en sproghandlingsorienteret redegørelse for brugen af modus og modalverber. Dette er vores hovedargument mod at anse afhandling for værdig til at blive belønnet med Tietgen-guldmedaljen. Der må endvidere tages det forbehold, at der en række steder savnes egentlige argumenter til støtte for trufne analytiske valg, og at begrebsbestemmelsen ikke altid er ganske klar. Forfatteren skal imidlertid roses for godt overblik og belæsthed samt for at forholde sig konstruktivt kritisk til emnet. Han/hun demonstrerer en veludviklet sans for, at der i mange standardværker ikke tages stilling til en række væsentlige problemer, og tager derefter selv disse op til overvejelse. Endvidere finder vi det anerkendelsesværdigt, at der i afhandlingen er foretaget en omfattende og vellykket overførelse af begreber til dansk. På denne baggrund vurderer vi afhandlingen som et påskønnelsesværdigt arbejde og indstiller, at der belønnes med 5.000 kroner.

Ved navnekuvertens åbning viste det sig, at besvarelsen var indleveret af cand.scient. **Søren Brandt**.

Priserne blev uddelt ved Handelshøjskolens årsfest fredag den 20. marts 1987.

IX. Vejledning for studerende

A. Vejledningstilbud

Vejledningstilbuddet for de studerende ved HHK omfatter studievejledning og erhvervsvejledning samt rådgivning vedr. sociale og personlige forhold. Studievejledningen og erhvervsvejledningen hører organisatorisk under HHK, mens Studenterrådgivningen er en del af den selvejende institution Studenterrådgivningen, som har afdelinger ved andre højere læreanstalter i landet. Der er tale om et nært samarbejdende vejledningsmiljø, som betinges af, at de enkelte vejledningsinstanser dagligt kan trække på hinandens viden for derved at kunne yde de studerende kvalificeret og relevant hjælp.

De spørgsmål og problemer, en vejledningssøgende studerende kommer med, kræver ofte inddragelse af flere vejledningsinstanser. Undertiden henvender den studerende sig også til den forkerte instans – måske af uvidenhed, måske fordi vedkommende ikke tør gå direkte til studenterrådgivningens socialrådgiver eller psykolog. I begge tilfælde er det af afgørende betydning, at de enkelte vejledningsinstanser hurtigt, lempeligt og diskret kan formidle kontakt eller henvise til den rigtige instans.

Vejledningsinstansernes gensidige afhængighed er søgt tilgodeset ved at samle studievejledningen i Nansensgade, hvor studievejlederne for studierne HA, SPRØK, EØ-DAT, EØ-MAT, HJ, cand.merc. og cand.merc.aud. samt studenterrådgivningen har til huse på 1. sal i Turensengadebygningen. Da erhvervsvejlederen også har informationsopgaver, er denne vejledningsfunktion blevet placeret på Nansensgade, 4. sal, som en del af ledelsessekretariatet. Når studievejledningen for korrespondentstudiet, EA/ED og EK/EOT samt HD er placeret på Fabrikvej, skyldes det, at undervisningen på disse studier primært foregår på Fabrikvej. Dette er en beklagelig, men uundgåelig konsekvens af højskolens geografiske opsplitting.

B. De enkelte vejledninger

1. Studievejledningerne

Den største del af studievejledernes arbejde ligger i forbindelse med henvendelser fra såvel potentielle som nuværende studerende.

Med henblik på at opfylde behovet hos potentielle studerende for information om optagelse, adgangs- og studiestartbetingelser, studiemiljø o.l. arrangerer studievejledningerne hvert år i fællesskab en »ÅBENT-HUS«-dag på Handelshøjskolen. Herudover besvarer man i løbet af året mange personlige og telefoniske henvendelser fra potentielle studerende, ligesom der for specielle målgrupper undertiden afholdes særlige informationsmøder.

Studievejlederne for studier, der er omfattet af den koordinerede tilmelding, medvirker i et vist omfang ved afviklingen af informationsmøder på gymnasier og HF-kurser.

Med henblik på information udadtil udarbejder studievejledningerne forskelligt informationsmateriale.

I forhold til de nuværende studerende er vejledningsarbejdet mere varieret, idet der kan opstå problemer i forbindelse med dispensation, eksamen, klage over bedømmelse, tilrettelæggelse

af studiet, orlov, SU o.l. I nogle tilfælde løses problemet ved henvisning til anden administrativ myndighed, mens problemet i andre tilfælde er af så kompleks karakter, at det kræver en ekstra vejlederindsats f.eks. i samarbejde med studenterrådgivningen eller erhvervsvejledningen.

En mindre, men ikke uvæsentlig del af studievejledernes arbejde, er mere administrativt præget, idet der er et tæt samarbejde mellem de enkelte studievejledninger og det/de relevante studienævn samt institutter og studiekontor.

Da disse vejledningsopgaver kræver et indgående kendskab til Handelshøjskolen, er alle studievejledere ældre studerende, som normalt mindst har afsluttet 1. del af deres uddannelse på HHK.

Studievejledningen for HA, SPRØK, EØ-DAT, EØ-MAT, HJ, cand.merc. og cand.merc.aud.

Siden 1979 har der været ansat studievejledere på HA- og cand.merc.-studierne. Studievejledningen er siden blevet udvidet i forbindelse med etableringen af nye uddannelser. I 1983 oprettedes således en stilling for cand.merc.aud.-studiet, i 1984 3 stillinger for SPRØK, EØ-DAT og HJ, og i 1985 for EØ-MAT-studiet. Denne udvidelse af studievejlederstaben er imidlertid ikke blevet efterfulgt af en bevilling på flere lokaler. Dette har medført, at studievejledningen står med nogle uløste pladsproblemer, hvor flere vejledere må dele lokaler.

I beretningsperioden har stillingerne været besat med Tina Kreipke som cand.merc.-studievejleder, Søren Stahlfest Møller som HA-studievejleder, Birgit G. Andreasen indtil 1.12.87 og herefter Poul Hansen som cand.merc.aud.-studievejleder, Marianna Lubanski indtil 1.9.87 og herefter Stine Lyngbo som SPRØK-studievejleder, Ole Kudsk som EØ-DAT-studievejleder, Lene Knudsen indtil 1.12.87 og herefter Niels Remtoft som EØ-MAT-studievejleder og Kim Vrå indtil 1.11.86, Claus Reeh indtil 1.7.87 og Mette Reissmann som HJ-studievejleder. Alle stillinger er deltidsstillinger på hhv. 20 (HA og cand.merc.) og 15 timer ugentligt.

Studievejledningen har åbent hver dag i tidsrummet kl. 10-14. Det er således i dette tidsrum altid muligt at træffe en studievejleder, der kan vejlede om generelle studieforhold. Kun ved meget studiespecifikke spørgsmål er det nødvendigt at henvise til studievejlederen for det pågældende studium.

Studievejledningen for HD 1. del

Studievejledningen for HD 1. del varetages af Pia Skau og Johannes Knudsen (begge studerende på HD 2. del).

Studievejledningen for HD 1. del har kontor på Fabrikvej (lokale 247). Åbningstider bekendtgøres ved opslag.

Studievejledningen for sprogstudierne

Studievejledningen på det sproglige fakultet varetages af 3 studievejledere, én for hvert studietrin.

Der har i den forløbne periode været en mærkbar stigning i antallet af henvendelser til sprogstudievejledningen, som til dels skyldes vanskeligheder i forbindelse med ny studieordning på korrespondentstudiet. Igangsætningen af de nye 2. dels-uddannelser pr. 1.2.87 skabte særlige vanskeligheder, som måske kan nødvendiggøre en generel omlægning af sprogstudievejledningen.

Vejledningen har åbent 4 timer hver dag i samme tidsrum som studiekontoret, hvilket har været til stor fordel for de studerende, idet mange problemer kræver henvendelse begge steder.

I beretningsperioden har studievejlederstillingerne været besat med Ole Madsen (indtil 1.3.87), Tove Sørensen (indtil 1.7.87), Per Christiansen (indtil 31.12.87), Kirsten Devantier (fra 1.3.87), Henrik Stockfleth Olsen (fra 1.8.87). Der forventes ansat en ny vejleder pr. 1.1.1988 for Per Christiansen.

2. Erhvervsvejledningen

Erhvervsvejledningen ved Handelshøjskolen blev oprettet den 1. juni 1983 som et projekt finansieret af Undervisningsministeriet via de såkaldte RUA-midler.

Fra og med den 1. januar 1985 er erhvervsvejledningen blevet gjort til en permanent vejledningsinstitution og finansieres nu over højskolens egne driftsmidler. I forbindelse med denne ændring i erhvervsvejledningens status er også indholdet i stillingen blevet ændret, idet erhvervsvejlederen ud over det egentlige erhvervsvejledningsarbejde også varetager arbejdsopgaver med tilknytning til højskolens udadvendte informationsvirksomhed.

Som medarbejder er pr. 1.5.85 ansat cand.mag. Finn Kjerulff Hansen.

Formålet med erhvervsvejledningens arbejde er først og fremmest at give især højskolens studerende på sidste studieår samt dimittenderne et konkret tilbud om vejledning i forbindelse med overgangen fra studium til erhverv. Der vejledes især om udformning af stillingsansøgninger, beskæftigelsesmuligheder, generelle og specielle uddannelsesmuligheder, arbejdsmarkedsforhold, a-kasser og faglige organisationer, beskæftigelsesfremmende foranstaltninger for ledige og forhold vedr. tilbagebetaling af studiegæld. Da erhvervsvejledningen har et tæt samarbejde med studievejledningerne, foregår der som led i det samlede vejledningsarbejde en del gensidig visitation.

For at kunne yde de studerende på studiets sidste år, dimittender og andre interesserede en så optimal service som muligt udarbejder erhvervsvejlederen enten alene eller i samarbejde med de øvrige vejledere og andre ansatte på højskolen forskelligt informerende materiale om f.eks. ledigheds- og beskæftigelsesforhold. Det er hensigten, at dette arbejde skal styrkes fremover, således at studerende på studiets sidste år og dimittender lettere skal kunne danne sig et overblik over deres situation efter afsluttet studium eller ved studieophør. Ud over en række notater om disse forhold er der hidtil udgivet to pjecer med dimittenderne som den primære målgruppe, nemlig »Færdig med studiet – hvad så?« og »Jobsøgningsteknik for handelshøjskoleuddannede«. Disse pjecer er blevet meget pænt modtaget af handelshøjskolens dimittender.

3. Studenterrådgivningen

Studenterrådgivningen ved Handelshøjskolen er en filial af den selvejende institution »Studenterrådgivningen«, som også har afdelinger ved KU, DtH, i Odense, Århus og Aalborg. Det er rådgivningens formål at yde social og psykologisk bistand til alle studerende på Handelshøjskolen. Ved rådgivningen er der ansat en sekretær (Anne Vinkel, 26.11.84), en socialrådgiver (Marie Gjerum, 1.12.87) og en psykolog (Trine Fredtoft, 1.2.88), alle med 20 timer pr. uge.

Rådgivningens decentrale placering – dvs. på Handelshøjskolen – giver mulighed for en optimal hjælpeindsats over for de studerende, både fordi der kan søges rådgivning og vejledning lokalt, og fordi vore fysiske nærhed med de studerende og studiemiljøet giver os et sær-

ligt kendskab til almene problemstillinger, der søges behandlet profylaktisk i miljøet. På rådgivningen arbejdes der med individuel rådgivning og terapi samt gruppeterapi. En del af den sociale rådgivning foregår pr. telefon.

Uden for rådgivningen samarbejdes der med studievejledere, introvejledere, talsmandskolleger og øvrige studenterorganisationer. Endvidere er rådgivningen altid til rådighed i miljøet overfor alle studerende, der ytrer ønske om hjælp og samarbejde. Således er det også blevet en del af rådgivningens arbejde at hjælpe både hold og læsegrupper over vanskelige perioder, så trivselsmulighederne bliver bedre for de studerende.

X. Studenterorganisationer

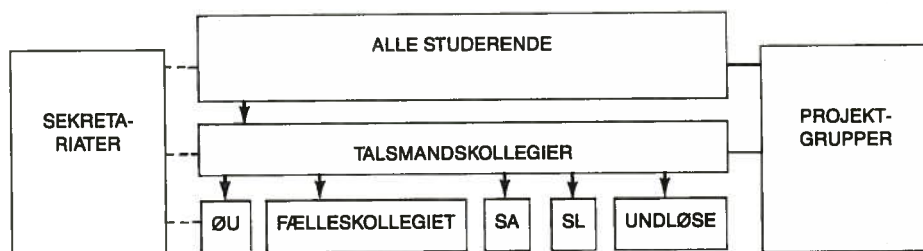
A. De Studerendes Råd (DSR)

1. DSR's opgaver og struktur

De Studerendes Råd, DSR, er den officielle repræsentant for de immatrikulerede studerende ved Handelshøjskolen. DSR's opgave er at varetage de studerendes interesser og repræsentere disse såvel over for højskolen som udadtil.

DSR's struktur:

I 1982 ændrede DSR struktur. Begrundelsen for dette var et ønske om at styrke autonomien i de enkelte talsmandskollegier samt at styrke den direkte kommunikation mellem de enkelte talsmandskollegier. Talsmandskollegierne danner nemlig grundstammen for alt arbejde i DSR, fordi de består af repræsentanter fra hvert enkelt hold inden for hver studieretning.

Talsmandsordningen er som hidtil bygget op omkring princippet om, at hvert hold på en studieretning vælger en repræsentant (= talsmand). Talsmændene samles studieretningsvis i deres respektive talsmandskollegier (HA-TMK, EG-TMK, DØK-TMK osv.). Det er talsmandskollegierne opgave at diskutere og arbejde med de generelle sager, som har relevans for det enkelte talsmandskollegium samt opstille kandidater til de kollegiale organer på Handelshøjskolen. Derudover vælger hvert TMK to repræsentanter til det såkaldte Fælleskollegium, hvor der desuden sidder én repræsentant for medarbejderne. Ved denne struktur sikres en mere direkte forbindelse mellem TMK'erne og det fælles organ.

Pr. 1. januar 1987 bestod Fælleskollegiet af følgende:

EG-TMK:	Heidi Olsen
HA-TMK:	Pernille Jensen og Anja Funch
CM-TMK:	Tina Kreipke og Mette Christiansen
DØK-TMK:	Johan Hansen og Jan Heje
SPRØK-TMK:	Kristian Olesen og Helle Kofoed
MØK-TMK:	Jesper Haure og Hans Paakjær
HD-TMK:	Thomas Gram

I lighed med de foregående år er DSR den markant største studenterorganisation på HHK. Bl.a. har man 4 ud af 6 konsistoriepladser, og på de nye studier man stort set alle pladserne i studienævnene.

2. De sproglige talsmandskollegier

Med strukturen er initiativerne og beslutningerne i høj grad lagt op til de enkelte TMK'ere, hvilke aktiviteten på sprog i det forgangne år da også har båret præg af.

På grund af Introkursernes store betydning, både fagligt og socialt, har talsmandskollegierne igen i år prioriteret dette arbejde højt. Der er blevet lagt mange kræfter i, at de studerende får en fyldestgørende introduktion dels til Handelshøjskolen og dels til de mere fag-specifikke områder som gruppearbejde og pilotprojekt.

Talsmandskollegierne er ligeledes gået ind i arbejdet med det nye sprogstudiums 2. del. Dette har resulteret i en langt større grad af selvstændighed, da fx gruppearbejdet er blevet opprioriteret, ligesom der er givet mulighed for gruppeeksamen.

Endelig har talsmandskollegiernes fagkritiske arbejde givet resultater i fag som samfunds-økonomi og erhvervsøkonomi.

3. De økonomiske talsmandskollegier

Meget af arbejdet på økonomiafdelingen har drejet sig om de nye studier og reformen af cand.merc.-studiet.

SPRØK-TMK har arbejdet med en omlægning af faget International Erhvervsøkonomi, hvilket har resulteret i et bedre og mere sammenhængende forløb.

Endvidere er der lagt et stort arbejde i udviklingen af studiets overbygning samt i PR-arbejde.

HJ- og DØK- og MØK-TMK'erne har arbejdet med udviklingen af disse nye studier. De første hold på HJ og DØK er i år startet på over overbygningsuddannelserne. Derudover arbejdes der på at få selvstændige bekendtgørelser og titler til de nye uddannelser. Indtil videre ser det dog ud til, at man i DVU vil fastholde, at de nye studier blot er varianter af HA og derfor vil blive underlagt HA-bekendtgørelsen og få titel som HA.

HA-TMK har i det forløbne år arbejdet videre med tværblokforløbet på 1. år som et længe savnet forsøg på at nå længere end, den gennem et lille århundrede, velprøvede disciplinopdelte undervisning. Der har dog været mindre implementeringsvanskeligheder, hvorfor der fortsat foregår justeringer. Arbejdet er dog i nogen grad blevet vanskeliggjort af nogle gamle 1. års institutter.

Det nye HA-bekendtgørelsesforslag har også været et væsentligt punkt, som har optaget HA-TMK det forløbne år.

Efter mere end 3 års ventetid er den ny HA-bekendtgørelse kommet, og man har efterfølgende haft store vanskeligheder med at tilpasse studieordningerne til denne som kvalitetsmæssigt ikke bærer præg af at have været så længe undervejs.

En nødvendig opgave har endelig været at sikre information til de studerende gennem »Fabrikken«.

CM-TMK har forsøgt at arbejde med en reform af studiet. Der er dog vanskelige betingelser for dette arbejde i et studienævn, hvor en del af lærerne ser det som studiets eneste problem, at for få får afleveret hovedopgave.

TMK's bud har været, at de studerende har for lidt selvstændigt arbejde, og at der derfor skulle levnes mere plads til at arbejde skriftligt med de områder, man vil fordybe sig i.

Lærernes bud er at cementere den traditionelle disciplinorienterede opdeling af virkeligheden og undervisningen og at tilbyde en skrivetræningsopgave inden hovedopgaven.

Den endelige vedtagne studieordning er dog blevet modificeret i retning af TMK's ønsker, dog med undtagelse af faget Almen Økonomi, som mod TMK's ønske er flyttet et semester.

Af mere generelle sager har DSR været med i debatten mod en adgangsbe­grænsning til over­bygningsuddannelserne og konkret til CM, hvor DVU i år indførte en budgetteknisk adgangsbe­grænsning til CM, som har betydet en generel nedskæring på studierne, udover den lange række af nedskæringer, man hvert år foretager fra DVU.

Endelig har DSR markeret sig i debatten om studieafgift på HD-studiet. DSR mener, at til­egnelse af viden og kvalifikationer må bygge på det gratisprincip, der p.t. er gældende inden for de videregående uddannelser.

4. Projektgrupper

Ud over aktiviteterne i talsmandskollegierne foregår der en masse i DSR's forskellige pro­jektgrupper.

a. Bladprojektet

Bladprojektet står for udgivelsen af forskellige informationspublikationer. Projektets vig­tigste opgave er »Fabrikken«, der udkommer 8 gange årligt (+ specielle ekstrainumre). »Fabrikken« har udviklet sig til at være den væsentligste informationskanal på højskolen samtidig med, at den er et benyttet debatorgan.

b. Politisk økonomi

Traditionelt har der blandt de studerende på højskolen altid eksisteret et behov og en inter­esse for at diskutere faglige spørgsmål med andre. Der har desuden været rejst en kritik af det ret ensidige indhold i undervisningen.

DSR har for at imødekomme dette behov arrangeret kurser, hvor man kan få mulighed for at diskutere og kritisere den gældende faglighed på højskolen og opstille alternative teorier.

c. Klubprojektet

Klubprojektet er ansvarlig for festerne og værtshuset Slyngelstuen. Der bliver årligt arran­geret adskillige fester, hvortil der er stor søgning.

d. Kvindeprojektet

Det kan være vanskeligt at være kvinde på Handelshøjskolen, bl.a. p.g.a. den meget skæve kønsfordeling. Dette har medført behov for et forum, hvor kvinder på højskolen kan mødes og diskutere. I år har der været afholdt et kvindeseminar, filmarrangementer m.m.

e. Revyprojektet

Efter en pause blev der igen arrangeret revy på HHK i 1982, 83 og 84. Projektgruppen er al­erede nu i gang med planlægningen af 1987-revyen, som påtænkes afholdt i foråret 1987.

f. Caf projektet

Med det formål at skabe et mere hyggeligt miljø i Nansensgadekomplekset har DSR længe arbejdet på at lave en café i bygningen. Efter et hårdt arbejde med at få det hele stablet på benene og et travlt indkøringsarbejde er caféen blevet en fast bestanddel af miljøet for såvel studerende som TAP'ere og lærere.

g. Ad-hoc-grupper

Ud over de faste projektgrupper bliver der nedsat forskellige ad-hoc-grupper til varetagelse af mere konkrete arbejdsopgaver. Feks. bliver der hvert år nedsat en Rusbogs-redaktion til udformning af årets Rusbog.

5. Andre servicefunktioner

a. Samfundslitteratur

Igen i år har DSR's boghandel og forlag haft et gunstigt resultat, og man har derfor udvidet varesortimentet samt studenterrabatordningen. Derudover har man også i år opstillet en boglade i Nansensgade i hele september måned for at forbedre servicen for de nye studerende.

b. Studenterassistance

Studenterassistance – vikarbureauet for sprog- og økonomistuderende – er inde i en ekspansiv periode. Med en intensiv PR-aktivitet håber man, at denne udvikling kan fortsætte. Det har da også resulteret i, at Studenterassistance har udvidet med nye lokaler på H.C. Ørstedvej.

c. DSR-Tryk

Trykkeriet i Nansensgade står, som tidligere, dagligt til rådighed for studerende, der har behov for at få trykt opgaver, seminarer, specialer m.m. til en p.t. pris af 25 øre pr. kopi.

d. Skrivestue

Da stadig flere opgaver bliver forlangt afleveret maskinskrevet, og mange studerende ikke selv har maskiner, har DSR indrettet lokaler med skrivemaskiner, der frit kan benyttes af de studerende.

e. Kursusejendommen Undløse Kro

I 1982 købte DSR sammen med 2 andre studenterorganisationer Undløse Kro, som siden er blevet indrettet til seminar- og kursusejendom. Takket være Undløse Kro er DSR's seminaraktivitet steget væsentligt.

6. Eksterne aktiviteter

DSR's virke har ikke kun drejet sig om forholdene på HHK. Man har tillige beskæftiget sig med uddannelsespolitiske områder, der også berører studerende på andre uddannelsessteder. Af arbejde på landsplan kan nævnes, at DSR er en af Danske Studerendes Fællesråds medlemsorganisationer. Gennem dette fællesråd kan politikken på forskellige studenterpolitiske områder koordineres, og der kan foretages en erfaringsudveksling medlemsorganisationerne imellem om udviklingen inden for forskellige uddannelser.

B. Moderate Studenter

Under målsætningen »at virke som interesseorganisation på Handelshøjskolen i København på et tværpolitisk, demokratisk grundlag«, har Moderate Studenter udøvet sit virke såvel internt på højskolen som udadtil.

Moderate Studenter virker som serviceorgan for de studerende. Dels ved at repræsentere de studerende i de styrende organer, dels i arbejdet for faglige og sociale aktiviteter, der kan supplere undervisningen på Handelshøjskolen.

Derfor beskæftiger vi os med at:

– arbejde for at Handelshøjskolens uddannelser anerkendes i erhvervslivet. Dette kræver arbejde med tilpasning af studierne, samt oplysningsarbejde.

- tilbyde de studerende aktiviteter, der ligger uden for Handelshøjskolens regi.
- fremme dialogen med erhvervslivet, samt
- arbejde for et øget samarbejde med udenlandske studenterorganisationer.

Af aktiviteter til opfyldelse af MS's formål, der ligger uden for det parlamentariske arbejde, kan nævnes:

- Erhvervsmøder	- Rusbog
- Kurser	- Intro
- Manuduktion	- Jobservice
- Computerfremvisning	- Fondsservice
- Fotokopiering	- Ratinglister
- Samarbejde med uden-	- Diners Club
landske studenterorganisationer	- HHK sweatshirts
- Studieture	- Fester
- Handleren	- Time Manager

For at kunne rumme disse mange aktiviteter er organisationen, Moderate Studenter, opbygget på følgende måde:

Moderate Studenter er medlem af LMS, Landssammenslutningen af Moderate Studenter. LMS over, gennem repræsentation i udvalg under Undervisningsministeriet, indflydelse på forhold, der vedrører de studerende. Af vigtige opgaver i det forløbne år kan nævnes reformen af styrelsesloven og arbejdet med SU-reformen. LMS har fra i år fået en repræsentant i det samfundsvidenskabelige forskningsråd.

Moderate Studenters politiske og administrative arbejde ledes af forretningsudvalget, der består af 10 personer. Formanden, CM-stud. Janne Bollingberg blev genvalgt på generalforsamlingen i februar 1987, og afløstes i oktober af HA-stud. Jens Hagenau. Som følge af dennes studieophold i udlandet fungerede CM-stud. Adam Wørzner-Andersen imidlertid som formand fra maj til oktober. FU består pr. oktober 1987 af formanden, Jens Hagenau, CM-stud. Christian Peytz, EG-stud. Anne Kjær, HA-stud. Anne Hefting, HJ-stud. Claus Christiansen, CM-stud. Mette Hjortnæs, HA-stud. Dennis Gregers Petersen.

Til koordinering af de politiske aktiviteter har Moderate Studenter oprettet MS-forum. Her mødes de indvalgte og de studerende til frugtbare diskussioner.

Ved styrelsesvalget fik MS atter en pæn fremgang i antallet af indvalgte og har nu 28 pct. Stemmeandelen til konsistorium er 35 pct.

Der har været meget spændende arbejde i de styrende organer i det forløbne år. Her er det nok særligt arbejdet med de nye studiereformer, der har givet øvelse i parlamentarisk arbejde. Vigtigst er dog nok de længe ventede internationaliseringsbestrebelse, der nu har medført oprettelse af et sekretariat for internationale aktiviteter.

For at vende tilbage til Moderate Studenters selvstændige aktiviteter. Disse er blevet særdeles efterspurgt af de studerende. Tilslutningen har været stor. Aktiviteterne har bl.a. medført en betydelig medlemsfremgang med flere aktive studerende til følge.

Erhvervsmøder og studiebesøg

Moderate Studenter afholder i årets løb en del erhvervsmøder, hvor vi gerne får kendte og markante erhvervsfolk og politikere til at komme og tale over aktuelle emner. Bagefter er der

mulighed for at stille spørgsmål. Fremmødet til disse arrangementer er som regel stort. Mange opfatter disse aftener som et tiltrængt supplement til undervisningen, da foredragsholderne er kendetegnet ved at have stor praktisk indsigt via deres arbejde. F.eks. Uddannelsesdirektør Mogens Frickmann fra Store Nord koncernen talte for over 100 studerende. Det var glædeligt at se, at også højskolens lærere var repræsenteret. Vi håber på i fremtiden også i højere grad at kunne øge kontakten mellem forskning på HHK og de studerende. Handelshøjskolen skulle gerne danne rammen om politiske og faglige debatter, der vil kunne øge de studerendes viden og forståelse.

For studerende der ønsker at videreuddanne sig i udlandet, har der været information om udenlandske business schools. I mødet deltog direktør Ole Wiberg fra FUHU samt repræsentanter fra CM-udvekslingsordningen APIM, det europæiske EAP-program og MBA-skolen The Warton School. Som noget nyt har vi med succes afholdt flere virksomhedsbesøg. Vellykkede arrangementer hos Topsikring, McDonald, Arthur Andersen og Lyre og Valbo.

Kurser

Der har i det forløbne år været afholdt en del kurser. I foråret 1987 blev der afholdt Time Manager kursus med stor tilslutning. Derudover har der været kurser i jobsøgning samt 3 PC-kurser i World Perfect (gratis).

Manuduktion

Forud for sommereksamen blev der afholdt manuduktion i nationaløkonomi, statistik, regnskab og finansiering. Kurserne henvendte sig til studerende på HA og HD og strakte sig hver især over 3 dage.

Computerservice

MS har investeret i computere, som flittigt benyttes af studerende til især opgaveskrivning.

Fotokopiering

Som følge af utilfredsstillende kopieringsfaciliteter for de studerende på JTP anskaffede MS i januar 1987 en Océ kopimaskine. Maskinen er kontinuerligt i drift p.g.a. sin høje kvalitet. Desværre er vi dog nødt til at have den på kontoret, da højskolen ikke kan finde plads for den i stueetagen.

Udenlandske studenterorganisationer

Moderate Studenter har i det forløbne år opnået forøget kontakt med udenlandske studenterorganisationer. Som følge af deltagelse i Management symposiet i St. Gallen, har vi fået kontakter med studenterorganisationer fra Warszawa i Polen, Ungarn, Norge og Sverige, der supplerer vore allerede etablerede kontakter til studerende i Finland og Krakow i Polen. Vi mener, at der er meget at lære af andre studerende, og ønsker at udbygge samarbejdet og forståelsen.

Studietur

Som følge af vore internationale kontakter, har vi flere gange været inviteret til udlandet. Derfor ønskede vi at gøre gengæld, og arrangerede en studietur af en uges varighed i oktober 1987. Studerende fra Finland, Polen, Island, Ungarn, Schweiz, Norge og Danmark deltog i arrangementet, hvor vi besøgte nogle af Danmarks store virksomheder. Det blev til be-

søg hos Bikuben, Ålborg Portland, LEGO, Danfoss og Tuborg. Mange danske studerende var med til at planlægge og gennemføre programmet, der dog ikke kunne være lykkedes uden økonomisk støtte fra FUHU, Bikuben og Scandinavian Business Tournament.

Handleren

Handleren er Moderate Students blad. Bladet udkommer 6 gange om året, hver gang i et oplag på ca. 2.500-3.500 stk. og udleveres gratis. Vi mener selv, at det er et af Danmarks mest professionelle studenterblade, både hvad angår indhold og lay-out, men man kan jo selv vurdere.

Indholdsmæssigt er der en lang række spændende artikler skrevet af f.eks. tidligere studerende og ledende erhvervsfolk. Selvfølgelig indeholder bladet også en god portion studenteroplysning og -politik. Bladets leder er ofte genstand for stor debat.

Rusbogen og Intro.

Rusbogen udkommer i et oplag på 6.000 stk. og tilsendes gratis alle nystartede studerende på HHK. Formålet med rusbogen, som er den femte udgave, er netop at hjælpe de nye studerende et par skridt på vejen til en mere problemfri studiestart. Rusbogen indeholder en kortfattet omtale af såvel studenterpolitik som Moderate Studenter. Endvidere giver bogen en lang række gode tips og relevante oplysninger om Handelshøjskolen, hvor de studerende jo skal tilbringe de næste 3-5 år. Rusbogen kan først og fremmest lette studiestarten og videre i studieforløbet benyttes som et opslagsværk – kort sagt som en Studenterbibel.

Arbejder med rusbogen indgår i forberedelserne til Intro. De nye studerendes første tid på højskolen er vigtig for deres oplevelse af resten af studietiden.

Jobsservice, fondsservice, ratinglister og Diners Club

Moderate Studenter formidler gratis jobs via MS-opslagstavlerne. Vi mener ikke, at der bør tjenes penge på denne service.

For studerende, der skal læse i udlandet, har MS oprettet en omfattende fondsdatabase. I lighed med tidligere år har MS betalt højskolen for at udarbejde en ratingliste for HA-dimittenderne. Den er særlig relevant for studerende, der senere ønsker optagelse på udenlandske skoler, idet disse ofte kræver oplysninger om den studerendes standpunkt i forhold til årgangen.

Som en særlig service er indgået aftale med Diners Club, som giver højskolens studerende mulighed for medlemskab til bundprisen: 125 kr./år.

HHK Sweatshirt

Sidste års succes er fulgt op, og udvalget af farver er sat op fra 6 til 16. Kvalitet og pris er den samme.

Fester

Foreningen har traditionen tro afholdt flere store fester i aulaen på Fabrikvej med bands og diskotek. Vi har haft navne som Thomas Helmig, Sanne Salomonsen og NEWS.

Scandinavian Business Tournament

SBT er blevet en selvstændig aktivitet under Moderate Studenter. SBT/DK afholder i samarbejde med studenter ved handelshøjskolerne i Stockholm, Bergen, Helsingfors samt økonomistuderende ved universitetet i Reykjavik Nordiske Mesterskaber i virksomhedsledelse.

Hvert land har nationale konkurrencer, hvor vinderne går videre til den nordiske finale. I Danmark deltager i år 48 hold fra danske virksomheder. Ansvarlig for projektet er Erik Bolt-Sørensen og spilafviklingen foregår med deltagelse af studerende på højskolen. En tak til vore sponsorer: Privatbanken, Børsen, IBM, SAS og Scandinavian Banking Partners.

Til slut vil Moderate Studenter gerne rette en tak til Handelshøjskolens administration og medarbejdere for et godt og konstruktivt år og udtrykke håb om, at dette vil fortsætte og udbygges i det kommende år. Også en varm tak til FUHU og de virksomheder inden for dansk erhvervsliv, der har støttet os i det forløbne år.

Ønskes yderligere oplysning om Moderatet Studenter kan dette ske ved henvendelse til et af Moderate Studenters sekretariater:

Julius Thomsens Plads 10, 1925 Frederiksberg C.

Tlf. 01 37 35 10, åbent daglig mellem kl. 9,00 og 13.30

Fabrikvej 7, lokale 243, 2000 Frederiksberg.

XI. Organisationer med tilknytning til højskolen

A. Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse

Siden oprettelsen i 1880 har Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse virket for dansk handelsungdoms uddannelse såvel i Danmark som i udlandet samt i betydeligt omfang støttet kommercielle forsknings- og udviklingsopgaver ved de af foreningen gennem årene oprettede uddannelsesinstitutioner.

Foreningen tæller i dag henved 500 medlemmer blandt enkeltpersoner, erhvervsvirksomheder og -organisationer.

Foreningens bestyrelse består af 15 medlemmer.

Forretningsudvalget: Sparekassedirektør, cand.jur. Steen Madsen (formand); direktør Aage Rask-Pedersen (næstformand); direktør, cand.polit. Harald Hallander; direktør Andreas Nicolaisen.

Medlemmer i Købmandsskolens styrelse: Grosserer Thorvaldt Kortbæk (formand); Afdelingschef Peter Bjerregaard; Uddannelseschef Jørgen Jensen; Direktør Erik Langsted; Direktør Niels Kjeldsen, Direktør Pelle Trock-Jansen.

Medlemmer i Handelshøjskolens styrelsesråd: Bankdirektør, cand.polit. H. Maegaard Nielsen, HA (formand); bankdirektør, professor, dr. oecón, P. Nyboe Andersen; kreditforeningsdirektør, cand.polit. Erik Haunstrup Clemmensen; bankdirektør, cand.polit. Hans Paaschburg; direktør Jørgen Søtoft, HD.

Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse besætter 6 pladser i Handelshøjskolens styrelsesråd. Én af disse pladser har i beretningsåret har været besat af FDC's formand, direktør Gregers Jønsen-Tusch.

Handelshøjskolens rektor deltager i foreningens bestyrelsesmøder uden stemmeret.

Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse (FUHU)
Sekretariat: Julius Thomsens Plads 10
1925 Frederiksberg C.
Telf. 01 35 21 67
Sekretariatschef: Bente Westphal

FUHU-Eksportskolen
Olof Palmes Gade 8
2100 København Ø.
Telf. 01 26 53 00
Direktør: Jens Birkedal Grell
Sekretær: Helen Karnow

FUHU's Udlandsprogrammer
Julius Thomsens Plads 10
1925 Frederiksberg C.
Telf. 01 39 32 19
Direktør: Cand.merc. Ole Wiberg, MS
Sekretær: Annbell Ortum

Udgivervirksomheden
Olof Palmes Gade 8
2100 København Ø.
Telf. 01 26 31 00
Forslagsleder: Jan Frederiksen, HD.

B. Foreningen af Danske Civiløkonomer (FDC) m.fl.

1. Foreningen af Danske Civiløkonomer (FDC)

Sammenslutningen af erhvervsøkonomiske dimittender. Tilsluttede foreninger med egen bestyrelse: Afsætningsøkonomisk Klub, Cand.Merc. Foreningen og Lic.Merc. Clubben.

Udgiver bl.a. Ledelse & Erhvervsøkonomi, (tidl. Erhvervsøkonomisk Tidsskrift), Civiløkonomen, FDC's lønstatistik.

Medlem af Nordisk Civiløkonom Forbund CIADEC (International sammenslutning af erhvervsøkonomiske dimittendforeninger) og Akademikernes Centralorganisation (AC). Ene-ejer af Civiløkonomernes Forlag A/S.

FDC blev stiftet 24.5.1954 og havde pr. 1.12.1987 ca. 13.000 medlemmer, heraf ca. 5.000 studiemedlemmer.

Formål

FDC har til formål at samle alle danske civiløkonomer til varetagelse af deres faglige, økonomiske og sociale interesser, at hævde den erhvervsøkonomiske uddannelses og forsknings betydning for samfundet, at virke for at medlemmerne vedligeholder og udbygger deres faglige uddannelse samt at samarbejde med organisationer og institutioner i spørgsmål, der har betydning for civiløkonomer.

Efteruddannelse

FDC har også i foreningsåret 1986/87 haft en omfattende kursusvirksomhed med ca. 1.300 deltagere på 50 kurser inden for hovedområderne: Ledelse, økonomi, markedsføring og organisation.

FDC's adm. direktør Jørgen Byriel er konstitueret i stillingen som uddannelseschef sideløbende med, at han varetager den samlede ledelse af foreningens fællessekretariat. FDC's kursusvirksomhed koncentrerer sig om de nicher, hvor FDC er markant førende kvalitativt set.

Civiløkonomernes Forlag A/S

I 1986/87 har Civiløkonomernes Forlag A/S udgivet 10 nye fag- og lærebøger. Herudover er en række af forlagets tidligere udkomne bøger genoptrykt.

Special-tidsskriftet »Økonomistyring & Informatik« med lektor, cand.merc. Preben Melander som hovedredaktør, udgives nu i sin 3. årgang med over 600 abonnenter. En årbog med samtlige artikler fra de 6 numre i 1986/87 er udgivet i efteråret 1987.

Pr. 1. marts 1987 flyttede Forlaget til Snaregade 12, hvorfra direkte bogsalg foregår til FDC's medlemmer, medens salget gennem boghandlerne varetages af Danske Boghandlernes Kommissionsanstalt.

Forlagets bestyrelse fik i efteråret 1986 ny sammensætning og består herefter af adm. direktør Jørgen Byriel (formand), professor ekon.dr. Flemming Hansen, civiløkonom Jan Boman og økonomichef Leif Møller Pedersen, HD. Jan Hubert Jensen blev pr. 1. april 1987 udnævnt til forlagschef. Direktør for aktieselskabet er fortsat cand.merc. Børge Rasmussen.

Civiløkonomen

Medlems- og fagbladet Civiløkonomen udkommer fortsat med 11 numre om året plus 11 separate numre af tillægget »Jobnyt«. En AIM-undersøgelse fra september 1987 viser, at Civiløkonomen er det mest læste fagblad blandt civiløkonomer. Redaktionen af bladet er pr. 1. november 1987: Knud Andersen, Henrik Audon, Jens Kr. Elkjær-Larsen, Laurids Hedaa, Kjeld Arnth Jørgensen. Ansvarshavende redaktør: Børge Rasmussen.

Ledelse & Erhvervsøkonomi

I forbindelse med navneændringen fra Erhvervsøkonomisk Tidsskrift blev redaktionen pr. 1. januar 1987 udvidet med studieleder Axel Schultz Nielsen, professor Børge Obel, professor Louis Printz og professor Poul Sveistrup. Professor Erik Johnsen er hovedredaktør af tidsskriftet.

Uddannelserne

Foruden de løbende sager af uddannelses-politisk art, har FDC's uddannelsesudvalg i 1986/87 initieret et nyt sæt brochurer om de forskellige civiløkonom-uddannelser, herunder de nye kombinerede uddannelser (SPRØK, erhvervsjurister og erhvervsdataloger).

FDC's formand har også i 1986/87 været medlem af styrelsesrådet for Handelshøjskolen i København i kraft af den plads, Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse har stillet til rådighed for FDC.

Overenskomstforhold

FDC har nu ikke alene en overenskomst med staten for de civiløkonomer, der er ansat i Udenrigsministeriet, men også en overenskomst for samtlige overenskomstansatte civiløkonomer i staten. Foreningen af skalalønnede Revisorer har i beretningsåret overdraget forhandlingsretten til FDC.

Civiløkonomernes Arbejdsløshedskasse (CA)

CA havde pr. 1. november 1987 6.462 medlemmer og en ledighedsprocent blandt disse på 6,9 procent. Størst ledighed er gennem årene konstateret blandt HA'erne.

Foruden tillægsydelse som f.eks. Civiløkonomernes Jobbørs (CJB) og kurser for ledige, har CA – som den første arbejdsløshedskasse i Danmark – fået godkendt et gensidigt forsikringsselskab – Civiløkonomernes Tillægssikring – der yder en bedre økonomisk dækning ved ledighed i op til 12 måneder. Dermed dækkes et udtalt behov for en ydelse, der nærmer sig det faktiske lønniveau for civiløkonomer.

Formand for Civiløkonomernes Arbejdsløshedskasse og Civiløkonomernes Tillægssikring: Administrationschef Peter Eriksen, HD.

Foreningen af Danske Civiløkonomer (FDC)

Sværtegade 3, Postboks 2116, 1014 København K, Tlf. 01 14 90 45.

Formand: Direktør Gregers Jenssen-Tusch, HD

Adm. direktør: Jørgen Byriel

Informationsdirektør: Cand.merc. Børge Rasmussen

Medlemsservice, løn og ansættelse: Bent Petersen

Økonomi og administration: Johannes Rahbek, HD.

2. Foreninger tilknyttet Foreningen af Danske Civiløkonomer

a. Afsætningsøkonomisk Klub

AØK er en selvstændig fagklub under Foreningen af Danske Civiløkonomer. Klubbens formål er at samle HD'ere og cand.merc.-kandidater med afsætningsøkonomi som speciale samt personer med tilsvarende videnskabelig uddannelse til faglig drøftelser og at varetage disses fælles interesser.

Ved udgangen af foreningsåret 1986/87 er klubbens medlemstal opgjort til 1.500.

For foreningsåret 1987/88 er bestyrelsen sammensat således: Formand: direktør, cand.merc. Martin Lauth Lauridsen; næstformand: lektor, cand.merc. Hanne Hartvig Larsen; kasserer: marketingkoordinator Claus Lehmann, HD; sekretær: konsulent Carsten Wandorf, HD; årgangsrepræsentant: eksporthof Michael Pettersson, HD; bestyrelsesmedlemmer: marketingassistent Frederikke Kroon, HD; marketingdirektør Anders Høiris, cand.merc.; marketingchef Christian Hald, HD.

Klubbens aktiviteter for 1987 har bestået af følgende arrangementer:

- 22.01.87 Besøg hos Chr. Bruhn
- 11.02.87 Rette mand til rette job
- 09.03.87 90'ernes udfordringer til dagligvarehandelen
- 25.03.87 Internationale tendenser i marketing
- 07.04.87 Møde med Sten Buhl
- 19.06.87 Dimittendreception
- 01.09.87 Generalforsamling med gæstetaler Jens Howitz
- 23.09.87 Besøg hos In-Wear
- 08.10.87 Markedsanalyse i praksis over 5 torsdage
- 24.10.87 Kvalitativ kommunikationsteori
- 03.12.87 Julebesøg hos Magasin du Nord

Klubben aktiviteter tilrettelægges i samarbejde med Handelshøjskolen i København, specielt Institut for Afsætningsøkonomi, og klubben glæder sig over det gode samarbejde med instituttet, der bl.a. også omfatter fælles indsats i forbindelse med forskningsprojekter.

Sekretariat: FDC.

b. Cand.Merc. Foreningen

Foreningen er stiftet den 23. april 1960 og har siden 1. november 1957 samarbejdet med Foreningen af Danske Civiløkonomer. Den nuværende samarbejdsaftale trådte i kraft den 1. januar 1981.

Foreningens medlemstal er pr. 1. december 1987 opgjort til: 1991 ordinære medlemmer og 1726 juniormedlemmer.

Foreningens bestyrelse: Direktør, cand.merc. Søren L. Lauritzen (formand); rådgivende civiløkonom, cand.merc. Bent Poulsen (næstformand); cand.merc. C. Munck (kasserer); cand.merc. John I. Tuxøe (sekretær); marketingchef, cand.merc. Per Rasmussen.

Formand: Direktør, cand.merc. Søren L. Lauritzen, Borgmester Jørgensens Vej 9, 2930 Klampenborg. Telf. 01 63 04 21.

Foreningens formål: At varetage medlemmernes fælles interesser.

Dette søges bl.a. opnået ved:

- a. at holde medlemmerne orienteret om udviklingen inden for erhvervsøkonomiens teori og praksis.
at støtte den erhvervsøkonomiske forskning og undervisning og i øvrigt at varetage medlemmernes faglige interesser.
- b. at fremme et godt kollegialt forhold mellem foreningens medlemmer, at etablere og vedligeholde kontakt med beslægtede indenlandske og udenlandske faglige organisationer.
- c. at varetage medlemmernes økonomiske og sociale interesser over for det offentlige.

Medlemmer:

1. Adgang til at blive ordinært medlem har enhver person, der er cand.merc. eller cand.merc.aud. eller har bestået en efter bestyrelsens skøn tilsvarende dansk eller udenlandsk eksamen. Medlemskab af Cand.Merc. Foreningen forudsætter medlemskab af Foreningen af Danske Civiløkonomer (FDC), der har forpligtet sig til at registrere alle cand.merc.'er i FDC som tilsluttet Cand.Merc. Foreningen.
2. Adgang til at blive juniormedlem har enhver person, som efter bestået HA-eksamen er indskrevet på kandidatstudiet. Efter bestået kandidateksamen opnås automatisk ordinært medlemskab.

Foreningens aktivitetsprogram - der tilrettelægges i samarbejde Lic.Merc.-Clubben og Afdelingen Sjællands programudvalg - har i året 1987 bestået af følgende arrangementer:

8. 1.1987 Aktuelle skatteproblemer v/advokat Hans Severin Hansen (H)
18. 1.1987 Design er konkurrencekraft v/direktør Steffen Gulmann, Eleven Danes Design A/S.
10. 2.1987 Retssikkerhed v/advokat, dr.jur. Jesper Berning.
25. 3.1987 Erhvervsøkonomi-Datalogi v/professor, cand.scient Søren Lauesen, lektor cand.scient Erik Reeh og lektor cand.merc. Ole Davisen.
- 22.4.1987 Projektledelse v/chefkonsulent Ivar Hansen, I/S Datacentralen.
27. 4.1987 Den Berlingske Koncern v/koncerndirektør Chr. Reves, HD.
4. 5.1987 Hvordan markedsføres Københavns Havn v/marketingchef Per C. Schmidt.
24. 8.1987 Den økonomiske situation v/formanden for Det danske Handelskammer, grosserer Klavs Olsen.
2. 9.1987 Karriereudvikling v/personaledirektør Torben Ibsen, GN Telematic.
17. 9.1987 Økonomisystemer i større virksomheder v/chefkonsulent Kim Wiencken.
24. 9.1987 Eksportproblemer for mindre virksomheder - kan de mindre virksomheder redde Danmark? v/adm. direktør Laue Traberg Smith, Håndværkstådet.
- 17.11.1987 Skattebegunstigede investeringer v/advokat Chr. Emmeluth.
- 7.12.1987 Jule-banko i Børssalen på Børsen.

Hovedparten af arrangementerne har været gennemført som På-vej-hjem-møder, der afholdes i tidsrummet kl. 17-19.

c. Lic.merc.-Clubben

blev stiftet den 28. november 1952 med det formål at samle de handelsvidenskabelige licentiater til samvirke om fælles faglige interesser.

Formand: Direktør, lic.merc. Torben Carlsson, Rothesgade 19, 2100 København Ø. Tlf. 01 42 24 49.

C. Amanuensisrådet (AC-klubben) ved Handelshøjskolen i København

Amanuensisrådet, som blev stiftet den 21. maj 1965, består af lektorer, adjunker, afdelingsledere, forskningsmedarbejdere og stipendiater, der er tilknyttet de økonomiske studier ved Handelshøjskolen i København.

Rådet har til formål at varetage medlemmernes økonomiske og arbejdsmæssige interesser såvel i relation til de relevante faglige organisationer som over for HHK's ledelse.

Rådets bestyrelse består efter generalforsamlingen den 22. januar 1987 af: DJØF-repræsen-

tanterne: Lektor Uffe Jacobsen (TTR), seniorstipendiat Peter Mehlbye (EØ), adjunkt Peter Kamedula (IESF), og lektor Hans Stubbe Solgaard (AFS).

Lektor Poul Erik Daugaard Jensen (IOA) blev senere afløst af kandidatstipendiat Finn Kjeldsen, der kun fik lov til at arbejde et halvt år. Han vil blive savnet.

Øvrige AC-tillidsrepræsentanter: Adjunkt John Christiansen (IIØ), lektor Jens Lunde (FIN), seniorstipendiat Klaus Møller Hansen (INT), lektor E. Damsgård Hansen (NØ) og bibliotekar Helge Pedersen (BIBL).

Formand i rådet og bestyrelsen er Uffe Jacobsen.

D. Bibliotekarforbundet

Forbundets formål er at varetage medlemmernes tjenestelige, økonomiske, faglige og uddannelsesmæssige interesser.

Bibliotekarer med afgangseksamen fra Danmarks Biblioteksskole eller anden dertil svarende uddannelse kan blive aktive medlemmer.

Bibliotekarforbundet har pr. 28.1.1988 4.900 medlemmer.

Bibliotekarforbundet udgiver medlemsbladet Bibliotek 70, der udkommer hver 14. dag. Bibliotekarforbundets Klub på Handelshøjskolen i København har pr. 28.1.1988 16 medlemmer.

Klubbens formål er at fremme medlemmernes tjenestelige, faglige, økonomiske og uddannelsesmæssige interesser og at befordre kontakten mellem medlemmerne og forbundet. Klubben er den lokale organisation af Bibliotekarforbundet.

Bibliotekarforbundets medlemmer ved Handelshøjskolen i København er medlemmer af klubben.

Arbejdsløse bibliotekarer, der er medlemmer af Bibliotekarforbundet, kan være medlem af klubben.

Praktikanter, der er medlem af Bibliotekarforbundet, kan deltage i klubbens møder.

Bibliotekarforbundet er repræsenteret i Handelshøjskolens hovedsamarbejdsudvalg og teknologiudvalg.

Bibliotekarforbundets tillidsrepræsentant på Handelshøjskolen er Kirsten Schmidt Hansen.

E. Erhvervsprogligt Forbund & Arbejdsløshedskasse

1. Erhvervsprogligt Forbund (EsF)

Erhvervsprogligt Forbund (EsF) er med sine ca. 8.000 medlemmer den faglige organisation for det erhvervsproglige fagområde.

Forbundets formål er på partipolitisk neutralt grundlag at varetage medlemmernes faglige, økonomiske, sociale og uddannelsesmæssige interesser.

I EsF optages som medlemmer dimittender og kandidater fra handelshøjskolernes og universiteternes erhvervsproglige studier. Studerende på de pågældende studier kan optages som studentermedlemmer. Studentermedlemskab er gratis.

Medlemsservice

EsF bistår medlemmerne i spørgsmål om ansættelse, fratrædelse, virksomhedslukninger, lønforhandlinger, indgåelse af overenskomster, klubdannelse samt i sager vedr. kontorteknologi, arbejdsmiljø og meget andet. Denne bistand ydes enten individuelt eller kollektivt.

Overenskomster

I sommeren 1986 har EsF indgået overenskomst med Finansministeriet vedrørende korrespondenters ansættelse i staten. Desuden indgår EsF overenskomster på private arbejdspladser efter ønske fra medlemmerne.

Uddannelse

For at sikre medlemmernes gunstige placering på arbejdsmarkedet søger EsF i samarbejde med handelshøjskolerne at øve indflydelse på studiernes indhold og form, således at studierne til enhver tid tilpasses de krav, erhvervslivet stiller til dimittenderne.

Efteruddannelse

Derudover har EsF opbygget en omfattende kursusvirksomhed, der omfatter såvel genopfriskningskurser som alle andre for faget relevante efteruddannelseskurser.

Fagblade

EsF udgiver månedligt medlemsbladet, Sprog & Erhverv RUS-pjece og en lønstatistik.

PR

EsF søger at udbrede kendskabet til de erhvervsproglige studier dels ved at udgive brochurer og pjecer om faget og dels ved tæt kontakt til fagets potentielle arbejdsgivere.

Kredse

Regionalt samler EsF's medlemmer sig i amtskredse, som har til formål at skabe tæt kontakt medlemmerne imellem. På beretningstidspunktet er der etableret kredse i København, Århus, Ringkøbing, Nordjylland og på Fyn, Sønderjylland, Ribe, Viborg og Vejle. Flere kredse er under etablering.

Klubber

Lokalt i virksomhederne er medlemmerne samlet i virksomhedsklubber, hvoraf der p.t. findes ca. 30.

Hovedorganisation

EsF er tilsluttet FTF (Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd).

Erhvervsprogligt Forbund

Jydeholmen 15, 2720 Vanløse

Tlf. 01 74 12 44

Formand: Cand.ling.merc. Jeanette Ørsted.

Sekretariatschef: Cand.polit. Jan Ankler.

2. Erhvervsproglig Arbejdsløshedskasse (EsA)

Erhvervsproglig Arbejdsløshedskasse er af staten anerkendt som arbejdsløshedskasse for dimittender og kandidater fra handelshøjskolernes erhvervsproglige og erhvervsøkonomiske-erhvervsproglige studier (integrationsuddannelser). På beretningstidspunktet har EsA ca. 6.500 medlemmer, hvoraf ca. 690 modtog dagpenge.

Parallelformidling

EsA har modtaget tilladelse til at formidle kontakt mellem arbejdsgivere og kassens ledige medlemmer. I beretningsåret er det lykkedes EsA at henvise over 700 medlemmer til ledige stillinger.

Dimittendorientering

Forud for dimissionen afholder EsA årligt orienteringsmøder på handelshøjskolerne, hvor de kommende dimittender og kandidater orienteres om de væsentligste forsikringsforhold efter dimissionen.

Medlemsservice

EsA yder individuel vejledning i forbindelse med ledighed, udbetaling af dagpenge, jobtilbud, uddannelsesydelse, kursusgodtgørelse, efterløn, dagpengeret i udlandet m.m.

Erhvervsproglig Arbejdsløshedskasse

Jydeholmen 15, 2720 Vanløse.

Tlf. 01 74 12 44

Formand: Cand.ling.merc. Jeanette Ørsted.

Forretningsfører: Varny F. Hansen.

F. Forsikringsklubben (Forsikringsteoretisk studiekulub)

Klubben blev stiftet den 23. april 1926 af studerende ved Handelshøjskolen med det formål »at fremme interessen for teoretiske og praktiske forsikringssspørgsmål og at virke for god kollegial forståelse mellem medlemmerne«.

Formand: Mona Lünell, Codan Forsikring.

Forsikringsklubben har i efteråret 1987 afholdt følgende arrangementer:

13.-20. september: Studietur til London. Besøg hos Lloyds og flere engelske selskaber.

22. oktober: Forsikring af byggefejl v/Jørn Agerskov, Topsikring.

25. november: Patientforsikring v/Carl Olobert, Skandia (Sverige).

G. Udenrigshandelsklubben

Udenrigshandelsklubben (UHK) blev stiftet 16.9.1975 med det formål at samle HD'ere i udenrigshandel samt cand.merc.'ere med udenrigshandel som speciale til faglige aktiviteter samt at varetage medlemmernes fælles interesser. Klubben har ca. 330 medlemmer.

Der arrangeres bl.a. virksomhedsbesøg, temamøder samt institutmøder i samarbejde med Institut for International Økonomi og Virksomhedsledelse.

I det forløbne år er der bl.a. gennemført virksomhedsbesøg hos Diners Club International, World Tourist A/S, Skandinavisk Tobakskompagni, NOVO A/S og SJL-banken A/S.

Herudover har der været temamøder om »Handels- og industrispionage«, »Systemeksport« samt »Eksport på tværs af kulturgrænser«.

Ved generalforsamlingen i oktober talte Steffen Gulmann, Eleven Danes, om Design Management.

Klubben har været vært ved dimittendafslutningen den 11. juni 1987, hvor klubbens pris for bedste HD- og cand.merc.-hovedopgave blev uddelt.

Bestyrelse: Niels V. Sørensen; Jens Simonsgaard; Carsten Scherrebeck Møller; Annette Kriner; Anders Geiker; Vivi Flensted Kjær; Poul Schultz.

Formand: Niels V. Sørensen, Bregentvedvej 4, 2665 Vallensbæk Strand. Telefon: 02 54 17 34.

Næstformand: Jens Simonsgaard, Torvegade 24, 3., 1400 København K. Telefon: 01 54 25 23.

Kasserer: Carsten Scherrebeck Møller, Christianshavns Voldgade 23, 1, tv., 1424 København K. Telefon: 01 57 86 25.

H. Cand.ling.merc. foreningen

Cand.ling.merc. foreningen er stiftet den 2. april 1977 og er en dimittendforening for de erhvervsproglige kandidater fra handelshøjskolerne i Danmark. Foruden cand.ling.merc.'er og cand.interpret.'er optager foreningen studerende på kandidatstudiet som medlemmer. Foreningens formål er at samle erhvervsproglige kandidater til fagligt og kammeratligt samvær gennem afholdelse af forskellige arrangementer. Foreningen lægger særlig vægt på at udbrede kendskabet til uddannelsens sigte og indhold ved at deltage i debatten om erhvervslivets behov for medarbejdere med sproglige kvalifikationer på højt niveau samt ved direkte PR-arbejde.

Cand.ling.merc. foreningen tæller medlemmer dimitteret fra både Handelshøjskolen i Århus og HHK. Generalforsamling holdes skiftevis i Århus og København.

Henvendelse kan ske til formanden.

Formand: Pia Tønder, Allersgade 16, 3.th., 2200 København N, tlf. priv. 01 85 87 88.

I. Landsforeningen af korrespondenter i HK (LAK)

LAK blev startet i 1986 og optager som medlemmer, dem der er medlem i HK og som er – erhvervsproglig dimittend fra Handelshøjskole/Universitet, herunder EA og ED.
– korrespondentstuderende.

Vi arbejder på at forbedre korrespondenters arbejdsvilkår i erhvervslivet – ikke mindst når det gælder korrespondenters løn. Vi arbejder på at forbedre uddannelserne – og vi tilbyder spændende og relevante efteruddannelser.

Alle vore medlemmer har en erhvervsproglig uddannelse – eller måske er de igang med en. Men uanset om man er færdiguddannet eller i gang med uddannelsen, har vore medlemmer en række fælles interesser, og det er dem LAK tager sig af. Vi har overenskomster for korrespondenter for alle områder.

LAK har demokratisk valgt bestyrelse – det er bestyrelsens ansvar, at sikre medlemmerne de bedst mulige vilkår i erhvervslivet. De skal sørge for uddannelse – de skal informere og i det hele taget arbejde for medlemmernes interesser.

LAK har nedsat en række udvalg – herunder også et studenterudvalg, der særligt tager sig af de studerendes problemer. Igennem dette udvalg og gennem deltagelse i andre LAK-udvalg og med et medlem i LAK's bestyrelse, er der sikret de studerendes indflydelse på, hvad LAK skal beskæftige sig med.

LAK's sekretariat, H.C. Andersens Boulevard 50, Box 268, 1501 København V, Tlf. 01 12 43 43.

Formand: Kirsten Aakjær.

Bilag 1: Højskolens økonomi

Højskolens regnskab for 1986 (1.1. – 31.12)

Lønninger (alle former for løn)	kr.	144.247.387
Særlige ydelser	kr.	2.224
Tjenesterejser og studierejser	kr.	837.809
Kontorhold	kr.	7.715.222
Indbinding af bøger til biblioteket	kr.	133.228
Fremmede tjenesteydelser, herunder EDB-kørsel, rengøring, konsulenthonorar, transport af materiel m.v.	kr.	6.281.380
Køb af undervisnings- og eksamensmateriale	kr.	735.589
Anskaffelse af materiel, maskiner, undervisningsinventar, kontorinventar m.v.	kr.	5.081.049
Anskaffelse af bøger og tidsskrifter til biblioteket	kr.	2.729.744
Driftsmidler, herunder el, vand, varme	kr.	4.750.867
Reparations- og vedligeholdelsesarbejde	kr.	3.533.194
Husleje	kr.	26.136.834
Kommunale skatter og afgifter	kr.	37.244
Renter	kr.	220.800
Betaling til de regionale EDB-centre	kr.	10.254
Diverse	kr.	112.959
Samlede udgifter	kr.	<u>202.565.784</u>
Salg af undervisningsmateriale m.v.	kr.	1.027.939
Kommunale refusioner	kr.	2.342.537
Diverse indtægter (bl.a. EF-bidrag)	kr.	737.591
Samlede indtægter	kr.	<u>4.108.067</u>
Over særlige tilskudskonti har der yderligere været afholdt følgende udgifter:		
Løn til seniorstipendiater	kr.	1.052.076
Løn til kandidatstipendiater	kr.	2.592.204
Løn vedr. beskæftigelsesordninger	kr.	2.451.872
Ekskursioner – studerende	kr.	387.792
Kantinetilskud	kr.	551.928
	kr.	<u>7.035.872</u>

<i>Indtægtsdækket virksomhed</i> (Norske studerende på HA-uddannelsen).		
Udgifter	kr.	732.375
Ikke-disponible indtægter	kr.	81.375
Disponible indtægter	kr.	732.375
	kr.	813.750

Handelshøjskolen har i finansåret 1986 modtaget følgende tilskud:

Det Erhvervsøkonomiske fakultet		
Undervisningsbistand/DJØF	kr.	61.339
Møde- og seminarrum /FUHU	kr.	128.000
Institut for Afsætningsøkonomi		
Cykelstipendiet/Vejdirektoratet	kr.	40.000
Miljøprioriteret gennemfart/Vejdirektoratet	kr.	36.000
Dansk erhvervslivs pris for afsætnings- økonomisk forskning/Afsætningsøkonomisk Klub	kr.	2.407
Dansk Markedsføringsforbund	kr.	2.407
Institut for Erhvervsret og Revision		
Studierejse til England		
Grothen & Petersen	kr.	4.500
Foreningen af statsaut. revisorer	kr.	4.800
Revisionsfirmaet Askgaard Olesen	kr.	1.000
Revisionsfirmaet Schøbel & Marholt	kr.	5.500
Scan Revision	kr.	1.500
Price Waterhouse	kr.	7.500
Revisionsfirmaet C. Jespersen	kr.	5.000
Revisor Kurt Nielsen	kr.	8.000
Revisions- og Forvaltningsinstituttet	kr.	6.000
Revisor John Andersen	kr.	15.000
Handelshøjskolen Syd	kr.	2.500
Bogindkøb/Arthur Andersen & Co	kr.	15.000
Institut for Europæisk Markedsret		
Studierejse London	kr.	20.128
Institut for Finansiering		
Energimarkedets udvikling/Energiministeriet	kr.	24.409
Forskning/Handelsbanken	kr.	60.000
Gæsteforelæsere/EDB-rådet	kr.	9.000
Institut for Organisation og Arbejdssociologi		
Befolkningsanalyse/Kreditforeningen Danmark	kr.	29.813
Jorcks Fond/Tidsskriftet Nyt fra Samfundsvidenskaberne	kr.	22.174
Arbetslivet och barnen/Arbetslivscentrum	kr.	220.178
Produktionsorganisation og ledelse i hist. - sociologisk betydning /FUHU	kr.	35.000

Alternative produktionsformer/ 2 private fonde	kr.	6.980
Harward Med./MEFA	kr.	130.000
Institut for Regnskabsvæsen og Økonomistyring		
Dan Account/Laane- og Sparekassen	kr.	50.000
Andelsbanken	kr.	20.000
Private midler	kr.	100.000
Institut for Trafik-, Turist- og Regionaløkonomi		
Københavnprojektet/Arbejdsdirektoratet	kr.	61.379
APM-projektet/Planstyrelsen	kr.	50.078
Nordiska Samarbetsnämnden/Hum. Samhaals- vetenskap. Forskningsråd Stockholm	kr.	96.368
Pejlingsrapport 1986/Arbejdsministeriet	kr.	40.500
Kemi/Planstyrelsen	kr.	142.994
Storbyprojektet/Industrirådet	kr.	3.000
Database - transport/Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening	kr.	15.000
Studierejse Japan/FUHU	kr.	30.000
Institut for International Økonomi og Virksomhedsledelse		
Studierejse/FUHU	kr.	65.000
Arthur Andersen & Co.	kr.	15.000
Tuborgfondet	kr.	5.250
Rislumfonden	kr.	25.000
Forskningsassistance/Dansk Eksportforskning	kr.	7.500
Danske virksomheders internationalisering/ Ib Henriksens Fond	kr.	30.000
APIM-projektet/FUHU	kr.	183.703
Institut for Informatik og Økonomistyring		
Forskningsinitiativ-projektet/Kursusnævnet, Dansk Tandlægeforening	kr.	2.000
Institut for Erhvervs- og Samfundsforskning		
Økonomiske konsekvenser af arbejdsmiljøet/Nordisk Ministerråd	kr.	187.028
Dynamisk specialisering/Teknologistyrelsen	kr.	371.500
Arbejdsmiljølovgivningen/Arbejdsmiljøfondet	kr.	331.000
Teknologistyringsgruppen		
HK-projektet/Athene	kr.	30.000
Teknologistyrelsen	kr.	8.000
Athene-projektet/Dansk Systemindustri	kr.	8.900
Thomas Skousen	kr.	17.000
Teknisk Landsforbund	kr.	6.000
Den Kommunale Højskole	kr.	9.000
Institut for Anvendt Datalogi og Systemvidenskab		
Forskningskonto/R.W. Jorch og hustrus Fond	kr.	125.000
EBS-undersøgelsen/IBM	kr.	15.000

SPRØK

Studierejse Paris/FUHU	kr.	36.653
Studierejse London/FUHU	kr.	106.000
Studierejse Tyskland/Tuborgfondet	kr.	5.600
FUHU	kr.	11.172
Latinamerika/K. Højgaards Fond	kr.	100.000
Studierejse Algeriet/Tuborgfondet	kr.	4.900
FUHU	kr.	28.600
Fl. Schmidt	kr.	7.500
Centraladministrationen		
Årsfest/FUHU	kr.	68.000
Institut for Datalingvistik		
Håndbogssamling Gads Forlag/G.E.C. Gads Fond	kr.	10.000
Institut for Engelsk		
Studierejse, London/FUHU	kr.	24.600
Studierejse York/FUHU	kr.	104.699
Institut for Fransk		
Studierejse, Paris/FUHU	kr.	28.626
Institut for Spansk		
Studierejse, Madrid/FUHU	kr.	8.621
Institut for Tysk		
Studierejse Berlin/FUHU	kr.	29.089
EDB i sprogvidenskabelig forskning/ Haase og Søns Boghandel	kr.	15.000
Terminologiafdelingen		
Mennesket i arbejde/Commission of the European Communities	kr.	112.000
Juridisk ordbog/Egtmontfonden	kr.	134.000
Introkurser		
FUHU:	kr.	100.000
Desuden har Handelshøjskolen i 1986 modtaget følgende midler fra de statslige forsknings-		
råd:		
Institut for Erhvervsøkonomi og Ledelse		
Dynamikken i prof. markeder	kr.	154.000
Institut for Finansiering		
Pensionsprojektet	kr.	57.000
Institut for Organisation		
Organisationsudvikling	kr.	37.440
Sociale bevægelser	kr.	77.600
Teknologi- og hverdagslov (+ Teknologistyrelsen)	kr.	304.011

Offentlig organisation og ledelse	kr.	300.000
Normsystemers gennemslagskraft	kr.	40.000
Kulturparametre	kr.	138.777
Velfærdsstat, teknologi	kr.	32.241
Struktureringen af informatikfeltet	kr.	515.050
Institut for Regnskabsvæsen		
Regnskabsdatabase	kr.	283.444
Institut for Trafik-, Turist- og Regionaløkonomi		
Aflastning	kr.	37.440
Forskningsrejse	kr.	3.314
Gæsteforskerophold	kr.	329.585
Studentermedhjælp	kr.	41.080
Institut for Informatik og Økonomistyring		
Datamatarbejdsstation	kr.	26.535
Effektiv forskning	kr.	107.973
Institut for Erhvervs- og Samfundsforskning		
Militær profession	kr.	19.823
Distancearbejde	kr.	220.000
Udviklingskompetencer	kr.	535.120
Arbejdsmiljøregulering m.v.	kr.	188.500
Konferencen »Forsvar og Samfund«	kr.	25.000
Centret for Uddannelsesforskning		
FUKA-projektet	kr.	12.423
Institut for Anvendt Datalogi og Systemvidenskab		
Dialogsystemer	kr.	125.000
Institut for Tysk		
Oversættelsesordbøger m.v.	kr.	85.000

Bilag 2: Stipendier og studielån

I 1986/87 er der til højskolens studerende uddelt stipendier, bevilget af følgende private legat- og fondsbestyrelser:

Evers & Co.' Studiefond	kr.	15.000
Garvermester C.W. Gerickes Legat	kr.	39.000
Købmand Sven Hansen og Hustru Ina Hansens fond	kr.	90.000
Generalkonsul Frode Hedorf og Hustrus Fond	kr.	267.000
Reinholdt W. Jorck og Hustrus Fond	kr.	148.000
H.O. Langes Fond	kr.	250.000
Frederik Larsens Fond	kr.	118.000
Grosserer Holger Laage-Petersen og Hustrus Fond	kr.	74.000
Otto Mønstedts Fond	kr.	76.000
Konsul Axel Nielsens Mindelegat	kr.	354.000
F.L. Smidth's Jubilæums Legat	kr.	39.000
Foreningen »Studenternes Venner«	kr.	12.000
Direktør Andreas Sørensen og Hustrus Fond	kr.	49.000
Grosserer Laurits Svendsens Legat	kr.	26.000
Peter og Emma Thomsens Legat	kr.	48.000

Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse

Legater til studiehjælp	kr.	51.000
Legater til uddannelse i udlandet	kr.	55.000

Der er desuden ydet støtte til højskolens studerende fra Statens Uddannelsesstøtte efter de gældende regler i lovgivningen om uddannelsesstøtte.

Bilag 3: Klager over eksamen

A. Klageordningen

Det er i styrelsesloven fastsat, at der skal nedsættes ankekommissioner til behandling af klager over eksamen. Kommissionens arbejdsgrundlag er undervisningsministeriets bekendtgørelser af 13. december 1973 og 12. februar 1980. Ankekommissionerne nedsættes under forsæde af censorformanden eller censornæstformanden.

På Det erhvervsøkonomiske Fakultet har ankekommissionerne således været nedsat under forsæde af censorformanden, direktør, cand.polit. Sten Buhl eller censornæstformanden, direktør, cand.oecon. Søren Aggebo.

På Det erhvervsproglige Fakultet har ankekommissionen været nedsat under ledelse af censorformanden, professor Ove K. Clausen eller censornæstformanden, professor, dr.phil. Knud Sørensen.

Fuldmægtig Per Boje Jensen, HD er ankekommissionernes faste sekretær, og han varetager i øvrigt den indledende sagsbehandling af samtlige klager.

Klageproceduren er i realiteten tredelt. Den studerende, der står uforstående over for en karakter, henvises til at kontakte eksaminator og fra denne få en begrundelse for den foretagne evaluering. Langt de fleste klager stopper efter dette første – uformelle led. I de øvrige tilfælde skal eksaminanden indgive en skriftlig klage, der herefter forelægges lærer og censor til udtalelse. Dette er første led i den egentlige klageprocedure. Bedømmerne har mulighed for at hæve en karakter, hvilket sker i enkelte tilfælde. Der er desuden hjemmel til at tilbyde eksaminanden en omeksamination, og endelig kan klagen afvises.

Eksaminanden har herefter mulighed for at indbringe sagen for en ankekommission, der kan

1. hæve den givne karakter
2. henvise de skriftlige opgaver til ombedømmelse ved nye bedømmere
3. tilbyde eksaminanden en omeksamen og
4. afvise klagen.

Ved omeksamen, der typisk tilbydes ved klager over mundtlig eksamen, er det den sidst opnåede karakter, der er den gældende, medens man ved ombedømmelse alene kan hæve karakteren.

De efterfølgende oplysninger om ankekommissionernes arbejde skal ses i lyset af, at der i et studieår gennemføres langt over 100.000 evalueringer, som i princippet kan ende med en ankekommissions behandling.

B. Klager på de erhvervsøkonomiske studier

I beretningsperioden er det den generelle opfattelse, at antallet af klager, der sendes til høring hos lærer og censor, er faldende, medens den del af klagerne, som herefter begæres indbragt for en ankekommission, er stigende. Ankerne er i stigende omfang udførligt dokumenteret,

hvilket gør behandlingen af den enkelte sag mere arbejdskrævende. Antallet af anker, der imødekommes, er nogenlunde konstant, hvilket tyder på en sikrere fornemmelse hos lærere og studerende af hvilke sager, der er egnede til behandling i en ankekommission.

Censorformandskabet ser med tilfredshed på denne udvikling. Formandskabet er af den opfattelse, at lærerne i højere grad giver sig tid til at forklare den enkelte eksaminand baggrunden for en evaluering. På denne måde får den studerende en mere nuanceret forklaring, end den ankekommissionen er i stand til at give udtryk for i sine kendelser. For den studerende er det yderligere en fordel, at han får lejlighed til at drøfte karakteren, umiddelbart efter den er givet, og der hengår således ikke lang tid, fra den studerende er blevet skuffet over en karakter, indtil han har fået en forklaring.

Der er en lille stigning i antallet af sager, hvor den oprindelige eksaminator og censor benytter sig af adgangen til at hæve en given karakter. Der er her tale om situationer, hvor bedømmerne efterfølgende bliver klar over, at der er detaljer ved opgavebesvarelsen, der enten er overset, eller er blevet opfattet forkert.

HA-studiet

Ankekommissionens sammensætning:

Censorrepræsentanter: Direktør, cand.oecon. Søren Aggebo og direktør, lic.merc. Børge G-Christensen. Civilingeniør Leif Monies har i et antal sager medvirket som suppleant. Lærerrepræsentant: Adjunkt, cand.merc. Carsten Krogholt Hansen. Studenterrepræsentant: Stud.merc. Michael Graae, der senere er afløst af stud.merc. Dorte Susanne Jørgensen.

Der blev behandlet 12 sager.

Cand.merc.-studiet

Ankekommissionens sammensætning:

Censorrepræsentanter: Direktør, cand.oecon. Søren Aggebo og direktør, lic.merc. Børge G-Christensen; civilingeniør, civiløkonom Leif Monies har i et antal sager medvirket som suppleant. Lærerrepræsentant: Lektor, cand.polit. Vagn Thorsgaard Jacobsen, som afløstes af lektor Mette Mønsted. I et antal sager har lektor Orla Nielsen medvirket som suppleant. Studenterrepræsentant: Stud.merc. Karin Andersen, som afløstes af stud.merc. Tina Kreipke.

Der blev behandlet 21 sager.

Cand.merc.aud.-studiet

Ankekommissionens sammensætning:

Censorrepræsentanter: Statsautoriseret revisor Willy Madsen og afdelingschef, cand.jur. Svend Gravesen. Lærerrepræsentant: Lektor, advokat Ernst Polack. Studenterrepræsentant: Stud.merc. Susanne Nørgaard, der senere blev afløst af Bo Johansen.

Der blev behandlet 2 sager.

HD-studiet 1. del

Ankekommissionens sammensætning:

Censorrepræsentanter: Overregistrator, cand.jur. Jens Selmer og direktør, cand.oecon Søren Aggebo. I et antal sager har direktør, lic.merc. Børge G-Christensen medvirket som suppleant. Lærerrepræsentant: Lektor, cand.oecon. Helmer Duelund Nielsen. I et antal sa-

ger har professor, dr.polit. Ernst Lykke Jensen medvirket som suppleant. Studenterrepræsentant: Stud.merc. Lars Rønved Petersen.

Der blev behandlet 16 sager.

HD-studiet i afsætningsøkonomi

Ankekommissionens sammensætning:

Censorrepræsentanter: Direktør, civilingeniør Kjeld Bundgaard og direktør, lic.merc. Børge G-Christensen. I et antal sager har direktør, cand.merc. Flemming Torp Petersen medvirket som suppleant. Lærerrepræsentant: Lektor, cand.polit. Cai F. Christensen. Som suppleant har medvirket lektor, lic.merc. Søren Hede. Studenterrepræsentant: Kirsten Andersen, der blev afløst af Philip Fleischer.

Der blev behandlet 9 sager.

HD-studiet i finansiering

Ankekommissionens sammensætning:

Censorrepræsentanter: Underdirektør, cand.oecon. Tyge Korsgaard og direktør, civilingeniør Flemming Tamstorf, HD. Lærerrepræsentant: Lektor, lic.polit. Michael Møller. Studenterrepræsentant: Ole Steen Jørgensen.

Der blev behandlet én sag.

HD-studiet i organisation

Ankekommissionens sammensætning:

Censorrepræsentanter: Civilingeniør, civiløkonom Leif Monies og oberstløjtnant, cand.psych. Fin Agersted. I et antal sager har direktør, civiløkonom Ole Heise medvirket som suppleant. Lærerrepræsentant: Professor Egil Fivelsdal. Studenterrepræsentant: Karsten Nyblad.

Der blev behandlet 5 sager.

HD-studiet i regnskabsvæsen

Ankekommissionens sammensætning:

Censorrepræsentanter: Direktør, cand.polit. Bent Lilholt og direktør, statsaut. revisor Erik Steiner. Lærerrepræsentant: Lektor Ulrik Gorm Møller, der i enkelte sager har været afløst af lektor Henning Kirkegaard. Studenterrepræsentant: Henrik Lazarotti, der blev afløst af Lars Erik Elbæk Pedersen.

Der blev behandlet 9 sager.

HD-studiet i udenrigshandel

Ankekommissionens sammensætning:

Censorrepræsentanter: Direktør, civilingeniør H.J. Koktvedgaard, HD og direktør, civilingeniør H.C. Sørensen, HD. Lærerrepræsentant: Lektor, cand.merc. Ole Wiberg. Studenterrepræsentant: Per Behrendt.

Der blev behandlet 4 sager.

Erhvervsøkonomi/jura-studiet

Ankekommissionens sammensætning:

Censorrepræsentanter: Ved behandling af hver af sagerne medvirkede 2 af følgende censorrepræsentanter: Direktør, civiløkonom Ole Heise, direktør, lic.merc. John Kjær, direktør,

cand.jur. Jørgen F. Nissen. Lærerrepræsentant: Lektor, jur.lic. Britt-Mari Blegvad. Studenterrepræsentant: Claus Ree, der afløstes af Helle Kristjansen.

Der blev behandlet 10 sager.

Erhvervsøkonomi/sprog

Der er behandlet 2 klager:

Den ene klage vedrørte udelukkende en sproglig opgave, og ankekommissionen var derfor sammensat ved censorformanden for det erhvervsproglige fakultet, professor Ove K. Clausen som formand. Censorrepræsentanter: Translatør Birthe Marie Andersen og professor Morten Nøjgaard. Lærerrepræsentant: Afdelingsleder, translatør Jørgen Jensen. Studenterrepræsentant: Anette Jørgensen.

Den anden klage var over evaluering af projekt. Der var her tale om en opgave, der klart lå inden for den erhvervsøkonomiske del af studiet. Ankekommissionen var derfor sammensat af censorformanden for det erhvervsøkonomiske fakultet, direktør, cand.polit. Sten Buhl, af censorrepræsentanterne cand.merc. Karlheinz Schulz og advokat Henrik W. Worning. Lærerrepræsentant: Professor Flemming Agersnap. Studenterrepræsentant: Morten Ry.

Erhvervsøkonomi/datalogi-studiet

Ankekommissionens sammensætning:

Censorrepræsentanter: Cand.scient. Steen Jürs og konsulent, cand.polit. Anders M. Christensen. Lærerrepræsentant: Professor Torben Agersnap. Studenterrepræsentant: Michael Egmond-Pedersen.

Der blev behandlet 2 sager.

C. Klager på de erhvervsproglige studier

Ankekommissionen på det erhvervsproglige fakultet: Translatør Birthe Marie Andersen og professor, dr.phil. Morten Nøjgaard. Lærerrepræsentant: Afdelingsleder, translatør Jørgen Jensen. Studenterrepræsentant: Stud.ling.merc. Tove Sørensen, som blev efterfulgt af stud.ling.merc. Anette Jørgensen.

Der blev behandlet 5 sager.

Bilag 4: Handelshøjskolens lærerstab

A. Oversigt over lærerstabens sammensætning

Ved udgangen af undervisningsåret 1987 var der, jf. nedennævnte oversigt, ved højskolen ansat 25 professorer, 7 docenter, afdelingsledere og fagledere, 30 lektorer og adjunkter uden forskningspligt i sprog og erhvervsøkonomi, 9 fastansatte lærere i maskinskrivning og stenografi, 161 lektorer, 34 adjunkter, 39 stipendiater, 203 eksterne lektorer samt 655 undervisningsassistenter.

B. Antal lærere ved højskolen pr. ultimo 1987

	1925	1940	1950	1955	1960	1965	1970	1975	1980	1985	1987
Professorer i økonomi m.v.	0	2	3	4	7	11	11	12	15	18	17
Professorer i jura	0	0	1	1	1	2	2	2	1	2	3
Professorer i sprog	0	0	0	1	1	1	3	3	3	4	5
Professorer i kulturhistorie	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0
Docenter, afdelingsledere og fagledere:											
i økonomi m.v.	3	2	4	4	3	1	7	6	6	4	3
i sprog	0	0	1	0	1	0	3	4	4	4	4
Adjunkter og lektorer uden forskningspligt:											
i erhvervs- og samfunds- økonomi	0	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2
i sprog	0	3	9	9	12	22	33	30	37	27	28
Fastansatte lærere:											
i maskinskrivning og stenografi	0	0	0	0	0	1	3	4	7	8	9
Amanuensisgruppen:											
i økonomi m.v.	0	4	4	6	11	26	53	70	76	110	135
i sprog	0	0	0	1	1	1	9	11	19	46	60
Stipendiater	0	0	0	0	0	4	14	20	20	20	39
Eksterne lektorer:											
i økonomi	0	13	15	10	7	8	8	3	28	78	172
i sprog	0	2	2	2	0	0	3	4	29	31	31
Undervisningsassistenter:											
erhvervsøkon. studier	18	36	51	44	59	123	237	261	405	544	513
erhvervsprog. studier	10	21	38	44	43	28	36	89	225	189	142
Antal lærere m.v. ialt	31	86	128	127	147	230	425	523	878	1087	1163
(heraf heltidsansatte)	3	11	24	29	39	74	154	169	191	245	577

C. Fortegnelse over højskolens fastansatte lærere og forskningsmedarbejdere ved udgangen af 1987

Professorer:

Cand.oecon. Flemming Agersnap, organisationsteori, udnævnt 1.2.1978; cand.oecon. Torben Agersnap, organisation og arbejdssociologi, udnævnt 1.3.1969; lic.merc. Niels Bjørn-Andersen, informatik og økonomi, udnævnt 1.4.1987; cand.oecon. Niels Blomgren-Hansen, nationaløkonomi, udnævnt 1.9.1982; gæsteprofessor, cand.oecon. Dag Bjørnland, Trafik-, Turist- og Regionaløkonomi, 1.11.1987; cand.jur. Børge Dahl, erhvervsret, udnævnt 1.7.1981; dr.phil. Niels Davidsen-Nielsen, engelsk, udnævnt 1.9.1984; fil.dr. Lars Fant, spansk (gæsteprofessor fra 1.1.1985); siviløkonom Egil Fivelsdal, organisationssociologi, udnævnt 1.10.1973; dr.polit. Bjarke Fog, erhvervsøkonomi, udnævnt 1.10.1958; lic.jur. Vagn Greve, revision med særligt henblik på økonomisk kriminalitet, udnævnt 1.10.1987; ekon.dr., lic.merc. Flemming Hansen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.9.1983; mag.art. Michael Dencker Herslund, fransk, 1.1.1987; dr.polit. Ernst Lykke Jensen, teoretisk statistik, udnævnt 1.6.1963; ekon.dr. Erik Johnsen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1.9.1969; mag.art. Hans-Peder Kromann, tysk, udnævnt 1.11.1976; dr.jur. Ole Lando, erhvervsret, udnævnt 1.2.1963; cand.scient. Søren Lauesen, datalogi og systemvidenskab, udnævnt 1.4.1985; cand.oecon. Karsten Laursen, international økonomi og udviklingsøkonomi, udnævnt 1.1.1987; cand.polit. Poul Milhøj, nationaløkonomi, udnævnt 1.1.1963; dr.polit. Niels Chr. Nielsen, nationaløkonomi, udnævnt 1.8.1979; dr.polit. Peter Mark Pruzan, datalogi og systemvidenskab, udnævnt 1.4.1985; dr.merc. Frode Slipsager, international virksomhedsøkonomi, udnævnt 1.4.1976; cand.mag. Carl Vikner, datalingvistik, udnævnt 1.9.1987; lic.merc. Zakken Worre, regnskabsvæsen, udnævnt 1.2.1978, (orlov 1.10.1985-30.9.1988).

Docenter, afdelingsledere og fagledere:

afdelingsleder, cand.mag. Gert Engel, tysk, udnævnt 1.3.1969, (orlov); afdelingsleder, translætør Jørgen Jensen, spansk, udnævnt 1.8.1969; afdelingsleder, cand.polit. Orla Brandt Jensen, nationaløkonomi, udnævnt 1.1.1969; lektor, cand.stat., civilingeniør Peter Kierkegaard-Hansen, edb, udnævnt 15.11.1970; afdelingsleder, cand.mag. Jacques J. Quistgaard, fransk, udnævnt 1.1.1969; fagleder, cand.mag. Sven Sorgenfrey, engelsk, udnævnt 1.8.1970; afdelingsleder, cand.polit. Lauge Stetting, udenrigshandel, udnævnt 1.4.1968.

Lektorer/adjunkter uden forskningspligt i sprog, erhvervslære og samfundsøkonomi:

Lektorer:

Translatør Jørgen Alsø, engelsk, udnævnt 1.8.1974; cand.mag. Aase Baillais, fransk, udnævnt 1.8.1974; cand.mag. Frede Boje, tysk, udnævnt 1.8.1974; cand.mag. Liselotte Brøndlund, tysk, udnævnt 1.8.1974; translætør Edna Secar Christensen, engelsk, udnævnt 1.8.1974; cand.ling.merc. Benedikte Dilling-Hansen, fransk, udnævnt 1.9.1987; cand.mag. Anne Dueholm, fransk og russisk, udnævnt 1.8.1974; cand.interpret. Marianne Westergaard Eide, fransk, udnævnt 1.9.1987; cand.ling.merc. Ellen Fehrn-Christensen, fransk, udnævnt 1.11.1983; translætør, cand.interpret. Helen Fogh, engelsk, udnævnt 1.9.1979; translætør, cand.ling.merc. Helle Pals Frandsen, engelsk, udnævnt 1.9.1977; cand.art. Birgitte Friis, fransk, udnævnt 1.9.1975; translætør Hélène Holm, fransk, udnævnt 1.8.1974; Finn Hagen Jespersen HA, regnskabslære og samfundsøkonomi, udnævnt 1.4.1967, (fratrådt 30.6.1987); cand.art. Hans Peter Jørgensen, tysk, udnævnt 1.9.1975; translætør Flemming Koue, tysk, udnævnt 1.8.1974; cand.jur. Niels Krogh-Hansen, fransk, udnævnt 1.9.1979; cand.mag. Børge Larsen, engelsk, udnævnt 1.3.1969, (fratrådt 30.9.1987); cand.mag. Inge

Livbjerg, engelsk, udnævnt 1.8.1974; cand.mag. Finn Messell, engelsk, udnævnt 1.8.1974; translator Paul Monrad, engelsk, udnævnt 1.8.1974, (fratrådt 31.8.1987); Erik Otto HA; regnskabslære og samfundsøkonomi, udnævnt 1.8.1955, (fratrådt 31.10.1987); translator Niels Henning Pedersen HD, spansk, udnævnt 1.8.1974; translator Vagn K. Sandberg, engelsk, udnævnt 1.8.1971, (fratrådt 31.12.1984); cand.mag. Tyge Stavstrup, engelsk, udnævnt 1.8.1974; translator Erna Sølling, spansk, udnævnt 1.9.1980; cand.ling.merc. Birthe Vesterli, tysk, udnævnt 1.9.1983; cand.art. Dorte Westrup, fransk og italiensk, udnævnt 1.8.1974.

Adjunkter

Cand.interpret. Kirsten Kirkegaard, engelsk, udnævnt 1.1.1987; cand.mag. Ole Strøngren MA et BA, engelsk, udnævnt 1.3.1986.

Fastansatte lærere i maskinskrivning og stenografi

Handelsfaglærer Anne Harries EA, udnævnt 1.1.1978; handelsfaglærer Kate Irene Jensen ED, udnævnt 1.9.1985; handelsfaglærer Jette Krog ED, udnævnt 1.1.1978, (orlov 1.8.1985-30.6.1988); handelsfaglærer Erna Larsen, udnævnt 1.1.1963; korrespondent Hanne Nielsen ED, udnævnt 1.10.1980; handelsfaglærer Jette Nørgaard, udnævnt 1.9.1979; handelsfaglærer Mona Lisbeth Schjødt-Hansen, udnævnt 1.9.1985; cand.ling.merc., translator Lise Saxov, udnævnt 1.8.1970, (orlov 1.9.1985-31.8.1988); handelsfaglærer Marie-Louise Westergård, udnævnt 1.1.1980.

Amanuensisgruppen

Lektorer

Cand.mag. Hanne Aarup, fransk, udnævnt 1.4.1987; dr.rer.pol. Peter Aderhold, trafikforskning, udnævnt 1.9.1978; mag.scient.soc. Heine Andersen, center for uddannelsesforskning, udnævnt 1.10.1977; mag.scient.soc. Ib Andersen, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.8.1978; cand.mag. Søren Kaas Andersen, spansk, udnævnt 1.8.1974; cand.ling.merc. Inge Baaring, tysk, udnævnt 15.9.1970; cand.merc. Jørgen Frode Bakka, erhvervsøkonomi og ledelse, udnævnt 1.11.1980; civilingeniør Gert Bechlund, anvendt data logi og systemvidenskab, udnævnt 1.8.1977; ekon.dr. Per-Oluf Berg, erhvervsøkonomi og ledelse, udnævnt 1.11.1985, (fratrådt 31.10.1987); lic.jur. Britt-Mari Persson Blegvad, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.8.1973; cand.jur. Asmund Wolder Born, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.3.1986; lic.merc. Finn Borum, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.10.1977; cand.polit. Cai F. Christensen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.8.1973; cand.polit. Jens Bjerregaard Christensen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, udnævnt 15.8.1978; mag.scient.soc. Jens Frøslev Christensen, nationaløkonomi, udnævnt 1.1.1982; cand.merc. Søren Christensen, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.8.1973; cand.merc. Dennis Clausen, regnskabsvæsen og økonomistyring, udnævnt 1.8.1973; cand.phil. Peter Dahm Colliander, tysk, udnævnt 1.6.1983; cand.phil. Mirella Cristofoli, fransk, udnævnt 15.6.1984; cand.mag. Malene Djursaa, engelsk, udnævnt 1.4.1986; cand.phil. Per Durst-Andersen, fransk, udnævnt 1.9.1985; cand.ling.merc. Gunhild Dyrberg, fransk, udnævnt 1.11.1978; cand.mag. Hans Elbeshausen, tysk, udnævnt 1.5.1985; lic.merc. Jens Oluf Elling, regnskabsvæsen og økonomistyring, udnævnt 1.12.1976; dr.merc. Harald Gjessing Enderud, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.7.1974; cand.polit. Hans Engstrøm HA, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.8.1973; cand.ling.merc. Dorrit Faber,

engelsk, udnævnt 15.11.1984; lic.jur. Jens Fejø, europæisk markedsret, udnævnt 1.11.1974 (orlov 1.9.1986-31.8.1988); cand.mag. Per Flensburg, informatik og økonomistyring, udnævnt 1.3.1986; cand.ling.merc. Lena Flugger, engelsk, udnævnt 1.9.1979; cand.polit. Gorm Gabrielsen, teoretisk statistik, udnævnt 1.3.1984; cand.merc. Lars Peter Grønholdt, teoretisk statistik, udnævnt 1.5.1980; cand.pæd. Kirsten Haastrup, engelsk, udnævnt 1.8.1985; cand.polit. Bodil Olai Hansen, nationaløkonomi, udnævnt 1.9.1985; cand.polit. E. Damsgård Hansen, nationaløkonomi, udnævnt 1.8.1973; cand.polit. Erik Hansen, regnskabsvæsen, udnævnt 1.8.1973; cand.mag. Gyde Hansen, tysk, udnævnt 1.10.1984; translator, cand.ling.merc. Inge Gorm Hansen, engelsk, udnævnt 1.8.1974; cand.merc. Klaus Møller Hansen, international økonomi og virksomhedsledelse, udnævnt 1.1.1987; cand.polit. Per Vejrup Hansen, erhvervs og samfundsforskning, udnævnt 1.10.1986; cand.mag. Steffen Leo Hansen, datalingvistik, udnævnt 1.11.1987; cand.polit. Leif Hasager, finansiering, udnævnt 1.6.1987; civilingeniør Ove Hedegaard, erhvervsøkonomi og ledelse, udnævnt 1.3.1978; lic.merc. Søren Heede, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.8.1973; cand.jur. Kjeld Hemmingsen, erhvervsret, udnævnt 1.8.1973; civilingeniør Tage Henriksen HD, anvendt datalogi og systemvidenskab, udnævnt 1.1.1979; cand.psyk. Bjarne Herskin, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.8.1987; cand.phil. Lise-Lotte Hjulmand, engelsk, udnævnt 1.9.1983; cand.merc. Stig Ingebrigtsen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.5.1976; cand.polit. V. Thorsgaard Jacobsen, regnskabsvæsen og økonomistyring, udnævnt 1.8.1973; cand.polit. Uffe Jacobsen, udnævnt 1.5.1985; cand.phil. Arnt Lykke Jakobsen, engelsk, udnævnt 1.9.1985; cand.scient.oecon. Bjarne Astrup Jensen, finansiering, udnævnt 1.2.1983; cand.oecon. Bjarne Sloth Jensen, nationaløkonomi, udnævnt 15.10.1979; mag.art. Hans Sigaard Jensen, anvendt datalogi og systemvidenskab, udnævnt 1.2.1987; cand.phil. Per Anker Jensen, engelsk, udnævnt 1.9.1982; cand.merc. Poul-Erik Daugaard Jensen, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.6.1981, (orlov 1.5.1987-30.4.1988); cand.polit. Povl Erik Jensen, erhvervs og samfundsforskning, udnævnt 1.3.1985; dr.oecon. Jesper Bruun Jespersen, finansiering, udnævnt 1.3.1987; Finn Junge-Jensen MBA, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.6.1978; cand.mag. Katrine Sørensen Ravn Jørgensen, fransk, udnævnt 1.8.1985; cand.merc. Kjeld Arnth Jørgensen, erhvervsøkonomi og ledelse, udnævnt 1.9.1975; cand.mag. Mogens Wied Jørgensen, tysk, udnævnt 1.9.1985; lic.merc. Steffen Jørgensen, teoretisk statistik, udnævnt 1.8.1973; lic.merc. Torben Bech Jørgensen, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 15.8.1984 (fratrådt 30.11.1987); mag.art. Ole Fogh Kirkeby, anvendt datalogi og systemvidenskab, udnævnt 1.9.1986; cand.merc. Henning Kirkegaard, regnskabsvæsen og økonomistyring, udnævnt 1.8.1973; mag.art. Ulf Kjær-Hansen, presseforskning, udnævnt 1.8.1973; cand.polit. Christian Knudsen, center for uddannelsesforskning, udnævnt 1.10.1984; cand.merc. Kristian Kriener, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.9.1987; cand.merc. Svend Høgsberg Kristensen, erhvervsret, udnævnt 1.11.1983, (orlov 1.9.1986-31.8.1988); lic.merc. Hans Kornø Rasmussen, international økonomi og virksomhedsledelse, udnævnt 1.9.1980; cand.phil. Hanne Sylvestra Smed Korzen, fransk, udnævnt 1.1.1986; translator, cand.jur. Bente Kristensen, tysk, udnævnt 1.7.1980; cand.merc. Leif Kristensen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.8.1973; cand.merc. Tore Kristensen, afsætningsøkonomi, udnævnt 15.3.1984; cand.scient. Hans Kurt Søgård Kvist, teoretisk statistik, udnævnt 1.2.1979; cand.merc. Hanne Hartvig Larsen, afsætningsøkonomi, udnævnt 15.3.1976; cand.polit. Henrik Holt Larsen, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.10.1979; cand.phil. Peter Harms Larsen, spansk, udnævnt 1.2.1986; cand.ling.merc. Rita Lenstrup, engelsk, udnævnt 1.7.1983; civilingeniør Paul Lindgreen, informatik og økonomistyring, udnævnt 1.1.1984; fil.pol.mag. Lars Göran Lindkvist, organisation og arbejds socio-

logi, udnævnt 1.9.1986; cand.polit. Lars Lund, nationaløkonomi, udnævnt 1.8.1973; cand.polit. Jens Lunde, finansiering, udnævnt 1.12.1984; cand.phil. Lita Lundquist ED, fransk, udnævnt 1.9.1979; cand.polit. Lise Lyck, nationaløkonomi, udnævnt 1.9.1984; cand.ling.merc. Bodil Nistrup Madsen, tysk, udnævnt 12.9.1984; cand.polit. Svend Marker-Larsen, nationaløkonomi, udnævnt 1.2.1975; cand.phil. Hanne Martinet, fransk, udnævnt 1.9.1979; cand.scient. Peter Maskell, trafik-, turist- og regionaløkonomi, udnævnt 1.10.1983; cand.merc. Preben Melander, regnskabsvæsen, udnævnt 1.3.1978; cand.mag. Inger Margrethe Mess, engelsk, udnævnt 1.9.1985; akademiingeniør Jørgen Rudolf Meyer, informatik og økonomistyring, udnævnt 1.8.1982; lic.merc. Jan Molin, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.10.1984; cand.interpret. Lise Kate Mourier, engelsk, udnævnt 1.4.1987; cand.merc. Jan Birkelund Mouritsen, informatik og økonomistyring, udnævnt 1.6.1986; cand.merc. Johannes Mouritsen, finansiering, udnævnt 1.1.1981; cand.ling.merc. Lena Munck, fransk, udnævnt 15.6.1984; John Desmond Murphy MA, engelsk, udnævnt 1.1.1982; cand.polit. Niels Erik Mygind, nationaløkonomi, udnævnt 1.10.1987; cand.mag. Anne Marie Bülow Møller, engelsk, udnævnt 1.10.1984; cand.polit. Michael Møller, finansiering, udnævnt 1.7.1982; cand.jur. Mogens Eggert Møller, erhvervsret og revision, udnævnt 1.8.1973, (fratrådt 31.8.1986); mag.scient.soc. Mette Mønsted, erhvervs- og samfundsforskning, udnævnt 1.3.1985; cand.merc. Ulrik Gorm Møller, informatik og økonomistyring, udnævnt 1.12.1984; cand.pæd. Aage Nedergård, regnskabsvæsen, udnævnt 1.11.1981; lic.merc. Peter Neergaard, informatik og økonomistyring, udnævnt 1.12.1977; cand.ling.merc. Agnete Berg Nielsen, spansk, udnævnt 1.8.1987; cand.oecon. Helmer Duelund Nielsen, nationaløkonomi, udnævnt 1.8.1973; cand.polit. Jens Carl Ry Nielsen, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.8.1973; lic.merc. Orla Nielsen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.8.1973; cand.jur. Ruth Nielsen, erhvervsret og revision, udnævnt 1.8.1986; cand.merc. Ole Stenvinkel Nilsson, teoretisk statistik, udnævnt 1.4.1980; ekon.dr. Jerker Nilsson, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.8.1982; lic.phil. Henning Nølle, fransk, udnævnt 1.8.1985; cand.merc. Jørgen Kai Olsen, erhvervsret og revision, udnævnt 1.8.1973; cand.jur. Poul Olsen, erhvervsret og revision, udnævnt 1.8.1973; cand.merc. Jens Overø, teoretisk statistik, udnævnt 1.4.1976; cand.jur. Hans Viggo Godsk Pedersen, erhvervsret og revision, udnævnt 1.8.1982; statsaut. revisor, cand.merc. Robert Sloth Pedersen, erhvervsret og revision, udnævnt 1.8.1973; cand.polit. Orla G. Petersen, erhvervsret og revision, udnævnt 1.8.1973, afgået ved døden 18.10.1986; cand.merc. Michael Pettersson, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.2.1982; cand.ling.merc. Heribert Picht, spansk, udnævnt 1.1.1978; mag.scient.soc. Peter Plougmann, trafik-, turist- og regionaløkonomi, 1.12.1987-30.11.1988; lic.merc. Flemming Poulfelt, erhvervsøkonomi og ledelse, udnævnt 1.3.1978; translætør Christian Quist, engelsk, udnævnt 1.10.1984; cand.merc. Lars Wendel Ronfelt, erhvervsøkonomi og ledelse, udnævnt 1.1.1984; civilingeniør Flemming Rasmussen, regnskabsvæsen og økonomistyring, udnævnt 1.8.1973; dr.jur. Hjalte Rasmussen, europæisk markedetsret, udnævnt 1.4.1975; lic.techn. Leif Bloch Rasmussen, datamatik, udnævnt 1.3.1977; lic.merc. Stig Evan Ree, erhvervsøkonomi og ledelse, udnævnt 1.1.1976; cand.scient. Erik Reeh, datalogi og systemvidenskab, udnævnt 1.2.1986; translætør Theis Riiber, tysk, udnævnt 1.6.1982; cand.jur. Bjørn Roepstorff, finansiering, udnævnt 1.10.1984; cand.mag. Poul Rosbach, tysk, udnævnt 1.1.1982; cand.merc. Lars Wendel Rørfelt, erhvervsøkonomi og ledelse, udnævnt 1.1.1984; cand.polit. Henrik Schaumburg-Müller, international økonomi og virksomhedsledelse, udnævnt 10.5.1980; mag.art. Steen Scheuer, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.6.1987; akademiingeniør Jens Schou-Christensen, informatik og økonomistyring, udnævnt 1.3.1983; cand.merc. Poul Schultz, international økonomi/virksomhedsledelse, udnævnt 1.8.1973; cand.mag.

Helge Lykke Schwarz, engelsk, udnævnt 1.8.1974; lic.merc. Tage Skjøtt-Larsen, trafik-, turist- og regionaløkonomi, udnævnt 1.8.1973; lic.techn. Thomas Skousen, teknologistryningsgruppen, udnævnt 1.9.1979; cand.eocon. Hans Stubbe Solgaard, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.1.1985; cand.mag. Lilian Stage, fransk, udnævnt 1.9.1978; cand.mag. Karen Stetting, engelsk, udnævnt 1.8.1974; cand.polit. Jesper Strandkov, international økonomi og virksomhedsledelse, udnævnt 1.6.1985 (orlov 1.8.1987-31.7.1988); cand.mag. Finn Sørensen, datalingvistik, udnævnt 1.9.1984; cand.mag. Henrik Selsø Sørensen, fransk, udnævnt 15.6.1984; mag. scient.soc. Helge Tetzschner, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.11.1981; lic.merc. Jens Aaris Thisted, informatik og økonomistyring, udnævnt 1.1.1982; cand.jur. Elisabeth Thuesen, europæisk markedsret, udnævnt 1.8.1973; mag.art. Ole Johannes Thyssen, anvendt datalogi og systemvidenskab, udnævnt 1.9.1986; lic.merc. Jens Erik Torp, erhvervs- og samfundsforskning, udnævnt 1.8.1986; mag.scient.soc. Finn Valentin, erhvervs- og samfundsforskning, udnævnt 15.8.1984; cand.polit. Harald Vestergaard HD, international økonomi og virksomhedsledelse, udnævnt 1.8.1973; cand.ling.merc. Anette Villemoes, spansk, udnævnt 15.6.1984; cand.mag. Monika Wesemann, tysk, udnævnt 1.9.1985; mag. scient.soc. Ann Westenholz, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.10.1981; dr.phil. Ingeborg Zint MA, tysk, vikar 1.4.1985 - 30.6.1987; cand.ling.merc. Anne Zoëga, engelsk, udnævnt 1.4.1985.

Adjunkter:

Mag.art. Christian Victor Alsted, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.6.1986; cand.merc. Michael Andersen, regnskabsvæsen og økonomistyring, udnævnt 1.5.1987; cand.merc. Eric Bentzen, finansiering, udnævnt 1.2.1982; cand.merc. John Kaj Christiansen, informatik og økonomistyring, udnævnt 1.10.1985; cand.merc.aud. Merete Christiansen, regnskabsvæsen og økonomistyring, udnævnt 1.11.1986; cand.phil. Gerda Christiansen, engelsk, udnævnt 1.12.1984; Louise Denver, spansk, udnævnt 1.9.1985 - 14.10.1989; cand.jur. Kield-Gustav Erichsen, erhvervsret og revision, udnævnt 1.12.1983; cand.merc. Bjarne Brænder Florentsen, finansiering, udnævnt 1.5.1987; cand.techn.soc. Lanni René Füssel, trafik-, turist- og regionaløkonomi, udnævnt 1.1.1987; cand.jur. Per Frank Erik Hallstrøm, europæisk markedsret, udnævnt 1.10.1987; cand.merc. Carsten Krogholdt Hansen, regnskabsvæsen og økonomistyring, udnævnt 15.6.1984; cand.interpret. Doris Hansen, tysk, udnævnt 1.9.1984; cand.merc. Hanne Foss Hansen, informatik og økonomistyring, udnævnt 1.6.1987; cand.interpret. Ole Nørgaard Helmersen, engelsk, udnævnt 1.9.1984; cand.interpret. Helle Graun Herman, fransk, udnævnt 1.9.1982; cand.mag. Bente Lihn Jensen, fransk, udnævnt 1.9.1982; cand.phil. Bent Nygaard Jensen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.5.1987; cand.mag. Maria Del Pilar Lorenzo, spansk, udnævnt 1.1.1987; cand.scient. Torben Lund, informatik og økonomistyring, udnævnt 1.11.1984, (fratrådt 30.9.1986); cand.techn.soc. Peter Kamedula, erhvervs- og samfundsforskning, udnævnt 1.3.1985; cand.scient. Kim Møller, international økonomi og virksomhedsledelse; mag.scient.soc. Lise Drewes Nielsen, trafik-, turist- og regionaløkonomi, udnævnt 1.5.1985; cand.merc. Michael Møller Nielsen, erhvervs- og samfundsforskning, udnævnt 1.1.1987; cand.scient. Elin Rønby Pedersen, anvendt datalogi og systemvidenskab, 1.5.1987; cand.merc. Bent Petersen, international økonomi og virksomhedsledelse, udnævnt 1.4.1985, (fratrådt 31.1.1987); lic.polit. Frederik Pitzner-Jørgensen, international økonomi og virksomhedsledelse, udnævnt 1.6.1986; cand.ling.merc. Hanne Puggaard, spansk, udnævnt 1.9.1984; cand.interpret. Jette Schramm-Nielsen, fransk, udnævnt 1.5.1986; cand.interpret. Lisbet Pals Svendsen, engelsk, udnævnt 1.8.1984, (orlov fra 1.5.1985 til 30.4.1987); cand.ling.merc. Joan Haff

Tournay, fransk, udnævnt 1.11.1984; lic.jur. Peter L. Vesterdorff, erhvervsret og revision, udnævnt 15.4.1985, (fratrådt 28.2.1987); cand.ling.merc. Anne Charlotte Werther, engelsk, udnævnt 1.9.1984; cand.interpret. Annette Zimmermann, tysk, udnævnt 1.9.1984

Kandidatstipendiater:

Cand.merc. Jostein Oddjar Algrøy, international økonomi og virksomhedsledelse, udnævnt 1.6.1987; cand.polit. Flemming Høst Bjerke, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.11.1986; cand.psyk. Jytte Bonde, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.1.1987; cand.scient. Jan Chr. Clausen, datalogi og systemvidenskab, udnævnt 1.1.1986, (fratrådt 30.9.1987); cand.merc. Jonna Dreyer, erhvervsøkonomi og ledelse, udnævnt 1.9.1984, (fratrådt 31.8.1986); cand.merc. Per Vagn Freytag, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.8.1986; cand.jur. Henrik Gam, erhvervsret og revision, udnævnt 1.10.1985; cand.scient. Susanne Georg, trafik-, turist- og regionaløkonomi, udnævnt 1.3.1986; cand.merc. Martine Cardel Gertsen, international økonomi og virksomhedsledelse, udnævnt 1.4.1986; cand.psyk. Lars Ginne-rup, informatik og økonomistyring, udnævnt 1.11.1985; cand.ling.merc. Hanne Glasius, engelsk, udnævnt 1.9.1985; cand.scient.adm. Torben Grønnebæk Hansen, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.2.1985; cand.mag. Søren Hellener, international økonomi og virksomhedsledelse, udnævnt 1.12.1986; cand.polit. Lasse Jan Henningsen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.6.1987; cand.mag. Lars Johnsen, engelsk, udnævnt 1.3.1985, (fratrådt 31.7.1987); cand.ling.merc. Anne Lise Kjær, tysk, udnævnt 1.3.1986; cand.mag. Simon Ulrik Kragh, spansk, udnævnt 1.9.1985; cand.psyk. Kirsten Lindved, erhvervs- og samfundsforskning, udnævnt 1.9.1987; BsC, PhD, Anne Patricia Loft, informatik og økonomistyring, udnævnt 1.6.1986; cand.interpret. Birthe Nielsen, spansk, udnævnt 1.11.1987; cand.ling.merc. Marianne Olsen, fransk, udnævnt 1.5.1986; cand.polit. Claus Parum, finansiering, udnævnt 1.3.1987; cand.interpret. Jette Lund Pedersen, fransk, udnævnt 1.3.1986; cand.polit. Niels Henrik Lehde Pedersen, finansiering, udnævnt 1.8.1987; cand.ling.merc. Hanne Prætorius, fransk, udnævnt 1.9.1986; cand.interpret. Anne-Mette Keogh Rasmussen, spansk, udnævnt 1.9.1983, (fratrådt 31.8.1986); cand.ling.merc. Dorte Salskov-Iversen, engelsk, udnævnt 1.9.1987; cand.adm.pol. Majken Schultz, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.10.1984, (fratrådt 30.11.1987); translætør Victor Smith, fransk, udnævnt 1.9.1986; cand.interpret. Hans Henrik Sorgenfrey, engelsk, udnævnt 1.9.1985; cand.phil. Erling Strudsholm, fransk, udnævnt 15.10.1985; cand.phil. Margrethe Mondahl Søndergaard, engelsk, udnævnt 1.9.1985; cand.scient. Inge Sofie Sørensen, trafik-, turist- og regionaløkonomi, udnævnt 1.5.1987; cand.interpret. Knud Troels Thomsen, tysk, udnævnt 1.5.1985; cand.polit. Sanne Udsen, erhvervs- og samfundsforskning, udnævnt 1.5.1986; cand.oecon. Birthe Østergaard MA, international økonomi og virksomhedsledelse, udnævnt 1.7.1986, (fratrådt 30.9.1986).

Seniorstipendiater

Søren Malthé Borch, HD, anvendt datalogi og systemvidenskab, udnævnt 1.3.1985; Poul Erik Christiansen, HD, trafik-, turist- og regionaløkonomi, udnævnt 1.4.1987; cand.merc. Peter Mehlbye, erhvervsøkonomi og ledelse, udnævnt 1.10.1985

Eksterne lektorer:

Cand.merc. Leif Andersen, finansiering, udnævnt 1.9.1986; cand.scient.soc. Ole Ejner Andersen, markeds kommunikation, udnævnt 1.5.1984; mag.scient.soc. Vilmer Andersen, videnskabs teori, udnævnt 1.4.1984; cand.phil. Connie Bauer, tysk litteratur, udnævnt 1.10.1984, (fratrådt 30.6.1987); cand.jur. Christian Beck, skatteret, udnævnt 1.9.1983;

cand.jur. Annemarie Flindt Bengtsen, erhvervsret og revision, udnævnt 1.10.1986; cand.polit. Sigurd Bennike, informationsteori, udnævnt 1.8.1980; statsaut. revisor Ib Bentzien, revision, udnævnt 1.9.1983; cand.psyk. Jens Berthelsen, erhvervs- og samfundsforskning, udnævnt 1.4.1986; cand.jur. Anne Hedvig Bertore, regnskabsvæsen og økonomistyring, udnævnt 1.9.1986; Peter Beyer, HD, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.10.1986; vand.polit. Hans Henrik Bjerling, nationaløkonomi, udnævnt 1.1.1981; lic.jur. Peter Erik Blume, erhvervsret og revision, udnævnt 1.8.1986; mag.art. Vera Böiken, amerikanske realia, udnævnt 1.3.1976; cand.polyt. Hilmar Bojesen, nationaløkonomi, udnævnt 1.9.1986; Inge Borch, HD, informatik og økonomistyring, udnævnt 1.3.1985; cand.jur. Klavs Kristian Brammer, erhvervsret, udnævnt 1.10.1984; cand.jur. Jørgen Ulrik Brink, erhvervsret og revision, udnævnt 1.10.1986; cand.polit. Paul Brüniche-Olsen, erhvervs- og samfundsforskning, udnævnt 1.5.1987; cand.merc. Søren Casparij, tværfaglig seminarrække, udnævnt 1.9.1985, (fratrådt 6.6.1987); civilingeniør Leonardo De Chiffre, italiensk tekn.sprog., udnævnt 1.9.1979; cand.merc. Per Christensen, organisation, udnævnt 1.5.1979; cand.jur. Jan Christensen, erhvervsret og revision, udnævnt 1.5.1987; cand.merc. Per Christensen, organisation, udnævnt 1.5.1979; cand.merc. Sverre Riis Christensen, adfærds/parameterteori, udnævnt 1.1.1983; cand.merc. Claus Clausen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.6.1987; cand.merc. Lene Clausen, regnskabsvæsen og økonomistyring, udnævnt 1.6.1987; cand.merc. Carsten Corinth, regnskabsvæsen og økonomistyring, udnævnt 1.2.1987; cand.polit. Jørgen Dalhoff, erhvervspraksis, udnævnt 1.1.1985; cand.polit. Lars Bo Dalsager, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1.9.1985; cand.jur. Erik Damm, HD, erhvervsret, udnævnt 1.1.1984; cand.merc. Ole Davidsen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.9.1986; cand.jur. Jannue Domar, finansiering, udnævnt 1.9.1986; cand.jur. Jennifer Draskau BA, engelsk mundtlig sprogfærdighed og tolkning, udnævnt 1.1.1977, (fratrådt 14.9.1986); cand.merc. Troels Elgaard, virksomhedsøkonomi, udnævnt 1.10.1983; cand.jur. Jens Elmerkjær, erhvervsret, udnævnt 1.10.1984; dr.jur. Jens Fejø, europæisk markedsret, udnævnt 1.2.1987; cand.interpret. Anne Skou Gersel, engelsk, udnævnt 1.9.1987; cand.merc. George Greibe, personaleadministration, udnævnt 1.9.1982; cand.polit. Henrik Grell, erhvervsøkonomi/jura, udnævnt 1.9.1985; cand.merc. Mogens Levy Gruelund, regnskabslære, udnævnt 1.9.1983, (fratrådt 31.8.1986); Nicole Guillois, maitrise, franske samfundsforhold, udnævnt 1.9.1984, (fratrådt 30.6.1987); cand.merc. Michael Halbye, erhvervsøkonomi og ledelse, 1.12.1985; cand.ling.merc. Nina Hamerik, fransk tolkning, udnævnt 1.9.1981; cand.merc. Jens Allin Hansen, langtidstyring, udnævnt 1.9.1984, (fratrådt 31.8.1987); Ole Schoubye Hansen, HD, regnskabsvæsen og økonomistyring, udnævnt 1.9.1987; Stig Nygaard Hansen, HA, informatik og økonomistyring, udnævnt 1.9.1985; cand.merc. Anton Chr. Hartmann-Olesen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1.10.1983; cand.merc. Bent Friborg Henningsen, erhvervsøkonomi og ledelse, udnævnt 1.11.1986; Ph.D. Caroline C. Henriksen, dansk, udnævnt 1.1.1987; cand.jur. Jørgen Henriksen, selskabs- og skifteret, udnævnt 1.2.1982; cand.mag. Peter Aage Henriksen, tysk, udnævnt 1.9.1987; elektroingeniør Henrik Herlau, virksomhedsetablering, udnævnt 1.2.1985; cand.ling.merc. Anders Hermansen, spansk tolkning, udnævnt 1.9.1984; cand.ling.merc. Susanne Hertz, fransk merkantilt sprog, udnævnt 1.9.1976; Jørn Holm-Pedersen, informatik & økonomistyring, udnævnt 1.1.1984, (fratrådt 31.7.1987); cand.interpret. Karen Holst, engelsk, udnævnt 1.2.1983; cand.jur. Eric Horten, udenrigshandelsret, udnævnt 1.9.1985; cand.merc. Vibeke Høeg, økonomistyring og databehandling, udnævnt 1.2.1985; cand.merc. Anders Høiris Andersen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.5.1986; lic.merc. Agnar Höskuldsson, teoretisk statistik, udnævnt 1.9.1986; cand.polit. & stat. Steen Olaf In-

gerslev, teoretisk statistik, udnævnt 1.9.1985; cand.merc. Lars Bo Ive, markedsføringsplanlægning, udnævnt 1.3.1983; lic.techn. Villy Bæk Iversen, anvendt datalogi og systemvidenskab, udnævnt 1.4.1987; cand.merc. Henning Jacobsen, almen erhvervsøkonomi, udnævnt 1.1.1981; cand.merc. Tom Jacobsgaard, organisation, udnævnt 1.1.1983; cand.pæd. Bent Brandt Jensen, erhvervs- og samfundsforskning, udnævnt 1.9.1984, (fratrådt 31.8.1987); cand.scient.pol. Erik Rolf Jensen, erhvervs- og samfundsforskning, udnævnt 1.1.1985, (fratrådt 31.12.1986); cand.mag. Flemming Roland Jensen, tysk, udnævnt 1.9.1987; cand.phil. Lars Nørby Johansen, offentlig forvaltning, udnævnt 1.9.1984; cand.polit. Niels Rytter Jensen, nationaløkonomi, udnævnt 1.9.1986; cand.oecon. Ove Sten Jensen, finansiering, udnævnt 1.9.1986; læic.jur. Svend Gram Jensen, erhvervsret og revision, udnævnt 1.8.1986; cand.scient.pol. Torben Jensen, anvendt datalogi og systemvidenskab, 1.12.1987; cand.polit. Michael Jespersen, trafik-, turist- og regionaløkonomi, udnævnt 1.9.1986; cand.jur. Troels Jungersen, finansiering, udnævnt 1.8.1984; cand.polit. Hans Keiding, nationaløkonomi, udnævnt 1.9.1985; cand.polit. Søren Kjeldsen-Kragh, international økonomi, udnævnt 1.9.1976; cand.merc. Frantz Buch Knudsen, turistøkonomi, udnævnt 1.10.1984, (fratrådt 30.9.1987); cand.polit. Allan Koch, transportøkonomi, udnævnt 1.8.1985; cand.polit. Carsten Koch, økonomi/datalogi, udnævnt 1.9.1985; translator Merete Koch, italiensk juridisk og merkantilt sprog, udnævnt 1.9.1985; cand.phil. Else Koefoed, fransk teknisk sprog, udnævnt 15.11.1980; cand.jur. Jør-Ulrik Kofoed-Hansen, erhvervsret, udnævnt 1.9.1983; cand.polit. Bjarne Kohl, anvendt datalogi og systemvidenskab, udnævnt 1.10.1985; cand.polit. Per Kongshøj Madsen, økonomi/sprog, udnævnt 1.9.1985; lic.merc. Hans Kornø Rasmussen, international økonomi og virksomhedsledelse, udnævnt 1.10.1987; cand.jur. docteur en droit Dorthé Laouedj Kryger, fransk juridisk sprog, udnævnt 1.3.1979; cand.polit. Anders Larsen, finansiering, udnævnt 1.9.1987; lic.merc. Erik Bøje Larsen, organisation/samfund, udnævnt 1.9.1983; mag.scient. Mogens Esrom Larsen, anvendt matematik, udnævnt 1.8.1977; Finn Larsen HD, økonomi/budget, udnævnt 1.12.1983; cand.polit. Steen Ryd Larsen, nationaløkonomi, udnævnt 1.10.1987; cand.merc. Martin Lauth Lauridsen, MBA, markedsføringsorganisationer, udnævnt 1.1.1977; dr.techn. Steen Leleur, anvendt datalogi og systemvidenskab, udnævnt 1.9.1986; Niels Christian Lindsaa, HD, information og økonomistyring, udnævnt 1.11.1985; cand.merc. Anders Lindvik, økonomi- og budgetmodeller, udnævnt 1.8.1981; cand.mag. Tove Lonning, engelske litterære hovedværker og litteraturhistorie/tekstlæsning, udnævnt 1.9.1977, (fratrådt 31.8.1986); lic.techn. Oli B. G. Madsen, anvendt matematik, udnævnt 1.8.1977; cand.adm.pol. Lina Matz, organisation og politiske processer, udnævnt 1.7.1986; cand.polit. Aage Melbye, informatik og økonomistyring, udnævnt 1.3.1987; cand.polit. Niels Mengel, international virksomhedsøkonomi, udnævnt 1.10.1986; cand.phil. Abel Ghani Merad-Boudia, fransk oversættelsesfærdighed, udnævnt 1.9.1975; advokat Finn Mikkelsen, international virksomhedsøkonomi, udnævnt 1.9.1985, (fratrådt 31.12.1987); maitre en droit Maryse Mikkelsen, fransk realia, udnævnt 1.1.1982; cand.polit. Palle Mikkelsen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, udnævnt 15.8.1978; cand.scient. Ole Monrad, HD, systemkonstruktion, udnævnt 1.10.1983; mag.art. Jørgen Muldgaard, europæisk markedsret, udnævnt 1.11.1985; cand.mag. Henrik Rye Møller, tysk, udnævnt 1.9.1987; cand.jur. Jesper Møller-Andersen, europæisk markedsret, udnævnt 1.4.1986; cand.polit. Peter Neersø, intern økonomi, udnævnt 1.10.1983, (fratrådt 30.8.1987); cand.oecon. Leif Nellemann, virksomhedsøkonomi, udnævnt 1.10.1984, (fratrådt 31.10.1987); lic.polit. Gert Aage Nielsen, finansiering, udnævnt 1.3.1987; cand.pæd. Hans Henning Nielsen, pædagogik, udnævnt 1.1.1983; akademiingeniør Jens Øyvind Nielsen, økonomistyring og databehandling, udnævnt 1.2.1985; Mogens Ove Nielsen, HD, øko-

nomistyring og organisationsudvikling, udnævnt 1.8.1984; cand.merc. Michael Nørgaard, finansiering, udnævnt 1.10.1986; cand.mag. Flemming Olsen, engelsk tekstlæsning/litteraturhistorie, udnævnt 1.9.1981, (fratrådt 31.8.1987); statsaut. revisor Poul Erik Gram Olsen, eksternt regnskabsvæsen, udnævnt 1.3.1985; advokat John Ovesen, erhvervsret, udnævnt 1.9.1985; dr.phil. Berta Pallares-Garzon, spanske hovedværker og spansk litteraturhistorie, udnævnt 1.9.1976; cand.phil. Birte Pass, russisk merkantilt/økonomisk sprog, udnævnt 1.9.1985; lic.techn. Finn Hindkjær Pedersen, ledelsesforsk./op.analyse, udnævnt 1.9.1982; cand.polyt. Hans Christian Pedersen, anvendt datalogi og systemvidenskab, udnævnt 1.9.1986; cand.merc. Klaus Hans Pedersen, regnskabsvæsen, udnævnt 15.1.1983; cand.techn.soc. Lars Bo Pedersen, informatik og økonomistyring, udnævnt 1.9.1985; cand.polit. Torben Mogner Pedersen, erhvervs- og samfundsforskning, udnævnt 1.5.1987; cand.merc. Bent Petersen, interantional økonomi og virksomhedsledelse, udnævnt 1.9.1987; cand.merc. Claus Germann Petersen, erhvervsøkonomi og ledelse, udnævnt 1.10.1986; cand.oecon. Kaj Brandt Petersen, finansiering, udnævnt 1.9.1984, (fratrådt 31.8.1987); cand.jur. Otto May Petersen, erhvervsret og revision, udnævnt 1.11.1984; cand.jur. Mogens Philip, erhvervsret og revision, udnævnt 1.6.1987; cand.jur. Ernest Polack, erhvervsret og revision, udnævnt 1.10.1986; cand.polit. Ib Lunde Rasmussen, beslutningsstøttesystemer, udnævnt 1.9.1985; cand.polit. Jesper Rasmussen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1.8.1984; cand.merc. Steen Rem, informatik og økonomistyring, udnævnt 1.3.1987; mag.scient. Hans Olaf Rieper, arbejdsmiljø, udnævnt 1.2.1980; cand.oecon. Lars Rohde, finansiering, udnævnt 1.2.1987; cand.mag. Jette Hassin Ronøe, fransk juridisk sprog, udnævnt 1.9.1982; cand.jur. Astrid Rosell, tysk, udnævnt 1.9.1987; cand.polit. Elsebeth Rygner, finansiering, udnævnt 1.4.1982; cand.merc. Hugo Rønsdal, internationalmarkedsanalyse, udnævnt 1.9.1976; ingeniør Preben Bjerre Sand, erhvervs- og samfundsforskning, udnævnt 1.12.1987; cand.merc. Finn Schaadt, erhvervsøkonomi og ledelse, udnævnt 1.9.1985; statsautoriseret revisor Lisbeth Schierbeck, regnskabsvæsen og økonomistyring, udnævnt 1.10.1985; Kand.samf. Jørgen Schmidt, samfundøkonomi, udnævnt 1.1.1985; cand.polit. Peter Schütze, finansiering, udnævnt 1.7.1979; cand.polit. Bo Simonsen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, udnævnt 1.9.1985; cand.jur. Jeppe Skadhauge, regnskabsvæsen og økonomistyring, udnævnt 1.12.1987; lic.techn. Thomas Skousen, informatik og økonomistyring, udnævnt 1.1.1987; cand.jur. Lise Skovby, købs- og transportret, udnævnt 1.8.1985; cand.merc. Katrine Steen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1.1.1980; cand.polit. Jesper Strandkov, international økonomi og virksomhedsledelse, udnævnt 1.8.1987; cand.merc. Peter Stærmosse-Henningsen, regnskabsvæsen, udnævnt 1.8.1984; cand.mag. Ole E. Strömgreen, amerikansk samfundslære, udnævnt 1.9.1977; cand.merc. Benedikte Maria Sundberg, erhvervsøkonomi og ledelse, udnævnt 1.4.1987; cand.merc. Kaj Clausen Svarrer, virk.investeringsplanl., udnævnt 1.8.1983; cand.merc. Per Odgaard Svenningsen, strategi og planlægning, udnævnt 1.9.1985; cand.polit. Bent Ryd Svensson, regnskabsvæsen og økonomistyring, udnævnt 1.4.1987; cand.polit. Christen Sørensen, finansiering, udnævnt 1.2.1987; cand.merc. Knud Erik Sørensen, markeds kommunikation, udnævnt 1.5.1984; civilingeniør Niels Bo Sørensen, organisation og teknologi, udnævnt 1.9.1985; cand.phil. Peter Sørensen, tysk, udnævnt 1.9.1983; cand.oecon. Aage Tarp, erhvervs- og samfundsforskning, udnævnt 1.10.1986; lic.jur. Leif Torben Thomassen, europæisk markedsret, 1.2.1987; cand.polit. Jens Thomsen, international økonomi udnævnt 1.11.1976; civilingeniør Lars Krogsgaard Thomsen, teoretisk statistik, udnævnt 1.9.1985; civilingeniør Uffe Thorsteinsson, materialeforsyning, udnævnt 1.8.1985; cand.ling.merc. Karen Thrysoe, engelsk juridisk sprog, udnævnt 1.2.1980; cand.polit. Hans Thygesen,

finansiering, udnævnt 1.9.1984; civilingeniør Walther Thygesen, MBA, finansiel planlægning, udnævnt 1.10.1983; Linda Thøgersen BA Honours, engelsk samfundslære/britisk realia, udnævnt 1.9.1976; cand.merc. Kjeld Tyllesen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1.1.1985; cand.polyt. Per Toft Valstorp, regnskabsvæsen og økonomistyring, udnævnt 1.11.1986; cand.merc. Svend Jørgen Vedde, skatteret, udnævnt 1.5.1980; translator Svend Vesterli, engelsk teknisk sprog, udnævnt 1.1.1975; cand.polit. Hans Wallind, forsikringsøkonomi, udnævnt 1.3.1984; mag.scient.soc. Arne Wangel, sociologi, udnævnt 1.4.1985; cand.phil. Helle Wegener, spansk grammatik, udnævnt 1.9.1979; cand.merc. Ole Wiberg MS, international virksomhedsledelse, udnævnt 1.6.1986; cand.ling.merc. Ulla Winding, spansk, udnævnt 1.4.1987; cand.polit. Poul Wolffsen, finansiering, udnævnt 1.9.1986; civilingeniør Jean-Pierre Zafiryadis, fransk teknisk sprog, udnævnt 14.3.1979; cand.polit. Peter Hjortkjær Østergaard, nationaløkonomi, udnævnt 1.9.1985, (fratrådt 30.9.1987); cand.polit. Finn Østrup, finansiering, udnævnt 1.5.1986.

Bilag 5: Fortegnelse over højskolens administrative medarbejdere

Rektor:

Lektor Finn Junge-Jensen, MBA, valgt fra 1.8.1987.

Prorektor:

Lektor, cand.phil. Lise-Lotte Hjulmand, valgt fra 1.8.1987.

Administrator: Kurt Poder, udnævnt 1.5.1985.

Kontorchefer:

Cand.jur. Kirsten Buch, udnævnt 1.6.1986; Hanne Feveile HD, udnævnt 1.8.1986; cand.polit. Tom Niros, udnævnt 1.8.1985.

Fuldmægtige:

Cand.polit. Ebbe Trærup Andersen, ansat 1.3.1983, (fratrådt 30.11.1987); cand.jur. Greta Andersen, ansat 1.7.1985; Lars Caroc, ansat 1.12.1986; A. Herbert Christy, ansat 15.9.1969; cand.mag. Finn Kjerulff Hansen, ansat 1.5.1985; cand.polit. Jan Clausen Hansen, ansat 1.10.1979; cand.phil. Winnie Haxø, ansat 1.4.1987; Per Boje Jensen, HD, ansat 1.9.1966; cand.adm.pol. Henrik Karsbøl, ansat 1.6.1987; ingeniør Finn Kempf, ansat 1.11.1975; Thor-kild Kristoffersen, ansat 15.1.1966; Birte Larsen, ansat 1.12.1986; cand.jur. Vini Lindhardt; ansat 1.12.1987; Merete Trolle, ansat 1.6.1984.

Overassistenter:

Mogens Andersen, ansat 8.3.1976; Birte Bodholdt, ansat 1.10.1986; Hanne Bruun, ansat 1.6.1986; Kai Jensen, ansat 1.11.1974; Lis Langen, ansat 1.9.1968; Birgit Nyvang Larsen, ansat 1.6.1980; Britta Larsen, ansat 1.8.1972, (fratrådt 31.7.1987); Britta Larsen, ansat 1.8.1972, (fratrådt 31.10.1986); Gerd Løcke, ansat 1.4.1979, (fratrådt 30.9.1986); Annelise Mainz, ansat 1.12.1986.

Kontorassistenter/assistenter

Erik Aaskov Andersen, ansat 1.12.1987; Tine Andersen, ansat 15.9.1986; Jane Antonsen, ansat 1.8.1986; Laila Mard Awad, tidl. Jørgensen, ansat 1.12.1983, (fratrådt 31.7.1987); Toni L. Berg, ansat 1.8.1986; Helle D. Bonnesen, ansat 13.5.1985; Rose Cedermark, ansat 1.12.1985, (fratrådt 30.9.1986); Bente Krogh Christensen, ansat 1.12.1978; Evald Christensen, ansat 15.10.1984, (fratrådt 31.3.1987); Bent Christiansen, ansat 1.7.1985; Hilda Clemmensen, ansat 1.9.1983; Hans Erik Corneliussen, ansat 1.2.1980, (fratrådt 31.1.1987); Tina Juhl Damgaard, ansat 16.2.1987; Kirsten Davidsen, ansat 1.8.1969; Svend Davidsen, ansat 1.5.1985; Kirsten Degn, ansat 26.1.1987; Hanne Døssing, ansat 1.4.1981; Claus Erikstrup, ansat 1.4.1984; Anelise Frederiksen, ansat 1.6.1973, (fratrådt 30.11.1986); Grete Bay Friis-Hansen, ansat 1.11.1977; Hanne Gregersen, ansat 3.5.1979; Bessie Hansen, ansat 15.8.1983,

(fratrådt 28.2.1987); Lise Hansen, ansat 1.11.1986; Ulla Hansen, ansat 15.7.1985; Bent Toft Haugaard, ansat 1.10.1975, (orlov 1.8.1987-31.7.1988); Bente Hviid, ansat 1.2.1978; Annitta Kinnerup Jensen, ansat 1.10.1986; Else Bjørno Jensen, ansat 1.4.1970, (fratrådt 31.12.1986); Lise-Lotte Jensen, ansat 1.5.1987; Henrik Kaalund-Jørgensen, ansat 1.3.1985; Lone Kruuse, ansat 1.8.1985; Anette Larsen, ansat 1.9.1980; Birgit Larsen, ansat 15.8.1985, (fratrådt 30.9.1986); Gudrun Nedersee Larsen, ansat 1.8.1976; Helle Larsen, ansat 5.10.1978; Knud Stenbæk Larsen, ansat 1.1.1983, (fratrådt 30.6.1987); Lis Larsen, ansat 1.7.1985; Kai Larsson, ansat 1.1.1980; Kate Kjær Lauritsen, ansat 1.9.1969, (orlov 1.8.1987-31.7.1988); Tove Lorentzen, ansat 1.11.1977; Alice Margaret Lergren, ansat 1.11.1986; Lis Lonny Lund, ansat 4.2.1987; Tove Lund, ansat 1.10.1975 (afgået ved døden den 15.9.1987); Henrik Keller Madsen, ansat 15.8.1986; Børge Marquardsen, ansat 1.12.1981; Lutgart Mortensen, ansat 1.4.1985; Eric Møller, ansat 1.8.1979; Birthe Nielsen, ansat 15.8.1983, (fratrådt 31.10.1987); Merete Krøll Nielsen, ansat 1.8.1985; Ketty Petersen, ansat 1.10.1973, (fratrådt 30.9.1986); Inge Randa, ansat 1.3.1973; Lizzi Bente Reimann, ansat 1.5.1986; Lars Roldsgaard, ansat 15.4.1982, (orlov 1.6.1987-31.5.1988); Laila Roneklindt, ansat 18.3.1985, (fratrådt 31.3.1986); Birgit Schophuus, ansat 4.9.1984 (fratrådt 31.10.1987); Lise-Lotte Simonsen, ansat 1.10.1982; Kim Skjold, ansat 17.8.1987; Hanne Slaarup, ansat 1.8.1983; Diana Stuhr, ansat 19.3.1979; Betina Krøll Therkildsen, ansat 1.9.1987; Anna Sigr Thorisdottir, ansat 16.3.1987; Eva Thorup, ansat 1.3.1981, (fratrådt 28.2.1987); Lene Tobiesen, ansat 1.10.1985, (fratrådt 31.12.1986); Michael Topsøe-Jensen, ansat 1.8.1986; Birgit Ulriksen, ansat 1.7.1979; Anita Walegorski, ansat 1.8.1984; Lise Walther, ansat 1.10.1983, (fratrådt 31.10.1986); Gudrun Westervang, ansat 1.10.1980; Beate Warberg, ansat 1.3.1985; Gabrielle Wolff-Jacobsen, ansat 15.4.1985.

EFG-praktikanter

Brit Bjerno, ansat 1.9.1987-31.8.1989; Anne-Grete Rafn Dahm, ansat 15.9.1987-14.9.1989; Dorte Glybeck, ansat 1.9.1987-31.8.1989; Annette Hansen, ansat 1.9.1987-31.8.1989; Lilli Lindhardt Jensen, ansat 1.9.1986-31.8.1988; Peter Jensen, ansat 1.9.1986-31.8.1988; Anette Stampe Jørgensen, ansat 1.9.1986-31.8.1988; Janne Lassen, ansat 1.9.1986-31.8.1988; Karsten Bork Lund, ansat 1.9.1987-31.8.1989; Jette Nielsen, ansat 1.10.1987-30.9.1989; Jesper Nisted, ansat 1.9.1986-31.8.1988; Allan Stockfleth Olsen, ansat 1.10.1988-30.9.1989; Zaneta Petreska, ansat 1.9.1986-31.8.1988; Charlotte Stenfeldt Frederiksen, ansat 1.9.1986-31.8.1988; Charlotte Teglbjærg, ansat 1.9.1987-31.8.1989; Døndy Yildiz, ansat 1.9.1987-31.8.1989.

Bilag 6: Fortegnelse over det samlede antal ansatte ved højskolen pr. ult. 1987:

1. Professorer	25
2. Docenter, afdelingsledere og fagledere	7
3. Adjunker/lektorer uden forskningspligt i sprog og erhvervsøkonomi	30
4. Fastansatte lærere i maskinskrivning og stenografi	9
5. Amanuensisgruppen	195
6. Kandidatstipendiater	36
7. Seniorstipendiater	3
8. Eksterne lektorer	203
9. Undervisningsassistenter	655
10. Administrative medarbejdere i administrationen	127
11. Administrative medarbejdere ved biblioteket	40
12. Administrative medarbejdere ved EDB-Centret	6
13. Administrative medarbejdere ved institutterne	99
I alt	<u>1.435</u>

Bilag 7: Fortegnelse over Handelshøjskolens censorer

Samtlige højskolens censorer er beskikket efter reglerne i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 18. juli 1983, og deres virke sker på grundlag af bestemmelserne i denne bekendtgørelse.

Censorerne vælger censorformanden og censornæstformanden.

For Det erhvervsøkonomiske Fakultet er direktør, cand.polit. Sten Buhl valgt som censorformand og direktør, cand.oecon Søren Aggebo som censornæstformand.

For Det erhvervsproglige Fakultet er professor Ove K. Clausen valgt som censorformand og professor, dr.phil. Knud Sørensen som censornæstformand.

I studieåret 1986/87 har følgende censorer af undervisningsministeriet været beskikket i forbindelse med højskolens prøver og eksaminer:

A. Censorer beskikket ved de erhvervsproglige eksaminer samt i engelsk og tysk ved det almene erhvervsøkonomiske studium (HA-studiet)

Engelsk

Commercial Press Officer, translator Ebba Abildgaard; lektor, translator Willy Agtby; translator Birthe Marie Andersen; seminarielektor, cand.mag. Jens Axelsen; lektor, translator John J. Binzer; statsautaut. translator og tolk Marie-Louise Brendstrup; lektor, cand.mag. Ole Bus; lektor, cand.mag. Ulf Böiken; direktør, translator Mogens Dyhr HD; lektor, cand.pæd. Gerd Gabrielsen; lektor, cand.mag. Knud Gram-Andersen; lektor, cand.mag. Niels Hald; Jørgen Hansen, Bachelor of Science; lektor, cand.mag. Niels Chr. Bugge Hansen; lektor, translator Børge Ingeman; professor Bent Jacobsen; lektor Hans Vinther Jensen; translator Jørgen Tommy Jensen; afdelingsleder, dr.phil. Arne Astrup Juul; fuldmægtig, cand.ling.merc. Henning Vang Jørgensen; cand.ling.merc. Annette Kjærulff; translator Jette Lachmann; lektor, cand.art. Hanne Lauridsen; civilingeniør F. I. Brink Laursen; translator Børge Maretti; cand.ling.merc. Hanne Mathiesen; salgsinspektør, translator Hans Jørgen Mengel; landrettsagfører Erik Münter; universitetslektor, dr.phil. Hans Frede Nielsen; lektor, translator Ole Søborg Nielsen; adjunkt, cand.phil. Mogens Pind; lektor, cand.ling.merc. Sonja Poulsen; sekretariatschef, translator Kjeld Præstegaard; lektor, mag.art. Steen Schousboe; professor Poul Steller; afdelingsleder Bent Sunesen; professor, dr.phil. Knud Sørensen; professor, dr.phil. Torben Vestergaard; fuldmægtig, cand.ling.merc. Lis Witsø.

Fransk

Kontorchef, statsaut. translatør Eilif Christensen; civilingeniør. HD, Dr. es Sciences Orla Christensen; advokat Frantz Dahl; translatør, cand.interpret. Erik Danieli; konferencetolk Birgit Erichsen; mag.art. Kirsten Gro-Nielsen; advokat Henrik von Holstein; lektor, cand.phil. Pierre Hyllested; lektor, cand.mag. Oleg Koefoed; lektor, cand.mag. Karen Landschultz; civilingeniør Michel Christian Lاراignou; lektor, cand.mag. Knud Aage Larsen; cand.mag. Barbara Melchior; professor, dr.phil. Morten Nøjgaard; professor, dr.phil. Birger Munk Olsen; lektor, cand.mag. Vagn Outzen; lektor Arne Schnack; adjunkt, cand.mag. Kamma Skov; advokat Henrik Worning.

Italiensk

Lektor Bruno Amoroso; cand.interpret. Helle Grotenborg; lektor, mag.art. Hugo Ibsen; professor, dr.phil. Jørn Moestrup; lektor, mag.art. Lene Waage Petersen; lektor, dr.phil. Gunver Skytte Schmidt; professor, dr.jur. & phil. Ditlev Tamm.

Russisk

Lektor, Ph.D. Henning Andersen; lektor, cand.phil., translatør Jørgen Harrit; lektor, cand.dipl. Marina Orlova Jermak.

Spansk

Lektor, cand.mag. Ulf Böiken; adjunkt, cand.mag. Birgit Christiansen; kontorchef Bjørn Furu HD; translatør, cand.ling.merc. Charlotte von Haffner; translatør Inger Hall; lektor, cand.mag. Kjær Jensen; cand.mag. Merete Hjorth Jensen; regionschef, civiling. Kai Jørgensen; fuldmægtig, cand.jur. John Kierulf; civilingeniør Kristen Kragelund; lektor John Kuhlmann Madsen; kontorchef, translatør Poul Madsen; civiløkonom Henning Peter Mikkelsen; underdirektør, cand.jur. Jørgen F. Nissen; professor, dr.phil. Morten Nøjgaard; translatør Agnethe Pedersen; fuldmægtig, cand.phil. Otto Chr. Schepelern; civilingeniør Jens Staugaard; handelsråd, cand.polit. Søren Ejler Storgaard; translatør Ellen Marie Sundbo; salgschef, cand.polyt. Carl Erik Wegener.

Tysk

Lektor, cand.mag. H. Bergstrøm-Nielsen; translatør Heinz W. Bühring; translatør, cand.jur. Helmut Christensen; translatør Edith Christiansen; translatør Inger Jelstrup Christophersen; professor Ove K. Clausen; cand.mag. Elisabeth Egelund; salgschef Peter Haussmann; translatør Esther Hedegaard; professor, fil.dr. Karl Hyldgaard-Jensen; lektor, cand.mag. Lisbeth Falster Jakobsen; studielektor, cand.mag. Gerhard Jaspersen; translatør Lene Bøgeholm Jensen; afdelingsleder, cand.mag. Elli Jørgensen; lektor Per El Jørgensen; translatør Ellen Larsen; cand.ling.merc. Lars Henrik Rønnow Larsen; translatør Nils Wilhelm Lassen; universitetslektor, mag. art. Jørgen Olsen; professor Sven-Olaf Poulsen; lektor Hans-Otto Rosenbohm; professor, dr.phil. Henning Spang-Hanssen; lektor Henning Søndergaard; lektor, cand.mag. Vibeke Winge; underdirektør, translatør Robert Wunsch.

Dansk

Undervisningsassistent, cand.mag. Thorleif Christiansen; undervisningsassistent, cand.mag. Angela Guski ED; cand.phil. Peter Stray Jørgensen; professor Mogens Baumann Larsen; lektor, cand.mag. Mogens Løj; amanuensis, cand.mag. Pia Riber Petersen; lektor, cand.mag. Anita Scheurer; lektor, lic.phil. Peder Skyum-Nielsen.

Maskinskrivning og stenografi

Mariane Bjerre ED; korrespondent Birte Dam-Hendriksen; korrespondent Dorrit Faber; Marianne Ingebrigtsen ED; korrespondent Agnete Ingvordsen; Jonna Sehested-Grove ED; direktionssekretær Johanne Margrethe Sørensen.

Lynskrift

Handelsfaglærer Jonna Carlsen; direktionssekretær Johanne Margrethe Sørensen.

Erhvervsøkonomi

Konsulent, lektor, lic.merc. Egon Andersen; afdelingsleder Erling Andreasen HD; civiløkonom Asbjørn Baggesen HD; forlagsboghandler, cand.merc. Ole Arnold Busck, direktør Allan Hansen HA; underdirektør, cand.polyt. Hans-Erik Hansen; konsulent, cand.merc. Ole Heggland; afdelingsdirektør Anne Jensen; direktør, lic.merc. John Kjær; adjunkt, cand.merc. Torben Leinsdorff; direktør, cand.merc. Kaj Ulrik Lund HD; lektor, cand.merc. Birthe Skov Pedersen; direktør Peter Plejl HD; adjunkt, cand.merc. Lars Bak Rasmussen; direktør Claus Trolle HD.

Samfundsøkonomi

Konsulent, lektor, lic.merc. Egon Andersen; forlagsboghandler, cand.merc. Ole Arnold Busck; underdirektør, cand.polyt. Hans-Erik Hansen; konsulent, cand.merc. Ole Heggland; afdelingsdirektør Anne Jensen; direktør, lic.merc. John Kjær; adjunkt, cand.merc. Torben Leinsdorff; direktør, cand.merc. Kaj Ulrik Lund HD; lektor, cand.merc. Birthe Skov Pedersen; direktør Peter Plejl, HD; adjunkt, cand.merc. Lars Bak Rasmussen.

Erhvervsret

Direktør, cand.jur. Ole Alsøe; kontorchef, cand.jur. Lennart Lyng Andersen; forbrugerombudsmand, cand.jur. Frede Christensen; universitetslektor, dr.jur. Bo von Eyben; advokat Torben Ertbøll; sekretariatschef, cand.jur. Benedicte Federspiel; advokat Andreas Fischer; kontorchef, cand.jur. Erik Steen Matzen Hansen; dommer Preben Gundorph Hansen; kontorchef Ole Jacobsen; fuldmægtig, cand.jur. Hanne Koktvedgaard; ligningschef, cand.jur. Vagn Laustsen; advokat Jesper Lett; advokat Ulrik Lett; kriminaldommer Rasmus Lind; advokat Arne Madsen; undervisningsinspektør, cand.jur. Hans Metzon; universitetslektor, cand.jur. Peter Møgelvang-Hansen; direktør, cand.jur. Eigil Mølgaard; højesterets-sagfører Bent Nebelong; dommer Ditlev Davidsen Nielsen; dommer Egon Horn Rasmussen; ekspeditionssekretær A. Rønsted; overregistrator, cand.jur. J. Selmer; universitetslektor, cand.jur. Lise Skovby; vicedirektør, cand.jur. Helge Solberg; forskningsbibliotekar, cand.jur. Jens Søndergaard; kontorchef, cand.jur. P. Thorell.

B. Censorer beskikket ved translatøreksamen

Arabisk

Overlæge, translatør Adam A.M. Ghoneim; forskningsbibliotekar, mag.art. Stig Torben Rasmussen; afdelingsleder, cand.theol. Svend Mann Søndergaard.

Farsi

Professor, dr.phil. Jes P. Asmussen; amanuensis, mag.art. Finn Thiesen; lektor Fereyduh Vahman MA.

Finsk

Translatør Sirkka Kroman; mag.art. Michael Larsen; lektor Olli Nuutinen.

Grønlandsk

Skoledirektør Christian Berthelsen; viceskoleinspektør Jørgen Holm; translatør Jens Poulsen.

Hebraisk

Mag.art. Hanne Friis; sognepræst, lektor Børge Salomonsen; lektor, mag.art. Judith Wintther.

Italiensk

Lektor, dr.oecon, Bruno Amoroso; lektor, cand.mag. & mag.art. Lene Waage Petersen; lektor, cand.art. Dorte Westrup.

Japansk

Professor Olof Lidin; lektor Yoichi Nagashima.

Kinesisk

Lektor Birthe Arendrup; professor, dr.phil. Søren Egerod; lektor Robert Tung MA.

Nederlandsk

Personaledirektør, translatør, cand.jur.&.art. Bernard Bévort; adjunkt, cand.mag. Gorm Christensen; translatør, cand.jur. Jeannette Skat-Rørdam; lektor, lit.drs. Geerte de Vries.

Nygræsk

Universitetslektor, docent Bo-Lennart David Eklund; presseråd, fil.kand., cand.psych. Georgios Fotopoulos; lektor, cand.mag. Rolf Hesse; lektor Leo Hjortsø; lektor, cand.mag. Sophia Scopetea.

Polsk

Ekspeditionssekretær, translatør, cand.jur. George E. Z. Damborg; lektor, dr. phil. Kristine Heltberg; translatør Maria-Margareta Jakobsen.

Portugisisk

Translatør Børge Hansen; licenciada Silvia Hinnerfeldt; fuldmægtig, cand.jur. John Kierulf; lektor, translatør Niels Henning Pedersen HD.

Russisk

Lektor, cand.phil., translatør Jørgen Harrit; cand.dipl. Marina Orlova Jermak; lektor Birgit Isfeld Karlsson; lektor, cand.phil. Birte Pass; professor Gunnar Svane; translatør Niels Chr. Wolthers.

Serbokroatisk

Lektor, mag.art. Per Jakobsen; cand.mag. Jane Kabel; lektor, mag.art. Henning Mørk Pedersen.

Svensk

Civiløkonom Christofer Gyllenstierna; amanuensis, mag.art. Henrik Galberg Jacobsen; lektor Per Ljung; lektor, fil.dr. Stig Örjan Ohlsson.

Tjekkisk

Translatør Blanka K. T. Borg; undervisningsassistent, mag.art. Jiri Lichtenstein; lektor, fil.kand. Jens Skov-Larsen.

Tyrkisk

Universitetslektor Bernt Brendemoen; lektor, cand.mag. Iben Raphael Meyer; translatør Viron Valasaki HD.

C. Censorer beskikket ved indvandrertolkning

Arabisk

Socionom Saadou N. Mourched; cand.theol. & mag. Niels Henrik Olesen; forskningsbibliotekar, mag.art. Stig Torben Rasmussen; lektor, cand.theol. Svend M. Søndergaard.

Serbokroatisk

Miro Barjamovic; lektor, mag.art. Per Jacobsen.

Tyrkisk

Translatør Viron Valasaki HD.

Urdu

Amanuensis, mag.art. Finn Thiesen

D. Censorer beskikket ved konferencetolkning

Translatør Birthe Marie Andersen; lektor, dr. Graham Caie; cand.mag. Hans Flugler; lektor, cand.mag. Oleg Koefoed; cand.ling.merc. Lars Henrik Rønnow Larsen; landsretssagfører Erik Münter; professor, dr.litt. Birger Munk Olsen; professor, dr.phil. Georges Périlleux; diplomdolmetscher Peter Pompe; lektor, cand.mag. et cand.interpret. Hans-Otto Rosenbohm; adjunkt, cand.mag. Kamma Skov, translatør Hannelore Aaberg.

E. Censorer beskikket ved det almene erhvervsøkonomiske studium (HA)

Databehandling

Underdirektør, cand.polyt. P. V. Andersen HD; civilingeniør Ole Engberg; direktør, lic.merc. John Kjær; direktør, lic.merc. Peter Plejl HD; professor Poul Sveistrup.

Erhvervsret

Direktør, cand.jur. Ole Alsøe; kontorchef, cand.jur. Lennart Lyng Andersen; forbrugerombudsmand, cand.jur. Frede Christensen; amanuensis, cand.jur. Nils Elmelund; advokat Torben Ertbøll; universitetslektor, dr.jur. Bo von Eyben; sekretariatschef, cand.jur. Benedicte Federspiel; advokat Andreas Fischer; kontorchef, cand.jur. Erik Steen Matzen Hansen; dommer Preben Gundorph Hansen; kontorchef, cand.jur. Ole Jacobsen; fuldmægtig, cand.jur. Hanne Koktvedgaard; direktør, landsretssagfører Erik Langsted; ligningschef,

cand.jur. Vagn Laustsen; advokat Jesper Lett; advokat Ulrik Lett; kriminaldommer Rasmus Lind; advokat Arne Madsen; undervisningsinspektør, cand.jur. Hans Metzson; universitetslektor, cand.jur. Peter Møgelvang-Hansen; direktør, cand.jur. Eigil Mølgaard; højesterets-sagfører Bent Nebelong; dommer Ditlev Davidsen Nielsen; landsretssagfører, cand.jur. Svend Petersen; dommer Egon Horn Rasmussen; ekspeditionssekretær, cand.jur. Allan Rønsted; overregistrator, cand.jur. J. Selmer; universitetslektor, cand.jur. Lise Skovby; vicedirektør, cand.jur. Helge Solberg; forskningsbibliotekar, cand.jur. Jens Søndergaard; kontorchef, cand.jur. P. Thorell.

Erhvervs- og samfundsbeskrivelse

Underdirektør, cand.oecon. Søren Aggebo; direktør, cand.merc. Erik Hjortkær Andersen; generaldirektør, cand.polit. Ole Andresen; kontorchef, cand.polit. E. Bastrup-Birk HD; salgchef, cand.merc. Jørgen Bertelsen; vicedirektør, cand.polit. Ib Christiansen; direktør, cand.polit. C. J. Clemmensen; underdirektør, cand.oecon. Anders H. Dahl; studieleder, cand.merc. Bent Gram; professor Erik Gørtz; professor, dr.polit. Svend Aage Hansen; investeringschef, cand.polit. Thomas Henriksen; kontorchef, cand.polit. Kristian Hjulsgager; direktør Vagn Isaksen HA; underdirektør, cand.polit. Paul Kaaris; vicedirektør, cand.polit. Niels M. Larsen; informationschef, cand.polit. Henning Lindegaard; direktør, cand.polit. Poul Tage Madsen; forskningsleder, cand.polit. Gunnar Viby Mogensen; civilingeniør, civiløkonom Leif Monies; direktør, cand.polit. Anne Marie Nielsen; fuldmægtig, cand.polit. Ole Olesen; informationsdirektør, cand.polit. E. Heimann Olsen; sekretariatschef, cand.polit. Laurids Pedersen; direktør, cand.merc. Bent Poulsen; direktør, cand.merc. K. V. Slot HD; direktør, cand.polit. Axel Sløk; direktør, cand.polit. Erik Stockmann; statistikchef, cand.polit. Jørgen Wedebye; arbejdsdirektør, cand.polit. Kaj Westergård HD; direktør cand.oecon. Allan Winther.

Erhvervsøkonomi

Oberstløjtnant, cand.psych. Fin Agersted; underdirektør, cand.oecon. Søren Aggebo; direktør Jørgen Ajslev HD; direktør, civilingeniør Allan Andersen HD; direktør, cand.merc. Erik Hjortkær Andersen; rektor Flemming Andersen; kontorchef, cand.polit. Peter Andersen; direktør, cand.oecon. Uffe Andersen; generaldirektør, cand.polit. Ole Andresen; underdirektør, cand.merc. Cato Anthoni Baldvinsson; salgchef, cand.merc. Jørgen Bertelsen; marketingchef Ivan Biangslev; direktør, cand.merc. Holger Brinch-Pedersen; direktør, cand.polit. Sten Buhl; direktør, civilingeniør Kjeld Bundgaard HD; forlagsboghandler, cand.merc. Ole Arnold Busck; direktør, lic.merc. Torben Carlsson; lektor, cand.merc. Poul Rind Christensen; direktør, cand.merc. Verner Damm; økonomichef, cand.oecon. Poul Due; kontorchef, cand.oecon. Mogens Ebling; adm.direktør Frede Ahlgreen Eriksen; direktør, cand.oecon. Jens Fisker; cand.merc. Poul Flindhardt; bankdirektør, cand.merc. Svend-Aage Frederiksen; direktør Henning Gade HD; direktør, lic.merc. Børge G-Christensen; underdirektør, lic.polit. Palle Geleff; studieleder, cand.merc. Bent Gram; direktør, cand.polit. Nils Groes; professor, lic.merc. Hans Gullestrup; professor, cand.polyt. Axel Gaarslev; direktør Ole Heise HA; adm. direktør, lic.merc. Steen Hemmingsen; investeringschef, cand.polit. Thomas Henriksen; lektor, lic.merc. Steen Hildebrandt; ekspeditionssekretær, cand.oecon. Ove Høeg; statsaut. revisor, cand.merc. Torben Haaning; forskningsleder, mag.scient. Sven Illeris; direktør, cand.merc. Svend Aage Birck Jakobsen; fondschef, lic.polit. Flemming Dalby Jensen; sekretariatschef, cand.polit. Søren Bernth Jensen; lektor, cand.merc. Peter Kragh Jespersen; direktør, civiløkonom Kaj Jørgensen; di-

rektør, cand.polit. Jens Kampmann; direktør, cand.merc. Ole Kerndal; direktør Jørgen Preben Kjær HA; direktør, cand.merc. Peter H. Krag HD; kontorchef, cand.merc. Helge Krausing; direktør, cand.merc. Poul Lauritsen; direktør, cand.merc. Kaj Ulrik Lund HD; direktør, lic.merc. Børge O. Madsen HD; direktør Sv. Dyrlov Madsen HD; lektor, civilingeniør, lic.techn., dr.scient. Erik Mosekilde; direktør, cand.polit. Anne Marie Nielsen; direktør Hans Henrik Nielsen HA; adm. direktør Per W. Nielsen HD; lektor, civiløkonom Vilhelm Nørring HD; underdirektør, civilingeniør Erik Ohrt; kommunaldirektør, cand.merc. Mogens Olsen; direktør, cand.merc. Ejvind Oxe; lektor Mogens Kühn Pedersen; konsulent Jan Petersen; lektor, cand.phil. Viggo Plum; direktør Bent Ranning; informationschef, cand.merc. Børge Rasmussen; direktør Jan Rasmussen; direktør, cand.merc. Poul Ernst Rasmussen; direktør, cand.polyt. Torben Rasmussen; direktør, cand.merc. Erik Rebild; direktør cand.merc. P. Rohde; direktør, cand.merc. Erik Ryge; direktør, civiløkonom Henrik Schrøder; salgschef Marianne Selmer HD; lektor, civilingeniør Uffe Thorsteinsson HD; direktør, civiløkonom Hans Tarp-Nielsen; direktør, cand.polit. Jens W. Trock HA; lektor, cand.oecon. Jens Vestergaard; direktør, cand.oecon. H. Øhrstrøm.

Nationaløkonomi

Generaldirektør, cand.polit. Ole Andresen; kontorchef, cand.polit. E. Bastrup-Birk HD; direktør, cand.polit. Preben Bov; fuldmægtig, cand.polit. Søren Brodersen; lektor, cand.polit. Henning Kristiansen Brogaard; konsulent, cand.polit. Anders Møller Christensen; lektor, cand.polit. J. P. Christensen; vicedirektør, cand.polit. Ib Christiansen; lektor, cand.oecon. Terkel Christiansen; seniorforsker, cand. polit. Ulf Christiansen; forskningsleder, cand.polit. Henrik Christoffersen; underdirektør, cand.oecon. Anders H. Dahl; konsulent, cand.polit. Poul Uffe Dam; fuldmægtig, cand.polit. Jacob Fuchs; kommitteret, cand.polit. Henning Gottlieb; studieleder, cand.merc. Bent Gram; direktør, cand.polit. Nils Groes; direktør, cand.polit. Olav Grue; professor Erik Gørtz; sekretariatschef, cand.polit. Folmer Hammerum; vicedirektør, cand.polit. Jørgen Hansen; lektor, cand.polit. Jørgen Drud Hansen; forskningsassistent, cand.polit. Per Vejrup Hansen; professor, dr.polit. Svend Aage Hansen; forskningsassistent, cand.polit. Ingrid Henriksen; investeringschef, cand.polit. Thomas Henriksen; lektor, lic.polit. Chr. Hjorth-Andersen; lektor, dr.oecon. Svend Hylleberg; direktør, cand.oecon. Oluf Ingvarsen; ministersekretær, cand.oecon. Leif Jensen; fuldmægtig, cand.polit., dr.oecon. Jesper Jespersen; vicedirektør, cand.polit. Niels M. Larsen; direktør, cand.polit. Poul Tage Madsen; professor, ekon.dr. Lars Matthiessen; forskningsleder, cand.polit. Gunnar Viby Mogensen; kontorchef, cand.polit. Finn Høirup Mortensen; fuldmægtig, cand.polit. Ole Olesen; lektor, cand.polit. Henning Olsen; kontorchef, cand.polit. Jørgen Ovi; sekretariatschef, cand.polit. Laurids Pedersen; professor, dr.oecon. Peder Jørgen Pedersen; lektor, cand.oecon. Kristian Rask Petersen; direktør, cand.polit. Erik Stockmann; statistikchef, cand.polit. Jørgen Wedebye; lektor, mag.scient.soc., cand.polit. Hans Aage.

Statistik

Professor, dr.phil. Erling B. Andersen; lektor, cand.scient. Steen Arne Andersson; afdelingsforstander, cand.act. M. Weis Bentzon; cand.merc. Niels J. Blunch; direktør, cand.polit. Sten Buhl; professor, dr.merc. Jens Jørn Dahlgaard; lektor, cand.polit. Viggo Høst; cand.polit. Harald Høst-Madsen; lektor, cand.oecon. Knud Kappel Jensen; lektor, cand.polit. Niels-Erik Jensen; lektor, cand.stat. Søren Johansen; lektor, cand.stat. Nils Kousgaard; professor Kai Kristensen; professor, dr.scient. Steffen Lilholt Lauritzen; lektor,

cand.merc. Steen Lund-Thomsen; afdelingsleder, cand.polit. Finn Madsen; professor, dr.polit. P. C. Matthiessen; lektor, cand.merc. Peter S. Mortensen; adm.direktør, cand.merc. Johannes Poulsen; direktør, civilingeniør Karsten Schmidt; statistiker, cand.scient. Geert Schou; docent, dr.philos. Jon Stene; lektor, lic.stat. Poul Thyregod; professor, cand.polit. Karl Vind.

Videnskabsteori

Lektor, lic.merc. Steen Hildebrandt; adjunkt, cand.merc. Erik Kloppenborg Madsen; lektor, mag.art. Lennart Nørreklit; lektor Mogens Kühn Pedersen; lektor, cand.oecon. Henrik Preben Perregaard; lektor, fil. dr. Gunnar Persson.

F. Censorer beskikket ved den erhvervsøkonomiske kandidateksamen (cand.merc.)

Oberstløjtnant, cand.psych. Fin Agersted; underdirektør, cand.oecon. Søren Aggebo; lektor, dr.oecon. Bruno Amoroso; direktør, civilingeniør Allan Andersen HD; professor, dr.phil. Erling B. Andersen; lektor, lic.jur. Paul Krüger Andersen, bankdirektør, cand.oecon. Jesper Andreasen; generaldirektør, cand.polit. Ole Andresen; direktør Bent Arnberg; direktør Henrik Audon HD; ekspeditionssekretær, cand.jur. Poul Bach; projektleder, lic.scient.soc. Torben Bager; underdirektør, cand.merc. Cato Anthoni Baldvinsson; afdelingsforstander, cand.act. M. Weis Bentzon; erhvervsplanlægger Annette Birch; statsaut. revisor Søren Bjerre-Nielsen; professor, dr.phil. Mogens Blegvad; direktør, landsretssagfører Mogens Bojesen-Koefoed; lektor, cand.psych. Vilhelm Borg; lektor, mag.scient. Anders Boserup; cheføkonom, cand.polit. Poul Buch-Hansen; direktør, cand.polit. Sten Buhl; direktør, civilingeniør Kjeld Bundgaard HD; forlagsboghandler, cand.merc. Ole Arnold Busck; direktør Jørgen Byriel; fuldmægtig, cand.polit. Anders Møller Christensen; statsaut. revisor Mogens Christensen; lektor, cand.merc. Poul Rind Christensen; direktør Arne Christiansen; afdelingschef, cand.polit. Hans O. Christiansen; direktør, cand.art. Peter Laub Christoffersen; konsulent Magnus Demnitz; direktør, cand.polit. Kåre B. Dullum MBA; planlægningsleder, socialrådgiver Peter Duus; cand.merc. Anita Eldam; statsaut. revisor Jens Kristian Elkjær-Larsen; civilingeniør Ole Engberg; statsaut. revisor Bent Engelbret-Pedersen; adm.direktør Frede Ahlgreen Eriksen; direktør Jørn Eriksen HA, MBA; civilingeniør Nina Esmark HD; afdelingschef, cand.polit. Erling Faurbye; statsaut. revisor Jan Franck; bankdirektør, cand.merc. Svend-Aage Frederiksen; direktør, lic.merc. Børge G-Christensen; underdirektør, lic.polit. Palle Geleff; adm.direktør, ingeniør Allan Gjerdrum HD; analysechef, cand.merc. Mogens Godt; statsaut. revisor Søren Wonsild Glud; studieleder, cand.merc. Bent Gram; afdelingschef, cand.jur. Svend Gravesen; direktør, cand.polit. Nils Groes; direktør, cand.polit. Olav Grue; koncerndirektør Steffen Gullmann HD; professor, lic.merc. Hans Gullestrup; professor, cand.polyt. Axel Gaarslev; adm.direktør Tor Hamnes; statsaut. revisor Erik Teis Hansen; direktør, cand.polit. Hans Ejvind Hansen; kontorchef, cand.merc. Iørgen Sehested Hansen; vicedirektør, cand.polit. Jørgen Hansen; lektor, cand.polit. Jørgen Drud Hansen; direktør Lene Hansen HD; direktør, cand.polit. Peter Gorm Hansen; sekretariatschef, cand.oecon. Jørgen Harne; advokat Vibeke Haume; adm.direktør Erik Heirung; direktør Ole Heise HA; adm. direktør, lic.merc. Steen Hemmingsen; investeringschef, cand.polit. Thomas Henriksen; lektor, lic.merc. Steen Hildebrandt; direktør, cand.polit. Carsten Hillestrøm; direktør, cand.polit.

Henning Holten; direktør, cand.merc. Søren Hougaard-Hansen; civilingeniør Kim A. Hueg HD; direktør, cand.merc. Mogens Bøgvad Høst; forskningsleder, mag.scient. Sven Illeris; konsulent, cand.jur. N. Mou Jakobsen; fondschef, lic.polit. Flemming Dalby Jensen; ledelsesudviklingschef, cand.merc. Henning Lindhardt Jensen; lektor, civilingeniør, lic.techn. Per Langaa Jensen HD; lektor, cand.psych. Sigurd Jensen; sekretariatschef, cand.polit. Søren Bernth Jensen; direktør, cand.polit. Steen Leth Jeppesen; lektor, cand.jur. Jørgen Vammen Jepsen; lektor, cand.merc. Peter Kragh Jespersen; statsaut. revisor A. Runge Johansen; lektor, cand.stat. Søren Johansen; direktør, civiløkonom Kaj Jørgensen; direktør, statsaut. revisor Leif Juul Jørgensen; direktør, cand.polit. Jens Kampmann; direktør, lic.merc. John Kjær; direktør Jørgen Preben Kjær HA; vicedirektør, cand.polit. Jørn H. Kjær; økonomi- og sekretariatschef, cand.merc. Jens Kjærsgaard; advokat Robert Koch-Nielsen; lektor, cand.merc. Niels Lolk Koefoed; statsaut. revisor Bjarne Kolding HD; afdelingsleder, mag.scient. Per Kongstad HD; underdirektør, cand.oecon. Tyge Korsgaard; direktør, cand.merc. Peter H. Krag HD; lektor, cand.oecon. Gustav Kristensen; lektor, cand.scient.adm. Peer Hull Kristensen; sekretariatschef, konsulent, cand.jur. Per Lachmann; kontorchef, cand.jur. Torben Larsen; statsaut. revisor Niels Lauritsen; direktør, cand.merc. Poul Lauritsen; ligningschef, cand.jur. Vagn Laustsen; advokat Jesper Lett; direktør, civilingeniør Mogens Lindhard HD; kommitteret, cand.polit. Jørgen Lotz; konsulent, cand.jur. Kaj Lotz; direktionsssekretær, cand.merc. Kjeld Lucas; direktør, cand.merc. Kaj Ulrik Lund HD; lektor, pol.mag. Bengt-Åke Lundvall; direktør, lic.merc. Børge O. Madsen HD; adjunkt, cand.merc. Erik Kloppenborg Madsen; afdelingsleder, cand.polit. Finn Madsen; statsaut. revisor Willy Madsen; lektor, dr.scient. Lars Mathiassen; lektor, cand.jur. Aage Michelsen; konsulent Laurids Mikaelsen; forskningsleder, cand.polit. Gunnar Viby Mogensen; civilingeniør, civiløkonom Leif Monies; lektor, civilingeniør, lic.techn., dr.scient. Erik Mosekilde; studieleder, dr.merc., cand.oecon. Helge Munksgaard; forskningsleder, cand.polit., dr.merc. Iver Hornemann Møller; ambassadør, direktør, cand.polit. Otto E. Møller; direktør, statsaut. revisor A. P. Nicolaisen; direktør, cand.polit. Anne Marie Nielsen; universitetslektor, cand.scient.pol. Hans Jørgen Nielsen; direktør, cand.polit. Henning Axel Nielsen; direktionsssekretær, cand.merc. Morten Nielsen; adm.direktør, ingeniør Per W. Nielsen HD; professor, dr.pæd. Gunhild Nissen; fuldmægtig J. A. Noordhoek; lektor, mag.art. Lennart Nørreklit; sekretariatschef Ejvind Næsborg HA; underdirektør, civilingeniør Erik Ohrt; concern-økonomichef, cand.merc. Leif Højmark Olsen; direktør, cand.pharm. Knud Overø HD; direktør, cand.merc. Ejvind Oxe; direktør, cand.jur. Henning Palludan; direktør Carl Erik Palsgaard; bankdirektør, cand.merc. Bent Pedersen; direktør Keld Ditlev Pedersen; lektor Mogens Kühn Pedersen; projektleder, dr.phil. Poul Ove Pedersen; lektor, cand.oecon. Henrik Preben Perregaard; lektor, fil.dr. Gunnar Persson; statsaut. revisor Arne From Petersen; udviklingsdirektør, cand.merc. Flemming Torp Petersen; direktør, cand.merc. Hans Günther Petersen; konsulent Jan Petersen; sikkerhedschef, civilingeniør John Douglas Petersen; direktør, cand.oecon. Kaj Brandt Petersen; direktør, cand.merc. Poul Erik Petersen; professor, dr.jur. Allan Philip; direktør Peter Plejl HD; lektor, cand.phil. Viggo Plum; revisionschef Frede Bech Poulsen; professor, dr.merc. Louis Printz; direktør, cand.polit. Hans Paaschburg; direktør Harald Queseth; informationsdirektør, cand.merc. Børge Rasmussen; direktør, cand.polit. Jan Rasmussen; forlagsdirektør Per Holm Rasmussen; direktør, cand.merc. Torben Vagn Rasmussen; direktør, cand.merc. Erik Rebild; professor J. O. Riis; direktør, cand.polit., cand.polyt. et lic.techn. Sven Riskær; direktør, cand.polit. Edvard Ole Rogren; departementschef, cand.jur. Jens Rosman; statsaut. revisor Jens Røder; direktør, cand.oecon. Kjeld Scherfig; direktør, cand.jur. Peder

Schlegel; professor, dr.jur. Torben Svénné Schmidt; generalsekretær, cand.jur. Henrik Sejer-Petersen; salgschef Marianne Selmer HD; lektor, lic.merc. Preben Sepstrup; direktør, cand.jur. Arne Skjoldager; professor Svend Skyum-Nielsen; direktør, cand.oecon. Ib Mogens Sletting; statsaut. revisor Steen Sommer-Jørgensen; professor Poul Sveistrup; professor Knud Erik Svendsen; vicerevisionschef Verner Søgaard; direktør, cand.polyt. Kurt Sørensen; direktør, cand.polyt. Flemming Tamstorf HD; lektor, civilingeniør Uffe Thorsteinson; lektor, lic.stat. Poul Thyregod; konsulent Henning Tjørnehøj; revisionschef, cand.merc. Bent Tjørnemark; planlægningschef, cand.polyt., lich.techn. Tom Togsverd; underdirektør, cand.jur. Claus Tønnesen; direktør, civilingeniør Bent Vabø HD; direktør, cand.oecon. Jens Otto Veile, MBA; lektor, cand.oecon. Jens Vestergaard; statsaut. revisor Jens Vetlov HD; lektor, cand.merc. Nils Villemoes; professor, cand.polit. Karl Vind; direktør Børge Warsberg HD; underdirektør, cand.polit. Peter Wendt; direktør, cand.merc. Ole Wennemoes; cand.polit. Jane Wickmann; underdirektør, cand.polit. Klaus Willeslev-Olsen; direktør, cand.oecon. H. Øhrstrøm; professor, fil.lic. Folke Ølander; professor Niels Ørgaard; direktør, cand.scient.pol. H. H. Østergaard; lektor, cand.polit., mag.scient.soc. Hans Aage; direktør, cand.psych. Oluf Aagaard.

G. Censorer beskikket ved den erhvervsøkonomiske revisorkandidateksamen (cand.merc.aud.)

Lektor, lic.jur. Paul Krüger Andersen; ekspeditionssekretær Poul Bach; statsaut. revisor Søren Bjerre-Nielsen; statsaut. revisor Mogens Christensen; statsaut. revisor Jens Kristian Elkjær-Larsen; statsaut. revisor Bent Engelbret-Pedersen; direktør lic.merc. Børge G-Christensen; direktør, cand.art. Peter Laub Christoffersen; civilingeniør Nina Esmark HD; adm. direktør, ingeniør Allan Gjerdrum HD; statsaut. revisor Søren Wonsild Glud; afdelingschef, cand.jur. Svend Gravesen; direktør, cand.polit. Olav Grue; statsaut. revisor Erik Teis Hansen; direktør Ole Heise HA; direktør, cand.merc. Mogens Bøgvad Høst; konsulent, cand.jur. N. Mou Jakobsen; statsaut. revisor A. Runge Johansen; direktør, statsaut. revisor Leif Juul Jørgensen; advokat Robert Koch-Nielsen; statsaut. revisor Bjarne Kolding HD; statsaut. revisor Niels Lauritsen; ligningschef, cand.jur. Vagn Laustsen; konsulent, cand.jur. Kaj Lotz; statsaut. revisor Willy Madsen; statsaut. revisor Niels O. Marholt; lektor, cand.jur. Aage Michelsen; lektor, cand.jur. Mogens Eggert Møller; ambassadør, direktør, cand.polit. Otto E. Møller; direktør, statsaut. revisor A.P. Nicolaisen; sekretariatschef Ejvind Næsborg HA; koncernøkonomichef, cand.merc. Leif Højmark Olesen; statsaut. revisor Arne From Petersen; departementschef, cand.jur. Jens Rosman; statsaut. revisor Jens Røder; statsaut. revisor Steen Sommer-Jørgensen; professor Poul Sveistrup; revisionschef Bent Tjørnemark; statsaut. revisor Jens Vetlov HD; professor Niels Ørgaard.

H. Censorer beskikket ved den erhvervsøkonomiske erhvervsproglige uddannelse

Cand.merc. Niels Arildsen; fuldmægtig, statsaut. translatør og tolk Marie-Louise Brendstrup; cheføkonom, fil.lit. Peter Dencik; lektor, translatør Børge Ingeman; økonom, cand.merc. Jytte Jacobsen; fuldmægtig, cand.ling.merc. Henning Vang Jørgensen; translatør, cand.ling.merc. Annette Kjærulff; økonomi- og sekretariatschef, cand.merc. Jens Kjærsgaard; kontorchef, cand.mag. Niels Gottlieb Larsen; forskningsleder, cand.polit., dr.merc. Iver Hornemann Møller; adm. direktør, ingeniør Per W. Nielsen HD; kontorchef,

cand.scient.pol. Terkel Troels Nielsen; direktør, cand.pharm. Knud Overø HD; lektor, translator, cand.ling.merc. Sonja Poulsen; cand.merc. Karlheinz Schultz; afdelingschef, cand.psych. Lotte Valbjørn; mag.scient. Diana Vinding; underdirektør, cand.polit. Peter Wendt; advokat Henrik Worning.

I. Censorer beskikket ved den erhvervsøkonomiske-datalogiske uddannelse

Konsulent, cand.polit. Anders Møller Christensen; datalog, cand.scient. Jens Brix Christensen; direktør, mag.scient.soc. Benny Dylander; professor Erik Gørtz; seniorforsker, mag.scient.soc. Torben Pilegaard Jensen; cand.scient. Steen Jürs; lektor, projektleder, lic.scient.adm. Henning Jørgensen; direktør, cand.polit. Jens Kampmann; lektor, cand.polit. Torben Warnich-Hansen.

J. Censorer beskikket ved den erhvervsøkonomiske-erhvervsjuridiske uddannelse

Generaldirektør, cand.polit. Ole Andresen; personaledirektør, translator, cand.jur. et art Bernard Bévort; direktør, cand.oecon. Jens Fisker; cand.merc. Poul Flindhardt; direktør, cand.polit. Nils Groes; professor, dr.jur. Claus Gulmann; konsulent, cand.jur. Karsten Hagel-Sørensen; underdirektør, landsretssagfører Flemming Hjorth Hansen; vicedirektør, cand.polit. Jørgen Hansen; direktør, civiløkonom Ole Heise; videnskabelig konsulent, cand.oecon. Oluf Ingvarsen; direktør, cand.polit. Jens Kampmann; direktør, lic.merc. John Kjær; direktør Jørgen Preben Kjær HA; adm.direktør, cand.merc. Peter H. Krag HD; vicedirektør, cand.polit. Stig Kuhlmann; sekretariatschef, konsulent, cand.jur. Per Lachmann; konsulent Laurids Mikaelsen; underdirektør, cand.jur. Jørgen F. Nissen; lektor, civiløkonom Vilhelm Nørring HD; professor, dr.oekon. Peder Jørgen Pedersen; kontorchef, advokat Carl Permin Günther Petersen; udviklingsdirektør, cand.merc. Flemming Torp Petersen; direktør, cand.polit. Jan Rasmussen; professor, dr.jur. Torben Svénné Schmidt; generalsekretær, cand.jur. Henrik Sejer-Petersen; direktør, advokat Mads Ravn Sørensen.

K. Censorer beskikket ved den erhvervsøkonomiske-matematiske uddannelse

Direktør, cand.oecon. Jens Fisker; direktør, cand.scient. Lars Kolind HD; lektor, dr.scient. Jakob Krarup; professor Kai Kristensen; studieleder, cand.merc. Axel Schultz Nielsen; lektor, cand.polit. Torben Warnich-Hansen; direktør, civilingeniør Peter H. Matthiessen; civilingeniør, lic.techn. Bjørn Petersen.

L. Censorer beskikket ved de erhvervsøkonomiske diplomprøver (HD), 1. del

Erhvervsret

Direktør, cand.jur. Ole Alsøe; kontorchef, cand.jur. Lennart Lyng Andersen; forbrugerombudsmand, cand.jur. Frede Christensen; amanuensis, cand.jur. Nils Elmelund; advokat Torben Ertbøll; universitetslektor, dr.jur. Bo von Eyben; sekretariatschef, cand.jur. Benedicte Federspiel; advokat Andreas Fischer; kontorchef, cand.jur. Erik Steen Matzen Hansen; dommer Preben Gundorph Hansen; kontorchef, cand.jur. Ole Jacobsen; fuldmægtig,

cand.jur. Hanne Koktvedgaard; direktør, landsretssagfører Erik Langsted; ligningschef, cand.jur. Vagn Laustsen; advokat Jesper Lett; advokat Ulrik Lett; kriminaldommer Rasmus Lind; advokat Arne Madsen; undervisningsinspektør, cand.jur. Hans Metzson; universitetslektor, cand.jur. Peter Møgelvang-Hansen; direktør, cand.jur. Eigil Mølgaard; højesterets-sagfører Bent Nebelong; dommer Ditlev Davidsen Nielsen; landsretssagfører, cand.jur. Svend Petersen; dommer Egon Horn Rasmussen; ekspeditionssekretær, cand.jur. Allan Rønsted; overregistrator, cand.jur. J. Selmer; universitetslektor, cand.jur. Lise Skovby; vice-direktør, cand.jur. Helge Solberg; forskningsbibliotekar, cand.jur. Jens Søndergaard; kon-torchef, cand.jur. P. Thorell.

Erhvervs- og samfundsbeskrivelse

Underdirektør, cand.oecon. Søren Aggebo; direktør, cand.merc. Erik Hjortkær Andersen; generaldirektør, cand.polit. Ole Andresen; kontorchef, cand.polit. E. Bastrup-Birk HD; vicedirektør, cand.polit. Ib Christiansen; underdirektør, cand.oecon. Anders H. Dahl; profes-sor, dr.polit. Svend Aage Hansen; investeringschef, cand.polit. Thomas Henriksen; kon-torchef, cand.polit. Kristian Hjulsager; direktør Vagn Isaksen HA; informationschef, cand.polit. Henning Lindegaard; direktør, cand.polit. Poul Tage Madsen; forskningsleder, cand.polit. Gunnar Viby Mogensen; civilingeniør, civiløkonom Leif Monies; informations-direktør, cand.polit. Erik Heimann Olsen; sekretariatschef, cand.polit. Laurids Pedersen; direktør, cand.merc. Bent Poulsen; direktør, cand.merc. K. V. Slot HD; direktør, cand.polit. Axel Sløk; direktør, cand.polit. Erik Stockmann; statistikchef, cand.polit. Jørgen Wedebye; arbejdsdirektør, cand.polit. Kaj Westergaard HD.

Erhvervsøkonomi

Underdirektør, cand.oecon. Søren Aggebo; direktør Jørgen Ajslev HD; direktør, cand.merc. Erik Hjortkær Andersen; marketingchef Ivan Biangsev; direktør, cand.merc. Holger Brinch-Pedersen; direktør, cand.polit. Sten Buhl; direktør, lic.merc. Torben Carlsson; kontorchef, cand.oecon. Mogens Ebling; direktør, cand.oecon. Jens Fisker; cand.merc. Poul Flindhardt; direktør Henning Gade HD; direktør, lic.merc. Børge G-Christensen; profes-sor, dr.merc. Finn Helles; adm.direktør, lic.merc. Steen Hemmingsen; lektor, lic.merc. Steen Hildebrandt; ekspeditionssekretær, cand.oecon. Ove Høeg; direktør, cand.merc. Svend Aage Birck Jakobsen; direktør, civiløkonom Kaj Jørgensen; direktør, cand.polit. Jens Kampmann; direktør, cand.merc. Ole Kerndal; direktør Jørgen Preben Kjær HA; direktør, cand.merc. Peter H. Krag HD; civilingeniør, dr.scient. Jakob Krarup; kontorchef, cand.merc. Helge Krausing; direktør, cand.merc. Jens Laustsen HD; lektor, cand.oecon. Peter Lynggaard; direktør, lic.merc. Børge O. Madsen HD; direktør Sv. Dyrlov Madsen HD; lektor, civilingeniør, lic.techn., dr.scient. Erik Mosekilde; direktør Niels Henrik Nielsen HA; lektor, civiløkonom Vilhelm Nørring HD; kommunaldirektør, cand.merc. Mogens Ol-sen; informationsdirektør, cand.merc. Børge Rasmussen; direktør, cand.polyt. Torben Ras-mussen; direktør, cand.merc. P. Rohde; direktør, cand.merc. Erik Ryge; direktør, civiløko-nom Henrik Schrøder; direktør, cand.merc. Willy Tiedemann; direktør, cand.polit. Jens W. Trock HA.

Nationaløkonomi

Underdirektør, cand.oecon Søren Aggebo; generaldirektør, cand.polit. Ole Andresen; kon-torchef, cand.polit. E. Bastrup-Birk HD; direktør, cand.polit. Preben Bov; lektor, cand.po-lit. Henning Kristiansen Brogaard; lektor, cand.polit. J. P. Christensen; vicedirektør,

cand.polit. Ib Christiansen; lektor, cand.oecon. Terkel Christiansen; kommitteret, cand.polit. Aage la Cour; underdirektør, cand.oecon. Anders H. Dahl; fuldmægtig, cand.polit. Jacob Fuchs; kommitteret, cand.polit. Henning Gottlieb; studieleder, cand.merc. Bent Gram; direktør, cand.polit. Olav Grue; sekretariatschef, cand.polit. Folmer Hammerum; vicedirektør, cand.polit. Jørgen Hansen; lektor, cand.polit. Jørgen Drud Hansen; professor, dr.polit. Svend Aage Hansen; investeringschef, cand.polit. Thomas Henriksen; lektor, lic.polit. Chr. Hjorth-Andersen; lektor, dr.oecon. Svend Hylleberg; direktør, cand.oecon. Oluf Ingvarsen; ministersekretær, cand.oecon. Leif Jensen; vicedirektør, cand.polit. Jørn H. Kjær; direktør, cand.polit. Bent Kristiansen; vicedirektør, cand.polit. Niels M. Larsen; direktør, cand. polit. Poul Tage Madsen; professor, ekon.dr. Lars Matthiessen; lektor, cand.polit. Axel Mossin; kommitteret, cand.polit. Henning Møller; underdirektør, cand.oecon. Erik Nieport; fuldmægtig, cand.polit. Ole Olesen; lektor, cand.polit. Henning Olsen; kontorchef, cand.polit. Jørgen Ovi; sekretariatschef, cand.polit. Laurids Pedersen; professor, dr.oecon. Peder Jørgen Pedersen; vicedirektør, cand.polit. Poul Erik Pedersen; direktør, cand.polit. Erik Stockmann; direktør, cand.polit. Sten Sverdrup-Jensen; statistikchef, cand.polit. Jørgen Wedebye; professor, cand.polit. Ebbe Yndgaard; lektor, mag.scient.soc., cand.polit. Hans Aage.

Statistik

Professor, dr.phil. Erling B. Andersen; lektor, cand.scient. Steen Arne Andersson; afdelingsforstander, cand.act. M. Weis Bentzon; cand.merc. Niels J. Blunch; lektor, civilingeniør, lic.techn. Leif Brøndum; direktør, cand.polit. Sten Buhl; professor, dr.merc. Jens Jørn Dahlggaard; lektor, cand.polit. Viggo Høst; cand.polit. Harald Høst-Madsen; lektor, cand.oecon. Knud Kappel Jensen; lektor, cand.polit. Niels-Erik Jensen; lektor, cand.stat. Søren Johansen; lektor, cand.stat. Nils Kousgaard; professor Kai Kristensen; afdelingsforstander, cand.polit. Severin Olesen Larsen; professor, dr.scient. Steffen Lilholt Lauritzen; lektor, cand.merc. Steen Lund-Thomsen; afdelingsleder, cand.polit. Finn Madsen; professor, dr.polit. P.C. Matthiessen; studieleder, cand.merc. Axel Schultz Nielsen; adm.direktør, cand.merc. Johannes Poulsen; direktør, civilingeniør Karsten Schmidt; docent, dr.philos. Jon Stene; professor, cand.polit. Karl Vind; civilingeniør, lic.techn. Aage Vølund.

M. Censorer beskikket ved de erhvervsøkonomiske diplomprøver (HD), 2. del

Afsætningsøkonomi

Direktør, cand.polit. Sten Buhl; direktør, civilingeniør Kjeld Bundgaard HD; afdelingschef, cand.polit. Erling Faurbye; direktør, lic.merc. Børge G-Christensen; analysechef, cand.merc. Mogens Godt; koncerndirektør Steffen Gulmann HD; direktør Lene Hansen HD; lektor, cand.polit. Hans Christian Haugård; direktør, cand.merc. Søren Hougaard-Hansen, MBA; ledelsesudviklingschef, cand.merc. Henning Lindhardt Jensen; direktør, cand.merc. Peter H. Krag HD; direktionssekretær, cand.merc. Kjeld Lucas; direktør, lic.merc. Børge O. Madsen HD; studieleder, cand.oecon., dr.merc. Helge Munksgaard; direktionssekretær, cand.merc. Morten Nielsen; udviklingsdirektør, cand.merc. Flemming Torp Petersen; informationsdirektør, cand.merc. Børge Rasmussen; direktør cand.merc. Erik Rebild; forskningsleder, lic.merc. Preben Sepstrup; professor, fil.lic. Folke Ölander.

Finansiering og kreditvæsen

Bankdirektør, cand.oecon. Jesper Andreasen; underdirektør, cand.merc. Cato Anthoni Baldvinsson; direktør, cand.art. Peter Laub Christoffersen; kontorchef, cand.polit. Jan F.R. Fabritius; bankdirektør, cand.merc. Svend-Aage Frederiksen; underdirektør, lic.polit. Palle Geleff; studieleder, cand.merc. Bent Gram; direktør, cand.polit. Nils Groes; direktør; cand.polit. Olav Grue; direktør, cand.polit. Hans Ejvind Hansen; sekretariatschef, cand.oecon. Jørgen Harne; investeringschef, cand.polit. Thomas Henriksen; direktør, cand.polit. Carsten Hillestrøm; direktør, cand.polit. Henning Holten; civilingeniør Kim A. Hueg HD; fondschef, lic.polit. Flemming Dalby Jensen; direktør, cand.polit. Steen Leth Jeppesen; vicedirektør, cand.polit. Jørn H. Kjær; underdirektør, cand.oecon. Tyge Korsgaard; direktør Kjelde Mors HD; direktør, cand.polit. Anne Marie Nielsen; direktør, cand.polit. Henning Axel Nielsen; koncernøkonomichef, cand.merc. Leif Højmark Olsen; direktør Keld Ditlev Pedersen HD; bankdirektør, cand.jur. Flemming Pedersen; direktør, cand.merc. Hans Günther Petersen; direktør, cand.oecon. Kaj Brandt Petersen; direktør Peter Plejl HD; direktør, cand.polit. Hans Paaschburg; direktør, cand.polit. Jan Rasmussen; direktør, cand.merc. Torben Vagn Rasmussen; direktør, cand.oecon. Kjeld Scherfig; direktør, cand.jur. Peder Schlegel; kreditchef Finn Carl Sørensen HD; direktør, cand.polyt. Flemming Tamstorf HD; planlægningschef, cand.polyt.lic.techn. Tom Togsverd; underdirektør, cand.jur. Claus Tønnesen; direktør, cand.oecon. Jens Otto Veile, MBA; underdirektør, cand.polit. Peter Wendt; underdirektør, cand.polit. Klaus Willelev-Olsen; direktør, cand.oecon. H. Øhrstrøm.

Forsikring

Direktør, landsretssagfører Mogens Bojesen-Koefoed; direktør, lic.merc. John Kjær; direktør, cand.jur. Henning Palludan; direktør Børge Warsberg HD.

Organisation og arbejdssociologi

Oberstløjtnant, cand.psych. Fin Agersted; oberstløjtnant, civilingeniør H. A. S. Arnoldus; direktør, cand.scient.pol. Ole Bjerregaard; professor, dr.phil. Mogens Blegvad; lektor, cand.psych. Wilhelm Borg; forlagsboghandler, cand.merc. Ole Arnold Busck; direktør, cand.jur. Jørgen Friis Christensen; konsulent Magnus Demnitz; civilingeniør Ole Engberg; professor, lic.merc. Hans Gullestrup; professor, cand.polyt. Axel Gaarslev; miljøkonsulent Morten Høiland Hansen; direktør, cand.polit. Peter Gorm Hansen; direktør Ole Heise, HA; adm.direktør, cand.merc. Frederik Iuel-Brockdorff HD; direktør, cand.merc. Svend Aage Birck Jakobsen; mag.scient.soc. Mette Jensen; administrationschef Per C. Jensen; lektor, civilingeniør, lic.techn. Per Langaa Jensen HD; lektor, cand.psych. Sigurd Jensen; lektor, cand.merc. Peter Kragh Jespersen; underdirektør Freddie B. Jørgensen HD; fagforeningsformand Barbara Kryger; direktør, lic.merc. John Kjær; direktør, cand.merc. Poul Lauritsen; direktør, cand.merc. Kaj Ulrik Lund HD; professor, dr.merc. Reinhard Lund; kommunaldirektør, cand.polit. Svend Lundtorp; civilingeniør, civiløkonom Leif Monies; regnskabsdirektør, statsaut. revisor Gordon Nielsen; universitetslektor, cand.scient.pol. Hans Jørgen Nielsen; adm.direktør, ingeniør Per W. Nielsen HD; underdirektør, civilingeniør Erik Ohrt; direktør, cand.merc. Ejvind Oxe; konsulent Jan Petersen; direktør Peter Plejl HD; forlagsdirektør Per Holm Rasmussen; direktør Steen Skovsted HA; forskningsleder, cand.polit. Jens Erik Steenstrup; professor Poul Sveistrup; civilingeniør Peter Sørensen; oberstløjtnant, cand.psych. J. Termøhlen; konsulent Henning Tjørnehøj; konsulent, civiløkonom Jørgen Vestergaard HD, lektor, cand.psych. Poul Vidriksen; civilingeniør,

lic.techn. Aage Vølund; direktør, cand.scient.pol. H. H. Østergaard; direktør, cand.psych. Oluf Aagaard.

Regnskabsvæsen

Konsulent, lektor, lic.merc. Egon Andersen; adm.direktør Egon Johannes Andersen HD; direktør, cand.polyt. Niels Schreiner Andersen; ingeniør Ole Arboe HD; adm. direktør Torben Bonnesen; direktør, civilingeniør Kjeld Bundgaard HD; direktør, lic.merc. Torben Carlsson; direktør, cand.merc. Flemming Christensen; direktør, cand.polit. Kåre B. Dullum MBA; adm.direktør cand.jur. Kristian Scheel Edelman HD; statsaut. revisor Bent Engelbret-Pedersen; civilingeniør Nina Esmark HD; statsaut. revisor Jan Franck; direktør, lic.merc. Børge G-Christensen; adm.direktør, ingeniør Allan Gjerdrum HD; sekretariatsleder, cand.polit. Bent Greve; kontorchef, cand.merc. Iørgen Sehested Hansen; statsaut. revisor Erik Teis Hansen; marketingschef Jørgen C.B. Hansen HA; regnskabsdirektør Bent Hauerberg; direktør Ole Heise HA; direktør, cand.merc. Jørgen A. Houmann MBA; direktør, cand.oecon. Bent Høgsted; direktør, cand.merc. Mogens Bøgvad Høst; lektor, cand.oecon. Poul Israelsen; direktør, cand.merc. Flemming J. Jensen; statsaut. revisor Per Erik Johannesen; statsaut. revisor A. Runge Johansen; direktør, statsaut. revisor Leif Juul Jørgensen; statsaut. revisor Bjarne Kolding HD; direktør Bent Larsen HD; finansdirektør, cand.polit. Bent Lilholt; underdirektør, cand.oecon. Eigil Lund; statsaut. revisor Preben Bang Mikkelsen HD; direktør Peter Müller HD; statsaut. revisor Ole Birger Neerup HD; sekretariatschef Ejvind Næsberg HA; statsaut. revisor Erik Pedersen HD; professor, cand.oecon. Bent Provstgaard; cand.oecon. Anders Fogh Rasmussen MF; statsaut. revisor Casper Rasmussen; direktør, cand.oecon. Birger Riisager; direktør, cand.polyt., cand.polit., lic.techn. Sven Riskær; direktør, cand.polit. Edvard Ole Rogren; direktør, civilingeniør Axel Greve af Rosenborg HD; direktør, cand.polyt. Christian F. Røvsing; statsaut. revisor Mogens Rørslev HD; statsaut. revisor Jacob Schiøler; civilingeniør, lic.techn. Otto Schiøtz; adm.direktør, cand.polyt. Johan Schrøder; statsaut. revisor Jørgen Skou; økonomidirektør, cand.oecon. Ib Mogens Sletting; statsaut. revisor Steen Sommer-Jørgensen; direktør, cand.merc. Jens Stampe; statsaut. revisor E. Steiner; professor Poul Sveistrup; direktør, cand.polit. Palle Overgaard Sørensen; lektor, cand.oecon. Poul Erik Sørensen; statsaut. revisor Mads Michael Thomsen HD; statsaut. revisor Jens Vetlov HD; statsaut. revisor Per Værndal; civilingeniør, lic.techn. Aage Vølund; direktør, cand.merc. Ole Wennemoes; direktør, cand.oecon. Allan Winther; direktør, cand.oecon. H. Ørstrøm.

Udenrigshandel

Afdelingschef, cand.polit. Hans O. Christiansen; adm.direktør Frede Ahlgreen Eriksen; direktør, cand.merc. Jan Oscar Frøshaug; sekretariatschef, cand.oecon. Jørgen Harne; direktør Jørgen Hooge HD; direktør, cand.polit., lic.agro. Erik Juul Jørgensen; direktør, civilingeniør H. J. Koktvedgaard HD; afdelingsleder, mag.scient. Per Kongstad HD; sekretariatschef cand.jur. Per Lachmann; generalkonsul Asger Juul Lindinger HD; konsulent Laurids Mikaelson; direktør, cand.polit. Ove Munch; bankdirektør, cand.polit. Henning Maegaard Nielsen HA; bankdirektør, cand.merc. Bent Pedersen; direktør Allan Petersen HD; direktør Peder Morten Petersen HD; professor, dr.jur. Allan Philip; bankdirektør John Rammer HD; direktør, cand.polyt., cand.polit. & lic.techn. Sven Riskær; generalsekretær, cand.jur. Henrik Sejer-Petersen; professor, dr.jur. Torben Svénné Schmidt; direktør, civilingeniør, lic.techn. Hans Chr. Sørensen HD; departementschef, cand.polit. K. Erik Tygesen; direktør, civilingeniør Bent Vabø HD.

Bilag 8: Oversigter over antallet af studerende og dimittender

A. Bestanden af studerende på Handelshøjskolen

	1982/83	1983/84	1984/85	1985/86	1986	1987
Det almene erhvervsøkonomiske studium (HA) ..	1.667	1.854	1.990	2.012	1.966	1.882
Det erhvervsøkonomiske kandidatstudium (cand.merc.)	1.181	1.126	1.253	1.320	1.591	1.716
Det erhvervsøkonomiske revisorkandidatstudium (cand.merc.aud.)	161	230	290	391	496	687
Det erhvervsøkonomiske licentiatstudium (lic.merc.)	53	28	30	41	56	62
Erhvervsøkonomi/erhvervsjura	-	-	58	106	147	199
Erhvervsøkonomi/datalogi	-	-	61	111	148	180
Erhvervsøkonomi/erhvervsprog	-	-	64	158	230	343
Erhvervsøkonomi/matematik	-	-	-	56	93	127
De erhvervsøkonomiske specialstudier (HD)						
1. del	2.273	2.692	3.027	3.485	3.514	3.481
2. del: afsætningsøkonomi	334	432	498	551	539	562
finansiering og kreditvæsen	258	276	336	393	382	438
forsikring	16	16	11	4	1	1
informatik og øko.styring	-	-	-	-	114	206
logistik	-	-	-	43	52	46
organisation	382	373	396	465	479	438
regnskabsvæsen	682	736	741	878	794	807
udenrigshandel	223	241	270	315	314	259
Det erhvervsproglige korrespondentstudium, dag	2.344	1.323	1.415	1.251	1.661	1.458
Det erhvervsproglige korrespondentstudium, aften	1.117	1.099	1.230	1.045	1.033	972
Den erhvervsproglige afgangseksamen (EA)	153	143	163	177	122	13
Den erhvervsproglige diplomprøve (ED)	537	506	430	474	432	303
Den erhvervsproglige kandidateksamen (EK)	292	286	266	252	252	335
Tegnsprogstolk	-	-	-	-	18	40
Prøven i italiensk	34	36	50	66	42	52
Prøven i russisk	-	-	-	-	-	-
Prøven i spansk	78	83	84	91	64	69
	<u>10.740</u>	<u>11.480</u>	<u>12.663</u>	<u>13.675</u>	<u>14.424</u>	<u>14.614</u>

B. Tilgang og afgang på de erhvervsøkonomiske uddannelser

a. Det almene erhvervsøkonomiske studium (HA)

I efterårssemestret 1986 og 1987 blev der optaget hhv. 715 og 703 nye studerende.

Til sommereksamen 1987 indstillede sig 574 studerende, hvoraf 525 bestod eksamen.

b. Det erhvervsøkonomiske kandidatstudium (cand.merc.)

I efterårssemestret 1986 og 1987 blev der optaget hhv. 474 og 500 studerende. I 1987 har 120 studerende bestået eksamen.

c. Det erhvervsøkonomiske revisorkandidatstudium (cand.merc.aud.)

I efterårssemestret 1986 og 1987 blev der optaget hhv. 201 og 250 studerende. I 1987 har 36 bestået eksamen.

d. Det erhvervsjuridiske studium (HA-jur.)

I efterårssemestret 1986 og 1987 blev der optaget hhv. 65 og 59 studerende. Til afsluttende prøve i 1987 indstillede sig ialt 29 studerende, hvoraf 25 bestod.

e. Det erhvervsøkonomi/datalogiske studium (HA-dat.)

I efterårssemestret 1986 og 1987 blev der optaget hhv. 62 og 54 studerende. Til afsluttende prøve indstillede sig 27 studerende, hvoraf 27 bestod.

f. Det erhvervsøkonomi/matematik-studiet (HA-mat.)

I efterårssemestret 1986 og 1987 blev der optaget hhv. 61 og 54 studerende.

g. Det erhvervsøkonomiske/sproglige studium (ESA)

I efterårssemestret 1986 og 1987 blev der optaget hhv. 103 og 141 studerende. Til afsluttende prøve i 1987 indstillede sig 52 studerende, hvoraf 40 bestod.

i. De erhvervsøkonomiske specialstudier

Til de erhvervsøkonomiske specialstudiers 1. del blev der i hhv. 1986 og 1987 optaget 1753 og 2064 studerende.

Til de erhvervsøkonomiske specialstudiers 1. del, der er fælles for alle HD-studerende, indstillede sig i 1987 ialt 1164 studerende, hvoraf 873 bestod eksamen. Til de erhvervsøkonomiske specialstudiers 2. del, indstillede sig i 1987 ialt 825 studerende, hvoraf 597 bestod eksamen.

Fordelingen var:

	1987:	
	indstillet	bestået
Afsætningsøkonomi	165	80
Finansiering og kreditvæsen	97	64
Logistik	27	25
Organisation	115	101
Regnskabsvæsen	420	280
Udenrigshandel	101	87

C. Tilgang og afgang på de erhvervsproglige studier

a. Det erhvervsproglige korrespondentstudium:

I efterårssemestret 1986 blev der optaget 1.139 nye studerende, i 1987: 1.130. På det erhvervsproglige korrespondentstudium indstillede i april/juni 1987 587 studerende sig til eksamen, hvoraf 439 studerende bestod den erhvervsproglige korrespondenteksamen, 285 i to sprog og 154 i ét sprog, og 55 bestod den erhvervsproglige prøve, heraf 1 i to sprog og 54 i ét sprog.

Fordelingen på de forskellige discipliner var:	indstillet	bestået
Engelsk	460	414
Fransk	193	153
Italiensk	27	24
Russisk	6	3
Spansk	85	68
Tysk	127	107
Obligatoriske bifag	190	163
Korrespondentfag	0	0

b. Den erhvervsproglige afgangseksamen:

I 1986 blev der optaget 39 nye studerende, i 1987: 0. Til den erhvervsproglige afgangseksamen (EA) i 1987 indstillede sig 91 studerende, hvoraf 60 bestod eksamen.

c. Den erhvervsproglige diplomprøve:

I 1986 blev der optaget 112 nye studerende, i 1987: 110. Til den erhvervsproglige diplomprøve (ED) i 1987 indstillede sig 119 studerende, hvor 87 bestod eksamen.

Fordelingen var:	indstillet	bestået
Engelsk	56	44
Fransk	17	15
Italiensk	9	6
Spansk	17	10
Tysk	20	12

1 handelsfaglærer har ved aflæggelse af prøven i fagene juridisk sprog og teknisk sprog samt ved aflevering af specialopgave erhvervet den erhvervsproglige diplomprøve.

Til den erhvervsproglige kandidateksamen i december 1986/januar 1987 indstillede 17 studerende sig, hvoraf 4 bestod eksamen.

Fordelingen var:	indstillet	bestået
Engelsk	5	0
Tysk	10	2
Spansk	2	2

Til den erhvervsproglige kandidateksamen i april/juni 1987 indstillede sig 46 studerende, hvoraf 14 bestod eksamen.

Fordelingen var:	indstillet	bestået
Engelsk	18	6
Fransk	10	6
Italiensk	13	2
Spansk	5	0

Til den erhvervsproglige oversætter- og tolkeeksamen i december 1986/januar 1987 indstillede sig 22 studerende, hvoraf 8 bestod eksamen.

Fordelingen var:	indstillet	bestået
Engelsk	9	4
Fransk	3	1
Tysk	7	1
Spansk	3	2

Til den erhvervsproglige oversætter- og tolkeeksamen i april/juni 1987 indstillede sig 59 studerende, hvoraf 14 bestod eksamen.

Fordelingen var:	indstillet	bestået
Engelsk	30	7
Fransk	11	3
Tysk	8	3
Spansk	10	1

Translatøreksamen blev ved Undervisningsministeriets bekendtgørelse af 14. maj 1973 henlagt til handelshøjskolerne. Eksamen blev første gang afholdt i maj/juni 1973. Til eksamen i 1986/87 indstillede sig 2 studerende, hvoraf 0 bestod eksamen.

Fordelingen var:	indstillet	bestået
Nygræsk	1	0
Svensk	1	0

D. Dimittender fra de erhvervsøkonomiske uddannelser 1987

Følgende bestod den almene erhvervsøkonomiske eksamen (HA)

Aare, Henrik	Berg, Michael Rønnow	Christiansen, Henriette
Abildstrup, Charlotte	Bergmann, Carsten	Vestergaard
Kirstine	Bigom, Bettina	Christiansen, Kim Rene
Abrahamsen, Lars Stibius	Bille-Hansen, Martin	Holck
Ammitsøe, Niels Erik	Bjarnson, Theodor Agnar	Christiansen, Michael
Thaarup	Bjerck, Marianne	Christiansen, Mikael
Andersen, Anne Lisbeth	Bjerg, Anne Birgitte	Christiansen, Rene Bill
Senten	Bjerg, Troels Adam	Christiansen, Uffe Just
Andersen, Flemming Schou	Bjørkum, Per Olav Ørbech	Christoffersen, Mette Inger
Andersen, Helle Kristine	Blauenfeldt, Lars	Maren
Andersen, Henrik Even	Blemings, Birgitte	Christoffersen, Susanne
Andersen, Jane Wulff	Blichfeldt, Niels	Mette
Andersen, Jeanette	Blomsterberg, Torben	Crone, Rene
Andersen, Jens Erik	Klæbel	Dam, Hans Martin
Hesseldal	Bodskov, Henrik	Daugaard, Erik
Andersen, Jesper Houllind	Boesen, Uffe Holm	Dauidsen, Danial Pauli
Andersen, Kenneth Johnni	Boissevain, Philip Andre	Danialson
Andersen, Lisbeth	Boll, Mette Louise Mølgaard	De Besche, Karin Jeanette
Andersen, Martin Bundgaard	Bonfils Niels	Dehn, Carsten
Andersen, Morten Lindhardt	Bovin, Peter	Dinesen, Lars Beck
Andersen, Per Bo	Boye, Niels	Dockner, Birgitte Vibeke
Andersson, Niels Ryge	Brandt, Tine	Dolang, Laila
Andreasen, Kenneth	Branner, Peter	Dons, Eva Vad
Andresen, Kåre Forsberg	Brei, Michael	Dyrner, Lars Jørgen
Ankerfelt, Bo	Brerup, Flemming	Ebbesen, Helle
Arentoft, Leslie	Brodersen, Kim Damkjær	Egholm, Ole
Arildsen, Jette	Bruun, Henrik	Egholm, Vivi
Arvai, Robert Kim	Buhl, Carsten Rievers	Egstrand, Henrik
Baastrup, Anders	Bundegaard, Kim	Ehrenreich, Niels
Bach, Peter	Burchardi, Per Matthias	Eklund, Bo
Bahr, Jette	Busck, Arnold Peter	Ekner, Lars Dahl
Bak, Niels Peter	Bøcker, Lars-Oluf	Eldrup, Carsten
Balling, Peter	Bølling, Niels	Elmhoff, Michael
Baltzsen, Thomas Lund	Carlsen, Michael	Enevoldsen, Carsten
Bear, Lisa	Christensen, Bent Klenkø	Bjerknæs
Becher, Per	Christensen, Finn	Engberg, Christian
Beck-Bang, Peter	Christensen, Helle	Engberg, Tina
Bech, Hans Henrik	Christensen, Michael	Engelbretsen, Christian
Bender, Henrik	Christensen, Michael Mantza	Engelsen, Ulrik
Bendixen, Karin Bang	Christensen, Susanne	Engelstad, Kjersti Elisabeth
Bendixen, Thor	Christiansen, Carl Peter	Engman, Anders Hans
Bendz, Povl-Andre Bang	Scheibein	Ewers, Claus
Bengtsson, Frank Rene	Christiansen, Dorte	Fabricius, Frederik

Fabricius, Ole	Hansen, Marianne	Jensen, Elsebeth Klæstrup
Faurbo, Jørgen	Hansen, Niels	Jensen, Eric Steinar Bohmer
Felding, Morten	Hansen, Niels	Jensen, Frank
Fevre, Peter Le	Hansen, Niels Møller	Jensen, Frank Haldborg
Flugsrud, Inger Elisabeth	Hansen, Peter Tarrasson	Jensen, Iben Elisabeth
Folkmann, Lars Michael	Hansen, Poul	Jensen, Jan Tinghuus
Forne, Birgitte	Hansen, Sabine Henriette	Jensen, Jesper
Fournais, Henrik	Bendix	Jensen, Jesper Ole
Frandsen, Poul Bjerre	Hansen, Steen Rølmergaard	Jensen, Jørgen Staun
Frederiksen, Bettina	Hansen, Sten Mejdahl	Jensen, Marianne Engberg
Frickmann, Mette	Hansen, Susanne Nordahl	Jensen, Merete Culmsee
Frydendahl, Niels Chr.	Hansen, Thomas Mørk	Jensen, Michael Bjarne
Frydendal, Ann	Haslund, Steen	Jensen, Nanna Krebs
Gad-Hansen, Morten	Haugsted, Bo	Jensen, Per
Gautason, Thordur	Hegner, Henrik Thorley	Jensen, Per Gade
Gerhardt, Anders Philip	Helsberg, Lars	Jensen, Peter Ditmar
Gerhardt, Bendt	Henriksen, John Bo	Jensen, Peter Kieler
Gernov, Henrik	Henriksen, Niels Bo	Jensen, Steen
Gerstrøm, Jes Peter	Hilduberg, Mathea	Jensen, Uffe Fink
Gestrand, Michael	Hjalsted, Michael	Jeppesen, Jeppe Thue
Gorski, Anna Anja	Hjorth, Christian	Jeppesen, Kim Klarskov
Grage, Henrik	Hjorth, Lisbeth Lindegaard	Jeremiassen, Mikael Peder
Gram, Pernille Henriette	Hjortnæs, Mette	Johannesson, Michael
Graven-Lauritzen, Tom	Hoffmann, Niels-Henrik	Johannessen, Kaj
Greisen, Peter	Hoffmann, Daniel Timothy	Johansen, Carsten Boldt
Gronemann, Ken Trolle	Hollesen, Lars	Johansen, Henrik Sjørring
Grum-Jensen, Bjarne	Holm, Jesper	Johansen, Lars
Grønning, Erik	Holum, Hans Jørgen	Johansen, Lisbeth
Guglielmetti, Robert	Houmøller, Kathrine Ibsen	Jonsson, Thormodur
Gulbrandsen, Thomas	Hyldbys-Henriksen, Hans	Juhl, Ole
Hahn-Petersen, Jens Jørgen	Henrik	Jørgensen, Anne-Marie
Hahnemann, Ulf Henning	Høegh-Christensen, Jesper	Kjærgård
Hanager, Søren	Høgskilde, Kim Aksel	Jørgensen, Henrik Hove
Hansen, Bjarne	Høiler, Anne Mette	Jørgensen, Karsten
Hansen, Bo Bjørn	I Lida, Erling	Jørgensen, Kenneth
Hansen, Brian Frisendahl	Iversen, Susan	Ingemann
Hansen, Carsten	Jacobs, Bodil	Jørgensen, Lolita
Hansen, Christian Mogens	Jacobsen, Birthe Thode	Jørgensen, Morten Steen
Stadil	Jacobsen, Jacob Klinge	Jørgensen, Pernille
Hansen, Henrik	Jacobsen, Kim Karsten	Jørgensen, Steen Reim
Hansen, Jan Maussion	Jacobsen, Solvej	Jørgensen, Tina
Hansen, Jens Nordahl	Jart, Thyra	Kampmann, Anne Kathrine
Hansen, Jens Ole Gravlund	Jensen, Ann Lisbeth	Kantner, Peter Lars
Hansen, Jens Peter Kjær	Jensen, Birte Lis	Kier, Annette
Hansen, Lars Bjørn	Jensen, Bjarne Bilsted	Kølbye, Peter Jørgen
Hansen, Lars Reimer	Jensen, Christian Secher	Klausen, Bo Dam
Hansen, Lise Juul	Jensen, Claus Lundby	Klausen, Jens Christian

Kige, Stig Jakob
Kigge, Steen
Knudsen, Lasse Appelgren
Knudsen, Steen
Koefoed, Mette Christine
Kormendi, Thomas Ralph
Kragh, Torben
Krapper, Kristian
Kreutzmann, Niels Josef
Kring, Ole
Kristensen, Allan Brian
Kristensen, Anders Johannes
Kristensen, John
Kristensen, Lisbeth Susanne
Kristiansen, Gitte
 Schneekloth
Kristoffersen, Mikael
 Luckow
Krogh, Helene
Kryger, Birgit Hansen
Kræmer, Klaus
Kuhl, Hanne
Kveller, Johan
Lange, Torben
Larsen, Bjørn Dinesen
Larsen, Bo Løvgren
Larsen, Christian Frank
Larsen, Henrik Visborg
Larsen, Inge Harting
Larsen, Kim Hess
Larsen, Lone
Larsen, Marianne
Larsen, Ole
Larsen, Palle
Larsen, Søren Kold
Larsson, Anne
Larsson, Peter Torpp
Lauritzen, Søren Christian
Laursen, Jan
Lausen, Thomas
 Lottenburger
Leopold, Søren
Lilienfeldt, Steen
Lillemoen, Grete
Lind, Henrik
Lindblad, Peter
Lindhøj, Pia Strandgaard

Linnebjerg, Peder
Linnet, Marianne
Lippert-Larsen, Bo
List, Terje Laurberg Lyngø
Lomholt-Thomsen, Steen
 Michelsen
Lomholdt, Jan
Lotz, Tom
Lowe, Stephan Green
Lund, Henrik
Lund, Stig
Lyngby, Charlotte
Lyngskjold, Henrik
Løfgren, Lars
Løvenkjær, Anne
Madsen, Carsten Vang
Madsen, Christian Høg
Madsen, Egil Mølsted
Madsen, Gitte
Madsen, Kim
Madsen, Lotte Lena
Mahler, Ulla Reith
Maktabi, Samir Sadegh
Marholt, Marianne Elisabeth
Martinsen, Kai David
 Grelland
Matthiesen, Claus
Meiling, Michael
Melbye, Michael
Melchiorsen, Torben Alain
Merland, Lars Bjørn
Midtgaard, Lene
Mikkelsen, Helle Merete
Mikkelsen, Karin
Moestrup, Steen
Mondorf, Karsen Friis
Mortensen, Eva Ahlers
Mortensen, Palle
Mortensen, Peter
Mortensen, Søren Fette
Mostrup, Henrik
Müeller, Bernt Helmer
Møller, Benny
Møller, Mitzi
Mørch, Anne-Marie
Nemery, Nicolas
Neubert, Anette

Nielsen, Helle Karina
Nielsen, Anne Mette
Nielsen, Christian Dencker
Nielsen, Conny Marie
Nielsen, Dennis
Nielsen, Flemming
Nielsen, Hanne Frohn
Nielsen, Hans Jeppe
Nielsen, Hans Urban
Nielsen, Henrik
Nielsen, Kjeld Højkrogh
Nielsen, Morten Juul
Nielsen, Ole
Nielsen, Ole Anders
Nielsen, Rene Jæger
Nielsen, Søren Dan
Nielsen, Søren Sven Magnus
Nilsson, Bo Einar Lohmann
Nisted, Pia
Nonfajael, Reidar
Norsker, Peter
Nyberg, John Frank
Nyholm, Anja Nanette
Nærby, Nina
Nødskov, Vibeke
Nøsted, Bent Olaf
O'Reilly, Anne-Marie
Odgaard, Lars Skaarup
Olafsson, David
Olesen, Jesper
Olesen, Michael
Olsen, Carl Christian
 Kvistgård
Olsen, Jan Peder
Olsen, Jeanette Græse
Olsen, Jeff
Olsen, Jens
Olsen, Lars Henrik
Olsen, Lene Anette
Olsen, Morten
Olsen, Morten Gravlund
Olsen, Per Birk
Olsen, Peter
Oppenheim, Claus Erik
Ottesen, Carsten Johan
Overby, Jette
Paulsen, Ole Jørgen

Pedersen, Anders Cajus	Schallemose, Lars Christian	Thomsen, Lone Brown
Pedersen, Betina	Schiermacher, Eva	Thorsen, Jesper Rene
Pedersen, John Hagen	Schilling, Johnny	Thrane-Møller, Jens
Pedersen, Karina	Schmidt, Steen Winther	Thrane, Søren
Pedersen, Kenni Rosenørn	Schoubye, Anne	Thunø, Lars Schomann
Pedersen, Lars Friis	Schram, Jacob	Thygesen, Jacob Christian
Pedersen, Ole Maribo	Schultz, Britta	Thyregod, Anne Josephine
Peronard, Jacques	Seebach, Mette	Thørring, Pernille Nicoline
Petersen, Christina	Seifert, Jannik Ernst	Tobiasen, Anne-Sofie Birgitte
Petersen, Claus	Selck, Søren	Toft, Michael Yves-Marie
Petersen, Hanne	Settevik, Tomas	Toksværd, Mads
Petersen, Jens Kristian	Simonsen, Lone Rosendal	Tomasson, Tomas Sigurthorsson
Petersen, John Kenneth	Sinding, Søren Christian	Tonsberg, Claus Roager
Petersen, Morten Winther	Sjøj, Niels	Torp, Jens
Petersen, Steen Wrede	Skaarup, Helle	Trier, Inge
Petersen, Søren Wang	Skieller, Peter	Trollebø, Stig
Pettersson, Jesper	Skov, Birgitte Henriette	Truong, Tan-Linh
Peytz, Christian Frode	Skov, Michael Mollerup	Tuxen, Bo
Plambæk, Johnny	Skovgaard, Anders Christian	Twide, Michael
Poulsen, John	Solbøl, Ingvill	Vadstrup, Hanne Kjær
Poulsen, Kjeld Ingemann	Sponholtz, Flemming Gyberg	Vallund, Henrik
Raaberg, Jeppe	Steenberg, Peter	Vamosi, Tamas
Rafaelsen, Bettina	Steffensen, Pia Elleby	Vesterager, Bettina Riis
Ramsbæk, Merete	Stensberg, Christian Ulrik	Vestergaard, Pernille
Rannje, Anette	Stenz, Martin Erik	Vilby, Søren Klarskov
Rasborg, Peter	Storgård, Michael Christian	Vilhelmsen, Ulla
Rask, Peter Flemming	Stryhn, Erik	Visser, Charlotte-Neel
Rasmussen, Benny	Stæhr, Monica	Vitting, Rene
Rasmussen, Charlotte	Stæhr, Ole Rosenkrantz	Voll, Michael Sterlet
Rasmussen, Dorthe Rømer	Svenson, Kurt	Voss-Jenche, Michael
Rasmussen, Finn Allan	Svensson, Susanne Due	Weidemann, Marianne
Rasmussen, Henrik	Sværke, Henrik	Wentzel, Jan Høgsberg
Rasmussen, Kirsten Qvist	Swanberg, Carl Håkan	Weyrich, Michael
Rasmussen, Lars Boldt	Søndergaard-Nielsen, Lars	Widriksen, Anette
Rasmussen, Michael	Søndergaard, Gitte	Willumsen, Lars
Rasmussen, Steen Iben	Sørensen, Dennis Jesper	Wissing, Steffen
Raursø, Jette Helene	Englund	Wistof, Peter
Rasmussen	Sørensen, Jesper Remo	Witthøft, Jakob Moesgaard
Ravensbeck, Anne Dorte	Sørensen, Lars Munsgaard	Wodiczka, Eva Fenger
Rode, Karen Birgitte	Sørensen, Peter	Wolff, Ellen Marie
Rolf-Larsen, Jan	Sørensen, Stig Søgaard	Weidemann, Helle
Rosenberg, Thomas	Sørensen, Søren Thorup	Yde-Andersen, Mogens
Rødgaard, Susanne	Sørensen, Thomas Henrik	Zacariassen, Christian
Rømert, Anders	Terp, John Martin	Zielecki, Iben Jordan
Rørsgaard, Peter Chr. Hugo	Therkildsen, Anne Britt	Zlotnik, Ariel
Saastad, Cecilie Desire	Thinghuus, Thomas	Østerberg, Henrik
Sandfjord, Michael	Thisen, Hanne Marie	Åndahl, Jesper Kim

Følgende bestod den erhvervsøkonomiske kandidateksamen (cand.merc.):

Agger-Nielsen, Per	Frederiksen, Dorte	Larsen, Lene Bisgaard
Ahlefeldt-Laurvig, Kai	Frederiksen, Jens	Larsen, Thomas
Vinens Fr.	Gabel-Jørgensen, Niels	Larsen, Torben
Andersen, Alice Beierholm	Andrew	Lassen, Erik I.
Andersen, Carl Peter	Genet, Søren	Lassen, Søren Thyregod
Andersen, Carsten	Grathwohl, Anette Kirsten	Lautrup, Caia Hjorth
Andersen, Hans Christian	Gudjonsson, Thordur B.	Lindberg, Peter
Bjerre	Gunlaugsson, Runolfur	Lohmann, Jesper
Andersen, Jørgen Kirk	Hallager, Nick Henrik	Lund-Nielsen, Lars
Andersen, Karin	Kolthoff	Lund, Peter
Andersen, Kim Junge	Hallig, Erik	Lundberg, Kim Bjarne
Andersen, Peder Jon	Hansen, Annelise	Lykkesfeldt, Poul Michael
Andersen, Steen Grønbæk	Hansen, Jesper	Plum
Andersen, Torben	Hansen, Klavs Jakob	Madsen, Lene Bjellekjær
Andresen, Søren Schou	Hansen, Ole Fynbo	Madsen, Steen Tromholt
Ankersen, Niels	Hansen, Peter	Manniche, Bjarne
Baltzer, Henrik Louis	Hansen, Søren Meldorf	Mathies, Peter Eric
Heiberg	Hansen, Søren Sjøstrøm	Melskens, Birthe
Bender, Jakob Steen	Hastedt, Jacob	Dichmann
Bengtsson-Thomsen, Gitte	Hauglund, Jørgen	Meyer-Karlsen, Kim
Bentzen, Jan	Henriksen, Helle Russel	Meyer, Henrik
Berg, Vibeke	Hjalmarsdottir, Thora	Mobeck, Christian
Bilde, Birte Esther	Holmen, Claus	Moltke, Henrik Kristian
Bisgaard-Frantzen, Jens	Hybler, Klaus	Mondorf, Randi
Bjerggaard, Arne Bo	Jacobsen, Louis	Mordhorst, Henrik
Bjørner, Søs Henrik	Jakobsen, Birte Majgård	Mortensen, Gert Michael
Bogstad, Lars	Jakobsen, Henning Sabroe	Mortensen, Ole Elmegaard
Bonde, Holger	Jarløv, Martin Valdemar	Mousten, Niels-Ulrik
Boserup, Carsten Johan	Jensen, Allan Marker	Neumann, Lars
Bøgh, Helle	Jensen, Erik Balleby	Nielsen, Bente Rosenmejer
Børling, Ole	Jensen, Henning Klemen	Nielsen, Gert
Carlson, Jan Erik Finn	Jensen, Jan Bybjerg	Nielsen, Hans Jørgen
Christensen, Nils Hougaard	Jensen, Lars Buch	Nielsen, Karsten Lindgaard
Christiansen, Hellelung	Jensen, Tomy	Nilsen, Åge
Christiansen, Per	Jespersen, Henrik	Ohnemus, Lars Christian
Christoffersen, Lars	Jonsson, Michael Andre	Oksholm, Henrik
Dalsgaard, Ole	Karsholt, Erich Kaare	Olesen, Lennart Esmann
Demsig, Jørgen Martin Dons	Kaspersen, Sten	Paludan-Muller, Anders
Dyrling, Peter	Kattrup, Henrik	Petersen, Finn Bjarke
Engsig, Rolf	Kierkegaard, Jette	Petersen, Kim Richter
Eriksen, Lars	Kirkegaard, Bente	Petersen, Paul Berendt
Fanøe, Poul Michael	Kirstan, Tine	Petersen, Per Louis Holck
Fink-Jensen, Frank	Knutzen, Tom	Petersen, Steen Pagh
Frausing, Jim	Kragh-Jacobsen, Per	Poulsen, Niels Peter Lund

Rasmussen, Mai Britt
 Rasmussen, Max-Jacob
 Rasmussen, Peter Jørgen
 Rasmussen, Rasmus Højlund
 Rathsach, Peter
 Reder, Michael
 Rehr-Hansen, Lars Krath-
 Rossen
 Reimich, Peter
 Renstrup, Peter
 Ricken, Carsten Thorup
 Rützou, Palle
 Schnack, Hanne Merete
 Schou, Ole
 Selsmark, Niels Ivar
 Skat-Rørdam, Irene
 Marianne

Skelbæk-Pedersen, Jan
 Skjødt, Claus Ulrik
 Skovbo, Charlotte Mann
 Skærbæk, Peter
 Sort, Palle Thomassen
 Sorth, Conni Bjerring
 Staffeldt, Mette Kirstine
 Steensbro, Ole
 Styczen, Jørn Zenon
 Sutherland, Michael Scott
 Søeberg, Ole
 Søndergaard, Jørgen
 Søndergaard, Torsten
 Sørensen, Ole Zacharias
 Theisler, Henrik
 Thomassen, Anders Lauge
 Thomsen, Jan

Thouber, Erik
 Tjellesen, Dorte
 Truelsen, Søren
 Utzon, Jørgen Michael
 Vedel, Henrik
 Visler, Flemming
 Wegge-Olsen, Henrik
 Wiedner, Peter
 Westergaard, Susanne Thora
 Elisabeth
 Wilke, Ricky
 Winther-Jensen, Erik
 Winther, Mikael
 Wulff, Torben Klinge
 Wørzner-Andersen, Lars
 Østerdal, Lars

Følgende bestod den revisorkandidateksamen (cand.merc.aud.):

Andersen, Søren Asger
 Reinhold
 Beck, Jutta
 Carlsen, Ruddi Frank
 Christensen, Leif Peter
 Christiansen, Henrik Barner
 Elsass, Susanne
 Engelund, Lars
 Hansen, Connie Søborg
 Hansen, Jan Hallerup
 Hansen, Jørgen Valther
 Jensen, Arne
 Jensen, Bruno Sten

Jensen, Torben
 Juul-Jensen, Carl-Johan
 Jørgensen, Erik Holst
 Klausen, John Jagd
 Knudsen, Bent Elvig
 Kofoed-Jensen, Johnny Peter
 Kristensen, Steen Gellert
 Laursen, Niels
 Lind, Peter Begtrup
 Mogensen, Birgitte Rose
 Mortensen, Flemming
 Nørgaard
 Møllenbach, Allan

Møller, Pia Overgaard
 Nielsen, Benny
 Nielsen, Jack Bjørn
 Nørgaard, Susanne
 Okholm, Claus
 Olsen, Søren Kok
 Petersen, Henrik Kofoed
 Rasmussen, Janne
 Rasmussen, Tommy Nørskov
 Sonntag, Ole
 Sørensen, Michael
 Tomczyk, Gert Fisker
 Vegh, Mihael

Følgende bestod den erhvervsjuridiske mellemuddannelse (HA-jur.):

Ahlefeldt-Laurvig, Christian
 E.F.H
 Alsted, Lasse
 Andersen, Henning
 Andersen, Marianne
 Dovey, Mark Kant
 Drejet, Lone Charlotte
 Enemark, Ulla Christine
 Eriksen, Charlotte

Hannibal, Inge
 Henriksen, Ulla Bøegh
 Huth, Tina von
 Jessen, Ulla Henriette Qvist
 Jørgensen, Anne Kokbøl
 Kirk-Jensen, Ole Michael
 Knudsen, Anne Have
 Krogsgaard, Maria Rindom
 Martens, Liselotte

Pedersen, Jesper Sander
 Rasmussen, Claus Peter
 Rasmussen, Elisabeth Winkel
 Reeh, Claus
 Reinert, Anne
 Svinth, Lone
 Thomsen, Bo, Rygaard
 Østergaard, Kim Frank

Følgende bestod erhvervsøkonomiske-datalogiske mellemuddannelse

Bakka, Jesper Teit	Ibsen, Dorrit Lisa	Nyhuus, Bettina
Bøving, Hans Frederik	Jørgensen, Susanne Merethe	Prestegaard, Sanne
Damgaard, Frederik	Juul	Rohde, Thomas
Due-Thomsen, Benedicte	Kaae, Niels Henrik	Sennov, Carsten
Hagensen, Steen	Karre, Steen Bjarke	Støvring, Leni
Hagelund, Stig	Kofoed, Hans Johan	Thøisen, Leif Svare
Hansen, Peter Michel	Kudsk, Ole Hoffmann	Vendelø, Morten Thanning
Heindorff, Michael	Larsen, Ib Rene Høj	Yoon, Hyung-Suk
Heje, Jan Peter	Leth, Henrik	
Homann, Folke Larsen	Lewinsky, Denis	

Følgende bestod den erhvervsøkonomiske/sproglige afgangseksamen (ESA):

Adriaen, Charlotte	Hansen, Pia Ahrenkilde	Nielsen, Claus Meyer
Aggerbeck, Jens	Harboe, Anna Malin	Nielsen, Lisa
Alsted, Charlotte Alette	Hedlund, Malene Agnes	Nielsen, Lise Støttrup
Andersen, Susie	Jensen, Anita Holm	Nielsen, Ulla Berit
Bada, Amira Laila	Jensen, Ann Egede	Panild, Ulla Margrethe
Bak, Christian	Jørgensen, Marianne	Norup
Bentsen, Eva Zeuthen	Wieslander	Risberg, Annette
Bhalla, Madhu	Kieffer, Gitte Solveig	Saarnak, Bianka Christine
Bruun, Susanne	Kristensen, Jens Peter Halmø	Schneidermann, Tina
Cheng, Poh Fong	Kyhn, Bodil Louise	Stilling, Søren
Dissing, Anne Mette	Ladekarl, Kristine	Thorgaard, Mariette Eikemo
Hansen, Anne Naja	Larsen, Mads Ryon	Tvedskov, Marianne
Hansen, Inge Lisbeth Schack	Lauvring, Maja Bøgsted	Vestertjele, Michael
Hansen, Jytte	Lubanski, Marianna Teresa	
Hansen, Lene Lillebro	Morsing, Mette	

Følgende bestod den erhvervsøkonomiske diplomprøve i afsætningsøkonomi (HD, 2. del):

Aistrup, Merete	Dylov, Poul Christian	Hansen, Knud Birk
Andersen, Kirsten	Dønvang, Charlotte	Hansen, Svend Ole
Bengtsson, Claus	Eldrup-Jørgensen, Klaus	Hansen, Tina Holdt
Bircow, Charlotte	Eriksen, Claus Buus	Hasager, Niels Kuhl
Bitsch, Randi Sandvad	Frederiksen, Claus	Henriksen, Annemarie Vejen
Bobek, Karsten	Frederiksen, Niels Jørgen	Holm, Nils Christian
Christensen, Ole Tom	Fuchs, Sune	Holst, Kim
Christensen, Stig Schandel	Grue, Tom	Hunæus, Lone
Christiansen, Jens Otto	Hamann, Per	Hølmer, Helle
Dalgaard, Lars-Bo	Hansen, Jette	Iversen, Kim
Dreyer, Katrine	Hansen, Kim	Jantzen, Henrik

Jensen, Lisbeth Ina Thorsti	Mørch-Pedersen, Anders	Rasmussen, Per
Jensen, Ole Kargaard	Nedergaard, Allan Lykke	Ring, Steffen Høst
Johansen, Troels Hoffmann	Nielsen, Ernst Helmer	Simonsen, Erik Damm
Juel-Berg, Peter	Nielsen, Lars Paarup	Skau, Pia
Jørgensen, Lene Blynov	Nielsen, Mogens Slot	Storr, Lise Pernille
Jørgensen, Niels Gorm	Nielsen, Morten Falkenberg	Stranges, Jan
Knudsen, Jan Steen	Obling, Søren	Stæhr, Jan Ole
Knudsen, Jesper Bo	Olesen, Ole Suhr	Sørensen, Ingerlise Herling
Kusier, Jan	Pedersen, Henning	Sørensen, Jens Damm
Larsen, Henning	Pedersen, Michael Rohde	Sørensen, Troels M.
Larsen, Jesper Alex	Pedersen, Sven Bybjerg	Vestergaard
Larsen, Lars Morten	Petersen, Finn	Tarka, Jolanta
Lausten, Peter	Pettersson, Michael	Vestergård, Mona
Levinsen, Jakob	Pio, Lars Michael	Weibel, Kim
Madsen, Thomas Nistrup	Poulsen, Flemming Hetoft	Wulff, Andreas Hertel
Mortensen, Thorleif	Rasmussen, Ole	Ørnbo, Carsten

Følgende bestod den erhvervsøkonomiske diplomprøve i finansiering (HD, 2. del):

Andersen, Dorte	Hoffmeister, Jan	Pedersen, Jens-Henning
Andersen, Niels Peter	Holdt, Peter Lykke	Pedersen, Peder Elmelund
Andreasen, Carsten Højrup	Høeg, Henriette	Petersen, Jens M.
Bang, Christian de	Jelert, Henrik	Rasmussen, Jens Gram
Berman, Ian Berman	Jessen, Henning Juhl	Rasmussen, Steen
Bjerggaard, Arne Bo	Jørgensen, Ole Steen	Bækkeskov
Bo, Lars	Jørgensen, Steen Fursing	Rathje, Lars
Borgersen, Borger	Larsen, Michael	Reimann, Olaf Valdemar
Cederfeld de Simonsen, Peter	Larsen, Peter Boye	Roslyng, Søren
Christensen, Niels Peder	Lauritzen, Per	Sallerup, Henrik
Singel	Lehn, Søren	Schmøkel, Kirsten
Clausen, Leena Jette	Lindsby, Lars	Schnack, Per
Dalhoff, Bo Jesper	Madsen, Dan Valentin	Seilund, Michael Peter
Dywremose, Thomas Jarl	Madsen, Michael Stiig	Simonsen, John
Eilertsen, Pia Bjernemose	Mikkelsen, Finn Vium	Skaaning, Lars
Føyn, Anders	Møller, Per	Strøm, Per Kongerslev
Hansen, Curt	Nielsen, Henrik Carl	Svendson, Ole M.
Hansen, John Erik	Lindberg	Sørensen, Lars
Hellmann, Bjarne Ernst	Nielsen, Jørn	Thomsen, Kim
Helt, Jakob Christian	Nielsen, Kim Michael	Trist, Connie Wiren Årstoft
Henriksen, Carsten Søe	Olsen, Lene	Watson, Michael
Henriksen, Peter F.	Olsen, Niels Ravnkilde	
Herluf, Thomas	Osmundsen, Jens Henrik	

Følgende bestod erhvervsøkonomisk diplomprøve i logistik (HD, 2. del):

Andersen, Susanne Charlotte	Frederiksen, Per	Olsen, Svend Ove
Bill, Frank	Frydkjær, Morten	Pedersen, Finn Westergaard
Birkeslund, Henning	Hansen, Jens Gjerløv	Pedersen, Kåre Lund
Boman, Jan	Jensen, Kurt Skov	Severinsen, Kurt
Christensen, Claus	Kjær, Gunnar	Stein, Torben
Christensen, Lars	Kjærbøll, Gorm	Thygesen, Astrid Kornerup
Ejiofor, Nkem Eugene	Mukherji, Ane	Winther, Jørgen Strandskov
Ellebirke, Jan	Møller, Henning	
Feuk, Hans Georg	Nielsen, Kim Michael	

Følgende bestod den erhvervsøkonomiske diplomeksamen i organisation (HD, 2. del):

Andersen, Bodil Gurli	Hansen, Helene Bergh	Lynge, Lise
Andersen, Frank Bøje	Hansen, Jens Henrik	Marstrand, Henrik
Andersen, Jan Bohl	Hansen, Kurt Erik	Meyer, David Packness
Andersen, Michael	Hansen, Claus Christian	Mogensen, Hans
Moesgaard	Hellekjær, Ole Nielsen	Mortensen, Jan
Antonsen, Helge	Holm, Hanne Lind	Møller-Jørgensen, Michael
Baymler, Lene Ilse Elisabeth	Jacobsen, Uffe Grå	Neven, Kim Zeno
Bernat, Kathe	Jensen, Bjarne Henning	Nielsen, Birgitte
Bidstrup, Finn Peter	Jensen, Cai Koch	Nielsen, Carsten Bech
Bisgaard-Frantzen, Poul	Jensen, Claus Hartvig	Nielsen, Jan M. Kjær
Boas, Søren	Jensen, Dag Sander	Nielsen, Torben Billeskov
Brebøl, Bo	Jensen, Jens Dyrgaard	Nystrøm, Lisbeth
Brevadt, Peter	Jensen, Karsten	Nørgaard, Kirsten
Bugge, Bo	Jensen, Kim Henning	Nørholm, John
Burnet-Thomsen, Jan	Jensen, Steen Ole	Olesen, Jørgen
Carstensen, Michael	Jensen, Ulrik	Parnel, Ole Arne
Christensen, Claus	Jespersen, Jørn	Pedersen, Hans Ullemose
Christensen, Flemming	Johansen, Lars Fleron	Pedersen, Kaj Evald
Christensen, Hans Orla	Kjeldsen, Helle Marianne	Pedersen, Kirsten
Christensen, Helle	Klint, Anne	Pedersen, Torben Koed
Christensen, Leif Bjarne	Kofod, Michael	Pedersen, Ulrik
Brandt	Koors, Claud Lise	Persson, Kerstin Barbro
Christensen, Ole Mølbach	Korsgaard, Stig	Ingergerd
Christiansen, Finn Ekberg	Korsholm, Poul	Petersen, Birgit Slej
Dam, Mogens	Krogh, Achim Armin	Ringhauge, Kim Preben
Damgaard, Preben	Kruse, Bjarne	Sander, Ole Mogens
Drabæk, Iver	Langhoff, Anne-Marie	Saugmann, Hanne
Dybbro, Jacob Dahl	Traberg	Bjerregaard
Eilertsen, Tom Irving	Larsen, Carsten Verner	Schmidt, Erik
Friis, Jacob	Larsen, Johnny Haupt	Schnack, Mikkel
Grünberg, Marc	Lildal, Søren	Schultz, Palle
Hansen, Bo Grønhøj	Lord, Max Jonny	Schwartz-Nielsen, Marianne

Severinsen, Lene Lyng
Specht, Henrik Ernst
Støvelbæk, Michael
Ahrenkiel

Sundorph, Sørensen
Svenningsen, Johan Fløe
Sørensen, Bent John
Sørensen, Carsten

Wagner, Peter
Weye-Hansen, Claus
Wodka, Philip
Zagal-Farias, Pedro

Følgende bestod den erhvervsøkonomiske diplomprøve i regnskabsvæsen og økonomistyring (HD, 2. del):

Aaen, Lars
Aggerholm, Helle
Andersen, Anette
Andersen, Dorte
Andersen, Heidi Elisabeth
Andersen, Helle Friis
Andersen, Jørn Vraa
Andersen, Kim
Andersen, Lene Krogh
Andersen, Niels Christian
Andersen, Per
Andersen, Torben Høyer
Andreasen, Bodil Kirsten
Andreasen, John
Andreasen, Lars
Andreassen, Lars
Baagø, Ulla
Bache, Bo
Bauer, Kenneth
Baunbæk, Ole
Becke, Kim
Beckwith, Thomas William
Berg-Nielsen, Annette
Berg-Nielsen, Lars
Biering, Ole
Bjerre, Ole
Bjerregaard, Karsten
Boll, Bente Juncker
Bossing, Erik
Bramsen, Peter
Brandt, Lars Georg
Breinholt, Per
Brouer-Hansen, Birthe
Bryld, Kim Bo
Bræmer-Jensen, Mads

Christensen, Aarup Anette
Christensen, Anders Tang
Christensen, Christen Sloth
Christensen, Hartvig Klaus
Christensen, Steen Harald
Christiansen, Bent
Christiansen, Birger
Christiansen, Flemming
Christiansen, Peter
Clausen, Ole Holm
Clemmensen, Carsten
Clæfer, Ole
Dahl, Torben Claus
Damgaard, Jesper Jan
Dawidowica, Regina
De Place, Ann
Dehn, Vibeke
Dencker, Bo
Domar, Hardy
Døssing, Martensen
Charlotte
Ebert, Gitte
Elling, Bitten
Engelsgaard, Torben
Eriksen, Peter Mørch
Faxholm, Annette
Fisker, Kent
Frandsen, Henrik
Holmegaard
Friis, Bo
Frisendal, Anders
Garrelts, Erling
Gotfredsen, Bill
Grubov, Pernille
Hansen, Anders Wilfred

Hansen, Anne
Hansen, Bendt
Hansen, Bent
Hansen, Carsten
Hansen, Helle Kofoed
Hansen, Inge Vedderkorp
Valentin
Hansen, Jørgen Bo
Hansen, Kim Beier
Hansen, Lars Melchior
Lundberg
Hansen, Leif Gerhard
Hansen, Mikael Foged
Hansen, Mogens Kjærgård
Hansen, Palle Valentin
Hansen, Solveig Elisabeth
Hansen, Sten
Hansen, Tommy Højegaard
Hansen, Torben
Hedegaard, Flemming
Hedegaard, Susanne
Henriksen, Mogens-Michael
Henriksen, Peter
Hertz, Anne-Marie
Hjeresen, Erik
Hofman-Bang, Thomas
Peider
Holgersen, Lis Susanne
Holk, Peter
Holle, Mikkel
Holm, Per
Holst, Henrik
Hougaard-Jensen, Carsten
Husted, Flemming Reventlov
Ibsen, Lars

Ikov, Per Brask
Ingerslev-Jensen, Henrik
Oxholm
Jakobsen, Steen
Jallov, Carsten Bo
Jansen, Per Hulgaard
Jensen, Allan Tage
Jensen, Carsten Vedel
Jensen, Erik Bjørn
Jensen, Finn Bergholdt
Jensen, Jan
Jensen, Jan
Jensen, Jan Iver
Jensen, Jens Bering
Jensen, Lars Peter
Jensen, Lennart
Jensen, Per Maribo
Jensen, Peter Helge
Jensen, Søren
Jensen, Søren Littrup
Jeppesen, Anne Mette
Jeppesen, Connie
Jeppesen, Mogens Nørgaard
Johannesen, Leif Thestrup
Jørgensen, Anette
Jørgensen, Erik Voight
Jørgensen, Kai
Jørgensen, Søren Stenhøj
Jørgensen, Troels
Kjærsgaard, Mads
Wijkmann
Klausen, Lissi Gitte
Kluge, Johnny Reinhard
Knappe, Torben Golsche
Knudsen, Helle Gry
Knudsen, Nils Kamp
Knudsen, Per Udholm
Knudsen, Tom Per
Kobberup, Gunnar
Koblauch, Ole
Kolding, Torben Vandborg
Kongstad, Bente
Kristensen, Jesper Dahl
Kristensen, Peter Enggaard
Kristiansen, Britta
Kristiansen, Hans
Kristoffersen, Flemming

Kristoffersen, Niels
Langvad, Peder Kusk
Larsen, Henrik Orloff
Larsen, Søren
Larsson, Lars Bo
Lauritzen, Flemming
Laursen, Grethe Brauner
Lindgreen, Lars
Lindof, Poul
Lund, Inge Vibeke
Lund, Lars
Lund, Peter
Lundquist, Jan
Lægård, Kurt
Madsen, Bjarne Nørgaard
Madsen, Claus Lønborg
Madsen, Flemming
Madsen, Gert Lienggaard
Madsen, Kim
Madsen, Ole
Madsen, Per
Madum, John
Malmberg, Jan Klockmann
Maltesen, Anders
Marcher, Jane
Mehlsen, Mads Damhus
Michael, Gade
Moberg, Lone
Mogensen, Anne Margrethe
Mogensen, Claus Voldum
Mortensen, Stig
Mycke, Kim Takata
Mælum, Jane
Møllebjerg, Ole Drud
Møller, Jens Hansen
Møller, Merete
Mørkeberg, Allan Stig
Nielsen, Bente
Nielsen, Bente Schmidt
Nielsen, Bjørn Haugaard
Nielsen, Henrik
Nielsen, Jesper Wendelboe
Nielsen, Klaus
Nielsen, Michael Heisel
Nielsen, Niels Skovmand
Nielsen, Palle Dahl
Nielsen, Per Winther

Nielsen Peter
Nielsen, Peter Henrik
Frentzel
Nielsen, Preben Majdahl
Nielsen, Søren
Nielsen, Torben
Nikolajsen, Mogens
Nygaard, James
Nygaard, Per
Olsen, Bjarne
Olsen, Gert Stephan Torben
Olsen, Hanne
Olsen, Lars Frederik
Olsen, Niels
Olsen, Ole
Olsen, Ole
Olsen, Søren Bilenberg
Olsen, Torben Dreier
Olsson, Jens
Otterstrøm, Michael
Pachler, Michael
Pallesen, Hans Helge
Pedersen, Anette
Pedersen, Erik
Pedersen, Henrik Aslund
Pedersen, Henrik Heilskov
Pedersen, Jens Sejer
Pedersen, Jim Erhardt
Pedersen, Kim Thorup
Pedersen, Lene
Pedersen, Lone Christine
Pedersen, Niels During
Pedersen, Niels Holme
Pedersen, Pia Valentin
Pedersen, Poul Egelund
Pedersen, Søren Strøm
Pedersen, Tommy Ørskov
Petersen, Connie Skovgaard
Petersen, Jørn Peter
Poulsen, Michael Drage
Præstegaard, Lars
Rasmussen, Ib Bojer
Rasmussen, Jan
Rasmussen, Sten Kirkegaard
Rose, Jørn
Roslyng, Lars
Ross, Vivi Charlotte

Rye, Mogens Michael
Christian
Sand, Svend Skårup
Schiander, Schrüber Jeanne
Schmidt, Kurt Henrik
Schultz, Kate Merete
Liljegren
Sillemann, Jan
Simonsen, Jens Jørgen Bay
Skaarup, Kim
Sparrevohn, Michael Reedtz
Spliid, Majbritt Bredo
Stavnshøj, Jens
Steffensen, Bent Ole
Stenbæk, Claus H.

Storgaard, Anne Mette
Stubtoft, Brian
Svendsen, Knud
Sværke-Jessen, Reinhard
Sønderup, Tom
Sørensen, Bente Krogh
Sørensen, Claus Beck
Sørensen, Erling
Sørensen, Jan Søgaard
Sørensen Kim Kjærsgaard
Sørensen, Lars Ole
Sørensen, Lars Raagaard
Troen
Sørensen, Lene Kargaard
Sørensen, Tove Ingrid

Taller, Kim
Themstrup, Morten Poul
Torp, Rene
Tran, Tri Tuong
Trolle, Sten Sture
Trust, Else Sloth
Tryggvason, Skuli
Vestergaard, Jørn
Weirup, Anne-Lise
Westergaard, Anders
Westrup, Peter Jørgen Vium
Wingsted, Karsten
Zibrandtsen, Kirsten
Zinck, Marianne
Øbakke, Anita

Følgende bestod den erhvervsøkonomiske diplomprøve i udenrigshandel (H, 2. del):

Andersen, Flemming Ørum
Andersen, Jan
Andersen, Jørgen
Austern, Jack
Bach, Jens Jørgen
Behrendt, Per
Beran, Michael
Bloch, Niels
Blydnikow, Bjarne
Brown, Ralph
Bruun, Tom
Christensen, Ebbe Hviid
Christiansen, Brian
Clausen, Henrik
Damsgaard, Hans
Djurtoft, Lene Gedsted
Engsberg, Per
Eskesen, Søren Degn
Feuk, Hans Georg
Flindhardt, Michael
Geiker, Anders
Glarbo, Henrik
Hachmann, Arne
Hansen, Helle Leth
Hansen, Jakob
Hansen, Ole Koch
Harkjær, Per

Heiberg-Jurgensen, Anne
Birgitte
Heiberg-Jurgensen, Bjarke
Henriksen, Jens Vejen
Hoffmann, Lisbeth
Hougaard, Jan
Howard, Gunhild Bang
Inkinen, Anne-Lise
Jacobsen, Alan Robert
Jacobsen, Robert
Jakobsen, Jørgen
Jensen, Henning Aarsholm
Jensen, Jan Lynghøj
Jensen, Søren Theill
Jønsdottir, Johanna Hulda
Jørgensen, Allan
Jørgensen, Karen Bodil
Kronback, Bo
Langg, Søren Christian
Beissenherz
Larsen, Allan
Larsen, Christian Landbo
Larsen, Erik Krogsgaard
Lindgaard, Susanne
Lundberg, Liselotte
Grønborg
Maasbøl, Bjarke

Malling, Ege
Metzdorff, Jan Flemming
Moesmand, Jens Viggo
Moestrup, Ole
Mogensen, Anja
Molbech, Kristian
Møller, Charlotte Fløe
Møller, Michael Engel
Nielsen, Jacob Perch
Nielsen, Jens Jørgen
Nielsen, Jens Peter
Nielsen, Jørn Ole
Nielsen, Lars Østergaard
Nielsen, Thorbjørn Groot
Nissen, Ole Trøst
Nonnemann, Jørgen Hjere
Olesen, Niels Peter
Pedersen, Jan Poul
Pedersen, Tommy
Persson, Torben Scheel
Petersen, Christian Lockhart
Petersen, Jan Hjorth
Petersen, Jan Peter
Poulsen, Bent Henry
Rasmussen, Kim Højgaard
Rasmussen, Lise
Skjold-Jørgensen, Steen

Søgaard, Peter
Sørensen, Morten Hejgaard
Thomsen, Jesper Årbjerg

Thorholm, Christina
Thorkildgaard, Hans
Tronier, Jan

Trygved, Lars
Winther-Hansen, Fritz
Wogensen, Bertil

E. Dimittender fra de erhvervsproglige uddannelser 1987

Følgende bestod den erhvervsproglige prøve i 1 sprog:

Engelsk

Andersen, Marianne
Wettendorff
Andersen, Tina Aasbjerg
Birch, Jette A.M.
Boisen, Lonnie Susan
Buchholzer, Bo John
Clausen, Mia Stryhn
Gissel, Charlotte
Gronheit, Anette Brask
Hansen, Ole Steen
Hertz, Eva Elisabeth
Holm, Gitte
Jønsson, Ida
Jørgensen, Anna Elisabeth
Rask
Langgaard, Kirsten
Lyngkvist, Lise-Lotte
Madsen, Helle
Melskens, Birgitte
Møller, Tine Vibeke
Nielsen, Edith Martha
Nielsen, Linda Conrad
Preysz, Martina

Sjelle, Pia Rigborg Falk

Fransk

Andersen, Legarth
Elholm, Annemarie
Howe, Birgitte
Lind, Birger Frederik
Nordvig
Mortensen, Bodil Margrethe
Hyldebrand
Pedersen, Karsten Dam

Tysk

Bro, Helle Birgitte
Christensen, Kirsten
Westersø
Jakobsen, Nina
Larsen, Karen Marie
Møller, Michael
Nielsen, Susanne
Olesen, Susanne
Treu, Charlotte

Italiensk

Bjerrum, Finn
Hansen, Dorthé Marie
Grundal
Thomsen, Alfred

Spansk

Bonne, Vibeke Toustrup
Dyregaard, Lene
Frijs-Madsen, Anne
Godthaab, Hanne Briones
Højsteen, Charlotte Maria
Høyer, Birgith Weimar
Høyer, Charlotte Katharina
Irind, Lotte
Koch, Kirsten Aagot Neve
Lading, Bente Thorup
Lahti, Anne Ulla
Lledo, Birgit Ingelise
Nørgaard, Britta
Tinndahn, Mai-Britt
Witt, Aurelia Saplana

Følgende bestod den erhvervsproglige prøve i 2 sprog:

Engelsk/tysk

Geiger, Angelika

Følgende bestod den erhvervsproglige korrespondenteksamen i 1 sprog:

Engelsk:

Ahrens, Helle
Albrechtsen, Henrik

Ancher, Inge Færm
Baggesen, Marianne Fjelsted
Bentsen, Ruth S.

Berkowitz, Linda
Brynier, Alicja
Chaigneau, Corinne

Christensen, Inge Schøler
Dahl, Helle
Dam-Hansen, Charlotte
Eliassen, Elisabeth
Eriksen, Elsebet
Eventdt, Helle
Fivelsdal, Birgitte Christina
Felholt, Berit
Felholt, Dorte
Frederiksen, Karina Weeke
Friis, Lone
Gulnov, Susanne
Gylov, Helle Bjerring
Gaarslev, Charlotte
Hald, Elisabeth, Maria C.J.
Hansen, Annette Kofod
Hansen, Jeanette
Hansen, Gitte Janni
Hansen, Helle Anette
Hansen, Inge Bilde
Hansen, Inger Karen
Hansen, Judit
Hansen, Laila Yvonne
Hansen, Lise Birgitte
Hansen, Pia
Hansen, Tina Benedikte
Hartmann, Susanne Illum
Hasselblad, Lena Vibeke
Hedemann, Birgit
Heinen, Birgit
Hejselbak, Gitte
Hervik, Lise Bredahl
Hjorth, Per Lindegaard
Hougs, Marianne
Houngaard, Inge Merete
Husum, Helle
Hvid, Mette Buchtrup
Høffner, Birgitte
Jensen, Bente Marianne
Jensen, Birgitte Quist
Jensen, Gitte
Jensen, Karen Lasson
Jensen, Kirsten Porskær
Jensen, Lene Bøgeholm
Jensen, Vibeke Ewald
Justesen, Sussie Kolding

Jørgensen, Heidi
Jørgensen, Janne Skovgård
Kejser, Connie
Kjærulff, Hanne Grete
Krogsgaard, Tinne
Laksø, Susanne
Larsen, Jette
Larsen, Michael
 Bournonville
Larsen, Nynne Dankleff
Lering, Anne-Marie
Ljunggreen, Jette Lis
Machnik, Kirsten
Madsen, Grethe
Moesgaard, Marianne
Mortensen, Ilse Karin Beske
Møller, Susanne
Nielsen, Annette Holm
Nielsen, Birgit Fryd
Nielsen, Jette Maria
Nielsen, Lis
Nielsen, Lise Lotte
Nielsen, Nina Lindahl
Nielsen, Susan
Nilsson, Kate Winfred
Norlin, Birgitte Ingeborg
Overgaard, Line Teilberg
Ovesen, Marianne Dalsgaard
Pedersen, Gritt Jacoba
Pedersen, Hanne Gerlund
Pedersen, Jette
Petersen, Helle
Petersen, Helle Elisabeth
Rasmussen, Marianne
Rindal, Musse
Rossil, Birgit Lee
Rützou, Delfs, Bettina
Schmedes, Charlotte
Schmidt, Jesper
Simonsen, Mette
Spooner, Marcus Seymore
Stenstrup, Vibeke
Strand, Hanne Lisa
Strømberg, Lone
Suhr, Pia Therese
Sørensen, Anne

Sørensen, Anni Lindvig
Sørensen, Gitte Haaber
Sørensen, Lone Birgitte
Thomas, Sandra Ellen
Thygesen, Margit
Thaarup, Lise
Wenzel, Charlotte
Walbom, Tina
Weiss, Dorte
Winther, Palle
Østergaard, Inge Marie
Ørom, Lisbeth
Østkjær, Helge

Fransk:

Bilde, Lone
Christensen, Povl
Desbois, Karin Sylvie
Elholm, Eva
Hansen, Gitte
Jensen, Lis Wagner
Munk, Vivi
Pedersen, Tina Elisabeth
Thomsen, Marianne
Winther, Marianne

Tysk:

Andreasen, Susanne
Funch, Merethe
Hansen, Margit Eichsted
 Lund
Heuch, Jakob
Jakobsen, Nina Karina
Jensen, Dorte
Jensen, Helle Jeanette
Justesen, Sussie Kolding
Nielsen, Birgit Holten
Nielsen, Kirsten Langlække
Pedersen, Tine Nyegaard
Puggård, Tove Fredslund
Sallaway, Ulla Gerd
Simonsen, Karen Elisabeth

Skaarup, Kirsten Arevad
Støvning, Lise Kirsten

Tsai, Han-li
Tøttrup, Vivi Kristina

Wiese, Yvonne

Følgende bestod den erhvervsproglige korrespondenteksamen i 2 sprog:

Engelsk/Fransk:

Andersen, Anne Møller
Andersen, Charlotte Fly
Askevig, Bente
Bierring, Marie Louise
Bljumas, Charlotte
Bruun, Charlotte
Bryld, Marianne Bering
Buhl, Mette Roed
Bulow, Anne
Christensen, Helle Lynge
Christensen, Sylvine Karen
Christiansen, Lotte
Christoffersen, Tina Husted
Dalsgaard, Inge Margrete
Danielsen, Camilla Wiberg
Eghave, Dorte Gabriella
Elmue, Lone
Erck, Mette
Frederiksen, Nina Winge
Gregersen, Helle
Grøntved-Svendsen, Lene
Hagen, Suzanne Kristine
Ragnhild
Hansen, Annette
Hansen, Bitten
Hansen, Lisbeth Damsgaard
Hansen, Mette
Hansen, Torben Ole
Hartung, Anne-Marie
Høyer De Fries, Jette Lis
Ipsen, Ulla Spangsberg
Iversen, Anne Stine
Kjærgaard
Janlow, Helle Rønne
Jensen, Aud Margret Terp
Jensen, Charlotte Lisa
Jensen, Helle Hjorth
Jensen, Helle Toft
Jensen, Karin Maria De

Crook
Jensen, Pia Hjorth
Jensen, Tine Palm
Jepsen, Lone
Jessing, Birgit
Johnsen, Pernille
Jørgensen, Pia Bau
Kandemir, Karina Mandrup
Kjeldsen, Hanne Kibgaard
Kjeldsen, Mette Marie Holst
Knudsen, Hanne
Knudsen, Sanne
Koefoed, Annette
Koustrup, Hanne
Kristensen, Siw Kristine
Møller
Larsen, Annelise Merete
Larsen, Helle Lotte
Larsen, Vibeke Olesen
Lew, Annette Zofia
Lohse, Birgitte
Lund, Camilla
Madsen, Lene Vivi
Malmberg, Kirsten Helene
Mikkelsen, Annette
Misser, Eva
Mogensen, Bente Toft
Mortensen, Bente Claire
Maria
Mortensen, Dorthe Charlotte
Mortensen, Jette Holbech
Mølbech, Lene
Møller-Nielsen, Lene Birgitte
Nielsen, Gitte Holm
Nielsen, Jette Hanne
Nielsen, Lillian Kaagaard
Pallesen, Palle
Pedersen, Jeanette
Pedersen, Kirsten Broe
Pedersen, Linda Pop

Petersen, Anne Grete
Petersen, Helle
Petersen, Kirsten Annette
Petersen, Lizzie Dam
Petersen, Susanne Ramsø
Polte, Malene
Porsdal, Jette
Povelsen, Ingrid Anette
Rasmussen, Anne-Grethe
Rasch, Jette
Riber, Susanne Lynge
Rosenbom, Karin Frandsen
Rudloff, Alice Elly
Salazar, Medina Maria
Rosario
Schollert, Lene Harbo
Sielemann, Ann June
Stahlhut, Linda
Sørensen, Jette Becher
Sørensen, Lene Henriette
Sørensen, Mona Samir
Teglbjærg, Pia Stubbe
Thomsen, Kirsten Dahl
Troelsø, Julie
Witinger, Connie

Engelsk/tysk:

Allen, Solvej Nyborg
Andreasen, Birgitte Krakau
Betzer, Allan
Bossing, Birgitte
Brogaard, Anne Merete
Christensen, Anke
Christensen, Pia
Christoffersen, Jeanette
Susanne
Frahm, Ulla Charlotte
Frandsen, Lene
Frederiksen, Karina

Freedman, Lene Zipora
Nørlund
Gade, Lone Marie
Gammelgaard, Krista
Margrethe
Gregersen, Carola
Hagensen, Lene
Hansen, Anne Mette Baagøe
Hansen, Birthe Dam
Hauge, Bettina
Heintz, Pia Lene
Hermansen, Anne Katrine
Hubert, Tina
Ilsøe, Annette
Jensen, Ellen Hedevang
Jensen, Mads Raunsø
Jørgensen, Birte Byskou
Kjeldgaard, Anne Worm
Kjelstrup, Lotte Marianne
Klausen, Jane Vestergård
Lagerbon, Lone
Larsen, Inge Kirsten
Larsen, Lene Sandal
Laursen, Aino
Lund, Agnes Birgitte
Madsen, Pia
Martins, Lene
Meier, Kirsten
Møller, Majbritt
Neumann, Kirsten Birgitte
Nielsen, Anna Marie Lorents
Nielsen, Mette
Nielsen, Thora Ørskov
Pfeffer, Heidi Elisabeth
Poulsen, Birgit
Risgaard, Jette
Rosgaard, Ida Sønderby
Schau, Bodil
Schrøder, Agnete Birgitte
Skovgaard, Helle
Strid, Lene
Thomsen, Hanne Charlotte
Timmermann, Anne Marie
Westrup, Karin

Engelsk/spansk:
Adrian, Lone

Andersen, Liv Sølvi Førde
Andersen, Marianne Søgaaard
Bjerrum, Britt
Christensen, Ellen Noer
Christoffersen, Helle
Clausen, Helene
Dahl, Christina
Enbom, Vibeke
Espersen, Kirsten
Gaarslev, Christina Beatriz
Hansen, Kirsten
Hansen, Lone Bodil Fledelius
Jacobsen, Eva Margrethe
Jacobsen, Marianne Nyhuus
Jensen, Anne Mette Bælum
Jensen, Bente Nicole Thorin
Justesen, Else
Kjær, Barbara
Kofoed, Annemette
Krog, Hanne Pedersen
Lytzhoft-Petersen, Karina
Martinsen, Anita
Mortensen, Peter Ort
Nordentoft, Benedict
Oreskov, Edith Helena
Rasmussen, Helle Zier
Stjerne, Gitte
Suhr, Charlotte
Svensson, Lykke
Søndergård, Lisbeth
Thomsen, Britt Pilegaard
Thomsen, Mette

Engelsk/russisk:
Jensen, Katja Bjerring
Krogh, Lise-Lotte
Nielsen, Hanne Hammer

Engelsk/italiensk:
Ejstrup, Christina
Frank, Annette
Jensen, Joan
Jensen, Lena

Klindt, Sophie Louise
Komboki, Marian
Olafsson, Anna Laila
Radisch, Lotte
Reghenzani, Monica
Skovhus, Anne-Mette
Sørensen, Annemette
Zeidler, Birgitte

Spansk/tysk

Bardtrum, Christine
Karlsson, Birgitta

Fransk/italiensk

Brodersen, Synne
Dahl, Birgitte
Forsingdal, Anna Charlotte
Nonfjall, Annie Birgitte
Pedersen, Birgitte Morits

Fransk/spansk

Hauskov, Marianne
Larsen, Ingrid
Nielsen, Birgitta Veronica
Olivares
Wunsche, Henriette
Kongaa, Line

Fransk/tysk

Chang, Allan
Elkiær, Pia
Enegaard, Ann Charlott
Fuglsbjerg, Lise
Halaburt, Anette
Hansen, Gitte
Henriksen, Lise Lotte
Henriksen, Pernille Boll
Johannesen, Lene
Jørgensen, Helle
Nielsen, Marianne
Olsen, Lise Lysgaard
Pedersen, Helle Inga
Vestergård, Jan

Følgende bestod **begynderprøven** i 1987:

Italiensk:

Andreasen, Jens Gegner
Clerici, Anne Maarit
Hassing, Inger
Lekven, Steen
Malmborg, Ole
Marstrand, Vagn
Nielsen, Dorrit Chris

Spansk:

Boiken, Vera
Brandt, Inger Marie
Friis, Anna Elvira Solveig
Hansen, Gunver Gro
Hollænder, Birgitte Rix
Høyer, Merete
Kjærulff, Claus Frederik

Leonhardt, Karin Edith
Mogensen, Henny Martha
Pedersen, Lisa
Pedersen, Lisbeth Arne
Rohde, Tina
Sørensen, Susanne
Schleppegrell

Følgende bestod den **erhvervsproglige diplomprøve:**

Engelsk:

april/juni 1987
Andersen, Hanne Grethe
Andersen, Jytte
Andersen, Randi
Bergmann, Anne Mette
Boholdt-Petersen, Lisbeth
Brinck, Pia
Brincker, Annelise
Deele, Jane
Duvier, Lene Alstrup
Guichard, Elisabeth
Hansen, Merete Lehmann
Hansen, Ulla Adler
Henriksen, Annemette
Østergaard
Henriksen, Linda

Hjort, Annette Mai-Britt
Hoe, Jane
Jensen, Nana
Jørgensen, Helle
Kastberg, Mette
Kjølner-Petersen, Ingrid
Lassen, Merete
Laursen, Henrik Bo
Lerager, Bente
Malchau, Lene
Marcussen, Tove
Mørch, Susanne Anette
Nielsen, Anette
Nielsen, Birgitte Holm
Vesterlund
Nielsen, Lisbeth
Nielsen Søren Lodberg

Olesen, Sanne Herson
Pedersen, Jette Tougaard
Pedersen, Karen Marie
Eggert
Rahbek, Anette Uhre
Schlatzer, Annette
Sevaldsen, Anette
Sørensen, Elna
Taylor, Merete
Teisner, Anne-Grete Lise
Toldam, Birte
Van Acker, Anne

December 1986/januar 1987
Brown, Hanne Skov
Klinge, Alex

Følgende handelsfaglærere har ved aflæggelse af prøver i fagene juridisk sprog og teknisk sprog samt ved aflevering af specialeopgave erhvervet den **erhvervsproglige diplomprøve:**

Svarrer, Mogens Krabbe
engelsk

Følgende bestod den **erhvervsproglige diplomprøve:**

Fransk:

april/juni 1987
Bøgh, Susanne

Chaiqneau, Corinne
Juhl, Sara
Jørgensen, Birgitte Brown

Kofoed Nina
Lund, Caroline
Nielsen, Anni Odgård

Olsen, Dorte Marianne
Overby, Kirsten
Pedersen, Anne Mette
Rams, Bente Birgitte
Sandvik, Hanne Marlen
Sørensen, Gitte

december 1986/januar 1987
Pedersen, Birgit
Pedersen, Jette

Italiensk

april/juni 1987
Brener, Maria Louise
Dahmas, Mitzie
Jensen, Hanne Marie
Kunov, Dorte
Larsen, Charlotte
Nielsen, Gerda
Olsen, Marianne Haugaard

Russisk
april/juni 1987
Hildebrand, Birgitte
Nielsen, Birthe Bruun
Stahel, Annie
Strøm, Nina

Spansk

april/juni 1987
Denis-Ramirez, Kirsten
Eriksen, Anne Vibeke
Kofoed
Hansen, Henriette Kejser
Jepsen, Merethe Mølgaard
Mynter, Elizabeth Ann
Pallesen, Dørge Max
Pedersen, Anette Hjerimitslev
Petersen, Lene Marie Kayser
Storgaard, Margarita Noguera
Suhr, Pia Therese

Sørensen, Pia
Warberg, Beate

Tysk

april/juni 1987
Andersen, Anne Roth
Balslev, Finn
Bonde, Jørgen
Fischer, Reidar
Fisker, Charlotte Gram
Hansen, Claus Michael
Hansen, Lenna
Hansen, Nini Sydendal
Havers-Christensen,
Charlotte
Møller, Dorte
Olsen, Merete Frostholt
Rasmussen, Annette
Stage, Birgitte

Følgende bestod den erhvervssproglige afgangseksamen:

april/juni 1987
Abrahamsen, Peter
engelsk/tysk
Andersen, Vagn Kærsgaard
engelsk/spansk
Christiansen, Marianne
Buchwald
fransk/spansk
Fanø, Niels
tysk/engelsk
Fjeldberg, Dorte Marianne
fransk/engelsk
Fuglsang, Birgit
Tysk/engelsk
Galster, Inger Margrete
fransk/engelsk
Grønbech, Gitte
fransk/engelsk

Hansen, Jette
tysk/engelsk
Hansen, Susanne Skou
fransk/engelsk
Jakobsen, Lise Helnæs
engelsk/tysk
Jensen, Lene
engelsk/tysk
Jensen, Pia
Nielsen tysk/engelsk
Johansen, Tine
fransk/engelsk
Juvald, Linda Jeanette
engelsk/tysk
Kristensen, Mette Bille
fransk/engelsk
Larsen, Nina
engelsk/tysk

Larsen, Susanne Heine
engelsk/tysk
Madsen, Helle
tysk/engelsk
Meilby, Hanne Pia
engelsk/tysk
Mortensen, Randi Lillian
fransk/engelsk
Porsmann, Annemette
engelsk/fransk
Rolsted, Else Birgitte
engelsk/fransk
Skovsen, Birgitte
tysk/spansk
Suhr, Lone Birch
engelsk/fransk
Troland, Astrid Vibeke
fransk/engelsk

Følgende handelsfaglærere har ved aflæggelse af prøver i fagene juridisk sprog og teknisk sprog samt ved aflevering af specialeopgave erhvervet den **erhvervsproglige afgangseksamen**:

Hovgaard, Gurli Aase
engelsk/tysk

Følgende dimittender fra den erhvervsproglige diplomprøve, der tidligere har bestået denne prøve i et andet sprog har opnået ret til at anvende titlen **EA**:

april/juni 1987	Ingebrigtsen, Marianne	Olesen, Gitte
Albeck, Gudrun Susann	Sylvan	fransk/engelsk
engelsk/tysk	fransk/tysk	Poulsen, Anette Thunbo
Bedstrup, Merete	Michelsen, Susanne	fransk/engelsk
fransk/spansk	engelsk/fransk	Slumstrup, Erik
Estrup, Hanne Falk	Nielsen, Anne Orthmann	fransk/engelsk
engelsk/fransk	tysk/engelsk	

Følgende bestod den **erhvervsproglige oversætter- og tolkeeksamen**:

Engelsk: december 1986/januar 1987 Jacobsen, Liselotte Thorn Kragh, Bodil Birgitte Pontoppidan, Anita Mary	Todd-Moir, Carol Fransk december 1986/januar 1987 Hansen, Michael Liisborg	april/juni 1987 Bækgaard, Christian Rahbek Fischer, Rita Alma Hansen, Bodil Krohn
april/juni 1987 Barclay, Kim Duncan Bruun, Henriette Zeuthen Jensen, Linda Ingemann Poulsen, Helle Harpsøe Poulsen, Kirsten Gammelgård Shields, Deborah Joan	april/juni 1987 Elkott, Christa Festersen Graulund, Tove Kersting, Henrik Tysk december 1986/januar 1987 Hinz, Hannelore	Spansk december 1986/januar 1987 Nielsen, Birthe Rodrigues, Duran Victorio Steengaard, Charlotte april/juni 1987 Steen, Monica

Følgende bestod den **erhvervsproglige kandidateksamen**:

Engelsk april/juni 1987 Andersen, Bitten Dahl Berg, Eva Dam, Birthe Marianne Fredens, Lene	Larsen, Pia Scheumann Olsen, Inge Fisker Hansted Fransk april/juni 1987 Daehne, Susanne von	Frederiksen, Karen Bahn Knudsen, Vibeke Nielsen, Karin Ottosen, Lone Sørensen, Birthe E. Tesdorff

Tysk
december 1986/januar 1987
Møller, Birthe
Vestergaard, Bodil

april/juni 1987
Petersen, Bodil
Sørensen, Tove Erkeby

Spansk
december 1986/januar 1987
Winther, Palle

Bilag 9: Fortegnelse over institutternes og centrenes adresser (Pr. 31.12.1987)

Institutter og centre under **Det erhvervsøkonomiske Fakultet:**

Institut for Afsætningsøkonomi
Rosenørns Allé 31
1970 Frederiksberg C
tlf. 01 39 70 66

Institut for Erhvervsret og Revision
Nansensgade 19,2
1366 København K
tlf. 01 13 67 66

Institut for Anvendt Datalogi og
Systemvidenskab
Julius Thomsens Plads 10
1925 Frederiksberg C
tlf. 01 35 71 22

Institut for Erhvervsøkonomi og Ledelse
Rosenørns Allé 31
1970 Frederiksberg C
tlf. 01 35 10 66

Forskningsgruppen for Anvendt Statistik
Nansensgade 19
1366 København K
tlf. 01 13 42 55

Institut for Europæisk Markedsret
Julius Thomsens Plads 10
1925 Frederiksberg C
tlf. 01 35 37 35

Center for Uddannelsesforskning
Nansensgade 19
1366 København K
tlf. 01 14 44 14

Institut for Finansiering
Rosenørns Allé 31
1970 Frederiksberg C
tlf. 01 39 12 44

EDB-bestyrelsens sekretariat
Julius Thomsens Plads 10, 2. sal
1925 Frederiksberg C
tlf. 01 37 70 43

Institut for Informatik og Økonomistyring
Howitzvej 60
2000 Frederiksberg
tlf. 01 86 14 44

EDB-Centret
Center for Datamatik
Julius Thomsens Plads 10
1925 Frederiksberg C
tlf. 01 35 13 53

Institut for International Økonomi og
Virksomhedsledelse
Nansensgade 19,7
1366 København K
tlf. 01 15 40 70

Institut for Erhvervs- og
Samfundsforskning
Nansensgade 19,6
1366 København K
tlf. 01 25 32 23

Institut for Nationaløkonomi
Nansensgade 19,5
1366 København K
tlf. 01 15 21 31

Institut for Organisation og
Arbejdssociologi
Blågårdsgade 23 B
2200 København N
tlf. 01 37 05 55

Institut for Teoretisk Statistik
Julius Thomsens Plads 10
1925 Frederiksberg C
tlf. 01 35 37 35

Institut for Regnskabsvæsen og
Økonomistyring
Howitzvej 60
2000 Frederiksberg
tlf. 01 87 70 77

Institut for Trafik-, Turist- og
Regionaløkonomi
Blågårdsgade 23 B, 3. sal
2200 København N
tlf. 01 35 33 86

Teknologigruppen (TSG)
Julius Thomsens Plads 10
1925 Frederiksberg C
tlf. 01 39 60 00

Institutter og centre under Det erhvervsproglige Fakultet:

Institut for Datalingvistik
Howitzvej 60
2000 Frederiksberg
tlf. 01 33 02 22

Institut for Tysk
Howitzvej 60
2000 Frederiksberg
tlf. 01 33 10 01

Institut for Engelsk
Fabrikvej 7,7
2000 Frederiksberg
tlf. 01 19 19 19

Center for Konferencetolkning
Fabrikvej 7
2000 Frederiksberg
tlf. 01 19 19 19

Institut for Erhvervspraksis
Fabrikvej 7,7
2000 Frederiksberg
tlf. 01 19 19 19

Fagsprogligt Center
Fabrikvej 7
2000 Frederiksberg
tlf. 01 19 19 19

Institut for Fransk
Fabrikvej 7,7
2000 Frederiksberg
tlf. 01 19 19 19

Terminologiafdelingen
Howitzvej 60
2000 Frederiksberg
tlf. 01 19 19 19

Institut for Spansk
Howitzvej 60
2000 Frederiksberg
tlf. 01 33 02 22/ 01 33 10 01

Fællesanliggende for begge fakulteter:
SPROG/ØKONOMI-center
Nansensgade 19, 2. sal
1366 København K
tlf. 01 14 44 14